This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

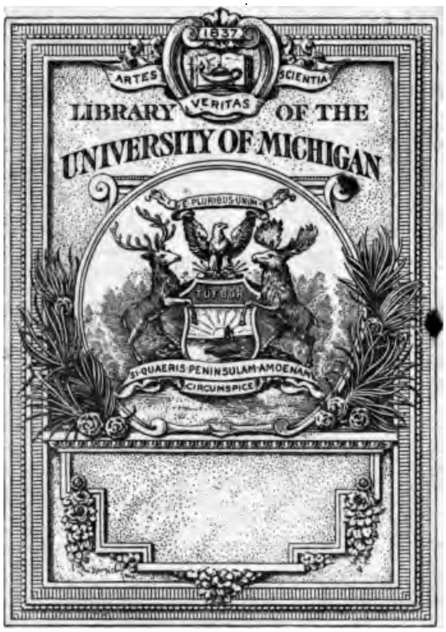
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

1837
ARTES
SCIENTIA
VERITAS
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
E PLURIBUS UNUM
TUEBOR
SI QUAERIS PENINSULAM AMOENAM
CIRCUMSPICE

888
P6m
W99

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΤΟΥ ΧΑΙΡΩΝΕΩΣ

ΤΑ ΗΘΙΚΑ.

PLUTARCHI

CHÆRONENSIS

MORALIA,

ID EST

OPERA, EXCEPTIS VITIS, RELIQUA.

GRÆCA EMENDAVIT,
NOTATIONEM EMENDATIONUM, ET LATINAM XYLANDRI
INTERPRETATIONEM CASTIGATAM, SUBJUNXIT,
ANIMADVERSIONES EXPLICANDIS REBUS AC VERBIS, ITEM
INDICES COPIOSOS, ADJECIT,

DANIEL WYTTENBACH,

HIST. ELOQ. LITT. GR. ET LAT.
IN ILLUSTRI ATHEN. AMSTELOD. PROFESSOR.

TOMI III. PARS II.

OXONII,

E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO.

M DCC XCVII.

MU

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ Β.

299288

ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

α′. Τίνα ἐστὶν, ἃ Ξενοφῶν παρὰ πότον ἥδιον ἐρωτᾶσθαί φησι καὶ σκώπτεσθαι, ἢ μή.

β′. Διὰ τί βρωτικώτεροι γίνονται περὶ τὸ μετόπωρον.

γ′. Πότερον ὄρνις πρότερον ἢ τὸ ὠὸν ἐγένετο.

δ′. Εἰ πρεσβύτατον ἡ πάλη τῶν ἀγωνισμάτων.

ε′. Διὰ τί τῶν ἀθλημάτων Ὅμηρος πρῶτον ἀεὶ τάττει τὴν πυγμὴν, δεύτερον δὲ τὴν πάλην, τελευταῖον δὲ τὸν δρόμον.

ς′. Διὰ τί πεύκη καὶ πίτυς καὶ τὰ ὅμοια τούτοις οὐκ ἐνοφθαλμιάζει.

ζ′. Περὶ τῆς ἐχενηΐδος.

η′. Διὰ τί τοὺς λυκοσπάδας ἵππους θυμοειδεῖς εἶναι λέγεται.

θ′. Διὰ τί τὰ λυκόβρωτα τῶν προβάτων τὸ κρέας μὲν γλυκύτερον, τὸ δὲ ἔριον φθειροποιὸν ἴσχει.

ι′. Πότερον οἱ παλαιοὶ βέλτιον ἐποίουν πρὸς μερίδας, ἢ οἱ νῦν ἐκ κοινοῦ δειπνοῦντες.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

PLUTARCHI

CONVIVALIUM DISPUTATIONUM

LIBER SECUNDUS.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

c ΤΩΝ εἰς τὰ δεῖπνα καὶ τὰ συμπόσια παρασκευαζομένων, ὦ Σόσσιε Σενεκίων, τὰ μὲν ἀναγκαίαν ἔχει τάξιν, ὥσπερ οἶνος καὶ σιτία καὶ ὄψα, καὶ στρωμναὶ δηλαδὴ καὶ τράπεζαι· τὰ δ' ἐπεισόδια γέγονεν ἡδονῆς ἕνε-

C. 4. ἡδονῆς—συναγομένης] Aſſentior Reiſkio corrigenti: ἡδονῆς ἕνεκεν, μὴ χρείας, συναγόμενα.

PROŒMIUM.

EORUM quæ ad cœnas et convivia apparantur, Soſſi Senecio, quædam neceſſarium habent ordinem, ut vinum, cibi, opſonia, ac ſtragulæ nimirum veſtes et menſæ: alia voluptatis gratia ſunt introducta, uſu nullo, ut au-

κεν, χρείας μὴ συναγομένης, ὥσπερ ἀκροάματα καὶ θεάματα, καὶ γελωτοποιός τις ἐκ Καλλίου Φίλιππος· οἷς παροῦσι μὲν ἥδονται, μὴ παρόντα δὲ οὐ πάνυ ποθοῦσιν οὐδ' αἰτιῶνται τὴν συνουσίαν ὡς ἐνδεέστερον ἔχουσαν. Οὕτω δὴ καὶ τῶν λόγων τοὺς μὲν ἐπὶ χρείᾳ τῇ περὶ τὰ συμπόσια D
περιλαμβάνουσιν οἱ μέτριοι, τοὺς δὲ ἄλλους δέχονται θεωρίαν πιθανὴν, καὶ τῷ καιρῷ μᾶλλον αὐλοῦ καὶ βαρβίτου πρέπουσαν, ἔχοντας. Ὧν καὶ τὸ πρῶτον ἡμῖν βιβλίον εἶχε μεμιγμένα δείγματα· τοῦ μὲν προτέρου γένους τὸ περὶ τοῦ φιλοσοφεῖν παρὰ πότον, καὶ περὶ τοῦ διανέμειν αὐτὸν, ἢ τοῖς δειπνοῦσιν ἐφιέναι, τὰς κλίσεις· τὰ τοιαῦτα τοῦ δευτέρου περὶ τοῦ τοὺς ἐρῶντας ποιητικοὺς εἶναι, καὶ περὶ τῆς Αἰαντίδος φυλῆς· καλῶ δῆτα καὶ αὐτὸς τὰ συμπο-

C. 6. ἐκ Καλλίου] Sanum puto et exquiſite dictum, pro ἐν Καλλίου, quod Reiſkius cum Salmaſio vult, et habent E. H.

D. 2. περιλαμβάνουσιν] Legendum παραλαμβάνουσιν, ut Mez. et Reiſk.

D. 7. κλίσεις—δευτέρου] Hæc Stephani eſt lectio a Turnebo. Omnes libri, κλίσεις * αὖτα τοῦ δευτέρου. Puto corrigendum, κλίσεις· τὰ δ' αὖ τοῦ δευτέρου.

D. 9. φυλῆς—συμποσιακά] Item Stephani hoc a Turnebo profectum. Omnes libri, φυλῆς * καλῶ δῆτα καὶ * τὰ συμποτικὰ τάδ' * τερα κοινῶς συμποσιακά. Unde ita corrigo, τὰ μὲν πρῶτα καλῶ δῆτα καὶ αὐτὸς συμποτικά· τὰ δὲ δεύτερα κοινῶς συμποσιακά.

ditiones, ſpectacula, ſcurra ut in Calliæ convivio Philippus: quibus ut præſentibus delectantur convivæ, ita abſentibus citra moleſtiam carent, neque convivium eo nomine tanquam minus perfectum culpant. Ita etiam ſermonum alii a moderatis hominibus ad uſum conviviorum adhibentur, alios admittunt conſiderationem probabilem habentes et loco magis quam fiſtula aut barbitum convenientes. Quorum exempla admixta etiam præcedens liber habet: prioris generis, An philoſophandum ſit inter pocula, An loca adſignare convivis rex, aut accumbere ſuo unumquemque arbitratu ſinere debeat: poſterioris, Cur amatores ad poëticam ſint proclives, De tribu Æantide. Horum ego illa voco *convivatoria*, (id eſt ad convivium per-

τικά· τὰ δ᾽ ἑκάτερα, κοινῶς συμποσιακά. Σποράδην
E δὲ ἀναγέγραπται, καὶ οὐ διακεκριμένως, ἀλλ᾽ ὡς ἕκαστον εἰς μνήμην ἦλθεν. Οὐ δεῖ δὲ θαυμάζειν τοὺς ἀναγινώσκοντας, εἴ σοι προσφωνοῦντες, τινὰ τῶν προῤῥηθέντων ὑπὸ σοῦ συνηγάγομεν· καὶ γὰρ ἂν αἱ μαθήσεις ἀναμνήσεις μὴ ποιῶσι, πολλάκις εἰς ταὐτὸ τῷ μανθάνειν τὸ ἀναμιμνήσκεσθαι καθίστησι.

E. 3. προῤῥηθέντων ὑπὸ σοῦ] Vulgo et reliqui libri προῤῥηθέντων ἢ ὑπὸ σοῦ. Secutus ſum Mez. et verſiones Amiot. et Xyl. item certiſſimam obſervationem de orto η ex antecedenti ν.

E. 5. ποιῶσι] Mez. Reiſk. ὦσι. Equidem malim, πάντως ὦσι.

tinentia,) hæc communi nomine *convivalia.* Sunt autem conſcripta promiſcue, non diſtincte, ſed ut memoria ſuggerebat. Neque debet mirum videri lectoribus, ſi hæc tibi inſcribentes, quædam prædictorum ex tuis colloquiis conduximus. Nam ſi diſciplina recordationem non faciat, tamen hæc ſæpe in idem concurrunt.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Α'.

Τίνα ἐστὶν ἃ Ξενοφῶν περὶ πότον ἥδιον ἐρωτᾶσθαί φησι, καὶ σκώπτεσθαι, ἢ μή.

QUÆSTIO I.

Quæ ſint res, de quibus interrogari, quæ dicteria, quibus peti, libenter nos volumus: quæ, non item.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΣΟΣΣΙΟΣ ΣΕΝΕΚΙΩΝ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

SOSSIUS SENECIO. PLUTARCHUS.

α'. ΔΕΚΑ δὲ προβλημάτων εἰς ἕκαστον νενεμημένων βιβλίον, ἐν τούτῳ πρῶτόν ἐστιν, ὃ τρόπον τινὰ Ξενοφῶν ὁ Σωκρατικὸς ἡμῖν παραβέβληκε. Τὸν γὰρ Γωβρύαν φησὶ συνδειπνοῦντα τῷ Κύρῳ, τά τε ἄλλα θαυμάζειν τῶν Περσῶν, καὶ ὅτι τοιαῦτα μὲν ἀλλήλους ἐπηρώτων οἷα ἥδιον ἦν ἐρωτηθῆναι, ἢ μὴ, καὶ ὡς ἔσκωπτον οἷα σκωφ-

E. 18. ὃ—παραβέβληκε] ὃ ſumſi ab Ald. Baſ. Xyl. loco vulgati ὅν. Porro legendum προβέβληκε cum Mez.

I. CUM in ſingulos libros quæſtiones ſint decem a nobis collocatæ, hoc in libro ea prima eſt, quam nobis Xenophon Socraticus quodammodo ſuggeſſit. Ait enim Gobryam a Cyro cœna exceptum cum alios Perſarum mores fuiſſe admiratum, tum quod talia invicem interrogabant, qualia interrogari quam non interrogari erat jucundius, et tali-

θῆναι ἥδιον ἦν, ἢ μή. Εἰ γὰρ ἐπαινοῦντες ἕτεροι πολλάκις, καὶ προσίστανται, πῶς οὐκ ἄξιον ἦν ἀγασθῆναι τὴν εὐτραπελίαν ἐκείνων καὶ τὴν σύνεσιν, ὧν καὶ τὰ σκώμματα τοῖς σκωπτομένοις ἡδονὴν καὶ χάριν παρεῖχε; Δεχόμενος οὖν ἡμᾶς ἐν Πάτραις, ἡδέως ἄν, ἔφη, πυθοίμην τὰ τοιαῦτα ἐρωτήματα ποίου γένους ἐστὶ, καὶ τίς αὐτῶν τύπος. Οὐ γάρ τι μικρὸν, ἔφησε, τῆς ὁμιλητικῆς μόριον, ἡ περὶ τὰς ἐρωτήσεις καὶ τὰς παιδιὰς τοῦ ἐμμελοῦς ἐπιστήμη καὶ τήρησις.

630 β΄. Μέγα μὲν οὖν ἔφην ἐγώ· ἀλλ᾽ ὅρα μὴ καὶ αὐτὸς ὁ Ξενοφῶν ἔν τε τῷ Σωκρατικῷ καὶ τοῖς Περσικοῖς ἐπιδείκνυσι συμποσίοις τὸ γένος. Εἰ δὲ δοκεῖ καὶ ἡμᾶς ἐπιθέσθαι τινὶ λόγῳ, πρῶτον ἡδέως ἐρωτᾶσθαί μοι δοκοῦσιν ἃ ῥᾳδίως ἀποκρίνασθαι δύνανται· ταῦτα δ᾽ ἐστὶν ὧν ἐμπειρίαν ἔχουσιν. Ἃ γὰρ ἀγνοοῦσιν, ἢ μὴ λέγοντες ἀχ-

F. 8. ἐν Πάτραις] Ita omnes libri Ald. Baſ. Xyl. E. H. Palat. Vat. unus Venetus ἐν Πέτρᾳ. Stephanus ex Amioto dedit Σώπατρος: quod nolui ſequi. Mox pro ἔφη et ἔφησε bis legendum ἔφης· ut verti.

A. 6. ἢ μὴ λέγοντες] ἢ, loco vulgati οἱ recepi ex Jannot. Pol. Anon. T. V. Mez.

bus impetebant ſe mutuo ſalſe dictis, quibus impeti quam non impeti erat ſuavius. Nam ſi nonnulli laudando offendunt, cur non ſummam admirationem mereatur illorum faceta calliditas, quorum etiam ſales voluptati eſſent iis in quos depromebantur? Excipiens ergo Patris nos, Quam vellem, aiebas, audire iſtæ interrogationes cujus generis ac modi eſſent. Non enim exigua mihi pars dexteritatis in conſueſcendo eſt accurata ſcientia et obſervatio interrogandi et jocandi.

II. Magna, inquam tum ego. Sed vide an non ipſe Xenophon id genus in Socratico et Perſicis demonſtraverit conviviis. Si tamen videtur, ut ipſi quoque conemur eam rationem oſtendere, primum arbitror jucundum eſſe de his interrogari rebus, de quibus in promtu ſit reſponſum: hoc eſt, quarum peritus ſit qui interrogatur. Nam de ignotis interrogati, aut non

θονται, καθάπερ αἰτηθέντες ὃ δοῦναι μὴ δύνανται· ἢ λέ-
γοντες ἀπὸ δόξης καὶ εἰκασίας οὐ βεβαίου, διαταράσ-
σονται καὶ κινδυνεύουσιν. Ἂν δὲ μὴ μόνον ἔχῃ τὸ ῥᾴδιον,
ἀλλὰ καὶ περιττὸν ἡ ἀπόκρισις, ἥδιον ἐστὶ τῷ ἀποκρινο- B
μένῳ. Περιττοὶ δ' εἰσὶν αἱ τῶν ἐπισταμένων ἃ μὴ πολλοὶ
γινώσκουσιν, μηδὲ ἀκηκόασιν· οἷον ἀστρολογικῶν, διαλεκ-
τικῶν, ἄν περ ἕξιν ἐν αὐτοῖς ἔχωσιν. Οὐ γὰρ πράττων
μόνον ἕκαστος, οὐδὲ διημερεύων, ὡς Εὐριπίδης φησὶν, ἀλ-
λὰ καὶ διαλεγόμενος,

Ἵν' αὐτὸς αὑτοῦ τυγχάνει κράτιστος ὤν,

ἡδέως διατίθεται· καὶ χαίρουσι τοῖς ἐρωτῶσιν ἃ γινώσκοντες
ἀγνοεῖσθαι, καὶ λανθάνειν οὐ θέλουσι. Διὸ καὶ περὶ χώρας
ἀποίκου, καὶ ξένης θαλάττης, ἐθῶν τε βαρβαρικῶν καὶ νό-
μων, οἱ πεπλανημένοι καὶ πεπλευκότες ἥδιον ἐρωτῶνται·

A. 8. *ἀπὸ δόξης καὶ εἰκασίας οὐ βεβαίου*] Sic ex codicibus conſtitui. E. H. Vatic. *ἀπὸ δόξης καὶ ἐγκρασίας οὐ βεβαίου.* Palat. *ἀποδείξεις καὶ εἰκασίας οὐ βεβαίου.* Ald. Baſ. *ἀποδείξεις καὶ ἐγκρασίας οὐ βεβαίου*: eodem modo Xyl. niſi quod *βεβαίως* habet. Stephanus, *ἀποδείξεις ἐγκαρσίας καὶ οὐ βεβαίως.*

A. 9. *κινδυνεύουσιν*] Legendum vel *κυμαίνουσιν*, vel *δειμαίνουσιν.*

B. 2. Περιττοὶ δ' εἰσὶν *αἱ τῶν*] Sumſi ex E. H. Vatic. Περιττοὶ δ' *εἴσιν* item, ſed *αὐτῶν*, habent Venet. Palat. Ald. Baſ. Xyl. Stephanus dedit *περιττὴ δ' ἔστιν αὐτῶν.* Librorum conſenſu retinui *περιττοὶ* quum conſuetudo Plutarchi et omnino ratio recepta potius *περιτταὶ* deſiderent, ut Exempl. Turneb. habet.

B. 7. Ἵν'] pro vulgato *ἵνα* dedi, et verſum diſtinxi, ſecutus Xylandrum.

reſpondentes ægre ferunt, tanquam id poſtulati quod dare non poſſint: aut reſpondentes ex opinione et conjectura infirma, perturbantur et hærent. Quod ſi reſponſio non modo facilis ſit, ſed etiam ſubtilis, id reſpondenti jam voluptatem adfert. Eſt autem ſubtilis cum de iis interrogantur quæ, ipſis nota, plerique ignorant, ut de aſtrologicis aut dialecticis. Nam non agens tantum, aut dies exigens in re aliqua, ſed etiam diſſerens

Ubi ipſe ſeipſo præſtet arte plurimum,

lætitia perfunditur, gaudetque ſe interrogari iis de rebus, quas ſe habere cognitas neſciri non vult. Hinc fit, ut qui peregrinati, ac multas pervagati ſunt longinquas regiones, moreſque et inſtituta barbarorum inſpexerunt, et mare navigaverunt exterum, de iis rebus ſe interrogari gau-

καὶ προθύμως διηγοῦνται, καὶ διαγράφουσι κόλπους καὶ
C τόπους, οἰόμενοι καὶ χάριν τινὰ τῶν πόνων ταύτην καὶ παραμυθίαν κομίζεσθαι. Καθόλου δὲ ὅσα μηδενὸς ἐρωτῶντος αὐτοὶ διηγεῖσθαι καὶ λέγειν ἀφ' ἑαυτῶν εἰώθαμεν, ἥδιον ἐρωτώμεθα, χαρίζεσθαι τούτοις δοκοῦντες, ὧν ἔργον ἦν ἐνοχλουμένων ἀποσχέσθαι. Καὶ τοῦτο μὲν ἐν τοῖς πλωτικοῖς μάλιστα φύεται τὸ γένος τοῦ νοσήματος. Οἱ δὲ κομψότεροι ταῦτα ἐρωτᾶσθαι θέλουσιν, ἃ βουλόμενοι λέγειν αἰδοῦνται, καὶ φείδονται τῶν παρόντων· οἷον, ὅσα τυγχάνουσιν αὐτοὶ διαπεπραγμένοι καὶ κατωρθωκότες, Ὀρθῶς οὖν ὁ Νέστωρ, τὴν φιλοτιμίαν τοῦ Ὀδυσσέως ἐπιστάμενος,

D Εἴπ' ἄγ' ἐμ', ὦ πολύαιν' Ὀδυσσεῦ [φησὶ] μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
Πῶς δὴ τούς δ' ἵππους λάβετον——.

Ἄχθονται γὰρ τοῖς αὐτοὺς ἐπαινοῦσι, καὶ τὰς ἑαυτῶν εὐτυχίας διεξιοῦσιν, ἂν μὴ κελεύσῃ ἄλλος τις τῶν παρόν-

C. 8. οἷον] Addidi ex Palat.

deant, lubenterque narrent, et depingant ſinus atque loca: exiſtimantes ita ſe laborum ſuorum gratiam quandam et ſolamen reportare. Omnino autem quæ nemine interrogante ipſi ultro narrare ſolemus, de iis quæri e nobis gaudemus: quod videmur iis gratificari, quibus alioqui eramus noſtra narratione obturbaturi. Id genus morbi maxime in iis exſiſtit, qui complures navigationes confecerunt. Qui magis ſunt ſciti, interrogari avent de iis rebus, quas ipſi edifferere præſentibus verentur atque abſtinent: veluti eas res, quas ipſi fecerunt egregie ac perpetrarunt. Probe igitur Neſtor, qui cognitam haberet Ulyſſis ambitionem, ita hominem compellat,

Inclyte, dic age, maxima Achivum gloria Ulyſſes,
Qua cepiſtis equos ratione hos.—

Moleſti enim ſunt qui ſeipſos laudant, ſuoſque proſperos ſucceſſus recenſent, niſi quis præſentium jubeat, ut quaſi coacti

των, καὶ ἀναγκαζόμενοι λέγωσιν. Ἡδέως γοῦν ἐρωτῶνται περὶ πρεσβειῶν καὶ περὶ πολιτειῶν, εἰ μέγα τι καὶ λαμπρὸν εἰργασμένοι τυγχάνουσιν. Ὅθεν ἥκιστα περὶ τούτων οἱ φθονεροὶ καὶ κακοήθεις ἐρωτῶσι, καὶ ἄλλως γε τὰ τοιαῦτα διακρούονται καὶ παρατρέπουσι, χώραν τῇ διηγήσει μὴ διδόντες, μηδὲ βουλόμενοι λόγου τὸν λέγοντα κοσμοῦντος ἀφορμὰς προέσθαι. Καὶ ταῦτα οὖν ἐρωτῶντες χαρίζεσθαι τοῖς ἀποκρινομένοις, ἃ τοὺς ἐχθροὺς καὶ δυσμενεῖς αἰσθάνονται μὴ βουλομένους ἀκούειν. E

γ΄. Καὶ μὴν ὅγε Ὀδυσσεὺς τῷ Ἀλκινόῳ,

Σοὶ δ' ἐμὰ κήδεα θυμὸς ἐπετράπετο στονόεντα
Εἴρεσθαι, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω.

Καὶ πρὸς τὸν χορὸν ὁ Οἰδίπους,

Δεινὸν μὲν τὸ πάλαι κείμενον ἤδη κακὸν, ὦ ξεῖνε, ἐπεγείρειν.

D. 5. καὶ ἀναγκαζόμενοι] Lego, καὶ ὥσπερ ἀναγκαζόμενοι. Nam, ut nunc legitur, eſt a Stephano ex Turneb. In omnibus libris eſt, παρόντων * ζόμενοι λέγωσιν * γοῦν ἐρωτῶνται * πρεσβειῶν καὶ * πολιτειῶν * μέγά τι καὶ λαμπρὸν &c.

D. 8. ἄλλως—διακρούονται] Sic Steph. ex Turneb. In διακρύονται Palat. Ceterum et Palat. et reliqui libri, ἄλλο * ται τὰ τοιαῦτα δακρύονται.

E. 1. χαρίζεσθαι] Immo χαρίζονται Mez.

E. 8. ὦ ξεῖνε—οὐ τοῖς ἔτι] Sic Steph. Xyl. ex locis Tragicorum ſupplerunt. Monuerat Turnebus in Exemplo ſuo et P. Victorius ad Ariſtot. Rhet. I. p. 174. In aliis omnibus libris ita eſt, ὦ ξεῖνε * γεῖρειν * ὁ δ' Εὐριπίδης τοὐναντίον, ὡς ἡδύ * πόνων * οὐ τοῖς ἔτι &c.

dicant. Ergo libenter interrogantur de legationibus et adminiſtrata republica, ſi quid magnum et ſplendidum confecerint. Igitur minime de his invidi et maligni interrogant: ſed avertunt ac diſpellunt hæc, et locum narrationi non concedunt, neque volunt anſam ſermoni præbere, qui dicentem ornet. Porro de his rebus interrogantes gratificamur reſponſuris, de quibus rebus eorum inimicos et malevolos ſentiunt audire nolle.

III. At vero Ulyſſes hæc ad Alcinoum,

Induxti mentem noſtros audire dolores
Narrantis, genituſque graves augere loquentis.

Et ad chorum Œdipus,

Grave eſt reconditum, hoſpes mi, pridem malum
Revocare in memoriam.——

Ὁ δ᾽ Εὐριπίδης τοὐναντίον, ὡς

Ἡδύ τι τὸν σωθέντα μεμνῆσθαι πόνων.

F ἀλλ᾽ οὐ τοῖς ἔτι πλανωμένοις καὶ κακὰ φέρουσι. Τῶν οὖν κακῶν φυλακτέον ἐστὶ τὰς ἐρωτήσεις· ἀνιῶνται γὰρ διηγούμενοι καταδίκας αὑτῶν, ἢ ταφὰς παίδων, ἤ τινας κατὰ γῆν οὐκ εὐτυχεῖς ἢ κατὰ θάλατταν ἐμπορίας. Τὸ δὲ πῶς εὐημέρησαν ἐπὶ βήματος, ἢ προσηγορεύθησαν ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἢ τῶν ἄλλων περιπεσόντων χειμῶσιν ἢ λῃσταῖς, αὐτοὶ διέφυγον τὸν κίνδυνον, ἡδέως ἐρωτῶνται πολλάκις, καὶ τέρψιν τινὰ τῷ λόγῳ τοῦ πράγματος ἀπολαύοντες, ἀπλήστως
631 ἔχουσι τοῦ διηγεῖσθαι καὶ μνημονεύειν. Χαίρουσι δὲ καὶ περὶ φίλων εὐτυχούντων ἐρωτώμενοι, καὶ περὶ παίδων προκοπτόντων ἐν μαθήμασι, συνηγορίαις, ἢ φιλίαις βασιλέων. Ἐχθρῶν δὲ καὶ δυσμενῶν ὀνείδη καὶ βλάβας, καὶ καταδίκας ἐξελεγχθέντων καὶ σφαλέντων, ἥδιον ἐρωτώμενοι καὶ

F. 4. εὐημέρησαν] Sic Xyl. et H. Vulgo, εὐημέρισαν.

Sed Euripides contra,

Suave eſt laborum præteritorum memoria.

Servatis nimirum ex infortunio, non confli&tantibus adhuc et mala ferentibus. Cavendæ enim ſunt interrogationes de calamitatibus. Ægro quippe animo narrant damnationes ſui, aut liberum mortes, aut parum felices terra marique negotiationes. Contra ſi quæras quomodo ad tribunal cauſſa ſteterint, aut a rege compellati fuerint, aut, aliis in tempeſtatem prædoneſve illapſis, periculum ipſi ſubterfugerint, pergratum feceris ſi id ſæpiuſcule facias: et re ipſa miniſterio ſermonis quodammodo fruentes, expleri iis narrandis atque commemorandis non poſſunt. Gaudent etiam interrogati de lætis amicorum ſucceſſibus, de filiorum profectibus in ſtudio literarum, in agendis cauſſis, in amicitiis regum. Lubentius etiam et alacrius narrant interrogati inimicorum et malevolorum dedecora, damna, ac damnationes convictorum ſceleris, et

προθυμότερον ἐξαγγέλλουσιν· αὐτοὶ δὲ ἀφ' αὑτῶν ὀκνοῦσι, φυλαττόμενοι δόξαν ἐπιχαιρεκακίας. Ἥδιον δὲ καὶ περὶ κυνῶν ἄνδρα θηρευτὴν ἐρωτᾷν, καὶ φιλαθλητὴν περὶ γυμνικῶν ἀγώνων, καὶ περὶ καλῶν ἐρωτικόν. Ὁ δ' εὐσεβὴς καὶ φιλοθύτης, διηγηματικὸς ὀνείρων καὶ ὅσα χρησάμενος ἢ φήμαις, ἢ ἱεροῖς, ἢ θεῶν εὐμενείᾳ, κατώρθωσεν, ἡδέως ἂν καὶ περὶ τούτων ἐρωτῷτο ἄν. Τοῖς δὲ πρεσ- B
βύταις, κἂν μηδὲν ἡ διήγησις ᾖ προσήκουσα, πάντως οἱ ἐρωτῶντες χαρίζονται, καὶ κινοῦσι βουλομένους.

Ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, σὺ δ' ἀληθὲς ἐνίσπε,
Πῶς ἔθαν' Ἀτρείδης; ———
Ποῦ Μενέλαος ἔην ———
Ἢ οὐκ Ἄργεος ἦεν Ἀχαιϊκοῦ;

πολλὰ ἐρωτῶν ἅμα καὶ πολλῶν λόγων ἀφορμὰς προσιέμενος, οὐχ, ὥσπερ ἔνιοι, συστέλλοντες εἰς τὸ ἀναγκαῖον αὐτὸ, καὶ συνελαύνοντες τὰς ἀποκρίσεις, ἀφαιροῦνται τῆς γε-

A. 8. θηρευτὴν] θηρευτικὸν, Palat.
B. 8. προσιέμενος] προϊέμενος, Anon. Reisk.

in res adverſas delapſorum: quod facere ultro cavent, ne videantur alienis malis gaudere. Jucundius etiam eſt venatori, ſi de canibus percunctere, aut certaminum ſtudioſum de gymnicis ludis, vel amatorem de formoſis. Religioſus et ſacrificandi ſtudioſus narrare ſolet ſomnia, et quas res oraculi, ominis, victimæ adjumento, deorumve propitia voluntate proſpere peregerit. Senes, etiam ſi narratio omnino nihil ad rem factura ſit, tamen delectant qui ex ipſis aliquid quærunt, gratiamque ineunt eorum dicendi voluntate excitanda.

Dic mihi, Nelide, verum, clariſſime Neſtor,
Qua periiſſe ſcias ingentem Agamemnona morte?
Tunc Menelaus ubi fuit? Argos Achaicum an illum
Illo non tenuit tum tempore?—

ſimul de multis rebus interrogat, et occaſiones varia diſſerendi ſuggerit: ſecus quam nonnulli, qui neceſſitate circumſcribentes, et in arctum reſponſa cogentes, ſuaviſſima

ροντικῆς διατριβῆς τὸ ἥδιστον. Ὅλως δὲ οἱ θέλοντες εὐφραίνειν μᾶλλον ἢ λυπεῖν, τοιαύτας ἐρωτήσεις προσφέ-
C ρουσιν· ὧν ταῖς ἀποκρίσεσιν οὐ ψόγος, ἀλλ' ἔπαινος, οὐδὲ μῖσος ἢ νέμεσις, ἀλλ' εὔνοια καὶ χάρις ἕπεται παρὰ τῶν ἀκουσάντων. Ταῦτα μὲν οὖν τὰ περὶ τὰς ἐρωτήσεις.

δ'. Σκώμματος δὲ τῷ μὴ δυναμένῳ μετ' εὐλαβείας καὶ τέχνης κατὰ καιρὸν ἅπτεσθαι, παντάπασιν ἀφεκτέον. Ὥσπερ γὰρ τοὺς ἐν ὀλισθηρῷ τόπῳ, κἂν θίγωσιν ἐκ παραδρομῆς μόνον, ἀνατρέπουσιν, οὕτως ἐν οἴνῳ πρὸς πᾶσαν ἀφορμὴν λόγου μὴ κατὰ σχῆμα γιγνομένην ἐπισφαλῶς ἔχομεν. Τοῖς δὲ σκώμμασιν ἔστιν ὅτε μᾶλλον ἢ ταῖς λοιδορίαις ἐκκινούμεθα, τὸ μὲν ὑπὸ ὀργῆς πολλάκις ἀβουλήτως ὁρῶντες γινόμενον, τὸ δὲ, ὡς οὐκ ἀναγκαῖον, ἀλλ' ἔργον ὕβρεως καὶ κακοηθείας, προσβαλλόμενοι· καὶ καθόλου διαλέγεσθαι τοῖς δεινοῖς μᾶλλον ἢ τοῖς φλυ-

C. 8. *μὴ κατὰ σχῆμα γιγνομένην*] Non placet. Malim, *μὴ ἐν καταστήματι*, vel *μὴ καταστηματικοὶ, γιγνόμενοι.*

C. 13. *καὶ καθόλου—παρασκευῆς*] Sic a Stephano expletus locus ex Turnebo: et adhuc explendus ad probabiliorem rationem. Libri omnes, id eſt Ald. Baſ. Xyl. E..H. Venet. Vatic. Palat. ita habent: *καὶ καθόλου διαλέγεσθαι τοῖς * νοῖς μᾶλλον ἢ τοῖς φλυαροῦσι χαλιπαίνομεν * ὅτι δ' ὅλως τὸ * ματι πρόσεσται * τὸ σκῶμμα λοιδόρημα δὲ * εἶναι καὶ πεποιημένον ἐκ*

ſenes oblectatione defraudant. Univerſe autem qui voluptatem malunt quam moleſtiam offerre, hujuſmodi proponunt quæſtiones, quarum reſponſis non vituperatio, ſed laus, non odium aut invidia, ſed benevolentia et gratia auditorum, comitetur. Atque hæc quidem de interrogationibus.

IV. Salibus autem qui nequit caute, artificioſe, ac tempeſtive uti, omnino iis abſtineat cenſeo. Sicut enim in lubrico loco etiam ii ſubvertunt, qui tantum in tranſcurſu attingunt: ita in vino quævis oratio non ſatis commoda occaſionem nobis peccandi præbet. Eſt, cum ſalibus magis quam conviciis exagitamur: cum hæc ab ira inconſulto proficiſci ſæpe videamus, illos non a neceſſitate, ſed ſtudio contumeliæ et malignitate. Et in univerſum irriſi a diſertis magis quam nugantibus ſuccenſemus. Quod

τοὺς ἐνόχους σκώμματα, τοῖς μακρὰν οὖσι τῆς διαβολῆς ἡδονήν τινα καὶ χάριν ποιεῖν. Οἷον ὁ Ξενοφῶν τὸν ὑπεραίσχρον καὶ ὑπέρδασυν ἐκεῖνον, ὡς παιδικὰ τοῦ Σαμβαύλα σκωπτόμενον εἰσάγει μετὰ παιδιᾶς. Καὶ Κοΐντου τοῦ ἡμετέρου, μέμνησαι γὰρ, ἐν ἀσθενείᾳ τὰς χεῖρας ἔχειν ψυχρὰς λέγοντος, Αὐφίδιος Μόδεστος, Ἀλλὰ μὴν, ἔφη, θερμὰς ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας κεκόμικας αὐτάς· τοῦτο γὰρ ἐκείνῳ μὲν γέλωτα καὶ διάχυσιν παρέσχε, κλέπτῃ δὲ ἀνθυ- B
πάτῳ λοιδόρημα καὶ ὄνειδος ἦν. Διὸ καὶ Κριτόβουλον ὁ Σωκράτης εὐπροσωπότατον ὄντα προκαλούμενος εἰς σύγκρισιν εὐμορφίας, ἔπαιζεν, οὐκ ἐχλεύαζεν· καὶ Σωκράτην πάλιν Ἀλκιβιάδης ἔσκωπτεν εἰς ζηλοτυπίαν τὴν περὶ Ἀγάθωνος. Ἥδονται δὲ καὶ βασιλεῖς τοῖς λεγομένοις ὡς εἰς πένητας αὐτοὺς καὶ ἰδιώτας· ὥσπερ ὑπὸ Φιλίππου σκωφθεὶς ὁ παράσιτος εἶπεν, Οὐκ ἐγώ σε τρέφω; Τὰ γὰρ οὐ προσόντα φαῦλα λέγοντες, ἐμφαίνουσι τὰ προσόντα χρηστά. Δεῖ δὲ

A. 9. μέμνησαι γὰρ] Recepi γὰρ ex Palat. et Anon.

ria, quæ ſontibus moleſtiam adferunt, voluptatem aliquam adferre et grata eſſe iis qui procul a culpa et crimine abſunt. Ut cum Xenophon per jocum introducit turpiſſimum hirſutiſſimumque illum, pro amaſio Sambaulæ vexatum. Et cum Quintus noſter in morbo diceret, manus ſibi eſſe frigidas, Aufidius Modeſtus, *Atqui*, inquit, *calidas eas e provincia reportaviſti:* hoc enim Quinto ſane riſum movit, et oblectationi fuit, proconſuli autem furi opprobrium fuiſſet et convicium. Itaque etiam Critobulum formoſiſſimum Socrates ad certamen pulchritudinis provocans, jocabatur, non ſubſannabat. Itemque Socratem Alcibiades ſalſe notabat de rivalitate propter Agathonem. Reges quoque delectantur iis quæ in ipſos tanquam pauperes et privatos dicuntur. Ut cum dicterio impetitus a Philippo menſæ aſſecla dixit, *An non ego te alo?* Quippe mala quæ non adſunt objicientes, interim arguunt bona quæ ad-

ὁμολογουμένως καὶ βεβαίως προσεῖναί τι χρηστόν· εἰ δὲ
C μὴ, τὸ λεγόμενον τοὐναντίον ἀμφισβητήσιμον ἔχει τὴν
ὑπόνοιαν. Ὁ γὰρ τῷ πάνυ πλουσίῳ τοὺς δανειστὰς ἐπάξ-
ειν λέγων, ἢ τὸν ὑδροπότην καὶ σώφρονα παροινεῖν καὶ με-
θύειν, ἢ τὸν εὐδάπανον καὶ μεγαλοπρεπῆ καὶ χαριστικὸν,
κίμβικα καὶ κύμινον προσαγορεύων, ἢ τὸν ἐν συνηγορίαις
καὶ πολιτείαις μέγαν ἀπειλῶν ἐν ἀγορᾷ λήψεσθαι, διά-
χυσιν καὶ μειδίαμα παρέσχεν. Οὕτως ὁ Κῦρος ἐν οἷς ἐλεί-
πετο τῶν ἑταίρων, εἰς ταῦτα προκαλούμενος, ἐγίνετο
προσηνὴς καὶ κεχαρισμένος. Καὶ τοῦ Ἰσμηνίου τῇ θυσίᾳ
προσαυλοῦντος, ὡς οὐκ ἐκαλλιέρει, παρελόμενος τοὺς αὐλοὺς
ὁ μισθωσάμενος ηὔλησε γελοίως· αἰτιωμένων δὲ τῶν
D παρόντων, Ἔστιν, ἔφη, τὸ κεχαρισμένως αὐλεῖν θεόθεν· ὁ
δ᾽ Ἰσμηνίας γελάσας, Ἀλλ᾽ ἐμοῦ μὲν αὐλοῦντος ἡδόμενοι

C. 5. κύμινον] Κυμινοπρίστην corrigit Xylander: recte, opinor: ultima pars vocis a prima parte proximæ vocis abſumta eſt.

C. 8. τῶν ἑταίρων] Recepi τῶν ex Palat.

D. 1. παρόντων, Ἔστιν] Credo inter duas has voces excidiſſe καὶ καλλιεροῦντος. In Verſione addidi.

ſunt. Oportet autem certo et conſtanter boni aliquid adeſſe: alioqui id quod dicitur, ambiguam et controverſam habebit ſignificationem. Nam qui prædiviti minetur ſe creditores ejus ipſi immiſſurum, aut abſtemium vel temperantem ebrium eſſe ac per vinum peccare dicat, vel liberali ac magnifico ſordidi et cuminiſectoris nomen imponat, aut in patrociniis ac gerenda republica magnum in foro ſe reum peracturum jactet, ridendi materiam atque hilaritatis præbuerit. Ita Cyrus amicos ad earum provocans certamina rerum, in quibus inferior erat, comis fuit atque gratioſus. Iſmenias cum tibiis caneret ad ſacrificium, neque litaretur, qui conduxerat tibias ei ademit, atque ipſe ridicule cecinit: cumque id corona reprehenderet ipſeque perlitaret, *Divinitus*, inquit, *eſt canere gratioſe*; ibi ſubridens Iſmenias, *Immo*, ait, *me canente dii oblectati moram*

διέτριβον οἱ θεοί· σοῦ δ' ἀπαλλαγῆναι σπεύδοντες ἐδέξαντο τὴν θυσίαν.

ς'. Ἔτι τοίνυν οἱ τὰ χρηστὰ τῶν πραγμάτων τοῖς λοιδορουμένοις ὀνόμασι μετὰ παιδιᾶς καλοῦντες, ἂν ἐμμελῶς ποιῶσιν, αὐτῶν μᾶλλον εὐφραίνουσι τῶν ἀπ' εὐθείας ἐπαινούντων. Καὶ γὰρ δάκνουσι μᾶλλον οἱ διὰ τῶν εὐφήμων ὀνειδίζοντες· ὡς οἱ τοὺς πονηροὺς, Ἀριστείδας, καὶ τοὺς δειλοὺς, Ἀχιλλεῖς καλοῦντες· καὶ ὁ τοῦ Σοφοκλέους Οἰδίπους,

Ταύτης Κρέων ὁ πιστὸς οὐξ ἀρχῆς φίλος.

Ἀντίστροφον οὖν ἔοικε γένος τῆς εἰρωνείας τὸ περὶ τοὺς ἐπαίνους· ᾧ καὶ Σωκράτης ἐχρήσατο, τὸ Ἀντισθένους τὸ E φιλοποιὸν καὶ συναγωγὸν ἀνθρώπων εἰς εὔνοιαν, μαστροπείαν καὶ συναγωγίαν καὶ ἀγωγίαν ὀνομάσας. Κράτητα δὲ τὸν φιλόσοφον εἰς πᾶσαν οἰκίαν εἰσιόντα μετὰ τιμῆς καὶ φιλοφροσύνης δεχομένων, θυρεπανοίκτην ἐκάλουν.

D. 3. σπεύδοντες] Sic Amiot. Baſ. Xyl. Mez. Vulgo, σπεύδοντος.
E. 3. συναγωγίαν καὶ ἀγωγίαν] Forte προαγωγείαν, nec aliud præterea, ſcripſit Plutarchus: ut auctor dicti Xenoph. Sympoſ. IV, 61, 62.

produxerunt: tu autem ut miſſos ipſos faceres, propere ſacrificium acceperunt.

VI. Porro qui bonas res per jocum nominibus probroſis adficiunt, id ſi accurate agant, magis delectant quam qui aperte laudant. Sicut magis etiam mordent, qui honeſtis nominibus in conviciando utuntur: ut qui improbos Ariſtidæ, timidos Achillis nomine appellant. Sic et Œdipus apud Sophoclem,

Hujus fidelis amicus ab initio Creon.

Huic ſimulationi ab altera parte reſpondet ea quæ in laudando verſatur. Hac uſus Socrates, Antiſthenis in conciliandis hominum ſtudiis et amore ſolertiam, lenocinium et conductionem appellabat. Cratetem autem philoſophum, qui in omnes intrans domos amanter et honorifice excipiebatur, Oſtiapertorem vocabant.

ζ΄. Ποιεῖ δ᾽ εὔχαρι σκῶμμα καὶ μέμψις ἐμφαίνουσα χάριν· ὡς Διογένης περὶ Ἀντισθένους ἔλεγεν,

F
> Ὅς με ῥάκη τ᾽ ἤμπισχε κἀξηνάγκασε
> Πτωχὸν γενέσθαι καὶ δόμων ἀνάστατον.

Οὐ γὰρ ἂν ὁμοίως πιθανὸς ἦν λέγων, Ὅς με σοφὸν καὶ αὐτάρκη καὶ μακάριον ἐποίησε. Καὶ ὁ Λάκων, ἄκαπνα ξύλα τῷ γυμνασιάρχῳ παρασχόντι προσποιούμενος ἐγκαλεῖν, ἔλεγε, Δι᾽ ὃν οὐδὲ ἀποδακρῦσαι γέγονεν ἡμῖν. Καὶ τὸν δειπνίζοντα καθ᾽ ἡμέραν ἀνδραποδιστὴν καλῶν καὶ τύραννον, δι᾽ ὃν ἐτῶν τοσούτων οὐχ ἑώρακε τὴν ἑαυτοῦ τράπεζαν. Καὶ ὁ λέγων ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐπιβεβουλευμένος ἀφηρῆσθαι τὴν σχολὴν καὶ τὸν ὕπνον, πλούσιος γεγονὼς ἐκ πένητος. Καὶ εἴ τις ἀντιστρέψας αἰτιῷτο τοὺς Αἰσχύλου Καβείρους,

633
> Ὄξους σπανίζειν δῶμα ποιήσαντας ———

F. 11. ἀντιστρέψας] Revocavi ex Ald. Baſ. Xyl. E. H. Venet. Proxime accedit ἀντιστέψας quod eſt in Palat. et Vatic. Vulgo, ἀνθοσμίαν δρέψας, quod a Turnebo et Amioto habuit Stephanus, et vetere, certe, lectione pejus eſt: in qua equidem acquieſco, modo ita accipiatur ut eam in Verſione reddidi. Æſchyli verſum a Plutarchi oratione diſtinxi: in ejus fine corrigam ποιήσαντα μου ut ſit inverſum a nutrito et ad nutritorem accommodetur.

VII. Elegans dicterium etiam fit, cum vituperationi gratiarum actio adjicitur. Sic Diogenes de Antiſthene dicebat,

> *Laciniis velavit, et me perpulit*
> *Mendicus eſſem uti, atque extorris ædibus.*

Et Laco gymnaſii præfecto qui ligna non fumantia præbuerat, id ſe vitio dare ſimulans, *Horum cauſſa*, inquit, *apud vos non licuit lacrymare.* Sic ille, qui convivium quotidie præbentem plagiarium vocabat et tyrannum, per quem tot annis ſuam non vidiſſet menſam. Et qui factus e paupere dives a rege, per inſidias ſibi aiebat otium et ſomnum eſſe erepta. Et ſi quis Æſchyli Cabiros convertens e comminatione in accuſationem, regem ſuum ac nutritorem accuſet quod *domum ipſi fecerit carere aceto:* quod

ὥσπερ αὐτοὶ παίζοντες ἠπείλησαν. Ἅπτεται γὰρ ταῦτα μᾶλλον ἔχοντα δριμυτέραν χάριν· ὥστε μὴ προσίστασθαι μηδὲ λυπεῖν τοὺς ἐπαινουμένους.

η'. Δεῖ δὲ τὸν ἐμμελῶς σκώμματι χρησόμενον, εἰδέναι καὶ νοσήματος διαφορὰν πρὸς ἐπιτήδευμα· λέγω δὲ φιλαργυρίας καὶ φιλονεικίας πρὸς φιλομουσίαν καὶ φιλοθηρίαν· ἐπ' ἐκείνοις μὲν γὰρ ἄχθονται σκωπτόμενοι, πρὸς ταῦτα δὲ ἡδέως ἔχουσιν. Οὐκ ἀηδῶς γοῦν Δημοσθένης ὁ Μιτυληναῖος, φιλῳδοῦ τινος καὶ φιλοκιθαριστοῦ θύραν κόψας, ὑπακούσαντος αὐτοῦ καὶ κελεύσαντος εἰσελθεῖν, Ἂν πρῶτον, ἔφη, τὴν κιθάραν δήσῃς. Ἀη- B
δῶς δὲ ὁ τοῦ Λυσιμάχου παράσιτος, ἐμβαλόντος αὐτοῦ σκορπίον ξύλινον εἰς τὸ ἱμάτιον, ἐκταραχθεὶς, καὶ ἀναπηδήσας, ὡς ᾔσθετο τὴν παιδιὰν, Κἀγώ σε, φησὶν, ἐκφοβῆσαι βούλομαι, ὦ βασιλεῦ· δός μοι τάλαντον.

A. 2. ἠπείλησαν. Ἅπτεται] Inter hæc duo verba reponendus videtur locus, qui mox refertur, de Epaminonda.
A. 7. φιλονεικίας] φιλονίας Palat.
B. 2. Λυσιμάχου] Sic Baſ. Xyl. Amiot. Mez. Accedit auctoritas Athenæi. VI. p. 246. E. Vulgo, Λυσίου.

Cabiri cum joco minati erant. Hæc enim magis tangunt, acrioremque habent gratiam, ita ut non offendant neque lædant eos qui laudantur.

VIII. Oportet autem eum qui concinne uti volet dicteriis, vitii et ſtudii inter ſe diſcrimen habere cognitum: aliud enim ſunt avaritia et contendendi cupiditas, aliud muſicæ et venationis ſtudium: quorum illa ſibi objici homines indigne ferunt, hæc gaudent. Itaque non invenuſte Demoſthenes Mitylenæus, cum cantilenis et citharæ dediti cujuſdam fores pulſaſſet, iſque aperuiſſet et ingredi juſſiſſet, *Faciam*, ait, *ſi prius citharam ligaveris.* Invenuſte paraſitus Lyſimachi, qui cum ei rex ſcorpium ligneum veſti injeciſſet, perterritus proſiluit, cumque ludum ſenſiſſet, *Te quoque*, inquit, *rex*, *volo perterrefacere*, *da mihi talentum.*

θ΄. Εἰσὶ δὲ καὶ περὶ τὰ σωματικὰ τοιαῦται δια-
φοραὶ τῶν πολλῶν. Οἷον εἰς γρυπότητα καὶ σιμότητα
σκωπτόμενοι, γελῶσιν· ὡς ὁ Κασάνδρου φίλος οὐκ ἠχ-
θέσθη τοῦ Θεοφράστου πρὸς αὐτὸν εἰπόντος, Θαυμάζω
σου τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὅτι οὐκ ᾄδουσι, τοῦ μυκτῆρος αὐ-
τοῖς ἐνδεδωκότος· καὶ ὁ Κῦρος ἐκέλευσε τὸν γρυπὸν σι-
C μὴν ἀγαγέσθαι γυναῖκα, οὕτω γὰρ ἐφαρμόσειν. Εἰς δὲ
δυσωδίαν μυκτῆρος ἢ στόματος ἄχθονται σκωπτόμενοι.
Καὶ πάλιν εἰς φαλακρότητα, πράως φέρουσιν· εἰς δὲ
πήρωσιν ὀφθαλμῶν, ἀηδῶς. Καὶ γὰρ Ἀντίγονος, αὐτὸς
μὲν ἑαυτὸν εἰς τὸν ὀφθαλμὸν ἔσκωπτε· καί ποτε λαβὼν
ἀξίωμα μεγάλοις γράμμασι γεγραμμένον, Ταυτὶ μὲν,
ἔφη, καὶ τυφλῷ δῆλα. Θεόκριτον δὲ τὸν Χῖον ἀπέκτεινεν,
ὅτι φήσαντός τινος, εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἂν τοῦ βασιλέως
παραγένηται, σωθῆναι, Ἀλλ' ἐμοὶ, εἶπεν, ἀδύνατα φὴς

B. 11. *σιμὴν ἀγαγέσθαι γυναῖκα*] Abeſt ab omnibus libris ante Stephanum qui ſumſit a Turnebo, hic a Xenophonte.

C. 8. ὀφθαλμοὺς—σωτηρίαν] Stephanus ita edidit ex Turnebiano. Omnes alii libri ita habent: *ὀφθαλμοὺς ἂν * ῥαγένη * σωθῇ * ἀλλ' ἅμα εἶπεν ἀδυνάτου τὰ ὑπὸ τὴν σωτηρίαν.*

IX. Sunt etiam talia diſcrimina eorum quæ corporibus accidunt. Nam aduncus aut compreſſus naſus ſi objiciatur, ridere ſolent. Et amicus Caſſandri non indignatus eſt, cum ei dixiſſet Theophraſtus, *Miror oculos tuos non canere, naſo ipſis incentivum dante.* Et Cyrus eum qui adunco eſſet naſo, juſſit ſimam ducere uxorem; ſic enim quadraturum. Ægre autem ferunt, ſi oris aut naſi tetrum fœtorem exprobres. Rurſum calvitiei non curant notationem, oculi defectum iniquiſſime audiunt ſibi exprobari. Antigonus quidem ipſius in oculum amiſſum jocabatur: et aliquando oblato edicto quod magnis erat perſcriptum litteris, *Vel cæcus*, aiebat, *hæc legere poſſit.* Theocritum autem Chium interfecit: quod cum ei pollicerentur amici, fore omnia ipſius ſalva, ubi ante oculos regis perveniſſet: reſponderat, *Omnem ergo ſibi ſalutis ſpem eſſe*

τὰ τῆς σωτηρίας. Λέων ὁ Βυζάντιος, εἰπόντος Πασιάδου πρὸς αὐτὸν, ὀφθαλμιαθῆναι δι' αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλ- D
μοὺς, Ἀσθένειαν, ἔφη, σώματος ὀνειδίζεις, νέμεσιν οὐχ ὁρῶν ἐπὶ τῶν ὤμων βαστάζοντα σου τὸν υἱόν· εἶχε δὲ κυρτὸν ὁ Πασιάδης υἱόν. Ἠγανάκτησε δὲ καὶ Ἄρχιππος ὁ δημαγωγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὑπὸ Μελανθίου σκωφθεὶς εἰς τὸ κυρτόν· ἔφη γὰρ αὐτὸν ὁ Μελάνθιος, Οὐ προεστάναι τῆς πόλεως, ἀλλὰ προκεκυφέναι. Τινὲς δὲ ταῦτα πράως καὶ μετρίως φέρουσιν· ὥσπερ ὁ φίλος τοῦ Ἀντιγόνου τάλαντον αἰτήσας, καὶ μὴ λαβὼν, ᾔτησε προπομποὺς καὶ φύλακας, Ὅπως, ἔφη, μὴ ἐπιβουλευθῶ, E
προστάξας κατ' ὤμου τὸ τάλαντον φέρειν. Οὕτω μὲν περὶ τὰ ἐκτὸς ἔχουσι διὰ τὴν ἀνωμαλίαν· ἄλλοι γὰρ ἐπ' ἄλλοις ἄχθονται. Ἐπαμεινώνδας μετὰ τῶν συναρ-

C. 10. Λέων—δι' αὐτοῦ] Λέων ſumſi ex Baſ. Xyl. Amiot. Mez. et ita Plutarchus ſupra p. 88. E. Ald. E. H. Pal. Vat. Venet. ſimpliciter habent, ὁ Βυζάντιος. Stephanus dedit Καὶ ὁ Βυζάντιος. Porro δι' αὐτοῦ, pro vulgato δὲ αὐτοῦ, ex Xyl. et Mez.

D. 7. προκεκυφέναι] Sic Baſ. Xyl. Mez. Salmaſ. Vulgo, κεκυφέναι.

E. 2. προστάξας] Lego, προσῖτι, δόξας: itaque reddidi in Verſione.

E. 4. Ἐπαμεινώνδας—ἐπίσταμαι] Magis ſuo loco reponendum ſupra, A. poſt ἠπείλησαν.

ademtam. Leo Byzantius, cum ei Paſiades dixiſſet, *Lippitudinis contagio mihi abs te accidit:* reſpondit, *Imbecillitatem corporis mihi exprobras, non animadvertens filium tuum, Nemeſin in tergo geſtantem:* gibboſum autem filium habebat Paſiades. Hoc vitium etiam Archippus Athenienſis populi conſiliarius iniquo animo paſſus eſt ſibi a Melanthio objici: qui eum, *Non procurare, ſed procurvare pro republica dicebat.* Sunt qui iſta moderate et leni animo ſuſtineant. Ut amicus Antigoni cum popoſciſſet talentum, neque impetraſſet: ſatellites ſibi dari petiit et comites, ne præter repulſam etiam inſidiæ ſibi fiant abeunti, cum videatur ſimilis ferenti talentum in humeris. Ita ad externa iſta alii aliter adfecti ſunt, eſtque magna animorum inæqualitas. Epaminondas cum collegis reipublicæ prin-

χόντων ἑστιώμενος ἐπέπινεν ὄξος, καὶ πυνθανομένων εἰ
πρὸς ὑγίειαν ἀγαθὸν, Οὐκ οἶδα· εἶπεν, ὅτι μέντοι πρὸς
τὸ μεμνῆσθαι τῆς οἴκοι διαίτης ἀγαθὸν, ἐπίσταμαι.
Διὸ δεῖ καὶ πρὸς τὰς φύσεις καὶ τὰ ἤθη σκοποῦντα,
ταῖς παιδιαῖς χρῆσθαι, πειρώμενον ἀλύπως καὶ κεχαρισμένως
ἑκάστοις ὁμιλεῖν.

ι΄. Ὁ δ' ἔρως τά τε ἄλλα ποικιλώτατός ἐστι, καὶ
τοῖς σκώμμασιν οἱ μὲν ἄχθονται καὶ ἀγανακτοῦσιν, οἱ δὲ
F χαίρουσι· δεῖ δὲ εἰδέναι τὸν καιρόν. Ὡς γὰρ τὸ πῦρ ἐν
ἀρχῇ μὲν ἀποσβέννυσι τὸ πνεῦμα διὰ τὴν ἀσθένειαν,
αὐξηθέντι δὲ τροφὴν παρέχει καὶ ῥώμην· οὕτως φυόμενος
ὁ ἔρως ἔτι καὶ λανθάνων δυσκολαίνει καὶ ἀγανακτεῖ πρὸς
τοὺς ἀποκαλύπτοντας, ἐκλάμψας δὲ καὶ διαφανεὶς τρέφεται
καὶ προσγελᾷ τοῖς σκώμμασι φυσώμενος. Ἥδιστα
δὲ σκώπτονται παρόντων τῶν ἐρωμένων εἰς αὐτὸ τὸ ἐρᾶν,
εἰς ἄλλο δὲ οὐδέν. Ἐὰν δὲ καὶ γυναικῶν ἐρῶντες ἰδίων
634 τύχωσιν, ἢ νεανίσκων φιλοκάλων ἔρωτα γενναῖον, παντά-

cipibus convivans, acetum poſtremo bibebat: interrogatuſque an hoc ad valetudinem conduceret, *Neſcio*, inquit: *ad recordandum quidem domeſticæ vitæ valere, ſcio.* Proinde oportet, ingeniis eorum quibuſcum agimus et moribus conſideratis, jocos uſurpare, idque eniti, ut abſque moleſtia et cum gratia colloquamur.

X. Amor autem cum alias, tum maxime in dicteriis ſummam habet varietatem: quæ aliis moleſta accidunt, alias grata. Cæterum hic obſervandum eſt tempus et locus. Sicut enim ignem initio reſtinguit ſpiritus, ob illius imbecillitatem, auctum autem nutrit atque roborat: ſic naſcens adhuc amor et latens, ſuccenſet iis qui ipſum detegunt: ubi eluxit et manifeſtatus eſt, alitur ſcommatibus, iiſque quaſi inflatus arridet. Gratiſſimum eſt amantibus, ſi amaſiis præſentibus iis per jocum ipſum amare objiciatur, aliud nihil. Tum ſi uxores ſuas diligunt, aut adoleſcentulos ingenuos, omnino

πᾶσι γάννυνται καὶ καλλωπίζονται τῷ σκώπτεσθαι πρὸς αὐτούς. Διὸ καὶ Ἀρκεσίλαος ἐν τῇ σχολῇ τοιαύτης μεταδόσεως αὐτῷ γενομένης ὑπό τινος τῶν ἐρωτικῶν. Δοκεῖ μοι μηδὲν ἅπτεσθαι μηδενός· ὁ δὲ, Σὺ τοίνυν, ἔφη, τοῦδε ἅπτῃ· δείξας τινὰ τῶν καλῶν καὶ ὡραίων παρακαθήμενον.

ια΄. Ἤδη δὲ καὶ τῶν παρόντων σκεπτέον. Ἃ γὰρ ἐν φίλοις καὶ συνήθεσιν ἀκούοντες γελῶσιν, ταῦτα δυσχεραίνουσιν ἂν λέγηται πρὸς αὐτοὺς τῆς γαμετῆς παρούσης, ἢ τοῦ πατρὸς, ἢ τοῦ καθηγητοῦ· πλὴν ἂν μή τι κεχαρισμένον ᾖ τὸ λεγόμενον ἐκείνοις. Οἷον ἄν τις σκώπτηται τοῦ φιλοσόφου παρόντος, εἰς ἀνυποδησίαν, ἢ νυκτο- B
γραφίαν· ἢ τοῦ πατρὸς ἀκούοντος, εἰς μικρολογίαν· ἢ τῆς γυναικὸς παρούσης, εἰς τὸ ἀνέραστον ἑτέρων, ἐκείνης δὲ δοῦλον καὶ θεραπευτικὸν, ὡς ὁ Τιγράνης ὑπὸ τοῦ Κύρου,

A. 3. μεταδόσεως] Mez. ὑποθέσεως. Forte, μεταξὺ θέσεως.

A. 7. τῶν παρόντων] Rectius legatur, τὸ τῶν παρόντων.

A. 10. ἂν μή τι—ἐκείνοις] Vulgo, ἂν μὴ καί τι κεχαρισμένον, ἢ τῶν λεγομένων ἐκείνοις. Sumſi μή τι ex Palat. ᾖ ex E. Baſ. Xyl. Mez. τὸ λεγόμενον ex T. et. Anon.

B. 3. ἑτέρων] Sic Ald. Baſ. Xyl. E. H. Palat. Vatic. Vulgo, ἑταίρων.

exſultant, eoque ſibi applaudunt, quod amor eorum ipſis facete objicitur. Atque hac de cauſa Arceſilaus, cum quidam in ſchola amori deditus hanc propoſuiſſet quæſtionem, Videtur mihi nulla res aliam rem tangere: *Atqui*, inquit, *tu hanc tangis*, demonſtrans formoſum quendam ephebum qui pone adſidebat.

XI. Quin et eorum qui interſunt ducenda eſt ratio. Nam quæ inter familiares et amicos audientes ridemus, ea ſi nobis dicantur uxore præſente, aut patre, aut præceptore, indignamur: niſi forte aliquid proferatur, quod ii quoque gratum habeant. Verbi gratia, ſi quis aliquem philoſopho præſente inceſſat cavillo, quod abſque calceis incedat, aut noctu ſcribat: vel patre audiente, parſimoniam: uxoris apud aures, quod alias non amet, ei ſoli obnoxius ſit atque ſerviat. Sic Tigranes

Τί δ', ἄν σε ἡ γυνὴ σκευοφοροῦντα ἀκούσῃ; Ἀλλ' οὐκ ἀκούσεται, εἶπεν, ὄψεται δὲ αὐτὴ παροῦσα.

ιβ'. Ποιεῖ δὲ τὰ σκώμματα ἀλυπότερα καὶ τὸ κοινωνεῖν ἀμωσγέπως τοὺς λέγοντας· ὅταν εἰς πενίαν λέγῃ πένης, ἢ δυσγενὴς εἰς δυσγένειαν, ἢ ἐρῶν εἰς ἐρῶντα· δοκεῖ δὲ οὐχ ὕβρει, παιδιᾷ δέ τινι γίνεσθαι μᾶλλον ἀπὸ τῶν ὁμοίων· εἰ δὲ μή, παροξύνει καὶ λυπεῖ. Τὸν γοῦν ἀπε-
C λεύθερον τοῦ βασιλέως, νεόπλουτον ὄντα, φορτικῶς δὲ καὶ σοβαρῶς ἐπιπολάζοντα τοῖς συνδειπνοῦσι φιλοσόφοις, καὶ τέλος ἐρωτῶντα, Πῶς ἔκ τε τῶν λευκῶν καὶ τῶν μελάνων κυάμων ὁμοίως χλωρὸν γίνεται τὸ ἔτνος, ἀντερωτήσας ὁ Ἀριδίκης, Πῶς ἐκ τῶν λευκῶν, καὶ μὴ λευκῶν ἱμάντων φοινικοῖ γίνονται μώλωπες, ἐποίησεν ἀναστῆναι περίλυπον γενόμενον. Ὁ δὲ Ταρσεὺς Ἀμφίας ἐκ κηπωροῦ δοκῶν γεγονέναι, σκώψας δὲ τὸν φίλον τοῦ ἡγεμόνος εἰς

B. 5. σε] Sic Xyl. E. H. Venet. Palat. Vatic. Vulgo, δέ.
B. 7. Ποιεῖ δὲ τὰ σκώμματα ἀλυπότερα] Ita E. H. Vulgo, poſt δὲ additum eſt ἀμπφότερα: pro quo Palat. habet ἀλυπότερα iterum; Vatic. ἀμπότερα: Amiot. et Mez. corrigunt ἀμεμπτότερα. At ἀλυπότερα plane deeſt in Ald. Baſ. Xyl. Venet.

Cyro interroganti, *Quid uxor tua aget, cum te inter calones haberi audiet?* reſpondit; *Non audiet, ſed coram videbit.*

XII. Ipſa etiam communicatio eorum quæ objiciuntur, dicteria facit tolerabiliora utcunque: ut cum in paupertatem pauper, in ignobilitatem ignobilis, in amorem amator, aliquid jacit: non enim per contumeliam, ſed joco videtur dici, quod a ſimili dicitur: alioquin irritat et moleſtiam adfert. Fuit quidam imperatoris libertus, recens ditatus: is una in convivio diſcumbentibus philoſophis aliquanto protervius et petulantius inſultans, quæſivit, *Quanam de cauſa e fabis, albis nigriſque, tamen pallida fieret puls:* viciſſim ex eo quærens Aridices, *Qui albis et non albis loris tamen puniceæ vibices incuterentur:* fecit ut homo gravi dolore ictus e convivio diſcederet. Amphias autem Tarſenſis, qui hortulano patre editus putabatur, cum præ-

δυσγένειαν, εἶτα ὑπολαβὼν εὐθὺς, Ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἐκ τῶν αὐτῶν σπερμάτων γεγόναμεν, γέλωτα ἐποίησε. Κομψῶς δὲ καὶ τοῦ Φιλίππου τὴν ὀψιμαθίαν ἅμα καὶ περιεργίαν ὁ ψάλτης ἐπέσχεν· οἰομένου γὰρ αὐτὸν ἐξελέγχειν τοῦ Φιλίππου περὶ κρουμάτων καὶ ἁρμονιῶν, Μὴ γένοιτό σοι, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, κακῶς οὕτως, ἵνα ἐμοῦ σὺ ταῦτα εἰδῇς βέλτιον· σκώπτειν γὰρ ἑαυτὸν δοκῶν, ἐκεῖνον ἀλύπως ἐνουθέτησε. Διὸ καὶ τῶν κωμικῶν ἔνιοι τὴν πικρίαν ἀφαιρεῖν δοκοῦσι τῷ σκώπτειν ἑαυτούς· ὡς Ἀριστοφάνης εἰς τὴν φαλακρότητα, καὶ τὴν Ἀγάθωνος * λίψιν· Κρατῖνος δὲ τὴν πυτίνην ἐδίδαξεν. D

ιγ΄. Οὐχ ἥκιστα δὲ δεῖ προσέχειν καὶ φυλάττειν ὅπως ἐκ τοῦ παρατυχόντος ἔσται τὸ σκῶμμα πρός τινας ἐρωτήσεις αὐτόθεν ἢ παιδιὰς γινόμενον, ἀλλὰ μὴ πόρ- E

D. 9. καὶ τὴν Ἀγάθωνος * λίψιν] Malui veterem omnium librorum lectionem revocare, quam repetere Turnebi commentum a Stephano invectum καὶ τὴν ἄγαν οἴνου δίψαν: quando illa conſtantem codicum auctoritatem, hæc non niſi conjecturæ ſpeciem habet. A Plutarcho ſcriptum arbitror, καὶ Ἀγάθων εἰς τὴν θρύψιν.

D. 10. πυτίνην ἐδίδαξεν] Inter hæc duo verba ſupplendum εἰς τὴν φιλοινίαν, vel ſimile. In Palat. quidem lacuna exſtat. Et hoc et ſuperius in Verſione reddidi.

fecti amico objiceret, quod nullis eſſet natalibus, ſtatim hæc ſubjecit, *Atqui et nos ex iiſdem nati ſumus ſeminibus*, fecit eo dicto, ut cooriretur riſus. Scite etiam pſaltes quidam Philippi ſero perceptam diſciplinam curioſitatemque inhibuit: nam cum rex eum reprehendere de quibuſdam modis et harmoniis vellet, *Abſit vero*, aiebat, *O rex*, *ut tam male tecum agatur*, *iſthæc uti melius me noris:* dum enim videbatur ſeipſum mordere, regem citra moleſtiam caſtigavit. Ideo etiam comicorum nonnulli dum ſeipſos quoque inſectantur, acerbitatem ſuam videntur deminuere: ut Ariſtophanes in calvitiem, Agathon in mollitiem: Cratinus quoque Pytinam fabulam in ſuam ipſe vinoſitatem docuit.

XIII. Id etiam diligenter eſt curandum, ut dicterium obiter et ſubito ad interrogationem jocumve alterius alicujus

ρωθεν, οἷον ἐκ παρασκευῆς, ἐπεισόδιον. Ὡς γὰρ ὀργὰς καὶ μάχας τὰς ἐκ τῶν συμποσίων πρᾳότερον φέρουσιν, ἐὰν δὲ ἐπελθών τις ἔξωθεν λοιδορῆται καὶ ταράττῃ, τοῦτον ἐχθρὸν ἡγοῦνται, καὶ μισοῦσιν· οὕτως μέτεστι συγγνώμης σκώμματι καὶ παῤῥησίας, ἂν ἐκ τῶν παρόντων ἔχῃ τὴν γένεσιν, ἀφελῶς καὶ ἀπλάστως φυόμενον· ἂν δὲ ᾖ μὴ πρὸς λόγον, ἀλλ' ἔξω, ἐπιβουλῇ καὶ ὕβρει προσέοικεν. Οἷον τὸ Τιμαγένους πρὸς τὸν ἄνδρα τῆς ἐμετικῆς, Κακῶν γὰρ
F ἄρχεις τήνδε Μοῦσαν εἰσάγων· καὶ πρὸς Ἀθηνόδωρον τὸν φιλόσοφον, Εἰ μουσικὴ ἡ πρὸς τὰ ἔκγονα φιλοστοργία. Ἡ γὰρ ἀκαιρία, καὶ τὸ μὴ πρὸς λόγον, ὕβριν ἐμφαίνει καὶ δυσμένειαν. Οὗτοι μὲν οὖν, κατὰ Πλάτωνα, κουφο-

E. 10. τῆς ἐμετικῆς] Ald. Baſ. Xyl. Venet. Palat. Vatic. præbuerunt τῆς pro vulgato γυναικός. Jannot. Amiot. Xyl. Steph. ἐμετικῆς, reliquis γαμετικῆς habentibus.

E. 10. Κακῶν γὰρ ἄρχεις τήνδε Μοῦσαν εἰσάγων] Sic Ald. Baſ. Xyl. E. Venet. Palat. Vatic. Vulgo, Κακῶν γὰρ τὴν δ' ἐμοῦσαν ἄρχεις εἰσάγων: quod a Jannot. ſumſit Steph.

F. 2. μουσικὴ ἡ πρὸς τὰ ἔκγονα] Primum in φυσικὴ mutandum cum Amiot. Anon. et Reiſkio: ἡ addidi e Palat. ἔκγονα, in reliquis omnibus deſideratum libris, ſumſit Stephanus a Turneb. Amiot. Anon.

aptetur, non longe repetitum et adſcitum cum apparatu videatur. Nam ſicut iras et pugnas in conviviis obortas facilius ferunt: ſi vero extrinſecus ſuperveniens aliquis turbas det vel convicia ingerat, eum pro inimico et odio habent: ita venia datur libertati ac dicacitati, ſi e re præſenti ſimpliciter et abſque faſtidio naſcatur. Si vero nihil ad ſermonem præſentem faciat, ſed alienum ſit, ſimile eſt inſidiis et contumeliæ ſcomma: quale illud Timagenis ad maritum mulieris vomere ſolentis,

Κακῶν κατάρχεις τήνδ' ἐμοῦσαν εἰσάγων.

cum poëta dixiſſet τήνδε μοῦσαν· et ad Athenodorum philoſophum, *An naturalis ſit amor prolis.* Quod enim intempeſtivum eſt, et ad inſtitutum non facit, id malevolentiæ et contumeliæ ſpeciem gerit: ac talia qui admittunt, ii ob orationem, rem leviſſimam, ut

πάτου πράγματος λόγων βαρυτάτην ζημίαν ἔτισαν· οἱ δὲ τὸν καιρὸν εἰδότες καὶ φυλάττοντες, αὐτῷ τῷ Πλάτωνι μαρτυροῦσιν, ὅτι τοῦ πεπαιδευμένου καλῶς ἔργον ἐστὶ τὸ παίζειν ἐμμελῶς καὶ κεχαρισμένως.

ait Plato, graviſſimam luunt pœnam. Qui autem opportunitatem norunt et obſervant, ii Platoni teſtimonium ferunt, qui dextre eruditi atque inſtituti opus eſſe ait, eleganter et gratioſe jocari.

635

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Β'.

Διὰ τί βρωτικώτεροι γίνονται περὶ τὸ μετόπωρον.

QUÆSTIO II.

Cur voraciores ſimus circa ſinem autumni.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΓΛΑΥΚΙΑΣ. ΞΕΝΟΚΛΗΣ. ΛΑΜΠΡΙΑΣ.
ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΑΛΛΟΙ.

PERSONÆ COLLOQUII.

GLAUCIAS. XENOCLES. LAMPRIAS.
PLUTARCHUS. ALII.

ἘΝ Ἐλευσῖνι μετὰ τὰ μυστήρια τῆς πανηγύρεως ἀκμαζούσης, εἱστιώμεθα παρὰ Γλαυκίᾳ τῷ ῥήτορι. Πεπαυμένων δὲ δειπνεῖν τῶν ἄλλων, Ξενοκλῆς ὁ ἀδελφὸς, ὥσπερ εἰώθει, τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν Λαμπρίαν εἰς ἀδηφαγίαν Βοιώτιον ἐπέσκωπτεν. Ἐγὼ δ' ἀμυνόμενος ὑπὲρ αὐτοῦ τὸν Ξενοκλέα, τοῖς Ἐπικούρου λόγοις χρώμενον, Οὐ γὰρ ἅπαντες, εἶπον, ὦ βέλτιστε, ποιοῦνται τὴν τοῦ ἀλγοῦντος

A. 13. ὁ ἀδελφὸς] Lego ὁ Δελφός· Certe Xenocles, nec Plutarchi, nec Glauciæ, frater habendus eſt.

ELEUSINE ſecundum myſteria, vigente tum maxime ſolenni cœtu, convivium apud Glauciam rhetorem agitabamus. Ibi cum cœnandi finem alii feciſſent, frater Xenocles more ſuo fratrem noſtrum Lampriam ſcommate ob voracitatem Bœoticam impetivit. Ego Epicuri placitis deditum, ipſis Epicuri verbis Xenoclem ultus, Non enim, aiebam, mi homo omnes finem voluptatis extremumque faci-

ὑπεξαίρεσιν, ὅρον ἡδονῆς καὶ πέρας· Λαμπρίᾳ δὲ καὶ B
ἀνάγκη περὶ τοῦ κήπου κυδαίνοντι τὸν περίπατον καὶ τὸ
Λύκειον, ἔργῳ μαρτυρεῖν Ἀριστοτέλει· φησὶ γὰρ ὁ ἀνήρ,
βρωτικώτατον ἕκαστον αὐτὸν αὑτοῦ περὶ τὸ φθινόπωρον
εἶναι· καὶ τὴν αἰτίαν ἐπείρηκεν· ἐγὼ δὲ οὐ μνημονεύω. Βέλ-
τιον· εἶπεν ὁ Γλαυκίας, αὐτοὶ γὰρ ἐπιχειρήσομεν ζητεῖν
ὅταν παυσώμεθα δειπνοῦντες. Ὡς οὖν ἀφῃρέθησαν αἱ
τράπεζαι, Γλαυκίας καὶ Ξενοκλῆς ᾐτιάσαντο τὴν ὀπώραν
διαφόρως· ὁ μὲν ὡς τὴν κοιλίαν ὑπεξάγουσαν, καὶ τῷ
κενοῦσθαι τὸ σῶμα νεαρὰς ὀρέξεις ἀεὶ παρασκευάζουσαν·
ὁ δὲ Ξενοκλῆς ἔλεγεν, εὔστομόν τι καὶ δηκτικὸν ἔχοντα τῶν
ὡραίων τὰ πλεῖστα τὸν στόμαχον ἐπὶ τὴν βρῶσιν ἐκ- C
καλεῖσθαι παντὸς μᾶλλον ὄψου καὶ ἡδύσματος, καὶ γὰρ
τοῖς ἀποσίτοις τῶν ἀῤῥώστων ὀπώρας τι προσενεχθὲν ἀνα-
λαμβάνει τὴν ὄρεξιν. Ὁ δὲ Λαμπρίας εἶπεν, Ὅτι τὸ οἰ-
κεῖον καὶ τὸ σύμφυτον θερμὸν ἡμῶν, ᾧ τρέφεσθαι πέφυκα-

B. 5. οὐ μνημονεύω] Sic Palat. Vulgo, οὐδὲ μνημονεύω: unde quis faciat οὐ διαμνημονεύω.

B. 9. ὡς τὴν κοιλίαν] Sic Xyl. Baſ. Leonic. Schott. Mez. Vulgo, εἰς τὴν κοιλίαν.

unt privationem omnis doloris. Lampriæ autem, qui Peripatum et Lyceum horto Epicuri præfert, neceſſe eſt Ariſtoteli teſtimonium perhibere. Is vero unumquemque ſeipſo edaciorem eſſe circa extremum autumnum aſſerit; cauſamque rei adponit, quam ego non memini. Bene eſt, inquit Glaucias: ipſi enim abſoluta cœna eam quæremus. Remotis menſis Glaucias et Xenocles diverſas autumno cauſas imputaverunt: ille, quod alvum ſubducens vacuando corpore ſubinde novos crearet appetitus: hic, quod maturi plerique fructus acrimonia quadam et vi vellicandi præditi, ſtomachum quovis opſonio atque condimento magis ad cibi appetitionem provocarent; quando etiam qui inedia laborant, pomo aliquo guſtato concupiſcentiam cibi recuperant. Lamprias autem dixit, innatum nobis ca-

μενον, ἐν μὲν τῷ θέρει διεσπάρθαι, καὶ γέγονεν ἀσθενέστερον καὶ μανόν, ἐν δὲ τῷ φθίνοντι καιρῷ συναγείρεται πάλιν καὶ ἰσχύει, κατακρυπτόμενον ἐντὸς διὰ τὴν περίψυξιν καὶ τὴν πύκνωσιν τοῦ σώματος. Ἐγὼ δὲ, ὑπὲρ τοῦ μὴ δοκεῖν ἀσύμβολος τοῦ λόγου μετασχεῖν, εἶπον, Ὅτι τοῦ θέρους διψητικώτεροι γινόμεθα, καὶ πλείονι χρώμεθα τῷ ὑγρῷ, διὰ τὸ καῦμα· νῦν οὖν ἡ φύσις ἐν τῇ μεταβολῇ ζητοῦσα τοὐναντίον, ὥσπερ εἴωθεν, πεινητικωτέρους
D ποιεῖ, καὶ τὴν ξηρὰν τροφὴν τῇ κράσει τοῦ σώματος ἀνταποδίδωσιν. Οὐ μὴν οὐδὲ τὰ σιτία φήσαι τις ἂν αἰτίας ἀμοιρεῖν παντάπασιν, ἀλλ' ἐκ νέων καὶ προσφάτων γενόμενα καρπῶν, οὐ μόνον μάζας καὶ ὄσπρια καὶ ἄρτους καὶ πυροὺς, καὶ κρέα ζώων εὐωχουμένων τὰ ἐπέτεια, τοῖς τε χυμοῖς διαφέρειν τῶν παλαιῶν, καὶ μᾶλλον ἐπάγεσθαι τοὺς χρωμένους καὶ ἀπολαύοντας.

D. 6. διαφέρειν] Sic Baſ. Xyl. Mez. Vulgo, διαφέρει.

lorem, quo alimur, per æſtatem diſperſum, imbecilliorem eſſe et rarum: eum autem ſub autumni exitum colligi, ac viribus augeri, intus occultatum ob frigus circumdatum et denſationem corporis. Ego, ne aſymbolus interfuiſſe diſputationi viderer, dixi, Æſtate nos magis ſiticuloſos eſſe, pluſque humoris ſumere ob æſtum: hoc autem tempore naturam in mutatione more ſuo contrarium quærentem, nos magis famelicos reddere, alimentumque ſiccum temperiei corporis reddere. Sed et cibos non plane cauſa hujus rei vacare; nam quæ e novis et recentibus fiunt fructibus, non mazæ modo, legumina, panes, triticum, ſed et carnes animalium ipſo hoc anno natorum quæ eduntur, ſuccis a veteribus differre magiſque allicere veſcentes ſolent.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Γʹ.

Πότερον ἡ ὄρνις πρότερον ἢ τὸ ὠὸν ἐγένετο.

QUÆSTIO III.

Gallina priuſne fuerit, an ovum.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ. ΣΥΛΛΑΣ. ΦΙΡΜΟΣ. ΣΟΣΣΙΟΣ. ΣΕΝΕΚΙΩΝ. ΑΛΛΟΙ.

PERSONÆ COLLOQUII.

PLUTARCHUS. ALEXANDER. SYLLA. FIRMUS. SOSSIUS. SENECIO. ALII.

αʹ. ἘΞ ἐνυπνίου τινὸς ἀπειχόμην ὠῶν πολὺν ἤδη E
χρόνον, παρὰ τοῦτο ποιούμενοι, ἐν ὠῷ, καθάπερ ἐν καρδίᾳ πεῖραν λαβεῖν τῆς ὄψεως ἐναργῶς μοι πολλάκις γενομένης· ὑπόνοιαν μέντοι παρέσχον, ἑστιῶντος ἡμᾶς

E. 2. *χρόνον, παρὰ*] Inter has duas voces quædam exciderunt, quod et ſententiæ nexus arguit et vetus omnium librorum hæc lectio: *Ἐξ ἐνυπνίου τινος ἀπε* * *μην ὠῶν πολὺν ἤδο* * *παρὰ τοῦτο ποιούμενοι* &c. Vulgatam a nobis repetitam lectionem Stephanus ſumſit ex Turnebiano exemplo. Equidem poſteriorem lacunam ejuſmodi fere ratione explendam puto —*ἤδη χρόνον, οὐ δι᾽ ἑτέραν αἰτίαν αὐτὰ ἀφοσιούμενος, ἀλλὰ σπουδὴν παρὰ τοῦτο ποιούμενος*—. Sic in Latinis reddidi.

E. 2. *ἐν καρδίᾳ πεῖραν*] Legendum, *ἐν Καρὶ διάπειραν*: quod et Reiſkius vidit.

I. EX ſomnio quodam ovorum eſu abſtinebam jam per longum tempus; non quod eorum eſum ob aliam quoque cauſſam nefas exiſtimarem, ſed quod operæ pretium ducerem, per hanc opportunitatem explorare auctoritatem viſionis ejus, ſæpius mihi factæ, ejuſque periculum in ovo, tamquam in Care, facere. Attamen, convivium nobis præ-

Σοσσίου Σενεκίωνος, ἐνέχεσθαι δόγμασιν Ὀρφικοῖς ἢ Πυθαγορικοῖς, καὶ τὸ ᾠὸν, ὥσπερ ἔνιοι καρδίαν καὶ ἐγκέφαλον,
F ἀρχὴν ἡγούμενος γενέσεως ἀφοσιοῦσθαι. καὶ προὔφερεν Ἀλέξανδρος ὁ Ἐπικούρειος ἐπὶ γέλωτι τὸ

Ἶσόν τοι κυάμους ἐσθίειν κεφαλάς τε τοκήων,

ὡς δὴ κυάμους τὰ ᾠὰ διὰ τὴν κύησιν αἰνιττομένων τῶν ἀνδρῶν, διαφέρειν δὲ μηδὲν οἰομένων τὸ ἐσθίειν ᾠὰ τοῦ χρῆσθαι τοῖς τίκτουσι τὰ ᾠὰ ζώοις. Ἐγίνετο δὴ τὸ τῆς αἰτίας ἀπολόγημα τῆς αἰτίας αὐτῆς ἀλογώτερον, Ἐπικουρείῳ λέγειν ἐνύπνιον. Ὅθεν οὐ παρῃτούμην τὴν δόξαν ἅμα προσπαίζων τι τῷ Ἀλεξάνδρῳ· καὶ γὰρ ἦν χαρίεις καὶ φιλόλογος ἐπιεικῶς.

636 β΄. Ἐκ δὲ τούτου, τὸ ἄπορον καὶ πολλὰ πράγματα τοῖς ζητητικοῖς παρέχον εἰς μέσον εἷλκε πρόβλημα περὶ τοῦ ᾠοῦ καὶ τῆς ὄρνιθος, ὁπότερον γένοιτο πρότερον αὐτῶν. Καὶ Σύλλας μὲν ὁ ἑταῖρος, εἰπὼν ὅτι μικρῷ προ-

F. 8. προσπαίζων τι] Sumſi ex Palat. Vulgo, προσπαίζοντι.

bente Soſſio Senecione, præſentes in eam venerunt ſuſpicionem, me Orphicis aut Pythagoricis obnoxium ſtatutis, quomodo nonnulli cor et cerebrum ut ortus principia, ita ova eandem ob cauſſam abominari: et Alexander Epicureus riſus cauſa protulit verſum,

Sive fabam comedas, caput aut genitoris, idem ſit:

quaſi ova ſignificaſſent Pythagorici illo verſu, dum fabas cyamos a fœtu dictas nominant, et ſentirent perinde eſſe veſci ovis, atque animalibus quæ ova gignunt. Jam cauſæ defenſio erat quam ipſa cauſa futura abſurdior, ſi homini Epicureo ſomnium propoſuiſſem, itaque illam opinionem per jocum ab Alexandro prolatam non repudiavi: erat enim homo elegans, et ſic ſatis litterarum ſtudioſus.

II. Ex illo igitur perplexam is quæſtionem illam, et multum diſputatoribus faceſſentem negotii in medium protraxit de ovo et gallina, utrum horum prius exſtiterit. Ac Sylla quidem ſodalis noſter, fatus nos parva quæſtione

βλήματι, καθάπερ ὀργάνῳ, μέγα καὶ βαρὺ σαλεύομεν τὸ περὶ τοῦ κόσμου τῆς γενέσεως, ἀπηγόρευσε. Τοῦ δὲ Ἀλεξάνδρου τῆς ζητήσεως, ὡς μηδὲν προσφυὲς φερούσης, καταγελάσαντος, ὁ γαμβρὸς ἡμῶν Φίρμος, Ἐμοὶ τοίνυν, ἔφη, χρηστέον ἐν τῷ παρόντι τοῖς ἀτόμοις. Εἰ γὰρ τὰ μικρὰ δεῖ στοιχεῖα τῶν μεγάλων ἀρχὰς ὑποτίθεσθαι, πρῶτον εἰκὸς B εἶναι τὸ ᾠὸν γεγονέναι τῆς ὄρνιθος· ἔστιν γὰρ καὶ ἁπλοῦν, ὡς ἐν αἰσθητοῖς· ποικίλον δὲ καὶ μεμιγμένον μᾶλλον ἡ ὄρνις. Καθόλου δὲ ἡ μὲν ἀρχὴ πρῶτον, ἀρχὴ δὲ τὸ σπέρμα· τὸ δὲ ᾠὸν, σπέρματος μὲν πλέον, ζῴου δὲ μικρότερον· ὡς γὰρ ἡ προκοπὴ μέσον εὐφυΐας εἶναι δοκεῖ καὶ ἀρετῆς, οὕτω τὸ ᾠὸν προκοπή τις ἐστὶ τῆς φύσεως ἐπὶ τὸ ἔμψυχον ἀπὸ τοῦ σπέρματος πορευομένης. Ἔτι δὲ ὥσπερ ἐν τῷ ζῴῳ πρῶτα γίνεσθαι λέγουσιν ἀρτηρίας καὶ φλέβας, οὕτω λόγον ἔχει καὶ τοῦ ζῴου τὸ ᾠὸν γεγονέναι πρῶτον,

A. 6. περὶ τοῦ κόσμου τῆς γενέσεως] Trajectio haud veriſimilis, corrigenda περὶ τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως.
B. 3. ἡ ὄρνις] Sic Ald. Baſ. Xyl. Vulgo, ἢ ὄρνις.

tanquam inſtrumento ingentem et gravem de origine mundi quæſtionem ſubruere, finem fecit dicendi. Cum autem Alexander quæſtionem derideret, ut quæ nihil ad rem eam faceret, Firmus adfinis meus, Ergo, inquit, in præſentia mihi atomis utendum. Nam ſi exilia debent eſſe magnorum principia, idque ponendum eſt; par eſt, ovum gallina prius fuiſſe: eſt enim ovum, ut in rebus ſenſilibus, ſimplex; magis varia et ex pluribus mixta gallina. Univerſe autem principium reliquis eſt prius: ſemen vero principium eſt, ovum ſemine amplius, animali minus eſt. Ut enim profectus medium eſt inter indolis bonitatem et virtutem: ſic ovum profectus quidam eſt naturæ a ſemine ad animatum corpus proficiſcentis. Ad hæc, ſicut in animali aiunt primum naſci arterias et venas: ita rationi conſentaneum eſt ovum animali prius exſtitiſſe, ut continens

ὡς τέλειον ἐμπεριεχομένῳ. Καὶ γὰρ αἱ τέχναι πρῶτον
C ἀτύπωτα καὶ ἄμορφα πλάττουσιν, εἶτα ὕστερον ἕκαστα τοῖς
εἴδεσι διαρθροῦσιν· ᾗ Πολύκλειτος ὁ πλάστης εἶπε, Χαλεπώτατον εἶναι τὸ ἔργον, ὅταν ἐν ὄνυχι ὁ πηλὸς γένηται.
Διὸ καὶ τῇ φύσει τὸ πρῶτον εἰκός ἐστιν ἀτρέμα· κινουμένῃ
τὴν ὕλην ἀργοτέραν ὑπακούειν, τύπους ἀμόρφους καὶ
ἀορίστους ἐκφέρουσαν, ὥσπερ τὰ ᾠά· μορφουμένων δὲ
τούτων καὶ διαχαρασσομένων, ὕστερον ἐνδημιουργεῖσθαι τὸ
ζῷον. Ὡς δὲ κάμπη γίνεται τὸ πρῶτον, εἶτα ἐκπαγεῖσα διὰ ξηρότητα καὶ περιρραγεῖσα, ἕτερον πτερωθὲν
δι' αὐτῆς τὴν καλουμένην ψυχὴν μεθίησι, τὸν αὐτὸν
D τρόπον ἐνταῦθα προϋφίσταται τὸ ᾠόν, οἷον ὕλη τῆς γενέσεως. Ἀνάγκη γὰρ ἐν πάσῃ μεταβολῇ πρότερον εἶναι
τοῦ μεταβάλλοντος ἐξ οὗ μετέβαλε. Σκόπει δὲ ὅτι

B. 11. ἐμπεριεχομένῳ] Sic Anon. T. V. Vulgo, ἐν περιεχομένῳ.
C. 5. τύπους] Sic E. Baſ. Xyl. Mez. Vulgo, τόπους.
C. 9. ἕτερον — ψυχὴν] Secutus ſum Xylandrum. Omnes libri ψυχήν: quod non erat, quare Turnebus et Amiotus in νύμφην mutarent; licet conſentiant Leonic. Schott. Anon. At ἕτερον malim mutari in ἔντομον vel ἔντερον.
D. 3. τοῦ μεταβάλλοντος ἐξ οὗ μετέβαλε] Mez. recte corrigit, τοῦ μεταβαλόντος τὸ ἐξ οὗ μετέβαλε.

contento. Nam et artes initio rudia fingunt et informia opera, poſtmodo ſingula ſuis formis concinnantes. Quare etiam Polycletus fictor dixit; *Opus tunc eſſe difficillimum, cum ad unguem exigitur lutum.* Itaque etiam probabile eſt cum natura initio ſenſim moveret materiem, hanc ſegnius obtemperantem informia indefinitaque produxiſſe rudimenta; cujuſmodi eſt ovum: deinde, his conformatis et effictis, animal eſſe abſolutum. Ut vero primum naſcitur eruca, deinde ſiccitate concreſcens, tandem rumpitur; atque e ſe aliud alatum animal exhibet, quod pſyche dicitur, papilionis genus quoddam: ita hic ovum prius exſiſtit, tanquam materia ortus. Nam in omni mutatione neceſſe eſt prius re mutata eſſe id e quo mutatur. Conſidera enim ſcnipes et te-

σκνῖπες ἐν δένδρῳ, καὶ τερηδόνες ἐμφύονται ξύλῳ κατὰ σῆψιν ὑγρότητος ἢ πέψιν· ὧν οὐδεὶς ἂν ἀξιώσειεν μὴ προϋποκεῖσθαι μηδὲ πρεσβύτερον εἶναι φύσει τὸ γεννῶν. Ἡ γὰρ ὕλη λόγον ἔχει πρὸς τὰ γινόμενα μητρὸς, ὥς φησι Πλάτων, καὶ τιθήνης· ὕλη δὲ πᾶν ἐξ οὗ σύστασιν ἔχει τὸ γεννώμενον. Τὸ δ' ἐπὶ τούτοις, ἔφη γελάσας,

Ἀείσω ξυνετοῖσι ———

τὸν Ὀρφικὸν καὶ ἱερὸν λόγον, ὃς οὐκ ὄρνιθος μόνον τὸ ὠὸν ἀπο-
φαίνει πρεσβύτερον, ἀλλὰ καὶ συλλαβὼν ἅπασαν αὐτῷ τὴν E
ἁπάντων ὁμοῦ πρεσβυγένειαν ἀνατίθησι. Καὶ τἄλλα μὲν εὔστομα κείσθω, καθ' Ἡρόδοτον· ἔστι γὰρ μυστικώτερα· ζώων δὲ πολλὰς φύσεις τοῦ κόσμου περιέχοντος, οὐδὲν, ὡς εἰπεῖν, γένος ἄμοιρόν ἐστι τῆς ἐξ ὠοῦ γενέσεως· ἀλλὰ καὶ πτηνὰ γεννᾷ καὶ νηκτὰ μυρία, καὶ χερσαῖα σαύρας, καὶ ἀμφίβια κροκοδείλους, καὶ δίποδα τὸν ὄρνιν, καὶ ἄποδα τὸν ὄφιν, καὶ πολύποδα τὸν

E. 6. καὶ χερσαῖα—κροκοδείλους] Sic Baſ. Xyl. Amiot. Mez. Vulgo, καὶ χερσαῖα, σαύρας, καὶ ἀμφίβια καὶ κροκοδείλους.

redines in arboribus et lignis innaſci, humoris putrefactione aut concoctione: quibus nemo negaverit priorem per ſuam naturam eſſe vim generandi. Nam materia adverſum ea quæ naſcuntur rationem habet matris, ut ait Plato, et nutricis: materia autem omne id eſt, ex quo conſtituitur id quod naſcitur. Supra hæc jam, aiebat ridens,

Cantabo gnaris ———

Orphicam et ſacram orationem, quæ non gallina modo antiquius ovum facit, ſed ei omnium in univerſum rerum principem ortum adſcribit. Ac de reliquis quidem, quæ plus habent myſterii, favebo linguæ, ut cum Herodoto loquar. Cum autem varias animalium formas contineat mundus, nullum fere genus expers eſt originis ex ovo: ſed et volucria gignit, et natantia innumera, et terreſtria ut lacertas, et in aqua terraque degentia ut crocodilos, et bipeda ut gallinam, et pedibus carentia ut ſerpentes, et multis pedibus prædita ut locuſ-

ἀτέλεστον. Ὅθεν οὐκ ἀπὸ τρόπου τοῖς περὶ τὸν Διόνυσον ὀργιασμοῖς, ὡς μίμημα τοῦ τὰ πάντα γεννῶντος καὶ περιέχοντος ἐν ἑαυτῷ, συγκαθωσίωται.

F γ΄. Ταῦτα τοῦ Φίρμου διεξιόντος, ὁ Σενεκίων ἔφη, τὴν τελευταίαν τῶν εἰκόνων αὐτῷ πρώτην ἀντιπίπτειν. Ἔλαθες γὰρ, εἶπεν, ὦ Φίρμε, τὸν κόσμον ἀντὶ τῆς παροιμιακῆς θύρας ἐπὶ σεαυτὸν ἀνοίξας. Ὁ γὰρ κόσμος προϋφέστηκε πάντων, τελειότατος ὤν· καὶ λόγον ἔχει, τοῦ ἀτελοῦς φύσει πρότερον εἶναι τὸ τέλειον, ὡς τοῦ πεπηρωμένου τὸ ὁλόκληρον, καὶ τοῦ μέρους τὸ ὅλον· οὐδὲ γὰρ ἔχει λόγον, εἶναι μέρος, οὗ μέρος ἐστὶ μὴ γεγονότος. Ὅθεν οὐδεὶς λέγει τοῦ σπέρματος εἶναι τὸν ἄν-
637 θρωπον, οὐδὲ τοῦ ὠοῦ τὴν ἀλεκτορίδα· τῆς δὲ ἀλεκτορίδος τὸ ὠὸν εἶναι, καὶ τὸ σπέρμα τοῦ ἀνθρώπου λέγομεν, ὡς τούτων ἐπιγινομένων ἐκείνοις, καὶ τὴν γένεσιν ἐν ἐκείνοις λαμβανόντων, εἶτα ὥσπερ ὄφλημα τῇ φύσει τὴν γένεσιν

E. 10. ἐν ἑαυτῷ] T. et Anon. addunt κόσμῳ.

F. 7. οὐδὲ γὰρ ἔχει] Ita Steph. nec diſſentiunt E. et Venet. Ceteri omnes, οὐδὲν γὰρ ἔχει—.

tam. Ideo haud abs re ovum in orgiis Bacchicis conſecratum eſt, ut exemplum omnia gignentis et in ſe continentis.

III. Hæc ubi Firmus diſſeruit, Senecio, Atqui, inquit, eorum quæ tu protuliſti exemplorum ultimum primo loco tibi refragatur; imprudenſque adeo, Firme, mundum, loco ejus quæ in proverbio eſt januæ, contra teipſum aperuiſti. Mundus enim primo omnium exſtitit, utpote perfectiſſimus. Quippe rationi congruit perfectum imperfecto prius eſſe natura, ut mutilato integrum, parte totum. Neque rationi congruit, partem eſſe, cum id cujus pars eſt, non ſit ortum. Unde nemo dicit hominem ſeminis eſſe, aut ovi gallinam: ſed contra ovum gallinæ, ſemen hominis, dicimus; quod iſta ex his ſint, inque iis naſcantur, ortumque deinde ſuum naturæ tanquam debitum reddant.

ἀποδιδόντων. Ἐνδεᾶ γάρ ἐστι τοῦ οἰκείου· διὸ καὶ βού-
λεσθαι ποιεῖν πέφυκεν ἄλλο τοιοῦτον, οἷον ἦν ἐξ οὗ ἀπε-
κρίθη. Καὶ τὸν σπερματικὸν λόγον ὁρίζονται, γόνον ἐνδεᾶ
γενέσεως· ἐνδεὲς δὲ οὐδέν ἐστι τοῦ μὴ γενομένου, μηδὲ ὄν-
τος· τὰ δὲ ὠὰ καὶ παντάπασι βλέπεται τὴν φύσιν ἔχον-
τα τῆς ἔν τινι ζώῳ πήξεως καὶ συστάσεως, ὀργάνων τε τοι-
ούτων καὶ ἀγγείων δεομένην. Ὅθεν οὐδὲ ἱστόρηται γηγενὲς B
ᾠόν· ἀλλὰ καὶ τὸ Τυνδάρειον οἱ ποιηταὶ λέγουσιν οὐρανο-
πετὲς ἀναφανῆναι. Ζῶα δὲ αὐτοτελῆ καὶ ὁλόκληρα μέ-
χρι νῦν ἀναδίδωσιν ἡ γῆ, μῦς ἐν Αἰγύπτῳ, πολλαχοῦ δὲ
ὄφεις, καὶ βατράχους, καὶ τέττιγας, ἀρχῆς ἔξωθεν ἑτέρας
καὶ δυνάμεως ἐγγενομένης. Ἐν δὲ Σικελίᾳ περὶ τὸν δου-
λικὸν πόλεμον, αἵματος πολλοῦ καὶ νεκρῶν ἀτάφων ἐν
τῇ γῇ κατασαπέντων, πλῆθος ἀττελέβων ἐξήνθησε, καὶ
τὸν σῖτον ἔφθειρον πανταχοῦ σκεδασθέντες ἐπὶ τὴν νῆσον.

A. 10. ὀργάνων τε] τε ſumſi ab E. H. Palat. Vatic. Vulgo, δέ.
B. 3. ἀναφανῆναι] Sic Vulc. Xyl. Vulgo, ἀναφῦναι. Ald. Baſ. E. H. ἀναφῆναι.

Deeſt enim iis quod ipſorum naturæ eſt proprium; itaque a natura habent, ut aliquid ſimile ejus, unde excreta ſunt efficere velint: et Seminalem Rationem definiunt, genitura ortu indigentem: nihil autem eo indiget, quod non ſit neque extiterit. Ova autem planiſſime videmus naturam habere cujuſdam in animali concretionis et coitionis, quæ talibus inſtrumentis et vaſis indigeat. Hinc eſt, quod nullum ovum e terra editum memoratur: atque illud Tyndareum de cœlo delapſum poëtæ fabulantur. Animalia autem perfecta et integra hodieque terra parit: mures in Ægypto, paſſim ſerpentes et ranas et cicadas, extrinſecus alio principio, aliaque vi accidente. In Sicilia ſub ſervile bellum, cum ſanguinis multum, et inſepulta cadavera computruiſſent in terra, copia bruchorum erupit, qui per totam diſperſi inſulam frumentum corruperunt. Hæc ergo e terra

Ταῦτα τοίνυν ἐκ γῆς φύεται καὶ τρέφεται, καὶ τροφῆς περίσσωμα ποιεῖ γόνιμον, ᾧ καθ' ἡδονὰς πρὸς ἄλληλα
C προτρέπεται, καὶ συνδυαζόμενα τῇ μίξει τὰ μὲν ὠοτοκεῖν, τὰ δὲ ζωοτοκεῖν πέφυκε. Καὶ τούτῳ μάλιστα δῆλόν ἐστιν, ὅτι τὴν πρώτην γένεσιν ἐκ γῆς λαβόντα, καθ' ἕτερον τρόπον ἤδη καὶ δι' ἀλλήλων ποιεῖται τὰς τεκνώσεις. Καθόλου δὲ ὅμοιόν ἐστι τῷ λέγειν, περὶ τῆς γυναικὸς ἢ μήτρα γέγονεν. Ὡς γὰρ ἡ μήτρα πρὸς τὸ ὠὸν, οὕτω πάλιν τὸ ὠὸν πρὸς τὸν νεοσσὸν πέφυκε, κυόμενον ἐν αὐτῷ καὶ λοχευόμενον· ὥστε μηδὲν διαφέρειν τὸν διαποροῦντα πῶς ὄρνιθες ἐγένοντο μὴ γενομένων ὠῶν, τοῦ πυνθανομένου πῶς ἄνδρες ἐγένοντο καὶ γυναῖκες πρὶν αἰδοῖα γενέσθαι καὶ μήτρας. Καίτοι τῶν μερῶν τὰ πλεῖστα συνυφίσταται τοῖς ὅλοις· αἱ δὲ δυνάμεις ἐπιγίνονται τοῖς μέρεσιν, αἱ δὲ
D ἐνέργειαι ταῖς δυνάμεσι, τὰ δὲ ἀποτελέσματα ταῖς ἐνεργείαις· ἀποτέλεσμα δὲ τῆς γεννητικῆς τῶν μορίων

B. 11. περίσσωμα] Sic Baſ. Xyl. Mez. Vulgo, περὶ σῶμα. T, et margo Venet. περίτλωμα.
C. 5. ὅμοιόν ἐστι τῷ λέγειν] Forte, ὁμοίως ἐστὶ λέγειν ὅτι—.

naſcuntur, et aluntur, et genitabile faciunt cibi abundans excrementum quo incitantur ad mutuam invicem voluptatem, qua unum cum altero coit animal, et corpus miſcet; indeque alia ova, alia vivos edunt partu fœtus. Eoque maxime liquet animalia e tellure orta primum, jam porro alio modo et invicem coëundo ſobolem propagare. Denique tota hæc quæſtio talis eſt, ac ſi interroges an fuerit matrix ante mulierem. Sicut enim matrix ad ovum, ita ſe rurſus ovum habet ad pullum qui in eo conceptus ad partum refertur: ut nihil jam differat diſpiciens quomodo gallinæ ante ova fuerint, ab eo qui inquirat quomodo mares et feminæ exſtiterint priuſquam penes exſtarent et vulvæ. Et vero pleræque partium una cum totis ſubſiſtunt, facultates partibus inhærent, actiones facultatibus comitantur, effecta actionibus: effectum autem facultatis progenerandi

δυνάμεως, τὸ σπέρμα, καὶ τὸ ᾠόν· ὥστε τῆς τοῦ ὅλου καθυστερεῖν γενέσεως. Σκόπει δὲ μὴ, καθάπερ οὐ δυνατόν ἐστι πέψιν τροφῆς εἶναι πρὶν ἢ γενέσθαι ζῶον, οὕτως οὐδὲ ᾠὸν, οὐδὲ σπέρμα· καὶ γὰρ ταῦτα πέψεσί τισι καὶ μεταβολαῖς ἐπιγενέσθαι ἔοικεν· καὶ οὐχ οἷόν τε πρὶν ἢ γενέσθαι ζῶον, ἔχειν ζώου τροφῆς περίττωμα τὴν φύσιν. Οὐ μὴν ἀλλὰ τὸ σπέρμα μὲν ἄλλως γέ πως ἀρχῆς τινος ἀντιποιεῖται· τὸ δὲ ᾠὸν οὔτε ἀρχῆς ἔχει λόγον, οὐ γὰρ ὑφίσταται πρῶτον· οὔτε ὅλου φύσιν, ἀτελὲς γάρ ἐστιν. Ὅθεν ἀρχῆς μὲν ἄνευ γεγονέναι ζῶον οὐ λέγομεν, ἀρχὴν E δὲ εἶναι ζωογονίας, ὑφ' ἧς πρῶτον ἡ ὕλη μετέβαλε, δυνάμεως κρᾶσιν τινὰ καὶ μίξιν ἐνεργασαμένης γόνιμον· τὸ δὲ ᾠὸν, ἐπιγέννημα εἶναι, καθάπερ τὸ αἷμα καὶ τὸ γάλα, τοῦ ζώου μετὰ τροφὴν καὶ πέψιν. Οὐ γὰρ ὦπται συνιστάμενον ᾠὸν ἐκ τῆς ἰλύος, ἀλλ' ἐν μόνῳ ζώῳ τοῦτο τὴν σύστασιν ἔχει καὶ γένεσιν· ζῶα δὲ καθ' αὐτὰ μυρία

D. 9. ἄλλως γέ πως] Forte, ἀμωσγέπως, ut Reiſk.

partium ad hoc deſtinatarum eſt ſemen et ovum: ut omnino neceſſe ſit hæc totius ortum tempore ſubſequi. Sed et hoc perpende, an non ſicut concoctio alimenti nulla fieri poteſt nondum nato animali: ita ne ſemen quidem poſſit, aut ovum: etenim hæc concoctionibus quibuſdam et mutationibus confici apparet: neque fieri ullo modo poteſt, ut alimenti abundantiam natura nondum nato animali habeat. Cæterum ſemen utcunque principii naturam ſibi vindicat: ovum obtinere principii rationem non poteſt; non enim primum ſubſiſtit: neque totius obtinet naturam; cum ſit imperfectum. Itaque abſque principio animal naſci non dicimus: ſed principium vivi fœtus edendi eſſe, quum facultas, a qua primum mutata fuerit materies, eidem temperiem quandam et mixtionem fœtificam indiderit. Ovum porro itidem ut ſanguinem et lac, eſſe ex eorum numero quæ poſt nutritionem et concoctionem ſupernaſcuntur. Nun-

συνίσταται. Καὶ τί δεῖ λέγειν τἄλλα; πολλῶν γὰρ ἐγ-
χέλεων ἁλισκομένων, οὐδεὶς ἑώρακεν οὔτε θορὸν, οὔτε
ᾠὸν ἔγχελυν ἔχουσαν· ἀλλὰ κἂν τὸ ὕδωρ τις ἐξαρύσῃ
καὶ τὴν ἰλὺν ἀναξύσῃ πᾶσαν, εἰς τὸν τόπον ὕδατος συῤῥυ-
έντος ἐγχέλεις ζωογονοῦνται. Δεῖ οὖν ὕστερον ἀνάγκη γε-
γονέναι τὸ θατέρου δεόμενον πρὸς γένεσιν· ᾧ δὲ καὶ νῦν
θατέρου χωρὶς ἄλλως ὑπάρχει συνίστασθαι, τοῦτο προ-
τερεῖν τῇ ἀρχῇ τῆς γενέσεως· περὶ ἐκείνης γάρ ἐστι τῆς
πρώτης ὁ λόγος· ἐπεὶ νῦν γε καὶ νεοττιὰς συντίθησι τὰ
πτηνὰ πρὸ τῆς ᾠοτοκίας, καὶ σπάργανα παρασκευά-
638 ζουσιν αἱ γυναῖκες· ἀλλ' οὐκ ἂν εἴποις καὶ νεοττιὰν ᾠοῦ
γεγονέναι πρότερον, καὶ σπάργανα, παίδων. Οὐ γὰρ γῆ,
φησὶν ὁ Πλάτων γυναῖκα, γῆν δὲ γυνὴ μιμεῖται, καὶ τῶν
ἄλλων θηλέων ἕκαστον. Διὸ πρώτην γένεσιν εἰκός ἐστιν ἐκ

F. 4. Δεῖ οὖν ὕστερον ἀνάγκη] Credo, duas lectiones in unam confuſas eſſe: Διὸ ὕστερον ἀνάγκη γεγονέναι· et, Δεῖ οὖν ὕστερον γεγονέναι. Nam, quod Xylander habet, ἀνάγκῃ difficultatem non ſolvit.

F. 5. ᾧ δὲ] Sic Baſ. Xyl. Mez. Vulgo, ὧδε.

F. 7. ἐκείνης] Recte ita Steph. et conſentit Palat. Ceteri omnes ἐκείνῃ quod interpretes in errorem induxit.

F. 8. νῦν γε] Sic Palat. Vulgo, νῦν δέ.

quam enim viſum eſt ovum, quod e cœno eſſet concretum: ſed in ſolo animali coit atque naſcitur. At enim innumera animalia in cœno naſcuntur. Et quid de aliis dicam? tam multis captis anguillis nemo unquam vidit genitale ſemen aut ovum anguillæ: ſed etiam ſi quis omnem exhauriat aquam, omnem limum, nihilominus, aqua in locum iſtum denuo confluente, anguillæ naſcentur. Neceſſe vero eſt id poſterius naſci, quod ad ſui ortum alio indiget: prius id exiſtere, quod naſci abſque alterius poteſt adminiculo. De hac enim prima generatione eſt quæſtio. Nam nunc quidem nidos conficiunt aves priuſquam ova ponant, et mulieres cunabula antequam pariant: non tamen avibus nidos, cunas infantibus priores dixeris. Non enim terra, inquit Plato, mulierem, ſed mulier terram imitatur, et alia feminei ſexus. Proinde probabile eſt primum ortum ex

γῆς τελειότητι καὶ ῥώμῃ τοῦ γεννῶντος αὐτοτελῆ καὶ ἀπροσδεῆ γενέσθαι, τοιούτων ὀργάνων καὶ στεγασμάτων καὶ ἀγγείων μὴ δεομένην, ἃ νῦν ἡ φύσις ἐν ταῖς τικτούσαις ἐργάζεται καὶ μηχανᾶται δι' ἀσθένειαν.

terra perfectione ac robore abſolutum fuiſſe, nihilque indigentem hujuſmodi inſtrumentis, receptaculis, et vaſis, qualia nunc ob imbecillitatem natura parat atque machinatur parientibus.

B

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Δʹ.

Εἰ πρεσβύτατον ἡ πάλη τῶν ἀγωνισμάτων.

QUÆSTIO IV.

An lucta ſit certaminum vetuſtiſſimum.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΣΩΣΙΚΛΗΣ. ΛΥΣΙΜΑΧΟΣ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΦΙΛΙΝΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

SOSICLES. LYSIMACHUS. PLUTARCHUS. PHILINUS.

ΣΩΣΙΚΛΕΑ τὸν Κορωνῆθεν Πυθίοις νενικηκότα ποιητὰς, εἱστιῶμεν τὰ ἐπινίκια· τοῦ δὲ γυμνικοῦ ἀγῶνος ἐγγὺς ὄντος, ὁ πλεῖστος ἦν λόγος περὶ τῶν παλαιστῶν· πολλοὶ γὰρ ἐτύγχανον ἀφιγμένοι καὶ ἔνδοξοι. Παρὼν οὖν ὁ Λυσίμαχος, εἷς τῶν Ἀμφικτυόνων ἐπιμελητὴς, Ἔναγχος, ἔφη, γραμματικοῦ τινος ἀκοῦσαι τὴν πάλην ἀρχαιοτέραν ἀθλημάτων πάντων ἀποφαίνοντος, ὡς καὶ τοὔνομα μαρτυ-

B. 9. Κορωνῆθεν] Κολωνῆθεν Reineſ. Var. Lect. I, 25. p. 116. Taylor. ad Lyſ. c. Alcib. p. 273.

SOSICLEM Coronenſem, qui Pythia vicerat, prælatus reliquis poetis, nos gratulatorio ob victoriam convivio excepimus. Cum autem inſtaret certamen gymnicum, plurimus fuit ſermo de luctatoribus; nam multi ac nobiles advenerant. Aderat tum Lyſimachus, unus de Amphictyonum procuratoribus. Is aiebat nuper ſe grammaticum audiviſſe, qui luctam omnium certaminum eſſe antiquiſſimum pronunciaret, idque ipſius vocabuli teſtimonio con-

ρεῖν· ἐπιεικῶς γὰρ ἀπολαύειν τὰ νεώτερα πράγματα κειμένων ἐν τοῖς παλαιοτέροις ὀνομάτων· ὥς που καὶ τὸν αὐλὸν C
ἡρμόσθαι λέγουσι, καὶ κρούματα αὐλήματα καλοῦσιν, ἀπὸ τῆς λύρας λαμβάνοντες τὰς προσηγορίας· τὸν οὖν τόπον, ἐν ᾧ γυμνάζονται πάντες οἱ ἀθληταὶ, παλαίστραι καλοῦσι, τῆς πάλης τοὔνομα κτησαμένης τὸ πρῶτον, εἶτα καὶ τοῖς αὖθις ἐφευρεθεῖσιν ἐμπαρασχούσης. Τοῦτο, ἔφην ἐγὼ, τὸ μαρτύριον οὐκ ἰσχυρόν ἐστι. κεκλῆσθαι γὰρ ἀπὸ τῆς πάλης τὰς παλαίστρας, οὐχ ὅτι πρεσβύτατόν ἐστι τῶν ἄλλων, ἀλλ' ὅτι μόνον τῶν τῆς ἀγωνίας εἰδῶν πηλοῦ καὶ κονίστρας καὶ κηρώματος τυγχάνει δεόμενον· οὔτε γὰρ δρόμον, οὔτε πυγμὴν ἐν παλαίστραις διαπονοῦσιν, ἀλλὰ πάλης καὶ παγκρατίου τὸ περὶ τὰς κυλίσεις· ὅτι γὰρ μέμικται τὸ παγ- D
κράτιον ἔκ τε πυγμῆς καὶ πάλης, δῆλον. Ἄλλως δὲ, πῶς,

C. 1. αὐλὸν] Sic E. H. Palat. Xyl. Mez. Vulgo, ναῦλον. Vatic. αὖλον. T. V. Anon. νάβλον. Mox plenius legendum videtur, κρούματα τὰ αὐλήματα.

C. 6. ἐμπαρασχούσης] Forte ἐμ perperam acceſſit ex antecedenti ιν. Ceterum, omnes libri habent ἐμπαρασχεῖν. Vulgatam Stephanus et Anon. exhibent.

C. 11. ἀλλὰ πάλης] Forte ἀλλὰ πάλην. Verſionem ita correxi.

D. 2. Ἄλλως δὲ, πῶς] Sic Schott. Baſ. Xyl. Vulgo, Ἄλλως δέ πως.

firmaret: ſolere enim recentiores plerumque res nominibus illis affici, quæ eſſent antiquiorum: quomodo etiam a lyra ad tibiam eſſent contentionis et pulſationis verba tranſlata. Locum porro ubi omnes athletæ exercerentur, palæſtram appellari, a *pale*, (id eſt lucta,) nomen primo adeptum, quod deinde etiam recens inventis accommodatum fuerit. Id ſane, inquam ego, teſtimonium eſt parum firmum. Nam palæſtra a *pale* dicta fuit, non quod lucta antiquiſſimum de certaminibus eſſet: ſed quod ex omnibus certaminum formis ea ſola luto, pulvere ac ceromate indiget. Nam neque curſum, neque pugillationem in palæſtra elaborant: ſed ſolam luctam et pancratii, partem eam quæ verſatur in volutationibus: liquet enim pancratium e lucta et pugillatione eſſe compoſitum. Alioquin etiam rationi

ἔφην, λόγον ἔχει, τεχνικώτατον καὶ πανουργότατον τῶν ἀθλημάτων τὴν πάλην οὖσαν, ἅμα καὶ πρεσβύτατον εἶναι; τὸ γὰρ ἁπλοῦν καὶ ἄτεχνον, καὶ βίᾳ μᾶλλον ἢ μεθόδῳ περαινόμενον, αἱ χρεῖαι πρῶτον ἐκφέρουσιν. Ἐμοῦ δὲ ταῦτ' εἰπόντος, ὁ Σωσικλῆς, Ὀρθῶς, ἔφη, λέγεις, καὶ συμβάλλομαί σοι πίστιν ἀπὸ τοῦ ὀνόματος. Ἡ γὰρ πάλη μοι δοκεῖ τῷ παλεύειν, ὅπερ ἐστὶ δι' ἀπάτης καὶ δόλου καταβάλλειν, κεκλῆσθαι. Καὶ ὁ Φιλῖνος, Ἐμοὶ δὲ, εἶπεν,
E ἀπὸ τῆς παλαιστῆς· τούτῳ γὰρ μάλιστα τῷ μέρει τοῖν χεροῖν ἐνεργοῦσιν οἱ παλαίοντες, ὥσπερ οἱ πυκτεύοντες αὖ πάλιν τῇ πυγμῇ· διὸ κἀκεῖνο πυγμὴ, καὶ τοῦτο πάλη προσαγορεύεται τὸ ἔργον. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὸ συμπάσαι τοὺς ποιητὰς καὶ καταπάσαι παλῦναι λεγόντων, ᾧ μάλιστα χρωμένους τοὺς παλαιστὰς ὁρῶμεν, ἔστι καὶ ταύτῃ προσάγειν τὴν ἐτυμότητα τοῦ ὀνόματος. Σκόπει δὲ ἔτι, εἶπε, μὴ τοῖς μὲν

D. 9. παλεύειν] Sic Baſ. Xyl. Amiot. Mez. Vulgo, παλαίειν.
E. 1. τῆς παλαιστῆς] Hoc Stephanus a Turneb. et Amioto ſumſit. Omnes alii, τοῦ παλαιστοῦ.

qui ſit conveniens, luctam, quæ certaminum eſt artificioſiſſimum et verſutiſſimum, ſimul etiam vetuſtiſſimum haberi? id nimirum uſus vitæ neceſſarii primo proferunt, quod ſimpliciſſimum et artis expers, vi magis quam artificio conficiatur. Hæc me locuto, Soſicles, Recte, inquit, dicis: tuoque dicto fidem conciliabo e nominis ſignificatione: *pale* enim mihi videtur dicta a verbo *paleuein*, quod dolo et fraude dejicere notat. Mihi vero, inquit Philinus, a palmo, qui *palæſta* Græcis eſt, *pale* nomen habere videtur: hac enim maxime manuum parte agunt luctantes, ut pugno pugiles: unde et nominum eſt diverſitas. Quinetiam cum poëtis ſit *palynein* aliquid corpori inſpergere et applicare, et maxime luctatores videamus hoc facere, inde licebit vocabuli originem repetere. Hoc quoque, aiebat,

δρομεῦσιν ἔργον ἐστὶν ὅτι πλεῖστον ἀπολιπεῖν καὶ πορρωτάτω διαστῆναι, τοὺς δὲ πύκτας οὐδὲ πάνυ βουλομένους F ἐῶσιν οἱ βραβευταὶ συμπλέκεσθαι· μόνους δὲ τοὺς παλαιστὰς ὁρῶμεν ἀλλήλους ἀγκαλιζομένους καὶ περιλαμβάνοντας· καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἀγωνισμάτων, ἐμβολαὶ, παρεμβολαὶ, συστάσεις, παραθέσεις, συνάγουσιν αὐτοὺς, καὶ ἀναμιγνύουσιν ἀλλήλοις. Διὸ τῷ πλησιάζειν μάλιστα καὶ γίνεσθαι πέλας, οὐκ ἄδηλόν ἐστιν ὠνομάσθαι.

F. 4. παρεμβολαὶ] Forte delendum. Certe, non eſt in Palat.

vide, an non a *pales*, quod prope ſignificat, rectius *palen* deducamus: nam curſoribus cum hoc ſit propoſitum, quam longiſſime avelli et diſtare invicem: pugilibus ne admodum quidem cupientibus arbitri certaminum permittant ut ſe mutuo complectantur: ſolos luctatores videmus mutuis complexibus ſeſe devincire, et concertationis majorem partem variæ miſcendis atque conſtringendis invicem corporibus peragi.

963 ## ΠΡΟΒΛΗΜΑ Ε'.

Διὰ τί τῶν ἀθλημάτων Ὅμηρος πρῶτον ἀεὶ τάττει τὴν πυγμὴν, εἶτα τὴν πάλην, καὶ τελευταῖον, τὸν δρόμον.

QUÆSTIO V.

Cur inter certamina Homerus ſemper primo loco pugillationem, proximo luctam, ultimo curſum recenſet.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΛΥΣΙΜΑΧΟΣ. ΚΡΑΤΗΣ. ΤΙΜΩΝ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

LYSIMACHUS. CRATES. TIMON. PLUTARCHUS.

α'. ΡΗΘΕΝΤΩΝ δὲ τούτων. καὶ τὸν Φίλινον ἡμῶν ἐπαινεσάντων, αὖθις ὁ Λυσίμαχος ἔφη, Ποῖον οὖν φαίη τις ἂν τῶν ἀγωνισμάτων γεγονέναι πρῶτον, ἢ τὸ στάδιον, ὥσπερ Ὀλυμπιάσιν· ἐνταῦθα δὲ παρ' ἡμῖν καθ' ἕκαστον ἄθλημα τοὺς ἀγωνιζομένους εἰσάγουσιν ἐπὶ παισὶ παλαισταῖς ἄνδρας παλαιστὰς, καὶ πύκτας ἐπὶ πύκταις, ὁμοίως

A. 14. Ὀλυμπιάσιν· ἐνταῦθα] Inter hæc duo verba excidit pars diſputationis ut recte monuit Xylander. Mox, Σκόπει δὲ μὴ &c. eſt Timonis continuantis orationem ſuam, cujus prior pars cum antecedentibus periit.

I. HIS dictis cum Philinum nos laudaviſſemus, rurſum Lyſimachus, Quod ergo, inquit, certamen dicemus primum fuiſſe, potius quam ſtadium, ut apud Olympiam. * Hic enim apud nos in ſingulis concertationibus introducunt poſt pueros luctatores viros luctaturos, et pugilibus ſufficiunt pugiles, itidemque pancratiaſtis pancratiaſtas: ibi

καὶ παγκρατιαστάς· ἐκεῖ δὲ ὅταν οἱ παῖδες διαγωνίσωνται, τότε τοὺς ἄνδρας καλοῦσι. Σκόπει δὲ μὴ μᾶλλον, ἔφη, B τὴν κατὰ χρόνον τάξιν Ὅμηρος ἀποδείκνυσι· πρῶτον γὰρ ἀεὶ πυγμὴ παρ' αὐτῷ, δεύτερον πάλη, καὶ τελευταῖον ὁ δρόμος, τῶν γυμνικῶν ἀεὶ τέτακται. Θαυμάσας οὖν μὲν Κράτης ὁ Θεσσαλὸς, Ὦ Ἡράκλεις, εἶπεν, ὅσα λανθάνει ἡμᾶς· εἰ δέ τινα τῶν ἐπῶν ἐστί σοι πρόχειρα γνώμης, μὴ φθονήσῃς ἀναμνῆσαι. Καὶ ὁ Τίμων, Ἀλλ' ὅτι μὲν, εἶπεν, αἱ Πατρόκλου ταφαὶ ταύτην ἔχουσι τῶν ἀγωνισμάτων τὴν τάξιν, ἅπασιν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἔναυλόν ἐστι. Διατηρῶν δὲ τὴν τάξιν ὁμαλῶς ὁ ποιητὴς, τὸν μὲν Ἀχιλλέα λέγοντα τῷ Νέστορι πεποίηκε,

——— δίδωμι δέ σοι τόδ' ἄεθλον
Αὔτως· οὐ γὰρ πύξ γε μαχήσεαι, οὐδὲ παλαίσεις,
Οὐδέ τ' ἀκοντιστὺν ἐσδύσεαι, οὐδὲ πόδεσσι
Θεύσεαι.———

τὸν δὲ πρεσβύτην ἐν τῷ ἀποκρίνεσθαι παραδολεσχοῦντα γεροντικῶς, ὅτι,

B. 4. μὲν Κράτης] Forte, Μενεκράτης, ut Reiſk. neque tamen aut Cratem, aut Menecratem, alibi in æqualibus ſuis Plutarchus memorat.
B. 6. γνώμης] Forte μνήμη. Palat. plane omittit.

autem ubi decertaverunt pueri, viros vocant. Immo, inquit Timon, ordinem ratione temporis potius conſidera, quem Homerus tradidit. Nam de gymnicis certaminibus apud eum ſemper primo pugillatio, deinde lucta, poſtremo curſus refertur. Ibi Crates Theſſalus hoc admiratus, Dii boni, ait, quanta ignoramus: ſed ſi in promtu habes aliquos in hanc ſententiam verſus, quæſo haud gravate eos nobis ſubjicias. Ad hæc Timon, Funebria, inquit, Patrocli certamina fuiſſe ab Achille eo quem dixi ordine inſtituta, omnium fere aures etiamnum perſonat. Sed ordinem hunc poëta æquabiliter ſervans, Achillem fecit ſic Neſtori dicentem,

——Ego te munere gratis
Adſicio: neque enim pugnis, lucta, jaculove
Certabis, curſuve.

ſenem autem inter reſpondendum ſenili more garriendo eum confundentem,

Πὺξ μὲν ἐνίκησα Κλυτομήδεα Οἴνοπος υἱὸν,
Ἀγκαῖον δὲ πάλῃ Πλευρώνιον——
Ἴφικλον δὲ πόδεσσι παρέδραμον——

αὖθις δὲ τὸν μὲν Ὀδυσσέα, τοὺς Φαίακας προκαλούμενον,

D Ἢ πὺξ, ἠὲ πάλῃ, ἢ καὶ ποσὶν——

τὸν δὲ Ἀλκίνουν ἀποκρινάμενον,

Οὐ γὰρ πυγμάχοι εἰμὲν ἀμύμονες, οὐδὲ παλαισταὶ,
Ἀλλὰ ποσὶ κραιπνῶς θέομεν·——

ὡς οὐ κατὰ τύχην ἐκ τοῦ παριςαμένου τῇ τάξει χρώμενος ἄλλοτε ἄλλως, ἀλλὰ τοῖς ἐθισμένοις τότε καὶ δρωμένοις κατὰ νόμον ἐπακολουθῶν· ἐδρᾶτο δὲ οὕτως, τὴν παλαιὰν ἔτι τάξιν αὐτῶν διαφυλαττόντων.

β'. Παυσαμένου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ, Τἄλλα μὲν, ἔφην, ἀληθῶς λέγεσθαι, τὴν δ' αἰτίαν τῆς τάξεως οὐκ ἐπήνουν. Ἐδόκει δὲ καὶ τῶν ἄλλων τισὶ μὴ πιθανὸν εἶναι τὸ πυκτεύειν καὶ παλαίειν πρότερον ἐν ἀγῶνι καὶ ἁμίλλῃ τοῦ

E προχάζειν, καὶ παρεκάλουν ἐξάγειν εἰς τὸ ἀνώτερον. Ἔφην

D. 2. ἀποκρινάμενον] ὑποτιμώμενον Ald. Baſ. Xyl. E. H. Palat. Schott. Leonic. quod non erat temere repudiandum.

D. 12. ἐν ἀγῶνι] Supplendum γεγονέναι, quod intercidit ob hujus vocis ſimilitudinem.

E. 1. ἀνώτερον] Forte legendum cum Reiſkio πιθανώτερον.

Nam pugil Oenopidem pugilem Clytomedea vici :
Ancæus luctâ Pleuronius eſt mihi ſtratus :
Iphiclus curſu victus.——

Rurſum Ulyſſes introducitur, Phæaces provocans ad concertandum

Pugnis, vel luctâ, vel curſu denique.——

et Alcinous reſpondet,

Non etenim pugiles ſumus hic, luctæve periti :
Sed pedibus celeres.——

ut appareat poëtam non forte fortuna alias alio ordine uſum pro eo atque in buccam venisset, ſed ea quæ tum ſecundum leges agi receptum erat, ſecutum fuiſſe: ſic autem agebatur, cum adhuc priſcus ordo conſervaretur.

II. Cum finiiſſet orationem frater, dixi ego, Reliqua ſane mihi vera videri, ſed interim cauſſam non aperiri. Sed et reliquorum nonnullis parum probabile viſum fuit, de pugillatione et lucta prius, quam de curſu fuiſſe inſtitutum certamen: et abs me contenderunt, ut rem accuratius expli-

δυνάμεως, τὸ σπέρμα, καὶ τὸ ᾠόν· ὥστε τῆς τῶν ὅλων καθυστερεῖν γενέσεως. Σκόπει δὲ μὴ, καθάπερ οὐ δυνατόν ἐστι πέψιν τροφῆς εἶναι πρὶν ἢ γενέσθαι ζῶον, οὕτως οὐδὲ ᾠὸν, οὐδὲ σπέρμα· καὶ γὰρ ταῦτα πέψεσί τισι καὶ μεταβολαῖς ἐπιγενέσθαι ἔοικεν· καὶ οὐχ οἷόν τε πρὶν ἢ γενέσθαι ζῶον, ἔχειν ζώου τροφῆς περίττωμα τὴν φύσιν. Οὐ μὴν ἀλλὰ τὸ σπέρμα μὲν ἄλλως γέ πως ἀρχῆς τινος ἀντιποιεῖται· τὸ δὲ ᾠὸν οὔτε ἀρχῆς ἔχει λόγον, οὐ γὰρ ὑφίσταται πρῶτον· οὔτε ὅλου φύσιν, ἀτελὲς γάρ ἐστιν. Ὅθεν ἀρχῆς μὲν ἄνευ γεγονέναι ζῶον οὐ λέγομεν, ἀρχὴν E δὲ εἶναι ζωογονίας, ὑφ' ἧς πρῶτον ἡ ὕλη μετέβαλε, δυνάμεως κρᾶσιν τινὰ καὶ μίξιν ἐνεργασαμένης γόνιμον· τὸ δὲ ᾠὸν, ἐπιγέννημα εἶναι, καθάπερ τὸ αἷμα καὶ τὸ γάλα, τοῦ ζώου μετὰ τροφὴν καὶ πέψιν. Οὐ γὰρ ὦπται συνιστάμενον ᾠὸν ἐκ τῆς ἰλύος, ἀλλ' ἐν μόνῳ ζώῳ τοῦτο τὴν σύστασιν ἔχει καὶ γένεσιν· ζῶα δὲ καθ' αὑτὰ μυρία

D. 9. ἄλλως γέ πως] Forte, ἀμωσγέπως, ut Reiſk.

partium ad hoc deſtinatarum eſt ſemen et ovum: ut omnino neceſſe ſit hæc totius ortum tempore ſubſequi. Sed et hoc perpende, an non ſicut concoctio alimenti nulla fieri poteſt nondum nato animali: ita ne ſemen quidem poſſit, aut ovum: etenim hæc concoctionibus quibuſdam et mutationibus confici apparet: neque fieri ullo modo poteſt, ut alimenti abundantiam natura nondum nato animali habeat. Cæterum ſemen utcunque principii naturam ſibi vindicat: ovum obtinere principii rationem non poteſt; non enim primum ſubſiſtit: neque totius obtinet naturam; cum ſit imperfectum. Itaque abſque principio animal naſci non dicimus: ſed principium vivi fœtus edendi eſſe, quum facultas, a qua primum mutata fuerit materies, eidem temperiem quandam et mixtionem fœtificam indiderit. Ovum porro itidem ut ſanguinem et lac, eſſe ex eorum numero quæ poſt nutritionem et concoctionem ſupernaſcuntur. Nun-

συνίσταται. Καὶ τί δεῖ λέγειν τἆλλα; πολλῶν γὰρ ἐγ-
χέλεων ἁλισκομένων, οὐδεὶς ἑώρακεν οὔτε θορὸν, οὔτε
ᾠὸν ἔγχελυν ἔχουσαν· ἀλλὰ κἂν τὸ ὕδωρ τις ἐξαρύσῃ
καὶ τὴν ἰλὺν ἀναξύσῃ πᾶσαν, εἰς τὸν τόπον ὕδατος συῤῥυ-
έντος ἐγχέλεις ζωογονοῦνται. Δεῖ οὖν ὕστερον ἀνάγκη γε-
γονέναι τὸ θατέρου δεόμενον πρὸς γένεσιν· ᾧ δὲ καὶ νῦν
θατέρου χωρὶς ἄλλως ὑπάρχει συνίστασθαι, τοῦτο προ-
τερεῖν τῇ ἀρχῇ τῆς γενέσεως· περὶ ἐκείνης γάρ ἐστι τῆς
πρώτης ὁ λόγος· ἐπεὶ νῦν γε καὶ νεοττιὰς συντίθησι τὰ
πτηνὰ πρὸ τῆς ᾠοτοκίας, καὶ σπάργανα παρασκευά-
638 ζουσιν αἱ γυναῖκες· ἀλλ' οὐκ ἂν εἴποις καὶ νεοττιὰν ᾠῶν
γεγονέναι πρότερον, καὶ σπάργανα, παίδων. Οὐ γὰρ γῆ,
φησὶν ὁ Πλάτων γυναῖκα, γῆν δὲ γυνὴ μιμεῖται, καὶ τῶν
ἄλλων θηλέων ἕκαστον. Διὸ πρώτην γένεσιν εἰκός ἐστιν ἐκ

F. 4. Δεῖ οὖν ὕστερον ἀνάγκη] Credo, duas lectiones in unam confuſas eſſe: Διὸ ὕστερον ἀνάγκη γεγονέναι· et, Δεῖ οὖν ὕστερον γεγονέναι. Nam, quod Xylander habet, ἀνάγκῃ difficultatem non ſolvit.

F. 5. ᾧ δὲ] Sic Baſ. Xyl. Mez. Vulgo, ὧδε.

F. 7. ἐκείνης] Recte ita Steph. et conſentit Palat. Ceteri omnes ἐκείνῳ quod interpretes in errorem induxit.

F. 8. νῦν γε] Sic Palat. Vulgo, νῦν δέ.

quam enim viſum eſt ovum, quod e cœno eſſet concretum: ſed in ſolo animali coit atque naſcitur. At enim innumera animalia in cœno naſcuntur. Et quid de aliis dicam? tam multis captis anguillis nemo unquam vidit genitale ſemen aut ovum anguillæ: ſed etiam ſi quis omnem exhauriat aquam, omnem limum, nihilominus, aqua in locum iſtum denuo confluente, anguillæ naſcentur. Neceſſe vero eſt id poſterius naſci, quod ad ſui ortum alio indiget: prius id exiſtere, quod naſci abſque alterius poteſt adminiculo. De hac enim prima generatione eſt quæſtio. Nam nunc quidem nidos conficiunt aves priuſquam ova ponant, et mulieres cunabula antequam pariant: non tamen avibus nidos, cunas infantibus priores dixeris. Non enim terra, inquit Plato, mulierem, ſed mulier terram imitatur, et alia feminei ſexus. Proinde probabile eſt primum ortum ex

γῆς τελειότητι καὶ ῥώμῃ τοῦ γεννῶντος αὐτοτελῆ καὶ ἀπροσδεῆ γενέσθαι, τοιούτων ὀργάνων καὶ στεγασμάτων καὶ ἀγγείων μὴ δεομένην, ἃ νῦν ἡ φύσις ἐν ταῖς τικτούσαις ἐργάζεται καὶ μηχανᾶται δι' ἀσθένειαν.

terra perfectione ac robore abſolutum fuiſſe, nihilque indigentem hujuſmodi inſtrumentis, receptaculis, et vaſis, qualia nunc ob imbecillitatem natura parat atque machinatur parientibus.

B ΠΡΟΒΛΗΜΑ Δ′.

Εἰ πρεσβύτατον ἡ πάλη τῶν ἀγωνισμάτων.

QUÆSTIO IV.

An lucta ſit certaminum vetuſtiſſimum.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΣΩΣΙΚΛΗΣ. ΛΥΣΙΜΑΧΟΣ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΦΙΛΙΝΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

SOSICLES. LYSIMACHUS. PLUTARCHUS. PHILINUS.

ΣΩΣΙΚΛΕΑ τὸν Κορωνῆθεν Πυθίοις νενικηκότα ποιηταῖς, εἱστιῶμεν τὰ ἐπινίκια· τοῦ δὲ γυμνικοῦ ἀγῶνος ἐγγὺς ὄντος, ὁ πλεῖστος ἦν λόγος περὶ τῶν παλαιστῶν· πολλοὶ γὰρ ἐτύγχανον ἀφιγμένοι καὶ ἔνδοξοι. Παρὼν οὖν ὁ Λυσίμαχος, εἷς τῶν Ἀμφικτυόνων ἐπιμελητής, Ἔναγχος, ἔφη, γραμματικοῦ τινος ἀκοῦσαι τὴν πάλην ἀρχαιοτέραν ἀθλημάτων πάντων ἀποφαίνοντος, ὡς καὶ τοὔνομα μαρτυ-

B. 9. Κορωνῆθεν] Κολωνῆθεν Reineſ. Var. Lect. I, 25. p. 116. Taylor. ad Lyſ. c. Alcib. p. 273.

SOSICLEM Coronenſem, qui Pythia vicerat, prælatus reliquis poëtis, nos gratulatorio ob victoriam convivio excepimus. Cum autem inſtaret certamen gymnicum, plurimus fuit ſermo de luctatoribus; nam multi ac nobiles advenerant. Aderat tum Lyſimachus, unus de Amphictyonum procuratoribus. Is aiebat nuper ſe grammaticum audiviſſe, qui luctam omnium certaminum eſſe antiquiſſimum pronunciaret, idque ipſius vocabuli teſtimonio con-

ρεῖν· ἐπιεικῶς γὰρ ἀπολαύειν τὰ νεώτερα πράγματα κειμένων ἐν τοῖς παλαιοτέροις ὀνομάτων· ὥς που καὶ τὸν αὐλὸν C
ἡρμόσθαι λέγουσι, καὶ κρύματα αὐλήματα καλοῦσιν, ἀπὸ τῆς λύρας λαμβάνοντες τὰς προσηγορίας· τὸν οὖν τόπον, ἐν ᾧ γυμνάζονται πάντες οἱ ἀθληταί, παλαίστραν καλοῦσι, τῆς πάλης τοὔνομα κτησαμένης τὸ πρῶτον, εἶτα καὶ τοῖς αὖθις ἐφευρεθεῖσιν ἐμπαρασχούσης. Τοῦτο, ἔφην ἐγώ, τὸ μαρτύριον οὐκ ἰσχυρόν ἐστι. καλεῖσθαι γὰρ ἀπὸ τῆς πάλης τὰς παλαίστρας, οὐχ ὅτι πρεσβύτατόν ἐστι τῶν ἄλλων, ἀλλ' ὅτι μόνον τῶν τῆς ἀγωνίας εἰδῶν πηλοῦ καὶ κονίστρας καὶ κηρώματος τυγχάνει δεόμενον· οὔτε γὰρ δρόμον, οὔτε πυγμὴν ἐν παλαίστραις διαπονοῦσιν, ἀλλὰ πάλης καὶ παγκρατίου τὸ περὶ τὰς κυλίσεις· ὅτι γὰρ μέμικται τὸ παγ- D
κράτιον ἔκ τε πυγμῆς καὶ πάλης, δῆλον. Ἄλλως δὲ, πῶς,

C. 1. αὐλὸν] Sic E. H. Palat. Xyl. Mez. Vulgo, ναῦλον. Vatic. αὖλον. T. V. Anon. νάβλον. Mox plenius legendum videtur, κρύματα τὰ αὐλήματα.

C. 6. ἐμπαρασχούσης] Forte ἐμ perperam acceſſit ex antecedenti ἐν. Ceterum, omnes libri habent ἐμπαρασχεῖν. Vulgatam Stephanus et Anon. exhibent.

C. 11. ἀλλὰ πάλης] Forte ἀλλὰ πάλην. Verſionem ita correxi.

D. 2. Ἄλλως δὲ, πῶς] Sic Schott. Baſ. Xyl. Vulgo, Ἄλλως δέ πως.

firmaret: ſolere enim recentiores plerumque res nominibus illis affici, quæ eſſent antiquiorum: quomodo etiam a lyra ad tibiam eſſent contentionis et pulſationis verba tranſlata. Locum porro ubi omnes athletæ exercerentur, palæſtram appellari, a *pale*, (id eſt lucta,) nomen primo adeptum, quod deinde etiam recens inventis accommodatum fuerit. Id ſane, inquam ego, teſtimonium eſt parum firmum. Nam palæſtra a *pale* dicta fuit, non quod lucta antiquiſſimum de certaminibus eſſet: ſed quod ex omnibus certaminum formis ea ſola luto, pulvere ac ceromate indiget. Nam neque curſum, neque pugillationem in palæſtra elaborant: ſed ſolam luctam et pancratii, partem eam quæ verſatur in volutationibus: liquet enim pancratium e lucta et pugillatione eſſe compoſitum. Alioquin etiam rationi

ἔφην, λόγον ἔχει, τεχνικώτατον καὶ πανουργότατον τῶν ἀθλημάτων τὴν πάλην οὖσαν, ἅμα καὶ πρεσβύτατον εἶναι. τὸ γὰρ ἁπλοῦν καὶ ἄτεχνον, καὶ βίᾳ μᾶλλον ἢ μεθόδῳ περαινόμενον, αἱ χρεῖαι πρῶτον ἐκφέρουσιν. Ἐμοῦ δὲ ταῦτ' εἰπόντος, ὁ Σωσικλῆς, Ὀρθῶς, ἔφη, λέγεις, καὶ συμβαλοῦμαί σοι πίστιν ἀπὸ τοῦ ὀνόματος. Ἡ γὰρ πάλη μοι δοκεῖ τῷ παλεύειν, ὅπερ ἐστὶ δι' ἀπάτης καὶ δόλου καταβάλλειν, κεκλῆσθαι. Καὶ ὁ Φιλῖνος, Ἐμοὶ δὲ, εἶπεν,
E ἀπὸ τῆς παλαιστῆς· τούτῳ γὰρ μάλιστα τῷ μέρει τοῖν χεροῖν ἐνεργοῦσιν οἱ παλαίοντες, ὥσπερ οἱ πυκτεύοντες αὖ πάλιν τῇ πυγμῇ· διὸ κἀκεῖνο πυγμὴ καὶ τοῦτο πάλη προσαγορεύεται τῷ ἔργῳ. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὸ συμπάσαι τοὺς ποιητὰς καὶ καταπάσαι παλῦναι λεγόντων, ᾧ μάλιστα χρωμένους τοὺς παλαιστὰς ὁρῶμεν, ἔστι καὶ ταύτῃ προσάγειν τὴν ἐτυμότητα τοῦ ὀνόματος. Σκόπει δὲ ἔτι, εἶπε, μὴ τοῖς μὲν

D. 9. παλεύειν] Sic Baſ. Xyl. Amiot. Mez. Vulgo, παλαίειν.
E. 1. τῆς παλαιστῆς] Hoc Stephanus a Turneb. et Amioto ſumſit. Omnes alii, τοῦ παλαιστοῦ.

qui ſit conveniens, luctam, quæ certaminum eſt artificioſiſſimum et verſutiſſimum, ſimul etiam vetuſtiſſimum haberi? id nimirum uſus vitæ neceſſarii primo proferunt, quod ſimpliciſſimum et artis expers, vi magis quam artificio conficiatur. Hæc me locuto, Soſicles, Recte, inquit, dicis: tuoque dicto fidem conciliabo e nominis ſignificatione: *pale* enim mihi videtur dicta a verbo *paleuein*, quod dolo et fraude dejicere notat. Mihi vero, inquit Philinus, a palmo, qui *palæſta* Græcis eſt, *pale* nomen habere videtur: hac enim maxime manuum parte agunt luctantes, ut pugno pugiles: unde et nominum eſt diverſitas. Quin etiam cum poëtis ſit *palynein* aliquid corpori inſpergere et applicare, et maxime luctatores videamus hoc facere, inde licebit vocabuli originem repetere. Hoc quoque, aiebat,

δραμοῦσιν ἔργον ἐστὶν ὅτι πλεῖστον ἀπολιπεῖν καὶ πορρωτάτω διαστῆναι, τοὺς δὲ πύκτας οὐδὲ ἐὰν βουλομένους F ἐῶσιν οἱ βραβευταὶ συμπλέκεσθαι· μόνους δὲ τοὺς παλαιστὰς ὁρῶμεν ἀλλήλους ἀγκαλιζομένους καὶ περιλαμβάνοντας· καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἀγωνισμάτων, ἐμβολαί, παρεμβολαί, συστάσεις, παραθέσεις, συνάγουσιν αὐτοὺς, καὶ ἀναμιγνύουσιν ἀλλήλοις. Διὸ τῷ πλησιάζειν μάλιστα καὶ γίνεσθαι πέλας, οὐκ ἄδηλόν ἐστιν ὠνομάσθαι.

F. 4. παρεμβολαὶ] Forte delendum. Certe, non eſt in Palat.

vide, an non a *palas*, quod prope ſignificat, rectius *palen* deducamus: nam curſoribus cum hoc ſit propoſitum, quam longiſſime avelli et diſtare invicem: pugilibus ne admodum quidem cupientibus arbitri certaminum permittant ut ſe mutuo complectantur: ſolos luctatores videmus mutuis complexibus ſeſe devincire, et concertationis majorem partem variæ miſcendis atque conſtringendis invicem corporibus peragi.

963 ## ΠΡΟΒΛΗΜΑ Ε'.

Διὰ τί τῶν ἀθλημάτων Ὅμηρος πρῶτον ἀεὶ τάττει τὴν πυγμὴν, εἶτα τὴν πάλην, καὶ τελευταῖον, τὸν δρόμον.

QUÆSTIO V.

Cur inter certamina Homerus ſemper primo loco pugillationem, proximo luctam, ultimo curſum recenſet.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΛΥΣΙΜΑΧΟΣ. ΚΡΑΤΗΣ. ΤΙΜΩΝ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

LYSIMACHUS. CRATES. TIMON. PLUTARCHUS.

α'. ῬΗΘΕΝΤΩΝ δὲ τούτων, καὶ τὸν Φίλινον ἡμῶν ἐπαινεσάντων, αὖθις ὁ Λυσίμαχος ἔφη, Ποῖον οὖν φαίη τις ἂν τῶν ἀγωνισμάτων γεγονέναι πρῶτον, ἢ τὸ στάδιον, ὥσπερ Ὀλυμπιάσιν· ἐνταῦθα δὲ παρ' ἡμῖν καθ' ἕκαστον ἄθλημα τοὺς ἀγωνιζομένους εἰσάγουσιν ἐπὶ παισὶ παλαισταῖς ἄνδρας παλαιστὰς, καὶ πύκτας ἐπὶ πύκταις, ὁμοίως

A. 14. Ὀλυμπιάσιν· ἐνταῦθα] Inter hæc duo verba excidit pars diſputationis ut recte monuit Xylander. Mox, Σκόπει δὲ μὴ &c. eſt Timonis continuantis orationem ſuam, cujus prior pars cum antecedentibus periit.

I. HIS dictis cum Philinum nos laudaviſſemus, rurſum Lyſimachus, Quod ergo, inquit, certamen dicemus primum fuiſſe, potius quam ſtadium, ut apud Olympiam. * Hic enim apud nos in ſingulis concertationibus introducunt poſt pueros luctatores viros luctaturos, et pugilibus ſufficiunt pugiles, itidemque pancratiaſtis pancratiaſtas: ibi

καὶ παγκρατιαστάς· ἐκεῖ δὲ ὅταν οἱ παῖδες διαγωνίσωνται, τότε τοὺς ἄνδρας καλοῦσι. Σκόπει δὲ μὴ μᾶλλον, ἔφη, B τὴν κατὰ χρόνον τάξιν Ὅμηρος ἀποδείκνυσι· πρῶτον γὰρ ἀεὶ πυγμὴ παρ' αὐτῷ, δεύτερον πάλη, καὶ τελευταῖον ὁ δρόμος, τῶν γυμνικῶν ἀεὶ τέτακται. Θαυμάσας οὖν μὲν Κράτης ὁ Θεσσαλὸς, Ὦ Ἡράκλεις, εἶπεν, ὅσα λανθάνει ἡμᾶς· εἰ δέ τινα τῶν ἐπῶν ἐστί σοι πρόχειρα γνώμης, μὴ φθονήσῃς ἀναμνῆσαι. Καὶ ὁ Τίμων, Ἀλλ' ὅτι μὲν, εἶπεν, αἱ Πατρόκλου ταφαὶ ταύτην ἔχουσι τὴν ἀγωνισμάτων τάξιν, ἅπασιν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἔναυλόν ἐστι. Διατηρῶν δὲ τὴν τάξιν ὁμαλῶς ὁ ποιητὴς, τὸν μὲν Ἀχιλλέα λέγοντα τῷ Νέστορι πεποίηκε,

——δίδωμι δέ σοι τόδ' ἄεθλον
Αὔτως· οὐ γὰρ πύξ γε μαχήσεαι, οὐδὲ παλαίσεις,
Οὐδέ τ' ἀκοντιστὺν ἐσδύσεαι, οὐδὲ πόδεσσι
Θεύσεαι.——

τὸν δὲ πρεσβύτην ἐν τῷ ἀποκρίνεσθαι παραδολεσχοῦντα γεροντικῶς, ὅτι,

B. 4. μὲν Κράτης] Forte, Μενεκράτης, ut Reiſk. neque tamen aut Cratem, aut Menecratem, alibi in æqualibus ſuis Plutarchus memorat.
B. 6. γνώμης] Forte μνήμῃ. Palat. plane omittit.

autem ubi decertaverunt pueri, viros vocant. Immo, inquit Timon, ordinem ratione temporis potius conſidera, quem Homerus tradidit. Nam de gymnicis certaminibus apud eum ſemper primo pugillatio, deinde lucta, poſtremo curſus refertur. Ibi Crates Theſſalus hoc admiratus, Dii boni, ait, quanta ignoramus: ſed ſi in promtu habes aliquos in hanc ſententiam verſus, quæſo haud gravate eos nobis ſubjicias. Ad hæc Timon, Funebria, inquit, Patrocli certamina fuiſſe ab Achille eo quem dixi ordine inſtituta, omnium fere aures etiamnum perſonat. Sed ordinem hunc poëta æquabiliter ſervans, Achillem fecit ſic Neſtori dicentem,

——Ego te munere gratis
Adſicio: neque enim pugnis, lucta, jaculove
Certabis, curſuve.

ſenem autem inter reſpondendum ſenili more garriendo eum confundentem,

Πὺξ μὲν ἐνίκησα Κλυτομήδεα Οἴνοπος υἱὸν,
Ἀγκαῖον δὲ πάλῃ Πλευρώνιον——
Ἴφικλον δὲ πόδεσσι παρέδραμον——

αὖθις δὲ τὸν μὲν Ὀδυσσέα, τοὺς Φαίακας προκαλούμενον,

D Ἢ πὺξ, ἠὲ πάλῃ, ἢ καὶ ποσίν——

τὸν δὲ Ἀλκίνουν ἀποκρινάμενον,

Οὐ γὰρ πυγμάχοι εἰμὲν ἀμύμονες, οὐδὲ παλαισταί,
Ἀλλὰ ποσὶ κραιπνῶς θέομεν——

ὡς οὐ κατὰ τύχην ἐκ τοῦ παριστάμενου τῇ τάξει χρώμενος ἄλλοτε ἄλλως, ἀλλὰ τοῖς ἐθισμένοις τότε καὶ δρωμένοις κατὰ νόμον ἐπακολουθῶν· ἐδρᾶτο δὲ οὕτως, τὴν παλαιὰν ἔτι τάξιν αὐτῶν διαφυλαττόντων.

β΄. Παυσαμένου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ, Τἄλλα μὲν, ἔφην, ἀληθῶς λέγεσθαι, τὴν δ᾽ αἰτίαν τῆς τάξεως οὐκ ἐπῄνουν. Ἐδόκει δὲ καὶ τῶν ἄλλων τισὶ μὴ πιθανὸν εἶναι τὸ πυκτεύειν καὶ παλαίειν πρότερον ἐν ἀγῶνι καὶ ἁμίλλῃ τοῦ

E προχάζειν, καὶ παρεκάλουν ἐξάγειν εἰς τὸ ἀνώτερον. Ἔφην

D. 2. ἀποκρινάμενον] ὑποτιμώμενον Ald. Baſ. Xyl. E. H. Palat. Schott. Leonic. quod non erat temere repudiandum.
D. 12. ἐν ἀγῶνι] Supplendum γεγονέναι, quod intercidit ob hujus vocis ſimilitudinem.
E. 1. ἀνώτερον] Forte legendum cum Reiſkio πιθανώτερον.

Nam pugil Oenopidem pugilem Clytomedea vici:
Ancæus lucta Pleuronius eſt mihi ſtratus:
Iphiclus curſu victus.——

Rurſum Ulyſſes introducitur, Phæaces provocans ad concertandum

Pugnis, vel lucta, vel curſu denique.——

et Alcinous reſpondet,

Non etenim pugiles ſumus hic, luctæve periti:
Sed pedibus celeres.——

ut appareat poëtam non forte fortuna alias alio ordine uſum pro eo atque in buccam veniſſet, ſed ea quæ tum ſecundum leges agi receptum erat, ſecutum fuiſſe: ſic autem agebatur, cum adhuc priſcus ordo conſervaretur.

II. Cum finiiſſet orationem frater, dixi ego, Reliqua ſane mihi vera videri, ſed interim cauſſam non aperiri. Sed et reliquorum nonnullis parum probabile viſum fuit, de pugillatione et lucta prius, quam de curſu fuiſſe inſtitutum certamen: et abs me contenderunt, ut rem accuratius expli-

δὲ ἐκ τοῦ παρεστῶτος, Ὅτι ταῦτά μοι πάντα μιμήματα δοκεῖ καὶ γυμνάσματα τῶν πολεμικῶν εἶναι. Καὶ γὰρ ὁ ὁπλίτης ἐπὶ πᾶσιν εἰσάγεται, μαρτυρούμενος ὅτι τοῦτο τὸ τέλος ἐστὶ τῆς σωμασκίας καὶ τῆς ἁμίλλης· καὶ τὸ τοῖς νικηφόροις ἐλαύνουσι τῶν τειχῶν ἐφίεσθαι μέρος διελεῖν καὶ καταβάλλειν, τοιαύτην ἔχει διάνοιαν, ὡς οὐ μέγα πόλει τειχῶν ὄφελος ἄνδρας ἐχούσῃ μάχεσθαι δυναμένους καὶ νικᾶν· ἐν δὲ Λακεδαίμονι, τοῖς νενικηκόσι στεφανίτας ἀγῶνας ἐξαίρετος ἦν ἐν ταῖς παρατάξεσι χώρα, περὶ αὐτὸν τὸν βασιλέα τεταγμένους μάχεσθαι· καὶ F
τῶν ζώων μόνῳ τῷ ἵππῳ μετουσία στεφάνου καὶ ἀγῶνός ἐστιν, ὅτι μόνος καὶ πέφυκε καὶ ἤσκηται μαχομένοις παρεῖναι καὶ συμπολεμεῖν. Εἰ δὲ δὴ ταῦτα λέγεται μὴ κακῶς, ἤδη σκοπῶμεν, ἔφην, ὅτι τῶν μαχομένων πρῶτον ἔργον ἐστὶ τὸ πατάξαι καὶ φυλάξασθαι· δεύτερον δὲ, συμπεσόντας ἤδη καὶ γενομένους ἐν χερσὶν, ὠθισμοῖς τε χρῆσθαι καὶ περιτρο-

E. 6. ἐλαύνουσι] εἰσελαύνουσι corrigendum, cum Salmaſ.

carem. Dixi ergo, ut tum mihi ad animum accidebat, Videri mihi hæc omnia imitationes exercitationeſque rerum eſſe bellicarum. Itaque poſtremo ſemper loco gravis armaturæ introducitur certamen, quod argumento eſt hunc eſſe finem exercitationis ac certaminis: et, quod triumphantibus permittitur ut partem muri demoliantur, hunc habet ſenſum, Urbi murorum non eſſe magnum uſum, viris præditæ pugnandi vincendique gnaris: et Lacedæmone is, qui coronarium certamen viciſſet, eximium in acie locum habebat, ut propter regem ſtans pugnaret: ſolus quoque omnium animalium equus in partem certaminum et coronarum venit, quia ſolus natura et exercitatione factus eſt, ut in prœlio homini adſit. Quæ ſi non perperam dicuntur, jam hoc, inquam, conſideremus, Eorum qui pugnant, primum opus eſſe ferire et ictus evitare: ſecundum, ubi jam congreſſi manus conſerunt, invicem trudere et ſubvertere adverſarium, qua re maxime aiunt

πρὸς ἀλλήλων, ᾧ δὴ μάλιστά φασιν ἐν Λεύκτροις τοὺς Σπαρτιάτας ὑπὸ τῶν ἡμετέρων παλαιστρικῶν ὄντων καταβιβασθῆναι· διὸ καὶ παρ' Αἰσχύλῳ τις τῶν πολεμι-
640 κῶν ὀνομάζεται

Βριθὺς, ὁπλιτοπάλας·

καὶ Σοφοκλῆς εἴρηκέ που περὶ τῶν Τρώων, ὡς

Φίλιπποι καὶ κερουλκοί, σὺν σάκει δὲ κωδωνοκρότῳ παλαισταί·

καὶ μὲν ἐπὶ πᾶσί γε τὸ τρίτον ἐστὶ, νικωμένους φεύγειν, ἢ διώκειν νικῶντας. Εἰκότως οὖν ἡ πυγμὴ πρόεισί γε, δευτέραν δὲ εἶχεν ἡ πάλη τάξιν, καὶ τελευταίαν ὁ δρόμος· ὅτι πυγμὴ μέν ἐστι μίμημα πληγῆς καὶ φυλακῆς, πάλη δὲ συμπλοκῆς καὶ ὠθισμοῦ, δρόμῳ δὲ μελετῶσι φεύγειν καὶ διώκειν.

F. 9. καταβιβασθῆναι] Malim καταβιασθῆναι.
A. 6. πρόεισί γε] γε hic non ſatis placet. Palat. Vatic. προσῆγε, Ergo verum videtur προῆγε.

apud Leuctra Spartanos a noſtris palæſtricæ peritis fuiſſe oppreſſos: ideoque etiam quidam apud Æſchylum bellicoſus appellatur

Acer, et in rigidis gnarus luctarier armis.

ac Sophocles alicubi de Trojanis ait, eos eſſe

Equites, ſagittas arcu gnaros tendere,
Et tinniente cum ſcuto luctarier.

tertium, vel fugere ſi vincantur, vel inſequi victos. Ergo haud abs re pugillatio primum habebat locum, ſecundum lucta, tertium curſus. Eſt enim pugillatio ictus et declinationis imitatio, lucta complexus et pulſationis, curſu diſcunt fugere et perſequi.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ ς'. B

Διὰ τί πεύκη καὶ πίτυς, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις οὐκ ἐνοφθαλμίζει.

QUÆSTIO VI.

Cur picea, pinus, earumque ſimiles arbores inoculationem non admittant.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΣΩΚΛΑΡΟΣ. ΚΡΑΤΩΝ. ΦΙΛΩΝ.

PERSONÆ COLLOQUII.

SOCLARUS. CRATO. PHILO.

α'. ΣΩΚΛΑΡΟΣ ἑστιῶν ἡμᾶς ἐν κήποις ὑπὸ τοῦ Κηφισοῦ ποταμοῦ περιρρεομένοις, ἐπεδείκνυτο δένδρα παντοδαπῶς πεποικιλμένα τοῖς λεγομένοις ἐνοφθαλμισμοῖς· καὶ γὰρ ἐκ σχίνων ἐλαίας ἀναβλαστανούσας ἑωρῶμεν, καὶ ῥοιὰς ἐκ μυρρίνης, ἦσαν δὲ καὶ δρύες ἀπίους ἀγαθὰς ἐκφέρουσαι, καὶ πλάτανοι μηλέων δεδεγμέναι, καὶ συκαῖ μορέων ἐμβολάδας, ἄλλαι τε μίξεις φυτῶν κεκρατημένων ἄχρι C

C. 1. ἄχρι] Sanum, et neganter vertendum, ut feci.

I. SOCLARUS convivium nobis præbens in hortis quos Cephiſus amnis circumfluit, demonſtrabat arbores omnis generis inſitionibus, quas vocant inoculationes, varie exornatas. Vidimus enim e lentiſco oleam pullulantem, et e myrto malum Punicam, erant etiam quercus pira bona ferentes, et platani malorum ſurculos, ficus mori germina quæ excepiſſent, aliæque ſtirpes inter ſe permixtæ, tantum

καρποφορίας. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι περὶ τὸν Σώκλαρον ἔπαιζον, ὡς τῶν ποιητικῶν σφιγγῶν καὶ χιμαιρῶν τερατωδέστερα γένη καὶ θρέμματα βόσκοντα. Κράτων δὲ προὔβαλεν ἡμῖν διαπορῆσαι περὶ τῆς αἰτίας δι' ἣν μόνα τῶν φυτῶν τὰ ἐλαιώδη δέχεσθαι τὰς τοιαύτας ἐπιμίξεις οὐ πέφυκεν· οὔτε γὰρ κῶνον, οὔτε κυπάριττον, ἢ πίτυν, ἢ πεύκην, ἐκτρέφουσάν τι τῶν ἑτερογενῶν ὁρᾶσθαι.

β. Ὑπολαβὼν δὲ Φίλων ἔφη, Λόγος τίς ἐστιν, ὦ Κράτων, παρὰ τοῖς σοφοῖς, βεβαιούμενος ὑπὸ τῶν γεωργικῶν· ὃ γὰρ ἔλαιον εἶναί φασι τοῖς φυτοῖς πολέμιον, καὶ τάχιστ' ἂν ἀπολέσθαι φυτὸν ὃ βούλοιο, χριόμενον ἐλαίῳ,
D καθάπερ τὰς μελίττας. Τὰ δὲ εἰρημένα δένδρα πίονα καὶ πεπείραν ἔχει τὴν φύσιν, ὥστε πίσσαν ἀποδακρύειν, καὶ ῥητίνην· ὅταν δὲ πληγῇ ταῖς διακοπαῖς, ὥσπερ οἴκο-

D. 2. πεπείραν] Ita omnes libri, excepto Stephano, qui πιείραν invexit.

D. 3. ὥσπερ οἴκοθεν] Non expedio: an πανταχόθεν: aut, ὥσπερ ἐκ θεῶν ut reſpiciatur ad Il. E. 340. Univerſe quidem interpunctione lenienda difficultas, ita: ὅταν δὲ πληγῇ, ταῖς διακοπαῖς ἰχῶρας συνάγει. Itaque in Verſione reddidi.

quod non fructum ferrent. Alii ergo Soclarum jocoſe inceſſabant quod genera et plantas poëticis ſphingibus et chimæris monſtroſiores aleret. Crato autem nobis ad diſquirendum propoſuit, quidnam eſſet cauſſæ, quod eæ ſolæ ſtirpes quæ oleoſæ ſunt, hanc permiſtionem non admittunt: non enim videri coniferam pinum, aut cupreſſum, aut pinum, aut piceam, quæ quicquam diverſi generis aleret.

II. Ejus verba excipiens Philo, Eſt, inquit, mi Crato, ratio hac de re apud doctos, quam agricultura confirmat. Aiunt enim oleum eſſe plantis inimicum: et celerrime perire ſtirpem quamcunque voles, ſi inungatur oleo, ſicut et apes. Dictæ autem arbores pingues ſunt, ac natura ita ad humorem coquuntur maturanturque, ut picem quoque et reſinam lacryment: et ictæ humorem ex ſe ipſæ colligant

θεν ἰχῶρας συνάγει· ἥ τε δᾲς αὐτῆς ἐλαιηρὰν ἀφίησιν ἰκμάδα, καὶ περιστίλβει τὸ λιπαρὸν αὐτῇ· διὸ καὶ πρὸς τὰ ἄλλα γένη δυσμίκτως ἔχει καθάπερ αὐτὸ τὸ ἔλαιον. Παυσαμένου δὲ τοῦ Φίλωνος, ὁ μὲν Κράτων ᾤετο καὶ τὴν τοῦ φλοιοῦ φύσιν πρὸς τοῦτο συνεργεῖν· λεπτὸν γὰρ ὄντα καὶ ξηρὸν οὐ παρέχειν ἕδραν οὐδ᾽ ἐμβίωσιν τοῖς ἐντιθεμένοις, ὥσπερ τὰ φλοιώδη καὶ νοτερὰ καὶ τὰ μαλακὰ τοῖς ὑπὸ τὸν φλοιὸν ὄντα μέρεσι προσδεχομένοις περιπτύσσεσθαι E
κολλώμενον.

γ'. Αὐτὸς δὲ Σώκλαρος ἔφη, Καὶ ταῦτα λέγοντα μὴ κακῶς προσεννοεῖν ὅτι δεῖ τὸ δεχόμενον ἑτέραν φύσιν, εὔτρεπτον εἶναι, ἵνα κρατηθὲν ἐξομοιωθῇ καὶ μεταβάλλῃ τὴν ἐν ἑαυτῷ τροφὴν πρὸς τὸ ἐμφυτευόμενον. Καὶ γὰρ τὴν γῆν προδιαλύομεν, καὶ μαλάσσομεν, ἵνα κοπεῖσα με-

D. 10. καὶ νοτερὰ] Sic T. V. Anon. Xyl. not. et verſ. Vulgo, καινότερα.
E. 1. προσδεχομένοις] Forte corrigendum ac ſupplendum, προσδεχόμενα περιπτύσσεται κολλώμενον τὸ ἐντεθέν.
E. 3. λέγοντα—προσεννοεῖν] Corrigo—λέγεται μὴ κακῶς, προσεννόει δὲ ὅτι δεῖ τὸ δεχόμενον. Sumſi a Xyl. Mez. τὸ pro vulgato τόν.

in vulneribus apertis: quin et tæda earum liquorem emittit oleoſum, et pinguedo ejus renitet. Inde eſt, quod, olei in morem, cum diverſi generis rebus permixtionem non recipiunt. Poſtquam ſuum ſermonem abſolvit Philo, Crato oſtendit etiam corticis naturam, ſua quidem ſententia ad hoc conferre aliquid: qui ob ſuam tenuitatem atque ſiccitatem iis quæ inſeruntur ſedem atque firmam inoleſcendi facultatem non præbeat: verum hoc faciunt corticoſa et humido prædita libro, quæ inſitam propaginem facile ſuo ſibi humore agglutinant.

III. Ad hæc Soclarus, Neque illa perperam dicta ſunt: et hoc porro reputa id quod capax alienæ debet eſſe naturæ, oportere eſſe mutatu facile: ut ſuperatum alterius qualitatibus adſimiletur, nutrimentumque ſuum mutare poſſit ita, ut inſito congruat. Etenim aliquid conſituri, terram ante diluere ſolemus atque emollimus, ut diffiſſa eo promtius, ob facilitatem perci-

μεταβάλῃ δι' εὐπάθειαν, καὶ ἅψηται τῶν ἐμφυτευομένων· ἡ γὰρ ἀτενὴς καὶ σκληρὰ δυσμετάβλητος· ταῦτα δὲ τὰ δένδρα κοῦφα τοῖς ξύλοις ὄντα κρᾶσιν οὐ ποιεῖ, ἀλλὰ τὸ μὴ κρατεῖσθαι μηδὲ μεταβάλλειν. Ἔτι δὲ, εἶπεν, οὐκ
F ἄδηλον, ὅτι δεῖ πρὸς τὸ ἐμφυτευόμενον χώρας λόγον ἔχειν τὸ δεξόμενον, τὴν δὲ χώραν δεῖ θήλειαν ἔχειν καὶ γόνιμον· ὅθεν τὰ πολυκαρπότατα τῶν φυτῶν ἐκλεγόμενοι τῷ διαπηγνύουσιν, ὥσπερ γυναιξὶν γαλακτούσαις ἕτερα βρέφη προσβαλλόντες. Πεύκην δὲ καὶ κυπάριττον, καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα, γλισχρὰ καὶ ἀγενῆ τοῖς καρποῖς ὁρῶ-
641 μεν. Ὥσπερ γὰρ οἱ πολυσαρκίᾳ κεχρημένοι καὶ ὄγκῳ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἄτεκνοι· τὴν γὰρ τροφὴν εἰς τὸ σῶμα καταναλίσκοντες, οὐ ποιοῦσιν ἐξ αὐτῆς περίττωμα σπερματικόν· οὕτω τὰ τοιαῦτα δένδρα τῆς τροφῆς ἀπολαύ-

F. 2. θήλειαν ἔχειν] θήλειαν εἶναι Mez.
F. 4. γυναιξὶν—προσβαλλόντες] Sic Steph. Omnes alii libri, γυναιξὶν * γαλακτούσαις ἕτερα * προσβαλλόντες. Priorem hiatum ita expleas, σφόδρα εὐγαλακτούσαις.

piendi affectiones, amplectatur ea quæ inſerimus: cum dura et rigida mutationi non ſit apta. Iſtæ autem de quibus ſermo eſt, arbores, cum lignis levibus ſint præditæ, temperamentum non admittunt, neque ſubigi ſe aut mutari patiuntur. Jam ne hoc quidem, aiebat, obſcurum eſt, debere id quod in ſe recipiat, ad id quod inſeratur, rationem loci habere: loci autem natura fœminea ut ſit et fœcunda, requiri. Itaque ſtirpium eas quæ fructus ſunt feraciſſimæ inſigunt: tanquam mulieribus lacte abundantibus alios infantes lactandos ſi ſubjicerent. Piceam autem, et cupreſſum, et alias id genus arbores cernimus omnino parce ac maligne fructum ferre. Sicut enim qui mole carnis graves ſunt, ii plerumque prolem non procreant, conſumto in ipſum corpus alimento ita, ut nihil genitalis excrementi relinquatur: ita iſtiuſmodi arbores nutrimentum omne in ſe abſumentes,

οντα, πάσης εἰς αὐτὰ δαπανωμένης, εὐσωματεῖ τοῖς μεγέθεσι καὶ αὐξάνεται, καρπὸν δὲ τὰ μὲν οὐ φέρει, τὰ δὲ φέρει μικρὸν καὶ συντελούμενον βραδέως. Ὥστε οὐ δεῖ θαυμάζειν εἰ μὴ φύεται τἀλλότριον ἐν ᾧ κακῶς τρέφεται καὶ τὸ οἰκεῖον.

in magnitudinem excreſcunt amplam: fructum autem vel non ferunt, vel exiguum, et qui tarde perficiatur. Ut mirum non ſit ſi alienum in eo non naſcitur, in quo etiam proprium quod eſt, ægre alitur.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Ζ′.

Περὶ τῆς ἐχενηΐδος.

QUÆSTIO VII.

De remora piſce.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΧΑΙΡΗΜΟΝΙΑΝΟΣ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΑΛΛΟΙ.

PERSONÆ COLLOQUII.

CHÆREMONIANUS. PLUTARCHUS. ALII.

B α′. ΧΑΙΡΗΜΟΝΙΑΝΟΣ ὁ Τραλλιανὸς, ἰχθυδίων ποτὲ παντοδαπῶν παρατεθέντων, ἓν ἐπιδείξας ἡμῖν ὀξὺ τῷ κεφαλίῳ καὶ παρήμηκες, ἔλεγε, Τούτῳ προσεοικέναι τὴν ἐχενηΐδα· θεάσασθαι γὰρ πλέων ἐν τῷ Σικελικῷ, καὶ θαυμάσαι τὴν δύναμιν, οὐκ ὀλίγην βραδυτῆτα καὶ διατριβὴν περὶ τὸν πλοῦν ἀπεργασαμένης τῆς ἐχενηΐδος, ἕως ὑπὸ τοῦ πρῳρέως ἑάλω προσεχομένη τῷ τοίχῳ τῆς νεὼς ἔξωθεν. Ἦσαν μὲν οὖν οἱ καταγελῶντες

I. CHÆREMONIANUS Trallianus aliquando, cum omnis generis piſciculi fuiſſent propoſiti, unum ex iis oſtendens nobis acuto capite et prælongum, huic ſimilem dicebat eſſe piſcem, quem a detinenda nave echeneidem Græci, Latini remoram appellant. Aiebatque eum piſcem ſe vidiſſe, cum mare Siculum navigaret, admiratumque fuiſſe ejus vim, cum navigationi is haud exiguam tarditatem moramque injeciſſet: donec tandem a proreta captus fuit, exteriori parieti navis adhæreſcens. Non defuerunt qui Chæremonia-

τοῦ Χαιρημονιανοῦ ὡς πλάσμα μυθῶδες παραδεδεγμένου καὶ ἄπιστον. Ἦσαν δὲ καὶ οἱ τὰς ἀντιπαθείας θρυλλοῦντες, καὶ ἄλλα πολλὰ ἀντιπαθόντα ἦν ἀκούειν· ὅτι μαινόμενον C ἐλέφαντα καταπαύει κριὸς ὀφθείς· ἔχιδναν δὲ, φηγοῦ κλώνιον ἐὰν προσαγάγῃς καὶ θίγῃς, ἵστησιν· ἄγριος δὲ ταῦρος ἀτρεμεῖ καὶ πραΰνεται συκῇ προσδεθείς· τὸ δὲ ἤλεκτρον πάντα κινεῖ καὶ προσάγεται κοῦφα, πλὴν ὠκίμου καὶ τῶν ἐλαίῳ βρεχομένων· ἡ δὲ σιδηρῖτις λίθος οὐκ ἄγει τὸν σίδηρον ἂν σκορόδῳ χρισθῇ. Τούτων γὰρ ἐμφανῆ τὴν πεῖραν ἐχόντων, χαλεπὸν εἶναι τὴν αἰτίαν, εἰ μὴ καὶ παντελῶς ἀδύνατον, καταμαθεῖν.

β΄. Ἐγὼ δὲ τοῦτο μὲν ἔφην ἀπόδρασιν εἶναι τῆς ἐρωτήσεως μᾶλλον ἢ τῆς αἰτίας ἀπόδοσιν. Σκοπῶμεν δὲ, εἶπον, ὅτι πολλὰ συμπτώματα ἔχοντα ἐπακολουθοῦσιν, αἰτιῶν λαμβάνει δόξαν οὐκ ὀρθῶς. Ὡς εἴ τις οἴοιτο, τῇ ἀνθήσει τοῦ ἄγνου πεπαίνεσθαι τὸν τῆς ἀμπέλου καρπόν· D

C. 1. ἀντιπαθόντα] Sic ex Veneto dedi. Steph. ἀντιπαθόντων. Ceteri omnes παθόντων.

num riderent, ut qui fabuloſum et incredibile figmentum pro re vera accepiſſet. Erant etiam, qui naturales illas rerum diſſenſiones, (antipatheias vocant,) jactarent, et multa hujus generis commemorarent. Nimirum enim elephantem furentem conſpecto ariete inſania ſolvi: viperam ſiſti, ſi fagi termite admoto eam contigeris: taurum agreſtem ficui alligatum quieſcere: ſuccinum omnia levia ad ſe trahere, ocimo demto, et iis quæ oleo ſunt imbuta: magnetem allio inunctum ferrum non trahere. Quorum omnium, cum manifeſta ſit experientia, cauſſam tamen ſi non prorſus nefas, ſaltem difficile eſt ſcire.

II. Hoc vero, inquam ego, ſubterfugere diſquiſitionem eſt, non cauſam rei exponere. Id autem conſideremus, multa accidentia eſſe, quæ non recte, pro cauſſis tamen habentur. Perinde ac ſi quis exiſtimet viticis flore fructum vitis ma-

ὅτι δὴ, τοῦτο τὸ λεγόμενον,

Ἡ ἄγνος ἀνθεῖ, χ' ὠ βότρυς πεπαίνεται·

ἢ τοῖς ἐπὶ τῶν λύχνων φαινομένοις μύκησι συγχεῖσθαι καὶ συννεφεῖν τὸ περιέχον· καὶ τὴν γρυπότητα τῶν ὀνύχων, αἴτιον, ἀλλὰ μὴ συμβεβηκὸς, εἶναι τοῦ περὶ σπλάγχνον ἕλκους. Ὥσπερ οὖν τούτων ἕκαστον ἐπακολούθημα τοῦ πάθους ἐστὶν, ἐκ τῶν αὐτῶν γεννώμενον αἰτιῶν, οὕτως, ἔφην ἐγὼ, μίαν αἰτίαν εἶναι δι' ἣν βραδέως τε πλεῖ καὶ προσ-
E άγεται τὴν ἐχενηΐδα τὸ πλοῖον· ξηρᾶς μὲν γὰρ οὔσης καὶ μὴ σφόδρα βαρείας ὑγρότητι τῆς νεὼς, εἰκὸς ὑπολισθαίνουσαν ὑπὸ κουφότητος τῇ θαλάττῃ τὴν τρόπιν διαλαβεῖν καὶ τὸ κῦμα ξύλῳ καθαρῷ διαιρούμενον καὶ ἀφιστάμενον εὐπετῶς· ὅταν δὲ νοτερὰ σφόδρα καὶ διάβροχος οὖσα φυκία τε πολλὰ καὶ βρυώδεις ἐπιπάγους

D. 5. ὅτι δὴ—πεπαίνεται] Secutus ſum Xylandrum: in χ' ὠ conſentit Mez. Vulgo, ὅτι δὴ ὅτε τοῦτο τὸ λεγόμενον, ἡ ἄγνος ἀνθεῖ, καὶ ὁ βότρυς πεπαίνεται. Ald. Baſ. Palat. Vatic. ὅτε omittunt: iidem et H. pro δὴ habent δεῖ.

D. 7. συγχεῖσθαι] Sic Ald. Baſ. Xyl. E. H. Vulgo, συγκεῖσθαι.

E. 4. τὸ κῦμα—εὐπετῶς] In omnibus libris ante Stephanum κῦμα * λῷ καθαρῷ διαι * ἀφιστάμενον εὐπετῶς: ſic et ſcripti, niſi quod E. H. habent λῷ μακρῷ pro λῷ καθαρῷ. Hinc Steph. ita conſtituit locum τὸ κῦμα πλῷ * ξύλῳ καθαρῷ διαιρούμενον καὶ ἀφιστάμενον εὐπετῶς: cujus ſupplementi unam particulam πλῷ reſecanda, tum antecedente καὶ delendo, reſtitutus videatur locus. Item in Verſione reddidi.

tureſcere, quoniam ita vulgo dicitur,

Florente vitice matureſcit uva jam:

aut propter fungos qui in lucernis concreſcunt, confundi et nubibus cogi aërem: aut aduncos ungues cauſſam eſſe, non accidens, ulcere adfecti viſceris. Sicut ergo iſtorum unumquodque affectioni comitatur, ab iiſdem ortum cauſſis: ita una etiam cauſſa eſt cur navis et tardius eat, et remoram adſciſcat. Cum enim ſicca ſit, nec admodum gravis humore navis, probabile eſt ſublabentem mari carinam levitate ſua ſecare fluctum puro ligno diviſum facile et cedentem: quando autem admodum madida algam multam et muſcum concretum at-

προσάγηται, τοῦ τε ξύλου τὸν τόνον ἀμβλύτερον ἴσχει, τό, τε κῦμα τῇ γλισχρότητι προσπίπτον, οὐ ῥᾳδίως ἀπολύεται. Διὸ καὶ περιψήχουσι τοὺς τοίχους, τὰ βρύα καὶ τὰ φυκία τῶν ξύλων ἀποκαθαίροντες, οἷς εἰκός ἐστι F τὴν ἐχενηΐδα προσισχομένην ὑπὸ τῆς γλισχρότητος, αἴτιον τῆς βραδυτῆτος, ἀλλ' οὐκ ἐπακολούθημα τοῦ τὴν βραδυτῆτα ποιοῦντος αἰτίου νομισθῆναι.

trahit: tunc et ligni ictus fit obtuſior, et fluctus accidens ob lentorem ſuum non facile delabitur. Itaque etiam parietes navium detergent, muſcum et algam a lignis dimoventes: inter quæ, conſentaneum eſt, cum etiam remora adhæreſcat ob lentorem, cauſſam tarditatis, non conſectarium cauſſæ tarditatem efficientis creditam fuiſſe.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Η'.

Διὰ τί τοὺς λυκοσπάδας ἵππους θυμοειδεῖς εἶναι λέγουσιν.

QUÆSTIO VIII.

Cur equos lycoſpadas dicunt feroces eſſe.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. Ὁ ΠΑΤΗΡ ΑΥΤΟΥ. ΑΛΛΟΙ.

PERSONÆ COLLOQUII.

PLUTARCHUS. PATER EJUS. ALII.

ΙΠΠΟΥΣ λυκοσπάδας οἱ μὲν ἀπὸ τῶν χαλινῶν τῶν λύκων ἔφασαν ὠνομάσθαι, διὰ τὸ θυμοειδὲς καὶ δυσκάθεκτον, οὕτω σωφρονιζομένους. Ὁ δὲ πατὴρ ἡμῶν ἥκιστα
641 περὶ τὰς ἱστηγορίας αὐτοσχέδιος ὤν, καὶ κεχρημένος ἀεὶ κρατιστεύουσιν ἵπποις, ἔλεγε, Τοὺς ὑπὸ λύκων ἐπιχειρηθέντας ἐν πώλοις, ἄνπερ ἐκφύγωσιν, ἀγαθοὺς μὲν ἀποβαίνειν καὶ ποδώκεις, καλεῖσθαι δὲ λυκοσπάδας. Ταῦ-

A. 1. ἱστηγορίας] Haud ſcio an quid in hac voce ſit mendi.

EQUOS lycoſpades ſunt qui a frenis, quæ lupata dicuntur, appellatos putent, ob ferociam et contumaciam ſic domitos. At pater noſter, minime ex tempore loqui ſolitus cum æqua omnibus poteſtas eſſet, et qui ſemper uſus fuiſſet præſtantiſſimis equis, Equos, aiebat, quos etiamnum pullos adorti eſſent lupi, ſi effugiſſent, bonos evadere et curſu veloces, ac dici *lycoſpadas*, (quaſi tractos a lupis.)

τα δὲ πλειόνων μαρτυρούντων αὐτῷ, ἀπορίαν αἰτίας παρεῖχε, δι' ἣν τὸ σύμπτωμα τοῦτο θυμικωτέρους καὶ γοργοτέρους ποιεῖ τοὺς ἵππους. Καὶ ὁ μὲν πλεῖστος ἦν λόγος τῶν παρόντων, ὅτι φόβον τὸ πάθος οὐ θυμὸν ἐνεργάζεται τοῖς ἵπποις, καὶ γινόμενοι ψοφοδεεῖς καὶ πρὸς ἅπαν εὐπτόητοι, τὰς ὁρμὰς ὀξυρρόπους καὶ ταχείας ἴσχουσιν, ὥσπερ τὰ λινόπληκτα τῶν θηρίων. Ἐγὼ δὲ σκοπεῖν ἔφην χρῆναι μὴ τοὐναντίον ἐστὶ τοῦ δοκοῦντος· οὐ γὰρ γίνεσθαι B
δρομικωτέρους τοὺς πώλους ὅταν ἐκφύγωσι τὰς βλάβας τῶν θηρίων ἐπιχειρηθέντες, ἀλλ' οὐκ ἂν ἐκφυγεῖν εἰ μὴ φύσει θυμικοὶ καὶ ταχεῖς ἦσαν· οὔτε γὰρ τὸν Ὀδυσσέα γενέσθαι φρόνιμον ὑπεκδράντα τοῦ Κύκλωπος, ἀλλ' ὅτι τοιοῦτος ἦν, ὑπεκδρᾶναι.

Ejus rei cum teſtimonium ipſi complures dediſſent, cauſſa, cur iſte caſus ferociores alacrioreſque faceret equos, in quæſtionem venit. Plerique hanc adferebant rationem, metum iſto eventu, non ferociam, indi equo: proinde cum eſſent facti meticuloſi et qui facile quamvis ad rem paverent, celeriter ſeſe incitare, in morem ferarum aliquando caſſibus ictarum. Ego autem conſiderandum dixi, numnam contrarium magis ſit verum: neque ideo agiliores fiant pulli quod effugiſſent vim adorientium beſtiarum: ſed nunquam eam fuerint evitaturi, niſi celeres eſſent et feroces. Non enim Ulyſſem eo factum prudentem quia Cyclopem effugiſſet, ſed ideo effugiſſe, quia erat prudens.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Θʹ.

Διὰ τί τὰ λυκόβρωτα τῶν προβάτων, τὸ κρέας μὲν γλυκύτερον, τὸ δὲ ἔριον φθειροποιὸν ἴσχει.

QUÆSTIO IX.

Quare ovis a lupo morſæ caro ſit ſuavior, lana autem pediculos gignat.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΠΑΤΡΟΚΛΕΥΣ. ΟΙ ΠΡΟΤΕΡΟΝ.

PERSONÆ COLLOQUII.

PATROCLES. PRIORES.

ΜΕΤΑ τοῦτο περὶ τῶν λυκοβρώτων ἐξηγεῖτο προβάτων, ἃ λέγεται τὸ μὲν κρέας γλυκύτατον παρέχειν,
c τὸ δὲ ἔριον φθειροποιόν. Οὐ φαύλως οὖν ἐδόκει Πατροκλίας ὁ γαμβρὸς ἐπιχειρεῖν περὶ τῆς γλυκύτητος, ὡς τοῦ θηρίου τῷ δήγματι τὴν σάρκα τακερὰν ποιοῦντος· καὶ γὰρ εἶναι τὸ πνεῦμα τοῦ λύκου περίθερμον οὕτω καὶ πυρῶδες ὥστε τὰ σκληρότατα τῶν ὀστῶν ἐν τῇ κοιλίᾳ τή-

B. 17. ἐξηγεῖτο] Ita omnes libri: attamen legendum ἐζητεῖτο, ut et Xyl. monuit.

SECUNDUM hæc quæſtio de morſis a lupo ovibus incidit, quæ dicuntur carnem habere dulciſſimam, lanam pediculos gignentem. Non inepte autem viſus eſt Patrocles adfinis noſter de dulcedine ratiocinari, carnem morſu ejus feræ colliquari. Eſſe enim ſpiritum lupi adeo fervidum et ignitum, ut oſſa etiam duriſſima in ventre colliquet at-

χειν καὶ καθυγραίνειν· διὸ καὶ σήπεσθαι τὰ λυκόβρωτα τῶν ἄλλων τάχιον. Περὶ δὲ τῶν ἐρίων διηπορούμην, μή ποτε οὐ γεννᾷ τοὺς φθεῖρας, ἀλλ᾽ ἐκκαλεῖται, τραχύτητός τινος ἀμυκτικῆς ἢ θερμότητος ἰδιότητι, διακρίνοντα τὴν σάρκα· ταύτην δὲ τοῖς ἐρίοις τὴν δύναμιν ἐγγίνεσθαι D
πρὸς τὸ τοῦ λύκου δῆγμα, καὶ τὸ πνεῦμα μεταβάλλοντος ἄχρι τῶν τριχῶν τοῦ σφαττομένου. Καὶ συνεβάλλετο τῷ λόγῳ πίστιν ἡ ἱστορία· τῶν γὰρ κυνηγῶν καὶ τῶν μαγείρων ἐπιστάμεθα τοὺς μὲν μιᾷ πληγῇ καταβάλλοντας, ὥστε ἀπνευστὶ τὰ πληγέντα κεῖσθαι, τοὺς δὲ πολλαῖς μόγις καὶ χαλεπῶς ἀναιροῦντας· ὃ δὲ τούτου θαυμασιώτερόν ἐστι, τοὺς μὲν τοιαύτην ἐνιέντας μετὰ σιδήρου τῷ τιτρωσκομένῳ δύναμιν, ὥστε ταχὺ σήπεσθαι καὶ μηδὲ πρὸς μίαν ἡμέραν ἀντέχειν, τοὺς δὲ ἀποκτείναντας μὲν οὐ βράδιον ἐκείνων, οὐδὲν δὲ τοιοῦτο γινόμενον περὶ τὴν σάρκα τῶν σφαγέν- E
των, ἀλλ᾽ ἐπὶ χρόνον διαμένουσαν. Ὅτι δὲ καὶ κατὰ τὰς

C. 6. καὶ καθυγραίνειν] καὶ addidi ex E. Palat. Baſ. Xyl. Jannot. Mez.

D. 2. δῆγμα, καὶ] Inter has duas voces Xyl. in Latina verſione aſteriſcum, ſignum defectus poſuit. Reiſkius conjicit τὸ σφαττόμενον proxime legendum. Equidem nil putem deeſſe: ſaltem diſtinctius Latine reddidi.

E. 2. κατὰ τὰς σφαγὰς] τὰς addidi ex Palat.

que emolliat: atque ideo a lupis morſa celerius quam alia liqueſcere. De lana autem dubitatum fuit, An fortaſſe ea non generet pediculos, ſed evocet proprietate quadam aſperitatis incidentis aut caloris carnem diſcernentis. Hanc autem vim conciliari morſu lupi, qui ſpiritum jugulati ad crines uſque mutet. Et hiſtoria fidem huic rationi fecit. Novimus enim venatores et coquos, alteros uno ictu feram ſternere, ut ſuffocata abſque ſpiratione jaceat: alteros ægre multis ictibus occidere: et, quod magis mirum ſit, alteros eam vim cum ferro indere vulneri, ut mox putreſcant, ac ne unum quidem diem ſe a putredine defendant: alteros cum non tardius interficiant quam illi, tamen nihil tale in carnem inferre, ſed eam diu manere integram. Quod au-

σφαγὰς καὶ τοὺς θανάτους τῶν ζώων μεταβολαὶ μέχρι δερμάτων καὶ τριχῶν καὶ ὀνύχων διατείνουσιν, ἀποδηλοῦν εἴωθε τῷ λέγειν καὶ Ὅμηρος ἐπὶ τῶν δερμάτων, καὶ τῶν ἱμάντων, ὅτι φησὶν ἱμὰς βοὸς ἶφι κταμένοιο. τῶν γὰρ μὴ νόσῳ μηδὲ γήρᾳ διαλυομένων, ἀλλ' ὑπὸ σφαγῆς, εὔτονον τὸ δέρμα καὶ στιφρὸν γίνεσθαι· τὰ δὲ ὑπὸ θηρίων δηχθέντα, καὶ τοὺς ὄνυχας μελαίνεσθαι, καὶ τριχορροεῖν, καὶ τοῖς δέρμασι φλιδᾷν καὶ ῥακοῦσθαι.

E. 4. ἀποδηλοῦν εἴωθε—ὅτι φησιν] εἴωθε mutandum in ἔοικε. Ceterum duæ lectiones in unam confuſæ videntur: altera, ἀποδηλοῦν ἔοικε καὶ Ὅμηρος, τῷ λέγειν ἐπὶ τῶν δερμάτων καὶ ἱμάντων ἱμὰς β. ἶ. κτ. altera, ἀποδηλοῦν ἔοικε καὶ Ὅμηρος ἐπὶ τῶν δερμάτων καὶ τῶν ἱμάντων, ὅτι φησιν ἱμὰς β. ἶ. κτ.
E. 8. στιφρὸν] Sic Anon. T. V. Vulgo, στριφνόν. Baſ. Xyl. Palat. στρυφνόν. Clarkius ad Hom. Il. ε'. 375, conjicit στυφρόν.

tem jugulatio et mors animali mutationem adferat, quæ ad cutem uſque, capillos ungueſque pertineat, id Homerus quoque declarare ſolebat, de cute et loro dicens,

—bovis, qui vi jugulatus.

Quæ enim animalia non morbo, neque ſenectute diſſolvuntur, ſed jugulantur, eorum pellis valida eſt et denſa: quæ autem a feris mordentur, eorum et ungues denigrantur, et capilli defluunt, et pelles laxæ fiunt ac ruptu faciles.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Ι'. F

Πότερον οἱ παλαιοὶ βέλτιον ἐποίουν πρὸς μερίδας, ἢ οἱ νῦν ἐκ κοινοῦ δειπνοῦντες.

QUÆSTIO X.

Vetereſne rectius fecerint qui in conviviis ſuam cuique portionem tribuerunt, an qui nunc in commune præbent.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ἉΓΙΑΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

PLUTARCHUS. HAGIAS.

α'. ὍΤΕ τὴν ἐπώνυμον ἀρχὴν ἦρχον οἴκοι, τὰ πλεῖστα τῶν δείπνων δαῖτες ἦσαν, ἐν ταῖς θυσίαις ἑκάστῳ μερίδος ἀποκληρουμένης· ὃ τισὶ μὲν ἤρεσκε θαυμαστῶς· οἱ δὲ ὡς ἀκοινώνητον καὶ ἀνελεύθερον ψέγοντες, ᾤοντο δεῖν ἅμα τῷ καταθέσθαι τὸν στέφανον ἐπὶ τὴν συνήθη δίαιταν αὖθις μεθαρμόσασθαι τὰς τραπέζας. Οὐ γὰρ τοῦ

F. 11. τὴν ἐπώνυμον ἀρχὴν ἦρχον οἴκοι] Verti, ut res ipſa poſtulare videtur. Plane aliter Xylander et Amiotus acceperunt.

I. QUO tempore in patria eum magiſtratum geſſi, qui ab imperando *imperium*, Græce *arche* dicitur; in ſacrificiis pleræque cœnæ ita agitabantur, ut ſua cuivis portio tribueretur. Id cum nonnullis impenſe probaretur, fuerunt qui a communione alienum dicerent atque illiberale, putarentque ubi primum depoſita eſſet corona, debere menſas ad priſtinum morem reformari. Non enim edendi,

643 φαγεῖν, ὁ Ἁγίας ἔφη, χάριν οὐδὲ τοῦ πιεῖν, ἀλλὰ τοῦ
συμπιεῖν καὶ συμφαγεῖν, ὡς ἐγῷμαι, καλοῦμεν ἀλλήλους.
Ἡ δὲ εἰς μερίδας αὕτη κρεωδαισία τὴν κοινωνίαν ἀναιροῦ-
σα, πολλὰ δεῖπνα ποιεῖ καὶ πολλοὺς δειπνοῦντας, οὐδένα
δὲ σύνδειπνον οὐδενός· ὅταν ὥσπερ ἀπὸ κρεωπωλικῆς
τραπέζης σταθμῷ λαβὼν ἕκαστος μοῖραν ἑαυτῷ, πρόθη-
ται. Καίτοι τίνα ἔχει διαφοράν, ἢ κύλικα καταστή-
σαντα τῶν κεκλημένων ἑκάστῳ, καὶ χοῦν ἐμπλησάμενον οἴ-
νου καὶ τράπεζαν ἰδίαν, ὥσπερ οἱ Δημοφωντίδαι τῷ Ὀ-
ρέστῃ λέγονται πίνειν κελεῦσαι μὴ προσέχοντα τοῖς ἄλ-
λοις, ἢ τοῦτο ὅπερ νῦν γίνεται, κρέας παραθέμενον καὶ ἄρ-
B τον, ὥσπερ ἐκ φάτνης ἰδίας ἕκαστον εὐωχεῖσθαι; πλὴν
ὅτι μὴ πρόσκειται σιωπὴ ἡμῖν ἀνάγκη, καθάπερ τοῖς τὸν
Ὀρέστην ξενίζουσιν. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἴσως αὐτὸ πρὸς τὴν
ἁπάντων κοινωνίαν ἐκκαλεῖται τοὺς συνόντας, ὅτι καὶ λό-

A. 5. κρεωπωλικῆς] Sic Ald. Baſ. Xyl. Palat. Vatic. Vulgo, κρεοπωλικῆς.
A. 7. ἢ κύλικα] ἢ natum ex antecedenti ν. itaque delendum cum Reiſk.
A. 8. καὶ χοῦν] καὶ omnes habent libri præter Steph. qui ἢ intulit.
B. 2. σιωπὴ] Legendum σιωπῆς cum Mez. et Reiſk.

aiebat Hagias, et bibendi gratia, ſed compotandi, puto, et una edendi gratia nos invicem vocamus. At iſta carnium in portiones diviſio ſublata communione multas facit cœnas, multos cœnantes, neminem alterius convivam; quando veluti a lanii menſa pondere acceptam quivis partem ſibi proponit. Et quid refert calicemne convivarum cuique proponas peculiarem, ſextariumque vini plenum, et propriam menſam, (quo pacto Demophontidæ Oreſtem feruntur cœna excepiſſe, jubentes pro ſe bibere, neque obſervare alios), quam id agere quod hodie fit, ut quiſque ſibi propoſitis pane et carne tanquam e proprio præſepi veſcatur? niſi quod nobis non incumbit neceſſitas tacendi, ut Oreſtem convivio accipientibus. Immo hoc ipſum convivas ad communitatem omnium rerum provocat, quod et communi utimur invicem ſermone, et cantu pſaltriæ oblec-

γῳ κοινῷ πρὸς ἀλλήλους χρώμεθα, καὶ ᾠδῇ ψαλτρίας τερπούσης, καὶ αὐλητρίδος ὁμοίως μετέχομεν. καὶ ὁ κρατὴρ οὗτος ὅρον οὐκ ἔχων ἐν μέσῳ πρόκειται, πηγὴ φιλοφροσύνης ἄφθονος καὶ μέτρον ἔχουσα τὸ ἀπολαύσεως τὴν ὄρεξιν· οὐχ ὥσπερ ἡ τοῦ κρέως καὶ τοῦ ἄρτου μερὶς ἀδικωτάτη μέτρῳ καλλωπίζεται τῷ ἴσῳ πρὸς ἀνίσους· τὸ C
γὰρ αὐτὸ τῷ μικροῦ δεομένῳ πλέον ἐστὶ, τῷ δὲ μείζονος, ἔλαττον. Ὥσπερ οὖν, ὦ ἑταῖρε, ὁ κάμνουσι πολλοῖς ἴσα φάρμακα μέτροις ἀκριβέσι καὶ σταθμοῖς διανέμων, παγγέλοιος, οὕτω τοιοῦτος ἑστιάτωρ οἷος ἀνθρώπους οὔτε διψῶντας ὡσαύτως οὔτε πεινῶντας εἰς ταυτὸ συναγαγὼν, ἀπὸ τῶν ἴσων θεραπεύειν ἅπαντας, ἀριθμητικῶς, οὐ γεωμετρικῶς, ὁρίζων τὸ μέτριον καὶ δίκαιον. Εἰς καπήλου μὲν οὖν φοιτῶμεν ἑνὶ χρώμενοι μέτρῳ τῷ δημοσίῳ πάντες· ἐπὶ δεῖπνον δὲ ἕκαστος ἰδίαν ἥκει γαστέρα κομίζων, ἣν οὐ τὸ ἴσον ἀλλὰ τὸ ἀρκοῦν ἐμπίπλησι. Τὰς δὲ Ὁμηρικὰς D

D. 1. Ὁμηρικὰς] Veriſſima lectio, quam Xyl. conjectura aſſecutus eſt, Stephanus a Leonic. Schott. Anon. accepit. Omnes alii libri Ὁμβρικάς.

tantis aut tibicinæ ex æquo fruimur, et crater in medio poſitus, nullis circumſcriptus finibus, fons exſtat amicitiæ largus, modumque fruendi habet appetitu definitum: non quomodo panis et carnis injuſtiſſima portio æqualitatis menſura injuſtiſſime ſe venditat apud inæquales. Idem enim et ei qui paulo indiget, nimium eſt, et ei qui multo opus habet, non ſufficit. Ergo ſicut, amice, qui multis ægrotantibus æqualia medicamenta menſuris et ponderibus exactis diſtribueret, per eſſet ridiculus: ita etiam habendus eſt præbitor, qui homines neque ſitientes æqualiter neque eſurientes, univerſos æquali modo volet curare, menſuram, et quod cuique tribuendum ſit arithmetica, non geometrica definiens ratione. In cauponam quidem imus, publica omnes menſura una utentes: ad cœnam autem quiſque proprium apportantes ventrem venimus, quem non æquale, ſed ſufficiens ei quod ſit, impleat. Neque vero Homeri-

ἐκείνας δαῖτας οὐ χρὴ μεταφέρειν ἐκ τῶν στρατιωτικῶν καὶ παρεμβολικῶν ἐνταῦθα δείπνων, ἀλλὰ μᾶλλον τὴν τῶν παλαιῶν φιλανθρωπίαν ζηλοῦν, οὐ μόνον ὁμεστίους οὐδὲ ὁμορόφους, ἀλλὰ καὶ ὁμοχοίνικας καὶ ὁμοσιτίους, τῷ πᾶσαν σέβεσθαι κοινωνίαν, ἐν τιμῇ τιθεμένους. Τὰ μὲν οὖν Ὁμήρου δεῖπνα χαίρειν ἐῶμεν· ὑπολιμώδη γάρ ἐστι καὶ διψαλέα, καὶ ἑστιάρχας βασιλεῖς ἔχοντα τῶν Ἰταλικῶν δεινοτέρους καπήλων· ὥστε παρ' αὐτὰς τὰς μάχας ἐν χερσὶ τῶν πο-
E λεμίων ὄντων ἀπομνημονεύειν ἀκριβῶς πόσον ἕκαστος τῶν δεδειπνηκότων παρ' αὐτοῖς πέπωκε. Τὰ δὲ Πινδαρικὰ βελτίω δήπουθεν, ἐν οἷς ἥρωες αἰδοίαν ἐμίγνυντο ἀμφὶ τράπεζαν θαμὰ, τῷ κοινωνεῖν ἁπάντων ἀλλήλοις. Ἐκεῖνο γὰρ ἦν οἷον ἀνάμιξις ἀληθῶς καὶ σύγκρασις· τοῦτο δὲ διαίρεσις καὶ διαβολὴ τῶν φιλτάτων εἶναι δοκούντων, ὡς μηδὲ ὄψου κοινωνεῖν δυναμένων.

D. 4. ὁμεστίους] Ita E. H. Venet. Palat. Vatic. Vulgo, ὁμοβίους, a Stephano exhibitum ex Leonic. Schott. Anon. Turneb. qui ita correxiſſe videntur ex vitioſo ὁμφίους quod habent Ald. Baſ. Xyl.

E. 3. ἥρωες—θάμα] Sic Steph. Aliter Ald. Baſ. Xyl. ἥρως αἰδοῖαν ἐμιγνύντο ἀμφὶ τραπέζαν θ' ἅμα : et ita fere ſcripti libri.

E. 5. σύγκρασις] Sic H. Vatic. Mez. Vulgo, σύγκρισις.

cæ illæ cœnæ militares atque caſtrenſes huc ſunt transferendæ: ſed æmulanda potius antiquorum humanitas, qui ut omnem venerarentur communionem, non foci modo et tecti, ſed chœnicis etiam et cibi ſocietatem honori duxerunt. Valeant ergo Homericæ cœnæ, a fame et ſiti non uſquequaque liberæ, et quibus præſint reges Italicis cauponibus ad rem attentiores, qui in ipſis prœliis præciſe commemorent, quantum in cœna apud ipſos quivis biberit. Pindaricæ nimirum meliores, in quibus *heroës venerandam juxta menſam permiſcentur.* Ea enim vera eſt permixtio, cum omnia omnibus ſunt communia: ſicut contra divulſio eſt, quæ crimen diſcordiæ amiciſſimis ingerit, cum ne obſonium quidem communicare poſſe videntur.

β'. Ἐπὶ τούτοις εὐδοκιμήσαντι τῷ Ἁγίᾳ παρώξυνάν με ἀντιθέσθαι. Ἔλεγον οὖν ξένον τι πεπονθέναι πάθος Ἁγίαν, εἰ τὴν ἴσην μερίδα λαμβάνων δυσκολαίνει, γαστέρα φορῶν τηλικαύτην· καὶ γὰρ αὐτὸς εἶναι τῶν ἀδηφαγίᾳ F χαιρόντων· ἐν γὰρ ξυνῷ ἰχθύϊ ἄκανθαι οὐκ ἔνεισιν, ὥς φησιν ὁ Δημόκριτος. Ἀλλὰ τοῦτο αὐτό, ἔφην, καὶ μάλιστα τὴν μοῖραν ὑπὲρ εἱμαρμένην ἡμῖν ἐπήγαγεν. Ἰσότητος γάρ, ἣν

Πόλεις τε πόλεσι, συμμάχοις τε συμμάχους

ἡ Εὐριπίδειος γραῦς φησι συνδεῖν, οὐδὲν οὕτως ὡς ἡ περὶ τράπεζαν κοινωνία δεῖται, φύσει καὶ νόμῳ, καὶ ἀναγκαίαν οὐ καινὴν οὐδ' ἐπείσακτον ὑπὸ δόξης, ἔχουσα χρείαν· τῷ πλέονα δ' ἐκ τῶν κοινῶν ἐσθίοντι πολέμιον καθίσταται τὸ καθυστεροῦν καὶ ἀπολειπόμενον, ὥσπερ ἐν ῥοθίῳ τα- 641 χυναυτούσης τριήρους. Οὐ γὰρ φιλικὸν οὐδὲ συμποτικόν,

E. 9. οὖν ξένον] Legendum ἦν οὐ ξένον ut Mez.
F. 1. καὶ γὰρ—χαιρόντων] Forte, ἐδόκει γὰρ—χαιρόντων et in parentheſi accipiendum.
F. 3. ἔφην—νόμῳ] ἔφην pro ἔφη dedi ex Anon. T. V. Amiot. Mez. ἣν, pro ἦν, ex Xyl. et Mez. οὐδὲν, pro οὐδὲ ἦν ex Ald. Baſ. Xyl. E. H. qui οὐδὲν ἦν habent. Denique καὶ νόμῳ mutandum in οὐ νόμῳ ut vertit Xyl.

II. His dictis cum placeret Hagias, inſtigarunt me ut contra dicerem. Tum ego, Non inſolens, inquam, Hagiæ quippiam uſuvenit, ſi tantum gerens ventrem inique fert æquam ſe accipere portionem, unus ipſe de helluonibus? Nam *in communi piſce, non inſunt ſpinæ*, dicebat Democritus. Atqui hoc ipſum, inquam, maxime Mœran, (id eſt, Fatum, a danda cuique ſui portione, dictum,) præter Fatum, nobis intulit. Æqualitatis enim, quam

Socios ſociis devincire, urbes urbibus,

Euripidea anus ait, operam nihil magis requirit atque communio menſæ: eſtque ejus uſus a natura, non inſtituto, neceſſarius, non ab opinione novatus atque introductus. Plura porro de communibus edenti inimicus eſt qui minus accipit, et tanquam celeri fluctu incitatam navem non poteſt adſequi. Non enim ad

οἶμαι, προοίμιον εὐωχίας, ὑφαίρεσις, καὶ ἁρπασμὸς, καὶ χειρῶν ἅμιλλα, καὶ διαγκωνισμὸς, ἀλλ' ἄτοπα καὶ κυνικὰ, καὶ τελευτῶντα πολλάκις εἰς λοιδορίας καὶ ὀργὰς, οὐ κατ' ἀλλήλων μόνον ἀλλὰ καὶ κατὰ τῶν τραπεζοκόμων καὶ κατὰ τῶν ἑστιώντων. Ὅσον δὲ χρόνον ἡ Μοῖρα καὶ ἡ Λάχεσις ἰσότητι τὴν περὶ τὰ δεῖπνα καὶ συμπόσια κοινωνίαν ἐβράβευον, οὐδὲν ἰδεῖν ἄκοσμον ἦν οὐδ' ἀνελεύθερον· ἀλλὰ καὶ τὰ δεῖπνα δαῖτας ἐκάλουν, καὶ τοὺς ἑστιωμένους δαι-
B τυμόνας, δαιτροὺς δὲ τοὺς τραπεζοκόμους, ἀπὸ τοῦ διαιρεῖν καὶ διανέμειν. Λακεδαιμόνιοι δὲ κρεωδαίτας εἶχον οὐ τοὺς τυχόντας, ἀλλὰ τοὺς πρώτους ἄνδρας· ὥστε καὶ Λύσανδρον ὑπ' Ἀγησιλάου τοῦ βασιλέως, ἐν Ἀσίᾳ κρεωδαίτην ἀποδειχθῆναι. Τότε οὖν αἱ νεμήσεις ἐξέπεσον, ὅτ' ἐπεισῆλθον αἱ πολυτέλειαι τοῖς δείπνοις· οὐ γὰρ ἦν, οἶμαι, πέμματα καὶ κανδύλους καὶ καρυκείας, ἄλλας τε παντο-

A. 8. ἰσότητι] Sic H. Venet. Palat. Vatic. Mez. Vulgo, ἰσότητα.
B. 4. κρεωδαίτην] Sic Baſ. Xyl. Palat. T. Vulgo, κρεωδαίτων.

amicitiam conducens, aut convivio conveniens exordium eſt, puto, ſurreptio, rapinæ, manuum concertatio, et pulſatio cubitorum: ſed abſurda hæc ſunt, canina, et quæ pleraque in convicia et rixas deſinant, non convivarum modo invicem, ſed etiam adverſus menſarum miniſtros et reges. Quandiu autem Mœra et Lacheſis, (cui a ſorte nomen,) in cœnas et conviviorum communionem æqualitate adminiſtraverunt, nihil videre licuit indecorum, nihil illiberale: ſed et convivia *dætas*, et convivii regem *dætymonem*, et miniſtros menſæ *dætros* a diſtribuendo et dividendo dicebant. Et Lacedæmonii *Kreodætas*, (id eſt, carnium diviſores,) habuerunt non vulgares, ſed primarios viros: quando id munus etiam Lyſandro in Aſia, rex Ageſilaus mandavit. Tum demum diſtributio e conviviis eſt ejecta, cum luxus ea occupavit: nimirum enim non poterant placentæ, candyli, caryceiæ, aliaque condimentorum et opſonio-

δαπάνας ὑποτριμμάτων καὶ ὄψων περιεργίας διαιρεῖν, ἀλλ' ἐξηττώμενοι τῆς περὶ ταῦτα λιχνείας καὶ ἡδυπαθείας, προήκαντο τὴν ἰσομοιρίαν. Τεκμήριον δὲ τοῦ λόγου, καὶ νῦν ἔτι τὰς θυσίας καὶ τὰ δημόσια δεῖπνα πρὸς μερίδα γίνεσθαι, διὰ τὴν ἀφέλειαν καὶ καθαριότητα τῆς C
διαίτης. Ὥστε ὁ τὴν νέμησιν ἀναλαμβάνων, ἅμα συνανασώζει τὴν εὐτέλειαν. Ἀλλ' ὅπου τὸ ἴδιόν ἐστιν, ἀπόλλυται τὸ κοινόν; Ὅπου μὲν οὖν μὴ ἴσον ἐστίν. Οὐ γὰρ οἰκείου κτῆσις, ἀλλ' ἀφαίρεσις ἀλλοτρίου, καὶ πλεονεξία περὶ τὸ κοινὸν, ἀδικίας ἦρξε καὶ διαφορᾶς· ἣν ὅρῳ καὶ μέτρῳ τοῦ ἰδίου καταπαύοντες οἱ νόμοι τῆς ἴσα νεμούσης εἰς τὸ κοινὸν ἀρχῆς καὶ δυνάμεως ἐπώνυμοι γεγόνασιν. Ἐπεὶ μηδὲ στέφανον ἀξίου διανέμειν ἡμῶν ἑκάστῳ τὸν ἑστιῶντα, μηδὲ κλισίας καὶ χώρας· ἀλλὰ κἂν ἐρωμένην τις ἢ ψάλτριαν ἥκει κομίζων, κοινὰ ταῦτα φίλων, ἵνα τὰ πάντα χρήματα γίνηται, κατὰ τὸν Ἀναξαγόραν. Εἰ δὲ οὐδὲν

C. 11. πάντα χρήματα] Addendum ὁμοῦ, ut T. V. Xylander et Mez. ἔν.

rum fercula dividi: ſed devicti iſtis deliciis ac gulæ ſtudio, æqualitatem portionum prodiderunt. Argumento eſt, quod etiamnum ſacrificia et publicas cœnas portionibus diſtributis agitant, ob victus ſimplicitatem et munditiem. Ut omnino qui diſtributionem in uſum revocat, ſimul etiam reducat frugalitatem. Sed ubi proprium eſt, ibi commune perit? Ubi quidem non eſt æqualitas. Non enim propriæ rei poſſeſſio, ſed alienæ involatio, et id quod commune eſt ſibi vindicandi libido, initium fecit injuſtitiæ et diſcordiæ: quam termino et modo proprietatis tollentes leges, cognomines factæ ſunt in Græco ſermone ejus facultatis, quæ commune æqualiter diſtribuit. Alioquin ne coronam quidem cenſe diſtribui oportere unicuique noſtrum a rege, neque lectulos et loca: ſed etiam ſi amaſiam aliquis aut pſaltriam adducat, communia hæc ſunt amicorum, ut, quæ Anaxagoræ fuit ſententia omnes res unum fiant. Quod

D ἡ τούτων ἰδιῶσις ἐπιταράττει τὴν κοινωνίαν, τῷ τὰ μέγιστα καὶ πλείστης ἄξια σπουδῆς εἶναι κοινά, λόγους, προπόσεις, φιλοφροσύνας, παυσώμεθα τὰς Μοίρας ἀτιμάζοντες, καὶ τὴν τῆς τύχης παῖδα κλῆρον, ὡς Εὐριπίδης φησίν, ὃς οὔτε πλούτῳ νέμων, οὔτε δόξῃ τὸ πρωτεῖον, ἀλλ᾽ ὅπως ἔτυχεν, ἄλλως ἄλλοτε συμφερόμενος, τὸν μὲν πένητα καὶ ταπεινὸν ἐπιγαυροῖ, καὶ οὐκ ἐξαίρει γε νῦν τινος αὐτονομίας, τὸν δὲ πλούσιον καὶ μέγαν ἐθίζων ἰσότητι μὴ δυσκολαίνειν, ἀλύπως σωφρονίζει.

D. 4. τύχης] Ita Xyl. et Mez. Vulgo, ψυχῆς.
D. 7. ἐξαίρει γε νῦν τινος αὐτονομίας] Sic Steph. Locus in libris turbatus. Lego, ἐξαίρει τὸν μέσον τῆς ἰσονομίας.

ſi horum proprietas nihil perturbat, neque impedit communicationem maximarum rerum et maxime ſeriarum, ſermonum inquam, propinationum, comitatis: deſinamus Parcis injuriam facere, et, *proli Fortunæ*, Sorti, ut eam appellat Euripides, quæ neque divitiis primas, neque gloriæ tribuens, fortuito alias alio vergens, pauperem et humilem extollit: neque omni libertate privatum eſſe ſinit: divitem vero et magnum citra moleſtiam caſtigat, condocefaciens eum ad ferendam æquo animo æqualitatem.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ Γ.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

α΄. Εἰ χρηστέον ἀνθινοῖς στεφάνοις παρὰ πότον.

β΄. Περὶ τοῦ κιττοῦ, πότερον τῇ φύσει θερμὸς ἢ ψυχρός ἐστιν.

γ΄. Διὰ τί αἱ γυναῖκες ἥκιστα μεθύσκονται, τάχιστα δὲ οἱ γέροντες.

δ΄. Πότερον ψυχρότεραι τῇ κράσει τῶν ἀνδρῶν, ἢ θερμότεραί εἰσιν αἱ γυναῖκες.

ε΄. Εἰ ψυχρότερος τῇ δυνάμει ὁ οἶνος.

ϛ΄. Περὶ καιροῦ συνουσίας.

ζ΄. Διὰ τί τὸ γλεῦκος ἥκιστα μεθύσκει.

η΄. Διὰ τί τῶν ἀκροθωράκων λεγομένων οἱ σφόδρα μεθύοντες ἧττον παρακινητικοί εἰσιν.

θ΄. Περὶ τοῦ πέντε πίνειν, ἢ τρία, ἢ μὴ τέσσαρα.

ι΄. Διὰ τί τὰ κρέα σήπεται μᾶλλον ὑπὸ τὴν σελήνην ἢ τὸν ἥλιον.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

PLUTARCHI

CONVIVALIUM DISPUTATIONUM

LIBER TERTIUS.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

F ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ ὁ ποιητὴς, ὦ Σόσσιε Σενεκίων, ἔν τινι πότῳ ξένον ἰδὼν κατακείμενον σιωπῇ, καὶ μηδενὶ διαλεγόμενον, Ὦ ἄνθρωπε, εἶπεν, εἰ μὲν ἠλίθιος εἶ, σοφὸν πρᾶγμα ποιεῖς· εἰ δὲ σοφὸς, ἠλίθιον. Ἀμα-

F. 4. ἠλίθιον] Sic Baſ. Xyl. Palat. Mez. Vulgo, ἠλίθιος.

PROŒMIUM.

SIMONIDES poëta, Soſſi Senecio, quodam in convivio cum videret hoſpitem accumbere tacitum, et cum nemine verba commutantem, *Mi homo*, dixit, *ſiquidem ſtultus es, ſapiens factum edis: ſin ſapiens, ſtultum.* Etenim in-

θίην γὰρ ἄμεινον, ὥς φησιν Ἡράκλειτος, κρύπτειν· ἔργον δὲ, ἐν ἀνέσει, καὶ παρ' οἶνον,

— ὅς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ μάλ' ἀεῖσαι, 545
Καί θ' ἁπαλὸν γελάσαι, καί τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκε·
Καί τι ἔπος προέηκεν, ὅπερ τ' ἄῤῥητον ἄμεινον·

οἰνώσεως ἐνταῦθα τοῦ ποιητοῦ καὶ μέθης, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, διαφορὰν ὑποδεικνύντος. Ὠιδὴ μὲν γὰρ καὶ γέλως καὶ ὄρχησις οἰνουμένοις μετρίως ἔπεισι· τὸ δὲ λαλεῖν καὶ βλέπειν ἀβέλτερον ἢ σιωπᾷν παροινίας ἤδη καὶ μέθης ἔργον ἐστί. Διὸ καὶ Πλάτων ἐν οἴνῳ μάλιστα καθορᾶσθαι τὰ πάθη τῶν πολλῶν νομίζει· καὶ Ὅμηρος εἰπὼν,

——— οὐδὲ τραπέζῃ
Γνώτην ἀλλήλων ———

δῆλός ἐστιν εἰδὼς τὸ * νον τοῦ οἴνου καὶ * πολλῶν γόνιμον. ■

A. 7. βλέπειν ἀβέλτερον ἢ σιωπᾷν] Ita omnes libri corrupte. Legendum, λέγειν ἃ βέλτιον ἦν σιωπᾷν, ut Xylander vidit, idemque et Amiotus vertit: poſſit etiam pro λαλεῖν legi ληρεῖν, aut ἐκκαλύπτειν pro βλέπειν.

A. 11. τραπέζῃ Γνώτην ἀλλήλων] Sic Palat. Vatic. Amiot. Xyl. et auctor Homer. Od. φ'. 35. Vulgo, τραπέζης γνώμην ἀλλήλων.

B. 1. εἰδὼς τὸ—γόνιμον] Lego, εἰδὼς τὸ εἰς φιλίαν ἐπίτονον τοῦ οἴνου καὶ λόγων γόνιμον. In Palat. et Vatic. ſecunda lacuna non exſtat.

ſcitiam præſtat occultare, ut ait Heraclitus: verum hoc difficile eſt inter pocula.

Nam vinum vel prudentem cantare coëgit,
Et tenerum ridere, pedeſque inferre choreis,
Atque tacenda loqui, nec idonea dicere dicta.

Ubi quidem, ſi non fallor, poëta vinolentiæ et ebrietatis conſtituit diſcrimen. Nam cantus, riſus, ſaltatio, iis qui mediocriter adbibêre, poſſunt accidere: garrire, et ea dicere, quæ reticeri præſtabat, jam ebrietatis eſt opus. Itaque Plato etiam in vino maxime plerorumque hominum animi affectiones exiſtimat poſſe perſpici. Et Homerus cum caneret,

—neque menſæ bis intervenerat uſus:

ſatis oſtendit ita ſe exiſtimare, vini et menſæ communionem plurimum ad notitiam mutuam conducere. Non enim

Οὐ γὰρ ἔστι τρωγόντων σιωπῇ καὶ πινόντων γνῶσις· ἀλλ' ὅτι τὸ πίνειν εἰς τὸ λαλεῖν προάγεται, τῷ δὲ λαλεῖν ἐμφαίνεται καὶ τὸ ἀπογυμνοῦσθαι πολλὰ τῶν ἄλλως λανθανόντων, παρέχει τινὰ τὸ συμπίνειν καὶ κατανόησιν ἀλλήλων. Ὥστε μὴ φαύλως ἂν ἐπιτιμῆσαι τῷ Αἰσώπῳ, Τί τὰς θυρίδας, ὦ μακάριε, ζητεῖς ἐκείνας, δι' ὧν ἄλλος ἄλλου κατόψεται τὴν διάνοιαν; ὁ γὰρ οἶνος ἡμᾶς ἀνοίγει καὶ δείκνυσιν, οὐκ ἐῶν ἡσυχίαν ἄγειν, ἀλλ' ἀφαιρῶν τὸ πλάσμα καὶ τὸν σχηματισμὸν, ἀπωτάτω τοῦ νόμου, καθάπερ παιδαγωγοῦ, γε-
C γονότων. Αἰσώπῳ μὲν οὖν καὶ Πλάτωνι, καὶ εἴ τις ἄλλος ἐξετάσεως τρόπου δεῖται, πρὸς τοῦτο χρήσιμον ὁ ἄκρατος· οἱ δὲ μηδὲν ἀλλήλους βασανίζειν δεόμενοι, μηδὲ καταφωρᾶν, ἀλλὰ χρῆσθαι φιλοφρόνως, τὰ τοιαῦτα προβλήματα καὶ τοὺς λόγους ἄγουσι συνιόντες, οἷς ἀποκρύπτεται τὰ φαῦλα τῆς ψύχης, τὸ δὲ βέλτιστον ανα-

B. 3. ἐμφαίνεται] Forte poſitum pro ἐγγίνεται: forte ita ſcripſit auctor: forte etiam, ἐμφαίνεταί τε καὶ ἀπογυμνοῦται.

C. 5. καὶ τοὺς λόγους—μουσικώτατον] Forte, καὶ τοιούτους λόγους ἔχουσι συνόντες. Pro vulgato συνιόντας ſumſi συνιόντες ex Baſ. Xyl. Mez. ψυχῆς pro τύχης ex T. V. Amiot. Anon. καὶ τὸ pro καὶ τὸν ex Baſ. Xyl.

contrahitur notitia inter tacite edentes ac bibentes: ſed ad loquendum provocat vinum: inter loquendum multa aperiuntur atque deteguntur alias occulta, invicemque innoteſcunt compotores. Ut non inepte Æſopum quis increpaverit, Quid quæris, O bone, illas feneſtras, per quas in alterius cogitationes alter poteſt inſpicere: vinum enim nos aperit ac oſtentat, non ſinens latere: ſed ſpeciem atque larvam adimit, lege tanquam pædagogo quam longiſſime ſemoto. Proinde Æſopo, Platoni, et ſi qui alii examinare quempiam volunt, ad hanc rem utile eſt merum. Qui autem mutuo in ſe inquirere nihil curant, neque deprehendere unus quæ alter occulta habeat ſatagunt, amice tantum una conſueſcere expetunt: ii tales tractant quæſtiones ac diſputationes, quibus pejores animi partes obruantur: optima vero pars fiduciam recipiat et liberalibus ſtudiis de-

θαῤῥεῖ καὶ τὸ μυστικώτατον, ὥσπερ ἐπὶ λειμῶνας οἰκείους καὶ νομὰς ὑπὸ φιλολογίας περιερχόμενον. Ὅθεν καὶ ἡμεῖς τρίτην δεκάδα ταύτην σοι πεποιήμεθα συμποτικῶν ζητημάτων, τὸ περὶ τῶν στεφάνων πρῶτον ἔχουσαν.

dita in elegantes et eruditas collocutiones, tanquam in paſcua et prata ſibi conſueta, producatur. Quibus ex ſermonibus nos quoque hanc tibi tertiam decuriam compotatoriarum quæſtionum confecerimus: e quibus prima eſt de coronis.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Α'.

Εἰ χρηστέον ἀνθινοῖς στεφάνοις παρὰ πότον.

QUÆSTIO I.

An inter pocula utendum ſit ſertis floreis.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΕΡΑΤΩΝ. ΑΜΜΩΝΙΟΣ. ΤΡΥΦΩΝ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΑΛΛΟΙ.

PERSONÆ COLLOQUII.

ERATON. AMMONIUS. TRYPHON. PLUTARCHUS. ALII.

D α'. ΕΓΕΝΟΝΤΟ γάρ ποτε καὶ περὶ στεφάνων λόγοι· τὸ δὲ συμπόσιον ἦν Ἀθήνησιν, Ἐράτωνος τοῦ ἁρμονικοῦ ταῖς Μούσαις τεθυκότος, καὶ πλείονας ἑστιῶντος. Παντοδαπῶν γὰρ μετὰ τὸ δειπνῆσαι στεφάνων περιφερομένων, ὁ Ἀμμώνιος ἐπέσκωψέ πως ἡμᾶς, ἀντὶ τοῦ δαφνίνου τοῖς ῥοδίνοις ἀναδησαμένους. Ὅλως γὰρ εἶναι τοὺς ἀνθίνους κορασιώδεις, καὶ παιζούσαις μᾶλλον ἐπιτηδείους παρθένοις καὶ γυναιξὶν, ἢ συνουσίαις φιλοσόφων καὶ μουσικῶν

I. ATHENIS olim de coronis quæſtio incidit in convivio, quo Eraton muſicus complures exceperat, cum Muſis rem ſacram feciſſet. Nam ut a cœna omnis generis ſerta fuerunt circumlata, Ammonius ſalſe quodammodo nos notavit, qui pro laurea roſeam geſtaremus coronam: aiebat autem omnino floreas coronas eſſe pueriles, et magis ludentibus virginibus ac mulieribus quam philoſophorum convenire muſicorumque hominum congreſſibus. Mi-

ἀνδρῶν. Θαυμάζω δὲ καὶ Ἐράτωνα τοῦτον, εἰ τὰς μὲν
ἐν τοῖς μέλεσι παραχρώσεις βδελυττόμενον καὶ κατη-
γοροῦντα τοῦ καλοῦ Ἀγάθωνος, ὃν πρῶτον εἰς τραγῳ- E
δίαν φασὶν ἐμβαλεῖν καὶ ὑπομίξαι τὸ χρωματικὸν, ὅτε
τοὺς Μυσοὺς ἐδίδασκεν· αὐτὸς δὲ ἡμῖν, ὡς ὁρᾶτε, ποι-
κίλων χρωμάτων καὶ ἀνθηρῶν τὸ συμπόσιον ἐμπέπληκε, καὶ
τὴν διὰ τῶν ὤτων ἀποκλείει τρυφὴν καὶ ἡδυπάθειαν, τὴν
κατὰ τὰ ὄμματα καὶ τὰς ῥῖνας, ὥσπερ καθ' ἑτέρας θύρας,
ἐπεισάγων τῇ ψυχῇ, καὶ τὸν στέφανον ἡδονῆς ποιῶν, οὐκ
εὐσεβείας. Καί τοι τό γε μύρον τοῦτο τῆς ἀνθινῆς ταύ- F
της καὶ μαραινομένης ἐν ταῖς χερσὶ τῶν στεφανηπλόκων
ἀσυνδαιοτέραν ἀναδίδωσιν εὐωδίαν. Ἀλλ' οὐκ ἔχει χώ-
ραν ἐν συμποσίῳ φιλοσόφων ἀνδρῶν ἡδονὴ πρὸς μηδε-
μίαν συμπεπλεγμένη χρείαν, μηδὲ ἀκολουθοῦσα φυσι-
κῆς ὀρέξεως ἀρχῇ. Καθάπερ οἱ μὲν ὑπὸ τῶν κεκλη-

D. 9. τοῦτον, εἰ—παραχρώσεις] Prius mutandum in τουτονί. Alterum revocavi ex Ald. Baſ. Xyl. Amiot. Mez. E. Palat. Vatic. pro παρακρούσεις quod Stephanus dedit ex Pol.

E. 5. τὴν κατὰ] Sic Baſ. Xyl. Mez. Vulgo, καὶ ταύτην κατά. Ald. E. Ven. Palat. Vatic. ταῦτα τὴν κατά.

F. 6. ἀρχῇ] Sic T. Anon. Eodem ducit Palat. ἀρχή. Vulgo, ἀρχήν. Mox ſupplendum, Καθάπερ γὰρ οἱ μέν—ut Mez.

rorque adeo, aiebat, Eratonem hunc, qui colores in cantilenis abominans, pulchrumque incuſans Agathonem, qui, cum Myſos fabulam doceret, primus fertur chromaticum genus Tragœdiæ immiſcuiſſe: ipſe nobis variis, ut videtis, floridiſque coloribus convivium oppleverit: dumque per aures accidentem oblectationem excludit, voluptatem oculis et olfactui obviam quaſi per aliud oſtium introducit in animam, voluptati ſertum deſtinans, non pietati. Atqui hocce unguentum fragrantiam edit durabiliorem quam flores iſti, inter manus mulierculaſrum corollas plectentium emarceſcentes. Enimvero in convivio philoſophorum locus non eſt ullus voluptati, nulli annexæ utilitati, neque e principio aliquo naturalis appetitionis profectæ. Sed quem-

μένων ἀγόμενοι φίλων ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἔθει φιλανθρώπῳ τυγχάνουσι τῶν αὐτῶν, ὥσπερ Ἀριστόδημος ὑπὸ Σωκράτους εἰς Ἀγάθωνος ἀχθεὶς ἑστιῶντος· εἰ δέ τις ἀφ' αὑτοῦ
646 βαδίζοι, τούτῳ δεῖ τὴν θύραν κεκλεῖσθαι· οὕτως αἱ μὲν περὶ τὴν ἐδωδὴν καὶ πόσιν ἡδοναὶ κεκλημέναι ὑπὸ τῆς φύσεως ταῖς ὀρέξεσιν ἑπόμεναι τόπον ἔχουσι, ταῖς δ' ἄλλαις ἀκλήτοις, καὶ σὺν οὐδενὶ λόγῳ φιληδονίας ἀπήλλακται.

β'. Πρὸς ταῦτα οἱ μὲν ἀήθεις τοῦ Ἀμμωνίου νεανίσκοι διαταραχθέντες ἡσυχῇ παρελύοντο τοὺς στεφάνους· ἐγὼ δὲ εἰδὼς ὅτι γυμνασίας ἕνεκα καὶ ζητήσεως καταβέβληκεν ἐν μέσῳ τὸν λόγον ὁ Ἀμμώνιος, προσαγορεύσας Τρύφωνα τὸν ἰατρόν, Ὦ τάν, ἢ καταθέσθαι δίκαιος εἶ μεθ' ἡμῶν τουτονὶ τὸν καλὸν ἄνθεσι φλέγοντα τοῖς ῥοδί-

F. 9. εἰς Ἀγάθωνος] Sic Baſ. Xyl. Mez. Vulgo, καὶ Ἀγάθωνος.

A. 3. ταῖς δ' ἄλλαις—ἀπήλλακται] Legendum vel, ταῖς δ' ἄλλαις ἀκλήτοις ἥκουσι οὐδενὶ λόγῳ φιληδονίας, ἀποκέκλεισται, ſcil. τόπος: vel τὰς δ' ἄλλας ἀκλήτους σὺν οὐδενὶ λόγῳ φιληδονίας, ἀπαλλακτέον.

A. 10. ἢ καταθέσθαι] ἢ ſumſi ab Schott. Leonic. Anon. T. V. B. Pro vulgato εἰ.

A. 11. ἄνθεσι] Aſſumſi ex T. V. Mez. In editis omnibus et ſcriptis aliis, ejus loco ſpatium vacuum relictum eſt.

admodum ii qui ad cœnam ducuntur a vocatis amicis, more ſane humano, iiſdem fruuntur rebus: qualis Ariſtodemus a Socrate fuit perductus in Agathonis domum convivium exhibentis: qui vero ultro accedat, ei fores præcludi oportet: ita voluptates quæ cibum potumque ſequuntur, appetitionibus accitæ naturalibus, locum habent: aliæ quæ non invitatæ nulla ratione, tantum luxuria quadam inſtigante obrepunt, arcendæ ſunt.

II. Sub hæc adoleſcentes, qui cum Ammonio non conſueverant, perturbati ſerta paulatim detraxerunt. Ego autem, qui ſcirem exercitationis gratia et diſputationis hæc ab eo in medium propoſita, Tryphonem medicum compellans, Heus, tu, inquam, aut una nobiſcum deponenda eſt tibi pulchre ardens roſarum. floribus corona, aut di-

νοις στέφανον, ἢ λέγειν, ὥσπερ εἴωθας ἑκάστοτε πρὸς ἡμᾶς, B
ὅσας ἔχουσιν οἱ ἄνθινοι στέφανοι πρὸς τὸ πίνειν βοηθείας. Ὑπολαβὼν δ' ὁ Ἐράτων, Οὕτω γὰρ, εἶπε, δέδοκται, μηδεμίαν ἡδονὴν ἀσύμβολον δέχεσθαι, ἀλλ' εὐφραινομένους δυσκολαίνειν, ἂν μὴ μετά τινος μισθοῦ τοῦτο πάσχωμεν. Ἢ τὸ μὲν μύρον εἰκότως ὑποδυσωπούμεθα, καὶ τὴν πορφύραν, διὰ τὴν ἐπίθετον πολυτέλειαν, ὡς δολερὰ εἵματα καὶ χρίσματα, κατὰ τὴν βαρβάρου φωνήν· αἱ δὲ αὐτοφυεῖς χρόαι καὶ ὀσμαὶ τὸ ἀφελὲς ἔχουσι καὶ καθαρὸν, καὶ οὐδὲν ὀπώρας διαφέρουσι. Μὴ γὰρ εὔηθες ᾖ, τοὺς μὲν χυμοὺς δρέπεσθαι καὶ ἀπολαύειν τῆς φύσεως διδούσης, ὀσμὰς δὲ καὶ χρόας ἃς ὧραι φέρουσι διὰ τὴν ἐπανθοῦ- C
σαν ἡδονὴν ταῦτα καὶ χάριν, ἀτιμάζειν, ἂν μή τι χρειῶδες ἔξωθεν ἄλλο συνεπιφέρωσιν· ἐν γὰρ αὐτὸ δοκεῖ τοὐναντίον, εἰ μηδὲν ἡ φύσις, ὡς ὑμεῖς φατε, μάτην πεποίηκε,

C. 2. ταῦτα—ἀτιμάζειν] Ita Ald. Baſ. Xyl. Palat. Vatic. Alii variant. Vulgo, τούτοις καὶ χάριν, ταῦτα ἀτιμάζειν.

C. 3. συνεπιφέρωσιν· ἐν] Inter has duas voces lacuna eſt in omnibus libris, excepto Steph. ἐν mutandum in ἐμοὶ cum Mez. et Reiſk. ita nil deſiderabitur.

cendum, ut apud nos ſubinde ſolebas, quid ad bibendum adjumenti adferant floreæ coronæ. Excipiens vero meum ſermonem Eraton, Ita ſcilicet, inquit, decretum eſt, nullam admittere voluptatem quæ ſymbolum non det, et oblectationem aſpernari niſi mercedem nobis præbeat? Aut unguentum potius et purpuram averſamur ob luxum iis adhærentem, tanquam doloſas veſtes, doloſos colores, ut barbarus ille dicebat: ſponte autem ſua nati colores et odores ſimplicitate præditi ſunt et puritate, nihilque differunt a frugibus arborum? Nonne enim ſtultum ſit ſapores natura præbente colligere, iiſque frui: odores autem et colores eadem ſuppeditante, ob elegantiam ac voluptatem in iis efflorescentem ſpernere, quod nullam aliam extrinſecus utilitatem adferant? Mihi plane contra videtur, ſi natura, ut vos dicitis, nil fruſtra fecit, hæc voluptatis cauſſa facta

ταῦτα τῆς ἡδονῆς πεποιῆσθαι χάριν, ἃ, μηδὲν ἄλλο χρήσιμον ἔχοντα, μόνον εὐφραίνειν πέφυκε. Σκόπει δὲ ὅτι τοῖς φυομένοις καὶ βλαστάνουσι τὰ μὲν φύλλα, σωτηρίας ἕνεκα τοῦ καρποῦ, καὶ ὅπως ὑπ' αὐτῶν τὰ δένδρα θαλπόμενα καὶ ψυχόμενα μετρίως φέρῃ τὰς μεταβολὰς, γέγονε· τοῦ δὲ ἄνθους ὄφελος οὐδὲν ἐπιμένοντος, πλὴν εἴ τι
D χρωμένοις ἡμῖν ἐπιτερπὲς ὄσφεσθαι, καὶ ἰδεῖν ἡδὺ παρέχει, θαυμαστὰς μὲν ὀσμὰς ἀφιέντα, ποικιλίαν δὲ ἀμιμήτοις χρώμασι καὶ βαφαῖς ἀνοιγόμενα. Διὸ τῶν μὲν φύλλων ἀποσπωμένων οἷον ἀλγεῖ καὶ δάκνεται τὰ φυτὰ, καὶ γίνεται περὶ αὐτὰ βλάβη τις ἑλκώδης, καὶ ψίλωσις ἀπρεπής. Καὶ οὐ μόνης, ὡς ἔοικε, κατ' Ἐμπεδοκλέα τῆς δάφνης τῶν φύλλων ἀπὸ πάμπαν ἔχεσθαι χρὴ, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων φείδεσθαι δένδρων ἁπάντων, καὶ μὴ κοσμεῖν ἑαυτοὺς ταῖς ἐκείνων ἀκοσμίαις, βίᾳ καὶ παρὰ φύσιν τὰ

D. 1. ὄσφεσθαι] ὀσφρέσθαι Xyl. Anon. ὀσφραίνεσθαι Mez. Vulgatum retinui nec temere repudiandum quippe a libris firmatum.

D. 1. παρέχει—ἀνοιγόμενα] Tranſponenda videntur ita—παρέχει ἀνοιγόμενα· θαυμαστὰς μὲν ὀσμὰς, ποικιλίαν δὲ ἀμιμήτοις χρώμασι καὶ βαφαῖς, ἀφιέντα.

eſſe, quæ nullam aliam utilitatem habentia non niſi delectare poſſunt. Jam hoc conſidera, iis quorum ſtirpes terra continentur, ac quæ germinant, folia data eſſe ob conſervationem fructus, utque foveant plantas, eæque ita facilius caloris ac frigoris viciſſitudines perferant: flores dum permanent in planta, nullam utilitatem adferre, niſi quod nobis odoratu aut viſu ſunt jucundi: cum et odores mirabiles edant, et varietatem coloribus tincturiſque inimitabilibus exhibeant. Itaque foliis avulſis veluti dolent et mordentur plantæ, et ulceroſum iis quoddam accidit detrimentum, ac denudatio indecora: et non tantum, ut voluit Empedocles,

Omnino foliis debemus parcere palmæ:

ſed et reliquis omnibus arboribus, neque nos ornare illorum cum dedecore, vi et contra naturam foliis eas ſpolian-

φύλλα συλῶντας αὐτῶν. Αἱ δὲ τῶν ἀνθῶν ἀφαιρέσεις E
τρυγήσεσιν ἐοίκασι, καὶ βλάπτουσιν οὐδέν· ἀλλὰ κἂν μὴ
λάβῃ τις ἐν ὥρᾳ, περιερρύη μαρανθέντα. Καθάπερ οὖν
οἱ βάρβαροι τῶν θρεμμάτων τοῖς δέρμασιν ἀντὶ τῶν
ἐρίων ἀμφιέννυνται, οὕτω μοι δοκοῦσιν οἱ μᾶλλον ἐκ τῶν
φύλλων ἢ τῶν ἀνθῶν ὑφαίνοντες τοὺς στεφάνους οὐ κατὰ λό-
γον χρῆσθαι τοῖς φυτοῖς. Ἐγὼ μὲν οὖν ταῦτα συμ-
βάλλομαι ταῖς στεφανοπώλισιν· οὐ γάρ εἰμι γραμματι-
κός, ὥστε ἀπομνημονεύειν ποιημάτων ἐν οἷς τοὺς παλαιοὺς
ἱερονίκας ἀναγινώσκομεν ἀνθινοῖς ἀναδουμένους στεφάνοις·
πλὴν ὅτι γε ταῖς Μούσαις ὁ τῶν ῥόδων στέφανος ἐπιπε-
φήμισται, μεμνῆσθαί μοι δοκῶ Σαπφοῦς λεγούσης, πρὸς F
τινα τῶν ἀμούσων καὶ ἀμαθῶν γυναικῶν,

> Κατθανοῖσα δὲ κείσεαι·
> Οὐ γὰρ πεδέχεις ῥόδων τῶν ἐκ Πιερίης.

Εἰ δέ τινα καὶ Τρύφων ἀπὸ τῆς ἰατρικῆς δίδωσι μαρ-
τυρίαν, ἀκουστέον.

F. 4. πεδέχεις] Ita recte Ald. E. H. Venet. Palat. Vatic. Anon. Vulgo et reliqui μετέχεις. Vide ſupra p. 146. A.

do. At enim florum detractio vindemiæ cuidam eſt ſimilis, tantumque a nocendo abeſt, ut ii ultro marceſcentes decidant niſi tempeſtive demantur. Quemadmodum ergo barbari pellibus pecoris loco lanæ veſtiuntur: ita mihi videntur qui e foliis potius quam floribus coronas texunt, plantis non uti convenienter rationi. Atque hanc ego ſertorum venditricibus ſtipem confero. Non enim ſum grammaticus, ut memoria referre poſſim carmina, quibus oſtenditur priſcos ſacrorum certaminum victores floreis redimitos fuiſſe ſertis. Sane Muſis conſecratam fuiſſe roſeam coronam, memini me legere in Sapphonis verſibus: quibus indoctam quandam mulierem ita alloquitur,

> *Te ſimul letbum rapiet, jacebis,*
> *Nec ſuo quiſquam celebrabit ore:*
> *Particeps non es quoniam roſarum*
> *Pieriarum.*

Audiamus tamen, an etiam a medicina floribus aliquod teſtimonium Tryphon perhibeat.

γʹ. Ἐκ τούτου δεξάμενος ὁ Τρύφων τὸν λόγον, Οὐ-
δενὸς, ἔφη, τούτων ἀσκέπτους γεγονέναι τοὺς παλαιοὺς, ἅτε
δὴ πλείστῃ κεχρημένους ἀπὸ φυτῶν ἰατρικῇ· τεκμήρια
647 δὲ ἐστί τινα ἔτι νῦν. Τύριοι μὲν Ἀγηνορίδῃ, Μάγνητες
δὲ Χείρωνι, τοῖς πρώτοις ἰατρεῦσαι λεγομένοις ἀπαρχὰς
κομίζουσι· ῥίζαι γάρ εἰσι καὶ βοτάναι δι' ὧν ἰῶντο τοὺς
κάμνοντας. Ὁ δὲ Διόνυσος οὐ μόνον τῷ τὸν οἶνον εὑρεῖν
ἰσχυρότατον φάρμακον καὶ ἥδιστον, ἰατρὸς ἐνομίσθη μέ-
τριος, ἀλλὰ καὶ τῷ τὸν κιττὸν ἀντιπαττόμενον μάλιστα τῇ
δυνάμει πρὸς τὸν οἶνον εἰς τιμὴν προαγαγεῖν, καὶ στεφα-
νοῦσθαι διδάξαι τοὺς Βακχεύοντας, ὡς ἧττον ὑπὸ τοῦ
οἴνου ἀνιῶντο, τοῦ κιττοῦ κατασβεννύντος τὴν μέθην τῇ
ψυχρότητι. Δηλοῖ δὲ καὶ τῶν ὀνομάτων ἔνια τὴν περὶ
B ταῦτα πολυπραγμοσύνην τῶν παλαιῶν· τήν τε γὰρ κα-
ρύαν οὕτως ὠνόμασαν, ὅτι πνεῦμα βαρὺ καὶ καρωτικὸν
ἀφιεῖσα, λυπεῖ τοὺς ὑπ' αὐτῆς κατακεκλιμένους· καὶ

A. 1. Ἀγηνορίδῃ] Forte Ἀγήνορι. Xyl. Junius reddidit, *Cadmo Agenoridæ*.

III. Proinde Tryphon in partes dicendi ſuccedens, Priſci, inquit, horum nihil inobſervatum reliquerunt, ut qui plurimis plantarum uſi eſſent remediis: et exſtant etiamnum argumenta rei. Tyrii enim Agenori, Chironi Magnetes primitias offerunt, quod ii primi medicinam feciſſe exiſtimantur. Radices enim plantarum erant, quibus ægrotos ſanaverunt. Bacchus porro non eo tantum nomine medicus eſt habitus, quod vinum invenit, medicamentum validiſſimum et ſuaviſſimum: ſed quod hederam quoque facultate ſua vino maxime reſiſtentem in honore habendam docuit, eaque bacchantes coronavit, ut minus a vino læderentur, hedera ſuo frigore ebrietatem reſtinguente. Sed et nomina quædam manifeſtant veterum hac in re ſummam diligentiam. Nam et nucem *caryam* dixerunt, quod ſpiritum gravem ac ſoporem incutientem profundum exhalans, lædat qui ſub ea recumbunt: et narciſſum, quia tor-

τὸν νάρκισσον, ὡς ἀμβλύνοντα τὰ νεῦρα καὶ βαρύτητας ἐμποιοῦντα ναρκώδεις, διὸ καὶ ὁ Σοφοκλῆς αὐτὸν ἀρχαῖον μεγάλων θεῶν στεφάνωμα, τουτέστι τῶν χθονίων, προσηγόρευκε. Φασὶ δὲ καὶ τὸ πήγανον ἀπὸ τῆς δυνάμεως ὠνομάσθαι· πήγνυσι γὰρ ξηρότητι διὰ θερμότητα τὸ σπέρμα, καὶ ὅλως πολέμιον ἐστὶ ταῖς κυούσαις. Οἱ δὲ καὶ τὴν ἀμέθυστον οἰόμενοι σφ͂ πρὸς τὰς οἰνώσεις βοηθεῖν, αὐτήν τε καὶ τὸν ἐπώνυμον αὐτῆς λίθον οὕτω κεκλῆσθαι, διαμαρτάνουσι· C
κέκληται γὰρ ἀπὸ τῆς χρόας ἑκάτερα, καὶ ἔστιν αὐτῆς τὸ φύλλον ἄκρατον, ἀλλ' ἀοίνῳ καὶ ὑδαρεῖ τὴν κρᾶσιν οἴνῳ προσέοικεν. Ἄλλα μέντοι πάμπολλα λαβεῖν ἐστιν, οἷς παρέσχον τὰς κλήσεις αἱ δυνάμεις· ἀρκεῖ δὲ κἀκεῖνα τὴν τῶν παλαιῶν ἐπιμέλειαν ἀποδηλῶσαι καὶ πολυπειρίαν, ἀφ' ἧς ἐχρήσαντο τοῖς παρ' οἶνον στεφάνοις. Μάλιστα μὲν

C. 3. ἄκρατον, ἀλλ' ἀοίνῳ] Sic Baſ. Xyl. Steph. Nec inelegans dictio ἀοίνος οἶνος: ſed nexus, tum requirit.—φύλλον οὐκ ἀκράτῳ, ἀλλ' ἀοίνῳ καὶ ὑδαρεῖ τὴν κρᾶσιν οἴνῳ προσεοικός. Palat. Vatic. pro ἀλλ' ἀοίνῳ habent ἀλλανίνῳ. F. H. Venet. ἀλλ' ἀνίνῳ. Ald. ἀλλανίνῳ ſequente aſteriſco. Xyl. conjicit ἀλλ' ἰσίῳ, *ſed violaceo.* Junius ἀλλ' ἴῳ, eodem ſenſu. Venit mihi etiam in mentem non improbabilis lectio, ἀκράτῳ ἀνόμοι ν—.

C. 4. Ἄλλα μέντοι] Plenius requiritur, Καὶ ἄλλα μέντοι: proxime antecedens vox particulam καὶ ſurripuit. Mor. in σώματα πρὸς τὰς, addidi τὰς ex Palat. et Mez.

porem, (qui *narce* Græcis eſt) nervis incutiat, gravedinemque torpidam: unde et Sophocles eum *veterem magnorum deorum coronam* appellat, nimirum Manium. Rutam quoque *peganon* ea de cauſſa dictum autumant, quod ob ſiccitatem calore mixtam ſemen genitale conſtringat et coagulet, ideoque prægnantibus plane ſit inimica. Qui vero amethyſtum cum herbam, tum cognominem ejus gemmam, nomen a prohibenda ebrietate habere putant, ii errant: utrumque enim a calore dictum eſt: neque enim folium herbæ liquido eſt colore ſed violæ et vino temperie diluto ſimile. Multa alia commemorari poſſent vocabula ſtirpium, a facultatibus earum deducta: ſed et hæc ipſa ſufficiunt ad induſtriam veterum demonſtrandam, ac peritiam: quam etiam adverſus ebrietatem adhibuerunt. Maxime

γὰρ ὁ ἄκρατος, ὅταν τῆς κεφαλῆς καθάψηται, καὶ τονώσῃ τὰ σώματα πρὸς τὰς τῶν αἰσθήσεων ἀρχὰς, ἐπιταράττει τὸν ἄνθρωπον· αἱ δὲ τῶν ἀνθῶν ἀπόῤῥοιαι πρὸς
D τοῦτο θαυμασίως βοηθοῦσι, καὶ ἀποτειχίζουσι τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τῆς μέθης ὡς ἀκρόπολιν, τῶν μὲν θερμῶν μαλακῶς ἀναχαλώντων τοὺς πόρους καὶ ἀναπνοὴν τῷ οἴνῳ διδόντων, ὅσα δὲ ἡσυχῇ, ψυχρὰ, τῷ μετρίως ἐπιψαύειν ἀνακρουομένων τὰς ἀναθυμιάσεις, ὥσπερ ὁ τῶν ἴων καὶ ῥόδων στέφανος· στύφει γὰρ ἀμφότερα, καὶ στέλλει τῇ ὀσμῇ τὰς καρηβαρίας. Τὸ δὲ τῆς κύπρου ἄνθος, καὶ ὁ κρόκος, καὶ ἡ βάκχαρις, εἰς ὕπνον ἄλυπον ὑπάγει τοὺς πεπωκότας· ἔχει γὰρ ἀπόῤῥοην λείαν καὶ προσηνῆ, καὶ τὰς περὶ τὸ σῶμα τῶν μεθυσκομένων ἀνωμαλίας καὶ τραχύ-
E τητας ἡσυχῇ διαχέουσαν, ὥστε γινομένης γαλήνης ἀμβλύνεσθαι καὶ συνεκπέττεσθαι τὸ κραιπαλῶδες. Ἐνίων δ' ἀνθῶν ὀσμαῖς ἄνω σκιδναμέναις περὶ τὸν ἐγκέφαλον, οἵ

D. 1. τὴν κεφαλὴν] Sic V. Mez. Vulgo, τῆς κεφαλῆς.
D. 4. ὅσα δὲ ἡσυχῇ—ἐπιψαύειν] Tranſponendum ὅσα δὲ ψυχρὰ, τῷ ἡσυχῇ καὶ μετρίως ἐπιψαύειν.

enim merum quando caput ferit, et intendit corpora, perturbat, ſenſuum principio perculſo. At florum exhalationes mirabiliter contra hoc mali præſidio ſunt, caputque veluti arcem muniunt ad ebrietatem pellendam. Nam et calidi flores molliter aperiendis meatibus faciunt ut perſpirare vinum poſſit: et quæ leviter frigida ſunt mediocri contactu vapores repellunt, ut violacea et roſacea corona: utrumque enim horum adſtringit, reprimitque odore ſuo ea quibus caput gravatur. Cypri porro flos, et crocus, et baccaris, eos qui adbiberunt ad ſomnum moleſtiæ vacuum adducunt: exhalant enim mite quidpiam et gratum, quo inæqualitates quæ inebriatorum corpori accidunt aſperitateſque diffunduntur, ita ut tranquillitate oborta retundatur et digeratur id quod crapulam erat facturum. Quorundam etiam florum odoribus ſurſum diſſipatis ad cerebrum, fit ut et mea-

τε πόροι τῶν αἰσθητηρίων ἐκκαθαίρωνται, καὶ λεπτύνεται
τὰ ὑγρὰ πράως ἄνευ πληγῆς καὶ σάλου τῇ θερμότητι
διακρινόμενα, καὶ φύσει ψυχρὸς ὢν ὁ ἐγκέφαλος ἀναθάλ-
πηται. Διὸ μάλιστα τοὺς ἀνθινοὺς ἐκ τῶν τραχήλων κα-
θάπτοντες ὑποθυμίδας ἐκάλουν, καὶ τοῖς ἀπὸ τούτων
μύροις ἔχριον τὰ στήθη· μαρτυρεῖ δὲ Ἀλκαῖος κελεύων
καταχέαι τὸ μύρον αὐτοῦ κατὰ τᾶς πολλὰ παθοίσας κε- F
φαλᾶς, καὶ τῶ πολιῶ στήθεος· οὕτω καὶ ἐντεῦθεν αἱ ὀσμαὶ
τοξεύουσιν ὑπὸ θερμότητος εἰς τὸν ἐγκέφαλον, ἁρπαζό-
μεναι ταῖς ὀσφρήσεσι. Οὐ γὰρ ὅτι τῇ καρδίᾳ τὸν θυμὸν
ἐστρατοπεδεύειν ᾤοντο, τοὺς περιδεραίους τῶν στεφάνων ὑπο-
θυμίδας ἐκάλουν· ἐπιθυμίδας γὰρ αὐτοὺς διά γε τοῦτο
μᾶλλον ἦν καλεῖσθαι προσῆκον· ἀλλ', ὡς λέγω, διὰ
τὴν ἀποφορὰν καὶ ἀποθυμίασιν. Μὴ θαυμάζωμεν δὲ εἰ το-
σαύτην αἱ τῶν στεφάνων ἀποφοραὶ δύναμιν ἔχουσιν. Ἱστο-
ροῦσι γὰρ ὅτι καὶ σκιὰ σμίλακος ἀποκτίννυσιν ἀνθρώπους

E. 4. λεπτύνεταί] Sic Palat. Vatic. Vulgo, λεπτύνονται.

tus qui ſunt inſtrumento ſentiendi expurgentur, et humores incidantur, ſenſim abſque vehementi ictu aut agitatione diſcuſſi, ſimulque cerebrum natura frigidum refocilletur. Itaque ſerta, e floribus texta præcipue, a cervice ſuſpendentes, *hypothymidas* appellabant, unguentiſque quibus ea erant delibuta, pectus inungebant. Teſtatur etiam Alcæus, jubens *unguentum ſibi affundi ſuper multa paſſum caput et canum pectus.* Sic etiam inde odores a calore ejaculantur in cerebrum, rapientibus eos naribus. Non enim ideo *hypothymides* vocaverunt collo appenſas coronas, quod animum caſtra ſua in corde habere putarent: (eſt enim thymos animus) ſed propter exhalantem potius fragrantiam, quam ipſi *apothymiaſin* nominant. Mirum vero nemini debet videri, ſi exhalationes ſertorum vim tantam habent: cum memoriæ proditum ſit umbram ſinilacis interficere homines in ea dor-

ἐγκαταδαρθόντας ὅταν ὀργᾷ μάλιστα πρὸς τὴν ἄνθησιν·
648 καὶ τὸ τῆς μήκωνος ἀποῤῥέον πνεῦμα μὴ φυλαξαμένοις τοῖς τὸν ὀπὸν τρυγῶσι, συνέβη καταπεσεῖν· Τὴν δὲ ἄλυσσον καλουμένην βοτάνην καὶ λαβόντες εἰς τὴν χεῖρα μόνον, οἱ δὲ καὶ προσβλέψαντες, ἀπαλλάττονται λυγμοῦ· λέγεται δὲ καὶ ποιμνίοις ἀγαθὴ καὶ αἰπολίοις, παραφυτευομένη ταῖς μάνδραις. Τὸ δὲ ῥόδον ὠνόμασται δήπουθεν ὅτι ῥεῦμα πολὺ τῆς ὀδωδῆς ἀφίησι· διὸ καὶ τάχιστα μαραίνεται· ψυκτικὸν δὲ ἐστι δυνάμει, τῇ δὲ ὄψει πυρωπὸν, οὐκ ἀλόγως· λεπτὸν γὰρ αὐτοῦ περιανθεῖ τὸ θερμὸν ἐπιπολῆς ἐξωθούμενον ὑπὸ τῆς ψυχρότητος.

A. 4. μόνον] Ponendum poſt προσβλέψαντες. In fine hujus capitis ψυχρότητος ſumſi a Xyl. Amiot. Anon. Jun. pro vulgato θερμότητος.
A. 8. πυρωπὸν] Ita omnes libri. Vulgo, πυρωτόν.

mientes, quo tempore planta maxime turget et florem parturit ſuum, et ſpiritum a papavere defluentem non caute obſervatum ab iis qui ſuccum colligunt, ſubvertere homines. Herba autem alyſſus ſi duntaxat in manum ſumatur, immo nonnullos ſi modo intueantur eam, ſingultu liberat: eadem pecori et caprarum gregibus conducere dicitur, ſi juxta caulas plantetur. Roſa autem, *rhodon* Græcis, haud dubie dicitur, quia multum odoris exhalet; quo fit, ut etiam celerrime marceſcat: naturalem autem habet vim refrigerandi, adſpectu igneum aliquid oſtentans, idque non abſque ratione: nam in ſuperficie ejus tenuis efflореſcit calor, eo a frigore expulſus.

τε πόροι τῶν αἰσθητηρίων ἐκκαθαίρωνται, καὶ λεπτύνεται
τὰ ὑγρὰ πράως ἄνευ πληγῆς καὶ σάλου τῇ θερμότητι
διακρινόμενα, καὶ φύσει ψυχρὸς ὢν ὁ ἐγκέφαλος ἀναθάλ-
πηται. Διὸ μάλιστα τοὺς ἀνθινοὺς ἐκ τῶν τραχήλων κα-
θάπτοντες ὑποθυμίδας ἐκάλουν, καὶ τοῖς ἀπὸ τούτων
μύροις ἔχριον τὰ στήθη· μαρτυρεῖ δὲ Ἀλκαῖος κελεύων
καταχέαι τὸ μύρον αὐτῷ κατὰ τὰς πολλὰ παθοίσας κε- F
φαλᾶς, καὶ τῷ πολιῷ στήθεος· οὕτω καὶ ἐντεῦθεν αἱ ὀσμαὶ
τοξεύουσιν ὑπὸ θερμότητος εἰς τὸν ἐγκέφαλον, ἁρπαζό-
μεναι ταῖς ὀσφρήσεσι. Οὐ γὰρ ὅτι τῇ καρδίᾳ τὸν θυμὸν
ἐνστρατοπεδεύειν ᾤοντο, τοὺς περιδεραίους τῶν στεφάνων ὑπο-
θυμίδας ἐκάλουν· ἐπιθυμίδας γὰρ αὐτοὺς διά γε τοῦτο
μᾶλλον ἦν καλεῖσθαι προσῆκον· ἀλλ', ὡς λέγω, διὰ
τὴν ἀποφορὰν καὶ ἀποθυμίασιν. Μὴ θαυμάζωμεν δὲ εἰ το-
σαύτην αἱ τῶν στεφάνων ἀποφοραὶ δύναμιν ἔχουσιν. Ἱστο-
ροῦσι γὰρ ὅτι καὶ σκιὰ σμίλακος ἀποκτίννυσιν ἀνθρώπους

E. 4. λεπτύνεται] Sic Palat. Vatic. Vulgo, λεπτύνονται.

tus qui ſunt inſtrumento ſentiendi expurgentur, et humores incidantur, ſenſim abſque vehementi ictu aut agitatione diſcuſſi, ſimulque cerebrum natura frigidum refocilletur. Itaque ſerta, e floribus texta præcipue, a cervice ſuſpendentes, *hypothymidas* appellabant, unguentiſque quibus ea erant delibuta, pectus inungebant. Teſtatur etiam Alcæus, jubens *unguentum ſibi affundi ſuper multa paſſum caput et canum pectus*. Sic etiam inde odores a calore ejaculantur in cerebrum, rapientibus eos naribus. Non enim ideo *hypothymides* vocaverunt collo appenſas coronas, quod animum caſtra ſua in corde habere putarent: (eſt enim thymos animus) ſed propter exhalantem potius fragrantiam, quam ipſi *apothymiaſin* nominant. Mirum vero nemini debet videri, ſi exhalationes ſertorum vim tantam habent: cum memoriæ proditum ſit umbram ſmilacis interficere homines in ea dor-

ἐγκαταδαρθόντας ὅταν ὀργᾷ μάλιστα πρὸς τὴν ἄνθησιν·
648 καὶ τὸ τῆς μήκωνος ἀπορρέον πνεῦμα μὴ φυλαξαμένοις τοῖς τὸν ὀπὸν τρυγῶσι, συνέβη καταπεσεῖν· Τὴν δὲ ἄλυσσον καλουμένην βοτάνην καὶ λαβόντες εἰς τὴν χεῖρα μόνον, οἱ δὲ καὶ προσβλέψαντες, ἀπαλλάττονται λυγμοῦ· λέγεται δὲ καὶ ποιμνίοις ἀγαθὴ καὶ αἰπολίοις, παραφυτευομένη ταῖς μάνδραις. Τὸ δὲ ῥόδον ὠνόμασται δήπουθεν ὅτι ῥεῦμα πολὺ τῆς ὀδωδῆς ἀφίησι· διὸ καὶ τάχιστα μαραίνεται· ψυκτικὸν δὲ ἐστι δυνάμει, τῇ δὲ ὄψει πυρωπόν, οὐκ ἀλόγως· λεπτὸν γὰρ αὐτῷ περιανθεῖ τὸ θερμὸν ἐπιπολῆς ἐξωθούμενον ὑπὸ τῆς ψυχρότητος.

A. 4. μόνον] Ponendum poſt προσβλέψαντες. In fine hujus capitis ψυχρότητος ſumſi a Xyl. Amiot. Anon. Jun. pro vulgato θερμότητος.
A. 8. πυρωπὸν] Ita omnes libri. Vulgo, πυρωτόν.

mientes, quo tempore planta maxime turget et florem parturit ſuum, et ſpiritum a papavere defluentem non caute obſervatum ab iis qui ſuccum colligunt, ſubvertere homines. Herba autem alyſſus ſi duntaxat in manum ſumatur, immo nonnullos ſi modo intueantur eam, ſingultu liberat: eadem pecori et caprarum gregibus conducere dicitur, ſi juxta caulas plantetur. Roſa autem, *rhodon* Græcis, haud dubie dicitur, quia multum odoris exhalet; quo fit, ut etiam celerrime marceſcat: naturalem autem habet vim refrigerandi, adſpectu igneum aliquid oſtentans, idque non abſque ratione: nam in ſuperficie ejus tenuis effloreſcit calor, eo a frigore expulſus.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Β'. B

Περὶ τοῦ κιττοῦ, πότερον τῇ φύσει θερμὸς ἢ ψυχρός ἐστιν.

QUÆSTIO II.

De natura hederæ calidane ſit an frigida.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΑΜΜΩΝΙΟΣ. ΤΡΥΦΩΝ. ΕΡΑΤΩΝ.

PERSONÆ COLLOQUII.

AMMONIUS. TRYPHON. ERATON.

α'. ΕΠΑΙΝΕΣΑΝΤΩΝ δὲ ἡμῶν τὸν Τρύφωνα, μειδιῶν ὁ Ἀμμώνιος, Οὐκ ἄξιον, ἔφη, ποικίλον οὕτω καὶ ἀνθηρὸν λόγον ὥσπερ στέφανον ἀντιλέγοντα διαλακτίζειν. Πλὴν ὅ, τε κιττὸς οὐκ οἶδ᾽ ὅπως συγκαταπέπλεκται ψυχρότητι, συγκατασβεννύναι λεγόμενος τὸν ἄκρατον· ἔστι γὰρ ἔμπυρος καὶ θερμότερος. Καὶ ὅγε καρπὸς αὐτοῦ μιγνύμενος εἰς τὸν οἶνον, μεθυστικὸν ποιεῖ καὶ ταρακτικὸν τὸ πυ-

B. 11. διαλακτίζειν] T. V. Anon. διαλακίζειν.

I. HIC cum nos Tryphonem laudaviſſemus, renidens Ammonius, Indignum vero fuerit, inquit, tam variam et floridam orationem contradicendo tanquam corollam diſcerpere. Unum id me offendit, quod in eam intexta fuit hedera, et frigore ſuo dicta merum reſtinguere. Etenim calida eſt hedera, ejuſque fructus vino admixtus inflammando vim ejus inebriandi et conturbandi auget. Et pal-

C ῥεῖσθαι. Τὸ δὲ κλῆμα λέγουσιν αὐτὸ ἀπώμενον, ὥσπερ τὰ πυρὶ ξύλα συνδιαστρέφεσθαι. Χιὼν δὲ πολλάκις ἡμέρας συχνὰς ἐπιμένουσα τοῖς ἄλλοις φυτοῖς, φεύγει τάχιστα τὸν κιττόν· μᾶλλον δὲ ὅλως εὐθὺς ἀπόλλυται, καὶ περιτήκεται περὶ αὐτὸν ὑπὸ θερμότητος. Ὃ δὲ μέγιστόν ἐστιν, ὑπὸ Θεοφράστου δ' ἱστόρηται, Ἀλεξάνδρου κελεύσαντος Ἑλληνικὰ δένδρα τοῖς ἐν Βαβυλῶνι παραδείσοις ἐμβαλεῖν Ἅρπαλον, μάλιστα δὲ, τῶν τόπων ἐμπύρων ὄντων καὶ περιφλεγόντων, τὰ ἀλσώδη καὶ εὐπέταλα καὶ σκιερὰ καταμῖξαι τοῖς φυτοῖς, μόνον οὐκ ἐδέξατο τὸν
D κιττὸν ἡ χώρα, καί τοι πολλὰ τοῦ Ἁρπάλου πραγματευομένου καὶ προσφιλονεικοῦντος· ἀλλ' ἀπώλλυτο καὶ κατεξηραίνετο, τῷ πυρώδης μὲν αὐτὸς εἶναι, πρὸς πυρώδη δὲ μίγνυσθαι γῆν, οὐ λαμβάνων κρᾶσιν, ἀλλ' ἐξιστάμενος. Αἱ γὰρ ὑπερβολαὶ φθείρουσι τὰς δυνάμεις· διὸ τῶν ἐναντίων μᾶλλον ὀρέγονται, καὶ φιλόθερμόν ἐστι τὸ ψυχρὸν, καὶ φιλόψυχρον τὸ θερμόν· ὅθεν οἱ ὀρεινοὶ καὶ

C. 1. αὐτὸ—ξύλα] Legendum, αὐτοῦ σπώμενον, ὥσπερ τῷ πυρὶ τὰ ξύλα—.

mitem hederæ avulſum ferunt inſtar lignorum igni curvatorum intorqueri. Nix etiam, quæ aliis plantis ſæpe per complures dies incumbit, hederam celerrime fugit, immo autem ſtatim perit liqueſcens ejus caliditate. Maximum argumentum eſt, quod Theophraſtus narrat, juſſum ab Alexandro Harpalum hortis, qui erant Babylone, Græcas inſerere plantas ſolo iis in locis admodum fervido, alſioſas et foliis luxuriantes umbramque amantes herbas plantis reliquis permiſcuiſſe: ſolam hederam non fuiſſe a ſolo receptam, quanquam magno conatu, magnaque contentione plantare eam Harpalus eniteretur: ſed exſiccatam periiſſe; quippe calida ipſa temperari cum tellure calida non potuit, ſed periit. Nam exſuperantia facultates perdunt. Quæ cauſſa eſt, ut contraria appetant, et calorem ament frigida, frigus

πνευματώδεις καὶ νιφόμενοι τόποι τὰ δᾳδώδη καὶ πισσότροφα τῶν φυτῶν μάλιστα πεύκας καὶ στροβίλους ἐκφέρουσιν. Ἄνευ δὲ τούτων, ὦ φίλε Τρύφων, τὰ δύσριγα καὶ ψυχρὰ φυλλορροεῖ, μικρότητι τοῦ θερμοῦ καὶ ἀσθενείᾳ συ- E στελλομένου, καὶ προλείποντος τὸ φυτόν· ἐλαίαν δὲ καὶ δάφνην καὶ κυπάριττον ἀειθαλῆ διαφυλάσσει τὸ λιπαρὸν καὶ τὸ θερμόν, ὥσπερ ὁ κιττός. Ὅθεν ὁ φίλτατος Διόνυσος, οὐχ ὡς βοηθὸν ἐπὶ τὴν μέθην, οὐδ᾽ ὡς πολέμιον τῷ οἴνῳ, τὸν κιττὸν ἐπήγαγεν· ὅς γε τὸν ἄκρατον, ἄντικρυς μέθυ, καὶ μεθυμναῖον αὐτὸς αὑτὸν ὠνόμασεν. Ἀλλά μοι δοκεῖ, καθάπερ οἱ φίλοινοι, μὴ παρόντος ἀμπελίνου, κριθίνῳ χρῶνται πόματι, καὶ μηλίτας τινάς, οἱ δὲ φοινικίνους οἴνους ποιοῦσιν· οὕτω καὶ ὁ ποθῶν χειμῶνος ὥρᾳ τὸν ἀπὸ τῆς ἀμπέλου στέφανον, ὡς ἐκείνην ἑώρα γυμνὴν καὶ ἄφυλλον, F ἀγαπῆσαι τὴν ὁμοιότητα τοῦ κιττοῦ. Καὶ γὰρ τοῦ κλήματος τὸ ἑλικῶδες τοῦτο καὶ σφαλλόμενον ἐν τῇ πορείᾳ,

E. 10. χειμῶνος ὥρᾳ] Sic Baſ. Xyl. Amiot. Ceteri omnes et vulgo, μιμέμενος ὥρας.

calida: atque montoſa, ventiſque et nivibus expoſita loca facibus aptas et picem ferentes maxime producunt arbores, ut laricem et pinum coniferam. Præter hæc, mi Tryphon, algidæ et frigidæ ſtirpes facile folia amittunt ob paucitatem caloris imbecillitate conſtricti, et plantam deſerentis: oleam, laurum, ac cupreſſum ſemper virentem conſervat pinguedo et calor, ſicut et hederam. Proinde cariſſimus Bacchus hanc non ut auxilium adverſus ebrietatem adhibuit, aut vino adverſam, qui merum ab inebriando aperte *methy*, et ſeſe Methymnæum appellavit. Sed mihi videtur, quemadmodum vinoſi vero deſtituti vino hordeaceo utuntur potu, et e malis aut palmulis quædam ſibi vina conficiunt: ita qui hyeme deſideraret viteam coronam, ubi nudam et foliis vacuam vidit vitem, ob ſimilitudinem hederaceam amplexus. Nam et palmitis ambages iſtæ, lubricique in progrediendo ambitus atque lapſus, et foliorum

καὶ τοῦ πετάλου τὸ ὑγρὸν, καὶ περικεχυμένον ἀτάκτως, μάλιστα δὲ αὐτὸς ὁ κόρυμβος ὄμφακι πυκνῷ καὶ περκάζοντι προσεοικὼς, ἐκμεμίμηται τὴν τῆς ἀμπέλου διάθεσιν. Οὐ μὴν ἀλλὰ κἂν βοηθῇ τι πρὸς μέθην ὁ κιττὸς, θερμότητι τοῦτο ποιεῖν φήσομεν αὐτὸν, ἀνοίγοντα τοὺς πόρους, ἢ συνεκπέττοντα μᾶλλον τὸν ἄκρατον· ἵνα καὶ μένῃ σὴν χάριν, ὦ Τρύφων, ἰατρὸς ὁ Διόνυσος.

β'. Πρὸς ταῦτα, ὁ μὲν Τρύφων ἄφωνος ἦν, ὅπως ἀντείποι
649 σκεπτόμενος· ὁ δὲ Ἐράτων ἕκαστον ἡμῶν τῶν νέων ἀνακαλούμενος, ἐκέλευε βοηθεῖν τῷ Τρύφωνι τῶν στεφάνων, ἢ τοὺς στεφάνους ἀποτίθεσθαι· καὶ Ἀμμώνιος ἔφη παρέχειν ἄδειαν, οὐ γὰρ ἀντερεῖν οἷς ἂν ἡμεῖς εἴπωμεν. Οὕτω δὴ καὶ τοῦ Τρύφωνος ἐπικελεύοντος εἰπεῖν τι, Αἱ μὲν ἀποδείξεις, ψυχρὸν εἶναι τὸν κιττὸν, οὐκ ἐμὸν ἦν ἔργον, ἀλλὰ Τρύφωνος· οὗτος γὰρ αὐτῷ ψύχοντι καὶ στύφοντι πολλὰ χρῆ-

A. 1. τῶν στεφάνων] Delet Anonym. Contra Mez. Reiſk. præmittunt ὑπέρ. Vulgatam non plane repudiem.

A. 6. ἦν] Malim mutare in ἔφην, quamquam mox repetitur.

flexilis atque inordinata circumfuſio, et maxime corymbus ipſe uvæ immaturæ denſæ, jamque colorem ducenti ſimilis, vitis formam imitantur. Quinetiam ſi quid contra ebrietatem facit hedera, calore id eam ſuo facere dicemus, aperientem meatus, aut potius concoctionem meri adjuvante: ut tuam in gratiam Bacchus, O Tryphon, medicus maneat.

II. Ad hæc vocem cohibente Tryphone, et quid reſponderet meditante, Eraton juniores nos ſingulatim compellans hortabatur, ut aut Tryphonem pro coronis propugnantem adjuvaremus, aut coronas deponeremus. Et Ammonius ſecuritatem oſtendebat, pollicens nihil ſe dicturum adverſus ea quæ propoſuiſſemus. Itaque, cum Tryphon etiam hortaretur ad dicendum, Demonſtrare, inquam ego, hederam eſſe frigidam non eſt meæ operæ, ſed Tryphonis: is enim ea ut frigus inducente ac ſtipante frequenter utitur. Cæterum ex

ται· τῶν δ' εἰρημένων, ἔφην, τὸ μὲν μεθύσκειν κιττὸν οἴνῳ
μιγνύμενον, οὐκ ἀληθές ἐστι· ὃ γὰρ ἐμποιεῖ τοῖς πιοῦσι
πάθος, οὐ μέθην ἄν τις εἴποι, ταραχὴν δὲ καὶ παρα- B
φροσύνην, οἷον ὑοσκύαμος ἐμποιεῖ, καὶ πολλὰ τοιαῦτα,
κινοῦντα μανικῶς τὴν διάνοιαν. Ὁ δὲ τοῦ κλήματος
σπασμὸς, ἄλογός ἐστι· ταῦτα γὰρ παρὰ φύσιν ἔργα τῶν
κατὰ φύσιν δυνάμεων οὐκ ἔστιν· ἀλλὰ καὶ τὰ ξύλα δια-
στρέφεται, τοῦ πυρὸς τὸ ὑγρὸν ἕλκοντος ἐξ αὐτῶν βίᾳ,
κυρτότητας ἴσχοντα καὶ παραβάσεις· τὸ δὲ συγγενὲς θερ-
μὸν αὔξειν καὶ τρέφειν πέφυκε. Σκόπει δὲ μὴ μᾶλλον
ἀῤῥωστία τις καὶ ψυχρότης σώματος τὸ πολυκαμπὲς καὶ
χαμαιπετὲς πέφυκεν, ἀντερείσεις πυκνὰς καὶ ἀντικοπὰς
λαμβάνοντος, ὥσπερ ὁδοιπόρου δι' ἀσθένειαν πολλάκις ἀ-
ποκαθίζοντος, εἶτα πάλιν ἐρχομένου· διὸ καὶ περιπλοκῆς C
δεῖται καὶ στηρίγματος, αὐτὸς ἑαυτὸν ἀνέχειν καὶ ποδηγεῖν

A. 9. ὃ γὰρ ἐμποιεῖ] Sic Baſ. Xyl. Vulgo, τὸ γὰρ ἐμποιεῖν· unde quis etiam corrigat τὸ γὰρ ἐμποιηθέν.

B. 2. ὑοσκύαμος] Sic Palat. Anon. V. Amiot. Mez. Vulgo, κύαμος.

B. 6. ἐξ αὐτῶν] Sic T. V. Amiot. Anon. Mez. Vulgo, ἐξ αὐτοῦ.

his quæ dicta ſunt, inebriare hederam vino admixtam verum non eſt. Quam enim bibentibus adfectionem infert, non ebrietatem recte dixeris, ſed perturbationem abalienationemque mentis: qualem altercum etiam, et multa alia inducunt, inſania animum exagitantia. Avulſio autem palmitis illa, ratione vacat: hæc enim quæ contra naturam fiunt, non ſunt naturalibus imputanda facultatibus: ſed et ligna curvantur, igne humorem educente vi ex ipſis ita contorta. Cognatus autem calor id natura habet ut augeat atque alat. Atque hoc vide, an non frigiditas aliqua corporis multiplices illos flexus et humilitatem hederæ humi ſerpentis efficiat retuſa crebro ac repreſſa: ſicut cum viator ob imbecillitatem crebrius conſidet, deinde rurſum viam init. Itaque etiam amplexu opus habet hedera et fulcro, ipſa ſeipſam ſuſtentare et producere non valens ob

ἀδυνατοῦν δι' ἔνδειαν θερμότητος, ἧς τὸ ἀνωφερὲς δύναμίς ἐστιν. Ἡ δὲ χιὼν ἀπορρεῖ καὶ περιτήκεται δι' ὑγρότητα τοῦ φύλλου· τὸ γὰρ ὕδωρ σβέννυσιν αὐτῆς, καὶ κόπτει τὴν χαυνότητα, ἅτε μικρῶν οὖσαν καὶ πυκνῶν ἄθροισμα πομφολύγων· ὅθεν οὐχ ἧττον ἐν τοῖς περιψύκτοις σφόδρα καὶ νοτεροῖς τόποις ἢ τοῖς προσηλίοις αἱ χιόνες ῥέουσι. Τὸ δ' ἀειθαλὲς τοῦτο, καὶ, ὥς φησιν Ἐμπεδοκλῆς, ἐμπεδόφυλλον, οὐκ ἔστι θερμότητος· οὐδὲ γὰρ ψυχρότητος τὸ φυλλορροεῖν. Ἡ οὖν μυρρίνη, καὶ τὸ ἀδίαντον,
D οὐκ ὄντα τῶν θερμῶν ἀλλὰ τῶν ψυχρῶν, ἀεὶ τέθηλεν. Ἔνιοι μὲν οὖν ὁμαλότητι κράσεως οἴονται παραμένειν τὸ φύλλον. Ἐμπεδοκλῆς δὲ πρὸς τούτῳ καὶ πόρων τινὰ συμμετρίαν αἰτιᾶται, τεταγμένως καὶ ὁμαλῶς τὴν τροφὴν διιέντων, ὥστε ἀρκούντως ἐπιρρεῖν. Τοῖς δὲ φυλλορροοῦσιν οὐκ ἔστι, διὰ μανότητα τῶν ἄνω καὶ στενότητα τῶν κάτω

C. 3. ἀνωφερὲς] Sic Xyl. T. V. Mez. Amiot. Vulgo, ἀνωφελές.
C. 6. οὖσαν] Aſſumſi ex T. V. Anon. Mez. Vulgo, εἶναι.

inopiam caloris, cujus eſt ſurſum efferre. Nix porro quod liqueſcit et defluit ab hedera, id ob humiditatem folii fit: aqua enim nivem delet, et laxitatem ipſius incidit, utpote congeriem exiguarum ac crebrarum bullarum. Itaque in valde frigidis, ſed humectis locis, nix non minus quam in apricis fluit. Jam ille perpetuus viror, et, ut vocat Empedocles,

—*folii conſtantia firma*,

non eſt a calore: ut neque foliorum delapſus a frigore: nam myrtus, et adiantum, non calida hæc, ſed frigida, ſemper virent. Sunt qui æquabilitatem temperamenti pro cauſſa adſignant. Empedocles præterea proportionem quandam congruam meatuum ponit, qui ordine et æquabiliter alimentum tranſmittant, ita ut ſufficienter id affluat. At quorum folia defluunt, iis non ſuppeditat alimentum, ob raritatem ſuperiorum, et inferiorum anguſtias meatuum: cum

πόρων, ὅταν οἱ μὲν μὴ ἐπιπέμπωσιν, οἱ δὲ οὐ φυλάττωσιν, ἀλλ' ὀλίγον ἄθρουν λαβόντες ἐκχέωσιν, ὥσπερ ἐν ἀνδήροις πισὶν οὐχ ὁμαλοῖς· τὰ δὲ ὑδρευόμενα ἀεὶ τὴν τροφὴν διαρκῆ καὶ σύμμετρον ἀντέχει, καὶ διαμένει ἀγήρω καὶ χλοερά. Ἀλλ' ἐν Βαβυλῶνι φυτευόμενος, ἐξίστατο, E
καὶ ἀπηγόρευεν; εὖ γε ποιῶν ὁ γενναῖος οὗτος, ὅτι Βοιωτίῳ θεῷ πελάτης καὶ παράσιτος ὤν, οὐκ ἐβούλετο μετοικεῖν ἐν βαρβάροις, οὐδὲ Ἀλέξανδρον ἐζήλωσεν ἐξοικειούμενον ἐκείνοις τοῖς ἔθνεσιν, ἀλλ' ἔφευγε, καὶ διεμάχετο πρὸς τὴν ἀποξένωσιν. Αἰτία δὲ οὐχ ἡ θερμότης ἦν, ἀλλὰ μᾶλλον ἡ ψυχρότης, οὐχ ὑποφέρουσα τὴν ἐναντίαν κρᾶσιν. Οὐ γὰρ φθείρει τὸ οἰκεῖον, ἀλλὰ προσίεται καὶ φέρει, καθάπερ τὸ θύμον ἡ ξηρὰ γῆ, καίτοι θερ- F

D. 7. οἱ δὲ οὐ] Addidi οὐ ex Leonic. μὴ ejus loco exhibent V. Anon. Mez. Neganter item vertit Amiot.

D. 8. ἄθρουν] T. ὑγρόν· quod ad ſententiam præferam vulgatæ. Niſi tranſponendo corrigendum ſit, ἀλλ' ὀλίγην (ſcil. τροφὴν) λαβόντες, ἄθρουν ἐκχέωσιν.

D. 10. διαρκῆ — ἀντέχει] Prius ſumſi ex Palat. Vatic. Mez. pro vulgato διαρκεῖ. Alterum in ἀπέχει mutandum. Anon. aliter ſuccurrit, ita ἀεὶ διὰ τὴν τροφὴν διαρκῆ καὶ συμμέτρον ἀντέχει—.

E. 2. εὖ γε] Sic Baſ. Xyl. T. Vulgo, εὖ δέ.

neque hi ſubmittant, neque illi conſervent alimentum, ſed quod exiguum acceperunt, confertim profundant: ut quæ hauſtris rigantur inæqualiter perforatis. Quibus autem aqua ſufficit, ea ſemper alimentum quod ſatis ſit et proportione conveniat, retinent, perpetuoque virent, conſeneſcunt nunquam. At Babylone ſata hedera provenire et durare noluit? Laudo equidem generoſam plantam, quæ Bœotii dei cliens menſæque aſſecla noluerit ad barbaros migrare, neque imitari voluit Alexandrum iſtis gentibus ſimilem factum, ſed ſubterfugit inquilini repulitque conditionem. Cauſſa vero non fuit calor, ſed frigus contrariæ temperiei impatiens. Quod enim accommodatum eſt alicujus naturæ, ab eo id non perditur, ſed fovetur atque alitur: ſicut thy-

μὸν ὄν. Τὴν δὲ Βαβυλωνίαν οὕτω φασὶν ἀέρα πνιγώδη καὶ βαρὺν περιέχειν, ὥστε πολλοὺς τῶν ἐμπόρων, ὅταν ἐμπλήσωσιν ἀσκοὺς ὕδατος, ἐπὶ τούτων καθεύδειν ἀναψυχομένους.

F. 3. ἐμπόρων] Sic Steph. a quo diſſentiunt Ald. Baſ. Xyl. E. H. Palat. Vatic. qui conſentiunt in εὐπόρων. Collat. Muret. ἐκπόρων. Vulgatam Steph. habuit ex Schott. et Leonic. Ex Veneto nullus a vulgata diſſenſus annotatur.

mum fert terra ſicca, quanquam calidum. At Babylone ita æſtuoſum et præfocando moleſtum aërem eſſe aiunt, ut multi mercatorum utribus aqua impletis, frigoris corpori conciliandi cauſſa, indormiant.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Γʹ. 650

Διὰ τί γυναῖκες ἥκιστα μεθύσκονται, τάχιστα δὲ οἱ γέροντες.

QUÆSTIO III.

Cur mulieres minime, facillime ſenes inebrientur.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΦΛΩΡΟΣ. ΣΥΛΛΑΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

FLORUS. SYLLA.

ΕΘΑΥΜΑΖΕ δὲ Φλῶρος εἰ γεγραφὼς Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ μέθης, ὅτι μάλιστα μὲν οἱ γέροντες, ἥκιστα δὲ αἱ γυναῖκες ὑπὸ μέθης ἁλίσκονται, τὴν αἰτίαν οὐκ ἐξειργάσατο, μηδὲν εἰωθὼς προΐεσθαι τῶν τοιούτων· εἶτα μέντοι προὔβαλεν ἐν μέσῳ σκοπεῖν τοῖς παροῦσιν· ἦν δὲ τῶν συνήθων τὸ δεῖπνον. Ἔφη τοίνυν ὁ Σύλλας, Θατέρῳ θάτερον ἐμφαίνεσθαι· κἂν εἰ περὶ τῶν γυναικῶν ὀρθῶς τὴν

A. 15. Σύλλας] Ita ſcripſi conſtantiæ cauſſa; quando aliis fere omnibus in locis ſcriptum exſtat nomen. Hic omnes, excepto Xyl. libri habent Σύλας.

MIRUM vero videbatur Floro, quod Ariſtoteles in libro de ebrietate cum ſcripſiſſet, *maxime ſenes, minime mulieres ebrietate capi*, cauſſam non explicaviſſet; alioqui nihil tale ſolitus omittere. Eam vero in quodam familiarium convivio inquirendam in medium propoſuit. Tum Sylla, Alterum, inquit, cognoſci ex altero poteſt: et ſi de mulie-

αἰτίαν λάβοιμεν, οὐκ ἔτι πολλοῦ λόγου δεήσεσθαι περὶ τῶν γερόντων· ἐναντίας γὰρ εἶναι μάλιστα τὰς φύσεις τῇ τε ὑγρότητι καὶ ξηρότητι, καὶ τραχύτητι καὶ λειότητι, καὶ μαλακότητι καὶ σκληρότητι. Καὶ τοῦτο, ἔφη, λαμβάνω κατὰ τῶν γυναικῶν πρῶτον, ὅτι τὴν κρᾶσιν ὑγρὰν ἔχουσιν, ἣ καὶ τὴν ἁπαλότητα τῆς σαρκὸς ἐμμεμιγμένην παρέχει, καὶ τὸ στίλβον ἐπὶ λειότητι, καὶ τὰς καθάρσεις· ὅταν οὖν ὁ οἶνος εἰς ὑγρότητα πολλὴν ἐμπέσῃ, κρατούμενος ἀποβάλλει τὴν βαφὴν, καὶ γίνεται παντάπασιν ἀβαφὴς καὶ ὑδατώδης. Ἔστι δέ τι καὶ παρ᾽ αὐτοῦ λαβεῖν Ἀριστοτέλους· τοὺς γὰρ ἄθρουν καὶ ἀπνευστὶ πίνοντας, ὅπερ ἀμυστίζειν ὠνό-

C μασαν οἱ παλαιοὶ, φησὶν ἥκιστα περιπίπτειν μέθαις, οὐ γὰρ ἐνδιατρίβειν τὸν ἄκρατον αὐτοῖς, ἀλλ᾽ ἐξωθούμενον ῥύμῃ διαπορεύεσθαι διὰ τοῦ σώματος. Ἐπιεικῶς δὲ

B. 4. λαμβάνω] Sic Mez. Vulgo, λαμβάνει. Senſus eſt *ſumo, ut conceſſum.*
B. 6. ἐμμεμιγμένην] Lego, ἐμμεμιγμένη: itaque verti.
B. 9. βαφὴν—ἀβαφὴς] Sic Steph. Libri alii omnes, ſecundo loco habent ἀναφής: unde forte quis legat, ἁφὴν—ἀναφής.
B. 11. ἀπνευστὶ] Ita Baſ. Xyl. E. H. Cæteri et vulgo, ἀμπνευστί.
C. 2. αὐτοῖς—ῥύμῃ] Prius dedi ex T. pro αὐτόν: poſterius ex Anon. et Mez. quod item velle videntur E. H. Venet. Palat. Vatic. qui habent ῥύμη. Poſſis item corrigere ῥύδην, ut Reiſk. Vulgo, ῥύμην.

ribus cauſſam repererimus veram, non multum diſputare opus erit de ſenibus. Naturæ enim maxime ſunt inter ſe contrariæ, humiditate, ſiccitate, lævitate, aſperitate, mollitie, duritie. Quod ad mulieres attinet, primum hoc, ut conceſſum ſumo, eas habere corporis humidam temperiem, quæ, immixta carni teneritatem in ea efficiat, et nitorem in lævitate, et purgationes. Cum ergo vinum in multum incidit humorem, vincitur aciemque ſuam amittit, fitque omnino languidum et aquoſum. Quinetiam ex ipſo ſumi aliquid poteſt Ariſtotele. Nam eos, qui uno hauſtu et citra reſpirationem magna ſiccant pocula, quod *amyſtizare* dictum fuit, a veteribus ait perhibitum non facile inebriari: nimirum quod merum in his non diu moretur, ſed impetu impulſum per corpus tranſeat. Plerumque autem

τὰς γυναῖκας ὁρῶμεν οὕτω πινούσας. Εἰκὸς δὲ αὐτῶν καὶ τὸ σῶμα, διὰ τὸν ἐνδελεχῆ τῶν ὑγρῶν κατασπασμὸν ἐπὶ τὰς ἀποκαθάρσεις, πολύπορον γεγονέναι, καὶ τετμημένον καθάπερ ἀνδήρεσι καὶ ὀχετοῖς· εἰς οὓς ἐμπίπτοντα τὸν ἄκρατον ὑπάγειν ταχέως, καὶ μὴ προσίστασθαι τοῖς κυρίοις μέρεσιν, ὧν διαταραττομένων συμβαίνει τὸ μεθύειν. Οἱ δὲ γέροντες ὅτι μὲν εἰσιν ἐνδεεῖς ἰκμάδος οἰκείας, τοὔνομά μοι δοκεῖ φράζειν πρῶτον· οὐ γὰρ ὡς ῥέοντες εἰς γῆν, ἀλλ' ὡς γεώδεις καὶ γεηροί τινες ἤδη γινόμενοι τὴν ἕξιν, οὕτω προσαγορεύονται. Δηλοῖ δὲ καὶ τὸ δυσκαμπὲς αὐτῶν, καὶ σκληρὸν, ἔτι δὲ ἡ τραχύτης, τὴν ξηρότητα τῆς φύσεως. Ὅταν οὖν ἐμπίνωσιν, εἰκὸς ἀναλαμβάνεσθαι τὸν οἶνον, τοῦ σώματος σπογγώδους διὰ τὸν αὐχμὸν ὄντος· εἶτα ἐμμένοντα πληγὰς καὶ βαρύτητας ἐμποιεῖν. Ὡς οὖν τὰ ῥεύματα τῶν μὲν πυκνῶν ἀποκλύζεται χωρίων, καὶ πηλὸν οὐ ποιεῖ, τοῖς δὲ ἀραιοῖς ἀναμίγνυται μᾶλλον· οὕτως ὁ οἶνος ἐν τοῖς τῶν γερόντων D

ſic bibere mulieres videmus. Probabile etiam eſt earum corpora ob perpetuam humorum detractionem multis aperiri meatibus, et inciſa eſſe quaſi hauſtris quibuſdam et tubulis, in quos illapſum merum celeriter abeat, neque principibus partibus adhæreſcat; quarum perturbatione oboritur ebrietas. Porro ſenibus deeſſe ſuum proprium humorem, principio ipſum Græcum eorum nomen videtur indicare: *gerontes* enim dicti ſunt, non tanquam fluentes ad terram, ſed quod eorum conſtitutio corporis jam quodammodo facta ſit terrea. Sed et rigor eorum, et durities, et aſperitas ſiccitatem naturæ declarat. Ubi ergo adbiberunt, par eſt corpus, ob ſiccitatem ſpongiæ inſtar cavernoſum, accipere vinum, quod permanens deinde feriat atque prægravet. Sicut ergo aquæ a denſis locis delabuntur, ita ut lutum non faciant, in raris autem facilius ſubſidunt et miſcentur; ita vi-

E σώμασιν ἔχει διατριβὴν, ἑλκόμενος ὑπὸ τῆς ξηρότητος. Ἄνευ δὲ τούτων, ἰδεῖν ἔστι τὰ συμπτώματα τῆς μέθης τὴν τῶν γερόντων φύσιν ἐξ αὐτῆς ἔχουσαν· ἔστι γὰρ συμπτώματα μέθης ἐπιφανέστατα, τρόμοι μὲν ἄρθρων, ψελλισμοὶ δὲ γλώσσης, πλεονασμοὶ δὲ λαλιᾶς, ὀξύτητες δὲ ὀργῆς, λῆθαί τε καὶ παραφοραὶ διανοίας· ὧν τὰ πολλὰ καὶ περὶ τοὺς ὑγιαίνοντας ὄντα πρεσβύτας, ὀλίγης ῥοπῆς δεῖται, καὶ σάλου τοῦ τυχόντος· ὥστε μὴ γένεσιν ἰδίων, ἀλλὰ κοινῶν ἐπίτασιν συμπτωμάτων γίνεσθαι τὴν μέ-
F θην τῷ γέροντι· τεκμήριον δὲ τούτου, τὸ μηδὲν εἶναι γέροντι νέου μεθυσθέντος ὁμοιότερον.

E. 8. ἰδίων, ἀλλὰ κοινῶν] Palat. οἰκείων, ἀλλὰ καινῶν. Subeſt ſane hic vitium, ita ſanandum, καινῶν, ἀλλὰ ἰδίων· quod partim vertendo ſecutus eſt Amiotus.

F. 1. τὸ μηδὲν] Omnes libri, manifeſto vitio, τοῦ μηδέν.

num in ſenilibus corporibus moram facit attractum a ſiccitate. Præter hæc videre licet ea quæ ebrietati comitantur ineſſe ultro naturæ ſenum: ſunt autem maxime evidentia, tremor membrorum, linguæ hæſitatio, garrulitas, iræ acres, oblivio et error mentis: quorum pleraque etiam ſanis ſenibus cum adſint, levi momento et quavis exagitatione inducuntur: ut in ſene ebrietas non novorum accidentium procreatio ſit, ſed propriorum quædam contentio. Cujus rei argumentum eſt, quod nihil tam ſimile eſt ſeni atque temulentus juvenis.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Δ΄.

Πότερον ψυχρότεραι τῇ κράσει τῶν ἀνδρῶν, ἢ θερμότεραί εἰσιν αἱ γυναῖκες,

QUÆSTIO IV.

Frigidioreſne temperamento, an calidiores viris ſint fœminæ.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΔΗΣ. ΑΘΡΥΙΛΑΤΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

APOLLONIDES. ATHRYILATUS.

α΄. Ὁ ΜΕΝ οὖν Σύλλας ταῦτα εἶπεν. Ὁ δὲ Τακτικὸς Ἀπολλωνίδης ἔφη, Τὸν μὲν περὶ τῶν γερόντων ἀποδέχεσθαι λόγον· ἐν δὲ ταῖς γυναιξὶν αὐτῷ δοκεῖν παραλελεῖφθαι τὸ τῆς ψυχρότητος, ἣ θερμότατον ἄκρατον ἀποσβέννυσθαι καὶ ἀποβάλλειν τὸ πλῆκτον καὶ πυρῶδες. Πιθανοῦ δὲ καὶ τούτου δοκοῦντος, Ἀθρυΐλατος ὁ Θάσιος 651

F. 14. περὶ] Addidi ex Palat.
F. 16. θερμότατον] Lego, θερμὸν ὄντα.
A. 1. Ἀθρυΐλατος] Non eſt idonea ratio, quare Xyl. eumque ſecutus Reiſk. hoc nomen vitioſum exiſtiment.

I. HÆC cum dixiſſet Sylla, Apollonides Tacticus, accipere ſe dixit de ſenibus prolatam rationem: de mulieribus autem, videri ſibi prætermiſſam earum frigiditatem, quæ calidiſſimum reſtinguat merum, vimque ejus et fervorem opprimat. Cum hoc quoque videretur dictum probabi-

ἰατρὸς ἐμβαλών τινα τῇ ζητήσει διατριβήν, Εἶναί τινας, ἔφησεν, οἳ τὰς γυναῖκας οὐ ψυχράς, ἀλλὰ θερμοτέρας τῶν ἀνδρῶν ὑπολαμβάνουσιν· ἑτέρους δὲ μᾶλλον, οἳ τὸν οἶνον οὐ θερμὸν ἀλλὰ καὶ ψυχρὸν ἡγοῦνται.

β΄. Θαυμάσαντος δὲ τοῦ Φλώρου, Τὸν μὲν περὶ τοῦ οἴνου λόγον, εἶπεν, ἀφίημι τούτῳ, δείξας ἐμέ· καὶ γὰρ ἐτυγχάνομεν ὀλίγαις ἡμέραις πρότερον εἰς τοῦτο διειλεγμένοι· τῶν δὲ γυναικῶν, ἔφη, τὴν θερμότητα πρῶτον ἀπὸ τῆς ψιλότητος οἴονται δεικνύναι, καταναλισκομένου τοῦ περιττώματος
B ὑπὸ τῆς θερμότητος, ὃ πλεονάζον εἰς τρίχας τρέπεται. Δεύτερον δέ, τῷ πλήθει τοῦ αἵματος, ὃ πηγὴ μὲν εἶναι δοκεῖ τῆς ἐν τῷ σώματι θερμότητος, ἔστι δὲ τοσοῦτον ταῖς γυναιξὶν, ὥστε αὐτὰς καταπιμπράναι καὶ περιφλέγειν, εἰ μὴ πολλαὶ καὶ ταχεῖαι συμβαίνοιεν καθάρσεις. Τρίτον τοῦτο τὸ περὶ τὰς ταφὰς αἱρεῖ θερμότερα τὰ θήλεα τῶν ἀῤῥένων εἶναι· λέγεται γὰρ ὑπὸ τῶν σκυλωρευομένων, τὰ μὲν

A. 4. μᾶλλον] Reponendum hinc poſt ψυχρόν.
B. 7. τὰ μὲν] Vitioſum Mez. τάδε. Anon. ταφάς : ſaltem plenius ita ſcribendum erat, τὰς ταφάς. Satis hoc ad ſenſum : ſed paulo altius hærere videtur vitium.

liter, Athryilatus Thaſius medicus moram quandam injecit, eſſe quoſdam inquiens, qui fœminas non frigidas, ſed viris calidiores cenſeant: alios, quibus vinum non calidum, ſed frigidum videatur.

II. Quod cum miraretur Florus, De vino, inquit Athryilatus, rem explicandam huic relinquo (me demonſtrans: nam paucis ante diebus hac de re fueramus inter nos collocuti). Fœminarum autem caliditatem exiſtimant primum glabritie demonſtrari, conſumto a calore excremento, quod abundans alioqui in pilos vertitur. Deinde ſanguinis multitudine, qui cum fons caloris in corpore videatur eſſe, tam copioſus eſt fœminis, ut eas inflammet atque incendat, niſi multæ iis et celeres accidant purgationes. Tertium argumentum ab eo ducitur, quod in ſepulturis fit, et calidiora fœminarum quam marium corpora arguit. Traditum enim eſt, veſpillones ca-

συντίθεσθαι πρὸς δέκα νεκροὺς ἀνδρῶν, ἕνα γυναικός, καὶ συνεξάπτειν, δᾳδῶδές τι καὶ λιπαρὸν αὐτῶν τῆς σαρκὸς ἐχούσης, ὥστε ὑπέκκαυμα γίνεσθαι τῶν ἄλλων. Ἔτι δὲ, εἰ θερμότερον τὸ γονιμώτερον, αἱ δὲ παρθένοι τῶν παίδων ὀργῶσι πρότερον καὶ σαλεύονται πρὸς τὸ γεννᾷν, οὐδ' C αὐτή τις ἀσθενὴς ἀπόδειξις ἂν εἴη τῆς θερμότητος. Ἔτι δὲ καὶ μείζων καὶ πιθανωτέρα, τὸ πρὸς τὰ κρύη καὶ τοὺς χειμῶνας εὐφόρως ἔχειν· ἧττον γὰρ αἱ πλεῖσται ῥιγοῦσι τῶν ἀνδρῶν, καὶ παντάπασιν ἱματίων ὀλίγων δέονται.

γ'. Ἀλλ' ἀπ' αὐτῶν οἶμαι τούτων, ὁ Φλῶρος ἔφη, τῶν ἐπιχειρημάτων ἐλέγχεσθαι τὸ δόγμα. Πρῶτον μὲν γὰρ ἀντέχουσι τῷ ψύχει μᾶλλον, ὅτι πολλάκις τὸ ὅμοιον ὑπὸ τοῦ ὁμοίου δυσπαθέστερόν ἐστιν. Ἔπειτα μέν τοι, καὶ τὸ σπέρμα μὴ προγεγονέναι τὸ γόνιμον, ἀλλὰ κατάψυξιν, ἀλλ' ὕλην μόνον καὶ τροφὴν παρέχειν τῷ ἀπὸ τοῦ D

C. 10. προγεγονέναι τὸ γονίμον] Forte μὴ προσγέγονεν αὐταῖς γόνιμον.
D. 1. παρέχειν] Lego παρέχον. Aut ante ὕλην excidit οἷον. Mox ψυχρότερον malim in ψυχρότατον mutari.

davera urenda ita componere, ut decem virilibus apponerent unum muliebre, unaque incendere; quod muliebre corpus quidpiam tædæ ſimile atque pingue habeat; efficiatque eo ut reliqua etiam facilius ardeant. Porro ſi id calidius eſt quod ad gignendum eſt proclivius: cum virgines prius quam pueri ad rem veneream incitentur, ne hoc quidem leve eſt argumentum muliebris caliditatis. Majus etiam hoc et ad perſuadendum aptius, quod gelu et hyemem mulieres facilius perferunt: pleræque enim minus algent quam viri, omninoque paucas veſtes deſiderant.

III. Ego autem, inquit Florus, his ipſis ratiocinationibus everti iſtam judico opinionem. Primum enim quod frigus magis tolerant, eo fit quia ſæpenumero ſimile a ſimili minus afficitur. Deinde non ſemen genitale prius in mulieribus naſcitur: ſunt enim frigidiores: ſed alimentum duntaxat et materies quæ maris ſubjiciatur ſemini. Tum

ἄρρενος. Ἔπειτα λήγουσι τίκτουσαι πολὺ πρότερον, ἢ
γεννῶντες οἱ ἄνδρες. Καίονται δὲ βέλτιον ὑπὸ πιμελῆς,
ὃ δοκεῖ ψυχρότερον εἶναι τοῦ σώματος· ἥκιστα γοῦν οἱ νέοι
καὶ γυμναστικοὶ πιμελώδεις. Ἡ δὲ ἔμμηνος κάθαρσις, οὐ
πλήθους, ἀλλὰ διαφθορᾶς καὶ φαυλότητός ἐστιν αἵματος·
τὸ γὰρ ἄπεπτον αὐτοῦ, καὶ περιττωματικόν, οὐκ ἔχον
ἵδρυσιν, οὐδὲ σύστασιν ἐν τῷ σώματι, δι' ἀσθένειαν, ἐκ-
πίπτει, παντάπασιν ἀμβλὺ καὶ θολερὸν ἀρρωστίᾳ τοῦ θερμοῦ
γινόμενον· δηλοῖ γοῦν καὶ τὸ ῥιγοῦν καὶ τὸ ὑποφρίττειν ὡς
E ἐπιπολὺ τὰς καθαιρομένας, ὅτι ψυχρόν ἐστι καὶ ἄπεπτον
τὸ κεκινημένον καὶ ἀποχωροῦν ἐκ τοῦ σώματος. Τὴν δὲ
ψιλότητα τίς ἂν εἴποι θερμότητος, οὐχὶ μᾶλλον ψυχρό-
τητος, εἶναι τὸ πάθος, ὁρῶν τὰ θερμότατα τοῦ σώματος
μέρη δασυνόμενα; πάντα γὰρ ἐξωθεῖται τὰ τοιαῦτα τῷ
θερμῷ, χαλάζοντι καὶ ἀναστομοῦντι τὴν ἐπιφάνειαν.
Ἡ δὲ λειότης πυκνότητι γέγονεν ὑπὸ ψυχρότητος·

longe citius deſinunt parere mulieres, quam gignere viri. Quod uruntur cadavera mulierum promtius, ob pinguedinem fit, quæ corporis pars eſt frigidior: itaque juvenes et qui corpora exercent, minime pingueſcunt. Illa autem menſtrua purgatio non eſt copioſi, ſed vitioſi et corrupti ſanguinis: qui concoqui cum non poſſit et excrementum ſit, locum in corpore non inveniens ubi ſubſiſtat, ob imbecillitatem excidit plane languidus et conturbatus caloris defectu. Quin et horror ac rigor plerumque purgationem patientibus accidens, ſatis oſtendit frigidum eſſe et incoctum id quod agitatur et ſecedit e corpore. Qui vero glabrities calorem potius quam frigus cauſſam habere dicatur? cum videamus calidiſſimas corporis partes maxime pilis obſeri: omnia enim iſta vi caloris in ſuperficiem expelluntur, ab eo vellicatam et apertam. Lævitas autem denſitati accidit frigore. Denſiora autem mulierum eſſe quam

ὅτι δέ εἰσι πυκνότεραι τ̃ ἀνδρῶν, ὦ φίλε Ἀθρυΐλατε, πύθοιο ἂν παρὰ τ̃ ἐπὶ συναναπαυομένων γυναιξὶν ἢ μύρον ἀληλιμμέναις ἢ ἔλαιον· ἀναπίμπλανται γὰρ αὐτοὶ τοῦ χρίσματος ἐν τῷ συγκαθεύδειν, κἂν μὴ θίγωσι μηδὲ προσάψωνται τῶν γυναικῶν, διὰ θερμότητα καὶ μανότητα τοῦ σώματος ἕλκοντος. F

E. 8. ὅτι δέ εἰσι πυκνότεραι—ἕλκοντος] πυκνότεραι eſt ex Palat. Vatic. Ἀθρυΐλατε Steph. habet ex Leonic. et Schott. alii omnes λοιπε. Mox tranſponam, τοῦ αὐτοῦ χρίσματος. Poſt ἕλκοντος lacuna eſt in Vatic. ſane excidiſſe vid:tur hujuſmodi quid, τῶν ἀνδρῶν ἀπὸ πυκνοῦ καὶ ψυχροῦ τοῦ τῶν γυναικῶν. Reddidi hoc ſupplementum in Verſione.

virorum corpora, mi Athryilate, diſcere poſſis ex iis qui concumbunt cum mulieribus unguento aut oleo delibutis: opplentur enim eodem unguento inter concumbendum, etiam ſi mulieres non contrectent neque attingant; corpore virili calido et raro id attrahente ex fœmineo corpore denſo ac frigido.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Ε′.

Εἰ ψυχρότερος τῇ δυνάμει ὁ οἶνος.

QUÆSTIO V.

Vinum an facultate ſit frigidum.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΑΘΡΥΙΛΑΤΟΣ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

ATHRYILATUS. PLUTARCHUS.

α′. ΟΥ μὴν ἀλλὰ τὸ μὲν περὶ τῶν γυναικῶν, ἔφη, καὶ πρὸς τοὐναντίον ἀνδρικῶς ἐπικεχείρηται. Τὸν δὲ οἶνον ἐπιθυμῶ μαθεῖν ὁπόθεν ὑπόνοιαν ἡμῖν τοῦ ψυχρὸς εἶναι
652 παρέσχεν. Οἴει γὰρ, ἔφην ἐγὼ, τοῦτον ἡμέτερον εἶναι τὸν λόγον; Ἀλλὰ τίνος, εἶπεν, ἑτέρου; Μέμνημαι μὲν οὖν, ἔφην ἐγὼ, καὶ Ἀριστοτέλους ἐντυχὼν οὐ νεωστὶ λόγῳ περὶ τούτου τοῦ προβλήματος, ἀλλ᾽ ἱκανῶς πάλαι. Διείλεκ-

F. 12. Οὐ μὴν ἀλλὰ—ἐπικεχείρηται] Hæc ex fine ſuperioris Quæſtionis repoſui in hujus principio: cum rei veritate motus, tum admonitus indicio lacunæ Vaticani codicis. Ἔφη pro ἔφην a Xyl. ſumſi.
A. 3. λόγῳ] Sic Baſ. Xyl. Mez. Vulgo, λόγου.

I. VERUM enimvero de mulierum natura, aiebat, in utramque partem ſatis fortiter eſt diſputatum. Id autem ſcire vellem, qui ſuſpectio incidiſſet hæc, vinum eſſe frigidum. Putaſne, aiebam, noſtram eſſe hanc opinionem? Cujus ergo alius, inquit? Memini, dicebam, jamdudum me incidiſſe in Ariſtotelis hac de re diſputationem. Sed et

συντίθεσθαι παρὰ δέκα νεκροὺς ἀνδρῶν, ἕνα γυναικὸς, καὶ συνεξάπτειν, δᾳδῶδές τι καὶ λιπαρὸν αὐτῶν τῆς σαρκὸς ἐχούσης, ὥστε ὑπέκκαυμα γίνεσθαι τῶν ἄλλων. Ἔτι δὲ, εἰ θερμότερον τὸ γονιμώτερον, αἱ δὲ παρθένοι τῶν παίδων ὀργῶσι πρότερον καὶ σαλεύονται πρὸς τὸ γεννᾷν, οὐδ' C αὐτή τις ἀσθενὴς ἀπόδειξις ἂν εἴη τῆς θερμότητος. Ἔτι δὲ καὶ μεῖζον καὶ πιθανώτερον, τὸ πρὸς τὰ κρύη καὶ τοὺς χειμῶνας εὐφόρως ἔχειν· ἧττον γὰρ αἱ πλεῖσται ῥιγοῦσι τῶν ἀνδρῶν, καὶ παντάπασιν ἱματίων ὀλίγων δέονται.

γ'. Ἀλλ' ἀπ' αὐτῶν οἶμαι τούτων, ὁ Φλῶρος ἔφη, τῶν ἐπιχειρημάτων ἐλέγχεσθαι τὸ δόγμα. Πρῶτον μὲν γὰρ ἀντέχουσι τῷ ψύχει μᾶλλον, ὅτι πολλάκις τὸ ὅμοιον ὑπὸ τοῦ ὁμοίου δυσπαθέστερόν ἐστιν. Ἔπειτα μέν τοι, καὶ τὸ σπέρμα μὴ προγεγονέναι τὸ γόνιμον, ἀλλὰ καταψύξειν, ἀλλ' ὕλην μόνον καὶ τροφὴν παρέχειν τῷ ἀπὸ τοῦ D

C. 10. προγεγονέναι τὸ γονίμον] Forte μὴ προσγέγονεν αὐταῖς γόνιμον.

D. 1. παρέχειν] Lego παρέχον. Aut ante ὕλην excidit οἷον. Mox ψυχρότερον malim in ψυχρότατον mutari.

davera urenda ita componere, ut decem virilibus apponerent unum muliebre, unaque incendere; quod muliebre corpus quidpiam tædæ ſimile atque pingue habeat; efficiatque eo ut reliqua etiam facilius ardeant. Porro ſi id calidius eſt quod ad gignendum eſt proclivius: cum virgines prius quam pueri ad rem veneream incitentur, ne hoc quidem leve eſt argumentum muliebris caliditatis. Majus etiam hoc et ad perſuadendum aptius, quod gelu et hyemem mulieres facilius perferunt: pleræque enim minus algent quam viri, omninoque paucas veſtes deſiderant.

III. Ego autem, inquit Florus, his ipſis ratiocinationibus everti iſtam judico opinionem. Primum enim quod frigus magis tolerant, eo fit quia ſæpenumero ſimile a ſimili minus afficitur. Deinde non ſemen genitale prius in mulieribus naſcitur: ſunt enim frigidiores: ſed alimentum duntaxat et materies quæ maris ſubjiciatur ſemini. Tum

ἄρρενος. Ἔπειτα λέγουσι παύεσθαι πολὺ πρότερον, ἢ γεννῶντες οἱ ἄνδρες. Κάονται δὲ βέλτιον ὑπὸ πιμελῆς, ὃ δοκεῖ ψυχρότερον εἶναι τοῦ σώματος· ἥκιστα γοῦν οἱ νέοι καὶ γυμναστικοὶ πιμελώδεις. Ἡ δὲ ἔμμηνος κάθαρσις οὐ πλήθους, ἀλλὰ διαφθορᾶς καὶ φαυλότητός ἐστιν αἵματος· τὸ γὰρ ἄπεπτον αὐτοῦ, καὶ περιττωματικὸν, οὐκ ἔχον ἵδρυσιν, οὐδὲ σύστασιν ἐν τῷ σώματι, δι' ἀσθένειαν, ἐκπίπτει, παντάπασιν ἀμβλὺ καὶ θολερὸν ἀρρωστίᾳ τοῦ θερμοῦ γινόμενον· δηλοῖ γοῦν καὶ τὸ ῥιγοῦν καὶ τὸ ὑποφρίττειν ὡς
E ἐπιπολὺ τὰς καθαιρομένας, ὅτι ψυχρόν ἐστι καὶ ἄπεπτον τὸ κεκινημένον καὶ ἀποχωροῦν ἐκ τοῦ σώματος. Τὴν δὲ ψιλότητα τίς ἂν εἴποι θερμότητος, οὐχὶ μᾶλλον ψυχρότητος, εἶναι τὸ πάθος, ὁρῶν τὰ θερμότατα τοῦ σώματος μέρη δασυνόμενα; πάντα γὰρ ἐξωθεῖται τὰ τοιαῦτα τῷ θερμῷ, χαράσσοντι καὶ ἀναστομοῦντι τὴν ἐπιφάνειαν. Ἡ δὲ λειότης πυκνότητι γέγονεν ὑπὸ ψυχρότητος·

longe citius deſinunt parere mulieres, quam gignere viri. Quod uruntur cadavera mulierum promtius, ob pinguedinem fit, quæ corporis pars eſt frigidior: itaque juvenes et qui corpora exercent, minime pingueſcunt. Illa autem menſtrua purgatio non eſt copioſi, ſed vitioſi et corrupti ſanguinis: qui concoqui cum non poſſit et excrementum ſit, locum in corpore non inveniens ubi ſubſiſtat, ob imbecillitatem excidit plane languidus et conturbatus caloris defectu. Quin et horror ac rigor plerumque purgationem patientibus accidens, ſatis oſtendit frigidum eſſe et incoctum id quod agitatur et ſecedit e corpore. Qui vero glabrities calorem potius quam frigus cauſſam habere dicatur? cum videamus calidiſſimas corporis partes maxime pilis obſeri: omnia enim iſta vi caloris in ſuperficiem expelluntur, ab eo vellicatam et apertam. Lævitas autem denſitati accidit frigore. Denſiora autem mulierum eſſe quam

ὅτι δὲ εἰσι πυκνότεραι τῶν ἀνδρῶν, ὦ φίλε Ἀθρυΐλατε, πύθοιο παρὰ τῶν ἐπι συναναπαυομένων γυναιξὶν ἢ μύρῳ ἀληλιμμέναις ἢ ἔλαιον· ἀναπίμπλανται γὰρ αὐτοὶ τοῦ χρίσματος ἐν τῷ συγκαθεύδειν, κἂν μὴ θίγωσι μηδὲ προσ- F
άψωνται τῶν γυναικῶν, διὰ θερμότητα καὶ μανότητα τοῦ σώματος ἕλκοντος.

E. 8. ὅτι δέ εἰσι πυκνότεραι—ἕλκοντος] πυκνότεραι eſt ex Palat. Vatic. Ἀθρυΐλατε Steph. habet ex Leonic. et Schott. alii omnes λυΐτε. Mox tranſponam, τοῦ αὐτοῦ χρίσματος. Poſt ἕλκοντος lacuna eſt in Vatic. ſane excidiſſe videtur hujuſmodi quid, τῶν ἀνδρῶν ἀπὸ πυκνοῦ καὶ ψυχροῦ τοῦ τῶν γυναικῶν. Reddidi hoc ſupplementum in Verſione.

virorum corpora, mi Athryilate, diſcere poſſis ex iis qui concumbunt cum mulieribus unguento aut oleo delibutis: opplentur enim eodem unguento inter concumbendum, etiam ſi mulieres non contrectent neque attingant; corpore virili calido et raro id attrahente ex fœmineo corpore denſo ac frigido.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Ε'.

Εἰ ψυχρότερος τῇ δυνάμει ὁ οἶνος.

QUÆSTIO V.

Vinum an facultate ſit frigidum.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΑΘΡΥΙΛΑΤΟΣ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

ATHRYILATUS. PLUTARCHUS.

α'. ΟΥ μὴν ἀλλὰ τὸ μὲν περὶ τῶν γυναικῶν, ἔφη,
καὶ πρὸς τοὐναντίον ἀνδρικῶς ἐπικεχείρηται. Τὸν δὲ οἶνον
ἐπιθυμῶ μαθεῖν ὁπόθεν ὑπόνοιαν ἡμῖν τοῦ ψυχρὸς εἶναι
652 παρέσχεν. Οἴει γὰρ, ἔφην ἐγὼ, τοῦτον ἡμέτερον εἶναι τὸν λό-
γον; Ἀλλὰ τίνος, εἶπεν, ἑτέρου; Μέμνημαι μὲν οὖν,
ἔφην ἐγὼ, καὶ Ἀριστοτέλους ἐντυχὼν οὐ νεωστὶ λόγῳ περὶ
τούτου τοῦ προβλήματος, ἀλλ' ἱκανῶς πάλαι. Διείλεκ-

F. 12. Οὐ μὴν ἀλλὰ—ἐπικεχείρηται] Hæc ex fine ſuperioris Quæſtionis repoſui in hujus principio: cum rei veritate motus, tum admonitus indicio lacunæ Vaticani codicis. Ἔφη pro ἔφην a Xyl. ſumſi.
A. 3. λόγῳ] Sic Baſ. Xyl. Mez. Vulgo, λόγου.

I. VERUM enimvero de mulierum natura, aiebat, in utramque partem ſatis fortiter eſt diſputatum. Id autem ſcire vellem, qui ſuſpectio incidiſſet hæc, vinum eſſe frigidum. Putaſne, aiebam, noſtram eſſe hanc opinionem? Cujus ergo alius, inquit? Memini, dicebam, jamdudum me incidiſſe in Ariſtotelis hac de re diſputationem. Sed et

ται δὲ καὶ Ἐπίκουρος ἐν τῷ συμποσίῳ πολλοὺς λόγους, ὧν τὸ κεφάλαιόν ἐστιν, ὡς ἐγῷμαι, τοιόνδε. Φησὶ γὰρ, οὐκ εἶναι θερμὸν αὐτοτελῶς τὸν οἶνον, ἀλλ᾽ ἔχειν τινὰς ἀτόμους ἐν αὐτῷ θερμασίας ἀποτελεστικὰς, ἑτέρας δὲ αὖ ψυχρότητος· ὧν τὰς μὲν ἀποβάλλειν ὅταν εἰς τὸ σῶμα παραγένηται, τὰς δὲ προσλαμβάνειν ἐκ τοῦ σώματος ὡς ἂν ἔχωσι κράσεως ἡμῖν ἢ φύσεως ὁμιλῆσαι· ὥς τοὺς μὲν B
ἐκθερμαίνεσθαι, τοὺς δὲ τοὐναντίον πάσχειν μεθυσκομένους.

β΄. Ταῦτα, εἶπεν ὁ Φλῶρος, ἄντικρυς εἰς τὸν Πύρρωνα διὰ τοῦ Πρωταγόρου φέρει ἡμᾶς· δῆλον γὰρ ὅτι καὶ περὶ ἐλαίου, καὶ περὶ γάλακτος, μέλιτός τε, καὶ ὁμοίως τῶν ἄλλων, διεξιόντες, ἀποδρασόμεθα τὸ λέγειν περὶ ἑκάστου ὁποῖον τῇ φύσει ἐστὶ, μίξεσι ταῖς πρὸς ἄλληλα καὶ κράσεσιν ἕκαστον γίνεσθαι φάσκοντες· ἀλλὰ σὺ πῶς ἐπιχειρεῖς τὸ ψυχρὸν εἶναι τὸν οἶνον; Οὕτως, ἔφην, ὑπὸ

A. 10. προσλαμβάνειν—ὁμιλῆσαι] Primum habent e Baſ. Xyl. Mez. Poſterius ita corrigendum videtur ὥστε ὅπως ἂν ἔχωσι κράσεως ἢ φύσεως ὁμιλῆσαι: vel, καὶ ὁποσοῦν ἂν ἔχωσι κ. ἢ. φ. ὁ.

B. 4. εἶπεν ὁ Φλῶρος] Ita T. V. Xyl. Mez. Vulgo, εἰπὼν ὁ Φλῶρος.

Epicurus in convivio multa de eo diſſeruit, quorum, niſi fallor, ſumma huc redit: vinum non perfecte eſſe calidum, ſed in ſe atomos habere, quaſdam calorem efficientes, alias, quæ frigus gignant: ipſum ubi in corpus eſt admiſſum, alias amittere, alias ex ipſo adſciſcere corpore, et ad naturam temperiemque utentium ſic accommodari, ut alii ebrii frigeant, alii caleant.

II. Atqui hæc, aiebat Florus, recta nos per Protagoram ad Pyrrhonem ferunt. Liquet enim, de oleo, lacte, melle, itemque aliis diſputare juſſos, ſubterfugituros naturæ ſingulorum explicationem, quod ea dicemus nata mixtionibus et temperationibus mutuis. Tu vero quomodo demonſtres vinum eſſe frigidum? Ita, in-

δυεῖν τότε προσηναγκασμένος αὐτοσχεδιάσαι. Πρῶτον δὲ
ὑπῄει μοι τὸ γινόμενον ὑπὸ τῶν ἰατρῶν· τοῖς γὰρ ἐκλελυμένοις
καὶ τόνου τινὸς δεομένοις κατὰ τὰς ἀῤῥωστίας στομάχου, θερμὸν
C μὲν οὐδὲν προσφέρουσιν, οἶνον δὲ διδόντες βοηθοῦσιν· ὡς δ'
αὔτως καὶ τὰς ῥύσεις καὶ ἐφιδρώσεις οἴνῳ καταπαύουσιν, ὡς
οὐδὲν ἧττον ἀλλὰ καὶ μᾶλλον τῆς χιόνος ἱστάντι καὶ κρατύ-
νοντι, τῷ ψύχειν καὶ συστέλλειν, φερομένην τὴν ἕξιν· εἰ
δὲ καὶ φύσιν καὶ δύναμιν εἶχε θερμαντικὴν, ὅμοιον ἦν, οἶ-
μαι, χιόνι πῦρ, καὶ καρδίᾳ οἶνον προσφέρειν ἄκρατον.
Ἔπειτα τὸν μὲν ὕπνον οἱ πλεῖστοι περιψύξει γίνεσθαι λέ-
γουσιν, καὶ ψυκτικὰ τὰ πλεῖστα τῶν ὑπνωτικῶν φαρ-
μάκων ἐστὶν, ὡς ὁ μανδραγόρας, καὶ τὸ μηκώνιον· ἀλλὰ
ταῦτα μὲν σφόδρα, καὶ βίᾳ πολλῇ συνωθεῖ, καὶ πήγνυ-
σιν· ὁ δ' οἶνος ἠρέμα καταψύχων, ἵστησι μεθ' ἡδονῆς καὶ
ἀναπαύει τὴν κίνησιν ἐν τῷ μᾶλλον καὶ ἧττον οὔσης περὶ

B. 11. προσηναγκασμένος] Sic Palat. et Mez. Ceteri mire variant. Vulgo, προσηνηγμένος. Locus, ſane mendoſus, ita forte corrigendus, Οὕτως, ἔφην, ὡς ὑπὸ δυεῖν εἰς ἐν ἀπόροις ἠναγκασμένος αὐτοσχεδιάσαι. Πρῶτον δὲ ὑπῄεσί μοι τὸ &c. Ita, certe, verti.

C. 8. ψυκτικὰ τὰ πλεῖστα] Sic Xyl. Mez. Vulgo, ψυκτικὰ καὶ τὰ πλεῖστα.

quam, ut unus a duobus coactus de re dubia ſubito dicere. Primum vero in mentem venit id quod a medicis fieri ſolet. Languente ſtomacho, et ob imbecillitatem confirmationis indigente, nihil calidum adhibent, vino tantum dato medentur. Sic et fluxus ventris, et ſudoris eruptiones vino ſiſtunt, utpote non minus, ſed magis quam nix poſſit, conſtringente frigoris vi et inhibente materiam. Alioqui ſi vim calefaciendi vinum haberet, perinde erat opinor merum ori ventriculi admovere, atque ignem nivi. Jam ſomnum plerique refrigeratione fieri putant, et medicamenta ſomnum inducentia pleraque frigus incutientia ſunt, ut mandragoras, opium. Verum iſta vehementer, vique magna compellunt atque cogunt. Vinum paulatim frigus alliciendo, motum ſuaviter ſiſtit, eo quod magis aut minus eſt diſ-

ἐκεῖνο τῆς διαφορᾶς. Ἔτι δὲ τὸ μὲν θερμὸν, γόνιμον· D
εὔροιαν γὰρ ἡ ὑγρότης ἴσχει, καὶ τόνον τὸ πνεῦμα καὶ δύναμιν ὑπὸ τῆς θερμότητος ἐξοργῶσαν· οἱ δὲ πίνοντες πολὺν ἄκρατον, ἀμβλύτεροι πρὸς τὰς συνουσίας εἰσὶ, καὶ σπείρουσιν οὐθὲν εἰς γένεσιν ἰσχυρὸν οὐδὲ κεκραμένον, ἀλλ' ἐξίτηλοι καὶ ἀτελεῖς εἰσιν αἱ πρὸς τὰς γυναῖκας ὁμιλίαι αὐτῶν, διὰ φαυλότητα καὶ κατάψυξιν τοῦ σπέρματος. Καὶ μὴν ὅσα πάσχουσιν ἄνθρωποι ὑπὸ κρύους, πάντα συμβαίνει τοῖς μεθυσκομένοις, τρόμοι, βαρύτητες, ὠχριάσεις, σάλοι τοῦ περὶ τὰ γυῖα πνεύματος, ἀσάφεια γλώττης, ἔντασις τῶν περὶ τοῖς ἄκροις νεύρων, καὶ ἀπονάρκησις· τοῖς E
δὲ πλείστοις εἰς πάρεσιν αἱ μέθαι τελευτῶσιν, ὅταν ἐκπλήξῃ παντάπασι καὶ κατασβέσῃ τὸ θερμὸν ὁ ἄκρατος. Ἰῶνταί γε μὴν τὰς περὶ τὸ σῶμα τῶν μεθυσκομένων καὶ κραιπαλώντων κακώσεις, εὐθὺς μὲν, ὡς ἔοικε, περιστο-

D. 1. ἐκεῖνο] Rectius ἐκεῖνα, Verſ. Xyl. Mez. Reiſk. Addendum etiam putem αὐτῷ poſt ὥσης.
E. 2. ἐκπλήξῃ] Forte, ἐκπνίξῃ.
E. 5. εὐθὺς] Hæc omnium librorum eſt lectio, quam Stephanus in νυκτὸς mutavit: temere, mea quidem ſententia. Mox, ἀλλὰ, mutandum in ἅμα cum Reiſkio.

ferens ab illis. Ad hæc calor vim habet gignendi: humor enim fluidus redditur, vigoremque et robur ſpiritus a calore nanciſcitur, vimque exſtimulantem. At qui multum meri bibunt, ſegniores ſunt ad coitum, nihilque validi aut bene temperati gignunt: ſed ob frigiditatem ſeminis atque pravitatem inanes ſunt eorum cum mulieribus permixtiones. Et vero quæ hominibus a frigore accidunt, tremor, gravedo, pallor, agitatio ſpiritus in membris, linguæ titubatio, contentio extremitatum in nervis ac torpor: ea omnia ebriis contingunt. Pleriſque ebrietas in reſolutionem membrorum deſinit, ubi merum calorem omnino profligavit atque exſtinxit. Incommoda porro corpori a temulentia illata ſanant, ab initio tegmine injecto et decubitu foventes: tum

λῃ καὶ κατακλίσει συνθάλποντες, μεθ' ἡμέραν δὲ λουτρῷ
καὶ ἀλείμματι, καὶ σιτίοις ὅσα μὴ ταράττοντα τὸν ὄγ-
κον, ἀλλὰ πράως ἀνακαλεῖται τὸ θερμὸν ὑπὸ τοῦ οἴνου
F διεσπασμένον καὶ πεφυγαδευμένον ἐκ τοῦ σώματος. Ὅμως
δὲ, εἶπον, ἐν τοῖς φαινομένοις καὶ ὁμοιότητας ἀδήλους ἐξ-
ιχνεύομεν καὶ δυνάμεις· οὐδὲν δὲ περὶ τῆς μέθης δεῖ δια-
πορεῖν ὁποῖόν ποτέ ἐστιν. Ὡς γὰρ ἔοικε, μάλιστα δὲ ὡς εἰ-
ρήκαμεν, ἐοίκασι τοῖς πρεσβύταις οἱ μεθύοντες· διὸ καὶ
πρῳαίτατα γηρῶσιν οἱ φίλοινοι· τοὺς δὲ πολλοὺς αὐτῶν
καὶ φαλακρώσεις ἄωροι, καὶ πολιαὶ πρὸ ἡλικίας, ἔχουσιν·
πάντα δὲ ταῦτα δοκεῖ θερμότητος ἐνδείᾳ καταλαμβά-
νειν τὸν ἄνθρωπον. Ἔτι τοίνυν τὸ ὄξος οἴνου τινός ἐστι φύ-
σις καὶ δύναμις· οὐδὲν δὲ τῶν σβεστηρίων ὄξους πυρὶ μα-
χιμώτερον, ἀλλὰ μάλιστα πάντων ἐπικρατεῖ καὶ συμπιέ-
ζει τὴν φλόγα δι' ὑπερβολὴν ψυχρότητος. Καὶ τῶν ἄλ-
λων δὲ καρπῶν τοῖς οἰνώδεσι μᾶλλον ὡς ψυκτικοῖς χρω-
653 μένους τοὺς ἰατροὺς ὁρῶμεν, ὥσπερ ῥόαις καὶ μήλοις. Αὐ-

F. 1. Ὅμως δὲ, εἶπον] Corrigo, Ὅλως δὲ εἰπεῖν.

poſtridie lavacro, unguento, cibiſque iis qui molem corporis non exagitantes ſenſim revocent calorem a vino diſſipatum et e corpore fugatum. Tamen, aiebam, in his quæ cernuntur, etiam obſcuras veſtigamus ſimilitudines atque facultates. At de ebrietate qualis ſit, nihil attinet anxie inquirere. Nam ut apparet, et maxime, uti diximus, ſimiles ſunt ſenibus ebrii: ideoque vinoſi mature admodum ſeneſcunt, multoſque eorum ante tempus calvities et cani occupant. Præterea acetum vini quædam natura eſt et vis: de omnibus autem reſtinguentibus nihil eſt quod igni magis adverſetur: omnium maxime id flammam vincit et comprimit ob exſuperantem frigiditatem. Sed et fructuum qui ſunt vini ſapore æmuli, videmus a medicis ad refrigerandum adhiberi, ut malis acidis ac punicis. Ipſum

τὴν δὲ τοῦ μέλιτος φύσιν οὐχὶ πρὸς ὄμβριον ὕδωρ καὶ χιόνα συμμιγνύντες οἰνοποιοῦσι, τοῦ ψυχροῦ τὸ γλυκὺ, διὰ συγγένειαν, εἰς τὸ αὐστηρὸν, ὅταν κρατήσῃ φθείροντος; Οἱ παλαιοὶ δὲ οὐχὶ διὰ τοῦτο τῶν ἑρπετῶν τὸν δράκοντα, καὶ τῶν φυτῶν τὸν κιττὸν, ἀνέθεσαν τῷ θεῷ καὶ καθιέρωσαν, ὡς τινος ψυχρᾶς καὶ κρυώδους δυνάμεως; Ἐὰν δὲ ὅτι τὸ κώνειον ἐπιπινόμενος ἰᾶσθαι δοκεῖ πολὺς ἄκρατος, οἴονται τοῦτο θερμότητος εἶναι τεκμήριον, ἡμεῖς οὖν φήσομεν ἀναστρέψαντες, ὅτι συγκραθὲν αὐτὸ τοῦτο, φάρμακον ἀνίατόν ἐστι, καὶ καθάπαξ ἀποκτείνει τοὺς πι- B
νόντας· ὥστε μηδὲν μᾶλλον εἶναι δοκεῖν τῷ ἀντιπράττειν θερμὸν ἢ τῷ συνεργεῖν ψυχρόν· εἰ δὲ μὴ ψυχρότητι τὸ κώνειον, οὐκ ἄλλῃ τινὶ φύσει καὶ δυνάμει μᾶλλον πιθανόν ἐστιν ἀναιρεῖν τοὺς πιόντας.

B. 3. εἰ δὲ μὴ—πιθανόν] Primum mutandum in εἴ γε δή. Poſterius ex Palat. unice verum eſt: in Ald. E. Venet. Flor. Vatic. abiit in πίνων: hinc Baſ. fecit δεινόν: quod Xyl. et Stephanus retulerunt. H. πίον.

mel nonne aqua pluvia vel nive temperantes in vinum vertunt, frigore dulcedinem ob cognationem, ſi exſuperet, in auſteritatem mutante? Antiqui nonne ea de cauſſa de repentibus draconem, et hederam de ſtirpibus, Baccho conſecraverunt, quia frigida et gelida ſunt natura? Si vero putant, eo ſigno vini calorem monſtrari, quod, poſt hauſtam potum cicutam, veneni vim retundit: nos id invertentes dicemus, vinum cum cicuta temperatum, immedicabile eſſe venenum, bibentemque omnino interficere: ut non magis reſiſtendo calidum, quam adjuvando frigidum ſit vinum: ſi quidem frigore cicutam, non alia quadam natura et facultate, necare credibile eſt.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ ϛ'.

Περὶ καιροῦ συνουσίας.

QUÆSTIO VI.

De tempore coitus.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΝΕΑΝΙΣΚΟΙ. ΖΩΠΥΡΟΣ. ΟΛΥΜΠΙΚΟΣ. ΣΩΚΛΑΡΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

ADOLESCENTULI. ZOPYRUS. OLYMPICUS. SOCLARUS.

α'. ΝΕΑΝΙΣΚΟΙ τινὲς οὐ πάλαι τοῖς παλαιοῖς λόγοις προσπεφοιτηκότες ἐσπάραττον τὸν Ἐπίκουρον, ὡς οὐ καλὸν οὐδ' ἀναγκαῖον ἐμβεβληκότα λόγον περὶ καιροῦ συνουσίας εἰς τὸ συμπόσιον· μιμνήσκεσθαι γὰρ ἀφροδισίων ἄνδρα πρεσβύτερον ἐν δείπνῳ μειρακίων παρόντων, καὶ
C διαπορεῖν πότερον μετὰ δεῖπνον ἢ πρὸ δείπνου χρηστέον, ἐσχάτης ἀκολασίας εἶναι. Πρὸς ταῦτα, οἱ μὲν τὸν Ξε-

B. 15. προσπεφοιτηκότες] Sic Palat. Vatic. Vulgo, περιπεφοιτηκότες.

I. ADOLESCENTULI quidam, qui non ita pridem priſcorum ad doctrinam ſeſe contulerant, Epicurum inſectabantur acriter, quod in convivium ſermonem neque honeſtum neque neceſſarium de coitus opportuno tempore intuliſſet: eſſe enim, aiebant, extremæ intemperantiæ, hominem provectæ ætatis in cœna adoleſcentibus præſentibus mentionem facere venereæ rei, ac diſputare ante cœnamne, an a cœna, ea ſit utendum. Ad hæc Xeno-

νοφῶντα παρέλαβον ὡς ἀπάγοντα τοὺς συμπότας, μετὰ δεῖπνον οὐχὶ * ἐφ' ἵππων ἐπὶ συνουσίας πρὸς τὰς γυναῖκας. Ζώπυρος δὲ ὁ ἰατρὸς εὖ μάλα τοῖς Ἐπικούρου λόγοις ἐνωμιληκὼς, Οὐκ, ἔφη, προσέχοντας αὐτοὺς ἀνεγνωκέναι τὸ Ἐπικούρου συμπόσιον. Οὐ γὰρ ὥσπερ ἐξ ἀρχῆς τινος καὶ καταστάσεως τοῦτο πρόβλημα ποιησάμενον, εἶτα λόγους ἐπ' αὐτῷ περαίνειν· ἀλλὰ τοὺς νέους ἀνιστάντα μετὰ δεῖπνον εἰς περίπατον ἐπὶ σωφρονισμῷ δια- D λέγεσθαι καὶ ἀνακρούειν ἀπὸ τῶν ἐπιθυμιῶν, ὡς ἀεὶ μὲν ἐπισφαλοῦς εἰς βλάβην τοῦ πράγματος ὄντος, μάλιστα δὲ τοὺς περὶ πότον καὶ ἡδονὴν χρωμένους αὐτῷ διατιθέντος. Εἰ δὲ δὴ καὶ προηγουμένως, εἶπεν, ἐζητεῖτο περὶ τούτου, πότερον οὐδὲ ὅλως ἐσκέφθαι καλῶς εἶχε τὸν φιλόσοφον περὶ συνουσίας καιροῦ καὶ ὥρας; ἢ βέλτιον μὲν ἐν καιρῷ καὶ μετὰ λογισμοῦ τὰ τοιαῦτα πράττειν· τὸν δὲ καιρὸν ἄλλως μὲν ἐπισκοπεῖν οὐκ ἄπορον, ἐν δὲ

C. 4. οὐχὶ * ἐφ' ἵππων] Si quid excidit, facile eſt ad ſenſum quidem ſupplere hunc fere in modum, ex Xenophontis Sympoſio in fine οὐχὶ πεζῇ ἀλλ' ἐφ' ἵππων.

D. 3. μάλιστα—ἡδονὴν] Lego, κάκιστα δὲ τοὺς παρὰ πότον καὶ ἐδωδήν.

D. 9. οὐκ ἄπορον] Legendum οὐκ ἄτοπον, quod Xyl. et Amiot. verterunt. Ceterum plura ad rationis integritatem requiro.

phontem quidam produxerunt, qui convivas a cœna abduceret non pedibus, ſed in equis ad concumbendum cum uxoribus. Zopyrus autem medicus, probe in Epicuri verſatus philoſophia, aiebat eos non ſatis attente legiſſe Convivium Epicuri. Non enim eum ab initio ea quæſtione propoſita, eam deinde diſſerendo tractaviſſe: ſed cum a cœna ad deambulandum excitaviſſet adoleſcentes, de temperantia feciſſe verba, et eos a laſcivia deterruiſſe: quod nimirum res venerea cum alias facile noceret, tum maxime ſi quis eam a convivio exerceret. Sin vero præcipue de hoc fuiſſet quæſtio, utrum præſtabat philoſophum omnino nihil diſputare de coitus tempeſtivo uſu: aut cum tempeſtive eo et cum ratione utendum ſit, non abſurdum erat alibi de com-

E συμποσίῳ καὶ περὶ τράπεζαν αἰσχρόν; Ἐμοὶ γὰρ δοκεῖ τοὐναντίον ἄν τις ἐγκαλέσαι φιλοσόφῳ μεθ' ἡμέραν ἐν τῇ διατριβῇ πολλῶν καὶ παντοδαπῶν ἀνθρώπων παρόντων περὶ τούτου διαλεγομένῳ· κύλικος δὲ προκειμένης ἐν συνήθεσι καὶ φίλοις, ἔνθα καὶ τὸ παραλλάξαι μῦθον παραμβλύνοντα καὶ ψυχρὸν ἐν οἴνῳ συμφέρει, πῶς αἰσχρὸν εἰπεῖν τι καὶ ἀκοῦσαι εἰς συνουσίας χρῆσιν ὠφελίμως λεγόμενον; Ὡς ἔγωγε, νὴ τὸν κύνα, καὶ τοῦ Ζήνωνος ἂν ἐβουλόμην, ἔφη, διαμερισμοὺς ἐν συμποσίῳ τινὶ καὶ παι-

F διᾷ μᾶλλον, ἢ σπουδῆς τοσαύτης ἐχομένῳ συγγράμματι τῇ πολιτείᾳ κατατετάχθαι.

β'. Πρὸς τοῦτο πληγέντες οἱ νεανίσκοι σιωπῇ κατέκειντο· τῶν δὲ ἄλλων τὸν Ζώπυρον ἀξιούντων τοὺς περὶ τούτου λόγους Ἐπικούρου διελθεῖν, ἔφη, Τῶν μὲν κατὰ μέ-

E. 5. παραλλάξαι—ψυχρὸν] Si nil excidit, nec gravius ſubeſt vitium, legam παράλεξαι μῦθον καίπερ ἀμβλὺν ὄντα καὶ ψυχρὸν, eo ſenſu quem reddidi: παραλέξει habent E. H. Venet. Palat. Vatic. ἀμβλύνοντα Palat. παραβλύοντα E. H. παραμελύνοντα Flor. Pro ἐν οἴνῳ Mez. corrigit ἐνίοτε.

E. 9. διαμερισμοὺς] Legendum διαμηρισμούς. Leopard. V. L. XVII, 22.

modo ejus tempore colloqui, in convivio vero et menſa turpe? Mihi quidem contra videtur philoſophus fuiſſe culpandus, qui interdiu in præſentia variorum hominum de eo in ſchola quæreret. Nam calice propoſito inter familiares et amicos, ubi etiam nonnunquam juvat fabulam garrire quamvis craſſam ac frigidam; quomodo turpe ſit dicere, audireve eorum aliquid, quæ utiliter de uſu rei venereæ dicuntur? Ego quidem per canem adjuro, optare me, ſuos diamerismos illos obſcœnos Zenonem in convivio aliquo aut joco, quam in tam ſerio de republica opere poſuiſſe.

II. His verbis percuſſi adoleſcentes ſilentium tenuerunt. Cum autem alii a Zopyro peterent ut Epicuri hoc de argumento rationes exponeret,

ἔφη ἀκριβῶς μνημονεύειν, οἴεσθαι δὲ τὸν ἄνδρα τὰς ἐκ τῆς συνουσίας πληγὰς δεδιέναι, διὰ τὸν τῶν σωμάτων παλμὸν εἰς ταραχὴν καὶ σάλον ἐν τῷ τοιούτῳ βαδιζόντων. Καθόλου μὲν γὰρ ἐκ τῆς ἕδρας τὰ σώματα μεθιστάναι πλήκτην ὄντα καὶ κινητικὸν ταραχῆς τὸν ἄκρατον· ἂν δὲ οὕτως ἔχοντα τὸν ὄγκον ἡμῶν γαλήνη μὴ παραλάβῃ καὶ ὕπνος, ἀλλ' ἕτεραι διὰ τῶν ἀφροδισίων κινήσεις, ἐκθλιβομένων καὶ μοχλευομένων τῶν μάλιστα συνδεῖν καὶ κολλᾶν τὸ σῶμα πεφυκότων, κίνδυνός ἐστιν ἀνάδαστον γί- 654
νεσθαι τὸν ὄγκον, ὥσπερ ἐκ θεμελίων γινόμενον· οὐδὲ γὰρ εὖ ῥεῖν τηνικαῦτα τὴν γονήν, σφηνώσεως διὰ τὴν πλησμονὴν οὔσης, ἀλλὰ βίᾳ καὶ συμπεφυρμένον ἀποσπᾶσθαι· διὸ χρῆναι, φησὶν ὁ ἀνήρ, ὅταν ἡσυχία γένηται περὶ τὸ σῶμα, καὶ λωφήσωσιν αἱ τῆς τροφῆς ἀναδόσεις καὶ τὰ ῥεύματα διεξιούσης καὶ φευγούσης, τὰ τοιαῦτα πράττειν,

F. 6. ἀκριβῶς] Legendum, οὐκ ἀκριβῶς. Mox βαδιζόντων lubenter mutem in βαπτισθέντων, vel βιασθέντων.

F. 13. συνδεῖν] Sic Baſ. Xyl. E. H. Vatic. Palat. Leonic. Vulgo, συνιδεῖν.

A. 1. ἀνάδαστον — γινόμενον] Prius Xyl. et Jun. in ἀνάστατον mutandum cenſent. Poſterius idem Xyl. item Mez. Anon. T. V. in κινούμενον. Utrumque probabiliter.

A. 4. συμπεφυρμένον] Immo συμπεφυρμένην: niſi forte modo ſcriptum fuerat τὸν γόνον.

Equidem ſingula, inquit, non ſatis exacte memoria teneo: puto autem eum ictus venereos maxime averſatum, ubi corpus concuſſione perturbatur atque contremiſcit. Omnino enim merum corpus de ſuo ſtatu ejicit, tumultuſque ciet: quod ſi ita affectam molem corporis non tranquillitas aut ſomnus excipiat, ſed aliæ a re venerea exagitationes, eliſis et quaſi mollitione quadam ſubrutis iis, quæ maxime compingere atque continere illam debebant, periculum eſt ne tota funditus ſubvertatur compages. Non enim tunc genitura promte effluit, repletione ejus exitum obturante, ſed vi et confuſa avellitur. Itaque cenſet Epicurus quando quies corpori accidit, ac nutrimenti per corpus penetrantis digeſtio

ὑφ' ἑτέρας αὖ πάλιν τροφῆς ἐνδεὲς γενέσθαι τὸ σῶμα. Συμβάλλοιτο δ' ἄν τις τῷ Ἐπικούρῳ καὶ τὸν πατρικὸν λόγον. Ὁ γὰρ μεθ' ἡμέραν καιρὸς, ἤδη τῆς ὄψεως κρίσιν ἐχούσης, ἀσθενέστερόν ἐστιν· ἡ δὲ μετὰ τὸ δεῖπνον ὁρμὴ
B πρὸς τὴν συνουσίαν, οὐκ ἀκίνδυνος· ἄδηλον γὰρ εἰ, τῆς τροφῆς μὴ κρατηθείσης, ἀπεψία δέξαιτο τὴν ἐκ τῆς συνουσίας ἄραβον καὶ παλμὸν, ὥστε διττὴν τὴν βλάβην γενέσθαι.

γ'. Ὑπολαβὼν δὲ Ὀλυμπικὸς, Ἐμοὶ μὲν, ἔφη, τὸ τοῦ Πυθαγορικοῦ Κλεινίου λίαν ἀρέσκει· λέγεται γὰρ ἐρωτηθεὶς, Ὁπηνίκα δεῖ μάλιστα γυναικὶ προσιέναι, Ὅταν, φάναι, μάλιστα τυγχάνῃς βλαβῆναι βουλόμενος. Καὶ γὰρ ὁ Ζώπυρος εἴρηκε νῦν, ἔχει τινὰ λόγον· καὶ τὸν ἕτερον καιρὸν ἄλλας ἀκαιρίας ἔχοντα πρὸς τὸ πρᾶγμα καὶ δυσχερείας ὁρῶ. Καθάπερ οὖν Θαλῆς ὁ σο-

A. 8. ὑφ' ἑτέρας] Rectius, πρὶν ἑτέρας: ut et Reiſk. vidit.

A. 9. πατρικὸν—ἀσθενέστερόν] ἰατρικὸν habent T. V. Anon. Mez. Amiot. Deinde Mez. ita corrigit, ἤδη τῆς πέψεως ἔκκρισιν ἐχούσης, ἀσφαλέστερός ἐστιν—aſſentiuntur partim T. V.

B. 2. ἐκ τῆς συνουσίας] Sic Palat. T. V. Vulgo, ἐκ τῆς ἀπεψίας: quod forte ortum ex vera ac perdita lectione ἐκ τῆς ἀπουσίας.

B. 7. φάναι] Addidi ex Palat.

finem habet, tum venerea utendum re, corpore jam aliud alimentum requirente. Adſtipulatur autem Epicuro a majoribus ad nos propagata ratio. Diurnum enim tempus, quando jam concoctio ſuas obit partes, imbecilliores ad coitum facit. A cœna autem ad eum ferri, non caret periculo: nam incertum eſt, an, nondum ſubacto ob imbecillitatem concoquentis facultatis nutrimento, ſuperveniens huic exagitatio, duplex incommodum faciat.

III. Subjecit tum Olympicus, Mihi Cleiniæ Pythagorici dictum admodum probatur: qui interrogatus, *Quando maxime res cum uxore eſſet habenda*, reſpondit, *Cum maxime lædi voles*. Nam et quod Zopyrus dixit, rationem habet: et aliis temporibus alia incommoda ſequi rem hanc et difficultates video. Itaque ſicut Thales ut conjugium evi-

ται δὲ καὶ Ἐπίκουρος ἐν τῷ συμποσίῳ πολλοὺς λόγους, ὧν τὸ κεφάλαιόν ἐστιν, ὡς ἐγῷμαι, τοιόνδε. Φησὶ γὰρ, οὐκ εἶναι θερμὸν αὐτοτελῶς τὸν οἶνον, ἀλλ' ἔχειν τινὰς ἀτόμους ἐν αὐτῷ θερμασίας ἀποτελεστικὰς, ἑτέρας δὲ αὖ ψυχρότητος· ὧν τὰς μὲν ἀποβάλλειν ὅταν εἰς τὸ σῶμα παραγένηται, τὰς δὲ προσλαμβάνειν ἐκ τοῦ σώματος
ὡς ἂν ἔχωσι κράσεως ἡμῖν ἢ φύσεως ὁμιλῆσαι· ὡς τοὺς μὲν B
ἐκθερμαίνεσθαι, τοὺς δὲ τοὐναντίον πάσχειν μεθυσκομένους.

β'. Ταῦτα, εἶπεν ὁ Φλῶρος, ἄντικρυς εἰς τὸν Πύρρωνα διὰ τοῦ Πρωταγόρου φέρει ἡμᾶς· δῆλον γὰρ ὅτι καὶ περὶ ἐλαίου, καὶ περὶ γάλακτος, μέλιτός τε, καὶ ὁμοίως τῶν ἄλλων, διεξιόντες, ἀποδρασόμεθα τὸ λέγειν περὶ ἑκάστου ὁποῖον τῇ φύσει ἐστὶ, μίξεσι ταῖς πρὸς ἄλληλα καὶ κράσεσιν ἕκαστον γίνεσθαι φάσκοντες· ἀλλὰ σὺ πῶς ἐπιχειρεῖς τὸ ψυχρὸν εἶναι τὸν οἶνον; Οὕτως, ἔφην, ὑπὸ

A. 10. προσλαμβάνειν—ὁμιλῆσαι] Primum habent e Baſ. Xyl. Mez. Poſterius ita corrigendum videtur ὥστε ὅπως ἂν ἔχωσι κράσεως ἢ φύσεως ὁμιλῆσαι: vel, καὶ ὁπωσοῦν ἂν ἔχωσι κ. ἢ. ἢ. φ. ὁ.

B. 4. εἶπεν ὁ Φλῶρος] Ita T. V. Xyl. Mez. Vulgo, εἰπὼν ὁ Φλῶρος.

Epicurus in convivio multa de eo diſſeruit, quorum, niſi fallor, ſumma huc redit: vinum non perfecte eſſe calidum, ſed in ſe atomos habere, quaſdam calorem efficientes, alias, quæ frigus gignant: ipſum ubi in corpus eſt admiſſum, alias amittere, alias ex ipſo adſciſcere corpore, et ad naturam temperiemque utentium ſic accommodari, ut alii ebrii frigeant, alii caleant.

II. Atqui hæc, aiebat Florus, recta nos per Protagoram ad Pyrrhonem ferunt. Liquet enim, de oleo, lacte, melle, itemque aliis diſputare juſſos, ſubterfugituros naturæ ſingulorum explicationem, quod ea dicemus nata mixtionibus et temperationibus mutuis. Tu vero quomodo demonſtres vinum eſſe frigidum? Ita, in-

δυεῖν τότε προσηναγκασμένος αὐτοσχεδιάσαι. Πρῶτον δὲ ὑπῄει μοι τὸ γινόμενον ὑπὸ τῶν ἰατρῶν· τοῖς γὰρ ἐκλελυμένοις καὶ τόνου τινὸς δεομένοις κατὰ τὰς ἀῤῥωστίας στομάχου, θερμὸν
C μὲν οὐδὲν προσφέρουσιν, οἶνον δὲ διδόντες βοηθοῦσιν· ὡς δ' αὔτως καὶ τὰς ῥύσεις καὶ ἐφιδρώσεις οἴνῳ καταπαύουσιν, ὡς οὐδὲν ἧττον ἀλλὰ καὶ μᾶλλον τῆς χιόνος ἱστάντι καὶ κρατύνοντι, τῷ ψύχειν καὶ συστέλλειν, φερομένην τὴν ἕξιν· εἰ δὲ καὶ φύσιν καὶ δύναμιν εἶχε θερμαντικὴν, ὅμοιον ἦν, οἶμαι, χιόνι πῦρ, καὶ καρδίᾳ οἶνον προσφέρειν ἄκρατον. Ἔπειτα τὸν μὲν ὕπνον οἱ πλεῖστοι περιψύξει γίνεσθαι λέγουσιν, καὶ ψυκτικὰ τὰ πλεῖστα τῶν ὑπνωτικῶν φαρμάκων ἐστὶν, ὡς ὁ μανδραγόρας, καὶ τὸ μηκώνιον· ἀλλὰ ταῦτα μὲν σφοδρὰ, καὶ βίᾳ πολλῇ συνωθεῖ, καὶ πηγνύσιν· ὁ δ' οἶνος ἠρέμα καταψύχων, ἵστησι μεθ' ἡδονῆς καὶ ἀναπαύει τὴν κίνησιν ἐν τῷ μᾶλλον καὶ ἧττον οὔσης. πρὸς

B. 11. προσηναγκασμένος] Sic Palat. et Mez. Ceteri mire variant. Vulgo, προσενηνεγμένος. Locus, ſane mendoſus, ita forte corrigendus, Οὕτως, ἔφην, ὡς ὑπὸ δυεῖν εἷς ἐν ἀπόροις ἠναγκασμένος αὐτοσχεδιάσαι. Πρῶτον δὲ ὑπεισί μοι τὸ &c. Ita, certe, verti.

C. 8. ψυκτικὰ τὰ πλεῖστα] Sic Xyl. Mez. Vulgo, ψυκτικὰ καὶ τὰ πλεῖστα.

quam, ut unus a duobus coactus de re dubia ſubito dicere. Primum vero in mentem venit id quod a medicis fieri ſolet. Languente ſtomacho, et ob imbecillitatem confirmationis indigente, nihil calidum adhibent, vino tantum dato medentur. Sic et fluxus ventris, et ſudoris eruptiones vino ſiſtunt, utpote non minus, ſed magis quam nix poſſit, conſtringente frigoris vi et inhibente materiam. Alioqui ſi vim calefaciendi vinum haberet, perinde erat opinor merum ori ventriculi admovere, atque ignem nivi. Jam ſomnum plerique refrigeratione fieri putant, et medicamenta ſomnum inducentia pleraque frigus incutientia ſunt, ut mandragoras, opium. Verum iſta vehementer, vique magna compellunt atque cogunt. Vinum paulatim frigus alliciendo, motum ſuaviter ſiſtit, eo quod magis aut minus eſt dif-

ἐκεῖνο τῆς διαφορᾶς. Ἔτι δὲ τὸ μὲν θερμὸν, γόνιμον· D
εὔροιαν γὰρ ἡ ὑγρότης ἴσχει, καὶ τόνον τὸ πνεῦμα καὶ δύναμιν ὑπὸ τῆς θερμότητος ἐξοργῶσαν· οἱ δὲ πίνοντες πολὺν ἄκρατον, ἀμβλύτεροι περὶ τὰς συνουσίας εἰσὶ, καὶ σπείρουσιν οὐδὲν εἰς γένεσιν ἰσχυρὸν οὐδὲ κεκρατημένον, ἀλλ' ἐξίτηλοι καὶ ἀτελεῖς εἰσιν αἱ πρὸς τὰς γυναῖκας ὁμιλίαι αὐτῶν, διὰ φαυλότητα καὶ κατάψυξιν τοῦ σπέρματος. Καὶ μὴν ὅσα πάσχουσιν ἄνθρωποι ὑπὸ κρύους, πάντα συμβαίνει τοῖς μεθυσκομένοις, τρόμοι, βαρύτητες, ὠχριάσεις, σάλοι τοῦ περὶ τὰ γυῖα πνεύματος, ἀσάφεια γλώττης, ἔντασις τῶν περὶ τοῖς ἄκροις νεύρων, καὶ ἀπονάρκησις· τοῖς E
δὲ πλείστοις εἰς πάρεσιν αἱ μέθαι τελευτῶσιν, ὅταν ἐκπλήξῃ παντάπασι καὶ κατασβέσῃ τὸ θερμὸν ὁ ἄκρατος. Ἰῶνταί γε μὴν τὰς περὶ τὸ σῶμα τῶν μεθυσκομένων καὶ κραιπαλώντων κακώσεις, εὐθὺς μὲν, ὡς ἔοικε, περιστο-

D. 1. ἐκεῖνο] Rectius ἐκεῖνα, Verſ. Xyl. Mez. Reiſk. Addendum etiam putem αὐτῷ post ὕσης.
E. 2. ἐκπλήξῃ] Forte, ἐκπνίξῃ.
E. 5. εὐθὺς] Hæc omnium librorum eſt lectio, quam Stephanus in νυκτὸς mutavit: temere, mea quidem ſententia. Mox, ἀλλὰ, mutandum in ἅμα cum Reiſkio.

ferens ab illis. Ad hæc calor vim habet gignendi: humor enim fluidus redditur, vigoremque et robur ſpiritus a calore nanciſcitur, vimque exſtimulantem. At qui multum meri bibunt, ſegniores ſunt ad coitum, nihilque validi aut bene temperati gignunt: ſed ob frigiditatem ſeminis atque pravitatem inanes ſunt eorum cum mulieribus permixtiones. Et vero quæ hominibus a frigore accidunt, tremor, gravedo, pallor, agitatio ſpiritus in membris, linguæ titubatio, contentio extremitatum in nervis ac torpor: ea omnia ebriis contingunt. Pleriſque ebrietas in reſolutionem membrorum deſinit, ubi merum calorem omnino profligavit atque exſtinxit. Incommoda porro corpori a temulentia illata ſanant, ab initio tegmine injecto et decubitu foventes: tum

λῇ καὶ κατακλίσει συνθάλποντες, μεθ' ἡμέραν δὲ λουτρῷ καὶ ἀλείμματι, καὶ σιτίοις ὅσα μὴ ταράττοντα τὸν ὄγκον, ἀλλὰ πράως ἀνακαλεῖται τὸ θερμὸν ὑπὸ τοῦ οἴνου
F διεσπασμένον καὶ πεφυγαδευμένον ἐκ τοῦ σώματος. Ὅμως δὲ, εἶπον, ἐν τοῖς φαινομένοις καὶ ὁμοιότητας ἀδήλους ἐξιχνεύομεν καὶ δυνάμεις· οὐδὲν δὲ περὶ τῆς μέθης δεῖ διαπορεῖν ὁποῖόν ποτέ ἐστιν. Ὡς γὰρ ἔοικε, μάλιστα δὲ ὡς εἰρήκαμεν, ἐοίκασι τοῖς πρεσβύταις οἱ μεθύοντες· διὸ καὶ πρῳϊαίτατα γηρῶσιν οἱ φίλοινοι· τοὺς δὲ πολλοὺς αὐτῶν καὶ φαλακρώσεις ἄωροι, καὶ πολιαὶ πρὸ ἡλικίας, ἔχουσιν· πάντα δὲ ταῦτα δοκεῖ θερμότητος ἐνδείᾳ καταλαμβάνειν τὸν ἄνθρωπον. Ἔτι τοίνυν τὸ ὄξος οἴνου τινός ἐστι φύσις καὶ δύναμις· οὐδὲν δὲ τῶν σβεστηρίων ὄξους πυρὶ μαχιμώτερον, ἀλλὰ μάλιστα πάντων ἐπικρατεῖ καὶ συμπιέζει τὴν φλόγα δι' ὑπερβολὴν ψυχρότητος. Καὶ τῶν ἄλλων δὲ καρπῶν τοῖς οἰνώδεσι μᾶλλον ὡς ψυκτικοῖς χρω-
653 μένους τοὺς ἰατροὺς ὁρῶμεν, ὥσπερ ῥόαις καὶ μήλοις. Αὐ-

F. 1. Ὅμως δὲ, εἶπον] Corrigo, Ὅλως δὲ εἰπεῖν.

poſtridie lavacro, unguento, cibiſque iis qui molem corporis non exagitantes ſenſim revocent calorem a vino diſſipatum et e corpore fugatum. Tamen, aiebam, in his quæ cernuntur, etiam obſcuras veſtigamus ſimilitudines atque facultates. At de ebrietate qualis ſit, nihil attinet anxie inquirere. Nam ut apparet, et maxime, uti diximus, ſimiles ſunt ſenibus ebrii: ideoque vinoſi mature admodum ſeneſcunt, multoſque eorum ante tempus calvities et cani occupant. Præterea acetum vini quædam natura eſt et vis: de omnibus autem reſtinguentibus nihil eſt quod igni magis adverſetur: omnium maxime id flammam vincit et comprimit ob exſuperantem frigiditatem. Sed et fructuum qui ſunt vini ſapore æmuli, videmus a medicis ad refrigerandum adhiberi, ut malis acidis ac punicis. Ipſum

τὴν δὲ τοῦ μέλιτος φύσιν οὐχὶ πρὸς ὄμβριον ὕδωρ καὶ
χιόνα συμμιγνύοντες οἰνοποιοῦσι, τοῦ ψυχροῦ τὸ γλυκὺ,
διὰ συγγένειαν, εἰς τὸ αὐστηρὸν, ὅταν κρατήσῃ φθείρον-
τος; Οἱ παλαιοὶ δὲ οὐχὶ διὰ τοῦτο τῶν ἑρπετῶν τὸν
δράκοντα, καὶ τῶν φυτῶν τὸν κιττὸν, ἀνέθεσαν τῷ θεῷ καὶ κα-
θιέρωσαν, ὡς τινος ψυχρᾶς καὶ κρυώδους δυνάμεως; Ἐὰν
δὲ ὅτι τὸ κώνειον ἐπιπινόμενος ἰᾶσθαι δοκεῖ πολὺς
ἄκρατος, οἴονται τοῦτο θερμότητος εἶναι τεκμήριον, ἡμεῖς
αὖ φήσομεν ἀναστρέψαντες, ὅτι συγκραθὲν αὐτὸ τοῦτο,
φάρμακον ἀνίατόν ἐστι, καὶ καθάπαξ ἀποκτείνει τοὺς πι- B
νόντας· ὥστε μηδὲν μᾶλλον εἶναι δοκεῖν τῷ ἀντιπράττειν
θερμὸν ἢ τῷ συνεργεῖν ψυχρόν· εἰ δὲ μὴ ψυχρότητι τὸ
κώνειον, οὐκ ἄλλῃ τινὶ φύσει καὶ δυνάμει μᾶλλον πιθανόν
ἐστιν ἀναιρεῖν τοὺς πιόντας.

B. 3. εἰ δὲ μὴ—πιθανόν] Primum mutandum in εἴ γε δή. Poſterius ex Palat. unice verum eſt: in Ald. E. Venet. Flor. Vatic. abiit in πίνων: hinc Baſ. fecit δεινόν: quod Xyl. et Stephanus retulerunt. H. πίον.

mel nonne aqua pluvia vel nive temperantes in vinum vertunt, frigore dulcedinem ob cognationem, ſi exſuperet, in auſteritatem mutante? Antiqui nonne ea de cauſſa de repentibus draconem, et hederam de ſtirpibus, Baccho conſecraverunt, quia frigida et gelida ſunt natura? Si vero putant, eo ſigno vini calorem monſtrari, quod, poſt hauſtam potum cicutam, veneni vim retundit: nos id invertentes dicemus, vinum cum cicuta temperatum, immedicabile eſſe venenum, bibentemque omnino interficere: ut non magis reſiſtendo calidum, quam adjuvando frigidum ſit vinum: ſi quidem frigore cicutam, non alia quadam natura et facultate, necare credibile eſt.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ ς΄.

Περὶ καιροῦ συνουσίας.

QUÆSTIO VI.

De tempore coitus.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΝΕΑΝΙΣΚΟΙ. ΖΩΠΥΡΟΣ. ΟΛΥΜΠΙΚΟΣ. ΣΩΚΛΑΡΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

ADOLESCENTULI. ZOPYRUS. OLYMPICUS. SOCLARUS.

α΄. ΝΕΑΝΙΣΚΟΙ τινὲς οὐ πάλαι τοῖς παλαιοῖς
λόγοις προσπεφοιτηκότες ἐσπάραττον τὸν Ἐπίκουρον, ὡς
οὐ καλὸν οὐδ᾽ ἀναγκαῖον ἐσβεβληκότα λόγον περὶ καιροῦ
συνουσίας εἰς τὸ συμπόσιον· μιμνήσκεσθαι γὰρ ἀφροδισίων
ἄνδρα πρεσβύτερον ἐν δείπνῳ μειρακίων παρόντων, καὶ
C διαπορεῖν πότερον μετὰ δεῖπνον ἢ πρὸ δείπνου χρηστέον,
ἐσχάτης ἀκολασίας εἶναι. Πρὸς ταῦτα, οἱ μὲν τὸν Ξε-

B 15. προσπεφοιτηκότες] Sic Palat. Vatic. Vulgo, περιπεφοιτηκότες.

I. ADOLESCENTULI quidam, qui non ita pridem priſcorum ad doctrinam ſeſe contulerant, Epicurum inſectabantur acriter, quod in convivium ſermonem neque honeſtum neque neceſſarium de coitus opportuno tempore intuliſſet: eſſe enim, aiebant, extremæ intemperantiæ, hominem provectæ ætatis in cœna adoleſcentibus præſentibus mentionem facere venereæ rei, ac diſputare antè cœnamne, an a cœna, ea ſit utendum. Ad hæc Xeno-

νοφῶντα παρέλαβον ὡς ἀπάγοντα τοὺς συμπότας μετὰ
δεῖπνον οὐχὶ * ἐφ' ἵππων ἐπὶ συνουσίας πρὸς τὰς γυ-
ναῖκας. Ζώπυρος δὲ ὁ ἰατρὸς εὖ μάλα τοῖς Ἐπικούρου
λόγοις ἐνωμιληκὼς, Οὐκ, ἔφη, προσέχοντας αὐτοὺς ἀν-
εγνωκέναι τὸ Ἐπικούρου συμπόσιον. Οὐ γὰρ ὥσπερ ἐξ ἀρ-
χῆς τινος καὶ καταστάσεως τοῦτο πρόβλημα ποιησάμενον,
εἶτα λόγους ἐπ' αὐτῷ περαίνειν· ἀλλὰ τοὺς νέους ἀνιστάν-
τα μετὰ δεῖπνον εἰς περίπατον ἐπὶ σωφρονισμῷ δια- D
λέγεσθαι καὶ ἀνακρούειν ἀπὸ τῶν ἐπιθυμιῶν, ὡς ἀεὶ μὲν
ἐπισφαλοῦς εἰς βλάβην τοῦ πράγματος ὄντος, μάλιστα
δὲ τοὺς περὶ πότον καὶ ἡδονὴν χρωμένους αὐτῷ διατιθέν-
τος. Εἰ δὲ δὴ καὶ προηγουμένως, εἶπεν, ἐζητεῖτο περὶ
τούτου, πότερον οὐδὲ ὅλως ἐσκέφθαι καλῶς εἶχε τὸν φι-
λόσοφον περὶ συνουσίας καιροῦ καὶ ὥρας; ἢ βέλτιον μὲν
ἐν καιρῷ καὶ μετὰ λογισμοῦ τὰ τοιαῦτα πράττειν· τὸν
δὲ καιρὸν ἄλλως μὲν ἐπισκοπεῖν οὐκ ἄπορον, ἐν δὲ

C. 4. οὐχὶ * ἐφ' ἵππων] Si quid excidit, facile eſt ad ſenſum quidem ſupplere hunc fere in modum, ex Xenophontis Sympoſio in fine οὐχὶ πεζῇ ἀλλ' ἐφ' ἵππων.

D. 3. μάλιστα—ἡδονὴν] Lego, μάλιστα δὲ τοὺς παρὰ πότον καὶ ἡδονήν.

D. 9. οὐκ ἄπορον] Legendum οὐκ ἄτοπον, quod Xyl. et Amiot. verterunt. Ceterum plura ad rationis integritatem requiro.

phontem quidam produxerunt, qui convivas a cœna abduceret non pedibus, ſed in equis ad concumbendum cum uxoribus. Zopyrus autem medicus, probe in Epicuri verſatus philoſophia, aiebat eos non ſatis attente legiſſe Convivium Epicuri. Non enim eum ab initio ea quæſtione propoſita, eam deinde diſſerendo tractaviſſe: ſed cum a cœna ad deambulandum excitaviſſet adoleſcentes, de temperantia feciſſe verba, et eos a laſcivia deterruiſſe: quod nimirum res venerea cum alias facile noceret, tum maxime ſi quis eam a convivio exerceret. Sin vero præcipue de hoc fuiſſet quæſtio, utrum præſtabat philoſophum omnino nihil diſputare de coitus tempeſtivouſu: aut cum tempeſtive eo et cum ratione utendum ſit, non abſurdum erat alibi de com-

E συμποσίῳ καὶ περὶ τράπεζαν αἰσχρόν; Ἐμοὶ γὰρ δοκεῖ
τοὐναντίον ἄν τις ἐγκαλέσαι φιλοσόφῳ μεθ' ἡμέραν ἐν
τῇ διατριβῇ πολλῶν καὶ παντοδαπῶν ἀνθρώπων παρ-
όντων περὶ τούτου διαλεγομένῳ· κύλικος δὲ προκειμέ-
νης ἐν συνήθεσι καὶ φίλοις, ἔνθα καὶ τὸ παραλλάξαι μῦθον
παραμβλύνοντα καὶ ψυχρὸν ἐν οἴνῳ συμφέρει, πῶς αἰσ-
χρὸν εἰπεῖν τι καὶ ἀκοῦσαι εἰς συνουσίας χρῆσιν ὠφελίμως
λεγόμενον; Ὡς ἔγωγε, νὴ τὸν κύνα, καὶ τοῦ Ζήνωνος ἂν
ἐβουλόμην, ἔφη, διαμερισμοὺς ἐν συμποσίῳ τινὶ καὶ παι-
F διᾷ μᾶλλον, ἢ σπουδῆς τοσαύτης ἐχομένῳ συγγράμματι
τῇ πολιτείᾳ κατατετάχθαι.

β΄. Πρὸς τοῦτο πληγέντες οἱ νεανίσκοι σιωπῇ κατέ-
κειντο· τῶν δὲ ἄλλων τὸν Ζώπυρον ἀξιούντων τοὺς περὶ
τούτου λόγους Ἐπικούρου διελθεῖν, ἔφη, Τῶν μὲν κατὰ μέ-

E. 5. παραλλάξαι—ψυχρὸν] Si nil excidit, nec gravius ſubeſt vitium, legam παραλέξαι μῦθον καίπερ ἀμβλὺν ὄντα καὶ ψυχρόν, eo ſenſu quem reddidi: παραλέξει habent E. H. Venet. Palat. Vatic. ἀμβλύνοντα Palat. παραβλύοντα E. H. παραμβλύνοντα Flor. Pro ἐν οἴνῳ Mez. corrigit ἐνίοτε.

E. 9. διαμερισμοὺς] Legendum διαμηρισμούς. Leopard. V. L. XVII, 22.

modo ejus tempore colloqui, in convivio vero et menſa turpe? Mihi quidem contra videtur philoſophus fuiſſe culpandus, qui interdiu in præſentia variorum hominum de eo in ſchola quæreret. Nam calice propoſito inter familiares et amicos, ubi etiam nonnunquam juvat fabulam garrire quamvis craſſam ac frigidam; quomodo turpe ſit dicere, audireve eorum aliquid, quæ utiliter de uſu rei venereæ dicuntur? Ego quidem per canem adjuro, optare me, ſuos diameriſmos illos obſcœnos Zenonem in convivio aliquo aut joco, quam in tam ſerio de republica opere poſuiſſe.

II. His verbis percuſſi adoleſcentes ſilentium tenuerunt. Cum autem alii a Zopyro peterent ut Epicuri hoc de argumento rationes exponeret,

ερος ἀκριβῶς μνημονεύειν, οἴεσθαι δὲ τὸν ἄνδρα τὰς ἐκ τῆς συνουσίας πληγὰς δεδιέναι, διὰ τὸν τῶν σωμάτων παλμὸν εἰς ταραχὴν καὶ σάλον ἐν τῷ τοιούτῳ βαδιζόντων. Καθόλου μὲν γὰρ ἐκ τῆς ἕδρας τὰ σώματα μεθιστάναι πλήκτην ὄντα καὶ κινητικὸν ταραχῆς τὸν ἄκρατον· ἂν δὲ οὕτως ἔχοντα τὸν ὄγκον ἡμῶν γαλήνη μὴ παραλάβῃ καὶ ὕπνος, ἀλλ' ἕτεραι διὰ τῶν ἀφροδισίων κινήσεις, ἐκθλιβομένων καὶ μοχλευομένων τῶν μάλιστα συνδεῖν καὶ κολλᾶν τὸ σῶμα πεφυκότων, κίνδυνός ἐστιν ἀνάδαστον γί- 654
νεσθαι τὸν ὄγκον, ὥσπερ ἐκ θεμελίων γινόμενον· οὐδὲ γὰρ εὖ ῥεῖν τηνικαῦτα τὴν γονήν, σφηνώσεως διὰ τὴν πλησμονὴν οὔσης, ἀλλὰ βίᾳ καὶ συμπεφυρμένον ἀποσπᾶσθαι· διὸ χρῆναι, φησὶν ὁ ἀνήρ, ὅταν ἡσυχία γένηται περὶ τὸ σῶμα, καὶ λωφήσωσιν αἱ τῆς τροφῆς ἀναδόσεις καὶ τὰ ῥεύματα διεξιούσης καὶ φερούσης, τὰ τοιαῦτα πράττειν,

F. 6. ἀκριβῶς] Legendum, οὐκ ἀκριβῶς. Mox βαδιζόντων lubenter mutem in βαπτισθέντων, vel βιασθέντων.

F. 13. συνδεῖν] Sic Baſ. Xyl. E. H. Vatic. Palat. Leonic. Vulgo, συνιδεῖν.

A. 1. ἀνάδαστον—γινόμενον] Prius Xyl. et Jun. in ἀνάστατον mutandum cenſent. Poſterius idem Xyl. item Mez. Anon. T. V. in κινούμενον. Utrumque probabiliter.

A. 4. συμπεφυρμένον] Immo συμπεφυρμένην: niſi forte modo ſcriptum fuerat τὸν γόνον.

Equidem ſingula, inquit, non ſatis exacte memoria teneo: puto autem eum ictus venereos maxime averſatum, ubi corpus concuſſione perturbatur atque contremiſcit. Omnino enim merum corpus de ſuo ſtatu ejicit, tumultuſque ciet: quod ſi ita affectam molem corporis non tranquillitas aut ſomnus excipiat, ſed aliæ a re venerea exagitationes, eliſis et quaſi mollitione quadam ſubrutis iis, quæ maxime compingere atque continere illam debebant, periculum eſt ne tota funditus ſubvertatur compages. Non enim tunc genitura promte effluit, repletione ejus exitum obturante, ſed vi et confuſa avellitur. Itaque cenſet Epicurus quando quies corpori accidit, ac nutrimenti per corpus penetrantis digeſtio

ὑφ᾽ ἑτέρας αὖ πάλιν τροφῆς ἐνδεὲς γενέσθαι τὸ σῶμα. Συμβάλλοιτο δ᾽ ἄν τις τῷ Ἐπικούρῳ καὶ τὸν πατρικὸν λόγον. Ὁ γὰρ μεθ᾽ ἡμέραν καιρὸς, ἤδη τῆς ὄψεως κρίσιν ἐχούσης, ἀσθενέστερόν ἐστιν· ἡ δὲ μετὰ τὸ δεῖπνον ὁρμὴ
B πρὸς τὴν συνουσίαν, οὐκ ἀκίνδυνος· ἄδηλον γὰρ εἰ, τῆς τροφῆς μὴ κρατηθείσης, ἀπεψία δέξαιτο τὸν ἐκ τῆς συνουσίας ἄραβον καὶ παλμὸν, ὥστε διπλῆν τὴν βλάβην γενέσθαι.

γ΄. Ὑπολαβὼν δὲ Ὀλύμπικος, Ἐμοὶ μὲν, ἔφη, τὸ τοῦ Πυθαγορικοῦ Κλεινίου λίαν ἀρέσκει· λέγεται γὰρ ἐρωτηθεὶς, Ὁπηνίκα δεῖ μάλιστα γυναικὶ προσιέναι, Ὅταν, φάναι, μάλιστα τυγχάνῃς βλαβῆναι βουλόμενος. Καὶ γὰρ ὁ Ζώπυρος εἴρηκε νῦν, ἔχει τινὰ λόγον· καὶ τὸν ἕτερον καιρὸν ἄλλας ἀκαιρίας ἔχοντα πρὸς τὸ πρᾶγμα καὶ δυσχερείας ὁρῶ. Καθάπερ οὖν Θαλῆς ὁ σο-

A. 8. ὑφ᾽ ἑτέρας] Rectius, πρὶν ἑτέρας: ut et Reiſk. vidit.

A. 9. πατρικὸν—ἀσθενέστερόν] ἰατρικον habent T. V. Anon. Mez. Amiot. Deinde Mez. ita corrigit, ἤδη τῆς πέψεως ἔκκρισιν ἐχούσης, ἀσφαλέστερός ἐστιν—aſſentiuntur partim T. V.

B. 2. ἐκ τῆς συνουσίας] Sic Palat. T. V. Vulgo, ἐκ τῆς ἀπεψίας: quod forte ortum ex vera ac perdita lectione ἐκ τῆς ἀπουσίας.

B. 7. φάναι] Addidi ex Palat.

finem habet, ſum venerea utendum re, corpore jam aliud alimentum requirente. Adſtipulatur autem Epicuro a majoribus ad nos propagata ratio. Diurnum enim tempus, quando jam concoctio ſuas obit partes, imbecilliores ad coitum facit. A cœna autem ad eum ferri, non caret periculo: nam incertum eſt, an, nondum ſubacto ob imbecillitatem concoquentis facultatis nutrimento, ſuperveniens huic exagitatio, duplex incommodum faciat.

III. Subjecit tum Olympicus, Mihi Cleiniæ Pythagorici dictum admodum probatur: qui interrogatus, *Quando maxime res cum uxore eſſet habenda*, reſpondit, *Cum maxime lædi voles*. Nam et quod Zopyrus dixit, rationem habet: et aliis temporibus alia incommoda ſequi rem hanc et difficultates video. Itaque ſicut Thales ut conjugium evi-

φὸς ὑπὸ τῆς μητρὸς ἐνοχλούμενος γῆμαι κελευούσης, πῶς ὑπεξέφυγε, παρήγαγε λόγῳ· πρὸς τὴν ἐν ἀρχῇ C μὲν, Οὔπω καιρὸς, ὦ μῆτερ· εἶτα ἐπειδὴ παρήκμασεν, ἐγκειμένης, Οὐκέτι καιρός· οὕτως ἄρα καὶ πρὸς ἀφροδίσια κράτιστον ἔσται ἔχειν ἕκαστον· ὥστε κατακλινόμενον λέγειν, Οὔπω καιρός· ἀνιστάμενον δὲ, Οὐκέτι καιρός.

δ΄. Ἀθλητικὰ ταῦτα, εἶπεν ὁ Σώκλαρος, ὦ Ὀλυμπικὲ, παντάπασιν ἔτι τῆς κοτταβίσεως ὄζοντα καὶ τὴν κρεωφαγιῶν ἐκείνων, οὐκ ἐν δέοντι. Νέοι τε γὰρ πάρεισι γεγαμηκότες, ὑφ᾽ ὧν δεῖ φιλοτήσια ἔργα τελεῖσθαι· καὶ ἡμᾶς οὔπω παντάπασιν ἡ Ἀφροδίτη πέφευγεν, ἀλλὰ καὶ προσευχόμεθα δήπουθεν αὐτῇ λέγοντες ἐν τοῖς τῶν θεῶν ὑμ- D νοις, Ἀνάβαλε ἄνω τὸ γῆρας, ὦ καλὰ Ἀφροδίτη. Σκοπῶμεν οὖν, εἰ δοκεῖ, πότερον ἐμμελῶς καὶ προσηκόντως ὁ Ἐπίκουρος παρὰ πᾶν δίκαιον ἀφαιρεῖ τὴν Ἀφροδίτην τῆς νυκτός· καίτοι κράτιστον αὐτῇ θεῶν μετεῖναι, φησὶν ἐρα-

C. 3. πῶς ὑπεξέφυγε—ἐν ἀρχῇ μὲν] Turbant hic libri. Ad ſententiam quidem in promtu eſt corrigere, ὑπεξέφυγέ πως καὶ παρήγαγε, λέγων ἐν ἀκμῇ μὲν—.

D. 5. κράτιστον αὐτῇ θεῶν] Forte πλεῖστον αὐτῇ τῆς θεοῦ.

taret, matri ad hoc contrahendum adhortanti, initio, *Nondum appetiiſſe*, poſtea, *Jam præteriiſſe tempus uxorem ducendi* dixit: ita etiam ad rem veneream expedit unumquemque affectum eſſe, ut decumbens *Nondum tempeſtivum*, ſurgens *Non jam amplius tempeſtivum* dicat.

IV. Athletica, aiebat ibi Soclarus, nimis ſunt quæ dicis, et cottabum eorum ac carnium voracitatem redolentia, adeoque intempeſtiva. Adſunt enim juvenes mariti, quos oportet uxoribus dare operam: neque nos omnino fugit Venus, ſed accedimus nimirum ad eam, cum in deorum hymnis dicimus, *Produc moram ſenectuti pulchra Venus.* Itaque, ſi placet, conſideremus an ſcite et convenienter Epicurus præter omne jus Veneri noctem adimat: cum Menander, homo amatoriis deditus voluptatibus, *nocti de-*

τικὸς ἀνὴρ Μένανδρος. Ἐνετέθη γάρ, οἶμαι, καλῶς παρακάλυμμα τῆς ἡδονῆς τὸ σκότος προθεμένους, ταῦτα πράσσειν, καὶ μὴ διὰ φωτὸς ἐντυγχάνοντας, ἐξελαύνειν τῶν ὀμμάτων τὸ αἰδούμενον, καὶ τὸ ἀκολάστῳ θάρσος
E ἐμποιεῖν, καὶ μνήμας ἐναργεῖς, αἷς τὸ ἐνδιατρίβειν αὖθις ἐκριπίζει τὰς ἐπιθυμίας. Ὄψις γὰρ ἡμῖν ὀξυτάτη τῶν διὰ τοῦ σώματος ἔρχεται, κατὰ τὸν Πλάτωνα, παθημάτων, καὶ σφόδρα ταῖς ἐγγὺς φαντασίαις εἰς τὴν ψυχὴν ἐγείρουσα πρὸς τὰ εἴδωλα τῆς ἡδονῆς, καινὴν ἀεὶ καὶ πρόσφατον ἐπιθυμίαν. Ἡ δὲ νὺξ καὶ τὰ πλεῖστα καὶ μανιωδέστερα τῶν ἔργων ἀφαιροῦσα, παράγει καὶ κατευνάζει τὴν φύσιν, οὐκ ἐξοκέλλουσα ὑπὸ τῆς ὄψεως εἰς ὕβριν. Ἄνευ δὲ τούτων, τίνα ἔχει λόγον, ἀπὸ δείπνου μὲν ἥκοντα γεγανωμένον, ἂν οὕτω τύχῃ στέφανον κομίζοντα, καὶ μύρῳ κεχρισμένον, ἀποστραφέντα καὶ συγκαλυψάμενον καθεύ-
F δειν· ἡμέρας δὲ καὶ διὰ μέσου τῶν πράξεων, ἐκ τῆς

D. 6. Ἐνετέθη] Equidem corrigo, ἐνομίσθη, vel ἐνομοθετήθη. Mez. ἐν ἔθει.
D. 9. αἰδόμενον—ἐπιθυμίας] αἰδούμενον Anon. Mez. Cetera, ſecutus ſum Baſ. et Xyl. Vulgo, αἷς τὸ μὴ ἐνδιατρίβειν αὖθις ἐκριπτεῖ τῆς ἐπιθυμίας.
E. 4. εἰς τὴν ψυχὴν—ἐπιθυμίαν] Delendum εἰς: tum corrigendum ἐπιθυμίᾳ.

orum præſtantiſſimum numen attribuat. Exiſtimo enim recte voluptati coitus velaminis loco tenebras prætendi: ne ſi luce coëamus, verecundiam ab oculis profligemus, libidinique audaciam paremus, ac memoriam evidentem, quæ inhærens exſuſcitet irritetque cupiditates. Viſus enim omnium quas corpore percipimus affectionum eſt acerrima, ſi Platoni credimus, et quæ propinquis viſis animum vehementer excitet adque novarum voluptatum et recentium imaginationem inſtiget. Nox autem furioſam operi libidinem detrahens, naturam ſubducit atque ſedat, neque patitur viſu ad laſciviam ferri. Sed, ut mittamus hæc, quam tandem habet rationem ita agere, ut a cœna venientes lauti, ac fortaſſe etiam ſerto redimiti et unguento delibuti, uxorem aversantes dormiamus: interdiu autem inter medias actio-

γυναικωνίτιδος τὴν γυναῖκα μεταπέμπεσθαι πρός τι τοιοῦτον· ἢ πρωΐ, δίκην ἀλεκτρυόνος, συμπλέκεσθαι; Τὴν γὰρ ἑσπέραν, ὦ ἑταῖρε, τῶν πόνων ἀνάπαυσιν, τὸν δὲ ὄρθρον, ἀρχήν· καὶ τὴν μὲν ὁ Λύσιος ἐπισκοπεῖ Διόνυσος, μετὰ τῆς Τερψιχόρης καὶ Θαλίας, ὁ δὲ πρὸς τὴν ἐργάνην Ἀθηνᾶν καὶ τὸν ἀγοραῖον Ἑρμῆν ἐπανίστησι. Διὸ τὴν μὲν ᾠδαὶ κατέχουσι καὶ χορεῖαι, καὶ ὑμέναιος,

Κῶμοί τε, εἰλαπίναι, καὶ ἠχήεις θρόος αὐλῶν·

τὸν δὲ, κτύποι ῥαιστήρων, καὶ τετριγμοὶ πριόνων, καὶ τελωνικῶν ἐπορθρισμοὶ κεκραγμῶν, καὶ κηρύγματα καλουμένων 655
ἐπὶ δίκας ἢ θεραπείας τινῶν βασιλέων ἢ ἀρχόντων· ἐν ᾧ καιρῷ φροῦδα τὰ τῆς ἡδονῆς, λήγει δὲ Κύπρις θαλίαι τε νέων,

Οὐδέ τι θύρσος φίλος Βακχείου·

συντείνουσι γὰρ φροντίδες. Ἔπειτα δὲ καὶ ὁ ποιητὴς τῶν ἡρώων οὔτε γαμετῇ τινα μεθ' ἡμέραν, οὔτε παλλακίδι

F. 5. ἀρχήν] Deſideratur ἔχομεν, vel ſimile quid.
A. 5. Οὐδέ τι—Βακχείου] Forte Οὐδ' ἔτι θύρσος Βακχείου φίλος· primum a Mes. notatum: alterum a Salmaſ.

nes e gynæceo uxorem concubitus gratia arceſſamus, aut galli in morem ſub auroram congrediamur? Veſperam enim, mi ſodalis, laborum requiem, diluculum laborum initium novimus: illamque a ſolvendo dictus Lyſius Bacchus regit cum Terpſichora et Thalia: hoc nos ad Opificem Minervam, et Forenſem Mercurium excitat. Itaque veſperam cantus occupant, choreæ, hymenæi,

Comique et cœnæ, et reſonanti fiſtulæ cantu:

mane audias malleorum ſonitus, et ſtridores ſerrarum, et publicanorum antelucanas vociferationes, ac præconum clamores in judicium vocantium, aut ad navandam regi vel principi operam: quo tempore nullus voluptati eſt locus,

Ceſſatque Cypris et adoleſcentum vigor,

neque Bacchi jam thyrſus aut coronæ uſurpantur, curis ſeſe intendentibus. Porro autem Homerus neminem heroum vel cum uxore vel cum pellice concumbentem fecit: Pari-

συγκατέκλινε, πλὴν ἢ τὸν Πάριν δραπετεύσαντα ποιή-
σας καταδυόμενον εἰς τοὺς κόλπους τῆς γυναικός· ὡς οὐκ
ἀνδρὸς ἀλλὰ μοιχοῦ λυσσῶντος οὖσαν τὴν μεθημερινὴν
ἀκρασίαν. Καὶ μὴν οὐδὲ τὸ σῶμα βλάπτοιτ' ἂν ὑπὸ
τῆς συνουσίας μᾶλλον, ὡς Ἐπίκουρος οἴεται, μετὰ τὸ
B δεῖπνον, ἄν γε μὴ μεθύων τις ἢ ῥηγνύμενος ὑπὸ πλησ-
μονῆς ἅπτηται βεβαρημένος· ἀμέλει γὰρ οὕτως ἐπισφα-
λὲς τὸ πρᾶγμα καὶ βλαβερόν. Ἂν δὲ ἱκανῶς ἔχων τις
αὐτοῦ, καὶ μετρίως διακεχυμένος, τοῦ τε σώματος αὐ-
τοῦ μαλακοῦ γεγονότος, καὶ τῆς ψυχῆς παρεστώσης, διὰ
χρόνου ποιῆται τὴν ἔντευξιν, οὔτε ταραχὴν ἀπεργάζεται με-
γάλην διὰ τὸν ὄγκον κατά γε τὴν νύκτα ἡ ψυχὴ, ἡ
μετάθεσις ἐξ ἕδρας ἀτόμων, ἥ φησιν Ἐπίκουρος, τὴν αἰ-
τίαν τῆς βλάβης αὐτῇ ἀποδούς· ἑαυτὸν δέ πως ἀπογα-

B. 2. ἅπτηται] Plenius requiritur, ἅπτηται καί.
B. 7. ἡ ψυχὴ, ἡ μετάθεσις] Ut ſenſus appareret, ſcribendum erat, τῇ ψυχῇ ἢ μετάθεσιν. Sed tota hæc lectio ſuſpectæ auctoritatis, quippe nec ſana, et a Stephano prodita repugnantibus noſtris libris: qui omnes ita habent διὰ τὸν ὄγκον * τὰ γένη ψύξις ἡ μετάθεσις: Turnebus explevit, διὰ τὸν ὄγκον κατά γε τὴν νύκτα ἡ ψύξις, atque ita Anon. et Mez. Igitur veriſimilius eſt tale quid ſcriptum fuiſſe ab auctore, διὰ τὸν ὄγκον, οὔτε γέ τινα θλίψιν ἢ μετάθεσιν.
B. 8. Ἐπίκουρος—ἀναπληρώσει] Sic Steph. item Turnebi auctoritate. Omnes alii libri, Ἐπίκουρος * ἀποδοὺς ἑαυτὸν δέ πως ἀπογαλ * ἀναπληρώσει. Verti ex mea conjectura: Ἐπίκουρος· ἀλλὰ τὸ οἰκεῖον τῇ φύσει ἀποδοὺς ἑαυτὸν δέ πως ἀπογαληνίσας, ἀναπληρώσει.

dem duntaxat e pugna profugum in gremium ſe abducere Helenæ ſcribit: non mariti, ſed adulteri rabioſi diurnum coitum oſtendens eſſe. Et vero ne corpus quidem potiſſimum poſt cœnam a coitu lædetur, ut viſum Epicuro: niſi quis rem tentet ebrius plane, aut diſtentus: ſic enim dubium non eſt, quin damnoſa ſit res et periculoſa. Si quis autem mediocriter vino ciboque uſus, corpore emollito, animoque ſereno, tempeſtive coeat; neque ob molem magna corpori accidet conturbatio aut refrigeratio, aut e ſuis ſedibus trajectio atomorum, ut ait Epicurus: ſed, ſuum naturæ tribuens, ſe ipſum exhilaratum, implebit

λάσας ἀναπληρώσῃ, νέας ἐπιῤῥοῆς τοῖς κενώμασι γινομένης. Ἐκεῖνο δὲ μᾶλλον ἄξιον εὐλαβείας, τὸ σύνεγγυς C
ὄντα τῶν πράξεων ἀφροδισίοις χρῆσθαι, μήτε ἄρα μετέωρον τὸ σῶμα καὶ κεκλονημένον αἵ τε τῆς ψυχῆς φροντίδες, αἵ τε περὶ τὰς χρείας πραγματεῖαι καὶ κόποι παραλαβόντες, εὐθὺς ἐκτραχύνωσιν, οὐχ ἱκανὸν ἐν μέσῳ διάλειμμα τῆς φύσεως εἰς ἀνάπαυσιν λαβούσης. Οὐ γὰρ πάντες, ὦ ἑταῖρε, τὴν Ἐπικούρου σχολὴν καὶ ῥᾳστώνην ἀπὸ λόγου καὶ φιλοσοφίας ἄφθονον εἰσαεὶ παρεσκευασμένην ἔχουσι. Πολλοὶ δὲ ἕκαστον ἀγῶνες ἐκδέχονται δι' ἡμέρας, γυμνάσια δὲ ὡς ἔπος εἰπεῖν ἅπαντας· οἷς οὔτε καλὸν, οὔτε σύμφερον, οὕτω διακείμενον τὸ σῶμα παρ- D
έχειν λυσσώσῃ συνουσίᾳ δια * τὸ δὲ μακάριον καὶ ἄφθαρτον ἔστω μένων οἷον αὐτὸ μὴ φροντίζειν τῶν καθ' ἡμᾶς·

C. 1. τὸ σύνεγγυς ὄντα τῶν πράξεων] Revocavi ex E. H. Palat. Vatic. Inſigni perturbatione in Aldina E. H. Vatic. Flor. hic poſita ſunt verba ex Prœmio L. IV. Sympoſ. p. 659. F. inde a τῶν πολιτῶν uſque ad finem. Correxit Baſ. et Jannot. ſed ſimul per imprudentiam hanc particulam τ. σ. ὄ. τ. πρ. hinc avulſum illuc tranſtulerunt: E. H. Vatic. eam tamen hic retinuerunt cum reliquis deinceps Prœmii Libri IV. Venet. conſentit cum Baſ. Xyl. Steph. Recte Palat.

C. 2. μήτε ἄρα] Forte, μήτε ἅμα.

D. 2. δια * μένων] Lego, διατεταραγμένων. Τὸ δὲ μακάριον καὶ ἄφθαρτον ἔστω μὲν ὑμῖν οἷον αὐτὸ &c. Mox εἰς θέρος, legendum εἰς θεοὺς vel εἰς θεοῦ.

novo affluxu poſt factam evacuationem. Id magis cautionem requirit, ne intenti negotiis, re venerea utamur, ut ne corpus ſublime et conturbatum curæ animi, et occupationes rerum neceſſariarum laboreſque excipientes ſtatim exaſperent, natura non ſatis ad quieſcendum intercapedinis nacta. Non enim omnes, amice, Epicuri otium et animi tranquillitatem philoſophia partam abunde in promtu habent. Multæ quemvis quotidie exercent ærumnæ: quibus neque commodum, neque conveniens eſt ita affectum corpus tradere rabioſo coitui. Numen vero beatum et interitus expers, ſit ejuſmodi, ut nullam noſtri curam ſuſcipiat. Nobis autem,

ἡμῖν δὲ τῷ νόμῳ πόλεως εὖ ἑπομένοις, ἐξευλαβητέον ἐστὶν εἰς ἱέρος ἐμβαλεῖν καὶ κατάρχεσθαι θυσιῶν, ὀλίγον ἔμπροσθεν διαπεπραγμένοις τι τοιοῦτον. Ὅθεν εὖ ἔχει τὸ τὴν νύκτα καὶ τὸν ὕπνον ἐν μέσῳ θεμένους, καὶ ποιήσαντας ἱκανὸν διάλειμμα καὶ διάστημα, καθαροὺς αὖθις ὥσπερ ἐξ ὑπαρχῆς, καὶ νέα ἐφ᾽ ἡμέρῃ φρονέοντας, κατὰ Δημόκριτον, ἀνίστασθαι.

ſi leges civitatis recte colimus, cavendum eſt ne ad templa et ſacrificia accedamus paulo ante venerea re uſi. Itaque expedit nocte et ſomno interjecto, juſtoque intervallo adhibito, mundos rurſum quaſi deintegro, et ad novum diem nova cogitantes, ut ait Democritus, ſurgere.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Ζ΄.

Διὰ τί γλεῦκος ἥκιστα μεθύσκει.

QUÆSTIO VII.

Cur muſtum minime inebriet.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ Ὁ ΠΑΤΗΡ. ἉΓΙΑΣ. ΑΡΙΣΤΑΙΝΕΤΟΣ. ΑΛΛΟΙ ΝΕΑΝΙΣΚΟΙ.

PERSONÆ COLLOQUII.

PLUTARCHUS. PATER EJUS. HAGIAS. ARISTÆNETUS. ADOLESCENTULI ALII.

α΄. ΤΟΥ νέου οἴνου Ἀθήνησι μὲν ἐνδεκάτῃ μηνὸς κατάρχονται, Πιθοιγίαν τὴν ἡμέραν καλοῦντες· καὶ πάλαι γε, ὡς ἔοικεν, εὔχοντο, τοῦ οἴνου πρὶν ἢ πιεῖν ἀποσπένδοντες, ἀβλαβῆ καὶ σωτήριον αὐτοῖς τοῦ φαρμάκου τὴν χρῆσιν γενέσθαι. Παρ' ἡμῖν δὲ ὁ μὲν μὴν καλεῖται Προστατήριος· ἕκτῃ δ' ἱσταμένου νομίζεται θύσαν-

E. 11. μηνὸς] Ἀνθεστηριῶνος vel excidit, vel abſumtum eſt ab antecedente et ſequente voce.

I. ATHENIS undecima die menſis Antheſterionis primitias novi vini delibant, diemque illum a doliis reſerandis Pithœgiam vocant: utque apparet, antiquitus de vino antequam guſtarent libantes, vota faciebant, ut ſibi uſus ejus medicamenti ſalutaris innoxiuſque foret. Apud nos menſis Proſtaterius dicitur, (quaſi Patronalis): ſextaque ejus die

ταῖς ἀγαθῷ δαίμονι γεύεσθαι τοῦ οἴνου μετὰ ζέφυρον· οὗτος γὰρ μάλιστα τῶν ἀνέμων ἐξίστησι καὶ κινεῖ τὸν οἶνον· καὶ
F ὁ τοῦτον διαφυγὼν, ἤδη δοκεῖ παραμένειν βεβαίως. Ἔθυσεν οὖν ὁ πατὴρ, ὥσπερ εἰώθει, τὴν θυσίαν· καὶ μετὰ τοῦ δείπνου ἐπαινουμένου τοῦ οἴνου τοῖς φιλοσοφοῦσι μειρακίοις μεθ' ἡμῶν, προὔβαλε ζητεῖν λόγον, ὡς τὸ γλεῦκος ἥκιστα μεθύσκει. Τοῖς μὲν οὖν πολλοῖς παράδοξον ἐφάνη καὶ ἄπιστον· ὁ δὲ Ἁγίας ἔφη, Τὸ γλυκὺ πανταχοῦ προσίστασθαι, καὶ πλήσμιον εἶναι· διὸ καὶ γλεῦκος οὐκ ἄν τινα πιεῖν ῥᾳδίως ὅσον εἰς μέθην ἱκανόν ἐστιν, ἀπαγορεύειν γὰρ ἀηδίᾳ τὴν ὄρεξιν, ἄχρι τοῦ μὴ διψῆν προσελθοῦσαν· ὅτι δὲ τοῦ γλυκέος διαφέρει τὸ ἡδὺ, καὶ τὸν ποιητὴν ἐπιστάμενον, λέγειν,

656 Τυρῷ καὶ μέλιτι γλυκερῷ, καὶ ἡδέϊ οἴνῳ.

τὸν γὰρ οἶνον ἐν ἀρχῇ μὲν εἶναι γλυκὺν, γίνεσθαι δὲ ἡδὺν ὅταν εἰς τὸ αὐστηρὸν τῇ πέψει μεταβάλῃ παλαιούμενος.

ſtatutum eſt ſacris Bono Genio factis guſtare vinum poſt flatum Favonii: is enim ventus omnium maxime vinum movet ac mutat: et quod vinum hunc ſubterfugit, id jam videtur perduraturum. Cum de more pater ſacrificaſſet, vinumque a cœna laudaretur, adoleſcentibus qui una nobiſcum philoſophiæ operam navabant, quæſtionem proponebat pater, cur muſtum minime inebriaret. Id pleriſque videbatur incredibile et rationi adverſum. Hagias autem dicebat, Dulcia uſquequaque offendere et ſatietatem inducere: itaque neminem facile tantum muſti poturum, quantum ad ebrietatem ſufficeret: ſiti nimirum ſedata appetitionem ob inſuavitatem ceſſare. A dulci autem diverſum eſſe ſuavem ſaporem, etiam Homero notum fuiſſe, qui dixerit,

Caſeus, et mel dulce, ſuavis ſtillaque vini.

Vinum enim cum ab initio ſit dulce, ſuave temporis ſucceſſu fieri, quando concoctione ſapor ejus in auſterum mutatur, ipſumque veteraſcit.

β'. Ἀρισταίνετος δὲ ὁ Νικαεὺς, Ἔν τισιν ἐνίοις γράμμασιν ἀνεγνωκὼς, ἔφη, μνημονεύειν ὅτι γλυκὺς μιχθεὶς οἴνῳ παύει μέθην· τῶν δὲ ἰατρῶν τινας λέγει τοὺς πλέον πιόντας κελεύειν, εἶτα ὅταν μέλλωσι καθεύδειν, ἄρτον εἰς μέλι καταβάψαντας ἐμφαγεῖν. Εἴτι οὖν αἱ γλυκύτητες ἀμβλύνουσιν ἄκρατον, εἰκότως ὁ νέος οἶνος οὐ μεθύσκει πρὶν ἂν ἡ γλυκύτης μεταβάλῃ.

γ'. Σφόδρα οὖν ἀπεδεξάμεθα τὴν εὑρησιλογίαν τῶν B
νεανίσκων, ὅτι τοῖς ἐμποδὼν οὐκ ἐπιπεσόντες, ἰδίων ηὐπόρησαν ἐπιχειρημάτων. Ἐπεὶ τά γε πρόχειρα, καὶ ῥᾴδια λαβεῖν, ἥτε βαρύτης ἐστὶ τοῦ γλεύκους, ὡς Ἀριστοτέλης φησὶν, ἡ διακόπτουσα τὴν κοιλίαν, καὶ τὸ πολὺ συμμένειν πνευματῶδες καὶ ὑδατῶδες· ὧν τὸ μὲν εὐθὺς ἐκπίπτει βιαζόμενον, τὸ δὲ πέφυκε τὸ ὑδατῶ-

A. 5. ἐνίοις—γλυκὺς] Forte ἔναγχος—γλεῦκος. Prius habet Anon. T. V. poſterius Amiot. Item Anon. et T. γλυκὺ μιχθὲν—.

A. 8. κελεύειν] Addendum ἐμεῖν, ex Macrob. Sat. VII, 7.

B. 7. τὸ δὲ πέφυκε—ἐκκρινομένου] ποιεῖν ſumſi ex Baſ. Xyl. Palat. Vat. pro vulgato ποιεῖ. Cætera ſunt a Stephano niſi quod rectius interpungendo diſtinxi. Nam omnes alii libri ita habent inde a παλαίνσις ἐπὶ τὰ * ἐκκρινομένου. Igitur potius ſic legam, τὸ δὲ ὑδατῶδες; πέφυκε ἀμβλύτερον ποιεῖν τὸν οἶνον· παλαίωσις δὲ ἐπίτασιν ἐμποιεῖ ἐκκρινομένου—.

II. Ariſtænetus vero Nicæus in quibuſdam ſe libris legiſſe ait, idque memoria recolere, Dulcia vino admixta reprimere ebrietatem: et medicorum nonnullos præcipere ebriis, ut dormituri panem melli intinctum edant. Si quid ergo dulcis ſapor facit ad retundendam meri vim, par eſt muſtum nondum mutata dulcedine non inebriare.

III. Hic nos valde ſumus adoleſcentulorum admirati in argumentorum inventione acumen, quod obvia non arripientes, de ſuo quæ promerent habuere. Nam quæ omnibus ſunt expoſita, et facile apprehenduntur, aut gravitas eſt muſti, ut ait Ariſtoteles, penetrans ventrem: aut quia in muſto reliquum eſt multum aërei, multum aquoſi: quorum illud ſtatim vi facto exitu abit, hoc meraciores

δὲς, ἀμβλύτερον ποιεῖν τὸν οἶνον· παλαίωσις, καὶ ἐπίτασιν λαμβάνει, ἐκκρινομένου τοῦ ὑδατώδους· καὶ γίνεται μέτρῳ μὲν ἐλάττων ὁ οἶνος, δυνάμει δὲ σφοδρότερος.

partes facit languidiores: inveteratio intentionem adfert, excreto aquoſo: fitque vinum ſic minus ad menſuram, vi autem validius.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Η'. C

Διὰ τί τῶν ἀκροθωράκων λεγομένων οἱ σφόδρα μεθύοντες ἧττον παρακινητικοί εἰσιν.

QUÆSTIO VIII.

Cur acrothoraces (id eſt ſemiebrii,) magis motibus citantur abſurdis, quam admodum ebrii.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. Ὁ ΠΑΤΗΡ ΑΥΤΟΥ.

PERSONÆ COLLOQUII.

PLUTARCHUS. PATER EJUS.

α'. ΟΥΚΟΥΝ, εἶπεν ὁ πατὴρ, ἐπεὶ παρακεκινήκαμεν τὸν Ἀριστοτέλην, καὶ περὶ τῶν ἀκροθωράκων τι καλουμένων ἴδιον ἐπιχειρήσομεν εἰπεῖν· οὐ γὰρ ἱκανῶς μοι δοκεῖ, καίπερ ὀξύτατος ὢν, ἐν τοῖς τοιούτοις ζητήμασι διηκριβωκέναι τὴν αἰτίαν· φησὶ γὰρ, οἶμαι, τοῦ μὲν νήφοντος εὖ καὶ τὰ ὄντα κρίνειν τὸν λογισμόν· τοῦ δὲ ἄγαν μεθύοντος ἐκλελυμένην κατέχεσθαι τὴν αἴσθησιν· τοῦ δὲ ἀκροθώρακος

I. ERGO, inquit pater, quandoquidem Ariſtotelem ſemel dimovimus, peculiare etiam aliquid quæramus de ſemiebriis, qui *acrothoraces* Græce dicuntur. Nam quantumvis in hoc genere quæſtionum acutiſſimus, cauſſam tamen mihi videtur non ſatis ſubtiliter et exacte reddidiſſe. Dicit enim, ut puto, ſobrii rationem ſibi conſtare: valde inebriati etiam ſenſum eſſe obrutum; at ſemiebriorum ad-

ἔτι μὲν ἰσχύειν τὸ φανταστικόν, ἤδη δὲ τεταράχθαι τὸ λογιστικόν, διὸ καὶ κρίνειν, καὶ κακῶς κρίνειν ἐπακολουθοῦντας
D ταῖς φαντασίαις. Ἀλλὰ πῶς, εἶπεν, ὑμῖν δοκεῖ περὶ τούτων;

β'. Ἐμοὶ μὲν, ἔφην, ἐπισκοποῦντι κατ' ἐμαυτὸν ἀποχρῶν οὗτος ἦν πρὸς τὴν αἰτίαν ὁ λόγος· εἰ δὲ κελεύεις ἴδιόν τι κινεῖν, ὅρα πρότερον εἰ τὴν εἰρημένην διαφορὰν ἐπὶ τὸ σῶμα μετοιστέον ἐστί. Τῶν γὰρ ἀκροθωράκων ἡ διάνοια μόνον τετάρακται, τὸ δὲ σῶμα ταῖς ὁρμαῖς ἐξυπηρετεῖν δύναται, μήπω βεβαπτισμένον· ὅταν δὲ καταβληθῇ καὶ πιεσθῇ, προδίδωσι τὰς ὁρμὰς, καὶ παρεῖται· μέχρι γὰρ ἔργων οὐ πρόεισιν. ἐκεῖνοι δὲ τὸ σῶμα συνεξαμαρτάνον ἔχοντες, οὐ τῷ μᾶλλον ἀλογιστεῖν, ἀλλὰ τῷ
E μᾶλλον ἰσχύειν ἐλέγχονται. Ἀπ' ἄλλης δὲ, εἶπον, ἀρχῆς σκοποῦντι τοῦ οἴνου τὴν δύναμιν, οὐδὲν κωλύει ποικίλην εἶναι καὶ τῇ ποσότητι συμμεταβάλλουσαν· ὥσπερ τὸ πῦρ τὸν

D. 3. ἔφην—ἀποχρῶν] Prius eſt a Xyl. Baſ. T. V. Mez. poſterius ex Ald. Baſ. Xyl. Palat. Vatic. Vulgo, ἔφη—οὐκ ἀποχρῶν. Steph. οὐκ habuit a Leonic. Schott. Anon.

huc valere vim imaginatricem, jam conturbata ratione; itaque eos et judicare, et quod viſis pareant, male judicare. Sed quid vobis videtur?

II. Mihi quidem, aiebam, ſeorſim conſideranti hæc ratio ſufficere poterat ad cauſſam intelligendam. Si vero proprium aliquid jubes proferre, videamus an non id diſcrimen corpori ſit imputandum. Nam ſemiebriorum animus duntaxat eſt conturbatus, corpus ejus impetibus adhuc inſervire poteſt, nondum obrutum: ubi autem oppreſſum vini vi fuerit, deſtituit animi proditque incitationes. Itaque ebrii uſque ad facta non progrediuntur: illi corpus peccata animi adjuvans habentes, non quod magis inſaniant, ſed quia plus ad delinquendum virium habent, vehementius exagitari deprehenduntur. Quod ſi ab alio orſi principio rem, conſideremus vim vini, nihil obſtat quin varia ea ſit et pro quantitate mutetur: ſicut ig-

κέραμον, ἂν μὲν ᾖ μέτριον, συγκρατύνει, καὶ πήγνυσιν·
ἂν δὲ ὑπερβολῇ πλήξῃ, συνέτηξε καὶ ῥεῖν ἐποίησεν· ἀ-
νάπαλιν δὲ ἡ ὥρα τοὺς πυρετοὺς ἀρχομένη μὲν ἀνακινεῖ
καὶ ἐκκάει, προϊούσης δὲ, μᾶλλον καθίστανται καὶ ἀπολή-
γουσι. Τί οὖν κωλύει καὶ τὴν διάνοιαν ὑπὸ τοῦ οἴνου φυ-
σικῶς κινουμένην, ὅταν ταραχθῇ καὶ παροξυνθῇ, πάλιν F
ἀνίεσθαι καὶ καθίστασθαι πλεονάζοντος; Ὁ γοῦν ἐλλέβορος
ἀρχὴν τοῦ καθαίρειν ἔχει τὸ ταράττειν τὸν ὄγκον· ἀλλ'
ἢν ἐλάττων τοῦ μετρίου δοθῇ, ταράττει μὲν, οὐδὲν δὲ
καθαίρει. Καὶ τῶν ὑπνωτικῶν ἔνιοι λαβόντες ἐνδεέστερον
τοῦ μετρίου, θορυβωδέστερον διατίθενται· πλέον δὲ λα-
βόντες ἔνιοι, καθεύδουσιν. Εἰκὸς δέ που καὶ ταύτην τὴν
περὶ τὸν ἀκροθώρακα ταραχὴν, ὅταν ἀκμὴν λάβῃ, μα-
ραίνεσθαι, καὶ πρὸς τοῦτο συνεργεῖν τὸν οἶνον· πολὺς γὰρ
εἰσελθὼν, τὸ σῶμα συνεξέκαυσε, καὶ κατανάλωσε τὸ μα- 657
νιῶδες τῆς ψυχῆς· ὥσπερ ἡ θρηνῳδία καὶ ὁ ἐπικήδειος

E. 5. ὑπερβολῇ] Sic E. H. Palat. Vatic. Anon. T. Mez. Vulgo, ὑπερβολῆς.
A. 1. συνεξέκαυσε] Legendum συνεξέλυσε, vel συνεξέκλυσε.
A. 2. ὥσπερ] Legendum ὡς γάρ. Mox ἐξαιρεῖ requiritur.

nis lutum moderatus indurat, nimius colliquat, ac facit ut fluat: et, contra, ver febres excitat inceditque, anni calore creſcente fiſtuntur atque deſinunt. Quid ergo impedit etiam animum a vino naturaliter commotum, ubi conturbatus et irritatus fuerit, rurſum remitti et ſedari vino augeſcente? Veratrum quidem purgandi hoc habet initium, quod molem corporis perturbat; ſed ſi juſto minus exhibeatur, turbatur, non purgatur corpus. Soporifera quoque nonnulli intra modum ſumentes, turbulentiores fiunt: nonnulli amplius ſumentes, dormiunt. Probabile etiam quodammodo eſt, conturbationem quæ ſemiebriis accidit, ubi maxime viguit, deinde concidere: et ad eam rem vinum eſſe adjumento. Multum enim hauſtum, una corpus inflammat, furoremque animi conſumit. Sicut lugu-

αὐλὸς ἐν ἀρχῇ πάθος κινεῖ καὶ δάκρυον ἐκβάλλει, προάγων δὲ τὴν ψυχὴν εἰς οἶκτον οὕτω κατὰ μικρὸν ἐξαίρει καὶ ἀναλίσκει τὸ λυπητικόν· ὁμοίως ἴδοις ἂν καὶ τὸν οἶνον, ὅταν σφόδρα ταράξῃ, παροξύνει, τὸ ἀκμαῖον καὶ θυμοειδὲς αὖθις καταδύονται, καὶ καθίστανται τὴν διάνοιαν, ὡς πορρωτέρω μέθης προϊοῦσαν ἡσυχάζειν.

A. 6. παροξύνει—διάνοιαν] Corrigo, παροξύνων τὸ ἀκμαῖον καὶ θυμοειδὲς, αὖθις καταδέοντα καὶ καθιστάντα τὴν διάνοιαν.

bres cantilenæ et fiſtula funebris initio animum commovet, lachrymaſque extrudit: animo autem ad miſerationem inducto, paulatim deinde abolet dolorem. Similiter et vinum videas ubi vehementer conturbavit et irritavit vigentem efferveſcereque ſolitam animi partem, rurſus ſedare ſiſtereque animum jam quieſcentem quando ultra ebrietatem progreſſus fuerit.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Θ.

Περὶ τοῦ ἢ πέντε πίνειν, ἢ τρία, ἢ μὴ τέσσαρα.

QUÆSTIO IX.

Cur aut quinque bibantur, aut tria, aut non quatuor.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΑΡΙΣΤΩΝ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. Ὁ ΠΑΤΗΡ ΑΥΤΟΥ.

PERSONÆ COLLOQUII.

ARISTON. PLUTARCHUS. EJUSDEM PATER.

α'. ΕΜΟΥ δὲ ταῦτα εἰπόντος, Ἀρίστων ἀναβοήσας, ὥσπερ εἰώθει, Πέφανται, εἶπεν, εἰς τὰ συμπόσια B τῷ δικαιοτάτῳ καὶ δημοτικωτάτῳ τῶν μέτρων κάθοδος ὑπὸ δή τινος καιροῦ νήφοντος, ὥσπερ τυράννου, πεφυγαδευμένῳ πολὺν χρόνον. Καθάπερ γὰρ οἱ περὶ λύραν κανονικοί, τῶν λόγων φασὶ τὸν μὲν ἡμιόλιον, τὸν δὲ διπλάσιον πέντε

B. 2. *δημοτικωτάτῳ τῶν μέτρων*] Ita Steph. In priore conſentit Collat. Muret. Schott. Jannot. Anon. nec varietas adſertur ex Venet. at Palat. *δημοπρατικωτάτῳ*: omnes editi et ceteri ſcripti, *δημοκρατικωτάτῳ*. Poſterius habent Jannot Schott. ceteri omnes *τῶν μετρίων*.

I. HÆC ego cum dixiſſem, Ariſton, qui ei mos erat exclamans, Decretus eſt, inquit, reditus in convivia menſuræ maxime populari et juſtiſſimæ, quæ ab intempeſtiva quadam ſobrietate, tanquam a tyranno, extorris acta diu exſulaverat. Sicut enim Lyricorum canonum gnari, proportionum ſeſquialtera Diapente concentum, dupla Diapaſon,

συμφωνίαν παρέχειν· τὸν δὲ διπλάσιον, τὴν διὰ πασῶν· τὴν δὲ διὰ τεσσάρων ἀμυδροτάτην οὖσαν, ἐν ἐπιτρίτῳ συνίστασθαι· οὕτως οἱ περὶ τὸν Διόνυσον ἁρμονικοὶ τρεῖς κατεῖδον οἴνου συμφωνίας πρὸς ὕδωρ, διὰ πέντε, καὶ
C διὰ τριῶν, καὶ διὰ τεσσάρων, οὕτω μὲν λέγοντες καὶ ᾄδοντες, Πέντε πίνειν, ἢ τρία, ἢ μὴ τέσσαρα. Πέντε γὰρ * ἐν ἡμιολίῳ λόγῳ * τριῶν ὕδατος κεραννυμένων πρὸς δύο οἴνου· τρία δ' ἐν διπλασίῳ προσμιγνυμένων δυεῖν· τέσσαρα δὲ, εἰς ἕνα τριῶν ὕδατος ἐπιχεομένων, οὗτός ἐστιν ἐπίτριτος λόγος, ἀρχόντων τριῶν ἐν πρυτανείῳ νοῦν ἐχόντων, ἢ διαλεκτικῶν τὰς ὀφρῦς ἀνεσπακότων ὅταν τὰς μεταπτώσεις τῶν λόγων ἀνασπῶσι, νηφάλιος καὶ ἀδρανὴς φάσις. Ἐκείνων δὲ τῶν ἄλλων, ἡ μὲν δυεῖν πρὸς

C. 2. Πέντε πίνειν—τέσσαρα] Recte Mez. Iambum facit, Ἢ πέντε πίνειν, ἢ τρί', ἢ μὴ τέσσαρα. Vide Athen. X. p. 426. E.

C. 2. Πέντε γὰρ—προσμιγνυμένων δυεῖν] Lacunas reliqui, ut erant: quædam aliunde aſſumſi, veluti τριῶν ex Baſ. Xyl. T. κεραννυμένων, ex T. V. Xyl. τρία ex T. V. Xyl. Porro, in fine corrigendum πρὸς ἕνα μιγνυμένων δυεῖν. Steph. Ald. et omnes ſcripti habent, Πέντε γὰρ * ἐν ἡμιολίῳ λόγῳ * ων ὕδατος κεραννύμενοι ὦ πρὸς δύο οἴνου· τὰ δ' ἐν διπλασίῳ προσμιγνυμένων δυεῖν. Primam lacunam poſſis explere verbis ἐστὶ, vel θεωρεῖται.

C. 6. ἀρχόντων τριῶν—φάσις] Legendum ἀρχόντων τινῶν cum T. Anon. Mez. in fine κρᾶσις cum iiſdem et V. Non auſus ſum recipere ut conjecturas, quamvis probabiles, conjecturas tamen. Pro νοῦν ἐχόντων V. habet συνοχημένων, ſpecioſe nec tamen probabiliter. Ἀνασπῶσι mutandum videtur in ἀνασκοπῶσι.

ſeſquitertia Diateſſaron languidiſſimum conſtitui aiunt: ita Bacchicarum harmoniarum gnari, tres diſpexerunt vini cum aqua concentus, Diapente, Diatrion, Diateſſaron: ſic enim dicunt et cantant, *Quinque bibenda eſſe, aut tria, aut non quatuor.* Quinque enim ſeſquialteram rationem habent, tribus aquæ cyathis in duos vini admixtis: tria duplam, duobus ad unum: quatuor ſeſquitertiam, tribus aquæ cyathis uni vini affuſis, qui eſt ſane principum in curia mentem habentium, aut dialecticorum ſupercilia attrahentium quando mutationes orationum contemplantur ſobrius et invalidus potus. De cæteris, duorum ad unum mix-

ἕνα, τὸν παρακτικὸν τοῦτον καὶ ἀκροθώρακα τῆς μέθης ἐπάγει τόνον,

Κινοῦντα χορδὰς τὰς ἀκινήτους φρενῶν· D

οὔτε γὰρ ἐᾷ νήφειν, οὔτε καταδύειν παντάπασι τὸ ἀνόητον εἰς τὸν ἄκρατον. Ἡ δὲ δυεῖν πρὸς τρία μουσικώτατα, πᾶσα ὑπνοφόρος, καὶ ληθικηδής, καὶ κατὰ τὸ Ἡσιόδειον ἐκείνην ἀλεξιάρην, παίδων εὐκηλήτειραν, τὴν ἐν ἡμῖν ἀγερώχων καὶ ἀκόσμων παθῶν διὰ βάθους ποιοῦσα γαλήνην καὶ ἡσυχίαν.

β΄. Πρὸς ταῦτα τῷ Ἀρίστωνι ἀντεῖπεν οὐδείς· δῆλος γὰρ ἦν παίζων. Ἐγὼ δὲ ἐκέλευσα λαβόντα ποτήριον, ὥσπερ λύραν, ἐντείνεσθαι τὴν ἐπαινουμένην κρᾶσιν καὶ ἁρμονίαν· καὶ προσελθὼν ὁ παῖς ἐπέχει τὸν ἄκρατον· ὁ δὲ ἀ- E
νεδύετο, λέγων ἅμα γέλωτι, τῶν λογικῶν εἶναι περὶ μουσικὴν, οὐ τῶν ὀργανικῶν. Ὁ μέντοι πατὴρ τοσοῦτον ἐπεῖπε τοῖς εἰρημένοις, Ὅτι δοκοῦσιν αὐτῷ καὶ οἱ παλαιοὶ τῷ μὲν

D, 2. τὸ ἀνόητον, pro τὸν ἀνόητον, ſumſi ex Xyl. Mez. Tum μουσικωτάτη malim cum T. Anon. Denique ἐντείνεσθαι, pro vulgato ἐκτείνεσθαι, ex Venet. T. Anon.

tio vim illam parat, qua ſemiebrii redduntur,

Non ante motas concitans animi fides:

nam neque ſobrium ſinit eſſe, neque omnino væcordiam a mero induci. Duorum autem ad tria contemperatio ſcitiſſima eſt, ſomnum concilians, curarum oblivionem ingenerans, et ſecundum Heſiodeum illud novale,

Quod natos mulcet blande, damniſque medetur,

motus animi feroces in nobis incompoſitoſque ſedat, altamque ei tranquillitatem parat.

II. Adverſus hæc Ariſtonis dicta nemo dixit, cum ſatis appareret eum jocari. Ego autem juſſi eum ſumto poculo, tanquam lyram, intendere laudatam illam temperiem: ſimulque puer acceſſit merum infundens. Ille vero recuſavit cum riſu dicens, Muſicum ſe eſſe ex genere rationalium, non inſtrumentalium. Pater autem hæc ſuperioribus adjecit, videri ſibi priſcos Jovi duas nutrices appoſuiſſe, Idam

Διὸς δύο ποιεῖν τιθήνας, τὴν Ἴτην καὶ τὴν Ἀδράστειαν, τῆς δὲ Ἥρας μίαν τὴν Εὔβοιαν· ἀμέλει δὲ καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος δύο, τὴν Ἀλήθειαν καὶ τὴν Κορυθάλειαν· τοῦ δὲ Διονύσου, πλείονας, ὅτι δεῖ τὸν θεὸν. τοῦτον ἐν πλείοσι μέτροις νυμφῶν τιθασευόμενον καὶ παιδευόμενον, ἡμερώτερον ποιεῖν καὶ φρονιμώτερον.

E. 5. Ἴτην] Ita omnes libri, quos ſequendos putavi. Xylander Ἴδην, ut alibi ſcribitur.

et Adraſteam: Junoni unicam, Eubœam; Apollini quoque duas, Veritatem et Corythaleian: Baccho autem plures, quod oporteret deum iſtum pluribus Nympharum menſuris cicuratum atque caſtigatum, manſuetiorem prudentioremque reddere.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Ι'. F

Διὰ τί τὰ κρέα σήπεται μᾶλλον ὑπὸ τὴν σελήνην, ἢ τὸν ἥλιον.

QUÆSTIO X.

Cur carnes magis ſub Lunam putreſcant, quam ſub Solem.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΕΥΘΥΔΗΜΟΣ. ΣΑΤΥΡΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

EUTHYDEMUS. SATYRUS.

α'. ΕΥΘΥΔΗΜΟΣ ὁ Σουνιεὺς ἑστιῶν ἡμᾶς, σῦν ἄγριον εὐμεγέθη παρέθηκεν· ἐπιθαυμασάντων δὲ τῶν παρόντων, Ἄλλον, ἔφη, πολὺ μείζονα κομιζόμενον, ὑπὸ τῆς σελήνης διαφθαρῆναι· καὶ σφόδρα γε περὶ τῆς αἰτίας διαπορεῖν· οὐ γὰρ εἰκὸς εἶναι μὴ τὸν ἥλιον μᾶλλον τὰ

F. 11. Σουνιεὺς, dubium an συνιερεὺς, ut p. 700. E. Stephanus poſt παρόντων interpoſuit ἐπὶ τῷ μεγέθει, item ἐποίησε poſt σφοδρά γε: hoc conſentiente Leonic. Schott. Anon. illud nulla, quod ſciam, auctoritate. Delevi, conſenſu codicum.

I. CONVIVIO nos accipiens Euthydemus Sunienſis, aprum juſtæ magnitudinis appoſuit. Quem cum mirarentur præſentes, Alium, dixit, multo majorem dum afferretur a Luna corruptum eſſe, et ſe de cauſſa valde dubitare: non enim veriſimile videri, Lunam majorem carnes putre-

658 κρέα σήπειν, θερμότερον ὄντα τῆς σελήνης. Ὁ δὲ Σάτυρος, Οὐ τοῦτ᾽, ἔφη, μάλιστα θαυμάσειεν ἄν τις, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ ὑπὸ τῶν κυνηγῶν γινόμενον· ὅταν γὰρ ἢ σῦν ἢ ἔλαφον καταβαλόντες, πόρρωθεν εἰς πόλιν ἀποστέλλωσι, χαλκοῦν ἐμπηγνύουσιν ἧλον, ὡς βοηθοῦντα πρὸς τὴν σῆψιν.

β΄. Ὡς οὖν ἐπαυσάμεθα δειπνοῦντες, καὶ πάλιν ὁ Εὐθύδημος ἐπεμνήσθη τοῦ διαπορηθέντος, Μοσχίων ἔφησεν ἰατρὸς τὴν σῆψιν τῆξιν καὶ ῥύσιν σαρκὸς εἰς ὑγρὸν φθορᾶς μεταβαλλούσης, καὶ ὅλως ὑγραίνεσθαι τὰ σηπόμενα· θερμασίαν δὲ πᾶσαν, ἂν μὲν ᾖ μαλακὴ καὶ πραεῖα, κινεῖν τὰ ὑγρὰ καὶ κωλύειν, ἂν δὲ ᾖ πυρώδης, τοὐναντίον
B ἀπισχναίνειν τὰς σάρκας· ἐκ δὲ τούτων φανερὸν εἶναι τὸ ζητούμενον· τὴν γὰρ σελήνην ἠρέμα χλιαίνουσαν ἀνυγραίνειν

A. 7. ἐπεμνήσθη] Ita Steph. Leonic. Schott. Anon. pro haud deteriore lectione ἐπιμνησθεὶς quam alii habent, Ald. Baſ. Xyl. E. H. Pal. Vat. Ex Veneto nil a Stephaniana lectione diſſentiens annotatum. Μοσχίων non loquens a Plutarcho induci, ſed abſens ab Euthydemo laudari videtur. Xyl. poſt Μοσχίων poſuit lacunam. Pro ἔφησεν habet ἔφην ὁ Palat. Equidem, deleto antecedente καὶ, legam, Μοσχίων, ἔφη, φησὶν ὁ ἰατρὸς, ut ſint verba Euthydemi.

A. 11. κωλύειν—πυρώδης—ἀπισχναίνειν] Primum corrigendnm in χαλᾶν. Secundum eſt ex Palat. Baſ. Xyl. pro vulgato πυρώδη. Tertium a Xyl. et H. pro vulgata omnium librorum lectione ἀπισχαίνειν.

faciendi vim habere, quam Solem, qui ea utique ſit calidior. Tum Satyrus, Non hoc, inquit, maxime mirum eſt, ſed multo magis id quod venatores uſurpant. Cum enim aprum aut cervum confectum e longinquo in urbem advehunt, æreum ei clavum tanquam putredinis amuletum, inſigunt.

II. Finita cœna Euthydemus cum quæſtionem in medium revocaſſet, Moſchio medicus dixit, Putrefactionem eſſe colliquationem et fluxum quendam carnis corruptæ, inque humorem mutatæ, omninoque humectari quæ putreſcunt: calefactionem porro omnem, ſi ſit mollis et languida, commovere humorem, et humida reſolvere: ſi igneus ſit calor, contra carnes exſiccare: hinc manifeſtum fieri quod in quæſtione verſaretur: Lunam quippe ſenſim tepefaciendo humectare corpora: Solem ig-

τὰ σώματα, τὸν δὲ ἥλιον ἀναρπάζειν μᾶλλον ἐκ τῶν σωμάτων τὸ νοτερὸν διὰ τὴν πύρωσιν· πρὸς ὃ καὶ τὸν Ἀρχίλοχον εἰρηκέναι φυσικῶς,

> Ἔλπομαι, πολλοὺς μὲν αὐτῶν σείριος καταυανεῖ
> Ὀξὺς ἐλλάμπων. ——

ἔτι δὲ σαφέστερον Ὅμηρον ἐπὶ τοῦ Ἕκτορος, ᾧ κειμένῳ νεφέλην τινὰ σκιερὰν ὁ Ἀπόλλων ἐπήγαγε,

> —— μὴ πρὶν μένος ἠελίοιο
> Σκήλῃ ἀμφὶ περὶ χρόα ἴνεσιν ἠδὲ μέλεσσιν·

τὴν δὲ σελήνην ἀδρανεστέρας ἀφιέναι τὰς αὐγάς, C

> Μέλας γὰρ αὐταῖς οὐ πεπαίνεται βότρυς,

κατὰ τὸν Ἴωνα.

γ΄. Λεχθέντων δὲ τούτων, ἐγώ, Τἆλλα μὲν, ἔφην, εἴρηται καλῶς· τῇ δὲ ποσότητι, καὶ τὸ μᾶλλον κατὰ τὸ τῆς θερμασίας χειρὸν τὸ σύμπαν· οὐδ᾽ εἰ γὰρ ἥλιον ὁρῶμεν ἧττον τῷ χειμῶνι θάλποντα, καὶ μᾶλλον ἐν τῷ θέρει σήποντα τὰ σώματα· τοὐναντίον δὲ ὤφειλε ποιεῖν, εἰ μαλακότητι

C. 5. καὶ τὸ μᾶλλον—ἥλιον ὁρῶμεν] Corrigo, καὶ τῷ μᾶλλον καὶ ἧττον τῆς θερμασίας κρίνειν τὸ σύμπαν οὐ δεῖ· καὶ γὰρ ἥλιον ὁρῶμεν—Itaque verti.

neo ſuo fervore potius eripere humorem e corporibus. Eoque reſpicientem Archilochum, naturæ convenienter dixiſſe,

> *Ut ſpero, multos Sirius [illegible],*
> *Reddetque ſiccos igneus incidens.*

Apertius etiam Homerum de Hectore, cujus capiti Apollo nebulam quandam obducit umbroſam,

> *[illegible] nervos membraque Solis*
> *Torrerent radii.* ——

Lunam vero imbecillius emittere lumen,

> *Nam nigra non excoquitur uva illo ſatis,*

ut ait Ion.

III. His dictis, ego, Placent mihi, inquam, reliqua: cæterum, non par eſt, totam rem tribuere quantitati majoris minoriſve caloris: nam et videmus Solem hyeme minus calefacere corpora, magis per æſtatem putredinem iis inducere: atqui contrarium fieri oportuit, ſi ob caloris languo-

τῆς θερμασίας αἱ σήψεις ἐγίνοντο· νυνὶ δὲ ὅτι μᾶλλον ἐν-
τείνει τὸ καῦμα, θᾶσσον ἐν διαφθείρει τὰς σάρκας. Οὐ-
κοῦν οὐδὲ ἡ σελήνη δι' ἔνδειαν ἀλέας καὶ ἀσθένειαν, εἰς
D σῆψιν ἄγει τὰ νεκρὰ τῶν σωμάτων, ἀλλ' ἰδιότητα μᾶλ-
λον αἰτιατέον τοῦ φερομένου ῥεύματος ἀπ' αὐτῆς. Ὅτι
γὰρ οὐ μίαν ἔχει ποιότητα πᾶν τὸ θερμὸν αὐτῷ μόνῳ τῷ
μᾶλλον καὶ ἧττον διαφέρουσαν, ἀλλ' εἰσὶ πάμπολλαι τοῦ
πυρὸς δυνάμεις οὐδὲν ἀλλήλαις ἐοικυῖαι, δῆλον ἀπὸ τῶν
προχειροτάτων. Οἱ μὲν γὰρ χρυσοχόοι διὰ τῆς ἀχυ-
ρίνης φλογὸς ἐργάζονται τὸν χρυσόν· οἱ δ' ἰατροὶ μά-
λιστα τῇ κληματίνῃ τὰ συνεψόμενα τῶν φαρμάκων ὑπο-
χλιαίνουσιν· πρὸς δὲ τὴν τοῦ ὑέλου μάλαξιν καὶ τύπω-
σιν εὐάρμοστιν εἶναι δοκεῖ τὸ μυρίκινον· τὸ δὲ ἀπὸ τῆς
ἐλαίας, τὰ μὲν σώματα ταῖς πυρίαις εὖ διατίθησι, τοῖς
E δὲ βαλανείοις πολέμιόν ἐστι, καὶ λυμαίνεται τὴν πινά-
κωσιν αὐτῶν καὶ τοὺς θεμελίους, ὑποκαιόμενον. Ὅθεν οἱ
χαρίεντες ἀγορανόμοι τοὺς ἐργολαβοῦντας οὐκ ἐῶσιν ἐλαί-

rem putredo eveniret: nunc cum magis intenditur æſtus, celerius corrumpuntur carnes. Enimvero Luna non ob caloris inopiam et imbecillitatem cadaveribus putredinem inducit: ſed hæc cauſſa potius eſt imputanda peculiari vi defluentis ab ea facultatis. In promtu enim eſt, quodvis calidum non habere unicam tantum qualitatem, quæ magis minuſque calendo differat a ſeſe ipſa: ſed multæ ſunt ignis facultates, nulla inter ſe convenientes ſimilitudine. Nam qui aurum fundunt, flamma de paleis ſuccenſa aurum domant: medici e palmitibus igne facta medicamenta concoquenda leni igne calefaciunt: flammam e myrica ad emolliendum et formandum vitrum aiunt eſſe commodiſſimam: lignum oleaginum uſtione ſua corporibus commode calefaciendis inſeruit: balneis adverſum eſt, eorumque contignationi et fundamentis nocet crematum. Hinc eſt quod ædiles ſciti non ſinunt conductores oleaginis lignis uti,

νοις ξύλοις γίνεσθαι, καθάπερ οὐδὲ αἴρας ἐμβαλεῖν εἰς τὴν ὑπόκαυσιν· αἱ γὰρ ἀπὸ τούτων ἀναθυμιάσεις καρηβαρίας καὶ σκοτώματα τοῖς λουομένοις ἐμποιοῦσιν. Οὐδὲν οὖν θαυμαστόν ἐστι, τὴν σελήνην τοῦ ἡλίου διαφέρειν· τοῦ μὲν ξηραντικά, τῆς δὲ χαλαστικά, τοῖς ἐνίοις σώμασιν ὑγρῶν ἐφιείσης ῥεύματα. Διὸ τὰ μὲν νήπια παντάπασιν αἱ τίτθαι δεικνύναι πρὸς τὴν σελήνην φυλάττονται· F
πλήρη γὰρ ὑγρότητος ὄντα, καθάπερ τὰ χλωρὰ τῶν ξύλων, σπᾶται καὶ διαστρέφεται. Τοὺς δὲ κατακοιμηθέντας ἐν αὐγῇ σελήνης μόλις ἐξανισταμένους, οἷον ἐμπλήκτους ταῖς αἰσθήσεσι καὶ ναρκώδεις ὁρῶμεν· ἡ γὰρ ὑγρότης ὑπὸ τῆς σελήνης διαχεομένη βαρύνει τὰ σώματα. Λέγεται δὲ καὶ πρὸς εὐτοκίαν συνεργεῖν ὅταν ᾖ διχόμηνος, ἀνέσει τῶν ὑγρῶν μαλακωτέρας παρέχουσα τὰς ὠδῖνας. Ὅθεν οἶμαι καὶ τὴν Ἄρτεμιν Λοχείαν καὶ Εἰλείθυιαν, οὐκ οὖσαν ἑτέραν 659
ἢ τὴν σελήνην, ὠνομάσθαι. Τιμόθεος δὲ ἄντικρυς φησί,

E. 5. ἀπὸ τούτων] Sic E. H. Vulgo, ὑπὸ τούτων.
E. 8. τοῖς ἐνίοις] Corrigo cum Reiſk. τῶν ἐν τοῖς· tum ἀφιείσης ex Palat. Vatic.

quemadmodum etiam non patiuntur loliginis ſemen injici ſuffitibus; exhalantia enim iſthæc, dolores capiti, et caliginem oculis obducunt lavantium. Quapropter mirum non eſt Lunam a Sole differre, hoc ſiccantes, illa relaxantes corporibus immittente defluxus. Quæ etiam eſt cauſſa, quod nutrices infantulos admodum cavent Lunæ oſtentare; nam pleni humore viridium inſtar lignorum, convelluntur et pervertuntur; et videmus eos qui in lumine Lunæ decubuerunt, ægre ſurgere, quaſi attonitos, et ſenſuum quodam torpore correptos; humor enim a Luna diffuſus aggravat corpora. Dicitur etiam ad expediendum partum Luna conducere, cum orbe fulget dimidio: quod laxandis humoribus dolores mitiget. Hinc arbitror etiam Dianæ vocabula Locheiæ, (quod eſt, partui præfectæ,) et Eilytheiæ, ſive Lucinæ, fuiſſe facta: cum eadem ſit Diana quæ Luna. Ac Timotheus diſerte dixit,

Διὰ κυάνεον πόλον ἄστρων,
Διά τ' ὠκυτόκοιο σελάνας.

Γίνεται δὲ καὶ περὶ τὰ ἄψυχα τῶν σωμάτων ἐπίδηλος ἡ τῆς σελήνης δύναμις· τῶν τε γὰρ ξύλων τὰ τεμνόμενα ταῖς πανσελήνοις ἀποβάλλουσιν οἱ τέκτονες, ὡς ἁπαλὰ καὶ μυδῶντα ταχέως δι' ὑγρότητα· τοὺς δὲ πυροὺς οἱ γεωργοῦντες σπεύδουσι φθίνοντος τοῦ μηνὸς ἐκ τῆς ἅλω συναίρειν, ἵνα πάντες τῇ ξηρότητι μᾶλλον πρὸς * νον ἀντέχωσιν· οἱ δ' ἀκμῇ τῆς σελήνης διακομιζόμενοι, κόπτονται μάλιστα διὰ τὴν ὑγρότητα μαλακώτεροι γινόμενοι.
B Λέγουσι δὲ καὶ τἄλευρον ἐν ταῖς πανσελήνοις ζυμοῦσθαι βέλτιον· ἡ γὰρ ζύμωσις ὀλίγον ἀποδεὴς εἶναι κἂν ἀπολάβῃ τὸ μέτρον, ἐπὶ τὴν αὐτὴν φθορὰν ἀραιοῦσα καὶ προβάλλουσα τὸ φύραμα προήγαγεν. Αἱ δὲ σηπόμεναι σάρκες οὐδὲν ἄλλο πάσχουσιν, ἢ τοῦ συνεκτικοῦ πνεύματος μεταβάλλοντος εἰς ὑγρόν, ἐξαραιοῦνται καὶ ῥέουσι. Τοῦτο

A. 10. συναίρειν—μαλακώτεροι γινόμενοι] Xyl. vertit ac ſi legeret συσσαίρειν: at vulgatum probum videtur. Pro πάντες acute παγέντες corrigit Mez. Hiatus facili manu expletur, addito τὸν χρόνον. Denique μάλιστα mutandum in τάχιστα, ut verti.

B. 2. ὀλίγον ἀποδεὴς—προβάλλουσα] Forte, κἂν ὀλίγον ἀποδέῃ τοῦ ἀπολαβεῖν τὸ μέτρον, ἐπὶ τὴν αὐτὴν φθορὰν ἀραιοῦσα καὶ λεπτύνουσα: ultimum hoc habet Palat. nec tamen diſplicet Reiſkii μεταβάλλουσα.

Per cæruleos ſiderum polos,
Celeremque partu ſolvere Lunam.

Cæterum etiam in rebus anima expertibus manifeſta eſt vis Lunæ. Ligna enim in plenilunio cæſa fabri abjiciunt, utpote tenera, et facile flacceſcentia propter humorem: et triticum coloni properant menſe deficiente in area converrere, ut ſiccatum ferundo tempori ſit aptius: grana vero quæ vigente Luna in aream ponuntur, celerrime teruntur, quippe emollita ob humiditatem. Ferunt etiam plenilunio farinam ſubigi melius; nam fermentatio etiam ſi intra modum fiat, tamen totam maſſam corrumpit fluidamque reddit. Carnibus autem putreſcentibus nihil aliud accidit, quam quod, continente ſpiritu in humorem mutato, rareſcunt

δὲ, καὶ τὸν ἀέρα παρέχοντα θεωροῦμεν· δροσοβολεῖ γὰρ ταῖς πανσελήνοις μάλιστα διατηκόμενος, ὥς που καὶ Ἀλκμὰν ὁ μελοποιὸς αἰνιττόμενος τὴν δρόσον ἀέρος θυγατέρα καὶ σελήνης· Οἷα, φησὶ, Διὸς θυγάτηρ μέγα τρέφει καὶ σελάνας. Οὕτω πανταχόθεν μαρτυρεῖται τὸ τῆς σελήνης C
φῶς ὂν ὑγρόν τι * κὴν καὶ μαλακτικὴν δύναμιν. Ὁ δὲ χαλκοῦς ἧλος, εἴ γε διελαυνόμενος, ὥς φασιν, ἀσηπτότερα διατηρεῖ τὰ κρέα, φαίνεται μὲν ἔχων καὶ στυπτικὸν ἐν αὑτῷ· τῷ γὰρ ἰῷ πρὸς τὰ τοιαῦτα χρῶνται τῶν φαρμάκων ἰατροί· καὶ τούς γε διατρίβοντας ἐν τοῖς χαλκωρυχίοις ἱστοροῦσιν ὠφελεῖσθαι τὰ ὄμματα καὶ βλεφαρίδας ἐκφύειν τοὺς ἀποβεβληκότας· ἡ γὰρ ἀπιοῦσα τῆς χαλκίτιδος ἄχνη καὶ πίπτουσα τοῖς βλεφάροις ἀδήλως, ἀναστέλλει τὰ ῥεύματα, καὶ περιστύφει τὸ δάκρυον· διὸ καὶ

B. 10. μέγα] Legendum ἔρσα ex aliis locis Plutarchi Mor. p. 918. A. 940. A. monuit Xyl. et Valkenar. Diatr. Eurip. Fr. p. 48.

C. 2. ὂν ὑγρόν τι * κὴν] Corrigendum puto cum Reiſkio ἔχον ὑγραντικήν. Vulgata eſt a Steph. nec diſſentiunt excerpta Vatic. At Ald. Baſ. Xyl. E. H. Ven. ἀνυγρόντι * κήν. Palat. ſine lacuna præbet ἀνυγραντικήν.

C. 3. ἀσηπτότερα Pal. Vat. Mez. pro vulgato ἀσηπτότερον. Mox ἔχων καὶ recte mutat in ἔχων τι Mez. Tum idem ἐπιπίπτουσα.

atque diffluunt. Idem uſu venire aëri eſt cernere. Maxime enim plenilunio rorem jacit colliquatus: quod Alcman etiam lyricus obſcure ſignificans, rorem aëris et Lunæ appellat prolem:

Qualia Jovis et Lunæ proles Ros educit.

Sic undiquaque teſtimonium Lunæ fertur, eam habere liquefacientem et mollientem vim. Clavus proinde æreus, ſiquidem transfixus, a putredine, quod aiunt, carnes tuetur; videbitur hoc fieri ob inſitam æri facultatem adſtringendi. Nam ærugine ad tales caſus utuntur medici loco medicamenti: et eos qui commorantur in ſecturis ærariis, aiunt lippitudine ſolvi, ac ſi cilia amiſerint, ea denuo iis enaſci. Nam quæ a chalcitide abit favilla, et in palpebras occulte incidit, ea fluxus reprimit, ſtipandoque reſtinguit lachrymam. Ideoque ab Ho-

D φασὶν ΕΥΗΝΟΡΑ καὶ ΝΩΡΟΠΑ χαλκὸν ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ
προσαγορεύεσθαι. Ἀριστοτέλης δέ φησι, καὶ τὰ τραύ-
ματα τὰ ἀπὸ τῶν χαλκῶν ἐπιδορατίδων καὶ μαχαιρῶν,
ἧττον εἶναι δυσαλγῆ, καὶ ῥᾶον ἰᾶσθαι, τῶν ἀπὸ τοῦ σιδή-
ρου, διὰ τὸ φαρμακῶδές ἔχειν τι τὸν χαλκὸν ἐν ἑαυτῷ,
καὶ τοῦτο ταῖς πληγαῖς εὐθὺς ἐναπολείπειν. Ὅτι καὶ τῷ
σήποντι τὸ στῦφον καὶ τὸ θεραπεῦον τῷ φθείροντι, τὴν
ἐναντίαν ἔχει δύναμιν, οὐκ ἄδηλον· εἰ μή τις ἄρα τῇ
διελάσει φαίη τὸν ἧλον ἐφ᾽ ἑαυτὸν τὰ ὑγρὰ συνάγειν,
ἐπιφορᾶς ἀεὶ γινομένης πρὸς τὸ πάσχον. Διὸ καὶ περὶ
αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν τόπον, οἷόν τινα μώλωπα καὶ σπῖλον
E ὁρᾶσθαί φασι· καὶ λόγον ἔχειν, τὴν ἄλλην σάρκα δια-
μένειν ἀπαθῆ, τῆς φθορᾶς ἐκεῖ συντρεχούσης.

D. 6. Ὅτι καὶ] Legendum Ὅτι δὲ ut Mez. vel Ὅτι δὲ καὶ ut Xyl. Tum ἄδηλον dedi ex Palat. Anon. Mez. pro vulgato ἄδηλος.

mero æs aiunt titulis *euenoris* et *noropis* adfectum: (ſcilicet quia viſu adjuvando hominibus proſit.) Ariſtoteles autor eſt, quæ æreis cuſpidibus et gladiis infliguntur vulnera, corpori minorem inferre dolorem, et facilius ſanari quam quæ a ferreis; quia ſcilicet æs in ſe quidpiam medicamenti habeat, idque in vulnere ſtatim relinquat. Jam putrefacienti adſtringens, ſanans corrumpenti eſſe adverſum, obſcurum non eſt. Niſi quis forte trajectu clavum dicat humorem ad ſe trahere, ſubinde adfluentem ad id quod læſum eſt. Itaque circa eum ipſum locum ubi infixus fuit clavus, aiunt vibicem quandam aut nævum cerni: et non eſſe alienum a ratione, reliquam carnem manere integram, corruptela eo affluente.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ Δ.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

α'. Εἰ ἡ ποικίλη τροφὴ τῆς ἁπλῆς εὐπεπτοτέρα.

β'. Διὰ τί δοκεῖ τὰ ὕδνα τῇ βροντῇ γίνεσθαι· ἐν ᾧ καὶ, Διὰ τί τοὺς καθεύδοντας οἴονται μὴ κεραυνοῦσθαι.

γ'. Διὰ τί πλείστους ἐν γάμοις ἐπὶ δεῖπνον καλοῦσιν.

δ'. Εἰ ἡ θάλασσα τῆς γῆς εὐοψοτέρα.

ε'. Πότερον οἱ Ἰουδαῖοι σεβόμενοι τὴν ὗν, ἢ δυσχεραίνοντες ἀπέχονται τῶν κρεῶν.

ς'. Τίς ὁ παρὰ Ἰουδαίοις θεός.

ζ'. Διὰ τί τὰς ὁμωνύμους τοῖς πλανῆσιν ἡμέρας οὐ κατὰ τὴν ἐκείνων τάξιν ἀλλ' ἐνηλλαγμένως ἀριθμοῦσιν· ἐν ᾧ καὶ, Περὶ ἡλίου τάξεως.

η'. Διὰ τί τῶν δακτύλων μάλιστα τῷ παραμέσῳ σφραγῖδας φοροῦσιν.

θ'. Εἰ δεῖ θεῶν εἰκόνας ἐν ταῖς σφραγῖσιν, ἢ σοφῶν ἀνδρῶν, φορεῖν.

ι'. Διὰ τί τὸ μέσον τῆς θρίδακος αἱ γυναῖκες οὐ τρώγουσιν.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

PLUTARCHI

CONVIVALIUM DISPUTATIONUM

LIBER QUARTUS.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Ὦ ΣΟΣΣΙΕ ΣΕΝΕΚΙΩΝ, τοῦ Πολυβίου Σκι-
F πίωνι παραινοῦντος Ἀφρικανῷ μὴ πρότερον ἐξ
ἀγορᾶς ἀπελθεῖν ἢ φίλον τινὰ ποιήσασθαι τῶν πολιτῶν,
φίλον δὲ δεῖ μὴ πικρῶς μηδὲ σοφιστικῶς ἀκούειν ἐκεῖνον

F. 2. ποιήσασθαι τῶν πολιτῶν] Vulgo Steph. Baſ. Xyl. ποιήσασθαι, σύνεγγυς ὄντα τῶν πράξεων τῶν πολιτῶν. Gravius etiam turbarunt Ald. et alii ſcripti, excepto Palat. qui recte hæc exhibet, relicto emblemate in ſua ſede p. 655. B. ubi vide notata.

F. 3. φίλον δὲ δεῖ] Legendum, φίλον δὴ δεῖ.

PROŒMIUM.

QUOD Polybius Africano præcepit, Soſſi Senecio, *ne e foro unquam digrederetur, niſi prius aliquem civium ſibi amicum feciſſet:* amicum hic exiſtimamus non preſſe aut ſophiſtice eum intelligendum, qui perpetuus ſit et im-

τὸ ἀμετάπτωτον καὶ βέβαιον, ἀλλὰ κοινῶς τὸ εὔνουν· ὥσπερ ᾤετο χρῆναι Δικαίαρχος, εὔνους μὲν αὑτῷ παρασκευάζειν ἅπαντας, φίλους δὲ ποιεῖσθαι τοὺς ἀγαθούς. Φιλία γὰρ 660
ἐν χρόνῳ πολλῷ καὶ δι' ἀρετῆς ἁλώσιμον· εὔνοιαν δὲ, καὶ χρεία, καὶ ὁμιλία, καὶ παιδιὰ πολιτικῶν ἀνδρῶν ἐπάγεται, καιρὸν λαβοῦσα πειθοῦς φιλανθρώπου καὶ χάριτος συνεργόν. Ἀλλ' ὅρα τὸ τῆς παραινέσεως, εἰ μὴ μόνον ἔχῃ δεξιῶς πρὸς ἀγοράν, ἀλλὰ καὶ πρὸς συμπόσιον· ὥστε δεῖν μὴ πρότερον ἀναλύειν ἢ κτήσασθαί τινα τῶν συγκατακειμένων καὶ παρόντων εὔνουν ἑαυτῷ καὶ φίλον. Εἰς ἀγορὰν μὲν γὰρ ἐμβάλλουσι πραγμάτων ἕνεκεν καὶ χρειῶν ἑτέρων· εἰς δὲ συμπόσιον οἵ γε νοῦν ἔχοντες ἀφικνοῦνται κτησόμενοι φίλους, οὐχ ἧττον ἢ τοὺς ὄντας εὐφρανοῦντες. Διότι τὸ μὲν ἄλλων ζητεῖν ἐκφορὰν B
καὶ ἀνελεύθερον ἂν εἴη καὶ φορτικόν· τὸ δὲ φίλων πλέον

A. 1. Φιλία—πειθοῦς] Vulgo, Φιλίαν—πάθους. Illud a Salmaſio ſumtum, hoc ex Palat. Mox pro ἔχῃ Mez. ἔχει, rectius.

mutabilis, ſed communiter benevolum: quomodo Dicæarchus unumquemque cenſebat dare operam debere, ut omnium benevolentiam ſibi conciliaret, amicitiam autem cum bonis iniret. Etenim amicitia multo tempore et per virtutem paratur: benevolentiam uſus, colloquium, et joci civilium virorum alliciunt, nacti temporis opportunitatem adjutricem perſuaſionis benevolæ et gratiæ. Sed vide, an non id præceptum præterquam quod foro accommodatum eſt, etiam ad convivia pertineat: ut non ante ſit inde diſcedendum, quam una accumbentium alicujus benevolentiam et amicitiam fuerimus nacti. Nam in forum quidem nos ob negotia noſtra alioſque uſus conferimus: qui ſapiunt, in convivium veniunt non minus amicorum parandorum, quam præſentes delectandi cauſſa. Ideo operam dare aliquid inde ut aſportes, illiberale profecto eſt et importuni

ἔχοντας ἀπεῖναι, καὶ ἡδὺ καὶ σεμνόν ἐστι· καὶ τοὐναντίον,
ὁ τούτου παραμελῶν ἄχαριν αὑτῷ καὶ ἀτελῆ τὴν συν-
ουσίαν ποιεῖ, καὶ ἄπεισι τῇ γαστρὶ σύνδειπνος, οὐ τῇ ψυ-
χῇ, γεγονώς. Ὁ γὰρ σύνδειπνος οὐκ ὄψου καὶ οἴνου καὶ τραγη-
μάτων μόνον, ἀλλὰ καὶ λόγων κοινωνὸς ἥκει, καὶ παιδιᾶς
καὶ φιλοφροσύνης εἰς εὔνοιαν τελευτώσης. Αἱ μὲν γὰρ
παλαιόντων ἐπιβολαὶ καὶ ἕλξεις κονιορτοῦ δέονται, ταῖς
δὲ φιλικαῖς λαβαῖς ὁ οἶνος ἁφὴν ἐνδίδωσιν, μιγνύμενος
C λόγῳ· λόγος γὰρ αὐτοῦ τὸ φιλάνθρωπον καὶ ἠθοποιὸν
ἐπὶ τὴν ψυχὴν ἐκ τοῦ σώματος ἐποχετεύει καὶ συν-
δίδωσιν· εἰ δὲ μή, πλανώμενος ἐν τῷ σώματι, πλησ-
μονῆς οὐδὲν σπουδαιότερον παρέχει. Ὅθεν ὥσπερ ὁ μάρ-
μαρος τοῦ διαπύρου σιδήρου τῷ καταψύχειν τὴν ἄγαν
ὑγρότητα καὶ ῥύσιν ἀφαιρῶν, εὔτονον ποιεῖ τὸ μαλασσό-
μενον αὐτοῦ καὶ τυπούμενον· οὕτως ὁ συμποτικὸς λόγος

B. 7. παιδιᾶς] Unice verum, viderunt Mez. Xyl. Reiſk. Vulgo, et omnes libri, παιδείας.

C. 6. εὔτονον] Mez. corrigit εὔτυπον: at ita τυπούμενον ſtare non poterat, ſed potius in πυρούμενον mutandum erat. Forte vera eſt vulgata lectio. Ceterum αὐτῷ mutavi in αὐτοῦ ex E. H. Venet. Palat. Vatic. Mez.

hominis: amico auctum abire, jucundum eſt et honeſtum: contraque is qui id facere negligit, ingratam ſibi et inutilem facit conſuetudinem, itaque diſcedit, ut qui ventre non animo conviva fuerit. Quippe conviva non obſonii modo, vini, et bellariorum, ſed et ſermonum, joci, comitatis in benevolentiam deſinentis particeps futurus venit. Et luctantium quidem complexus atque tractiones pulverem deſiderant: amicis apprehenſionibus vinum ſermone temperatum anſas præbet. Vino enim oratio humanitatem et comitatem adjicit, et a corpore in animum quaſi per canales derivat: quod niſi fit, oberrans in corpore vinum, nihil melius repletione efficit. Ita quemadmodum marmor igne candentis ferri nimiam mollitiem et fluxum refrigerando ſiſtens, validum et formabile reddit: ſic convivalis ſermo

οὐκ ἐᾷ διαφορεῖσθαι παντάπασιν ὑπὸ τοῦ οἴνου τοὺς πίνοντας, ἀλλὰ ἐφίστησι καὶ ποιεῖ τῇ ἀνέσει τὸ ἱλαρὸν καὶ φιλάνθρωπον ἐγκέραστον καὶ κεχαρισμένον, ἄντις ἐμμελῶς ἅπτηται, καθάπερ σφραγῖδι φιλίας εὐτυπωτάτων καὶ ἁπαλῶν διὰ τὸν οἶνον ὄντων.

non diffluere omnino patitur vino bibentes, ſed inhibet eos, ac diſſolutioni humanitatem venuſtatemque admiſcet: ſi quis bibentes tempeſtive oratione attingat, cum eos vinum quaſi ſigillo amicitiæ formandos quam tenerrimos et molliſſimos reddidit.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Α'.

Εἰ ἡ ποικίλη τροφὴ τῆς ἁπλῆς εὐπεπτοτέρα.

QUÆSTIO I.

Multiplexne cibus, an vero ſimplex concoctu ſit facilior.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΦΙΛΩΝ. ΦΙΛΙΝΟΣ. ΜΑΡΚΙΩΝ.

PERSONÆ COLLOQUII.

PHILON. PHILINOS. MARCION.

D α'. ΤΗΣ οὖν τετάρτης τῶν συμποτικῶν ζητημάτων δεκάδος ἡμῖν πρῶτον ἔστω τὸ περὶ τῆς ποικίλης τροφῆς ζητηθέν. Ἐλαφηβολίων γὰρ ὄντων, εἰς Ὑάμπολιν ἐπὶ τὴν ἑορτὴν ἀφικνουμένους ἡμᾶς εἱστία Φίλων ὁ ἰατρὸς, ἐκ παρασκευῆς τινος, ὡς ἐφαίνετο, νεανικῶς. Ἰδὼν δὲ τὸ παιδίον ἅμα τῷ Φίλωνι τὸν νέον ἄρτῳ χρώμενον, ἄλλου δὲ μηδενὸς δεόμενον, Ὦ Ἡράκλεις, ἔφη, τοῦτο ἄρα ἦν τὸ λεγόμενον,

D. 6. τὸ παιδίον—τὸν νέον] Corrigo τῶν παιδίων τῶν ἅμα τῷ Φιλίνῳ τὸν νέον. Philini nomen hic requiri viderunt editores, Xylander adeo repoſuit.

I. PROINDE quartæ Convivalium Quæſtionum decuriæ principium nobis erit quæſtio de multiplici cibo. Nam cum ad Elapheboliorum feſtivitatem Hyampolin veniſſemus, Philo medicus convivio nos accepit, ſane quam operoſo apparatu. Ibi cum vidiſſet Philinum cum adoleſcente pane ſolo veſci, aliud requirere nihil, Hercules, inquit, nimirum hoc illud erat quod in proverbio dicitur,

Ἐν δὲ λίθοις ἐμάχοντο, λίθον δ' οὐκ ἦν ἀνελέσθαι,

καὶ ἀνεπήδησεν οἰσόμενός τι τῶν χρησίμων ἐκείνοις· εἶτα E
ἧκε μετὰ χρόνον συχνὸν ἰσχάδας αὐτοῖς τινὰς καὶ τυρὸν κομίζων. Ἐμοῦ δὲ εἰπόντος, Ὅτι τοῦτο συμβαίνει τοῖς τὰ περιττὰ καὶ πολυτελῆ παρασκευαζομένοις, ἀμελεῖν καὶ σπανίζειν τῶν ἀναγκαίων καὶ χρησίμων, Οὐ γὰρ ἐμεμνήμην, εἶπεν ὁ Φίλων, ὅτι Σώσαστρον ἡμῖν ὑποτρέφει ὁ Φιλῖνος, ὅν φασι μήτε ποτῷ χρησάμενον ἄλλῳ μήτ' ἐδέσματι πλὴν ἢ γάλακτος διαβιῶσαι πάντα τὸν βίον· ἀλλ' ἐκείνῳ μὲν ἐκ μεταβολῆς ἀρχὴν γενέσθαι τῆς τοι- F
αύτης διαίτης εἰκός· τὸν δὲ ἡμέτερον ἀντιστρόφως τῷ Ἀχιλλεῖ τρέφων ὁ Χείρων οὗτος, εὐθὺς ἀπὸ τῆς γενέσεως ἀναιμάτοις * χοις τροφαῖς οὐκ ἄκραν ἀπόδειξιν ἔχει ἐν ἀέρι καὶ δρόσῳ λέγουσι καθάπερ οἱ τέττιγες σιτούμενον. Ἡμεῖς μὲν οὖν, ὁ Φιλῖνος εἶπεν, ἠγνοοῦμεν

E. 6. Σώσαστρον] Ita omnes libri, exceptis T. V. Amiot. qui habent Ζωροάστρην, forte ex conjectura, nec illa probabili. Difficultas ſubeſt, fortaſſe expedienda ex Athen. II. p. 44. C.

F. 4. ἀναιμάτοις* χοις] Lacuna facile explenda ἀναιμάκτοις καὶ ἀψύχοις.

F. 4. οὐκ ἄκραν—σιτούμενον] Locus corruptus, forte ita refingendus οὐ μικρὰν ἀπόδειξιν ἕξει τοῖς ἀέρι καὶ δρόσῳ αὐτὸν λέγουσι, καθάπερ οἱ τέττιγες, σιτούμενον.

Pugna erat in ſaxis, neque ſaxum tollere quibant,

ſimulque proſiluit, ut aliquid utilis cibi iis adferret: ac multo poſt rediit, caricas eis et caſeum apportans. Quum ego dixiſſem, Uſu venire hoc iis qui ſupervacanea et pretioſa apparant, ut negligerent neceſſaria atque utilia, iiſque carerent: Non enim, inquit Philon, memineram Philinum Soſtrati nobis exemplum æmulari, quem nullo alio cibo potuve quam lacte uſum ferunt totam vitam exegiſſe. Verum huic quidem a mutatione quadam initium hujus victus rationis oblatum fuiſſe credibile eſt. Noſtrum autem, quo pacto Achillem Chiron, nutriens iſte, ſtatim a natalibus ſanguine carentibus et inanimatis cibis, oſtendere videbitur, eum aëre et rore ali, quod de cicadis fertur. Nos vero, aiebat Philinus, neſciebamus, nobis hic cœnanda eſſe

ἑκατομφόνια δειπνήσαντες, ὥσπερ ἐπ' Ἀριστομένους· ἐπεὶ παρῆμεν ὄψα τῶν λιτῶν καὶ ὑγιαινόντων, ὥσπερ ἀλεξιφάρμακα, πρὸς οὕτω πολυτελεῖς καὶ φλεγμαινούσας τραπέζας
661 περιαψάμενοι, καὶ ταῦτα, σοῦ πολλάκις ἀκηκοότες ὅτι τῶν ποικίλων τὰ ἁπλᾶ μᾶλλον εὔπεπτά εἰσιν ἢ εὐπόριστα. Καὶ ὁ Μαρκίων πρὸς τὸν Φίλωνα, Διαφθείρει σου Φιλῖνος, ἔφη, τὴν παρασκευήν, ἀποτρέπων καὶ δεδιττόμενος τοὺς δαιτυμόνας· ἀλλ' ἂν ἐμοῦ δεηθῇς, ἐγγυήσομαι πρὸς αὐτοὺς ὑπὲρ σοῦ τὴν ποικίλην τροφὴν εὐπεπτοτέραν εἶναι τῆς ἁπλῆς, ὥστε θαρροῦντας ἀπολαύειν τῶν παρακειμένων. Ὁ μὲν οὖν Φίλων ἐδεῖτο τοῦ Μαρκίωνος οὕτω ποιεῖν.

β'. Ἐπεὶ δὲ ἡμεῖς παυσάμενοι τοῦ δειπνεῖν προσεκαλούμεθα τὸν Φιλῖνον ἐπιθέσθαι τῇ κατηγορίᾳ τῆς ποι-

F. 7. ἑκατομφόνια—παρῆμεν ὄψα] Ita Steph. edidit, et ante eum vertit Amiotus, ac notaverant Leonic. et Schott. Verius ſine dubio quam ut eſt in omnibus libris, ἑκατὸν φόνια δειπνήσαντες, ὥσπερ ἐπαριστουμένους· ἐπεὶ παρ' ἡμῖν ἄνοψα. Itaque verti. Corrigendum etiam δειπνήσοντες, et παρῆμεν ἂν ὄψα τ. λ. cum Mez.

A. 1. σοῦ πολλάκις] Feci σοῦ ex οὐ, quod habent Ald. Baſ. Xyl. Venet. Palat. Vatic. at deleverat Steph. Mox ἢ corrigendum in καί: niſi forte Plut. ſcripſit, οὐ μᾶλλον εὐπόριστα ἢ εὔπεπτα.

Hecatomphonia, (ſeu centum cædium ſacrificia,) qualia quondam exhibuit Ariſtomenes: alioquin adveniſſemus adferentes nobiſcum ſana et tenuia obſonia, veluti remedia et amuleta nobis circumdantes contra cœnas ita ſumtuoſas et incenſas: idque eo, quod ſæpe inaudivimus multiplici victu ſimplicem non modo paratu faciliorem eſſe, ſed etiam concoctu. Ad hæc Marcion, Corrumpet, inquit, tuum tibi Philinus apparatum, dehortans et deterrens a veſcendo convivas: ſed ſi meam operam implores, ſponſor iis pro te fidejubebo, multiplicem cibum ſimplici facilius concoqui; ut audacter fruantur appoſitis. Petiit ergo Philon a Marcione, hoc ut faceret.

II. At Philinus, cœna finita, a nobis provocatus, ut multiplicis cibi aggrederetur accuſationem, Non meus, in-

κίλης τροφῆς, Οὐκ ἐμὸς, εἶπεν, ὁ μῦθος, ἀλλ' οὑτοσὶ Φίλων ἑκάστοτε λέγει πρὸς ἡμᾶς, ὅτι πρῶτον μὲν τὰ B θηρία τροφαῖς μονοειδέσι καὶ ἁπλαῖς χρώμενα, μᾶλλον ὑγιαίνει τῶν ἀνθρώπων· ὅσα δὲ σιτεύουσι καθείρξαντες, ἐπισφαλῆ πρὸς τὰς νόσους ἐστὶ, καὶ ῥᾳδίως ταῖς ὠμότησιν ἁλίσκεται διὰ τὸ μικτήν τινα καὶ συνηδυσμένην τροφὴν προσφέρεσθαι. Δεύτερον, οὐδεὶς γέγονεν ὑπὸ τῶν ἰατρῶν παράτολμος ἐν καινοτομίᾳ καὶ ἀνδρεῖος, ὥστε ποικίλην τροφὴν πυρέττοντι προσενεγκεῖν· ἀλλὰ τὴν ἁπλῆν καὶ ἄκνισον, ὡς εὐπήκοον μάλιστα τῇ πέψει προσφέρουσι. Δεῖ γὰρ παθεῖν τὴν τροφὴν καὶ μεταβαλεῖν κρα- C τηθεῖσαν ὑπὸ τῶν ἐν ἡμῖν δυνάμεων. Κρατεῖ δὲ καὶ βαφὴ τῶν ἁπλῶν χρωμάτων μᾶλλον, καὶ μυρεψικοῖς φαρμάκοις τρέπεται τάχιστα τὸ εὐωδέστατον ἔλαιον, καὶ τροφῆς εὐπαθέστατον ὑπὸ πέψεως μεταβάλλει τὸ ἀφελὲς καὶ μονοειδές· αἱ δὲ πολλαὶ καὶ ποικίλαι ποιότητες ὑπε-

C. 4. εὐωδέστατον—μεταβάλλει] Præſtat ἀωδέστατον ex T. V. Amiot. Tum legam μεταβάλλειν eo ſenſu quo in Verſione reddidi: ita malim quam cum Reiſkio εὐπαθέστατα.

quiebat, hic eſt ſermo, ſed ipſius Philonis. Identidem enim hic dicit nobis, primum bruta animalia, quia cibis utuntur unius generis, et ſimplicibus, ſaniora eſſe hominibus: quæ vero incluſa aluntur, proclivia ad morbum eſſe, obnoxiaque cruditati, quod mixto et condito utantur alimento. Deinde nemo fuit medicorum ita temerarius, aut ad res novandas audax, ut offerret febricitanti cibum varium: ſimplicem et nidoris expertem, ut concoctionis facile patientem adhibent. Affici enim oportet alimentum, mutarique ſubactum ab iis quæ inſunt nobis facultatibus. Sed et tinctura ſimplicium colorum facilius inhæret: et oleum minime fragrans maxime ſeplaſiariis medicamentis mutatur: et alimentum ſimplex uniuſque generis mutatu facillimum eſt a concoctione. Multæ autem et variæ qualitates invicem

ναντιώσεις ἔχουσαι καὶ δυσμαχοῦσαι φθείρονται πρότερον περαίπλουσαι, καθάπερ ἐν πόλει μιγάδων καὶ συγκλύδων ἀνθρώπων πλῆθος, οὐ ῥαδίως μίαν οὐδὲ ὁμοπαθοῦσαν ἴσχουσαι κατάστασιν, ἀλλ᾽ ἑκάστη πρὸς τὸ οἰκεῖον ἀντιτείνουσα, καὶ δυσσύμβατος οὖσα πρὸς τὸ ἀλλόφυλον.

D Ἐμφανὲς δὲ τεκμήριον τὸ περὶ τὸν οἶνον· αἱ γὰρ ἀλλοινίαι λεγόμεναι τάχιστα μεθύσκουσιν· ἀπεψίᾳ δὲ οἴνου προσέοικεν ἡ μέθη. Διὸ φεύγουσι τὸν μεμιγμένον οἶνον οἱ πίνοντες· οἱ δὲ μιγνύοντες πειρῶνται λανθάνειν, ὡς ἐπιβουλεύοντες· ἐκστατικὸν γὰρ ἡ μεταβολὴ καὶ ἀνώμαλον. Ὅθεν που καὶ τὰς πολυχορδίας μετὰ πολλῆς οἱ μουσικοὶ κινοῦσιν εὐλαβείας· οὐδὲν ἄλλο κακὸν ἢ τὸ μικτὸν ἐστὶ καὶ ποικίλον. Ἐγὼ δ᾽ ἐκεῖνο ἔχω εἰπεῖν, ὅτι μᾶλλον ἂν ἐκ λόγων ὑπεναντίων γένοιτο ἂν πίστις καὶ κατάθεσις, ἢ

C. 11. δυσσύμβατος] Sic Baſ. Xyl. quo fere accedunt Ald. E. H. Flor. Palat. Vat. δυσύμβατος: unde Schott. fecit δυσέμβατος, quod Steph. recepit.

D. 7. οὐδὲν ἄλλο] Xyl. αἷς οὐδὲν ἄλλο. Mez. καὶ οὐδὲν ἄλλο. Reiſk. ὧν οὐδὲν ἄλλο. T. V. οὐδ᾽ ἄλλο κακὸν ἢ τῷ μικτὸν εἶναι in cujus lectionis primo verbo vitium operarum ineſſe videtur ita corrigendum, οὐ δι᾽ ἄλλο κακὸν ἢ τὸ μ. ε. Ceterum præferam Xylandri rationem.

D. 9. κατάθεσις—ἐπὶ ποιότητι] Primo ex T. V. legendum συγκατάθεσις. Tum εἰ δὲ μὴ Xyl. Amiot. Mez. mutant in ἵνα δὲ μή: forte præſtat

nonnihil contrariæ, repugnando ſeſe mutuo abolent, inſtar multitudinis convenarum ac promiſcuæ turbæ in civitate, neque conſentientem admittunt conſtitutionem, dum una quævis ſuapte natura alienis reluctans coitionem reſpuit. Vinum nobis evidens hujus rei indicium ſuppeditat: celerrime enim inebriat diverſorum vinorum uſus, (quas *allœnias* Græci dicunt:) ſimilis autem eſt ebrietas cruditati a vino non cocto profectæ. Idepque vitant mixtum vinum potores: et qui miſcent, clam id faciunt, ut qui inſidias ſtruant. Mutatio enim et inæqualitas animum de ſtatu ſuo exturbant. Quam ob rem muſici quoque magnam adhibent cautionem in multitudine nervorum agitanda: quibus nihil præter mixtionem et varietatem mali adeſt. Ipſe hoc auſim affirmare, facilius contrariis ſermonibus fidem et aſ-

πέψις ἐκ διαφόρων ποιοτήτων. Εἰ δὲ μὴ δοκῶ παίζειν ταῦτα ἐάσας, ἐπὶ τὰ Φίλωνος ἄνειμι. Πολλάκις γὰρ E ἀκούομεν αὐτοῦ λέγοντος, ὡς ἐπὶ ποιότητι τροφῆς γίνεται τὸ δύσπεπτον, ἡ πολυμιγία, βλαβερὸν καὶ γόνιμον ἀλλοκότων ποιοτήτων, καὶ δεῖ τὸ σύμφυλον ἐκ πείρας λαβόντα χρῆσθαι καὶ στέργειν. Εἰ δὲ φύσει δύσπεπτον οὐδὲν, ἀλλὰ πλῆθός ἐστι τὸ ταράσσον καὶ φθεῖρον, ἔτι μᾶλλον, οἶμαι, τὰ παντοδαπὰ ταῦτα καὶ ποικίλα φευκτέον, οἷς ἀρτίως ἡμᾶς ὁ Φίλωνος ὀψοποιὸς, ὥσπερ ἀντίτεχνος αὐτοῦ, κατεφάρματτεν ἐξαλλάττων, τῇ καινότητι καὶ μεταβολῇ τὴν ὄρεξιν οὐκ ἀπαγορεύουσαν, ἀλλ' ἀγομένην ἐπ' ἄλλα, καὶ παρεκ- F βαίνουσαν ἐν τῷ ποικίλῳ * καὶ αὔταρκες, ὥσπερ ὁ Ὑψιπύλης τρόφιμος ἕτερον ἐφ' ἑτέρῳ αἱρούμενος ἄγρευμα ἀνθέων

εἰ δὲ δὴ, quod et Reiſkio viſum. Denique ἐπὶ ſine dubio corruptum corrigendum in ἐπεὶ, aut cum Mez. in εἰ. Aliam etiam lectionem ſecutus videtur Macrob. Sat. VII, 4.

F. 2. ποικίλῳ * καὶ αὔταρκες] Supplendum τὸ μέτριον, vel ſimile.

F. 2. ὁ Ὑψιπύλης—ἄπληστον ἔχων] Sic Steph. dedit ex Turneb. Exemplo, in quo hic locus ex alio Mor. p. 93. C. ubi Euripidis dictio integrior eſt ſervata, emendatur. Nam omnes hic et editi et ſcripti libri inquinatiſſimam hancce habent ſcripturam, πύλης τρόφιμος * νος ἕτερον ἀφ' ἑτέρας ἱώμενος ἄγρευμα ἂν συνηδόμεναι ψυχαὶ * μὴ πίον ἄπληστος ἐάν.

ſenſionem parari poſſe, quam concoctionem diverſis qualitatibus. Sed ne ludere videar, his omiſſis ad Philonis dicta revertor. Eum quippe ſæpenumero dicentem audimus, difficultatem concoctionis alimento accidere a qualitate, dum varia mixtura damnoſa eſt, et alienas generat qualitates; itaque oportere unumquemque id nutrimentum ſumere, eoque contentum eſſe quod ſuæ congruere naturæ compertum habeat. Quod ſi ſuapte natura nihil eſt concoctu difficile, ſed multitudo eſt quæ turbat et corrumpit; tanto etiam magis fugienda puto omnigena iſta atque varia eſſe, quibus recens nos Philonis coquus, tanquam domino contrariam artem faciens, infecit, novitate et mutatione appetitum pervertens non deſinentem, ſed ad alia ductum, obque varietatem ultra id quod ſatis eſt ſe proferentem ut Hypſipylæ alumnus

In prato reſidens puer

ἡδομένη ψυχῇ, τὸ νήπιον ἄπληστον ἔχων, ἐπὶ πλεῖστον ἐξανθίζεται τοῦ λειμῶνος. Ἐνταῦθα δὲ καὶ τοῦ Σωκράτους ἅμα μνημονευτέον, παρακελευομένου φυλάττεσθαι τῶν βρωμάτων οἷα τοὺς μὴ πεινῶντας ἐσθίειν ἀναπείθει, ὡς οὐδὲν ἀλλ' ἢ τὸ παντοδαπὸν καὶ ποικίλον εὐλαβεῖσθαι καὶ
662 δεδιέναι τῶν σιτίων παραινοῦντος. Τοῦτο γὰρ πορρωτέρω ἐξάγει τῆς χρείας τὴν ἀπόλαυσιν, ἐν θεάμασιν, ἐν ἀκροάμασιν, ἐν ἀφροδισίοις, ἐν παιδιαῖς ἁπάσαις καὶ διατριβαῖς, ἀναλαμβανομένην ὑπὸ τοῦ περιττοῦ πολλὰς ἀρχὰς ἔχοντος· ἐν δὲ ταῖς ἁπλαῖς καὶ μονοτρόποις ἡδοναῖς οὐ παρεκβαίνει τὴν φύσιν ἡ θέλξις. Ὅλως δέ μοι δοκεῖ μᾶλλον ἄν τις ὑπομεῖναι πολυχορδίαν μουσικὸν ἐπαινοῦντα, καὶ μυραλειφίαν ἀλείπτην, ἢ πολυοψίαν ἰατρόν· αἱ γὰρ ἐκτροπαὶ καὶ μεταβολαὶ τῆς εἰς ὑγίειαν εὐθείας ἐκβιάζουσι *

A. 4. ἀναλαμβανομένην ὑπὸ τοῦ περιττοῦ] ὑπὸ dedi ex Palat. Anon. T. V. pro vulgato ὑπέρ. Requiro tamen aliud: forte ſcripſit Plut. ἀντιλαμβανομένην τοῦ περιττοῦ.

A. 8. μυραλειφίαν] E. μυραλοιφίαν: ſrequentiore forma.

A. 9. ἐκβιάζουσι *] Nullum eſt lacunæ ſignum in E. H. Flor. Palat. Vatic. Si quid excidit, ſuppleatur una voce ἡμᾶς. Ceterum, ἐκβιβάζουσι legendum.

Nunc hunc, nunc alium cupit
Florem carpere: gaudio
Mens perfunditur: innocens
Expleri ſtudium nequit,

plurimum prati decerpit. Hic Socratis etiam meminiſſe expedit, qui jubebat cavere a cibis qui non eſurientes ad edendum allicerent: nihil aliud nimirum quam ciborum multiplicem varietatem vitare mandans. Varietas enim eſt, quæ ultra quam uſus ſit frui nos facit ſpectaculis, auditionibus, re Venerea, ludis jocisque, ſupervacaneis rebus multa initia cupiditati fruendi ſuggerentibus. At in iis voluptatibus, quæ ſimplices ſunt et unius modi, naturæ modum oblectatio non excedit. Denique facilius mihi videtur ferri poſſe muſicus qui multitudinem nervorum, et aleipta qui unguentorum compoſitorum uſum laudet, quam medicus qui ciborum varietatem commendet: ubi mutationes et diverticula de recta ad ſanitatem via detrudunt.

γʹ. Τοῦ δὲ Φιλίνου ταῦτα εἰπόντος, ὁ Μαρκίων ἔφη,
Δοκεῖν αὐτοῖς τῇ Σωκράτους ἐνέχεσθαι κατάρᾳ μὴ μόνον B
τοὺς τὸ λυσιτελὲς ἀπὸ τοῦ καλοῦ χωρίζοντας, ἀλλὰ καὶ
τοὺς ἡδονὴν διϊστάντας ἀπὸ τῆς ὑγείας, ὡς ἀντιταττομένην
αὐτῇ καὶ πολεμοῦσαν, οὐχὶ μᾶλλον συνεργοῦσαν. Σμικρᾷ
γὰρ, ἔφη, καὶ ἄκοντες, ὡς βιαιοτάτῳ τῶν ὀργάνων, ἀλγη-
δόνι προσχρώμεθα· τῶν δὲ ἄλλων οὐδεὶς ἂν οὐδὲ βουλόμε-
νος ἀπώσαιτο τὴν ἡδονήν· ἀλλὰ καὶ τροφαῖς καὶ ὕπνοις, καὶ
περὶ λουτρὰ καὶ ἀλείμματα καὶ κατακλίσεις ἀεὶ πάρεστι,
καὶ συνεκδέχεται καὶ συνεκτιθηνεῖται τὸν κάμνοντα, πολ-
λῷ τῷ οἰκείῳ καὶ κατὰ φύσιν ἐξαμαυροῦσα τὸ ἀλλότριον. C
Ποία γὰρ ἀλγηδὼν, τίς ἔνδεια, ποῖον δηλητήριον οὕτω ῥᾳ-
δίως καὶ ἀφελῶς νόσον ἔλυσεν, ὡς λουτρὸν ἐν καιρῷ γενό-
μενον, καὶ οἶνος δοθεὶς δεομένοις, καὶ τροφὴ παρελθοῦσα
μεθ᾽ ἡδονῆς, εὐθὺς ἔλυσε τὰ δυσχερῆ πάντα, καὶ κατέστησεν
εἰς τὸ οἰκεῖον τὴν φύσιν, ὥσπερ εὐδίας καὶ γαλήνης γενομέ-
νης; Αἱ δὲ μετὰ τῶν ἐπιπόνων βοήθειαι μόγις καὶ κατὰ

III. Hæc poſtquam diſſeruit Philinus, Mihi vero, inquit Marcion, Socratis exſecrationi obnoxius videtur non modo qui utile ab honeſto ſegregavit, ſed et qui voluptatem a ſanitate ſeparat, tanquam huic adverſantem et inimicam, ac non potius adjutricem. Etenim dolore, ut inſtrumento violentiſſimo, raro admodum idque inviti utimur: de reliquis voluptatem nemo, ne ſi velit quidem, repudiaverit. Hæc et in nutrimento, et in ſomno, et in lavacro, et unctione, et diſcubitu ſemper adeſt, laboreſque excipit et ægrum fovet, aliena multis convenientibus naturæ delens. Nam quis dolor, quis defectus, quod venenum ita facile et ſimpliciter morbo ſolvit, ut lavacrum tempeſtive uſurpatum, aut vinum indigenti datum, vel cibus? hæc cum voluptate adhibita ſtatim moleſtiam omnem abolent, naturamque in ſuum priſtinum ſtatum reponunt, veluti ſerenitate et tranquillitate inducta. Contra cum dolore conjuncta remedia, ægre et paulatim aliquid efficiunt, naturam cum

μικρὸν ἀνύουσι, χαλεπῶς ἐκμοχλεύουσαι καὶ προσβιαζόμεναι τὴν φύσιν. Οὐκ ἂν οὖν ἡμᾶς διαβάλλοι Φιλῖνος, D εἰ μὴ τὰ ἱστία ἑκάτερα ἐπαράμενοι τὴν ἡδονὴν φεύγοιμεν, ἀλλὰ πειρώμεθα τὸ ἡδέως καὶ ὑγιεινῶς, ἐμμελέστερον ἢ ὡς ἔνιοι φιλόσοφοι τὸ ἡδέως καὶ καλῶς, συνοικειοῦν. Εὐθὺς οὖν περὶ τὸ πρῶτον, ὦ Φιλῖνε, τῶν ἐπιχειρημάτων δοκεῖς μοι διεψεῦσθαι, τὰ θηρία τῶν ἀνθρώπων ἁπλουστέραις τροφαῖς χρῆσθαι καὶ μᾶλλον ὑγιαίνειν ὑποτιθέμενος· οὐδέτερον γὰρ ἀληθές ἐστιν. Ἀλλὰ τὸ μὲν αἱ παρ' Εὐπόλιδος αἶγες ἀντιμαρτυροῦσιν, ὑμνοῦσαι τὴν τροφὴν, ὡς παμμιγῆ καὶ ποικίλην οὖσαν, οὕτω πως λέγουσαι,

E Βοσκόμεθ' ὕλης ἀπὸ παντοδαπῆς, ἐλάτης,
Πρίνου, κομάρου τε πτόρθους ἁπαλοὺς ἀποτρώγουσαι.
Καὶ πρὸς τούτοισιν ἔ[τ' ἄλλ' οἷον] κυτίσου τ' ἠδὲ
Φά[σκον] εὐώδη, καὶ σμίλακα πολύφυλλον,
Κότινον, σχῖνον, μελίαν, δρῦν, κιττὸν, μυρίκην,

E. 1. Βοσκόμεθ' ὕλης κ. τ. λ.] Retuli hunc locum ut eſt in Steph. ceterum verſuum diſtributione ſecutus Xyl. et Macrobii ed Gronov. Sat. VII, 4. ſuppletis ex eodem, poſt Xylandrum, lacunis, ita tamen ut addita uncinis includerentur, veluti ἔ[τ' ἄλλ' οἷον] κυτίσου: item, Φά[σκον] εὐώδη.

difficultate et violentia quadam molitionis exagitantia. Non ergo eſt, quod nobis vitio vertat Philinus, ſi non ambabus, quod aiunt, vela manibus attollentes voluptatem fugimus: ſed conamur voluptatem cum ſanitate concinnius, quam philoſophorum nonnulli, cum honeſtate conjungere. Jam in primo tuo, Philine, argumento falſus mihi videre, bruta animalia ſimpliciore quam homines alimento, et ſanitate meliore frui, ponens: quorum neutrum eſt verum. Alterum refellunt Eupolidis capræ, alimentum ſuum prædicantes et a varietate omniſque generis materia laudantes: ſic enim loquentes facit,

Omnigena nos materies paſcit: abietis
Teneros, et ilicis, arbutique ſurculos
Decerpimus: tum præter hæc cytiſus, boni
Phaſeluſque odoris, et ſmilax folio ubere,
Oleaſter, et lentiſcus, atque fraxinus,
Quercus, hedera, erica, myrica, rhamnus, pallidum

Πρόμαλον, ῥάμνον, φλόμον, ἀνθέρικον, κισθὸν,
Φηγὸν, θύμβραν. ——

Τὰ γὰρ κατηριθμημένα μυρίας δήπου διαφορὰς ἔχει
χυμῶν καὶ ὀδμῶν καὶ δυνάμεων· πλείονα δὲ τῶν εἰρημένων
παραλέλειπται. Τὸ δὲ δεύτερον Ὅμηρος ἀθετεῖ μᾶλλον
ἐμπείρως, τὰ λοιμικὰ πάθη πρῶτον ἅπτεσθαι τῶν ἀλό- F
γων ἀποφαινόμενος. Κατηγορεῖ δὲ αὐτῶν καὶ ἡ βραχύ-
της τοῦ βίου τὸ ἐπίκηρον καὶ νοσῶδες. Οὐδὲν γὰρ, ὡς εἰ-
πεῖν, πολυχρόνιόν ἐστι, πλὴν εἰ φαίη τις κόρακα καὶ κο-
ρώνην· ἃ δὴ παμφάγα τε ὄντα καὶ πάσης ἁπτόμενα τρο-
φῆς ὁρῶμεν. Καὶ μὴν καὶ τῇ τῶν νοσούντων διαίτῃ καλῶς
ἐποίεις τὰ εὔπεπτα καὶ δύσπεπτα τεκμαιρόμενος· καὶ γὰρ πό-
νος καὶ γυμνάσια, καὶ τὸ διαιρεῖν τὴν τροφὴν, εὔπεπτα μέν 663
ἐστιν, οὐχ ἁρμόζει δὲ τοῖς πυρέττουσι. Τὴν δὲ μάχην
καὶ τὴν διαφορὰν τῆς ποικίλης τροφῆς ἀλόγως ἐδεδίεις.

F. 6. καλῶς] T. V. οὐ καλῶς Mez. σκαιῶς. In eandem ſententiam vertit Amiot. Sed vel per cavillationem dictum eſt vulgatum ut accepit Xyl. vel valet *commode ad meam ſententiam.*

Verbaſcum, et aſphodelus, ciſtuſque, et æſculus,
Thyma, thymbra, nos opibus alunt large ſuis.

quæ enim hic recenſentur, innumeras profecto ſaporum habent et odorum differentias, atque virium: cum quidem major pars ſit omiſſa. Alterum Homerus refutat, qui peritius pronunciat, peſtem bruta primum invadere. Sed et brevitas vitæ brutorum oſtendit quam ſint morbis obnoxia mortique vicina. Nullum enim omnino longævum eſt: niſi fortaſſe corvum dicas et cornicem, quæ videmus omnis generis cibis veſci. Porro ſcite nimirum e victus ratione eorum, qui ægrotant, judicatur de facilibus aut difficilibus concoctu: cum labor et exercitationes corporis et cibum incidentia, ad concoquendum faciant, nequaquam autem conveniant febricitantibus. Ratione vero caret, quod diſcordiam et pugnam variorum ciborum metuiſti.

Εἴτε γὰρ ἐξ ὁμοίων ἀναλαμβάνει τὸ οἰκεῖον ἡ φύσις, καὶ εἰς τὸν ὄγκον αὐτόθεν ἡ ποικίλη τροφὴ πολλὰς μεθεῖσα ποιότητας ἐξ ἑαυτῆς ἑκάστῳ μέρει τὸ πρόσφορον ἀναδίδωσιν· ὥστε γίνεσθαι τὸ τοῦ Ἐμπεδοκλέους,

Ὡς γλυκὺ μὲν ἐπὶ γλυκὺ μάρπτε, πικρὸν δ' ἐπὶ πικρὸν ὄρουσεν,
Ὀξὺ δ' ἐπ' ὀξὺ, δαλερὸν δαλεροῦ λάβετω.

* δὲ καὶ ἄλλου ἐπὶ πρόσφορον μένοντος τῇ θερμότητι ἐν τῷ πνεύματι τοῦ μίγματος σκεδασθέντος, τὰ οἰκεῖα

B τοῖς συγγενέσιν ἕπεται· τὸ γὰρ οὕτως παμμιγὲς σῶμα καὶ πανηγυρικὸν ὡς τὸ ἡμέτερον, ἐκ ποικίλης ὕλης λόγον ἔχει μᾶλλον ἢ ἁπλῆς συνερανίζεσθαι καὶ ἀναπληροῦν τὴν κρᾶσιν. Εἰ δὲ μὴ τοῦτό ἐστιν ἀλλ' ἡ καλουμένη πέψις ἀλλοιοῦν πέφυκε καὶ μεταβάλλειν τὴν τροφὴν, ἐν τῷ ποικίλῳ τοῦτο συμβήσεται θᾶττον καὶ κάλλιον· ἀπαθὲς γὰρ

A. 4. Εἴτε γὰρ ἐξ ὁμοίων κ. τ. λ.] Multa vitia parvo ſpatio. Legendum, Εἴτε γὰρ ἐξ ἀνομοίων λαμβάνει τὸ οἰκεῖον ἡ φύσις εἰς τὸν ὄγκον αὐτόθεν, ἡ ποικίλη τροφὴ &c. Alter Empedoclis verſus rectius apud Macrob. Sat. VII, 4. Ὀξὺ δ' ἐπ' ὀξὺ ἔβη, θερμὸν δ' ἐποχεύετο θερμῷ. Proxima ita ſuppleam: καὶ ἄλλου ἄλλῳ τινὶ προσφόρου μέρει ὄντος, τῇ θερμότητι δὲ καὶ τῷ πνεύματι τοῦ μίγματος σκεδασθέντος κ. τ. λ.

Nam ſive natura id quod ipſi accommodatum eſt e ſimilibus ſumit protinus in ipſam molem corporis; varium nutrimentum multas a ſe ſtatim dimittit qualitates, ut cuique parti accidat id quod ei eſt conducibile: fiatque illud, quod Empedocles docuit,

Dulcia continuo ſe dulcibus applicuerunt,
Acribus acria ſe junxerunt, triſtia amaris,
Et recta calidas petierunt fervida partes.

Et quum aliæ aliis partes partibus congruant, calor ſpirituſque mixturam diſſolvit per eam ſeſe didens, et cognata cognatis applicantur partibus. Corpus enim, quale noſtrum eſt, ita multipliciter mixtum et tam variis coacervatum e partibus, conſentaneum eſt e varia potius materia quam ſimplici conquirere ſuum nutrimentum. Sin aliter eſt, et tamen concoctionis ea eſt natura, ut alteret mutetque alimentum; in vario id celerius meliuſque efficietur. A ſimili

ὑπὸ τοῦ ὁμοίου τὸ ὅμοιον, ἡ δὲ ἀντίταξις καὶ διαφορὰ μᾶλλον ἐξίστησι τῇ πρὸς τὸ ἐναντίον μίξει τὰς ποιότητας ἀπομαραινομένας. Εἰ δὲ ὅλως τὸ μικτὸν ἀθετεῖς καὶ ποικίλον, ὦ Φιλῖνε, μὴ δειπνίζοντα μηδὲ ὀψοποιοῦντα μόνον C
λοιδόρει Φίλωνα τοῦτον, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ὅταν μιγνύῃ τὰς βασιλικὰς καὶ ἀλεξιφαρμάκους ἐκείνας δυνάμεις, ἃς θεῶν χεῖρας ὠνόμαζεν Ἐρασίστρατος, διέλεγχε τὴν ἀτοπίαν καὶ περιεργίαν, ὁμοῦ μεταλλικὰ καὶ βοτανικὰ καὶ θηριακὰ, καὶ τὰ ἀπὸ γῆς καὶ θαλάττης εἰς τὸ αὐτὸ συγκεραννύντος· καλὸν γὰρ ταῦτα ἐάσαντας, ἐν πτισάνῃ καὶ σικύᾳ καὶ ἐν ὑδρελαίῳ τὴν ἰατρικὴν ἀπολιπεῖν. Ἀλλὰ νὴ Δία τὸ ποικίλον ἐξάγει καὶ γοητεύει τὴν ὄρεξιν, οὐ κρατοῦσαν ἑαυτῆς; Καὶ γὰρ τὸ καθάριον, ὦ δαιμόνιε, καὶ τὸ εὐστόμαχον, καὶ τὸ εὐῶδες, καὶ ὅλως τὸ ἥδιον ἐφέλκεται καὶ ποιεῖ βρωτικωτέρους ἡμᾶς καὶ ποτικωτέρους. Τί οὖν οὐχὶ κρίμνον μὲν ἡμεῖς ἀντὶ πόλτου μάττομεν, D

B. 9. Εἰ δὲ] Sic Xyl. T. Mez. Vulgo, εἴ γε. Mox τὸ ὅμοιον addidi ex Palat. Amiot. Mez.
C. 6. συγκεραννύντος] Sic T. Vulgo, συγκεραννύντας.
C. 11. εὐστόμαχον] Melius Mez. εὔστομον.

enim nihil afficitur: ipſa pugna et diſſidium contrarii magis mutat elangueſcentes mixtione qualitates. Tum ſi omnino mixta, Philine; et varia repudias, non modo cœnam præbenti et cibos adornanti maledicito Philoni, ſed multo magis cum regia iſta et auxiliaria miſcet medicamenta, quas *deorum manus* appellavit Eraſiſtratus, reprehende inſolentiam et curioſitatem commiſcentis foſſilia, herbas, ferina, terrena, marina. Scilicet, melius eſt, ut iſtis omiſſis, in ptiſana, cucurbita et oleo aqua temperato, medicina relinquatur. Atqui, inquis, varietas excitat et allicit quaſi præſtigiis captam appetentiam, ſui ipſius non compotem: nimirum, O bone, mundities, et ori ſuccus congruens, odor bonus, atque omnino ſuavitas facit ut plus edamus et bibamus. Quare igitur non craſſam nos farinam loco pultis

ἀντὶ δὲ ἀσπαράγου γήτεια καὶ σκολύμους παρασκευαζόμεθα; τὸν δὲ ἀνθοσμίαν ἀπωσάμενοι τουτονὶ καὶ ἡμερίδην, ἀγριώτερον πίνομεν ἐκ πίθου, κωνώπων χορῷ περιᾳδόμενον; Ὅτι φαίης ἂν οὐ φυγὴν οὐδὲ ἀπόδρασιν ἡδονῆς εἶναι τὴν ὑγιεινὴν δίαιταν, ἀλλὰ περὶ ἡδονὰς μετριότητα καὶ τάξιν ὑπηκόῳ χρωμένην ὀρέξει τοῦ συμφέροντος. Ὡς δὲ λάβρον πνεῦμα κυβερνῆται πολλαῖς μηχαναῖς ὑποφεύγουσι, παυσάμενον δὲ καὶ μαρανθὲν οὐδεὶς πάλιν ἐκριπίσαι καὶ διεγεῖραι δυνατός ἐστιν· οὕ-
E τως πρὸς ὄρεξιν ἐνστῆναι μὲν καὶ κολάσαι τὸ πλεονάζον αὐτῆς οὐ μέγα ἔργον, ἤδη δὲ κάμνουσαν παρὰ καιρὸν, καὶ μαλθακιζομένην καὶ ἀπολείπουσαν τὸ οἰκεῖον, ἐντεῖναι καὶ ἀναζωπυρῆσαι παγχάλεπον, ὦ ἑταῖρε, καὶ δύσεργον. Ὅθεν ἡ ποικίλη τροφὴ βελτίων τῆς ἁπλῆς, καὶ τὸ μονοειδὲς ἐχούσης πλήσμιον, ὅσῳ ῥᾷον ἱστάναι φερομένην τὴν φύσιν,

E. 1. ἐνστῆναι] Sic Palat. Mez. laboranti orationi conſulere volebat legendo πῶς pro πρός. Vulgo, ἐκστῆναι.

ſubigimus? cur non pro aſparagis githia et ſcolymos apparamus? quapropter non, vice fragrantis hujus et mitis vini, e dolio bibimus agreſtius, quod culicum circumſonent chori? Quia, dices, ſalubris ratio victus non eſt fuga voluptatis, ſed mediocritas et ordo voluptatibus adhibitus, quæ appetitum utilitati morigerum præbeant. Sicut autem vehementiorem ventum gubernatores multis fugiunt artibus: eundem ubi poſuit et elanguit excitare de integro nemo poteſt: ita non magni eſt laboris, appetentiæ reluctari, et nimiam reprimere coërcendo: præpropere autem deficientem, et langueſcentem, officiumque deſerentem ſuum, roborare et reſuſcitare, pergrave eſt, amice, et difficilis res operæ. Ergo præſtat multiplex nutrimentum ſimplici, et quod ob unicam formam ſatietatem in propinquo habeat: quanto facilius eſt naturam incitatam inhibere, quam

ἢ κινεῖν ἀπειποῦσαν. Καὶ μὴν, ὅ γε λέγουσί τινες, ὡς
πλησμονὴ φευκτότερον ἐνδείας, οὐκ ἀληθές ἐστιν, ἀλλὰ F
τοὐναντίον· εἴ γε πλησμονὴ μὲν ὅταν εἰς φθοράν τινα τε-
λευτήσῃ καὶ νόσον, ἔβλαψεν· ἔνδεια δὲ, κἂν ἄλλο μηδὲν
ἐξεργάσηται κακὸν, αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν παρὰ φύσιν ἐστί.
Καὶ ταῦτα μὲν ὡς ἀντίχορδα κείσθω τοῖς ὑπὸ σοῦ πε-
φιλοσοφημένοις. Ἐκεῖνο δέ πως ὑμᾶς λέληθε τοὺς περὶ
ἅλα καὶ κύμινον, ὅτι τὸ μὲν ποικίλον ἥδιόν ἐστι· τὸ δὲ ἥδιον,
εὐορεκτότερον, ἂν τὴν ὑπερβολὴν ἀφέλῃς· προσφύε-
ται γὰρ ὀργῶντι καὶ δεχομένῳ τῷ σώματι, τῆς ὄψεως
προοδοποιούσης· τὸ δὲ ἀνόρεκτον * καὶ ῥεμβόμενον, ἢ παν- 664
τάπασιν ἐξέβαλεν ἡ φύσις, ἢ μόλις ὑπ' ἐνδείας ἔστερ-
ξεν. Ἐκεῖνό μοι μόνον φύλαττε καὶ μέμνησο, τὸ ποικίλον

F. 7. κύμινον] Sic Ald. Baſ. Xyl. E. H. Flor. Palat. Mez. At Steph. κύαμον dedit, neſcio quare aut unde, quum ipſe alterum verius judicet. Ex Venet. et Vatic. nil, quod a Stephaniano diſſentiat, allatum.

F. 7. τὸ μὲν ποικίλον—ἀφέλῃς] Sic Steph. edidit ex Amiot. et, ut videtur, Exemplo Turneb. Nam Ald. Baſ. Xyl. E. H. Venet. Palat. fere conſentiunt in hac mendoſa lectione, τὸ μὲν ποικίλόν ἐστι, τὸ δὲ ἥδιον, εὐο * τερον, ἂν τὴν ὑπερ * αν ἀφέλῃς. Ex Venet. et Vatic. nil, a Stephaniana lectione diſſentiens, notatum.

A. 1. ἀνόρεκτον * καὶ ῥεμβόμενον] Lacuna in omnibus libris prodita, expletur a T. V. addito καὶ ἄπεπτον, a Mez. ex Amioto πλανώμενον.

incitare detrectantem. At vero, quod nonnulli dicunt, repletionem defectu magis fugiendam eſſe, verum non eſt: immo contra abundantia tum demum nocet cum in corruptelam aliquam et morbum deſinit: indigentia, ut maxime nihil inferat mali, ipſa tamen per ſe eſt naturæ adverſa. Atque hæc quidem ſunto tanquam nervis contrariis cantata, adverſus ea quæ tu commentatus fuiſti. Id autem quodammodo fefellit vos, quamvis in ſale et cumino occupatos, varium eſſe ſuavius, ſuavius porro magis appetitionem excitare, ſi quidem ab eo demeris id quod nimium eſt: adhæreſcit enim appetenti et accipienti corpori, viſu viam ſternente: illud autem alimentum, quod appetitionem non excitat, ut non acceptum ſed vagum, aut omnino ejicit

ὡς οὐκ ἐν ἀβυρτάκαις καὶ κανδύλοις καὶ καρύκαις ἐστίν· ἀλλὰ ταῦτα μὲν περίεργα καὶ σπερμολογικά· ποικιλίαν δὲ καὶ Πλάτων παρέχει τοῖς καλοῖς καὶ γενναίοις ἐκείνοις πολίταις, παρατιθεὶς βολβοὺς, ἐλαίας, λάχανα, τυρὸν, ὀψήματα παντοδαπά· πρὸς δὲ τούτοις, οὐδὲ τραγημάτων ἀμοίρους περιορᾷ δειπνοῦντας.

natura, aut ægre ob penuriam tolerat. Id unum modo memineris, varietatem non in abyrtacis et candylis et caryceis eſſe, ſed curioſa iſta et ſupervacanea ſunt ac inania: varietatem vero etiam a Platone conceſſam præclaris ſuis illis civibus qui bulbos iis apponit, oleas, olera, caſeum, obſonia omnis generis, atque adeo ne bellariis quidem eorum defraudat cœnas.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Β'. B

Διὰ τί τὰ ὕδνα δοκεῖ τῇ βροντῇ γίνεσθαι, καὶ διὰ τί τοὺς καθεύδοντας οἴονται μὴ κεραυνοῦσθαι.

QUÆSTIO II.

Cur tubera videntur a tonitru creſcere: et cur creditum eſt dormientes fulmine non feriri.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΑΓΕΜΑΧΟΣ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

AGEMACHUS. PLUTARCHUS.

α'. ὝΔΝΑ παμμεγέθη δειπνοῦσιν ἡμῖν Ἀγέμαχος παρέθηκεν ἐν Ἤλιδι· θαυμαζόντων δὲ τῶν παρόντων, ἔφη τις ὑπομειδιάσας, Ἄξιά γε τῶν βροντῶν τῶν ἔναγχος γενομένων· ὡς δὴ καταγελῶν τῶν λεγόντων τὰ ὕδνα τὴν γένεσιν ἐκ βροντῆς λαμβάνειν. Ἦσαν οὖν οἱ φάσκοντες, ὑπὸ βροντῆς τὴν γῆν διΐστασθαι, καθάπερ ἥλῳ τῷ ἀέρι χρωμένην· εἶτα ταῖς ῥωγμαῖς τεκμαίρεσθαι τοὺς τὰ

B. 16. ἥλῳ] Sumſi a Xyl. et Mez. loco vulgati ἡλίῳ.

I. CŒNANTIBUS nobis Elide Agemachus tubera eximiæ magnitudinis appoſuit. Ibi mirantibus hoc cæteris, quidam ſubridens, Nimirum, inquit, digna ſunt tonitrubus nuper auditis: ut qui rideret eos qui e tonitrubus oriri tubera putarent. Erant qui dicerent a tonitru terram rumpi, quod aëre tanquam clavo uteretur: tum eos qui tubera quærunt, e rupturis conjecturam ubi ſint facere:

ὕδνα μετιόντας· ἐκ δὲ τούτου δόξαν ἐγγενέσθαι τοῖς πολ-
C λοῖς ὅτι τὸ ὕδνον αἱ βρονταὶ γεννῶσιν, οὐ δεικνύουσιν· ὥσπερ
εἴ τις οἴοιτο τοὺς κοχλίας ποιεῖν τὸν ὄμβρον, ἀλλὰ μὴ
προάγειν, μηδὲ ἀναφαίνειν. Ὁ δὲ Ἀγέμαχος ἰσχυρίζετο
τῇ ἱστορίᾳ, καὶ τὸ θαυμαστὸν ἠξίου μὴ ἄπιστον ἡγεῖσθαι· καὶ
γὰρ ἄλλα πολλὰ θαυμάσια βροντῆς ἔργα καὶ κεραυνοῦ,
καὶ τῶν περὶ ταῦτα διοσημειῶν εἶναι, χαλεπὰς καταμαθεῖν
ἢ παντελῶς ἀδυνάτους τὰς αἰτίας ἔχοντα. Καὶ γὰρ ὁ γε-
λώμενος οὑτοσὶ καὶ παροιμιώδης, ἔφη, βολβὸς οὐ μι-
κρότητι διαφεύγει τὸν κεραυνόν, ἀλλ' ἔχων δύναμιν ἀν-
τιπαθῆ, καθάπερ ἡ συκῆ, καὶ τὸ δέρμα τῆς φώκης, ὥς
φασι, καὶ τὸ τῆς ὑαίνης, οἷς τὰ ἄκρα τῶν ἱστίων οἱ ναύ-
κληροι καταδιφθεροῦσι· τὰ δὲ ἀστραπαῖα τῶν ὑδάτων,
εὐαλδῆ καλοῦσιν οἱ γεωργοί, καὶ νομίζουσι. Καὶ ὅλως εὐή-
D θης ἐστὶ ταῦτα θαυμάζειν, τὸ πάντων ἀπιστότατον ἐν τοῖς

C. 3. προάγειν] Forte corrigendum προλέγειν.

C. 8. βολβὸς] βλοβὸς operarum vitium Stephanianæ in ſequentes Græco-Latinas editiones pervulgatum eſt.

indeque opinionem apud multos exſtitiſſe, non monſtrari, ſed generari tubera a tonitru: perinde ac ſi quis cochleas putet facere imbrem, non præcedere et indicium ejus eſſe. Agemachus autem rem veram eſſe contendebat, poſtulabatque ne quod mirabile eſſet, ideo fides ei derogaretur. Habent enim, aiebat, multa etiam alia fulmen et tonitru, eorumque præmonſtrationes, miracula, quorum aut omnino nequeunt cognoſci, aut difficulter intelliguntur cauſſæ. Etenim qui rideri ſolet, proverbioque materiam dedit bulbus iſte, non parvitate ſua fulmen effugit, ſed quod vim habet ei adverſantem: ſicut ficus etiam, et vituli marini pellis, ut fertur, atque hyænæ, quibus extrema velorum inducunt navicularii. Aquas etiam quæ inter fulgura decidunt, agricolæ et putant eſſe et nominant incrementis idoneas. Atque omnino ſtultum eſt iſta mirari, cum in iſtis rebus ea vi-

πάθεσι τούτοις καθορῶντας, ἐκ μὲν ὑγρῶν φλόγας, ἐκ δὲ
μαλακῶν νεφελῶν ψόφους σκληροὺς ἀναδιδομένους. Ταῦ-
τα δὲ, εἶπεν, ἀδολεσχῶ, παρακαλῶν ὑμᾶς ἐπὶ τὴν ζή-
τησιν τῆς αἰτίας, ἵνα μὴ πικρὸς γένωμαι συμβολὰς τῶν ὕδ-
νων πραττόμενος.

β'. Αὐτὸν μὲν οὖν, ἐγὼ ἔφην, τρόπον τινὰ τῷ λό-
γῳ δεξιὰν ὀρέγειν τὸν Ἀγέμαχον· οὐδὲν γὰρ ἔν γε τῷ παρ-
όντι φαίνεσθαι πιθανώτερον, ἢ ὅτι ταῖς βρονταῖς πολ-
λάκις ὕδωρ συνεκπίπτει γόνιμον. Αἰτία δὲ ἡ τῆς θερμό-
τητος ἀνάμιξις· τὸ μὲν γὰρ ὀξὺ καὶ καθαρὸν τοῦ πυρὸς
ἄπεισιν ἀστραπὴ γενόμενον, τὸ δὲ ἐμβριθὲς καὶ πνευματώ- E
δες ἐνειλούμενον τῷ νέφει καὶ συμμεταβάλλον, ἐξαίρει τὴν
ψυχρότητα, καὶ συνεκπίνει τὸ ὑγρόν· ὥστε μάλιστα τὸ
προσηνὲς ἐνδύεσθαι τοῖς βλαστάνουσι, καὶ ταχὺ παχύνειν.
Ἔτι δὲ καὶ κράσεως ἰδιότητα, καὶ χυμοῦ διαφορὰν ἐμ-

E. 1. ἄπεισιν] Sic diſerte H. Palat. Leonic. Anon. Xyl. T. V. Mez. Alii proxime αἴπεισιν, E. Venet. Vatic. Schott. Vulgo Steph. Ald. Baſ. ἔπεισιν.

E. 3. συνεκπίνει] Magis placet conjectura Mez. συμπιαίνει: niſi forte συνεκπίπτει verum ſit.

deamus evenire, quæ omnium minime ſunt credibilia: ſcilicet ex humidis flammam emicare, e mollibus nubibus aſperos ſonitus edi. Hæc ego, aiebat, nugor, vos ad cauſſæ indagationem exhortans; ne videar moroſus, dum pro tuberibus ſymbola exigo.

II. Tum ego ita ſum locutus, Videtur mihi Agemachus ipſe dextram porrexiſſe diſputationi. Nihil enim in præſentia videtur probabilius, quam inter tonandum multum aquæ genitabilis decidere. Cauſſa eſt admixtio caloris. Nam ignis quod eſt acutum et purum, id in fulgur abit: pars vero gravior et ſpiritu prædita, involuta in nube, eam mutat, ac frigore expulſo humorem tepefacit; unde aqua admodum lenis incidit in ſtirpes, et mox craſſeſcendi cauſſa eſt. Sed et peculiarem temperiem, ſaporemque peculiarem iſta com-

ποιεῖν τὰ τοιαῦτα τοῖς ἀρδομένοις· ὥσπερ αἵ τε δρόσοι γλυκυτέραν ποιοῦσι τοῖς θρέμμασι τὴν πόαν, καὶ τὴν ἶριν ἐξανθοῦντα
F νέφη καθ' ὧν ἂν ἐπερείσῃ ξύλων, εὐωδίας ἀναπίμπλησι· καὶ ταύτῃ γνωρίζοντες οἱ παρ' ἡμῖν ἱερεῖς αὐτὰ καλοῦσι, τὴν ἶριν ὑπολαμβάνοντες ἐπισκήπτειν. Πολλῷ δὲ μᾶλλον εἰκός ἐστι τοῖς ἀστραπαίοις καὶ κεραυνίοις ὕδασι, καὶ πνεύμασι, καὶ θερμότησιν εἰς βάθος ἐλαυνομέναις, τὴν γῆν στρέφεσθαι, καὶ συστροφὰς ἴσχειν τοιαύτας καὶ χαυνότητας, ὥσπερ ἐν τοῖς σώμασι τὰ χοιραδώδη καὶ ἀδενώδη φύματα θερμότητές τινες καὶ ὑγρότητες αἱματώδεις ἐνδημιουργοῦσιν. Οὐ γὰρ ἔοικε φυτῷ τὸ ὕδνον, οὐδὲ ἄνευ ὕδατος
665 ἔχει τὴν γένεσιν, ἀλλὰ ἄῤῥιζον καὶ ἀβλαστὲς ἔτι καὶ ἀπολελυμένον, τῷ καθ' ἑαυτὸ σύστασιν ἐκ τῆς γῆς ἔχειν

E. 7. *καὶ τὴν ἶριν—καλοῦσι*] Primum corrigo, *καὶ τὰ τὴν ἶριν ἐξανθοῦντα νέφη καθ' ὧν περ ἂν ὕσῃ ξύλων*. Tum *ἱερεῖς αὐτὰ* mutandum cum Salmaſio in *ἐρίσκηπτα*, nam ita ſcriptum in ejus exempli margine, non *ἐρίσκηπτα* ut Reiſk. edidit. Ergo non opus cum Xyl. et Mez. pro *καλοῦσι* ſcribere *καίουσι*.

F. 3. Πολλῷ] Sumſi a Xyl. et Mez. pro vulgato Πολλῶν.

F. 9. *ἔοικε φυτῷ—ἑαυτὸ σύστασιν*] Sic Steph. ex Amiot. et Exempl. Turneb. Omnes alii libri *ἔοικε* * *τῷ τὸ ὕδνον, οὐδὲ ἄνευ ὕδατος ἔχει τὴν γένεσιν ἀλλ' ἄριζον καὶ* * *τὲς ἔτι καὶ ἀπολελυμένον τῷ καθ' ἑαυτὸ τὴν στάσιν*. In ultimis tantum diſſentit Baſ. et Xyl. *τῷ καθ' ἑαυτὴν στάσιν*. Unius Flor. excerpta nil a recepta lectione diverſum habent: vere necne, haud dicam.

plutis aqua infert: quo pacto et ros ſuavius pecori pabulum reddit; et arcus cœleſtis in qua nube elucet, ea ſoluta lignis fragrantiæ plurimum inſerit: eoque indicio ſiſi noſtri ſacerdotes iſta cremant, in quæ nubem iridis putant defluxiſſe. Multo autem magis probabile eſt fulguralibus et fulminalibus aquis, ſpiritibus, et caloribus alte penetrantibus terram converti, itaque laxari et hiare, quomodo calores quidam et humores ſanguinei in corpore tubercula glandoſa et ſtrumas efficiunt. Non enim videtur planta tuber, neque ſine aqua generatur, ſed radicibus et germine caret, eſtque adhuc ſolutum quippe per ſe natum ex terra aliquo modo

παθούσης τι καὶ μεταβαλούσης. Εἰ δέ γε γλίσχρος, ἔφην, ὁ λόγος ὑμῖν δοκεῖ, τοιαῦτά τοι τὰ πλεῖστα τῶν βρονταῖς καὶ κεραυνοῖς συνεπομένων· διὸ καὶ μάλιστα τοῖς πάθεσι τούτοις δόξα θειότητος πρόσεστι.

γʹ. Παρὼν δὲ ὁ ῥήτωρ Δωρόθεος, Ὀρθῶς, ἔφη, λέγεις· οὐ γὰρ μόνον οἱ πολλοὶ καὶ ἰδιῶται τοῦτο πεπόνθασιν, ἀλλὰ καὶ τῶν φιλοσόφων τινές. Ἐγὼ γοῦν οἶδα, κεραυνοῦ παρ' ἡμῖν εἰς οἰκίαν ἐμπεσόντος, καὶ πολλὰ θαυμαστὰ δράσαντος, (οἶνόν τε γὰρ ἐκ πίθων διεφόρησε, τοῦ κεράμου μηδὲν παθόντος· ἀνθρώπου τε καθεύδοντος διαπτάμενος, B
οὔτε αὐτὸν ἠδίκησεν, οὔτε τῆς ἐσθῆτος ἔθιγε, ζώνην δὲ χαλκοῦς ἔχουσαν ὑπεζωσμένου διέτηξε τὸ νόμισμα πᾶν καὶ συνέχεεν,) φιλοσόφῳ δὲ παρεπιδημοῦντι Πυθαγορικῷ προσελθόντα, καὶ διαπυνθανόμενον· τὸν δὲ ἀφοσιωσάμενον, καὶ κελεύσαντα καθ' ἑαυτὸν ὁρᾶν καὶ προσεύχεσθαι

B. 3. ὑπεζωσμένου—τὸ νόμισμα πᾶν] Sic T. V. Anon. Mez. In συνέχεεν etiam conſentit Palat. Vulgo, ὑπεζωσμένους δ. τὸ νο* μα πᾶν καὶ συνέχειεν.
B. 6. καθ' ἑαυτὸν] Rectius Mez. τὰ καθ' ἑαυτόν.

affecta et mutata. Quod ſi vobis hæc ratio videtur exilis, talia tamen ſunt pleraque tonitrubus et fulminibus comitantia: itaque hiſce affectionibus maxime opinio quædam divinitatis adeſt.

III. Aderat tum una rhetor Dorotheus. Is, recte, inquit, dicis. Non enim duntaxat vulgo et indoctis ea eſt, ſed etiam quibuſdam philoſophis, opinio. Ipſe memini apud nos fulmen incidiſſe in domum, et multa mirabilia feciſſe: (nam vinum e doliis illæſis conſumſit: et hominem dormientem tranſvolavit, neque ipſum lædens, neque veſtem tangens: cumque cinctus eſſet cingulo continente æneam pecuniam, fulmen nummos illos confudit et colliquavit) igitur, hunc hominem acceſſiſſe ad Philoſophum Pythagoricum, qui tum ibi peregrinabatur, ab eoque cauſſam quæſiviſſe: is autem abominatus rem, ipſum pro ſe juſſit diſpicere, ac diis vota facere.

τοῖς θεοῖς. Ἀκούω δὲ, καὶ στρατιώτου φυλάττοντος ἱερὸν ἐν Ῥώμῃ κεραυνὸν ἐγγὺς πεσόντα, διακαῦσαι τῶν ὑποδημάτων τοὺς ἱμάντας, ἄλλο δὲ μηδὲν κακὸν ἐργάσασθαι· καὶ λυχνίων ἀργυρῶν ξυλίνοις ἐγκειμένων ἐλύ-
C τροις τὸν μὲν ἄργυρον συνιζῆσαι τακέντα, τὸ δὲ ξύλον ἄθικτον καὶ ἀπαθὲς εὑρεθῆναι. Καὶ ταῦτα μὲν ἔξεστι πιστεύειν, καὶ μή· πάντων δὲ θαυμασιώτατον, ὃ πάντες ὡς ἔπος εἰπεῖν ἴσμεν, ὅτι τῶν ὑπὸ κεραυνοῦ διαφθαρέντων ἄσηπτα τὰ σώματα διαμένει. Πολλοὶ γὰρ οὔτε καίουσιν, οὔτε κατορύττουσιν, ἀλλ' ἐῶσι περιφράξαντες, ὥστε ὁρᾶσθαι τοὺς νεκροὺς ἀσήπτους ἀεί· τὴν Εὐριπίδου Κλυμένην ἐλέγχοντας, ἐπὶ τοῦ Φαέθοντος εἰποῦσαν,

—— φίλος δέ μοι,
Ἀλλ' οὗτος ἐν φάραγγι σήπεται νέκυς.

Ὅθεν οἶμαι καὶ τὸ θεῖον ὠνομάσθαι τῇ ὁμοιότητι τῆς ὀσμῆς,
D ἣν τὰ παιόμενα τοῖς κεραυνοῖς ἀφίησιν ἐκτεθειουμένην

B. 10. ἐγκειμένων] Sic Mez. Baſ. Xyl. Exempl. Turneb. Reiſk. Vulgo, ἐγκειμένοις.
C. 10. Ἀλλ' οὗτος] Ita omnes libri. Muſgrav. corrigit Ἄλυτος.

Audio etiam fulmen prope militem, qui templum Romæ cuſtodiebat, decidiſſe, calceorumque aduſtis loris, nullum aliud maleficium intuliſſe: et cum argentei caliculi in ligneis repoſiti eſſent operculis, lignum incolume argentum colliquatum fuiſſe inventum. Hæc vel credas licet, vel non credas. Id omnium maxime mirum eſt, quod omnes fere compertum habemus, corpora de cœlo tactorum putredinis expertia perdurare. Multi enim ea neque cremant, neque defodiunt, ſed ſepimento circumdata relinquunt: ut videantur perpetuo putredinis vacua, et Euripideam Clymenem refellant, quæ de Phaëthonte dicit,

—— carus ille nunc mibi
Aliqua in convalle computreſcit mortuus.

Sulfur quoque *theion*, (id eſt *divinum*,) inde puto nominatum, ob ſimilitudinem odoris ignei et acris, quem edunt

πυρώδη καὶ δριμεῖαν· ὑφ' ἧς ἐμοὶ δοκοῦσι καὶ κύνες καὶ ὄρνιθες ἀπέχεσθαι τῶν διοβλήτων σωμάτων. Ἐμοὶ γὰρ ἄχρι τούτου τῆς αἰτίας, ὥσπερ δάφνης, παρατετάχθω· τὰ δὲ λοιπὰ, τοῦτον ἔφη παρακαλῶμεν· ἐπεὶ καὶ τοῖς ὕδνοις ἐνευημέρηκεν· ἵνα μὴ πάθωμεν τὸ τοῦ Ἀνδροκύδου. Ἐκεῖνος γὰρ ὧν ἐποίησε πάντων ἐναργέστερα καὶ κάλλιστα τοὺς περὶ τὴν Σκύλλαν ἰχθῦς ζωγραφήσας, ἔδοξε τῷ πάθει μᾶλλον ἢ τέχνῃ κεχρῆσθαι· φύσει γὰρ ἦν φίλοψος· οὕτω φησεί τις καὶ ἡμᾶς ὑπὸ ἡδονῆς φιλοσοφήσαντας περὶ τῶν E
ὕδνων ἀμφισβητήσιμον ἐχόντων τὴν γένεσιν, ὡς ὁρᾷς. Ἐν δὲ τούτοις ὑποκειμένης τῷ λόγῳ τῆς εὐπειθείας, καὶ τὴν αἰτίαν προδήλῳ τῷ εἶναι πειθούσης.

δ'. Ἐμοῦ δὲ παρακελευομένου, καὶ λέγοντος καιρὸν

D. 3. Ἐμοὶ γὰρ—παρατετάχθω] Legendum Ἐμοὶ μὲν—παρατετρώχθω: ut et Reiſk. vidit.

D. 7. ἐναργέστερα—φιλοσοφήσαντας] Legendum ἐναργέστατα ex Anon. Mez. Mox κεχρῆσθαι pro χρῆσθαι ſumtum ex H. Venet. Flor. Palat. Vatic. Tum φησεί τις ex Anon. Mez. Exempl. Turneb. Denique corrigam φιλοσοφῆσαι τὰ περὶ τῶν ὕδνων ὡς ἀμφισβήτησιμον &c.

E. 2. γένεσιν, ὡς ὁρᾷς—πειθούσης] Corrigendum puto: γένεσιν. Ἐν δὲ τούτοις ὁρᾷς, ὑποκειμένης τῷ λόγῳ τῆς εὐπρεπείας, καὶ τὴν αἰτίαν, τῷ μὴ πρόδηλον εἶναι, πειθουσαν. Ita verti.

E. 5. παρακελευομένου—καιρὸν] Forte παραιτουμένου—ἄκαιρον: vel πρὸς αὐτὸν παρακελευόμενον λέγοντος, ἄκαιρον—.

icta fulmine corpora: ob quem puto canes etiam aveſque abſtinere cadaveribus fulmine percuſſorum. Huc uſque ego cauſſam, ut laurum, arroſero. Reliqua hunc jubeo dicere, quandoquidem luculente dixit de tuberibus: ne idem nobis accidat atque Androcydi, cujus inter omnia opera laudem obtinuerunt piſces circa Scyllam picti: creditusque eſt, ut qui impenſe piſcibus delectaretur, magis hac animi adfectione, quam arte ibi fuiſſe uſus: ne inquam nos quoque aliquis dicat voluptate inductos de tuberibus diſputare, tamquam habentibus controverſam generationem. At in argumento, quod tibi pono, de fulmine, vides ineſſe cum honeſtate etiam obſcuritatem cauſſæ, quæ ad diſputandum alliciat.

IV. Ego quum recuſarem quæſtionem, ac monerem tem-

τῇ), καθάπερ ἐν κωμῳδίᾳ μηχανὰς αἴροντας καὶ βροντὰς ἐμβάλλοντας, περὶ πότον διαλέγεσθαι περὶ κεραυνῶν· τὰ μὲν ἄλλα παρίεσαν ὁμολογοῦντες, περὶ δὲ τοῦ ἐν τοῖς καθεύδουσι μὴ κεραυνουμένων ἀκοῦσαί τι βουλόμενοι λιπαρεῖς ἦσαν. Ἐμοὶ δὲ πλεῖον οὐδὲν ἐγίνετο τῆς αἰτίας ἀψαμένῳ κοινὸν ἐχούσης τὸν λόγον· ὅμως δ' οὖν, ἔφην,
F ὡς, Τὸ κεραύνιον πῦρ ἀκριβείᾳ καὶ λεπτότητι θαυμαστόν ἐστιν, αὐτόθεν περὶ τὴν γένεσιν ἐκ καθαρᾶς καὶ ἁγνῆς ἔχον οὐσίας, καὶ πᾶν εἴ τι συμμίγνυται νοτερὸν ἢ γεῶδες αὐτῷ τῆς περὶ τὴν κίνησιν ὀξύτητος ἀποσειομένης καὶ διακαθαιρούσης. Διόβλητον μὲν οὐδὲν, ὥς φησι Δημόκριτος, * παρ' αἰθρίης στέγειν σέλας. Τὰ μὲν οὖν πυκνὰ τῶν σωμάτων, χαλκὸς, ἄργυρος, * ἀποστέγει καὶ φθείρεται, καὶ τήκεται πάσχοντα τῷ προσμάχεσθαι καὶ ἀντερείδειν· τῶν δὲ ἀραιῶν καὶ πολυπόρων καὶ χαλώντων ὑπὸ μανότητος, ἀ-

F. 2. περὶ τὴν γένεσιν &c.] περὶ delendum cum Mez. Mox, forte legendum Δημόκριτος, ὃ μὴ τὸ παρ' αἰθρίης στέγει σέλας. Proximam lacunam Mez. explet voce χρυσός. Ante χαλκὸς item lacunam in libris Stephanus contraxit: at T. V. Amiot. utramque ita explerunt, σίδηρος, χαλκὸς, ἄργυρος, χρυσὸς, ἀποστέγει—.

peſtivum non eſſe, ut quemadmodum in comœdia ſuo tempore machina tollitur, et tonitrua eduntur, ita hic etiam in convivium nos de fulminibus diſputationem introduceremus: in id conſenſere, ut reliqua omitterentur: de cauſſa tamen, ob quam dormientes fulmine non ferirentur, audire ſe aliquid percupere oſtenderunt. Ego tametſi nihil proficerem, cauſſa attingenda, cujus communis eſt ratio, tamen ita fere dixi. Fulminis ignis mirabili eſt ſubtilitate atque tenuitate, quam ſtatim a prima origine habet ex pura et ſincera ſubſtantia, et quidquid ei humidum aut terreſtre admiſcetur, id ſui motus celeritate excutit atque expurgat. *Nihil de cœlo tactum*, ut ait Democritus, *quin cohibeat puri ætheris jubar.* Proinde corpora denſa ut æs, ut argentum, et horum ſimilia fulmen excipiunt, corrumpun-

ψαυστὶ διεκθεῖ, καθάπερ ἱματίων καὶ ξύλων αὔων· τὰ δὲ 666
χλωρὰ καίει, τῆς ὑγρότητος ἀντιλαμβανομένης καὶ συν-
εξαπτομένης. Εἴπερ οὖν τὸ τοὺς καθεύδοντας μὴ ἀπο-
θνήσκειν ὑπὸ κεραυνῶν ἀληθές ἐστιν, ἐνταῦθα δεῖ ζη-
τεῖν, οὐκ ἀλλαχόθι, τὴν αἰτίαν. Μᾶλλον γὰρ ἔρρωται καὶ
συνέστηκε καὶ ἀντερείδει τὰ σώματα τῶν ἐγρηγορότων, ἅτε
δὴ πᾶσι τοῖς μέρεσι πεπληρωμένα πνεύματος· ὑφ' οὗ
καὶ τὰς αἰσθήσεις ἐπιστρέφοντος, ὥσπερ ἐν ὀργάνῳ, καὶ σφίγ-
γοντος, εὔτονον γέγονε καὶ συνεχὲς αὐτῷ καὶ πυκνὸν τὸ ζῷ-
ον. Ἐν δὲ τοῖς ὕπνοις ἐξανεῖται, καὶ μανὸν, καὶ ἀνώμα-
λον, καὶ ἄτονον, καὶ διακεχυμένον, καὶ πόρους ἔσχηκε B
πολλοὺς, τοῦ πνεύματος ἐνδιδόντος καὶ ἀπολείποντος,
δι' ὧν φωναί τε καὶ ὀσμαὶ διεκθέουσι, μηδεμίαν αἴσθησιν
ἑαυτῶν παρέχουσαι. Τὸ γὰρ ἀντερεῖδον, καὶ τῷ ἀν-
τερείδειν πάσχον, οὐκ ἀπαντᾷ τοῖς προσφερομένοις· ἥ-
κιστα δὲ τοῖς ὑπὸ λεπτότητος καὶ ὠκύτητος τοιαύτης,
ὥσπερ ὁ κεραυνὸς, διϊσταμένοις. Τὰ μὲν γὰρ ἧττον ἰσχυρὰ

B. 7. διϊςαμένοις] Rectius ſit διϊπταμένοις ut T. V. Anon.

turque et liqueſcunt; eo quod repugnant atque reſiſtunt. At per rara, multis hiantiaque meatibus, ob laxitatem eorum ſine tactu diſcurrit fulmen, ut per veſtes et arida ligna: idem viridia urit, arreptum ab humore, eoque incenſo. Ergo ſi verum, dormientes fulmine haud necari, hic quærenda eſt cauſſa, non alibi. Magis enim firma ſunt, et ſolida, atque reſiſtunt corpora vigilantium, utpote omnibus partibus ſpiritu oppletis: quo etiam ſenſus intendente tanquam in inſtrumento et conſtringente, validum fit et ſecum continens denſumque animal. Idem corpus in ſomnis laxatur, rarum fit et inæquale, imbecillum, ac diffuſum, multiſque reſeratur meatibus, ſpiritu remittente ac deſerente: unde etiam voces odoreſque excurrunt nullo ſui ſenſu præbito. Quod enim renititur, renitendoque patitur, non occurrit iis quæ offeruntur: minime autem iis, quæ ob tenuitatem et celeritatem talem, qualis eſt fulminis, diſſipantur. Nam

δυσπαθείαις ἡ φύσις ἀμύνεται, σκληρότησι περιβαλλομένη καὶ πυκνότησιν· ὧν δὲ ἄμαχος ἡ δύναμίς ἐστιν, ὑπὸ τούτων ἧττον ἀδικεῖται τὰ εἴκοντα τῶν ἀνθισταμένων. Προσλαβὲ δὲ τούτοις, ἔφην, ἐπὶ μικρὰν ἔκπληξιν πρὸς τὰ τοιαῦτα, καὶ φόβον καὶ τάρβος, ὑφ' ὧν
C πολλοὶ μηδὲν ἄλλο παθόντες αὐτῷ τῷ δεῖσαι ἀποθανεῖν, ἀπέθανον. Καὶ γὰρ τὰ θρέμματα διδάσκουσι βροντῆς γενομένης οἱ ποιμένες εἰς ταὐτὸ συνθεῖν καὶ συννεύειν· τὰ γὰρ σποράδην ἀπολειφθέντα, διὰ τὸν φόβον ἐκτιτρώσκει. Καὶ μυρίους ἤδη τεθνηκότας ἰδεῖν ἐστιν ὑπὸ βροντῆς, οὐδὲν οὔτε πληγῆς ἴχνος οὔτε καύσεως ἔχοντας· ἀλλ' ὑπὸ φόβου τῆς ψυχῆς, ὡς ἔοικεν, ὄρνιθος δίκην ἀποπταμένης τοῦ σώματος.

Πολλοὺς γὰρ ——

ὡς ὁ Εὐριπίδης φησίν,

—— βροντῆς πνεῦμα ἄναιμον ὤλεσε.

B. 11. μικρὰν] Immo contrarium quid, οὐ μικρὰν, aut potius ἰσχυράν. Proxime, καὶ φόβον, omiſſum a Steph. revocavi ex Ald. Baſ. Xyl. E. H. Venet. Flor. Palat. Vat.

quæ minus ſunt valida, ea munit natura duritie aliqua aut denſitate, ut non facile patiantur: quarum vero inexpugnabilis eſt vis, ab his minus læduntur quæ cedunt, quam quæ reſiſtunt. Huc accedit etiam conſternatio, quæ fulminibus ingruentibus inceſſit, ac metus et pavor: ob quæ multi nihil aliud paſſi, mortem metuendo ſunt mortui. Itaque tonitru oborto paſtores condocefaciunt pecus ut in unum concurrant, ſeque invicem applicent: nam quæ palantur a reliquis avulſæ oves, abortum faciunt. Et innumeros videre eſt mortuos tonitru, in quibus nullum ictus aut aduſtionis apparet veſtigium: quod nimirum præ metu anima eorum e corpore avis inſtar evolaſſet. *Multos enim exanimavit ventus tonitrui*, ut ait Euripides. Nam

Καὶ γὰρ ἄλλως τῶν αἰσθητηρίων ἡ ἀκοὴ παθητικώτατόν ἐστι, καὶ μεγίστας οἱ διὰ ψόφου θόρυβοι καὶ φόβοι ταραχὰς D ἐπιφέρουσιν· ὧν τῷ καθεύδοντι πρόβλημα τὸ ἀναίσθητόν ἐστιν· οἱ δὲ ἐγρηγορότες, καὶ ταῖς προπαθείαις ἀναλίσκονται, καὶ, τοῦ δέους τὸ σῶμα συνδέοντος, ὡς ἀληθῶς, καὶ συνάγοντος καὶ πυκνοῦντος, ἰσχυρὰν ποιοῦσι τὴν πληγὴν τῷ ἀντερείδειν.

alias quoque de omnibus ſenſibus auditus facillime afficitur, perturbationeſque et metus a ſtrepitu orti, quam maxime animum exagitant: contra quos dormienti ſtupor præſidio eſt. Vigilantes cum præſenſione exanimantur, tum metu corpus re vera conſtringente et denſante, ictum reſiſtendo faciunt validiorem.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Γ'.

Διὰ τί πλείστους ἐν γάμοις ἐπὶ δεῖπνον καλοῦσιν.

QUÆSTIO III.

Cur in nuptiis plurimi ad cœnam vocentur.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΣΟΣΣΙΟΣ ΣΕΝΕΚΙΩΝ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΘΕΩΝ.

PERSONÆ COLLOQUII.

SOSSIUS SENECIO. PLUTARCHUS. THEON.

α'. ΈΝ τοῖς Αὐτοβούλου τοῦ υἱοῦ γάμοις συνεώρταζεν ἡμῖν παρὼν ἐκ Χαιρωνείας ὁ Σόσσιος Σενεκίων, καὶ πολλῶν ἄλλων τε τῇ τότε ἑορτῇ μάλα πρεπόντων παρέσχεν ἀφορμὰς, καὶ περὶ τῆς αἰτίας δι' ἣν πλεῖστοι τῶν ἄλλων ἐπὶ
E τὰ γαμικὰ δεῖπνα παραλαμβάνονται, διηπόρησε. Καὶ γὰρ τῶν νομοθετῶν τοὺς τῇ πολυτελείᾳ κατὰ κράτος πο-

D. 16. πρεπόντων] Mez. addit προβλημάτων, certe ſimile quid videtur requiri: niſi potius legendum καὶ ἄλλων τε λόγων τῇ τότε ἑορτῇ &c. Proxima in Ald. Baſ. Xyl. E. Venet. Vatic. Palat. ita leguntur, πρεπόντων * ἀφορμὰς καὶ περὶ τη * ας δι' ἣν πλεῖστον τῶν ἄλλων &c. Ut nunc expletum eſt debetur Stephano. Porro ἄλλων mutandum vel in ἀλλοτρίων, vel in φίλων.

I. IN nuptiis Autobuli filii aderat una in feſtivitate Soſſius Senecio, Chæronea ad nos profectus, et cum aliorum tempori illi accommodatorum ſermonum præbuit opportunitatem, tum vero ad diſquirendum quæſtionem propoſuit cur plures quam alias fit ad cœnam invitarentur nuptialem. Etenim legumlatores eos, qui omni conatu luxum

λεμήσαντας, ὁρίσαι μάλιστα τῶν εἰς τοὺς γάμους καλουμένων τὸ πλῆθος. Ὁ γὰρ εἰπών, ἔφη, περὶ τῆς αἰτίας αὐτῆς τῶν παλαιῶν φιλοσόφων, οὐδέν, ἐμοὶ γοῦν κριτῇ, πιθανὸν εἴρηκεν Ἑκαταῖος ὁ Ἀβδηρίτης· λέγει δὲ τοὺς ἀγομένους γυναῖκας, πολλοὺς παρακαλεῖν ἐπὶ τὴν ἑστίασιν, ἵνα πολλοὶ συνειδῶσι καὶ μαρτυρῶσιν ἐλευθέροις οὖσι, καὶ παρ' ἐλευθέρων γαμοῦσι. Τοὐναντίον γὰρ οἱ κωμικοὶ τοὺς πολυτελῶς καὶ σοβαρῶς λαμπρότητι δείπνων καὶ παρασκευῇ γαμοῦντας, ὡς οὐ βεβαίως οὐδὲ θαρ- F
ραλέως ἐπισυνάπτουσιν· ὡς ὁ Μένανδρος πρὸς τὸν κελεύοντα ταῖς λοπάσι περιφράττειν, * δεινῶς οὐ πρᾶγμα νύμφης λέγεις· ἀλλ' ὅμως μὴ * τον ἐγκαλεῖν ἑτέροις δοκῶμεν, αὐτοὶ μηδὲν λέγοντες ἀποφαίνον.

β'. Πρῶτος εἶπον ἐγώ, Οὐδεμίαν ἑστιάσεως πρόφασιν

E. 5. αὐτῆς—Ἀβδηρίτης] αὐτῆς eſt lectio Ald. Baſ. Xyl. E. Flor. Pal. Vatic. a Steph. in deterius etiam αὖτις mutata: malim cum Reiſkio εἷς τις. Tum Ἀβδηρίτης dedi, cum Xyl. pro quo omnes libri Ἀβαῤῥίτης.

F. 1. ὡς οὐ βεβαίως—ἐπισυνάπτουσιν] Forte ex Amiot. et Mez. probandum ὡς οὐ βεβαίως οὐδὲ θαῤῥαλέως ἐπισυνάπτουσιν.

F. 3. λοπάσι περιφράττειν—Πρῶτος εἶπον ἐγὼ] Attigit hæc Joſ. Scalig. Ep. ccxxxii. cujus in priore quidem hujus loci parte probanda eſt correctio hæc, λοπάσι περιφράττειν τὴν νύμφην, Δεινὸν σὺ πρᾶγμα τῆς νύμφης λέγεις. Reliqua ita refingo, Ἀλλ' ὅπως μή, τὸ ῥᾷστον ἐγκαλεῖν ἑτέροις, δοκῶμεν αὐτοὶ μηδὲν λέγοντες, ἀποφαίνομαι πρῶτος, εἶπεν, ἐγώ, Οὐδεμίαν. Sunt Soſſii verba. Atque ita fere Reiſk. Reliqui tamen Xylandri verſionem.

impugnarent, maxime numerum definiviſſe eorum qui ad nuptias vocarentur. Hecatæus quidem, aiebat, Abderita, unus de antiquis philoſophis, meo judicio nihil probabile dixit: ſcilicet ſponſum ad nuptias multos vocare, ut multos habeant conſcios atque teſtes liberum ſe liberam, ingenuum ingenuam duxiſſe. Contra enim Comici eos qui ſplendide et ſumtuoſas faciunt nuptias, parum eas firmas et fidas introducunt facientes: ut Menander ad eum, qui jubebat ollis circumvallare * non facinus ſponſæ refers. Sed tamen ne alios reprehendere videamur, ipſi nihil interim pronunciantes.

II. Hic primus ego, Nul-

οὕτως ἔκδηλον εἶναι καὶ περιβόητον, ὡς τὴν τῶν γαμούντων·
καὶ γὰρ θύοντας θεοῖς, καὶ προπέμποντας φίλον καὶ ξενίζον-
τας, ἔστι πολλοὺς διαλαθεῖν τῶν ἐπιτηδείων· ἡ δὲ γαμή-
667 λιος τράπεζα κατήγορον ἔχει τὸν ὑμέναιον μέγα βο-
ῶντα, καὶ τὴν δᾷδα, καὶ τὸν αὐλὸν, ἅ φησιν Ὅμηρος καὶ
τὰς γυναῖκας ἱσταμένας ἐπὶ ταῖς θύραις θαυμάζειν καὶ
θεᾶσθαι. Διὸ μηδενὸς ἀγνοοῦντος τὴν ὑποδοχὴν καὶ τὴν
κλῆσιν, αἰσχυνόμενοι παραλιπεῖν, πάντας τοὺς συνήθεις
καὶ οἰκείους καὶ ἀμωσγέπως προσήκοντας αὐτοῖς παρα-
λαμβάνουσιν.

γ΄. Ἀποδεξαμένων δὲ ἡμῶν, ὑπολαβὼν ὁ Θέων, Καὶ
τοῦτο ἔφη, κείσθω· οὐκ ἀπίθανον γάρ ἐστι. Κἀκεῖνο
πρόσθες, εἰ βούλει· τὰς τοιαύτας ἑστιάσεις, μὴ μόνον φι-
λικὰς, ἀλλὰ καὶ συγγενικὰς εἶναι, καταμιγνυμένης εἰς τὸ
γένος ἑτέρας οἰκειότητος. Ὃ δὲ τούτου μεῖζόν ἐστιν· οἴκων
B εἰς τὸ αὐτὸ συνιόντων δυοῖν, ὅ, τε λαμβάνων τοὺς τοῦ δι-
δόντος οἰκείους καὶ φίλους, ὅ, τε διδοὺς τοὺς τοῦ λαμβά-

lius, inquam, convivii cauſſa ita manifeſta, ita celebris eſt, ut nuptiarum. Nam et rem ſacram diis facere, et amicum diſceſſurum excipere convivio, aut peregre venientem, licet, ignorantibus hoc neceſſariorum multis. Nuptialis autem menſa indicem habet hymenæum, alta voce inclamantem, et facem, ac tibiam, quæ Homerus ait mulieribus ad fores ſtantibus eſſe admirationi. Itaque cum nemo ignoret convivium agitari, verecundia ducti omnes neceſſarios, familiares, et quocunque tandem pacto ſibi conjunctos invitant.

III. Probantibus id reliquis, Theon ſermonis in partem ſuccedens, Eſto, inquit, hæc: non enim abludunt a vero. Sed, ſi placet, id adde: hujuſmodi convivia non amicorum tantum eſſe, ſed et ad cognatos pertinere, adfinitate alterius familiæ in gentem adſcita. Ac, quod plus habet momenti, duabus in unam coëuntibus familiam, cum accipiens dantis familiares et amicos, tum dans accipientis ex-

νοντος, οἰόμενοι δεῖν φιλοφρονεῖσθαι, διπλασιάζουσι τὴν ὑποδοχήν. Ἐπεὶ πολλὰ τῶν γαμικῶν, ἢ τὰ πλεῖστα δρᾶται διὰ γυναικῶν· ὅπου δὴ γυναῖκες πάρεισι, καὶ τοὺς ἄνδρας ἀναγκαῖον ἐστὶ παραλαμβάνεσθαι.

B. 4. Ἐπεὶ—ὅπου δὴ] Rectius cum Anon. legatur Ἔτι—ὅπου δέ. Prius habet item T. V. Poſterius Stephanus dare voluit ut apparet ex Indice Var. Lect.

iſtimans ſibi comiter demerendos, duplicem convivarum faciunt numerum. Denique cum multa, adeoque pleraque in nuptiis mulieres peragant; ubi adſunt mulieres, neceſſe eſt etiam viros adhiberi.

C

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Δʹ.

Εἰ ἡ θάλασσα τῆς γῆς εὐοψοτέρα.

QUÆSTIO IV.

Utrum mare an terra obſonio præbendo præſtet.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΣ. ΣΥΜΜΑΧΟΣ. ΠΟΛΥΚΡΑΤΗΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

CALLISTRATUS. SYMMACHUS. POLYCRATES.

αʹ. ΤΗΣ Εὐβοίας ὁ Γάληψος, οὗ τὰ θερμὰ χωρίον ἐστὶν αὐτοφυὲς, πολλὰ πρὸς ἡδονὰς ἔχον ἐλευθερίους, καὶ κατεσκευασμένον οἰκήσεσι καὶ διαίταις, κοινὸν οἰκητήριον ἀποδέδεικται τῆς Ἑλλάδος· πολλῶν δὲ καὶ πτηνῶν καὶ χερσαίων ἁλισκομένων, οὐχ ἧττον ἡ θάλαττα παρέχει τὴν ἀγορὰν εὐτράπεζον, ἐν τόποις καθαροῖς καὶ ἀγχιβαθέσι γενναῖον ἰχθὺν καὶ πολὺν ἐκτρέφουσα. Μάλιστα δὲ

C. 9. Γάληψος] Legendum Αἴδηψος cum Exempl, Turneb. Xylandri Annotat, L. Holſten. ad Steph. Byz. p. 15. Palmer. Exercit. p. 224.

C. 11. οἰκητήριον] ἡβητήριον quod Xyl. corrigere tentavit, elegantis quidem eſt uſus, ſed nullius hoc loco neceſſitatis.

I. GALEPSUS Eubœæ, ubi thermæ ſunt, locus eſt et natura ita factus, ut multa habeat ad voluptates liberales conducentia: et cœnaculis et conclavibus exædificatus, ut quaſi pro communi totius Græciæ refectorio uſurpetur. Ibi cum et terreſtria multa capiantur animalia, et volucria, non minus mare annonam menſæ commodam ſuppeditat, in locis puris marique pone litus profundo multos bonoſque alens piſces. Maxime autem is locus frequentatur

ἀνθεῖ τὸ χωρίον ἀκμάζοντος ἔαρος· πολλοὶ γὰρ ἀφικνοῦνται τὴν ὥραν αὐτόθι, καὶ συνουσίας ποιοῦνται μετ' ἀλλή- D
λων ἐν ἀφθόνοις πᾶσι, καὶ πλείστας περὶ λόγους ἀπὸ σχολῆς διατριβὰς ἔχουσι. Καλλιστράτου δὲ τοῦ σοφιστοῦ παρόντος, ἔργον ἦν ἀλλαχόθι δειπνεῖν· ἄμαχος γὰρ ἡ φιλοφροσύνη, καὶ τὸ πάντας εἰς τὸ αὐτὸ συνάγειν ἐπιεικῶς τοὺς χαρίεντας, ἥδιστον παρεῖχε· πολλάκις μὲν γὰρ ἐμιμεῖτο τῶν παλαιῶν τὸν Κίμωνα, πολλοὺς καὶ παντοδαποὺς ἑστιῶν ἡδέως· ἀεὶ δέ, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τὸν Κελεόν, ὃν πρῶτον ἱστοροῦσιν εὐδοκίμων καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν κατασκευάσαντα σύνοδον καθημερινήν, ὀνομάσαι πρυτανεῖον.

β'. Ἐγίνοντο δὲ λόγοι τοιαύτῃ συνουσίᾳ πρέποντες E
ἑκάστοτε· καί ποτε παρέσχον αἱ τράπεζαι ποικιλώταται γινόμεναι, ζήτησιν ὑπὲρ ὄψων, πότερον τὰ ἐκ γῆς ἢ τὰ ἐκ θαλάττης ἐπιτηδειότερα· καὶ τῶν ἄλλων σχεδὸν ἁπάντων ἐπαινούντων τὰ ἐκ γῆς πολλὰ καὶ παντοδαπὰ

E. 2. καί ποτε] Revocavi ex Ald. Baſ. Xyl. Pal. Vatic. pro vulgato καὶ τότε.

vere vigente. Multi enim tunc eo conveniunt, mutuaque utuntur, in omnium copia rerum, conſuetudine, et per otium plurima de rebus ad humanitatem pertinentibus agitant colloquia. Cum autem ibi degeret ſophiſta Calliſtratus, difficile erat alibi cœnare. Erat enim comitas ejus tanta, ut denegare invitanti nemo poſſet: et id jucundiſſimum, quod omnes elegantes ſolebat in unum locum congregare. Sæpenumero quidem imitabatur Cimonem de antiquis, multos omniſque generis convivas amice ad cœnam vocans: plerumque tamen Celeum, quem primum narrant nobilium ac bonorum virorum inſtituiſſe quotidianum conventum, idque Prytaneum appellaſſe.

II. Identidem autem hujuſmodi convenientes cœtibus ſermones ſunt habiti. Evenit aliquando, ut majorem in modum varii appoſiti cibi, occaſionem præberent quærendi de obſoniis, terrane an mare ea ſuppeditaret commodiora. Ibi cum reliqui fere omnes terreſtria laudarent, multa, om-

καὶ δυσεξαρίθμητα τοῖς γένεσι καὶ ταῖς διαφοραῖς, τὸν Σύμμαχον ὁ Πολυκράτης προσαγορεύσας, Σὺ δ', εἶπεν, ἀμφίαλον ὢν ζῷον, καὶ τοσαύταις ἐπιτεθραμμένος θαλάτταις, αἳ τὴν ἱερὰν πέριξ ὑμῶν ἑλίττουσι Νικόπολιν,
F οὐκ ἀμύνεις τῷ Ποσειδῶνι; Βούλομαί γε νὴ Δία, ὁ Σύμμαχος εἶπε, καὶ σὲ παραλαμβάνω, καὶ παρακαλῶ τὰ ἥδιστα τῆς Ἀχαϊκῆς καρπούμενον θαλάττης. Οὐκοῦν, ἔφη, πρῶτον, ὁ Πολυκράτης, ἴωμεν ἐπὶ τὸν συνήθειαν. Ὡς γὰρ, πολλῶν ὄντων ποιητῶν, ἕνα τὸν κράτιστον ἐξαιρέτως ποιητὴν καλοῦμεν· οὕτως, πολλῶν ὄντων ὄψων, ἐκνενίκηκεν ὁ ἰχθὺς μόνον ἢ μάλιστά γε ὄψον καλεῖσθαι, διὰ τὸ πολὺ πάντων ἀρετῇ κρατεῖν. Καὶ γὰρ ὀψοφάγους καὶ φιλόψους λέγομεν, οὐχὶ τοὺς βοείοις χαίροντας,
668 ὥσπερ Ἡρακλῆς, ὃς τοῖς κρέασι χλωρὰ σῦκα ἔχων ἤσθιεν· οὐδὲ τὸν φιλόσυκον, οἷος ἦν Πλάτων· οὐ φιλόβοτρυν, οἷος Ἀρκεσίλαος· ἀλλὰ τοὺς περὶ τὴν ἰχθυοπωλίαν

A. 1. ἔχων ἤσθιεν] Forte ἐπήσθιεν: ut eſt in loco Euripidis Fragm. Inc. 147. ap. Muſgrav.

nigena, et innumera generum ac diſcriminum varietate abundantia: Symmachum Polycrates compellans, Tu vero, inquit, animal bimare, totque innutrite maribus, quæ ſacram apud vos ambiunt Nicopolin, non defendis Neptunum? Equidem volo, reſpondit Symmachus, teque mihi adjutorem advoco, qui jucundiſſima Achaici maris parte frueris. Enimvero, inſit Polycrates, a conſuetudine ordiemur. Sicut enim de multis poëtis unum qui reliquis præſtat eximio nomine poëtæ afficimus: ita, cum multa ſint obſonia, piſcis tamen obtinuit, ut vel ſolus vel præcipue piſcis *obſonium* appellaretur, quia virtute reliquis omnibus multo antecellat. Nam *obſonivoros* et *obſoniorum cupidos* vocamus, non quod bubulis carnibus delectantur, ut Hercules, qui poſt carnem virides ficus edit: non qui ficubus, ut Plato: non qui uvis, ut Arceſilaus: ſed qui ſubinde in foro piſcario

ἀναδιδόντας ἑκάστοτε, καὶ τοῦ κώδωνος ὀξέως ἀκούοντας. Καὶ ὁ Δημοσθένης τὸν Φιλοκράτην φησὶν ἐκ τοῦ προδοσίου χρυσίου πόρνας καὶ ἰχθῦς ἀγοράζειν, ἐπ᾽ ὀψοφαγίᾳ καὶ ἀσελγείᾳ τὸν ἄνδρα λοιδορῶν. Ὁ δὲ Κτησιφῶν οὐ κακῶς, ὀψοφάγου τινὸς ἐν τῇ βουλῇ βοῶντος ῥαγήσεσθαι, Μηδαμῶς, εἶπεν, ὦ ἄνθρωπε, ποιήσῃς ἡμᾶς ἰχθυοβρώτους. Ὁ δὲ τὸ στιχίδιον τοῦτο ποιήσας,

Πρὸς καππάριον ζῇς, δυνάμενος πρὸς ἀνθίαν, B

τί ποτε βούλεται; Τί δ᾽ οἱ πολλοὶ βούλονται, πρὸς θεῶν, ὅταν ἡδέως γενέσθαι παρακαλοῦντες ἀλλήλους, λέγωσι, Σήμερον ἀκτάσωμεν; οὐχὶ τὸ παρ᾽ ἀκτῇ δεῖπνον ἥδιστον ἀποφαίνουσιν, ὥσπερ ἐστίν; οὐ διὰ τὰ κύματα καὶ τὰς ψηφῖδας· τί γὰρ ἐπ᾽ ἀκτῆς, τίς λέκυθον ὀψᾶται καὶ κάππαριν· ἀλλ᾽ ὡς ἰχθύος ἀφθόνου καὶ νεαροῦ τὴν παράλιον τράπεζαν εὐποροῦσαν. Καὶ μὴν τοι καὶ πιπράσκεται παρὰ λόγον, ἁπάντων τιμιώτατον τὸ θα-

A. 4. ἀναδιδόντας] T. et Exempl. Turn. διατρίβοντας. Propius ad vetera veſtigia accedat ἀναλίσκοντας.

verſantur, et tintinnabulum celeriter exaudiunt. Et *Philocratem* Demoſthenes *auro proditione parto ſcorta et piſces emere* dicens, gulæ ſtudium ac libidinem homini exprobravit. Ac non inepte Cteſiphon quodam obſonivoro in ſenatu vociferante, *Crepabo medius*, inquit, *Nequaquam nos piſcium eſcam facias*. Jam qui verſiculum huncce fecit,

Ad capparim vivis, cum liceat ad anthiam,

quid ſibi voluit? Quid, bone Jupiter, volunt ſibi, qui ad oblectationem ſe mutuo invitantes dicunt, *Hodie in acta cœnabimus?* nonne quod in litore cœnam, ut eſt, ſuaviſſimam eſſe ſentiunt? non quidem propter fluctus aut lapillos: quis enim in litore lecythum et capparin menſæ adhibeat? ſed quod copioſi ac recentes piſces menſam ſint inſtructuri. Adde quod omnium aliorum obſoniorum pre-

λάττιον ὄψον. Ὁ γοῦν Κάτων οὐχ ὑπερβολικῶς, ἀλλ' ἀληθῶς πρὸς τὴν τρυφὴν καὶ πολυτέλειαν τῆς πόλεως C δημηγορῶν εἶπεν, Ὅτι πλείονος πιπράσκεται ἐν Ῥώμῃ ἰχθὺς ἢ βοῦς. Κεράμιόν τε γὰρ πωλοῦσι τιμῆς, ὅσην οὐκ ἂν ἑκατόμβη βούπρωρος ἄλφοι καταχοπεῖσα. Καίτοι φαρμάκων δυνάμεως ὁ ἰατρικώτατος ἄριστος κριτὴς, καὶ μελῶν ἀρετῆς ὁ φιλομουσότατος· οὐκοῦν καὶ ἀρετῆς ὄψων, ὁ φιλοψότατος. Οὐδὲ γὰρ Πυθαγόρᾳ γε τούτων, οὐδὲ Ξενοκράτει διαιτητῇ χρηστέον. Ἀνταγόρᾳ δὲ τῷ ποιητῇ, καὶ Φιλοξένῳ τῷ Ἐρύξιδος, καὶ τῷ ζωγράφῳ Ἀνδροκύδῃ, ὅν φασι τὴν Σκύλλαν ζωγραφοῦντα, τοὺς περὶ αὐτὴν ἰχθῦς D ἐμπαθέστατα καὶ ζωτικώτατα δι' ὀψοφαγίαν ἐξεργάσασθαι. Ἀνταγόρᾳ δὲ ὁ βασιλεὺς Ἀντίγονος ἐν τῷ στρατοπέδῳ λοπάδα γόγγρων ἕψοντι περιεζωσμένῳ παραστὰς, Ἆρά γε, εἶπε, τὸν Ὅμηρον οἴει τὰς τοῦ Ἀγαμέμνονος πράξεις ἀναγράφειν γόγγρους ἕψοντα; κἀκεῖνος οὐ φαύλως, Σὺ

C. 2. ὅσην] Sumſi a Palat. pro vulgato ὅσον, ita ſanus cenſeatur locus, nec vel Mez. probetur ex τιμῆς faciens θυννίδος, vel Reiſk. ταρίχου ex γάρ.

tium exceditur a marino. Cato ſane non ultra modum, ſed vere dicendo invehens in luxum urbis dixit, *Pluris vendi piſcem quam bovem.* Teſtam enim piſcium plenam tanti vendunt, quantum vix redimatur centum ovibus et uno bove capitis loco præcedente (quod fuit ſacrificii ſolennis genus) mactatis. Porro ut de medicamentis medicus optime, de cantu muſicus judicat, ſic etiam de obſoniorum præſtantia is, qui impendio iis ſtudet. Non enim Pythagora hic arbitro utemur aut Xenocrate: ſed Antagora poëta: et Philoxeno, Eryxidis F. et Androcyde pictore, quem aiunt cum Scyllam pingeret, piſces circa eam ad vivum uſque ſtudioſiſſime expinxiſſe, quod obſoniis eſſet deditus. Antagoræ autem poëtæ in caſtris congros elixanti atque accincto ſuperveniens Antigonus rex, *Putaſne*, inquit, *Homerum congros coquentem Agamemnonis res geſtas deſcripſiſſe?* et ille non inepte reſpondit, *Tu vero putas Agamemnonem*

δὲ οἴει, ἔφησε, τὸν Ἀγαμέμνονα τὰς πράξεις ἐκείνας ἐργάσασθαι πολυπραγμονοῦντα τίς ἐν τῷ στρατοπέδῳ γόγγρον ἕψει; Ταῦτα, εἶπεν ὁ Πολυκράτης, ἐγὼ δὲ συμβάλλομαι καὶ νὴ Δία τοῖς ἰχθυοπώλαις ἀπὸ τῶν μαρτύρων καὶ τῆς συνηθείας.

γ΄. Ἐγὼ δὲ, ὁ Σύμμαχος ἔφη, τῷ πράγματι μετὰ E σπουδῆς πρόσειμι καὶ διαλεκτικώτερον. Εἰ γὰρ ὄψον ἐστὶ τὸ τὴν τροφὴν ἐφηδῦνον, ἄριστον ἂν ὄψον εἴη τὸ μάλιστα τὴν ὄρεξιν ἐπὶ τῷ σίτῳ κατασχεῖν δυνάμενον. Ὥσπερ οὖν οἱ προσαγορευθέντες Ἐλπιστικοὶ φιλόσοφοι συνεκτικώτατον εἶναι τοῦ βίου τὸ ἐλπίζειν ἀποφαίνονται, * τῷ πάσης ἐλπίδος οὐχ ἡδυνούσης * νεκτὸν εἶναι τὸν βίον, οὕτως καὶ τῆς ἐπὶ τὴν τροφὴν ὀρέξεως συνεκτικὸν θετέον, οὗ μὴ παρόντος ἄχαρις γίνεται τροφὴ πᾶσα, καὶ δύσβρωτος. Τῶν μὲν οὖν ἐκ γῆς τοιοῦτον οὐδὲν εὑρήσεις· τῶν δὲ θαλαττίων F

E. 1. Ἐγὼ δὲ] Legendum cum Mez. ἔγωγε. Mox ante καὶ interponendum videtur ὑμῖν.

E. 6. ἀποφαίνονται—τὸν βίον] Ita Steph. In prioribus editionibus et ſcriptis primi verbi non exſtat niſi ἀποφαι* unde illo expleto item lacuna videatur expleta. Reliqua in promtu ſunt, et vidit adeo Reiſkius legendum eſſe, ἀποφαίνονται, τῷ ἀπούσης ἐλπίδος οὐδ' ἡδυνούσης, οὐκ ἀνεκτὸν εἶναι τὸν βίον.

res iſtas geſſiſſe, curioſe inquirendo quis in caſtris congros elixaret? Hæc, inquit Polycrates, ego pro piſcium patrocinio attuli, fretus et teſtimonio piſces vendentium, et conſuetudine.

III. Ego vero, ait Symmachus, ſerio rem, ac magis dialectice aggrediar. Nam ſi id eſt obſonium, quod cibum reddit ſuaviorem; utique optimum id fuerit obſonium, quod maxime detinere appetitum in cibo valet. Ergo ſicut philoſophi, qui a ſpe, quam unice prædicabant, Elpiſtici dicti ſunt, nihil eſſe pronunciaverunt quod vitam magis contineat atque ſpes, qua non condiente eam, vita ſit intolerabilis: ita etiam ad cibum id ponemus appetitum continere, ſine quo cibus plane ingratus et incommodus ſit futurus. At eorum quæ terra ſuggerit, nihil tale invenies: mare vero ſalem ſuppeditat. Primum abſ-

τὸ ἅλας πρῶτον, οὗ χωρὶς οὐδὲν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἐστὶν ἐδώδιμον· ἀλλὰ καὶ τὸν ἄρτον οὗτος ἐμμιγνύμενος συνηδύνει. Διὸ καὶ Δήμητρος σύνναος ὁ Ποσειδῶν, καὶ τῶν ἄλλων ὄψων οἱ ἅλες ἥδιον ὄψον εἰσίν. Οἱ γοῦν ἥρωες εὐτελοῦς καὶ λιτῆς ἐθάδες ὥσπερ ἀσκηταὶ διαίτης ὄντες, καὶ τῆς τροφῆς πᾶσαν ἡδονὴν ἐπίθετον καὶ περίεργον ἀφελόντες, ὡς μηδὲ ἰχθύσι χρῆσθαι παρὰ τὸν Ἑλλήσποντον στρατοπεδεύοντες, οὐχ ὑπέμειναν τὰ κρέα χωρὶς ἁλῶν προσφέρεσθαι· μαρτυροῦντες ὅτι τοῦτο τῶν ὄψων μόνον ἀπαραίτητον. Ὡς γὰρ τὰ χρώματα * τος, οὕτως οἱ χυμοὶ
669 * λος δέονται πρὸς τὸ * σαι τὴν αἴσθησιν· εἰ δὲ μὴ, βαρεῖς τῇ γεύσει προσπίπτουσι καὶ ναυτιώδεις. Νέκυες γὰρ κοπρίων ἐκβλητότεροι, καθ' Ἡράκλειτον· κρέας δὲ πᾶν νεκρόν ἐστι, καὶ νεκροῦ μέρος· ἡ δὲ τῶν ἁλῶν δύναμις, ὥσπερ ψυχὴ παραγενομένη, χάριν αὐτῷ καὶ ἡδονὴν προστίθησι. Διὸ καὶ προλαμβάνουσι τῆς ἄλλης τροφῆς τὰ

F. 11. χρώματα—αἴσθησιν] Supplendum, ut viderunt T. V. Amiot. Xyl, Steph. Mez.—χρώματα φωτὸς, οὕτως οἱ χυμοὶ ἁλὸς δέονται πρὸς τὸ κινῆσαι τὴν αἴσθησιν.

que ſale nihil omnino eſt eſui, qui admixtus ipſum etiam panem condit. Itaque eodem in fano Neptunus et Ceres habentur. Deinde reliquis obſoniis ſales dulcius ſunt obſonium. Nam heroës tenui et frugali uſi et exercitatione adſueti victui, omnemque adſcititiam et otioſam voluptatem a menſis arcentes ſuis, ita quidem ut caſtris ad Helleſpontum poſitis, tamen piſcibus abſtinerent: carnes nihilominus abſque ſale edere non ſuſtinuerunt: teſtantes id ſolum obſonium repudiari non poſſe. Ut enim colores lumine, ita ſapores ſale opus habent ut ſenſum adficiant: ſin minus, graves guſtui et moleſti accidunt. *Cadavera enim magis ſunt objicienda quam ſimus*, aiebat Heraclitus. Omnis vero caro mortua eſt, et cadaveris pars: ſalis autem vis tanquam anima ſuperveniens, gratiam ei ac voluptatem conciliat. Itaque etiam acria et ſalſa ante cibum ſu-

δριμέα καὶ τὰ ἁλμυρὰ, καὶ ὅλως ὅσα μάλιστα τῶν ἁλῶν
μετέσχηκε· γίνεται γὰρ φίλτρα ταῦτα τῇ ὀρέξει πρὸς
τὰ ἄλλα ὄψα, καὶ δελεασθεῖσα διὰ τούτων, ἐπ' ἐκεῖνα
πρόσεισι νεαλὴς καὶ πρόθυμος· ἐὰν δὲ ἀπ' ἐκείνων ἄρξ-
ηται, ταχέως ἀπαγορεύει. Οὐ μόνον τοίνυν πρὸς τὴν
τροφὴν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ποτὸν, ὄψον εἰσὶν οἱ ἅλες. Τὸ B
μὲν γὰρ Ὁμηρικὸν ἐκεῖνο, κρέμμυον ποτῷ ὄψον, ναύ-
ταις καὶ κωπηλάταις μᾶλλον ἢ βασιλεῦσιν ἐπιτήδειον
ἦν· τὰ δὲ ὑφαλμυρίζοντα μετρίως τῶν σιτίων, δι' εὐστο-
μίαν πᾶν μὲν οἴνου γένος ἡδὺ τῇ γεύσει καὶ λεῖον ἐπάγει,
πᾶν δὲ ὕδωρ προσφιλὲς παρέχεται ἄλκιμον· ἀηδίας
δὲ καὶ δυσχερείας, ἃ ἐμποιεῖ τὸ κρέμμυον, οὐδὲ ὀλίγον
μετέσχηκεν· ἀλλὰ καὶ διαφορεῖ τὴν ἄλλην τροφὴν, καὶ
παραδίδωσιν εὐπειθῆ καὶ μαλακωτέραν τῇ πέψει· ἐς
χάριν μὲν ὄψου, δύναμιν δὲ φαρμάκου, τῷ σώματι τῶν

B. 6. ἄλκιμον] Forte ἄχυμον: vel, παρέχει· ἢ μὴν ἀηδίας γε—.

B. 9. πέψει—προσφερομένων] Sic Steph. dedit: Ald. et codd. ſcripti, ὄψει εὔχαριν μὲν γὰρ ὄψον—προσφερομένων. Horum ὄψει mutavit in πέψει Turneb. Amiot. Baſ. Xyl. γὰρ habet unus Ald. ἐς χάριν Turn. et Anon. Forte legendum, πέψει· ὡς χάριν μὲν ὄψῳ—προσφερομένων: ſenſu a Xyl. reddito. Ceterum ἁλῶν pro ἄλλων ex Turneb. Baſ. Xyl.

munt, et omnino quibus plurimum ſalis adeſt: hæc enim alliciunt appetitum ad alia obſonia, hiſque ille delinitus ad reliqua alacris recenſque ſe confert: ſi vero ab aliis incipiat, mox elangueſcit. Non ad cibum proinde duntaxat, ſed ad potum quoque condimenti vim ſales habent. Homerica enim illa *cepa potus condimentum*, nautis potius et remigibus, quam regibus, conveniebat. Qui vero cibi mediocrem ſalſuginem habent, hi, propter convenientiam cum ore noſtro, vini omne genus guſtu ſuave et mite reddunt, omnem aquam gratam potu. Tum earum quas cepa adfert moleſtiarum nihil adeſt ſali: quin et digerit reliquos cibos, mollioreſque et obſequentiores concoctioni tradit; ut et condimenti gratiam, et vim medicamenti ſales corpori confe-

C ἄλλων προσφερομένων. Καὶ μὴν τά γε ἄλλα θαλάττης ὄψα, πρὸς τῷ ἡδίστῳ καὶ τὸ ἀβλαβέστατον ἔχει· κρεώδη μὲν γάρ ἐστιν, οὐ βαρύνει δὲ ὁμοίως, ἀλλὰ καὶ καταπέττεται καὶ διαφορεῖται ῥᾳδίως. Μαρτυρήσει δὲ οὑτοσὶ Ζήνων, καὶ, νὴ Δία, Κράτων, οἱ τοὺς ἀσθενοῦντας πρὸ τῶν ἄλλων ἁπάντων ἐπὶ τὸν ἰχθὺν ἄγουσιν, ὡς κουφότατον ὄψον. Καὶ λόγον ἔχει, τὴν θάλατταν ὑγιεινὰ καὶ διαπεπονημένα τοῖς σώμασιν ἐκτρέφειν, εἴγε καὶ ἡμῖν ἀέρα λεπτότητι καὶ καθαρότητι πρόσφορον ἀναδίδωσιν.

δ'. Ὀρθῶς, ἔφη, λέγεις, ὁ Λαμπρίας· ἀλλ' ἔτι τῷ λόγῳ προσφιλοσοφήσωμεν. Ὁ γὰρ ἐμὸς πάππος
D εἰώθει λέγειν ἑκάστοτε τοὺς Ἰουδαίους ἐπισκώπτων, ὅτι τὸ δικαιότατον κρέας οὐκ ἐσθίουσιν. Ἡμεῖς δὲ φήσομεν δικαιότατον ὄψον εἶναι τὸ ἐκ θαλάττης. Πρὸς μέν γε ταυτὶ τὰ χερσαῖα, κἂν ἄλλο μηδὲν ἡμῖν ᾖ δίκαιον, ἀλλὰ τρέφεταί γε τοῖς αὐτοῖς, καὶ λαμβάνει τὸν αὐτὸν

C. 11. ἐμὸς πάππος] Sic Mez. Palat. propemodum item, ἐμοσί. Vulgo, ἐμός σοι.
D. 5. τὸν αὐτὸν ἀέρα] αὐτὸν addidi ex Palat. Vatic.

rant. Cæterum marina obſonia reliqua, præterquam quod ſunt ſuaviſſima, maxime etiam ſunt innoxia; nam et carnoſa ſunt, et non perinde ut carnes gravant, ſed facile concoquuntur et digeruntur. Teſtimonium mihi perhibebunt Zeno hic, atque etiam, mehercle, Craton, qui ægrotantes ante omnes alios cibos ad piſcem ablegant, ut leviſſimum. Nec caret ratione, mare ſaluberrima et elaborata corporibus alimenta gignere; quando etiam nobis aërem tenuitate et puritate commodum edit.

IV. Recte ais, inquit Lamprias: ſed aliquid præterea de hac re commentemur. Solebat avus meus identidem dicere Judæos ſubſannans, Eos a juſtiſſima carne abſtinere. Nos autem dicemus juſtiſſimum eſſe obſonium quod e mari petitur. Nam ut cum terreſtribus nullum aliud jus nobis intercedat, ſaltem iiſdem aluntur rebus, aëremque

ἀέρα, καὶ λουτρὰ καὶ ποτὸν αὐτοῖς ἀφ' ὧν ἡμῖν ἐστιν· ἃ καὶ σφάττοντες ἐδυσωποῦντο φωνὴν ἀφιέντα γοερὰν, καὶ τὰ πλεῖστα πεποιημένοι συνήθη καὶ σύντροφα ταῖς διαίταις. Τὸ δὲ τῶν ἐναλίων γένος ἔκφυλον ὅλως καὶ ἄποικον ἡμῶν, ὥσπερ ἐν ἄλλῳ τινὶ κόσμῳ γεγονότων καὶ ζώντων, οὔτε ὄψις οὔτε φωνή τις οὔτε ὑπουργία παραιτεῖται τῆς πρὸς ἡμῶν σφαγῆς· οὐδὲν γὰρ αὐτοῖς ἔχει E
χρήσασθαι ζῶον ὃ μηδὲ ὅλως ζῇ παρ' ἡμῖν· οὐδὲ δεῖ τινος ἐπ' αὐτὰ στοργῆς, ἀλλ' ὥσπερ ἀΐδης αὐτοῖς ἐστιν οὗτος ὁ παρ' ἡμῖν τόπος· ἐλθόντα γὰρ εἰς αὐτὸν, εὐθέως τέθνηκεν.

D. 6. ἐστιν· ἃ καὶ] Retinui ex Steph. Legendum, ἐστιν· ἢ καὶ; Alii variant: Baſ. Xyl. ἐστιν· καί. Ald. E. H. Ven. ἐστὶ νίκαι. Palat. Vatic. ἐστὶ νίκαις. Cum vulgato conſentit Schott. Leonic.

E. 1. τῆς πρὸς ἡμῶν σφαγῆς—στοργῆς] Priorem partem Stephanus explevit ex Turneb. Amiot. Anon. nam omnes libri ita habent τῆς προσ * οὐδὲν γὰρ &c. paulo aliter Palat. τῆς προσ * ας οὐδὲν γάρ &c. Itaque legam προσφορᾶς cum Anon. Porro idem Anon. et T. dant ζώοις ἃ. Mez. σφαγῆς pro στοργῆς: T. V. ᾅδης. Hinc probabilem efficimus ſcripturam hanc: τῆς προσφορᾶς· οὐδὲν γὰρ ἄνθρωπος ἔχει χρήσασθαι ζώοις ἃ μηδὲ ὅλως ζῇ παρ' ἡμῖν, οὐδὲ δεῖ τινος ἐπ' αὐτὰ σφαγῆς, ἀλλ' ὥσπερ ᾅδης αὐτοῖς ἐστιν &c.

lavacra, potum indidem unde nos hauriunt, et pudorem jugulata incutiunt miſerabili voce: tum pleraque nobis familiaria convictu facimus. Marinum vero omnino a nobis alienum eſt genus, et quaſi in alio mundo natum educatumque vivit: neque vox ulla, aut adſpectus, aut miniſterium ab eorum cæde nos revocat. Nullus enim nobis uſus eſt ejus animalis vivi, quod ne vivit quidem apud nos, neque ulla nobis cæde erga illud opus eſt. Sed quem nos incolimus locum, ipſis eſt tanquam orcus: nam in eum ſimul atque pervenere, moriuntur.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Ε'.

Πότερον οἱ Ἰουδαῖοι σεβόμενοι τὴν ὗν, ἢ δυσχεραίνοντες, ἀπέχονται τῶν κρεῶν.

QUÆSTIO V.

Utrum ſuem venerantes Judæi, an potius averſantes, carne ejus abſtineant.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΣ. ΠΟΛΥΚΡΑΤΗΣ. ΛΑΜΠΡΙΑΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

CALLISTRATUS. POLYCRATES. LAMPRIAS.

α'. ἘΠΕΙ δὲ ταῦτα ἐρρήθη, βουλομένων τινῶν ἀντικατατείνειν τὸν ἕτερον λόγον, ἐκκρούων ὁ Καλλίστρατος, F ἔφη, Πῶς ὑμῖν δοκεῖ λελέχθαι τὸ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, ὅτι τὸ δικαιότατον κρέας οὐκ ἐσθίουσι; Ὑπερφυῶς, ἔφη ὁ Πολυκράτης· ἐγὼ δὲ καὶ προσδιαπορῶ πότερον οἱ ἄνδρες τιμῇ τινι τῶν ὑῶν, ἢ μυσαττόμενοι τὸ ζῶον, ἀπέχονται τῆς βρώσεως αὐτοῦ· τὰ γὰρ παρ' ἐκείνοις λεγόμενα μύθοις ἔοικεν, εἰ μή τινας ἄρα λόγους σπουδαίους ἔχοντες οὐκ ἐκφέρουσιν.

I. HÆC cum eſſent dicta, et quidam in diverſam partem diſputare intendiſſent, Calliſtratus eorum ſermonem profligans, Quomodo, inquit, vobis dictum videtur in Judæos, *Juſtiſſima eos carne abſtinere?* Præclare admodum, aiebat Polycrates. Ego quidem vehementer dubito, utrum Judæi in honorem porci, an quod animal illud abominentur, eſu carnium ſuillarum ſeſe abſtineant. Nam quæ apud ipſos dicuntur, fabularum ſunt ſimilia: niſi fortaſſe habent ſerias quaſdam rationes, quas non efferunt.

β. Ἐγὼ μὲν τοίνυν, εἶπεν ὁ Καλλίστρατος, οἶμαί τινα τιμὴν τὸ ζῷον ἔχειν παρὰ τοῖς ἀνδράσιν· εἰ δὲ 670
δύσμορφον ἡ ὗς καὶ θολερὸν, ἀλλ' οὐ κανθάρου καὶ γρυ * καὶ κροκοδείλου καὶ αἰλούρου τὴν ὄψιν ἀτοπώτερον, ἢ τὴν φύσιν ἀμουσότερον· οἷς ὡς ἁγιωτάτοις ἱερεῖς Αἰγυπτίων ἄλλοις ἄλλοι προσφέρονται. Τὴν δὲ ὗν ἀποχρηστῆσαι καὶ τιμᾶσθαι λέγουσι· πρώτη γὰρ σχίσασα τῷ προύχοντι τῆς ὀρυχῆς, ὥς φασι, τὴν γῆν, ἴχνος ἀρόσεως ἔθηκε, καὶ τὸ τῆς ὕνεως ὑφηγήσατο ἔργον· ὅθεν καὶ τοὔνομα γενέσθαι τῷ ἐργαλείῳ λέγουσιν ἀπὸ τῆς ὑός. Οἱ δὲ τὰ μαλθακὰ καὶ κοῖλα τῆς χώρας Αἰγύπτιοι γεωργοῦντες, οὐδὲ ἀρότρου δέονται τοπαράπαν· ἀλλ' ὅταν ὁ Νεῖλος ἀπ- B
οῤῥέῃ καταβρέξας τὰς ἀρούρας, ἐπακολουθοῦντες, τὰς ὗς κατέβαλον· αἱ δὲ χρησάμεναι πάτῳ καὶ ὀρυχῇ, ταχὺ τὴν γῆν ἔστρεψαν ἐκ βάθους, καὶ τὸν σπόρον ἀπέκρυψαν.

A. 2. θολερὸν—τιμᾶσθαι λέγουσι] Sic Steph. niſi quod ἄλλοις ante ἄλλοι addidimus ex Baſ. Xyl. Amiot. Corruptius etiam in Ald. Baſ. Xyl. et codd. ſcriptis θολερὸν * κανθάρου καὶ γρυ * ἐκκροκοδείλου: ſaltem in ultimo Baſ. et Xyl. καὶ κροκοδείλου. Pro γρυ * nec γρύλλου nec γρυπὸς, potius γυπὸς probem. Ἀποχρηστῆσαι in ἀπογευστῆσαι mutavit Xyl. quod quale ſit, neſcio. Rectius eſt ἀπὸ τῆς χρείας ex T. V. Denique corrigendum ἐκτετιμῆσθαι pro καὶ τιμᾶσθαι.

II. Ego itaque, aiebat Caliſtratus, arbitror id animal in aliquo apud iſtam gentem eſſe honore. Porcus deformis eſt; quid tum poſtea? eſt etiam fœdus: tamen cantharo, gryphe, crocodilo, fele turpior non eſt, aut natura ineptior: quorum alia ab aliis Ægyptiorum ſacerdotum ſanctiſſimis coluntur. Quod autem ſui parcitur, iſque in honore habetur, non caret ratione. Prima enim ſus, ut aiunt, roſtro terram findens, veſtigium a rationis impreſſit, ac vomeris opus ſubmonſtravit: quem *hynin* inde dictum ſunt qui putent. Jam Ægyptii qui cavam et mollem incolunt regionem, omnino etiam aratri uſum non admittunt: ſed poſtquam Nilus eluvie ſua ſolum rigavit, eum ſubſequentes, ſues in agros depellunt: eæ vero calcanda ac fodienda tellure celeriter eam alte ſubvertunt, ſemenque occulunt.

Οὐ δεῖ δὲ θαυμάζειν εἰ διὰ τοῦτό τινες ὗς οὐκ ἐσθίουσιν, ἑτέρων ζώων μείζονας ἐπ᾽ αἰτίαις γλίσχραις, ἐνίων δὲ καὶ πάνυ γελοίαις, τιμὰς ἐχόντων παρὰ τοῖς βαρβάροις. Τὴν μὲν γὰρ μυγαλῆν ἐκτεθειάσθαι λέγουσιν ὑπὸ Αἰγυπτίων τυφλὴν οὖσαν, ὅτι τὸ σκότος τοῦ φωτὸς ἡγοῦντο πρεσβύτερον· τίκτεσθαι δὲ αὐτὴν ἐκ μυῶν
C πέμπτῃ γενεᾷ νουμηνίας οὔσης· ἔτι δὲ μειοῦσθαι τὸ ἧπαρ ἐν τοῖν ἀφανισμοῖς τῆς σελήνης. Τὸν λέοντα τῷ ἡλίῳ συνοικειοῦσιν, ὅτι τῶν γαμψωνύχων τετραπόδων βλέποντα τίκτει μόνος· κοιμᾶται δὲ ἀκαρὲς χρόνου, καὶ ὑπολάμπει τὰ ὄμματα καθεύδοντος· κρῆναι δὲ καὶ καταχάσματα τῶν λεοντείων ἐξίασι κρουνοὺς, ὅτι Νεῖλος ἐπάγει νέον ὕδωρ ταῖς Αἰγυπτίων ἀρούραις, ἡλίου τὸν λέοντα παροδεύοντος. Τὴν δὲ ἶβιν φασὶν ἐκκολαφθεῖσαν εὐθὺς ἕλκειν δύο δραχμὰς, ὅσον ἄρτι παιδίου γεγονότος

C. 2. Τὸν λέοντα] Legendum Τὸν δὲ λέοντα.

C. 5. καταχάσματα τῶν] In promtu eſt corrigere cum Exemplo Turneb. et Anon. κατὰ χασμάτων: idem V. voluit et apparet ratio ex ſimili loco Plut. de Iſid. et Oſir. p. 366. A.

Neque rapi in admirationem hoc debet, ſi ſunt qui hac de cauſſa ſuum eſu abſtinent; cum apud barbaros alia animalia in majore ſint honore ob cauſſas viliores, aut etiam plane ridiculas. Nam murem araneum (ſi quidem is mygale eſt) divinos reperiſſe honores aiunt apud Ægyptios propter cæcitatem: quod tenebras luce antiquiores ii arbitrentur: eamque e muribus naſci quinta ætate, in novilunio: atque jecur ejus deminui lumine Lunæ deficiente. Leonem vero Soli dedicant, quod de curviunguibus quadrupedibus ſola leæna videntem edat fœtum, quod momento temporis dormiat, oculique dormientis ſuffulgeant: et quod Leonini fontes et hiatus ſuos nova aqua repletos inveniunt, Nilo exundante, quando Sol per Leonem tranſit. Ibin ferunt recens ex ovo excluſam duas appendere drachmas: quantum etiam recens nati infantis cor appendit. Ibis quoque

καρδίαν· ποιεῖ δὲ τῇ τῶν ποδῶν ἀποτάσει πρὸς ἀλλήλους, καὶ πρὸς τὸ ῥύγχος, ἰσόπλευρον τρίγωνον. Καὶ τί ἄν τις Αἰγυπτίους αἰτιῷτο τῆς τοσαύτης ἀλογίας; ὅπου καὶ D
τοὺς Πυθαγορικοὺς ἱστοροῦσι καὶ ἀλεκτρυόνα λευκὸν σέβεσθαι, καὶ τῶν θαλαττίων μάλιστα τρίγλης καὶ ἀκαλήφης ἀπέχεσθαι· τοὺς δὲ ἀπὸ Ζωροάστρου μάγους, τιμᾶν μὲν ἐν τοῖς μάλιστα τὸν χερσαῖον ἐχῖνον, ἐχθαίρειν δὲ τοὺς ἐνύδρους μῦς, καὶ τὸν ἀποκτείνοντα πλείστους, θεοφιλῆ καὶ μακάριον νομίζειν. Οἶμαι δὲ καὶ τοὺς Ἰουδαίους, εἴπερ ἐβδελύττοντο τὴν ὗν, ἀποκτείνειν ἄν, ὥσπερ οἱ μάγοι τοὺς μῦς ἀποκτείνουσι· νῦν δὲ ὁμοίως τῷ φαγεῖν τὸ ἀνελεῖν ἀπόρρητόν ἐστιν αὐτοῖς. Καὶ ἴσως ἔχει λόγον, ὡς τὸν ὄνον δὲ ἀναφήναντα πηγὴν αὐτοῖς ὕδατος τιμῶσιν, E
οὕτως καὶ τὴν ὗν σέβεσθαι σπόρου καὶ ἀρότου διδάσκαλον γενομένην, νὴ Δία, καὶ τοῦ λαγωοῦ φησί τις ἀπέχεσθαι

E. 3. *νὴ Δία—ἐν δεινοῖς εἶναι*] Primo, legam cum Reiſkio *εἰ μὴ νὴ Δία*. Tum *λαγωοῦ* pro *λαγῶ* eſt ex Palat. Porro *Οὐδ' * ὁ Λαμπρίας* probabilius expleatur ex Reiſkii ratione *Οὐ δῆτα, ἔφη ὁ Λαμπρίας*, quam ex Amioti et Scaligeri Ep. ccxxxii. *Οὐδ' ἀπὸ τρόπου τόδ' ἐστιν, ἔφη ὁ Λαμπρίας*. Mox pro *λαγωοῦ ἀπέχονται* omnes ſcripti et editi libri, excepto Steph. habent *λαγωοῦ * ται*. Proxime bene Scaliger corrigit, *διὰ τὴν πρὸς τὸν ὄνον, ὑπ' αὐτῶν μυσαχθέντα μάλιστα θηρίων, ἐμφέρειαν*. Ultima ita refingo, *ὁ γὰρ λαγὼς μεγέθους ἐκτὸς καὶ τάχους ὀνοειδής ἐστι*.

pedum diductione, eorum inter ſe et cum roſtro comparatione, triangulum repræſentat æquilaterum. Et quis tandem has culpet Ægyptiorum ineptias? cum memoria proditum ſit Pythagoricos quoque album venerari gallum, et de marinis mullo maxime urticaque abſtinere: Magos autem, qui a Zoroaſtre deſcendunt, terreſtrem echinum quam maxime venerari, mures aquatiles odiſſe, diiſque carum et beatum judicare eum qui plurimos interfecerit. Exiſtimo autem, Judæos, ſi abominarentur porcum, interfecturos eum fuiſſe, ſicut mures necant Magi. Nunc tam interficere, quam edere ſuem iis eſt religio. Et fortaſſis rationi hoc conſentit, ſicut aſino ſuus eſt apud eos honor, qui fontem aquæ iis demonſtravit: ita ſuem eos revereri, ut ſationis et arationis magiſtram. Niſi forte etiam leporum eſu

τοὺς ἄνδρας, ὡς μυσαρὸν καὶ ἀκάθαρτον δυσχεραίνοντας
τὸ ζῶον.

γ'. Οὐδ' * ὁ Λαμπρίας ὑπολαβὼν, Ἀλλὰ τοῦ μὲν
λαγωοῦ ἀπέχονται διὰ τὴν πρὸς τὸν ὄνον ὑπ' αὐτῶν
μυ * στα θηρίον ἐμφερέστατον. Ὁ γὰρ λαγὼς μεγέθους
ἔοικε καὶ πάχους ἐν δεινοῖς εἶναι· καὶ γὰρ ἡ χρόα, καὶ τὰ
ὦτα, καὶ τῶν ὀμμάτων ἡ λιπαρότης, καὶ τὸ ἀλμυρὸν
F ἔοικε θαυμασίως· ὥστε μηδὲν οὕτω μηδὲ μικρὸν μεγάλῳ
τὴν μορφὴν ὅμοιον γεγονέναι. Εἰ μὴ, νὴ Δία, καὶ πρὸς
τὰς ὁμοιότητας αἰγυπτιάζοντες, τὴν ὠκύτητα τοῦ ζώου
θεῖον ἡγοῦνται, καὶ τὴν ἀκρίβειαν τῶν αἰσθητηρίων· ὅ, τε
γὰρ ὀφθαλμὸς ἄτρυτος ἐστὶν αὐτῶν, ὥστε καὶ καθεύδειν
ἀναπεπταμένοις τοῖς ὄμμασιν· ὀξυηκοΐα δὲ δοκεῖ δια-
φέρειν, ἣν Αἰγύπτιοι θαυμάσαντες, ἐν τοῖς ἱεροῖς γράμ-
μασιν ἀκοὴν σημαίνουσι τοὺς λαγωοὺς γράφοντες. Τὸ δὲ
ὕειον κρέας οἱ ἄνδρες ἀφοσιοῦσθαι δοκοῦσιν ὅτι μάλιστα οἱ

F. 8. τοὺς λαγωοὺς] Forte οὓς λαγωοῦ : quod etiam Reiſkio videbatur.

abſtinere Judæos dicendum putemus, quod ut pollutos et impuros averſentur.

III. Non ſane aiebat ſermonem excipiens Lamprias, ſed lepore quidem abſtinent propter ſimilitudinem aſini, animalis maxime apud eos exoſi. Videtur enim lepus, magnitudine et celeritate excepta aſininus eſſe: nam et color, et aures, et nitor oculorum, et ſalſum mirabiliter convenit: ut nihil omnino tam parvum tam magno ſit, ad formam quod attinet, ſimile. Niſi mehercle etiam ob ſimilitudines æmulatione Ægyptiorum ducti, velocitatem animalis divinam reputant, itemque ſenſus inſtrumentorum ſubtilitatem. Nam leporum oculi adeo ſunt indefeſſi, ut etiam apertis iis dormiant. Celeritate autem exaudiendi videtur aliis anteire: cujus admiratione ducti Ægyptii in ſuis ſacris litteris picto lepore auditum ſignificant. Suillam autem carnem Judæi abomi-

βάρβαροι τὰς ἐπιλευκίας καὶ λέπρας δυσχεραίνουσι, καὶ τῇ
προσβολῇ τὰ τοιαῦτα καταβόσκεσθαι πάθη τοὺς ἀν-
θρώπους οἴονται. Πᾶσαν δὲ ὗν ὑπὸ τὴν γαστέρα 671
λέπρας ἀνάπλεων καὶ ψωρικῶν ἐξανθημάτων ὁρῶμεν· ἃ
δὴ, καχεξίας τινὸς ἐκγενομένης τῷ σώματι καὶ φθορᾶς,
ἐπιτρέχειν δοκεῖ τοῖς σώμασιν. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὸ
θολερὸν περὶ τὴν δίαιταν τοῦ θρέμματος ἔχει τινὰ πο-
νηρίαν· οὐδὲν γὰρ ἄλλο βορβόρῳ χαῖρον οὕτω καὶ τόποις
ῥυπαροῖς καὶ ἀκαθάρτοις ὁρῶμεν, ἔξω λόγου τιθέμενοι, μετὰ
τὴν γένεσιν, καὶ τὴν φύσιν ἐν αὐτοῖς ἔχοντα τούτοις. Λέ-
γουσι δὲ καὶ τὰ ὄμματα τῶν ὑῶν οὕτως ἐγκεκλάσθαι καὶ
κατεσπάσθαι ταῖς ὄψεσιν, ὥστε μηδενὸς ἀντιλαμβάνεσθαι
μηδέποτε τῶν ἄνω, μηδὲ προσορᾶν τὸν οὐρανὸν, ἂν μὴ
φερομένων ὑπτίων ἀναστροφήν τινα παρὰ φύσιν αἱ κόραι B
λάβωσιν· διὸ καὶ μάλιστα κραυγῇ χρώμενον τὸ ζῶον,

F. 11. προσβολῇ τὰ τοιαῦτα καταβόσκεσθαι] Subeſt quid vitii, quod minime ſanatur προβολῇ ex Palat. et Vatic. In ſcriptis omnibus et editis ante Steph. plures ſunt hiatus in priore hujus loci parte, hoc modo : ἀφοσιοῦσθαι * κυσιν ὅτι μάλιστα * οἱ βάρβαροι.

A. 3. ἐκγενομένης] Legendum ἐγγενομένης. Mox, τιθέμενοι τὰ τὴν γένεσιν. Tum ἐγκεκλάσθαι dedi ex H, pro ἐκκεκλάσθαι. Monuit et Reiſk.

nari, quod maxime barbari abhorrent a vitiliginibus et lepra, quas putant eſu harum carnium adſciſci. Etenim videmus ſuem ſub ventre plenum eſſe lepra et ſcabioſis maligne puſtulis : quæ ſane exiſtimantur a prava corporis affectione et corruptela eorum quæ intus ſunt in ſuperficiem erumpere. Porro autem ſuis victus ita turbidus et immundus non caret vitio: nullum enim animal videmus ita gaudere cœno ac ſordidis impuriſque locis : exceptis tamen iis animalibus quæ in cœno ac ſordidis impuriſque locis ortum ac nativitatem habent. Oculi etiam porcorum ita dicuntur confracti, et humi defixi, ut nihil eorum unquam cernant, quæ ſuperne ſunt, neque in cœlum intueantur, niſi ſupini contra naturam facti pupillas ſurſum obvertant,

ἡσυχάζειν ὅταν οὕτω φέρηται, καὶ σιωπᾷν καταπεθαμβημένον ἀηθείᾳ τὰ οὐράνια, καὶ κρείττονι φόβῳ τοῦ βοᾷν συνεχόμενον. Εἰ δὲ δεῖ καὶ τὰ μυθικὰ προσλαβεῖν, λέγεται μὲν ὁ Ἄδωνις ὑπὸ τοῦ συὸς διαφθαρῆναι· τὸν δὲ Ἄδωνιν, οὐχ ἕτερον, ἀλλὰ Διόνυσον εἶναι νομίζουσι· καὶ πολλὰ τῶν τελουμένων ἑκατέρῳ περὶ τὰς ἑορτὰς βεβαιοῖ τὸν λόγον. Οἱ δὲ παιδικὰ τοῦ Διονύσου γεγονέναι· καὶ
c Φανοκλῆς ἐρωτικὸς ἀνὴρ ὧδέ πως πεποίηκεν,

Εἰδὼς θεῖον Ἄδωνιν ὀρειφοίτης Διόνυσος
Ἥρπασεν, ἠγαθέην Κύπριν ἐποιχόμενος.

ideoque animal hoc, alias clamoſiſſimum, ubi ſupinatum fuerit, tacere attonitum inſolenti conſpectu cœli, conſtrictum majori metu quam qui admittat vociferationem. Si vero fabuloſa etiam licet huc adferre, fertur Adonis a ſue interfectus. Adonis autem idem qui Bacchus eſſe creditur: et multa peraguntur in utriuſque ſacrificiis, quæ fidem faciant huic ſententiæ. Alii Adonidem fuiſſe amaſium Bacchi autumant: et verſus eſt in hunc ſenſum, Phanoclis, amori dediti hominis,

Montivagus cernens divinum Bacchus Adonin,
Cyprum perluſtrans egregiam, rapuit.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ ϛ'.

Τίς ὁ παρὰ Ἰουδαίοις θεός.

QUÆSTIO VI.

Quis Judæorum Deus ſit.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ. ΛΑΜΠΡΙΑΣ. ΜΟΙΡΑΓΕΝΗΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

SYMMACHUS. LAMPRIAS. MOERAGENES

α'. ΘΑΥΜΑΣΑΣ δὲ τὸ ἐπὶ πᾶν ῥηθὲν ὁ Σύμμαχος, Ἆρα, ἔφη, σὺ τὸν πατριώτην θεὸν, ὦ Λαμπρία, εὔιον ὀρσιγύναικα μαινομέναις ἀνθέοντα τιμαῖσι, Διόνυσον ἐγγράφεις καὶ ὑποποιεῖς τοῖς Ἑβραίων ἀποῤῥήτοις; ἢ τῷ ὄντι λόγος ἐστί τις ὁ τοῦτον ἐκείνῳ τὸν αὐτὸν ἀποφαίνων; Ὁ δὲ Μοιραγένης ὑπολαβὼν, Ἔα τοῦτον, εἶπεν· ἐγὼ

C. 4. Πρόβλημα ϛ'.] Diſtinxi in ſuum caput: quod ita faciendum cum Index Capitum ſignificat, tum Caſaub. monuit ad Theophr. Char. IV. In omnibus libris perperam hæc Quæſtio antecedenti continuatur.

C. 14. εὔιον ὀρσιγύναικα—τιμαῖσι] Ita omnes libri. Vide notata ad p. 607. C.

I. HIC Symmachus admiratus admodum ea quæ erant dicta, An tu, inquit, gentilem noſtrum deum, O Lampria, *Evium et excitatorem mulierum* dictum, et *cujus gloria inſanientium floreat honoribus*, Hebræorum myſteriis tranſcribis atque adoptas? aut revera eſt ratio quædam, quæ Adonidem et Bacchum eundem eſſe demonſtret? Mœragenes autem ſuccurrens, Fac, ait, hunc miſſum. Ego, qui

γὰρ Ἀθηναῖος ὢν ἀποκρίνομαί σοι καὶ λέγω μηδένα
D ἄλλον εἶναι· καὶ τὰ μὲν πολλὰ τῶν εἰς τοῦτο τεκμηρίων
μόνοις ἐστὶ ῥητὰ καὶ διδακτὰ τοῖς μυουμένοις παρ' ἡμῖν ἐς
τὴν τριετηρικὴν παντέλειαν· ἃ δὲ λόγῳ διελθεῖν οὐ
κεκώλυται πρὸς φίλους ἄνδρας, ἄλλως τε καὶ παρ' οἶνον ἐπὶ τοῖς τοῦ θεοῦ δώροις, ἂν οὗτοι κελεύωσι, λέγειν
ἕτοιμος.

β'. Πάντων οὖν κελευόντων καὶ δεομένων, Πρῶτον μὲν, ἔφη, τῆς μεγίστης καὶ τελειοτάτης ἑορτῆς παρ' αὐτοῖς ὁ καιρὸς ἐστὶ καὶ ὁ τρόπος Διονύσῳ προσήκων. Τὴν γὰρ λεγομένην νηστείαν ἀκμάζοντι τρυγητῷ τραπέζας τε προτίθενται παντοδαπῆς ὀπώρας ὑπὸ σκηναῖς, καὶ
E καθιᾶσιν ἐκ κλημάτων μάλιστα καὶ κιττοῦ διαπεπλεγμέναις· καὶ τὴν προτέραν τῆς ἑορτῆς σκηνὴν ὀνομάζουσιν. Ὀλίγαις δὲ ὕστερον ἡμέραις ἄλλην ἑορτὴν, οὐκ ἂν δι' αἰνιγμάτων, ἀλλὰ ἄντικρυς Βάκχου καλουμένην, τελοῦσιν.

D. 11. ὑπὸ σκηναῖς, καὶ καθιᾶσιν] Vere Scaliger Ep. ccxxxii. corrigit, ὑπὸ σκηναῖς καὶ καλιάσιν.

Athenienſis ſum, reſpondeo tibi ac dico, diverſos neutiquam eſſe. Et quidem pleraque huc pertinentia argumenta, iis duntaxat nota ſunt et dici fas eſt, qui apud nos perfecto triennali ſacro initiati ſunt. Quæ vero edifferere inter amicos nulla religio prohibet, maxime apud vinum et dona Bacchi, ea ſi iſti jubent, paratus ſum proferre.

II. Cum juberent et flagitarent omnes, Primum, inquit, maximæ et perfectiſſimæ Judæorum ſolennitatis et tempus et modus cum Bacchi ſacris congruit. Quod enim ipſi vocant Jejunium, id ſic celebrant, ut maxime fervente vindemia proponant menſas, in quibus expoſitæ ſint omnis generis fruges, ſub tabernaculis et nidis potiſſimum e palmitibus et hedera contextis: et diem quæ feſtum antecedit, Tabernaculariam nominant. Paucis vero poſt diebus aliam feſtivitatem non obſcure, ſed omnino aperte Baccho nuncu-

Ἔστι δὲ καὶ κρατηροφορία τις ἑορτὴ καὶ θυρσοφορία παρ' αὐτοῖς, ἐν ᾗ θύρσους ἔχοντες εἰς τὸ ἱερὸν εἰσίασιν· εἰσελθόντες δὲ ὅ,τι δρῶσιν οὐκ ἴσμεν· εἰκὸς δὲ Βακχείαν εἶναι τὰ ποιούμενα· καὶ γὰρ σάλπιγξι μικραῖς, ὥσπερ Ἀργεῖοι τοῖς Διονυσίοις, ἀνακαλούμενοι τὸν θεὸν χρῶνται· καὶ κιθαρίζοντες ἕτεροι προσίασιν, οὓς αὐτοὶ Λευΐτας προσονομάζουσιν, εἴτε παρὰ τὸν Λύσιον, εἴτε μᾶλλον παρὰ τὸν Εὔιον τῆς ἐπικλήσεως γεγενημένης. Οἶμαι δὲ καὶ τὴν τῶν Σαββάτων ἑορτὴν μὴ παντάπασιν ἀπροσδιόνυσον εἶναι. Σάββους γὰρ καὶ νῦν ἔτι πολλοὶ τοὺς Βάκχους καλοῦσι, καὶ ταύτην ἀφιᾶσι τὴν φωνὴν ὅταν ὀργιάζωσι τῷ θεῷ * σιν ἐστὶ δήπου καὶ παρὰ Δημοσθένους λαβεῖν καὶ παρὰ Μενάνδρου. Καὶ οὐκ ἄπο τρόπου τις ἂν φαίη, τοῦτο μὴ πεποιῆσθαι πρός τινα σέβησιν, ἣ κατέχει τοὺς

E. 5. κρατηροφορία] Turneb. Amiot. Baſ. Xyl. κραδηφορία. Mez. κλαδηφορία.

F. 6. θεῷ * σιν ἐστὶ] Scaliger l. l. corrigit θεῷ· ὧν πίστιν ἐστί. Reiſkius, θεῷ, οἷον ἐστι.

F. 7. Καὶ οὐκ ἄπο τρόπου—σέβησιν] Ita Steph. Omnes alii libri et ſcripti et editi, Καὶ οὐκ ἀπὸ * πού τις ἂν φαίη τοῦ ἅμα πεποιῆσθαι πρὸς τὴν ἀσέβησιν. Legendum, Καὶ οὐκ ἄπο τρόπου τις ἂν φαίη τοὔνομα πεποιῆσθαι πρός τινα σόβησιν: quod partim monuerunt Turneb. Anon. Mez. Reiſk.

patam celebrant. Eſt etiam ſolenne apud eos feſtum cradephoria a palmitibus geſtandis, et thyrſophoria, ubi thyrſos geſtantes in templum intrant: quid intus faciant, ignoro; credibile eſt Bacchi ab iis ſacra peragi: nam et tubis exiguis, ſicut Argivi Bacchanalibus, utuntur ad evocationem numinis: et alii progrediuntur citharis ludentes, quos ipſi Levitas appellant, ſive a Lyſio, ſive ab Euio (utraque vox Baccho congruit) ita dictos. Opinor etiam Sabbatorum ferias non plane a Baccho eſſe alienas. Quod enim Sabbos etiamnum multi Bacchos appellent, eamque edant vocem dum orgia Bacchi celebrant licet et e Demoſthene oſtendere, et e Menandro. Et non abs re quis dicat nomen factum eſſe ab illa tumultuatione, quam Græ-

672 βακχεύονται. Αὐτοὶ δὲ τῷ λόγῳ μαρτυροῦσιν ὅταν σάβ-
βατον τιμῶσι, μάλιστα μὲν πίνειν καὶ οἰνοῦσθαι παρακαλοῦν-
τες ἀλλήλους· ὅταν δὲ κωλύει τι μεῖζον, ἀπογεύεσθαί γε
πάντως ἀκράτου νομίζοντες. Καὶ ταῦτα μὲν εἰκότα φαίη
τις ἂν εἶναι· κατὰ κράτος ἐν αὐτοῖς, πρῶτον μὲν ὁ ἀρ-
χιερεὺς ἐλέγχει, μιτροφόρος τε προϊὼν ἐν ταῖς ἑορταῖς,
καὶ νεβρίδα χρυσόπαστον ἐνημμένος, χιτῶνα δὲ ποδήρη
φορῶν καὶ κοθόρνους· κώδωνες δὲ πολλοὶ κατακρέμανται
τῆς ἐσθῆτος, ὑποκομποῦντες ἐν τῷ βαδίζειν· ὡς καὶ παρ'
B ἡμῖν ψόφοις χρῶνται περὶ τὰ νῦν τέλεια, καὶ χαλκο-
δρυτὰς τοῦ θεοῦ τιθήνας προσαγορεύουσι· καὶ ὁ δεικνύ-
μενος ἐν τοῖς ἐναντίοις τοῦ μετεώρου θύρσος ἐντετυπω-
μένος καὶ τύμπανα· ταῦτα γὰρ οὐδενὶ δήπουθεν ἄλλῳ θεῷ

A. 1. ὅταν σάββατον] ὅταν, pro vulgato ὅτι, eſt ex Palat. qui cum Vatic. σάβ-βατα habet.

A. 5. ἐν αὐτοῖς, πρῶτον] Forte δὲ τοὺς ἐναντιουμένους πρῶτον &c.

B. 1. νῦν τέλεια] Verius legatur νυκτέλια ex T. V. Amiot. Anon. Mez.

B. 1. χαλκοδρυτὰς] χαλκοδρυστὰς E. H. Venet. Flor. χαλκοκροδυστὰς Palat.

B 3. ἐναντίοις—προσήκειν] Forte ἐνωπίοις—προσέοικεν: prius ex conjectura; poſterius ex Flor. quamquam et προσήκει legi poſſit cum Mez. Mox μὲν delendum videtur.

ci vocant σόβησιν, qua tenentur bacchantes. Ipſi autem huic ſermoni teſtimonium dicunt: Sabbatum enim colentes, maxime ad bibendum et ebrietatem invicem ſeſe invitant: aut ſi qua gravior res obſtet, omnino quidem guſtare merum in more habent. Has fortaſſe aliquis eſſe conjecturas aſſerat. Sed alia ſunt argumenta, quæ plane noſtram demonſtrent ſententiam. Primum enim arguit hoc pontifex maximus, qui feſtis diebus mitratus ingreditur, hinnuli pellem auro contectam indutus, tunicamque ad talos pertinentem geſtans, et cothurnos: multa autem tintinnabula dependent de veſte, quæ inter ambulandum ſtrepitum edunt; [ut et apud nos ſonitibus utuntur in Sacris Nocturnis, et *æratas* dei nutrices appellant]: monſtraturque in adverſis ſublimi thyrſus expreſſus, et tympana. Quæ ſane non alii deo, quam Baccho, conveniunt. Porrò

ἢ Διονύσῳ προσήκειν. Ἔτι τοίνυν μέλι μὲν οὐ προσφέρουσι ταῖς ἱερουργίαις, ὅτι δοκεῖ φθείρειν τὸν οἶνον κεραννύμενον, καὶ τοῦτο ἦν σπονδὴ καὶ μέθυ πρὶν ἄμπελον φανῆναι. Καὶ μέχρι νῦν τῶν τε βαρβάρων οἱ μὴ πίνοντες οἶνον, μελίτειον πίνουσιν, ὑποφαρμάσσοντες τὴν γλυκύτητα οἰνώδεσι ῥίζαις καὶ αὐστηραῖς. Ἕλληνές τε νηφάλια ταῦτα καὶ μελίσπονδα θύουσιν, ὡς ἀντίθετον φύσιν μάλιστα τοῦ μέλιτος πρὸς τὸν οἶνον ἔχοντος. Ὅτι δὲ τοῦτο C
νομίζουσι, κἀκεῖνο σημεῖον οὐ μικρόν ἐστι, τὸ πολλῶν τιμωριῶν οὐσῶν παρ' αὐτοῖς, μίαν εἶναι μάλιστα διαβεβλημένην τὴν οἴνου τοὺς κολαζομένους ἀπείργουσαν, ὅσον ἂν τάξῃ χρόνον ὁ κύριος τῆς κολάσεως· τοὺς δὲ οὕτω κολα——

Λείπει τὰ λοιπὰ τοῦ τετάρτου.

B. 5. μέλι μὲν—τοῦτο νομίζουσι] Delendum μὲν. Mox μέθυ ex Palat. pro vulgato μέθη. Tum malim revocari ποιοῦντες quod omnes noſtri libri habent Ald. Baſ. Xyl. E. H. Venet. Flor. Palat. Vatic. loco πίνοντες quod Steph. ſumſit a Schotto et Anon. Porro ταῦτα mutandum in τὰ αὐτά. Denique τοῦτο eſt ex E. H. pro τοῦτον.

autem mel ſacrificiis non adhibent: quod ejus admixtione vinum corrumpi videatur, eoque libabatur et ebrietas parabatur antequam vitis exſtitiſſet. Et hodieque barbari qui vino carent, mulſum bibunt, dulcedinem radicibus auſteris et vini ſaporem æmulantibus medicantes: et Græci Nephalia, (id eſt ſobria,) hæc, et libationes melleas diis offerentes, eadem offerunt; quod vino maxime adverſam naturam mel habeat. Bacchum vero a Judæis coli, id quoque argumento non levi eſt, quod inter multas pœnarum formas una maxime odioſa eſt, qua vino interdicitur damnatus ad certum tempus, quod a judice præſcribitur: qui autem ſic puni—*

Deſunt reliqua hujus libri.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ Ε.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

α΄. Διὰ τί τῶν μιμȣμένων τȣ̀ς ὀργιζομένȣς καὶ λυπȣμένȣς ἡδέως ἀκȣ́ομεν, αὐτῶν δὲ τῶν ἐν τοῖς πάθεσιν ὄντων ἀηδῶς.

β΄. Ὅτι παλαιὸν ἦν ἀγώνισμα τὸ τῆς ποιητικῆς.

γ΄. Τίς αἰτία δι᾽ ἣν ἡ πίτυς ἱερὰ Ποσειδῶνος ἐνομίσθη καὶ Διονύσȣ· καὶ ὅτι τὸ πρῶτον ἐστεφάνȣν τῇ πίτυϊ τȣ̀ς Ἴσθμια νικῶντας, ἔπειτα σελίνῳ, νυνὶ δὲ πάλιν τῇ πίτυϊ.

δ΄. Περὶ τȣ̃ "Ζωρότερον δὲ κέραιρε."

ε΄. Περὶ τῶν πολλȣ̀ς ἐπὶ δεῖπνον καλȣ́ντων.

ϛ΄. Τίς ἡ αἰτία τῆς ἐν ἀρχῇ στενοχωρίας τῶν δειπνȣ́ντων, εἶτα ὕστερον εὐρυχωρίας.

ζ΄. Περὶ τῶν καταβασκαίνειν λεγομένων.

η΄. Διὰ τί τὴν μηλέαν ἀγλαόκαρπον ὁ ποιητὴς εἶπεν, Ἐμπεδοκλῆς δὲ ὑπέρφλοια τὰ μῆλα.

θ΄. Τίς ἡ αἰτία δι᾽ ἣν ἡ συκέα, δριμύτατον ȣ̓͂σα δένδρον, γλυκύτατον παρέχει τὸν καρπόν.

ι΄. Τίνες οἱ περὶ ἅλα καὶ κύμινον· ἐν ᾧ καὶ, Διὰ τί τὸν ἅλα θεῖον ὁ ποιητὴς εἶπεν.

D # ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

PLUTARCHI

CONVIVALIUM DISPUTATIONUM

LIBER QUINTUS.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

ΠΕΡΙ τῶν τῆς ψυχῆς καὶ σώματος ἡδονῶν, ὦ Σόσσιε Σενεκίων, ἣν σὺ νῦν ἔχεις γνώμην, ἐμοὶ γοῦν ἄδηλόν ἐστιν.

—— ἐπειὴ μάλα πολλὰ μεταξὺ,
Οὔρεά τε σκιόεντα, θάλασσά τε ἠχήεσσα·

E πάλαι γε μὴν ἐδόκεις μὴ πάνυ τι συμφέρεσθαι μηδὲ ἐπαινεῖν τοὺς οὐδὲν ἴδιον τῇ ψυχῇ τερπνὸν οὐδὲ χαρτὸν

PROŒMIUM.

QUIS hoc tempore tuus, Soſſi Senecio, ſit de voluptatibus animi et corporis ſenſus, mihi quidem ignotum eſt,

--- multi dirimunt quoniam nos
Umbroſi montes, atque obſtreperi maris undæ.

Olim ſane mihi videbare non admodum amplecti aut probare eorum ſententiam, qui animo nullam peculiarem de-

οὐδὲ αἱρετὸν ὅλως, ἀλλ' ἀτεχνῶς τῷ σώματι παραζῶσαν αὐτὴν οἰομένους τοῖς ἐκείνου συνεπιμειδιᾶν πάθεσι, καὶ πάλιν αὖ συνεπισκυθρωπάζειν, ὥσπερ ἐκμαγεῖον ἢ κάτοπτρον εἰκόνας καὶ εἴδωλα τῶν ἐν σαρκὶ γινομένων αἰσθήσεων ἀναδεχομένην. Ἄλλοις τε γὰρ πολλοῖς ἁλίσκεται ψευδὲς τὸ ἀφιλόκαλον τοῦ δόγματος, ἔν τε τοῖς πότοις οἱ ἀστεῖοι καὶ χαρίεντες εὐθὺς μετὰ τὸ δεῖπνον ἐπὶ τοὺς λόγους, ὥσπερ δευτέρας τραπέζας, φερόμενοι, καὶ διὰ λόγων F
εὐφραίνοντες ἀλλήλους, ὧν σώματι μέτεστιν οὐδὲν ἢ βραχὺ παντάπασιν, ἴδιόν τι τοῦτο τῇ ψυχῇ ταμιεῖον εὐπαθειῶν ἀποκεῖσθαι μαρτυροῦσι, καὶ τὰς ἡδονὰς μόνας εἶναι τῆς ψυχῆς, ἐκείνας δὲ ἀλλοτρίας, προσαναχρωννυμένας τῷ σώματι. Ὥσπερ οὖν αἱ τὰ βρέφη ψωμίζουσαι τροφοὶ μικρὰ μετέχουσι τῆς ἡδονῆς· ὅταν δ' ἐκεῖνα κο-

E. 8. ψευδὲς] Sumſi a T. V. Stephanus dedit ψευδέσι cum Anon. et Vatic. Ceteri, Ald. Baſ. Xyl. E. H. Palat. habent ψεῦδος, hinc Mez. fecit ψευδῶς.

F. 4. τὰς ἡδονὰς] Legendum ταύτας ἡδονάς: hoc enim ſatis, nec opus ταύτας τὰς ἡδονὰς ut corrigunt T. V. Mox Ὥσπερ οὖν ſumſimus a Xyl. T. V. pro Ὥσπερ νῦν: item κορέσωσι pro κορεσθῶσι ex T. V. κλαυθμυρισμῶν, pro κλαυθμυρισμὸν, ex Palat. Leonic. Schott. T. V. B. Xyl. Mez.

lectationem, nullum proprium gaudium, nihil quod pro ſe ipſe expeteret concedebant: ſed eum ſimpliciter vitam corporis comitari, ejuſque affectionibus una vel gaudere, vel mœrere cenſebant, utpote qui, inſtar materiæ formas in ſe admittentis rerum, aut in morem ſpeculi ſimulachra eorum quæ carnis ſenſibus accidunt recipientis, adfectus eſſet. Cujus illiberalis opinionis falſitas cum multis aliis detegitur argumentis, tum in conviviis urbani atque belli homines ſtatim a cœna ad colloquium veluti ſecundas menſas ſe conferentes, iiſque invicem oblectantes, unde ne tantillum quidem voluptatis in corpus redit, teſtantur ſuum eſſe peculiarem penum voluptatibus animi, propriaſque ei voluptates, alienas reliquas quæ corporis contagio percipiuntur. Sicut igitur nutrices, quæ cibum infantibus præbent, parum percipiunt voluptatis: ſaturatis autem iis et

ρέσωσι καὶ κοιμίσωσι παυσάμεναι κλαυθμυρισμῶν, τηνικαῦτα καθ' ἑαυτὰς γινόμεναι, τὰ πρόσφορα σιτία
673 καὶ ποτὰ λαμβάνουσι καὶ ἀπολαύουσιν· οὕτως ἡ ψυχὴ τῆς περὶ πόσιν καὶ βρῶσιν ἡδονῶν μετέχει, ταῖς τοῦ σώματος ὀρέξεσι, δίκην τιτθῆς, ὑπηρετοῦσα, καὶ χαριζομένη δεομένῳ, καὶ πραΰνουσα τὰς ἐπιθυμίας· ὅταν δὲ ἐκεῖνο μετρίως ἔχῃ, καὶ ἡσυχάσῃ, πραγμάτων ἀπαλλαγεῖσα καὶ λατρείας, ἤδη τὸ λοιπὸν ἐπὶ τὰς αὑτῆς ἡδονὰς τρέπεται, λόγοις εὐωχουμένη καὶ μαθήμασι καὶ ἱστορίαις, καὶ τῷ ζητεῖν τι ἀκούειν τῶν περιττῶν. Καὶ τί ἄν τις λέγοι περὶ τούτων, ὁρῶν ὅτι καὶ οἱ φορτικοὶ καὶ ἀφιλόλογοι μετὰ τὸ δεῖπνον ἐφ' ἡδονὰς ἑτέρας τοῦ σώματος ἀπωτάτω τὴν διάνοιαν ἀπάγουσιν, αἰνίγματα καὶ γρίφους καὶ
B θέσεις ὀνομάτων ἐν ἀριθμοῖς ὑποσύμβολα προβάλλοντες; Ἐκ τούτου δὲ καὶ μίμοις καὶ ἠθολόγοις, καὶ Μενάνδρῳ καὶ τοῖς Μένανδρον ὑποκρινομένοις, τὰ συμπό-

B. 1. ὑποσύμβολα] Forte καὶ σύμβολα. Porro σώματος, pro ὄμματος, ex T. Amiot. Mez. Tum φιλοθέαμον, pro φιλόθεσμον, e Xyl. Amiot. Anon. Mez.

fletu miſſo dormire orſis, ipſæ tum pro ſe commodo cibo potuque fruuntur: ita animus in partem venit voluptatum quæ edendo bibendoque percipiuntur, corporis appetitionibus in morem nutricis inſerviens, ejuſque deſideriis ſe accommodans, concupiſcentiamque demulcens: ubi vero illud mediocriter affectum conquievit, ibi tum defunctus ſuo miniſterio et negotiis vacuus exinde ſuas ad voluptates convertitur, diſputationibus ſe recreans et diſciplinis, hiſtoriiſque et ſubtilium rerum quæſtionibus. Et quid de his dicam? cum videamus importunos homines, et a literis humanioribus alienos, a cœna animum ad alias voluptates quam longiſſime a corpore abducere, ænigmata, griphos, et nomina certo numerorum ſymbolo tecta proponendo. Atque hinc mimis, ethologis, Menandroque et ejus fabulas agentibus, locum convivia ceſſerunt: non quod dolorem aliquem corpori

σια χώραν ἔδωκεν, οὐδεμίαν ἀλγηδόνα τοῦ σώματος ὑπεξαιρουμένοις, οὐδὲ ποιοῦσι λείαν ἐν σαρκὶ καὶ προσηνῆ κίνησιν, ἀλλ' ὅτι τὸ φύσει φιλοθέαμον ἐν ἑκάστῳ καὶ φιλόσοφον, τῆς ψυχῆς ἰδίαν τινὰ χάριν ζητεῖ καὶ τέρψιν, ὅταν τῆς περὶ τὸ σῶμα θεραπείας καὶ ἀσχολίας ἀπαλλαγῶμεν.

demerent hi, aut lenem carni blandumque motum adferrent: ſed quod naturalis in animo uniuſcujuſque contemplandi et philoſophandi cupiditas ſuam quandam delectationem requirit, poſtquam occupationibus et miniſteriis quæ corpori impendimus, liberati ſumus.

C

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Α'.

Διὰ τί τῶν μιμουμένων τοὺς ὀργιζομένους καὶ λυπουμένους ἡδέως ἀκούομεν· αὐτῶν δὲ τῶν ἐν τοῖς πάθεσιν ὄντων, ἀηδῶς.

QUÆSTIO I.

Cur cum voluptate quadam audiamus eos, qui iratorum vel mœrentium geſtus repræſentant: iratos aut dolentes vere, moleſte feramus.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΒΟΗΘΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

PLUTARCHUS. BOETHUS.

α'. ΠΕΡΙ ὧν ἐγένοντο λόγοι, καὶ σοῦ παρόντος ἐν Ἀθήναις ἡμῖν, ὅτε Στράτων ὁ κωμῳδὸς εὐημέρησεν· ἦν γὰρ αὐτοῦ πολὺς λόγος, ἑστιωμένων ἡμῶν παρὰ Βοήθῳ τῷ Ἐπικουρείῳ· συνεδείπνουν δὲ οὐκ ὀλίγοι τῶν ἀπὸ τῆς αἱρέσεως· εἶτα οἱονεὶ φιλολόγοις περιέστησεν ἡ τῆς κωμῳ-
D δίας μνήμη τὸν λόγον εἰς ζήτησιν αἰτίας, δι' ἣν ὀργιζομένων ἢ λυπουμένων ἢ δεδιότων φωνὰς ἀκούοντες ἀχθό-

I. TALES diſputationes habitæ ſunt nobis, etiam, te præſente, Athenis, quum Strato comœdiam docendo magnam reportaſſet laudem: frequentes enim de ipſo ſermones erant convivantibus nobis apud Boëthum Epicureum, multiſque ejuſdem ſectæ ad cœnam adhibitis. Deinde quod fieri inter doctos adſolet, comœdiæ mentio ſermonem eo deduxit, ut quæreretur, *Qua de cauſſa iratorum, do-*

μεθα καὶ δυσκολαίνομεν, οἱ δὲ ὑποκρινόμενοι ταῦτα τὰ πάθη, καὶ μιμούμενοι τὰς φωνὰς αὐτῶν καὶ τὰς διαθέσεις εὐφραίνουσιν ἡμᾶς. Ἐκείνων μὲν οὖν ἁπάντων σχεδὸν εἷς ἦν ὁ λόγος· ἔφασαν γὰρ, Ἐπειδὴ κρείττων ὁ μιμούμενός ἐστι τοῦ πάσχοντος ἀληθῶς, καὶ τῷ μὴ πεπονθέναι διαφέρει, συνιέντας ἡμᾶς τούτου τέρπεσθαι καὶ χαίρειν.

β'. Ἐγὼ δὲ, καίπερ ἐν ἀλλοτρίῳ χορῷ πόδα τιθεὶς, εἶπον, Ὅτι φύσει λογικοὶ καὶ φιλότεχνοι γεγονότες, πρὸς τὸ λογικῶς καὶ τεχνικῶς περαινόμενον οἰκείως διακείμεθα, καὶ θαυμάζομεν ἂν ἐπιτυγχάνηται. Καθάπερ E
γὰρ ἡ μέλιττα τῷ φιλόγλυκυς εἶναι, πᾶσαν ὕλην, ᾗ τι μελιτῶδες ἐγκέκραται, περιέπει καὶ διώκει· οὕτως ὁ ἄνθρωπος γεγονὼς φιλότεχνος καὶ φιλόκαλος, πᾶν ἀποτέλεσμα καὶ πρᾶγμα νοῦ καὶ λόγου μετέχον, ἀσπάζεσθαι καὶ ἀγαπᾷν πέφυκεν. Εἰ γοῦν παιδίῳ μικρῷ προθείη τις ὁμοῦ μικρὸν μὲν ἄρτον, ὁμοῦ δὲ πεπλασμένον ἐκ τῶν

E. 6. παιδίῳ—κυνίδιον] Legendum παιδίῳ προθείη τις ὁμοῦ μὲν μικρὸν ἄρτον, ὁμοῦ δὲ μικρὸν ἐκ τῶν αὐτῶν ἀλεύρων πεπλασμένον κυνίδιον—.

lentium, aut metuentium ſibi, voces non ſine moleſtia audimus: qui vero iſtos animi motus imitando exprimunt, voceſque et geſtus referunt eorum, nos delectant. Iſti omnes uno fere ore hanc adferebant rationem: Præſtare imitatorem vere ſic adfecto, eo quod ipſe ſic adfectus non ſit: idque nos ſentientes delectari et gaudere.

II. Ego autem, tametſi pedem in alieno, quod aiunt, choro ponerem, tamen hæc dixi, Cum natura ſimus ratione præditi, artiumque amantes, iis quæ ſcite et artificioſe aguntur, idque feliciter, familiariter afficimur, eaque admiramur. Nam veluti apis ob ſtudium dulcedinis ſuum omnem materiam, cui melleum aliquid inſit, conſectatur: ita homo natura artium ſtudioſus et pulchritudinis, omne opus, omnem actionem, quæ mente ac ratione conſtant, amplectitur et diligit. Itaque ſi pueruło proponas juxta parvum panem, et catellum vel buculam e farinis effictam, ad hoc illum, non ad

ἀλεύρων κυνίδιον ἢ βοΐδιον, ἐπὶ τοῦτ' ἂν ἴδοις φερόμενον· καὶ ὁμοίως ἀργύριον ἄσημον, ἕτερος δὲ ζῴδιον ἀργυροῦν ἢ
F ἔκπωμα παρασταίη διδοὺς, τοῦτ' ἂν λάβοι μᾶλλον ᾧ τὸ τεχνικὸν καὶ λογικὸν ἐνορᾷ καταμεμιγμένον. Ὅθεν καὶ τῶν λόγων τοῖς ᾐνιγμένοις χαίρουσι μᾶλλον οἱ τηλικοῦτοι, καὶ τῶν παιδιῶν ταῖς περιπλοκήν τινα καὶ δυσκολίαν ἐχούσαις· ἕλκει γὰρ ὡς οἰκεῖον ἀδιδάκτως τὴν φύσιν τὸ γλαφυρὸν καὶ πανοῦργον. Ἐπεὶ τοίνυν ὁ μὲν ἀληθῶς ὀργιζόμενος ἢ λυπούμενος ἔν τισι κοινοῖς πάθεσι καὶ μιμήμασιν ὁρᾶται, τῇ δὲ μιμήσει πανουργία τις ἐμφαίνεται
674 καὶ πιθανότης, ἄν περ ἐπιτυγχάνηται, τούτοις μὲν ἥδεσθαι πεφύκαμεν, ἐκείνοις δὲ ἀχθόμεθα. Καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν θεαμάτων ὅμοια πεπόνθαμεν· ἀνθρώπους μὲν γὰρ ἀποθνήσκοντας καὶ νοσοῦντας, ἀνιαρῶς ὁρῶμεν· τὸν δὲ γεγραμμένον Φιλοκτήτην, καὶ τὴν πεπλασμένην Ἰοκάστην, ἧς φασιν εἰς τὸ πρόσωπον ἀργύρου τι συμμίξαι τὸν τεχ-

E. 9. καὶ ὁμοίως ἀργύριον] Legendum Καὶ ὁμοίως εἴ τις ἀργύριον, ut Amiot. T. V.
F. 7. μιμήμασιν] Corrigendum κινήμασιν cum Salmaſ. et Reiſk.

panem, ferri cernes: itemque ſi rude argentum, et ſimul argenteum animalculum aut poculum præbeas, id potius deliget, cui videt aliquid rationis et artis eſſe admixtum. Itaque iſtiuſmodi homines etiam magis delectantur ænigmatibus, et jocis aliquid involucri ac difficultatis habentibus; nam elegantia et ſubtilitas naturam, utpote ei familiaris, nemine docente ad ſe trahit. Quoniam ergo is qui vere iraſcitur aut dolet, in quibuſdam communibus adfectionibus et motibus cernitur, in imitatione autem calliditas et probabilitas viſitur, ſiquidem ea ſucceſſu non careat, his delectari ſolemus, offendi iſtis. Etenim eodem nos modo adficiunt ſpectacula. Homines enim morientes aut morbo conflictatos ſine moleſtia non videmus. Philoctetam pictum, et effictam Jocaſtam (in cujus faciem aliquid argenti admiſcuiſſe ferunt

νίτην, ὅπως ἐκλιπόντος ἀνθρώπου καὶ μαραινομένου λάβῃ περιφάνειαν ὁ χαλκὸς, ἡδόμεθα καὶ θαυμάζομεν. Τοῦτο δὲ, εἶπον, ἄνδρες Ἐπικούρειοι, καὶ τεκμήριόν ἐστι μέγα τοῖς Κυρηναϊκοῖς πρὸς ὑμᾶς τοῦ μὴ περὶ τὴν ὄψιν εἶναι, μηδὲ περὶ τὴν ἀκοὴν, ἀλλὰ περὶ τὴν διάνοιαν ἡμῶν, τὸ ἥδεσθαι ἐπὶ τοῖς ἀκούσμασι καὶ θεάμασιν. Ἀλεκτορὶς γὰρ βοῶσα B
συνεχῶς καὶ κορώνη, λυπηρὸν ἄκουσμα καὶ ἀηδές ἐστιν· ὁ δὲ μιμούμενος ἀλεκτορίδα βοῶσαν καὶ κορώνην, εὐφραίνει. Καὶ φθισικοὺς μὲν ὁρῶντες, δυσχεραίνομεν· ἀνδριάντας δὲ καὶ γραφὰς φθισικῶν ἡδέως θεώμεθα, τῷ τὴν διάνοιαν ὑπὸ τῶν μιμημάτων ἄγεσθαι καὶ κατὰ τὸ οἰκεῖον. Ἐπεὶ τί πάσχοντες, ἢ τίνος ἔξωθεν γενομένου πάθους, τὴν Παρμένοντος ὗν οὕτως ἐθαύμασαν, ὥστε παροιμιώδη γενέσθαι; Καίτοι φασὶ τοῦ Παρμένοντος εὐδοκιμοῦντος ἐπὶ τῇ μιμήσει,

A. 7. ἀνθρώπου] Ita diſerte Ald. Baſ. Xyl. Palat. Vatic. et per compendium ἀνου E. F. expreſſit etiam Amiot. Steph. tamen, ſive conſilio ſive operarum errore, dedit ἀργυρ∴.

A. 8. περιφάνειαν—θαυμάζομεν] Forte ἐπιφάνειαν. V. Stephanus et Reiſk. ἡδόμεθα ὁρῶντες κ. θ. quod non magnopere deſiderem.

A. 10. πρὸς ὑμᾶς] Sic E. H. Schott. Xyl. verſ. Mez. Vulgo, πρὸς ἡμᾶς.

B. 6. καὶ κατὰ] Delendum καί.

artificem, ut æs hominis exanimati et contabeſcentis ſpeciem in ſuperficie referret) cum voluptate ſpectamus et admiramur. Atque hoc, aiebam, contra vos Epicureos Cyrenaicis non leve eſt argumentum, non circa viſum aut auditum, ſed in animo eſſe oblectationem quæ e ſpectaculis et auditionibus percipitur. Quippe gallina continenter vociferans, et cornix, moleſtum eſt ingratumque auditu: qui autem gallinæ cantum imitatur aut cornicis, is voluptatem adfert. Et tabe correptos non adſpicimus abſque moleſtia: eorundem ſimulachra ſpectare nobis eſt volupe, quia nimirum animus imitatione trahitur: quod quidem ejus naturæ convenit. Alioquin enim quid paſſi, aut qua extrinſecus adfectione accidente, Parmenonis ſuem ita admirati ſunt homines, ut in proverbium abiret? Et quidem ferunt Parmenone ob hanc rem celebrato, quoſdam

ζηλοῦντας ἑτέρους ἀντεπιδείκνυσθαι· προκατειλημμένων δὲ
C τῶν ἀνθρώπων καὶ λεγόντων, Εὖ μὲν, ἀλλ' οὐδὲν πρὸς τὴν Παρμένοντος ὗν, ἕνα λαβόντα δελφάκιον ὑπὸ μάλης, προσελθεῖν· ἐπεὶ δὲ καὶ τῆς ἀληθινῆς φωνῆς ἀκούοντες ὑπεφθέγγοντο, Τί οὖν αὕτη πρὸς τὴν Παρμένοντος; συναφεῖναι τὸ δελφάκιον εἰς τὸ μέσον, ἐξελέγχοντα τῆς κρίσεως τὸ πρὸς δόξαν, οὐ πρὸς ἀλήθειαν. Ὧ μάλιστα δῆλόν ἐστιν ὅτι τὸ αὐτὸ τῆς αἰσθήσεως πάθος οὐχ ὁμοίως διατίθησι τὴν ψυχὴν, ὅταν μὴ προσῇ δόξα τοῦ λογικῶς ἢ φιλοτίμως περαίνεσθαι τὸ γινόμενον.

idem æmulando certaſſe: cumque homines præjudicio occupati dicerent, *Bene hoc, ſed nihil ad Parmenonis ſuem*, quendam cum porcello ſub axilla geſtato prodiiſſe: et cum vero ſuis grunnitu homines tamen dicerent, *Et quid hoc ad Parmenonis ſuem*; eum emiſſo in medium porcello arguiſſe, non veritatem eos in judicando, ſed opinionem ſequi. Quo maxime fit manifeſtum, eandem ſenſus adfectionem non eodem modo animum adficere, niſi accedat perſuaſio, id quod fit ſtudioſe et cum ratione confici.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Β′. D

Ὅτι παλαιὸν ἦν ἀγώνισμα τὸ τῆς ποιητικῆς.

QUÆSTIO II.

Poëticam concertationem antiquam fuiſſe.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΠΕΤΡΑΙΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

PLUTARCHUS. PETRÆUS.

ἘΝ Πυθίοις ἐγίνοντο λόγοι περὶ τῶν ἐπιθέτων ἀγωνισμάτων, ὡς ἀναιρετέα. Παραδεξάμενοι γὰρ ἐπὶ τρισὶ τοῖς καθεστῶσιν ἐξ ἀρχῆς, αὐλητῇ Πυθικῷ, καὶ κιθαριστῇ, καὶ κιθαρῳδῷ, τὸν τραγῳδὸν ὥσπερ πύλης ἀνοιχθείσης, οὐκ ἀντέσχον ἀθρόοις συνεπιτιθεμένοις καὶ συνεισιοῦσι παντοδαποῖς E ἀκροάμασιν· ὑφ' ὧν ποικιλίαν μὲν ἔσχεν οὐκ ἀηδῆ καὶ πανηγυρισμὸν ὁ ἀγών, τὸ δὲ αὐστηρὸν καὶ μουσικὸν οὐ διεφύλαξεν, ἀλλὰ καὶ πράγματα τοῖς κρίνουσι παρέσχε, καὶ πολλάς, ὡς εἰκός, ἡττωμένων πολλῶν ἀπεχθείας. Οὐχ

CUM Pythia celebrarentur, diſputatum fuit de abolendis adſcititiis certaminibus. Nam cum ultra ea quæ tria erant antiquitus inſtituta certamina, tibicinis Pythici, cithariſtæ, et citharœdi, admiſſus eſſet tragœdus: quaſi porta aperta jam non reſiſti potuit confertim irrumpentibus omnis generis auditionibus: atque inde varietas quidem certamini non injucunda et feſtivitas parta eſt: ſeveritas tamen et elegantia deminuta: et cum judicibus multum moleſtiæ factum eſt, tum multæ, ut ſolet, multis victis, inimi-

ἥκιστα δὲ τὸ τῶν λογογράφων καὶ ποιητῶν ἔθνος ᾤοντο δεῖν
ἀποσκευάσασθαι τοῦ ἀγῶνος, οὐχ ὑπὸ μισολογίας,
ἀλλὰ πολὺ πάντων τῶν ἀγωνιστῶν γνωριμωτάτους ὄντας, ἐ-
δυσωποῦντο τούτους καὶ ἤχθοντο, πάντας ἡγούμενοι χαρίεν-
τας, οὐ πάντων δὲ νικᾷν δυναμένων. Ἡμεῖς οὖν ἐν τῷ
συνεδρίῳ παρεμυθούμεθα τοὺς καθεστῶτα κινεῖν βουλομέ-
F νους, καὶ τῷ ἀγῶνι καθάπερ ὀργάνῳ πολυχορδίαν καὶ πολυ-
φωνίαν ἐπικαλοῦντας. Καὶ παρὰ τὸ δεῖπνον, ἑστιῶντος
ἡμᾶς Πετραίου τοῦ ἀγωνοθέτου, πάλιν ὁμοίων λόγων προσ-
πεσόντων ἠμυνόμεθα τῇ μουσικῇ· τὴν δὲ ποιητικὴν ἀποφαί-
νομεν οὐκ ὄψιμον οὐδὲ νεαρὰν ἐπὶ τοὺς ἱεροὺς ἀγῶνας
ἀφιγμένην, ἀλλὰ πρόπαλαι στεφάνων ἐπινικίων τυγχά-
νουσαν. Ἐνίοις μὲν οὖν ἐπίδοξος ἦμην ἕωλα παραθήσειν
675 πράγματα, τὰς Οἰολύκου τοῦ Θετταλοῦ ταφὰς, καὶ
τὰς Ἀμφιδάμαντος τοῦ Χαλκιδέως, ἐν αἷς Ὅμηρον καὶ

F. 3. ὁμοίων] Sumſi a T. pro vulgato ὁμοίως.
F. 4. τὴν δὲ ποιητικὴν ἀποφαίνομεν] Lego, τήν τε ποιητικὴν ἀπεφαίνομεν.

citiæ. Non poſtremo loco cenſebant fabularum ſcriptores et poëtarum gentem inde amoliendam: neque hoc odio literaturæ impulſi, ſed quod ii longe omnium certantium nobiliſſimi pudorem incuterent moleſtiamque adferrent, cum omnes ſciti eleganteſque haberentur, neque tamen vincere univerſi poſſent. Nos autem in concilio dehortati ſumus eos, qui movere res conſtitutas ac novare cuperent, certaminique tanquam muſico inſtrumento nervorum et vocum multitudinem vitio darent. Atque in cœna, quam Petræus, præmiis tribuendis præfectus, præbebat, cum de eadem re ſermo incidiſſet, muſicæ ſumus patrocinati: pronunciavimuſque poeticam non ſero aut nuper ad ſacra certamina veniſſe, verum antiquitus coronas pro victoria reportaſſe. Non deerant qui putarent me obſoletas res in medium adducturum, puta Œolyci Theſſali ſepulturam, et Amphidamantis Chalcidenſis, in qua ferunt Homerum et

Ἡσίοδον ἱστοροῦσιν ἔπεσι διαγωνίσασθαι. Καταβαλὼν δὲ ταῦτα, ὡς διατεθρυλλῆσθαι πάντα ὑπὸ τῶν γραμματικῶν· καὶ τοὺς ἐπὶ ταῖς Πατρόκλου ταφαῖς ἀναγινωσκομένους ὑπό τινων οὐχ ἥμονας ἀλλὰ ῥήμονας, ὡς δὴ καὶ λόγων ἄεθλα τοῦ Ἀχιλλέως προθέντος, ἀφεὶς· εἶπον, Ὅτι καὶ Πελίαν θάπτων Ἄκαστος ὁ υἱὸς ἀγῶνα ποιήματος παράσχοι, καὶ Σίβυλλα νικήσειεν. Ἐπιφυομένων δὲ πολλῶν, καὶ τὸν βεβαιωτὴν, ὡς ἀπίστου καὶ παραλόγου τῆς ἱστορίας, ἀπαιτούντων, ἐπιτυχῶς ἀναμνησθεὶς ἀπέφαινον Ἀκέσανδρον ἐν τῷ περὶ Λιβύης ταῦτα ἱστοροῦντα· καὶ τοῦτο μὲν, ἔφην, B
τὸ ἀνάγνωσμα τῶν οὐκ ἐν μέσῳ ἐστί· τοῖς δὲ Πολέμωνος τοῦ Ἀθηναίου περὶ τῶν ἐν Δελφοῖς θησαυρῶν οἶμαι ὅτι πολλοῖς ὑμῶν ἐντυγχάνειν ἐπιμελές ἐστι, καὶ χρὴ, πολυμαθοῦς καὶ οὐ νυστάζοντος ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς πράγμασιν ἀνδρός· ἐκεῖ τοίνυν εὑρήσετε γεγραμμένον ὡς ἐν τῷ

A. 5. ὑπό τινων οὐχ' ἥμονας] ὑπό τινων dedi ex E. ut melius certe corrupto vulgato ὑπόλκων. Venet. cum lacunula habet ὑπο * κων. Alterum re ipſa poſtulante, loco vulgatæ omnium librorum lectionis οὐ χήμονας, ex Il. ψ'. 886.

A. 11. Ἀκέσανδρον] E. Ἀλέξανδρον. Vulgatam præfero.

Heſiodum carminibus certaſſe. Ego his, quod grammaticorum ſermonibus omnia eſſent trita, ut et eos qui funebribus Patrocli ludis non haſtam jaciendo, ſed dicendo præmium meruiſſent, Achille huic etiam rei munera largiente: his, inquam, omiſſis, id dixi, quod Acaſtus Peliam patrem funerans poëmatum certamen inſtituit, idque Sibylla vicit. Hic cum multi me reprehenderent, et narrationis tanquam abſurdæ teſtem aliquem poſcerent; commodum recordatus aſſerui Aceſandrum in opere de Africa autorem ejus eſſe. Sed hujus, aiebam, lectio non eſt omnibus in promtu. Scriptum autem Polemonis de theſauris Delphicis exiſtimo pleriſque veſtrum curæ fuiſſe ut legerent: itaque oportet, hominis varie docti, et non oſcitanter in rebus Græcis verſati. Ibi ergo legetis in Sicyonio theſauro repoſitum li-

Σικυωνίῳ θησαυρῷ χρυσοῦν ἀνέκειτο βιβλίον Ἀριστομά-
χης ἀνάθημα τῆς Ἐρυθραίας ποιητρίας, Ἴσθμια νενικη-
κυίας. Οὐ μὴν οὐδὲ τὴν Ὀλυμπίαν, ἔφην, ἄξιόν ἐστιν,
C ὥσπερ εἱμαρμένην ἀμετάστατον καὶ ἀμετάθετον ἐν τοῖς
ἀθλήμασιν, ἐκπεπλῆχθαι. Τὰ μὲν γε Πύθια τῶν
μουσικῶν ἔσχε τρεῖς ἢ τέτταρας ἐπεισοδίους ἀγῶνας· ὁ δὲ
γυμνικὸς ἀπ' ἀρχῆς, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, οὕτως κατέστη.
Τοῖς δὲ Ὀλυμπίοις πάντα προσθήκη, πλὴν τοῦ δρό-
μου, γέγονε· πολλὰ δὲ καὶ θέντες, ἔπειτα ἀνεῖλον, ὥσπερ
τὸν τῆς κάλπης ἀγῶνα καὶ τὸν τῆς ἀπήνης· ἀνῃρέθη
δὲ καὶ παισὶ πεντάθλοις στέφανος τεθείς· καὶ ὅλως πολ-
λὰ περὶ τὴν πανήγυριν νενεωτέρισται. Δέδια δ' εἰπεῖν ὅτι
πάλαι καὶ μονομαχίας ἀγὼν περὶ Πίσαν ἤγετο μέχρι

B. 8. ἀνάθημα—ποιητρίας] Vulgo, ἀναθήματα τῆς ἐρυ* ποιητρίας. Sumſi ἀνάθημα ex H. Mez. T. V. prope accedit ἀνάθεμα in Venet. Vatic. Ἐρυθραίας ex Palat. T. V. Mez. Porro in ποιητρίας conſentiunt Baſ. Xyl. Steph. Leonic. Schott. ποιηματίας Ald. E. ποιημάταις H. Venet. Palat. Vatic. Denique Palat. plenius Ἐρυθραίας ἐπικῶ ποιημάταις. Mox Τὰ μέν γε, legendum Τὰ μὲν γὰρ cum Mez.

C. 9. Δέδια δ' εἰπεῖν] Ita exhibui quandoquidem proxime accedebat ſcriptura Palat. et Anon. Δέδια δ' εἶπεν: item Ald. δὲ διὰ εἶπεν: at Baſ. Xyl. E. H. Venet. Vatic. διὰ δ' εἶπεν. Vulgo, διὰ δὲ τί εἶπεν, in quo cum Steph. conſentit Leonic. et Schott.

bellum aureum, dedicatum ab Ariſtomacha Erythræa poëtria, cum Iſthmia viciſſet. Neque eſt quod attoniti ſpectemus Olympia, tanquam Fati in morem certamina immutabilia cui ſint. Nam Pythia muſicorum tres aut quatuor concertationes adſcititios habebant: gymnicum certamen initio fere ita fuit inſtitutum. Olympiis omnia, curſu excepto, additamentorum loco acceſſerunt: multa etiam quæ poſuiſſent, deinde rurſum ſuſtulerunt, ut certamen quod mulo tergo equitem geſtante, et alterum quod curru junctis mulis obibatur: (hoc apenam, illud calpen vocabant.) Sublata eſt etiam corona quæ pueris quinquertio certantibus fuerat propoſita: omninoque multa in feſtivitate ea nove ſunt inſtituta. Vereor autem dicere, olim ſingulare certa-

φόνου καὶ σφαγῆς τῶν ἡττωμένων καὶ ἀποπιπτόντων, μή με D
πάλιν ἀπαιτῆτε τῆς ἱστορίας βεβαιωτήν, κἂν διαφύγῃ
τὴν μνήμην ἐν οἴνῳ τὸ ὄνομα, καταγέλαστος γένωμαι.

D. 2. ἀπαιτῆτε] Ita Xyl. At Ald. E. H. Venet. Palat. Vat. ἀπατᾶτε. Baſ. ἀπαρτῆτε. Vulgo, ἀπαιτεῖτε, in quo item cum Steph. facit Leonic. et Schott.

men apud Piſam fuiſſe celebratum, ubi quidem etiam necaretur victus aut ſe dedens; ne denuo auctorem hiſtoriæ requiratis, cujus ſi mihi inter pocula nomen memoria non ſuggerat, ridiculus fiam.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Γ'.

Τίς αἰτία δι' ἣν ἡ πίτυς ἱερὰ Ποσειδῶνος ἐνομίσθη καὶ Διονύσου· καὶ ὅτι τὸ πρῶτον ἐστεφάνουν τῇ πίτυϊ τοὺς Ἴσθμια νικῶντας, ἔπειτα σελίνῳ, νυνὶ δὲ πάλιν τῇ πίτυϊ.

QUÆSTIO III.

Quid cauſſæ ſit, quod pinus Neptuno et Baccho ſacra habetur: et quod initio e pinu corona victoribus Iſthmico certamine data eſt, deinde ex apio, nunc rurſum pinea.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΛΟΥΚΑΝΙΟΣ. ΠΡΑΞΙΤΕΛΗΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

LUCANIUS. PRAXITELES.

α'. Ἡ ΠΙΤΥΣ ἐζητεῖτο καθ' ὃν λόγον ἐν Ἰσθ-
E μίοις στέμμα γέγονε· καὶ γὰρ ἦν τὸ δεῖπνον ἐν Κορίνθῳ Ἰσθμίων ἀγομένων, ἑστιῶντος ἡμῖν Λουκανίου τοῦ ἀρχιερέως, Πραξιτέλης μὲν οὖν ὁ περιηγητὴς τὸ μυθῶδες ἐπῆρεν, ὡς λεγόμενον εὑρεθῆναι τὸ σῶμα τοῦ Μελικέρτου πίτυϊ προσβεβρασμένον ὑπὸ τῆς θαλάττης· καὶ γὰρ

E. 3. ἑστιῶντος ἡμῖν] Legendum ἑστιῶντος ἡμᾶς. Anon. T. V.

I. CORINTHI in cœna, cum nos Lucanius pontifex maximus excepiſſet convivio, quo tempore Iſthmia agebantur, quæſtio incidit, qua de cauſſa e pinu corona eo certamine victori daretur. Ac Praxiteles quidem enarrator fabuloſam rationem attulit, dicens ita ferri: Melicertæ corpus inventum fuiſſe a mari ad pinum alliſum; etenim non

οὐ πόῤῥω Μεγάρων ἐστὶ τόπον ὃς Καλῆς δρόμος ἐπονομάζεται, δι' οὗ φᾶναι Μεγαρεῖς τὴν Ἰνὼ τὸ παιδίον ἔχουσαν δραμεῖν ἐπὶ τὴν θάλασσαν. Κοινῶς δὲ ὑπὸ πολλῶν λεγομένων ὡς ἴδιόν ἐστι στέμμα Ποσειδῶνος ἡ πίτυς, Λευκανίου δὲ προσθέντος ὅτι καὶ τῷ Διονύσῳ καθωσιωμένον τὸ φυτὸν, οὐκ ἄπο τρόπου ταῖς περὶ τὸν Μελικέρτην συνῳκείωται τιμαῖς, αὐτὸ τοῦτο ζήτησιν παρεῖχεν ᾧ τινι λόγῳ Ποσειδῶνι καὶ Διονύσῳ τὴν πίτυν οἱ παλαιοὶ καθωσίωσαν. Ἐδόκει δέ μοι μηδὲν εἶναι παράλογον· ἀμφότεροι γὰρ οἱ θεοὶ τῆς ὑγρᾶς καὶ γονίμου κύριοι δοκοῦσιν ἀρχῆς εἶναι· καὶ Ποσειδῶνί γε φυταλμίῳ, Διονύσῳ δὲ δενδρίτῃ, πάντες, ὡς ἔπος εἰπεῖν, Ἕλληνες θύουσιν. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἰδίᾳ τῷ Ποσειδῶνι φαίη τις ἂν τὴν πίτυν προσήκειν· οὐχ ὡς Ἀπολλόδωρος οἴεται παράλιον φυτὸν οὖσαν, οὐδὲ ὅτι φιλήνεμός ἐστιν, ὥσπερ ἡ θάλασσα, καὶ

(F, 676)

E. 10. λεγομένων] Corrigendum λεγομένου. Ald. Baſ. Xyl. λεγόμενον. Vulgatam tuentur ſcripti libri.

procul Megaris locum eſſe, qui *Pulchræ curſus* appelletur; quod Megarenſes ferant hac Ino cum infante quem geſtabat ad mare cucurriſſe. Porro quum multi ex vulgari opinione dicerent, peculiare Neptuno eſſe pineum ſertum; Lucanius vero adderet, arborem etiam Baccho conſecratam haud abs re Melicertæ honoribus fuiſſe deſtinatam: hoc ipſum in quæſtionem venit, ecqua tandem ratione veteres pinum Neptuno Bacchoque conſecraviſſent. Ego oſtendi mihi nihil ea in re ineſſe abſurdi videri. Uterque enim, aiebam, deorum humido et genitali principio præeſſe cenſetur: et Neptuno dicto Phytalmio (a fœcundandis ſtirpibus), Baccho Dendritæ, (id eſt arborum tutori,) omnes probe Græci ſacrificant. Veruntamen dicere aliquis poſſit, peculiariter Neptuno pinum convenire: non, quod Apollodorus putavit, quia mari finitima ſtirps ſit, aut quia itidem ut mare ventis delectetur: nam et hoc ſunt qui di-

γὰρ τοῦτό τινες λέγουσιν· ἀλλὰ διὰ τὰς ναυπηγίας
μάλιστα· καὶ γὰρ αὐτὴ καὶ τὰ ἀδελφὰ δένδρα, πεῦκαι καὶ
στρόβιλοι, τῶν τε ξύλων παρέχει τὰ πλοϊμώτατα, πίτ-
της τε καὶ ῥητίνης ἀλοιφήν, ἧς ἄνευ τῶν συμπαγέντων
ὄφελος οὐδὲν ἐν τῇ θαλάττῃ. Τῷ δὲ Διονύσῳ τὴν πί-
τυν ἀνιέρωσαν, ὡς ἐφηδύνουσαν τὸν οἶνον· τὰ γὰρ πιτυώδη
χωρία λέγουσιν ἡδύοινον τὴν ἄμπελον φέρειν· καὶ τὴν θερ-
μότητα τῆς γῆς Θεόφραστος αἰτιᾶται· καθόλου γὰρ ἐν
B ἀργιλώδεσι τόποις φύεσθαι τὴν πίτυν· εἶναι δὲ τὴν ἄρ-
γιλον θερμήν, διὸ καὶ συνεκπέττειν τὸν οἶνον, ὥσπερ καὶ
τὸ ὕδωρ ἐλαφρότατον καὶ ἥδιστον ἡ ἄργιλος ἀναδίδω-
σιν· ἔτι δὲ καὶ καταμιγνυμένη πρὸς σῖτον ἐπίμετρον
ποιεῖ δαψιλές, ἀδρύνουσα καὶ διογκοῦσα τῇ θερμότητι τὸν
πυρόν. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῆς πίτυος αὐτῆς εἰκὸς ἀπο-
λαύειν τὴν ἄμπελον, ἐχούσης ἐπιτηδειότητα πολλὴν πρὸς

A. 5. πίττης] Sic Palat. Baſ. Xyl. Amiot. Mez. et T. ſimiliter πίσσης. At πιτύς E. H. Venet. Vatic. Leonic. Vulgatum πίτυος Steph. ex Ald. habet.

A. 9. ἡδύοινον] Sumſi a T. quando eo ducebat in Venet. et Vatic. ἡδὺ οἶνον.

cant: ſed ob navium potiſſimum conſtructiones. Pinus enim, et cognatæ ei arbores, picea ac larix, cum ligna navigiis aptiſſima ſuppeditant, tum picis ac reſinæ unguentum, ſine quibus compactorum lignorum nullus erat futurus in mari uſus. Pinum porro conſecravere Baccho, quia vino ſuavitatem conciliet. Nam quæ loca pinubus abundant, ea ſuavis vini feraces vites generant. Theophraſtus id calori terræ imputat: univerſe enim pinum in argilloſis naſci locis: et argillam, calida cum ſit, excoctioni uvarum ſubſervire: ſicut eadem aquam etiam leviſſimam et ſuaviſſimam edit: præterea admixta frumento, additamentum largum eo ſua caliditate roborando augendoque adfert. Enimvero probabile eſt e pinu ipſa vitem accipere ſua emolumenta, cum ad conſervandum vinum multis modis ea con-

σωτηρίαν οἴνου καὶ διαμονήν. Τῇ τε γὰρ πίττῃ πάντες ἐξαλείφουσι τὰ ἀγγεῖα· καὶ τῆς ῥητίνης ὑπομιγνύουσι πολλοὶ τῷ οἴνῳ, καθάπερ Εὐβοεῖς τῶν Ἑλλαδικῶν, καὶ τῶν Ἰταλικῶν οἱ περὶ τὸν Πάδον οἰκοῦντες· ἐκ δὲ τῆς C περὶ Βίενναν Γαλατίας ὁ πισσίτης οἶνος κατακομίζεται, διαφερόντως τιμώμενος ὑπὸ Ῥωμαίων. οὐ γὰρ μόνον εὐωδίαν τινὰ τὰ τοιαῦτα προσδίδωσιν, ἀλλὰ καὶ τὸν οἶνον εὐφυῆ παρίστησι ταχέως ἐξαίρων τῇ θερμότητι τοῦ οἴνου τὸ νεαρὸν καὶ ὑδατῶδες.

β΄. Ὡς δὲ ταῦτα ἐρρήθη, τῶν ῥητόρων ὁ μάλιστα δοκῶν ἀναγνώσμασιν ἐντυγχάνειν ἐλευθερίοις, Ὢ πρὸς θεῶν, εἶπεν, οὐ γὰρ ἐχθὲς ἡ πίτυς ἐνταῦθα καὶ πρῴην στέμμα γέγονε τῶν Ἰσθμίων, πρότερον δὲ τοῖς σελίνοις ἐστέφοντο; Καὶ τοῦτό ἐστι μὲν ἐν τῇ κωμῳδίᾳ φιλαργύρου τινὸς ἀκοῦσαι λέγοντος,

B, 8. πίττῃ] Sic Palat. Baſ. Xyl. Amiot. Mec. Vulgo, πίτυϊ. Mox Ἑλληνικῶν malim ex T. Anon. Leonic. Schott.

C, 5. εὐφυῆ] Sic Baſ. Xyl. Steph. nec diſſenſus eſt notatus in ſchedis Venetis. Dubiæ tamen auctoritatis; nam Pal. habet ἐμποιεῖν. E. H. Vatic. Ald. ἐμποιεῖ. Anon. ἐμπνεῖν. Forte hinc effingas εὔποτον.

ducat. Nam et pice univerſi vaſa oblinunt, et reſinam multi vino admiſcent, ut de Græcis Eubœenſes, et in Italia qui ad Padum accolunt: et e Gallia Viennæ vicina vinum picatum adfertur, quod in ſummo eſt apud Romanos pretio. Hæc enim non tantum bonum quendam odorem indunt, ſed vinum quoque commodum reddunt, calore ſuo muſteas et aquoſas partes celeriter conficientia.

II. Ea poſtquam dicta fuerunt, de rhetoribus is qui maxime libros ad humanitatem facientes evoluiſſe videbatur, Dii boni, inquit, quaſi vero non nuper admodum e pinu cœperit corona Iſthmiorum peti, cum ante apio redimirentur? Sane in comœdia audire eſt avarum quendam iſta dicentem,

D Τὰ δ' Ἴσθμια ἀποδοίμην ἂν ἡδέως ὅσου
Ὁ τῶν σελίνων στέφανός ἐστιν ὤνιος.

Ἱστορεῖ δὲ καὶ Τίμαιος ὁ συγγραφεὺς, ὅτι Κορίνθιοι ὁπηνίκα μαχούμενοι πρὸς Καρχηδονίους ἐβάδιζον ὑπὲρ τῆς Σικελίας, ἐνέβαλόν τινες σέλινα κομίζοντες· οἰωνισαμένων δὲ τῶν πολλῶν τὸ σύμβολον, ὡς οὐ χρηστὸν, ὅτι δοκεῖ τὸ σέλινον ἀνεπιτήδειον εἶναι, καὶ τοὺς ἐπισφαλῶς νοσοῦντας δεῖσθαι τοῦ σελίνου φαμὲν, ὡς ὁ Τιμολέων ἐθάρρυνεν αὐτοὺς, καὶ ἀνεμίμνησκε τῶν Ἰσθμοῖ σελίνων οἷς ἀναστέφουσι Κορίνθιοι τοὺς νικῶντας. Ἔτι τοίνυν ἡ Ἀντιγόνου ναυαρχὶς ἀναφύσασα περὶ πρύμναν αὐτομάτως
E σέλινον, Ἴσθμια ἐπωνομάσθη. Καὶ τοῦτο δὴ τὸ σκολιὸν ἐπίγραμμα δῆλον κεραμέα νομίζει διαβεβυσμένην σελίνῳ· σύγκειται δὲ οὕτω,

D. 9. Ἰσθμοῖ] Sic T. V. Anon. Vulgo, Ἰσθμοῖς, unde Xyl. dedit Ἰσθμίοις.
E. 2. δῆλον κεραμέα νομίζει διαβεβυσμένην] Corrupta, forte ita corrigenda, δηλοῖ κεραμέαν οἰνιστηρίαν δ. Poſtremum eſt ex E. H. Xyl. pro vulgato διαβεβιστμένην.
E. 3. οὕτω, χθὼν ἡ Πελασγὴ] Conjeci, οὕτω, χθὼν ἥδε πλαστή. A. Junius ad oram exempli ſui et Animadv. III, 7. p. 161. corrigit ἡ Παλλάδος γῆ: ſed tum priora, ut Plutarchi verba mutanda ſint in οὕτως ἔχον. Plura de hoc et ſuperiore loco dabimus in Animadverſ. θοῦ pro θεοῦ eſt ex Ald. Baſ. Xyl. H. Venet. Palat. Vatic.

Libenter Iſthmia pretio hoc vendam tibi,
Apii corona quanto prorſus venditur.

Narrat etiam Timæus hiſtoriæ ſcriptor, Corinthiis, cum de Sicilia cum Carthaginienſibus dimicaturi ad pugnam irent, occurriſſe quoſdam qui apium ferrent: quod cum plerique adverſum oblatum eſſe putarent omen, quia apium videtur inauſpicatum eſſe, et qui periculoſe ægrotant, eos apio opus habere dicimus: Timoleon animos ſuorum dictis erexit, Iſthmiorumque admonuit, quibus Corinthii victores apio coronarent. Ad hæc prætoria Antigoni navis, cum e puppi ejus ſponte enatum eſſet apium, Iſthmia fuit cognominata. Jam ſcholium hoc carmen manifeſtum teſtam in more fuiſſe ait apio tectam: ſic autem eſt compoſitum,

Χθὼν ἡ Πελασγὴ, πυρὶ κατηθαλωμένη
Κεύθει κελαινὸν αἷμα, Διονύσου θεοῦ
Ἔχουσα κλῶνας Ἰσθμικοὺς ἀνὰ στόμα.

ἢ ταῦτα, εἶπεν, οὐκ ἀνέγνων τὴν πίτυν, ὡς οὐκ ἐπείσακτον, οὐδὲ νέον, ἀλλὰ πάτριον, καὶ παλαιὸν δὲ στεμμάτων Ἰσθμίων σεμνύνοντες, ἐκίνησεν οὕτω νέους, ὡς ἂν πολυμαθὴς ἀνὴρ καὶ πολυγράμματος.

γ΄. Ὁ μέντοι Λουκάνιος εἰς ἐμὲ βλέψας ἅμα καὶ μειδιῶν, Ὦ Πόσειδον, ἔφη, τοῦ πλήθους τῶν γραμμά- F
των; ἕτεροι δὲ ἡμῶν τῆς ἀμαθίας, ὡς ἔοικε, καὶ τῆς ἀνηκοΐας ἀπέλαυον ἀναπείθοντες τοὐναντίον, ὡς ἡ μὲν πίτυς ἦν στέμμα τῶν ἀγώνων πάτριον, ἐκ δὲ Νεμέας κατὰ ζῆλον ὁ τοῦ σελίνου ξένος ὢν ἐπεισῆλθε δι' Ἡρακλέα, καὶ κρατήσας ἠμαύρωσεν ἐκεῖνον, ὡς ἱερὸν ἐπιτήδειον, εἶτα μέντοι χρόνῳ πάλιν ἀνακτησαμένη τὸ πάτριον γέρας ἡ

E. 7. ἢ ταῦτα, εἶπεν—νέους] Corrigo, Ταῦτα εἰπὼν, οὐκ ἀναγνοὺς τοὺς τὴν πίτυν ὡς οὐκ—καὶ παλαιὸν δὲ στέμμα τῶν Ἰσθμίων σεμνύνοντας, ἐκίνησε τοὺς νέους.
F. 2. ἀμαθίας Ald. Baſ. Xyl. H. Vulgo, ἀμαθείας. Mox ἀπέλαυον ex T. V. B. Xyl. Anon. Mez. pro vulgato ἀπέλαβον. Porro, ἐκείνην legendum. Tum ἱερὸν ἐπιτήδειον mutem in ἥρωϊ ἀνεπιτήδειον.

Minerva tellus uſta validis ignibus
Bacchi nigrum gremio occulit acris ſanguinem,
Ore Iſthmicos ſuo tegetque ſurculos.

His diſputatis quippe qui non legiſſet prædicantes pinum, ut non adſcititiam aut novam, ſed majorum more uſurpatam, et antiquitus inſtitutam coronam Iſthmicam: his igitur diſputatis commovit nonnihil adoleſcentes quidem ut vir variæ doctrinæ multiplicisque literaturæ habitus.

III. Lucanius vero me intuens, ſimulque renidens, Proh Neptune, inquit, quanta literarum copia? Alii autem, ut apparet, ignoratione et imperitia noſtra abuſi contra nobis perſuaſerunt, pineam fuiſſe apud majores noſtros Iſthmiorum coronam: apium autem e Nemea imitatione quadam, alienum cum eſſet, huc obrepſiſſe Herculis gratia, pinumque ſuo loco expulſam, habito apio pro re his ſacris idonea: aliquanto poſt tempore pinum recuperaſſe priſtinam dignitatem, et nunc eſſe

677 πίτυς ἀνθεῖ τῇ τιμῇ. Ἐγὼ γοῦν ἀνεπειθόμην καὶ προσεῖχον, ὥςε καὶ τῶν μαρτυρίων ἐκμαθεῖν πολλὰ καὶ μνημονεύειν. Εὐφορίωνα μὲν οὕτω πως περὶ Μελικέρτου λέγοντα,

Κλαίοντες δέ τε κοῦρον ἐπ᾽ αἰλίσι πιτύεσσι
Κάτθεσαν, ὀκκότε δὴ ςεφάνων ἄθλοις φορέονται.
Οὐ γάρ πω τρηχεῖα λάβη κατεμήσατο χειρῶν
Μήμης παῖδα Χάρωνα παρ᾽ Ἀσωποῦ γενετείρῃ,
Ἐξότε πυκνὰ σέλινα κατὰ κροτάφων ἐβάλοντο.

Καλλίμαχον δὲ μᾶλλον διασαφοῦντα· λέγει δὲ ὁ Ἡρακλῆς αὐτὸς περὶ τοῦ σελίνου.

B Καί μιν Ἀλητίδαι, πολὺ γεγειότερον
Τοῦδε παρ᾽ Αἰγαίωνι θεῷ τελέοντες ἀγῶνα,
Θήσουσι νίκης σύμβολον Ἰσθμιάδος,
Ζήλῳ τῶν Νεμέηθε· πίτυν δ᾽ ἀποτιμήσουσιν
Ἣ πρὶν ἀγωνιςὰς ἔςεφε τοὺς Ἐφύρῃ.

Ἔτι δὲ οἶμαι Πατροκλέους ἐντετυχηκέναι γραφῇ, περὶ

A. 1. ἀνεπειθόμην] Eſt ex T. B. pro vulgato ἂν ἐπειθόμην.
A. 5. Κλαίοντες δέ τε] Euphorionis locus et re et verbis obſcurus. Varietatem lectionis quando numerum magis quam medicinam habet, Animadverſionibus reſervamus.
B. 1. Καί μιν Ἀλητίδαι] Bentlei. Fragm. Callim. ciii. Ἀλητιάδαι: idem τῶν Νεμέηθε, quod ſumſi ex Palat. H. Xyl. pro vulgat. Ζηλωτῶν νεμέηθεν.
B. 6. Πατροκλέους—Πατροκλῆς] Ita Mez. et ſecundo loco Palat. Vulgo, Περικλέους—Προκλῆς, quorum neutrum verum videtur, quum idem eodem loco requiratur.

in ſummo flore atque honore. Mihi quidem fides facta eſt, animumque adverti: atque adeo multa teſtimonia hujus rei edidici ac commemini. Nimirum Euphorio ſic de Melicerta ſcripſit,

Plorantes puerum tunc frondibus impoſuerunt
De pinu ſumtis: unde et mos ferre coronam
Iſthmia vincenti: neque enim illo tempore Mnemes
Natus ad Aſcpi partu prorepſerat undas
Ille Charon, apii primus qui tempora denſis
*Implicuit ſertis: inventor mcris, * et auctor.*

Et Callimachus apertius etiam aliquanto rem explicat, apud quem Hercules ſic dicit de apio.

Hoc, ubi Neptuno peragent certamina ſacra,
Victori ſignum congruet Iſthmiaco.
Atque Corinthiacis pinus victoribus olim
Gloria, nunc Nemeæ ritibus obſoleat.

Præterea, niſi fallor, incidi in Patroclis ſcriptum, qui narrat

τοῦ Ἰσθμίων ἱστοροῦντος, ὅτι τὸν πρῶτον ἀγῶνα ἔθεσαν περὶ στεφάνου πιτυΐνου· ὕστερον δὲ τοῦ ἀγῶνος ἱεροῦ γενομένου, ἐκ τῆς Νεμεακῆς πανηγύρεως μετήνεγκαν ἐνταῦθα τὸν τοῦ σελίνου στέφανον. Ὁ δὲ Πατροκλῆς οὗτος C
τῶν εἰς τὴν ἐν Ἀκαδημίᾳ Ξενοκράτει συσχολασάντων.

C. 2. Ξενοκράτει] Sic E. H. Palat. Vulgo, Ξενοκράτῃ.

primo certatum fuiſſe de pinea corona: deinde cum inter ſacra haberi hoc certamen cœpiſſet, eo e Nemea feſtivitate traductam fuiſſe coronam ex apio. Fuit autem Patrocles iſte unus ex iis qui in Academia Xenocrati operam dederunt.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Δ'.

Περὶ τοῦ, Ζωρότερον δὲ κέραιρε.

QUÆSTIO IV.

De eo quod eſt apud Homerum, Ζωρότερον δὲ κέραιρε.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΝΙΚΗΡΑΤΟΣ. ΣΩΣΙΚΛΗΣ. ἈΝΤΙΠΑΤΡΟΣ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

NICERATUS. SOSICLES. ANTIPATER. PLUTARCHUS.

α'. ΓΕΛΟΙΟΣ ἐδόκει τισὶ τῶν συνδειπνούντων ὁ Ἀχιλλεὺς, ἀκρατότερον ἐγχεῖν τὸν Πάτροκλον κελεύων, εἶτα αἰτίαν τοιαύτην ἐπιλέγων,

Οἱ γὰρ φίλτατοι ἄνδρες ἐμῷ ὑπέασι μελάθρῳ.

Νικήρατος μὲν οὖν ὁ ἑταῖρος ἡμῶν ὁ Μακεδὼν ἄντικρυς ἐπισχυρίζετο μὴ ἄκρατον ἀλλὰ θερμὸν εἰρῆσθαι τὸ ΖΩΡΟΝ, ἀπὸ τοῦ ζωτικοῦ, καὶ τῆς ζέσεως, ὃ δὴ καὶ λό-

C. 16. ἐπισχυρίζετο] Sic T. V. Mez. Vulgo, ἐπισχυρίζεται.

I. VIDEBATUR nonnullis qui in cœna nobiſcum aderant, ridiculus Achilles, qui juberet meracius (id enim eſt quorundam opinione ζωρότερον) infundere Patroclum, et hanc ſubjungeret mandato cauſſam, ut diceret, *velle ſe hoc ideo fieri, quia cariſſimos viros ſuo excepiſſet contubernio.* Niceratus ibi Macedo, ſodalis noſter, contendebat non merum, ſed calidum appellari eo loco *Zoron*, a fervendo et vi-

γον ἔχειν, ἀνδρῶν ἑταίρων παρόντων, νέον ἐξ ὑπαρ-
χῆς κεράννυσθαι κρατῆρα· καὶ γὰρ ἡμᾶς ὅταν τοῖς θεοῖς
ἀποσπένδειν μέλλωμεν, νεόκρατα ποιεῖν. Σωσικλῆς δὲ ὁ D
ποιητὴς τοῦ Ἐμπεδοκλέους ἐπιμνησθεὶς εἰρηκότος ἐν τῇ
καθόλου μεταβολῇ, γίνεσθαι

Ζωρά τε τὰ πρὶν ἄκρητα,

μᾶλλον ἔφη τὸ εὔκρατον ἢ τὸ ἄκρατον ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς ζωρὸν
λέγεσθαι, καὶ μηδέν γε κωλύειν ἐπικελεύεσθαι τῷ Πατρόκλῳ
τὸν Ἀχιλλέα παρασκευάζειν εὔκρατον εἰς πόσιν τὸν οἶνον·
εἰ δὲ ἀντὶ τοῦ ζωροῦ ζωρότερον εἶπεν, ὥσπερ δεξιτερὸν ἀντὶ
τοῦ δεξιοῦ, καὶ θηλύτερον ἀντὶ τοῦ θήλεος, οὐκ ἄτοπον
εἶναι· χρῆσθαι γὰρ ἐπιεικῶς ἀντὶ τῶν ἁπλῶν τοῖς συγκρι-
τικοῖς. Ἀντίπατρος δὲ ὁ ἑταῖρος ἔφη, Τοὺς μὲν ἐνιαυτοὺς
ἀρχαϊκῶς, ὭΡΟΥΣ λέγεσθαι· τὸ δὲ ΖΑ μέγεθος εἴωθεν ση-
μαίνειν· ὅθεν τὸν πολυετῆ καὶ παλαιὸν οἶνον ὑπὸ τοῦ E
Ἀχιλλέως ζωρὸν ὠνομάσθαι.

D. 4. Ζωρά τε τὰ πρὶν ἄκρητα] Sic Palat. et Athen. x. p. 424. A. In Ζωρά aſſentitur Leonic Schott. T. V. in ἄκρητα Vatic.
D. 5. ἢ τὸ ἄκρατον] Addidi ex ſcriptis libris Palat. Vatic. Venet. E. H. niſi quod quatuor poſteriores ἢ ἄκρατον habent.
D. 12. τὸ δὲ ΖΑ] δὲ addidi ex T. V.

ta, vocabulo declinato; neque id ratione carere, ubi amici homines adveniſſent, novum denuo temperari craterem: cum nos quoque diis libaturi, de integro vinum miſceamus. Soſicles autem poëta recordatus Empedoclis, qui dixerat in univerſali mutatione *Zorotera fieri quæ prius fuiſſent permixtionis expertia*: ab Achille vinum probe temperatum aiebat *Zoron* dici: neque eſſe quod obſtet, quo minus Achilles Patroclo imperet, ut vinum ad potum bene temperet, neque novum aut inſolens eſſe, quod comparativa loco poſitivorum uſurpentur. Antipater vero ſocius noſter aiebat, priſca Græcorum lingua annos fuiſſe *horos* dictos: *Za* autem ſolere magnitudinem notare: itaque ab Achille pretioſum et vetuſtum vinum *Zoron* (quaſi *Zaoron*) nominatum.

β΄. Ἐγὼ δὲ ἀνεμίμνησκον αὐτοὺς, Ὅτι τῷ ζωρότε-
ρον τὸ θερμὸν ἔνιοι σημαίνεσθαι λέγουσι, τῷ δὲ θερμο-
τέρῳ τὸ τάχιον· ὥσπερ ἡμεῖς ἐγκελευόμεθα πολλάκις
τοῖς διακονοῦσι, θερμότερον ἅπτεσθαι τῆς διακονίας· ἀλλὰ
μειρακιώδη τὴν φιλοτιμίαν αὐτῶν ἀπέφαινον, δεδιότων ὁμο-
F λογεῖν ἀκρατότερον εἰρῆσθαι τὸ ζωρότερον, ὡς ἐν ἀτόπῳ
τινὶ τοῦ Ἀχιλλέως ἐσομένου· καθάπερ ὁ Ἀμφιπολίτης
Ζωΐλος ὑπελάμβανεν, ἀγνοῶν ὅτι πρῶτον μὲν ὁ Ἀ-
χιλλεὺς τὸν Φοίνικα καὶ τὸν Ὀδυσσέα πρεσβυτέρους ὄντας
εἰδὼς, οὐχ ὑδαρεῖ χαίροντας, ἀλλ᾽ ἀκρατοτέρῳ, καθά-
περ οἱ ἄλλοι γέροντες, ἐπιτεῖναι κελεύει τὴν κρᾶσιν·
ἔπειτα Χείρωνος ὢν μαθητὴς, καὶ τῆς περὶ τὸ σῶμα δι-
αίτης οὐκ ἄπειρος, ἐλογίζετο δήπουθεν ὅτι τοῖς ἀργοῦσι
καὶ σχολάζουσι παρὰ τὸ εἰωθὸς σώμασιν ἀνειμένη καὶ μα-
678 λακωτέρα κρᾶσις ἁρμόζει. Καὶ γὰρ τοῖς ἵπποις ἐμ-
βάλλει μετὰ τῶν ἄλλων χορτασμάτων, τὸ σέλινον οὐκ
ἀλόγως, ἀλλ᾽ ὅτι βλάπτονται μὲν οἱ σχολάζοντες ἀσιμή-

II. Ad hæc ego in memoriam eos revocare juſſi, quod cum dicerent *Zoroteron* pro calido accipi a nonnullis, ſimul intelligerent calore celeritatem ſignificari: ut cum nos famulos jubemus calidius, id eſt velocius, miniſteria obire. Sed tamen, inquam, puerilis eſt veſtra contentio, qui veremini ne abſurdo alicui obnoxium Achillem faciatis, ſi fateamini eum præcepiſſe ut meracius vinum infunderetur: quod ſuſpicatus fuit Zoilus Amphipolita. Qui ſane primum id ignoravit, quod Achilles Phœnicem et Ulyſſem ſciens eſſe ſenes, et diluto non delectari, ſed mero, reliquorum ſenum more, juſſit validiorem potum apparari. Deinde cum eſſet Chironis diſcipulus, et non imperitus victu curandi corporis rationum, ratiocinatus nimirum eſt corporibus in otio præter conſuetudinem degentibus temperamentum convenire remiſſius et languidius. Nam equis quoque inter alia pabula apium præbet, non ſine ratione:

θως ἵπποι τοὺς πόδας, ἔστι δὲ τούτου μάλιστα ἴαμα τὸ σέλινον. ἄλλοις γοῦν οὐκ ἂν εὕροις παραβαλλόμενον ἵπποις ἐν Ἰλιάδι σέλινον, ἢ τινα τοιοῦτον χιλόν. Ἀλλ' ἰατρὸς ὢν Ἀχιλλεύς, τῶν θ' ἵππων περὶ τὸν καιρὸν οἰκείως ἐπεμελεῖτο, καὶ τῷ σώματι τὴν ἐλαφροτάτην δίαιταν, ὡς ὑγιεινοτάτην, ἐν τῷ σχολάζειν παρεσκεύαζεν· ἄνδρας δὲ ἐν μάχῃ καὶ ἀγῶνι δι' ἡμέρας γεγενημένους οὐχ ὁμοίως ἀξιῶν διαιτᾶν τοῖς ἀργοῦσιν, ἐπιτεῖναι τὴν κρᾶσιν ἐκέλευσε. Καὶ μὴν, οὐδὲ φύσει φαί- B
νεται φίλοινος, ἀλλ' ἀπηνὴς ὁ Ἀχιλλεύς.

Οὐ γάρ τι γλυκύθυμος ἀνὴρ ἦν, οὐδ' ἀγανόφρων,
Ἀλλὰ μάλ' ἐμμεμαώς.——

Καί που παῤῥησιαζόμενος ὑπὲρ αὐτοῦ, πολλάς φησιν ἀΰπνους νύκτας ἰαῦσαι· βραχὺς δὲ ὕπνος οὐκ ἐξαρκεῖ τοῖς χρωμένοις ἀκράτῳ. Λοιδορούμενος δὲ τῷ Ἀγαμέμνονι, πρῶτον αὐτὸν οἰνοβαρῆ προσείρηκεν, ὡς μάλιστα τῶν νοσημάτων τὴν οἰνοφλυγίαν προβαλλόμενος. Διὰ

ſed quia equi præter morem otioſi læduntur pedes, adverſus quod damnum remedio eſt, ut quod maxime, apium: itaque in Iliade non invenies aliis equis apium exhibitum, aut aliquid ſimilis ſaporis. Sed Achilles, utpote medicus, cum equos ſolerter curavit: tum corpori ſuo deſidens in otio facillimam rationem victus ut ſaluberrimam procuravit: viros autem qui in pugna diem exegiſſent, exiſtimans non eo victu quo deſides eſſe tractandos, vinum præberi juſſit meracius. Alias quoque Achilles natura non videtur fuiſſe vinoſus, ſed immiti ingenio: ut quidam de eo dixerit.

Non etenim miti eſt animo, aut placabilis hic vir,
Sed valde rigidus.——

Atque ipſe quodam loco libere collaudans ſeipſum, *multas ſe inſomnes noctes* ait *exegiſſe:* cum ſane brevis ſomnus merum bibenti non ſufficiat. Et Agamemnoni convicium faciens, temulentum appellat, primo hoc vitium loco exprobrans, quod odiſſet maxime.

ταῦτα δὴ πάντα, λόγον εἶχεν αὐτὸν ἐννοῆσαι τῶν ἀνδρῶν ἐπιφανέντων, μή ποτε ἡ συνήθης κρᾶσις αὐτῷ τοῦ οἴνου C πρὸς ἐκείνους ἀνεμμελὴς καὶ ἀνάρμοστός ἐστιν.

Ut jam omnino rationi convenientiſſimum ſit, eum iſtis viris ad ſe venientibus operam dediſſe, ne vini mixtio, qua ipſe ſoleret uti, illis ob vini imbecillitatem non ſatis eſſet accommodata.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Ε΄.

Περὶ τῶν πολλοὺς ἐπὶ δεῖπνον καλούντων.

QUÆSTIO V.

De his qui multos ad cœnam vocant.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΟΝΗΣΙΚΡΑΤΗΣ. ΛΑΜΠΡΙΑΣ Ὁ ΠΑΠΠΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

PLUTARCHUS. ONESICRATES. LAMPRIAS AVUS.

α΄. ΤΟ περὶ τὰς κατακλίσεις φαινόμενον ἄτοπον πλείονα λόγον παρέσχεν ἐν ταῖς ὑποδοχαῖς, ἃς ἐποιεῖτο τῶν φίλων ἕκαστος ἑστιῶν ἡμᾶς ἥκοντας ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας· ἐκαλοῦντο γὰρ ἀεὶ πολλοὶ τῶν ὁπωσοῦν προσήκειν δοκούντων, καὶ τὰ συμπόσια θορυβώδεις εἶχε τὰς συμπεριφορὰς, καὶ τὰς διαλύσεις ταχείας. Ἐπειδὴ δὲ Ὀνησι- D
κράτης ὁ ἰατρὸς οὐ πολλοὺς, ἀλλὰ τοὺς σφόδρα συνήθεις καὶ οἰκειοτάτους παρέλαβεν ἐπὶ τὸ δεῖπνον, ἐφάνη μοι τὸ

I. CUM Alexandrea rediremus, et nemo non amicorum nos convivio exciperet, factum eſt ut de diſcumbendo multi orirentur ſermones, cum res ea videretur difficultatibus patere: eo quod ſinguli multos, et utcunque eo pertinere creditos ad cœnam vocabant: itaque et in conviviis turbulenta fiebat converſatio, et mox eadem diſſolvebantur. Cum autem Oneſicrates medicus non multos, ſed admodum neceſſarios et intimos cœnæ adhibuiſſet, venit mihi in men-

λεγόμενον ὑπὸ Πλάτωνος αὐξομένῃ πόλει, οὐ πόλιν συμπόσια δεδόσθαι· καὶ τὸ συμποσίου μέγεθος ἱκανόν ἐστιν, ἄχρι οὗ συμπόσιον ἐθέλει μένειν· ἐὰν δὲ ὑπερβάλλῃ διὰ πλῆθος, ὡς μηκέτι προσήγορον ἑαυτῷ, μηδὲ συμπαθὲς εἶναι ταῖς φιλοφροσύναις μηδὲ γνώριμον, οὐδὲ συμπόσιόν ἐστι. Δεῖ γὰρ οὐχ, ὥσπερ ἐν στρατοπέδῳ, δι-
E αγγέλοις, οὐδὲ, ὥσπερ ἐν τριήρει, χρῆσθαι κελευσταῖς· αὐτοὺς δὲ δι᾽ ἑαυτῶν ἐντυγχάνειν ἀλλήλοις, ὥσπερ χοροῦ, τοῦ συμποσίου, τὸν κρασπεδίτην τῷ κορυφαίῳ συνήκοον ἔχοντος.

β'. Ἐμοῦ δὲ ταῦτα εἰπόντος, εἰς μέσον ἤδη φθεγξάμενος ὁ πάππος ἡμῶν Λαμπρίας, Ἆρα οὖν, εἶπεν, οὐ περὶ τὰ δεῖπνα μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τὰς κλήσεις δεόμεθα τῆς ἐγκρατείας. Ἔστι γάρ τις, οἶμαι, καὶ φιλαν-

D. 4. αὐξομένῃ—δεδόσθαι] Sententia ſatis apparet ex Plat. Rep. IV. p. 446. E. Verba forte ita refingenda, ἐπ᾽ αὐξομένῃ πόλει, οὐκ ἐπὶ πόλει μᾶλλον ἢ συμποσίῳ λελέχθαι vel δεδόχθαι. Συμποσίῳ et Palat. habet. Alia eſt conjectura T. V. Anon. Mez. αὐξανομένην πόλιν τελευτῶσαν οὐδὲ πόλιν εἶναι, καὶ τελός τι συμποσίῳ δεδόσθαι.

E. 7. κλήσεις] Ita recte tres Græco-Latinæ Mez. Salmaſ. verſio Xyl. nec diſſenſus ab hac lectione notatus eſt ex quinque codicibus ſcriptis ad illas collatis. Editi omnes Ald. Baſ. Xyl. Steph. κλίσεις.

tem ejus quod Plato dixerat, de augmento urbium, poſſe ad convivia accommodari. Magnitudo enim convivii juſta eſt, quandiu convivium manere poteſt: ubi ob convivarum multitudinem modum excedit, ut jam compellationes, mutua comitas et notitia excludantur, ne convivium quidem eſt. Oportet enim non ut in exercitu internuntiis, aut in triremi juſſa gubernatoris renunciantibus uti: ſed unumquemque pro ſe cum aliis colloqui: cum convivii, chori in morem, perſonam imam ita collocare debeat, ut ſummam exaudire poſſit.

II. Hæc ego cum dicerem, avus noſter Lamprias in medium jam proloquens, Ergo, inquit, non in cœnando duntaxat, ſed et in vocando ad convivium, opus habemus moderatione. Eſt enim, puto,

θρωπίας ἀκρασία, μηδένα παρερχομένης τῶν συμποτῶν, ἀλλὰ πάντας ἑλκούσης ὡς ἐπὶ θέαν ἢ ἀκρόασιν. Ἔμοιγ' οὖν οὔτε ἄρτος οὔτε οἶνος ἐπιλείπων τοῖς κεκλημένοις, οὕτω δοκεῖ τὸν κεκληκότα ποιεῖν γελοῖον, ὡς χώρα καὶ F
τόπος· ὧν καὶ μὴ κεκλημένοις, ἀλλ' ἐπελθοῦσιν αὐτομάτως ξένοις καὶ ἀλλοτρίοις ἀεὶ παρεσκευασμένην ἀφθονίαν ὑπάρχειν δεῖ. Ἔτι δὲ ἄρτου μὲν καὶ οἴνου ἐπιλιπόντων, ἔστι καὶ τοὺς οἰκέτας ὡς κλέπτοντας αἰτιᾶσθαι· τόπου δὲ πενία καὶ κατανάλωσις εἰς πλῆθος ὀλιγωρία τις ἐστὶ τοῦ καλοῦντος. Εὐδοκιμεῖ δὲ θαυμαστῶς καὶ Ἡσίοδος, εἰπών,

Ἤ τοι μὲν πρώτιστα χάος γίνετ'.

χώραν γὰρ ἔδει καὶ τόπον προϋποκεῖσθαι τοῖς γινομένοις, οὐχ ὡς χθὲς ὁ ἐμὸς υἱὸς ἔφη τὸ Ἀναξαγόρειον, ἵν' ὁμοῦ 679
πάντα χρήματα, τὸ σύνδειπνον ἐποίησεν. Οὐ μὴν ἀλλὰ κἂν τόπος ὑπάρχῃ καὶ παρασκευή, τὸ πλῆθος αὐτὸ

A. 1. υἱὸς ἔφη τὸ Ἀναξαγόρειον] Malim υἱὸς, κατὰ τὸ Ἀναξαγόρειον.

etiam quædam humanitatis incontinentia, neminem compotorum præteriens, ſed omnes tanquam ad ſpectaculum aut ad auditionem trahens. Mihi quidem non ita ridiculum facturus videtur convivii præbitorem panis vel vini defectus, ut ſpatii et loci inopia: cujus oportebat ſemper copiam paratam eſſe non tantum invitatis, ſed ultro etiam ſupervenientibus hoſpitibus atque peregrinis. Jam panis aut vinum ſi non ſufficiat, culpam licet in ſervos tanquam furto rem ii minuerint conferre: loci inopia, in multitudinem inſumti, ſocordiæ eſt invitantis imputanda. Mirabiliter etiam probatur Heſiodus, quod cecinit,

Vaſtum principio chaos exſtitit.——

oportuit enim ſpatium et locum initio poni, ubi reciperentur res natæ: quod non obſervans meus filius, convivium heri tale inſtituit, in quo juxta Anaxagoræ dictum omnes res ſimul eſſent. Enimvero etſi loci apparatuſque ſit ſatis, tamen vitanda eſt convivarum multitudo, quæ communio-

φυλακτέον, ὡς ἄμικτον τὴν συνουσίαν ποιοῦν καὶ
ἀπροσήγορον· οἴνου γὰρ ἀνελεῖν ἧττόν ἐστι κακὸν, ἢ λόγου
κοινωνίαν ἐκ δείπνου. Διὸ καὶ Θεόφραστος ἄοινα συμ-
πόσια παίζων ἐκάλει τὰ κουρεῖα, διὰ τὴν λαλιὰν
τῶν προσκαθιζόντων. Λόγων δὲ κοινωνίαν ἀναιροῦσιν οἱ
πολλοὺς εἰς ταὐτὸ συμφοροῦντες, μᾶλλον δὲ ὀλίγους ποι-
B οῦσιν ἀλλήλοις συνεῖναι· καὶ κατὰ δύο γὰρ ἢ τρεῖς ἀπολαμ-
βάνοντες ἐντυγχάνουσι καὶ προσδιαλέγονται, τοὺς δὲ
πόρρω κατακειμένους οὐδὲ ἴσασιν οὐδὲ προσορῶσιν, ἵπ-
που δρόμον ἀπέχοντας,

'Η μὲν ἐπ' Αἴαντος κλισίας Τελαμωνιάδαο,
'Η δ' ἐπ' Ἀχιλλῆος.——

Ὅθεν οὐκ ὀρθῶς οἱ πλούσιοι νεανιεύονται κατασκευάζοντες οἴκους τριακοντακλίνους, καὶ μείζους· ἀμίκτων γὰρ αὕτη καὶ ἀφίλων δείπνων ἡ παρασκευὴ, καὶ πανηγυριάρχου μᾶλλον ἢ συμποσιάρχου δεομένων. Ἀλλ' ἐκείνοις μὲν

A. 5. οἴνου γὰρ] Revocavi ex Ald. Baſ. Xyl. E. H. Palat. Vatic. Stephanus ex Turn. Leonic. Schott. Anon. dederat οἶνον γάρ.

nem ſermonis et compellationum e convivio tollit: cum tolerabilius ſit vini, quam loquendi communicationem a cœna abeſſe. Itaque Theophraſtus jocans *tonſtrinas* appellavit *convivia vini expertia*, ob loquacitatem ibi deſidentium. Sermonis autem ſocietatem abolent, qui multos in unam cœnam ingerunt: immo id efficiunt, ut perpauci inter ſe colloquantur: duo enim aut tres proximi inter ſe confabulari poſſunt, longius remotos neque norunt, neque adſpiciunt, equi curſum diſtantes,

Hic ubi tendebat alii Telamonius Ajax,
Hic ubi Pelides alii.——

Proinde non recte divites luxuriant, domos ædificantes, triginta lectorum atque amplius capaces: is enim apparatus eſt conviviorum ab amicitiæ mutuo uſu alienorum, et ſolennis pompæ præſidem potius quam convivii rectorem requirentium. Verum illis cum venia hoc licet: inopes

ταῦτα συγγνώμην ποιεῖν· ἄπληστον γὰρ οἴονται τὸν πλοῦτον καὶ τυφλὸν ἀληθῶς, καὶ ἀδιέξοδον, ἂν μὴ μάρτυρας ἔχῃ, καθάπερ τραγῳδία, θεατάς· ἡμῖν δ' ἂν ἴαμα γένοιτο C
τοῦ πολλοὺς ὁμοῦ συνάγειν, τὸ πολλάκις κατ' ὀλίγους παραλαμβάνειν. Οἱ γὰρ σπανίως καὶ δι' ἅρματος, ὥς φασιν, ἑστιῶντες ἀναγκάζονται τὸν ὁπωσοῦν ἐπιτήδειον ἢ γνώριμον καταγράφειν· οἱ δὲ συνεχέστερον κατὰ τρεῖς ἢ τέτταρας ἀναλαμβάνοντες, ὥσπερ πορθμεῖα τὰ συμπόσια, κοῦφά τε ποιοῦσι. Ποιεῖ δέ τινα τοῦ πολλοῦ τῶν φίλων πλήθους διάκρισιν καὶ ὁ τῆς αἰτίας διηνεκὴς ἐπιλογισμός· ὡς γὰρ ἐπὶ τὰς χρείας οὐ πάντας, ἀλλὰ τοὺς ἁρμόττοντας ἑκάστῃ παρακαλοῦμεν, βουλευόμενοι μὲν, τοὺς φρονίμους, δικαζόμενοι δὲ, τοὺς λέγοντας, ἀποδημοῦντες δὲ, τοὺς ἐλαφροὺς μάλιστα τοῖς βιωτικοῖς καὶ σχολὴν ἄ-

C. 1. τραγῳδία] Ita omnes editi Ald. Baſ. Xyl. Steph. nec diſſentit E. H. Venet. At Gr. Latinæ tres habent τραγῳδίαι nec ab iis diſſenſus notatur ex Palat. Vatic.

C. 3. δι' ἅρματος] Ita omnes libri, recte necne, et quo ſenſu, non dicam. Steph. corrigit ἐκ διάρματος, non addens ſententiam. Plura reponimus in Animadverſiones.

C. 7. κοῦφά τε ποιοῦσι] Forte addendum καὶ εὐσταλῆ. Infra ἐπιτηδείως pro ἐπιτηδείους ſumtum ex Baſ. Xyl. Mez.

enim et vere cæcas putant fore divitias et incluſas, ſi non tanquam in tragœdia teſtes habeant ſpectatores. Nobis ne multos ſimul invitemus hoc erit remedii, ut ſæpenumero paucos vocemus. Nam qui raro admodum, et, quod aiunt, per harma convivia inſtruunt, iis neceſſitas incumbit unumquemque familiarium et notorum in numerum convivarum cooptandi. Qui frequentius, ternos aut quaternos vocando convivia navium inſtar quibus amnes trajiciuntur laxa et levia reddunt. Cæterum diſcrimen aliquod multitudinis amicorum facit cauſſæ adſidua ratiocinatio. Ut enim ad negotia non univerſos eorum, ſed ſingulos ad ea advocamus, ad quæ apti ſunt, ad deliberationem prudentes, ad cauſſam dicendam diſertos, ad peregrinationem quibus victus eſt expeditus et otium: ita ad convivia quoque

D γονεῦσι· οὕτως ἐν ταῖς ὑποδοχαῖς ἑκάστοτε τοὺς ἐπιτηδείους παραληπτέον. Ἐπιτήδειοι δὲ, τῷ μὲν ἡγεμόνι δειπνίζοντι συνδειπνεῖν, οἵ τε ἄρχοντες, ἐὰν ὦσι φίλοι, καὶ οἱ πρῶτοι τῆς πόλεως· ἐν δὲ γάμοις, ἢ καὶ γενεθλίοις, οἱ κατὰ γένος προσήκοντες, καὶ Διὸς ὁμογνίου κοινωνοῦντες· ἐν δὲ ταῖς τοιαύταις ὑποδοχαῖς, ἢ προπομπαῖς, τοὺς ἐκείνων μάλιστα κεχαρισμένους εἰς ταὐτὸ συνακτέον. Οὐδὲ γὰρ θεῷ θύοντες, πᾶσι τοῖς ἄλλοις θεοῖς, μάλιστα καὶ συννάοις καὶ συμβώμοις κατευχόμεθα· ἀλλὰ τριῶν κρατήρων κιρναμένων, τοῖς μὲν ἀπὸ τοῦ πρώτου σπένδομεν, τοῖς δ' ἀπὸ τοῦ δευτέρου, τοῖς δ' ἀπὸ τοῦ τελευταίου· φθόνος γὰρ E ἔξω θείου χοροῦ ἵσταται· θεῖος δέ που καὶ ὁ τῶν φίλων χορὸς εὐγνωμόνως διανεμόμενος ἐν ταῖς συμπεριφοραῖς.

D. 8. *μάλιστα καὶ—κατευχόμεθα*] Primo, legendum *μάλιστα δέ*. Ceterum ſecuti ſumus Palat. et Mez. loco vulgatæ *σὺν ναοῖς καὶ σὺν βωμοῖς*.

ſubinde idonei ſunt adhibendi. Idoneos voco, principi convivium præbenti eos qui magiſtratum gerunt, ſiquidem amici ſunt, et proceres civitatis: in nuptiis autem et natalitiis, qui genere attingunt, et Jovis Homognii ſunt participes. Atque in talibus conviviis et feſtivitatibus maxime illi convocandi ſunt, qui invicem in bona ſunt gratia. Neque enim cum deo alicui ſacrificamus, omnibus ſimul etiam vota facimus, quantumvis eodem in templo, eodem altari colantur: ſed cum tres miſceantur crateres, aliis e primo, e ſecundo aliis, ſunt quibus e tertio libamus. Invidia namque extra deorum ſtat chorum. Divinus autem nimirum etiam amicorum eſt chorus benevole diſtributus in conviviis.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ ϛ'.

Τίς αἰτία τῆς ἐν ἀρχῇ στενοχωρίας τῶν δειπνούντων, εἶτα ὕστερον εὐρυχωρίας.

QUÆSTIO VI.

Quid cauſſæ ſit, quid initio cœnæ, anguſte: poſtmodo, laxe ſedetur.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΛΑΜΠΡΙΑΣ Ὁ ΠΑΠΠΟΣ. ΑΛΛΟΙ.

PERSONÆ COLLOQUII.

LAMPRIAS AVUS. ALII.

ῬΗΘΕΝΤΩΝ δὲ τούτων, εὐθὺς ἐζητεῖτο περὶ τῆς F
ἐν ἀρχῇ στενοχωρίας τῶν κατακειμένων, εἶτα ἀνέσεως· οὗ τοὐναντίον εἰκὸς ἦν συμβαίνειν διὰ τὴν ἐπὶ τοῦ δείπνου πλήρωσιν. Ἔνιοι μὲν οὖν ἡμῶν τὸ σχῆμα τῆς κατακλίσεως ᾐτιῶντο· πλατεῖς γὰρ ὡς ἐπίπαν κατακειμένους δειπνεῖν, ἅτε δὴ τὴν δεξιὰν προτείνοντας ἐπὶ τὰς τραπέζας· δειπνήσαντας δὲ ἀναστρέφειν αὐτοὺς μᾶλλον ἐπὶ

F. 3. ἐπὶ τοῦ δείπνου] Mez. rectius, ἀπὸ τοῦ δείπνου.

HIS dictis, illico quæſitum fuit de anguſtia accumbentium initio, ac deinde laxatione: cum videatur contrarium debuiſſe fieri, corporibus in cœna diſtentis. Fuerunt qui formam diſcumbendi cauſſarentur, omnino enim in latum diſcumbere nos, ut qui dextras in menſam protendamus: cœnati autem magis in latus nos obvertamus, corporiſque figuram acutam reddamus: neque jam ſecundum

πλευρὰν, ὀξὺ τὸ σχῆμα ποιοῦντας τοῦ σώματος καὶ οὐκ ἔθ', ὡς εἰπεῖν, κατ' ἐπίπεδον, ἀλλὰ κατὰ γραμμὴν τῆς
680 χώρας ἁπτομένους, ὥσπερ οὖν οἱ ἀστράγαλοι τόπον ἐλάττω κατέχουσιν ὀρθοὶ πίπτοντες ἢ πρηνεῖς, οὕτως ἡμῶν ἕκαστον ἐν ἀρχῇ μὲν ἐπὶ στόμα προνεύειν ἀποβλέποντα πρὸς τὴν τράπεζαν, ὕστερον δὲ μετασχηματίζειν ἐπὶ βάθος ἐκ πλάτους τὴν κατάκλισιν. Οἱ δὲ πολλοὶ τὴν συνένδοσιν τῆς στρωμνῆς προσεφέροντο· θλιβομένην γὰρ ἐν τῇ κατακλίσει πλατύνεσθαι καὶ διαχωρεῖν ὥσπερ τῶν ὑποδημάτων τὰ τριβόμενα, κατὰ μικρὸν ἐπιδιδόντα καὶ χαλῶντα τοῖς πόροις, εὐρυχωρίαν τῷ ποδὶ καὶ ἀναστροφὴν παρέχει. Ὁ δὲ πρεσβύτης ἅμα παίζων, Δύο, ἔφη, τὸ αὐτὸ συμπόσιον ἀνομοίους ἔχειν ἐπιστάτας τε καὶ ἡγε-
B μόνας, ἐν ἀρχῇ μὲν τὸν λιμὸν, ᾧ τῶν τακτικῶν οὐδὲν μέτεστιν, ὕστερον δὲ τὸν Διόνυσον, ὃν πάντες ἄριστον γεγονέναι στρατηγὸν ὁμολογοῦσιν· ὥσπερ οὖν ὁ Ἐπαμεινώνδας, εἴς τινα δυσχωρίαν τῶν στρατηγῶν ὑπὸ ἀπειρίας εἰσβαλλόν-

A. 7. διαχωρεῖν] Forte, διαχαλᾶν.

ſuperficiem fere, ſed ad lineam, ſpatium occupemus. Sicut ergo tali minus loci occupant ſi recti, quam ſi proni cadant: ita unumquemque noſtrum principio in faciem proclinari, dum in menſam intuemur: deinde transformare accubitum in altitudinem ex latitudine. Plerique ſtragulo cauſſam adſcribebant: id enim dum accumbitur, dilatari et laxius fieri: quomodo calcei attritu paulatim diducuntur et pedi ſpatium concedunt. Senex autem jocans, Duos, inquit, convivium habet diſſimiles præfectos ac duces: initio famem, quæ plane expers eſt artis inſtruendorum ordinum: deinceps Liberum Patrem, quem ducendi exercitus peritiſſimum fuiſſe apud omnes in confeſſo eſt. Sicut ergo Epaminondas exercitum inſcitia ducum in anguſtias conjectum

των τὴν φάλαγγα περιπίπτουσαν ἑαυτῇ καὶ ταρασσομένην ὑπολαβὼν, ἐξέλυσε καὶ κατέστησεν εἰς τάξιν· οὕτως ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ συμπεφορημένους ὑπὸ τοῦ λιμοῦ κυνηδὸν ἄρτι παραλαμβάνων ὁ Λυαῖος θεὸς καὶ Χορεῖος εἰς τάξιν ἱλαρὰν καὶ φιλάνθρωπον καθίστησιν.

B, 5. ταρασσομένην—ἐξέλυσε] Prius eſt ex V. Mèz. Palat. poſterius ex Anon. et conjectura Stephani. Poterat et cum Xylandro corrigi ἐξέλισσε.

et ſe invicem conturbantem et atterentem, ipſe in ducis partes ſuccedens evoluit, inque ordinem reduxit: ita nos ab initio a fame confuſe in unum conductos et permiſtos nactus Bacchus, qui Lyæus et Choreius a ſolvendo et choris inſtituendis dicitur, in ordinem venuſtum atque humanum componit.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Ζʹ.

Περὶ τῶν καταβασκαίνειν λεγομένων.

QUÆSTIO VII.

De his qui faſcinare dicuntur.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΜΕΤΡΙΟΣ ΦΛΩΡΟΣ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΣΩΚΛΑΡΟΣ.
ΠΑΤΡΟΚΛΕΥΣ. ΓΑΙΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

METRIUS FLORUS. PLUTARCHUS. SOCLARUS.
PATROCLES. CAIUS.

c αʹ. ΠΕΡΙ τῶν καταβασκαίνειν λεγομένων, καὶ βάσκανον ἔχειν ὀφθαλμὸν, ἐμπεσόντος λόγου περὶ δεῖπνον, οἱ μὲν ἄλλοι παντάπασιν ἐξεφλυάριζον τὸ πρᾶγμα, καὶ κατεγέλων· ὁ δὲ ἑστιῶν ἡμᾶς Μέτριος Φλῶρος ἔφη, Τὰ μὲν γινόμενα τῇ φήμῃ θαυμαστῶς βοηθεῖν· τῷ δὲ αἰτίας ἀπορεῖν ἀπιστεῖσθαι τὴν ἱστορίαν οὐ δικαίως, ὅπου μυρίων ἐμφανῆ τὴν οὐσίαν ἐχόντων, ὁ τῆς αἰτίας λόγος ἡμᾶς δια-

C. 3. ἐξεφλυάριζον] Malim ἐξεφλαύριζον cum T. V. Anon.

I. CUM in cœna ſermo incidiſſet de iis qui faſcinare dicuntur, et oculum habere faſcinatorem: fuerunt qui totam rem nugas eſſe dicerent atque deriderent. At Metrius Florus, qui nos convivio exceperat, Famam, inquit, mirabiliter adſerunt ea quæ eveniunt: ſed ignoratio cauſſæ fidem hiſtoriæ derogat: injuria id quidem. Etenim innumera ſunt, quorum cum ſubſtantia in aperto ſit, cauſſæ

πέφθεγγεν· ὅλως δέ, εἶπεν, ὁ ζητῶν ἐν ἑκάστῳ τὸ εὔλογον, ἐκ πάντων ἀναιρεῖ τὸ θαυμάσιον. Ὅπου γὰρ ὁ τῆς D
αἰτίας ἐπιλείπει λόγος, ἐκεῖθεν ἄρχεται τὸ ἀπορεῖν, τουτέστι τὸ φιλοσοφεῖν· ὥστε τρόπον τινὰ φιλοσοφίαν ἀναιροῦσιν οἱ τοῖς θαυμασίοις ἀπιστοῦντες. Δεῖ δέ, ἔφη, τὸ μὲν διὰ τί γίνεται, τῷ λόγῳ μετεῖναι· τὸ δὲ ὅτι γίνεται, παρὰ τῆς ἱστορίας λαμβάνειν. Ἱστορεῖται δὲ πολλὰ τοιαῦτα· γινώσκομεν γὰρ ἀνθρώπους τῷ καταβλέπειν τὰ παιδία μάλιστα βλάπτοντας, ὑγρότητι τῆς ἕξεως καὶ ἀσθενείᾳ τρεπομένης ὑπ' αὐτῶν καὶ κινουμένης ἐπὶ τὸ χεῖρον· ἧττον δὲ τῶν στερεῶν καὶ πεπηγότων ἤδη τοῦτο πασχόντων. Καί-
τοι τούς γε περὶ τὸν Πόντον οἰκοῦντας πάλαι Θηβεῖς E
προσαγορευομένους, ἱστορεῖ Φύλαρχος, οὐ παιδίοις μόνον ἀλλὰ καὶ τελείοις ὀλεθρίους εἶναι· καὶ γὰρ τὸ βλέμμα καὶ τὴν ἀναπνοὴν καὶ τὴν διάλεκτον αὐτῶν προσδεχομένους, τή-

E. 1. Θηβεῖς] Ita libri fere omnes: excepto V. Θηβίως, et Baſ. Xyl. Θυβεῖς. Salmaſ. ex Plin. p. 34. E. Θιβεῖς. H. Valeſ. Emend. V, 18. Θιβαεῖς.

tamen nos latent. Omnino autem qui in ſingulis probabilitatem requirit, is quod mirabile eſt ex omnibus rebus tollit. Atqui ubi cauſſæ ratio deficit, ibi dubitare et inquirere, hoc eſt philoſophari, incipimus; ut philoſophiam quodammodo perimant, qui admirabilibus fidem detrahunt. Oportet vero cur unumquodque fiat, cauſſam ratione inveſtigare: an fiat, ex hiſtoriis eſt percipiendum. Narrantur autem multa talia. Novimus enim homines, qui intuendo infantibus potiſſimum noceant, qui ob humiditatem habitus ſui imbecillitatemque ab iſtis adficiuntur atque in deterius mutantur: cum ſolidis et compactis jam corporibus hoc minus accidat. Phylarchus ſane refert Thibios qui olim circa Pontum habitaverunt, non infantibus modo ſed adultis etiam exitium attuliſſe: obtutu enim eorum, ſpiritu ac ſermone adfectos, tabuiſſe et ægrotaſſe: idque ſenſerunt, ut

κεσθαι καὶ νοσεῖν· ᾔσθοντο δὲ, ὡς ἔοικε, τὸ γινόμενον οἱ μιγάδες, οἰκέτας ἐκεῖθεν ὠνίους ἐξάγοντες. Ἀλλὰ τούτων τὸ μὲν ἴσως ἧττόν ἐστι θαυμαστόν· ἡ γὰρ ἐπαφὴ καὶ συνανάχρωσις ἔχει τινὰ φαινομένην πάθους ἀρχήν· καὶ καθάπερ τὰ τῶν ἄλλων ὀρνέων πτερὰ τοῖς τοῦ ἀετοῦ συντεθέντα διόλλυται ψυχόμενα καὶ ἀπανθεῖ τῶν πτίλων μυδώντων, οὕ-
F τως οὐδὲν ἀπέχει καὶ ἀνθρώπου ψαῦσιν, τὴν μὲν ὠφέλιμον εἶναι, τὴν δὲ ἀπηνῆ καὶ βλαβεράν· τὸ δὲ καὶ προσβλεφθέντας ἀδικεῖσθαι, συμβαίνει μὲν ὥσπερ εἴρηκα· τῷ δὲ τὴν αἰτίαν ἔχειν δυσθήρατον, ἀπιστεῖται.

β'. Καὶ μὴν, ἔφην ἐγὼ, τρόπον τινὰ τῆς αἰτίας αὐτὸς ἴχνος τι καὶ τρίβον ἀνεύρηκας, ἐπὶ τὰς ἀποῤῥοίας τῶν σωμάτων ἀφικόμενος· καὶ γὰρ ἡ ὀσμὴ καὶ ἡ φωνὴ καὶ τὸ ῥεῦμα τῆς ἀναπνοῆς ἀποφοραί τινές εἰσι τῶν ζώων καὶ μέρη κινοῦντα

E. 5. οἱ μιγάδες, οἰκέτας] Probo Valeſii οἱ μιγάδας οἰκέτας præ Salmaſii οἱ μαγάδες οἰκέτας. Illud in Verſionem recepi.

E. 6. Ἀλλὰ τούτων τὸ μὲν] Legendum, Ἀλλὰ τὸ μὲν τούτων.

E. 10. ψυχόμενα καὶ ἀπανθεῖ] Prius forte mutandum in ψιλούμενα cum T. V. Poſterius recepi quando non modo eſſet in T. V. Anon. Mez. ſed etiam Palat.

F. 5. αὐτὸς] Sumſi a Xyl. Mez. Vulgo, αὐτοῖς. T. V. Anon. αὐτῆς.

apparet, inde emtos qui advenas ſervos eduxerunt. Sed de his hoc quidem fortaſſe minus eſt mirum. Contrectatio enim et contagium habet quoddam apparens adfectionis principium. Et quemadmodum reliquarum avium pennæ ſi cum aquilæ componantur pennis, pereunt defluentibus ob putredinem plumis: ita nihil impedit, quo minus hominis contactus alius utilis ſit, alius damnoſus. Quod autem damno aliquis afficitur tantum inſpiciente altero, id evenit quidem ſicut dixi: non creditur autem quia cauſſam habet indagatu difficilem.

II. At vero, inquam ego, quodammodo tute cauſſæ veſtigium quoddam callemque venandæ attigiſti, ad defluxus corporum perveniendo. Odor enim, vox, et fluxus halitus ſunt quidam defluxus a corporibus animalium delati, et quaſi partes eorum, ac ſenſui

τὰς αἰσθήσεις, ὅταν ὑπ' αὐτῶν περιπεσόντων πάθωσι.
Πολὺ δὲ μᾶλλον εἰκός ἐστι τῶν ζώων ἀποφέρεσθαι τὰ 681
τοιαῦτα διὰ τὴν θερμότητα, καὶ τὴν κίνησιν, οἱονεί τινα
σφυγμὸν καὶ κλόνον ἔχοντος τοῦ πνεύματος, ὑφ' οὗ τὸ σῶ-
μα κρουόμενον ἐνδελεχῶς ἐκπέμπει τινὰς ἀποῤῥοίας.
Μάλιστα δὲ τοῦτο γίνεσθαι διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, εἰκός
ἐστι· πολυκίνητος γὰρ ἡ ὄψις οὖσα, μετὰ πνεύματος, αὐγὴν
ἀφιέντος πυρώδη, θαυμαστήν τινα διασπείρει δύναμιν, ὥστε
πολλὰ καὶ πάσχειν καὶ ποιεῖν δι' αὐτῆς τὸν ἄνθρωπον. Ἡ-
δοναῖς τε γὰρ συμμέτροις καὶ ἀηδίαις, ὑπὸ τῶν ὁρατῶν
τρεπόμενος, συνέχεται· καὶ τῶν ἐρωτικῶν, ἃ δὴ μέγιστα καὶ
σφοδρότατα παθήματα τῆς ψυχῆς ἐστιν, ἀρχὴν ἡ ὄψις B
ἐνδίδωσιν· ὥστε ῥεῖν καὶ λείβεσθαι τὸν ἐρωτικὸν, ὅταν ἐμ-
βλέπῃ τοῖς καλοῖς, οἷον ἐρχόμενον εἰς αὐτούς. Διὸ καὶ
θαυμάσειεν ἄν τις, οἶμαι, μάλιστα τῶν πάσχειν μὲν καὶ

A. 6. αὐγὴν] Sumſi ex T. V. Vulgo male, αὐτήν.
A. 9. συμμέτροις] Non ſanum videtur. Mez. οὐ μετρίοις. Malim ἀναριθμήτοις, niſi nimium a vulgatæ veſtigiis recederet.
B. 3. ἐρχόμενον] Forte ἐκχεόμενον, vel ἑλκόμενον.

accidentes adficiunt eos. Ac multo magis probabile eſt talia a corporibus animalium deferri, ob calorem et motum ſpiritui quaſi palpitatione quadam et conturbatione ingenerata: qua corpus adſidue pulſatum quoſdam emittit defluxus. Maxime autem id fieri ab oculis, conſentaneum eſt. Viſus enim cum multis cieatur motibus, cum ſpiritu quem emittit, ſimul mirabilem quandam igneam vim diſſeminat: cujus opera multa homo cum patitur, tum agit. Voluptatibus quippe moderatis, et item moleſtiis adficitur homo a viſibilibus rebus quæ offeruntur: et amores, quibus nullus vehementior animis motus accidit, ab adſpectu principium ducunt; adeo ut fluat et quaſi liqueſcat amans, cum intuetur in id quod amat, inque id veluti tranſit. Itaque maxime puto miretur aliquis eos, qui lædi videndo hominem

κακοῦσθαι τὸν ἄνθρωπον διὰ τῆς ὄψεως οἰομένων, οὐκ-
έτι δὲ δρᾷν καὶ βλάπτειν. Αἱ γὰρ ἀντιβλέψεις τῶν ἐν
ὥρᾳ, καὶ τὸ διὰ τῶν ὀμμάτων ἐκπίπτον, εἴτε ἄρα φῶς,
εἴτε ῥεῦμα, τοὺς ἐρῶντας ἐντήκει καὶ ἀπόλλυσι μεθ᾽ ἡδο-
νῆς ἀλγηδόνι μεμιγμένης, ἣν αὐτοὶ γλυκύπικρον ὀνομά-
ζουσιν· οὔτε γὰρ ἁπτομένοις, οὔτε ἀκούουσιν οὕτω τιτρώσ-
κεσθαι συμβαίνει καὶ πάσχειν, ὡς προσβλεπομένοις καὶ
C προσβλέπουσι. Τοιαύτη γὰρ γίνεται διάδοσις καὶ ἀνά-
φλεξις ἀπὸ τῆς ὄψεως· ὥστε παντελῶς ἀπειράτους ἔρωτος
ἡγεῖσθαι τοὺς τὸν Μηδικὸν νάφθαν θαυμάζοντας ἐκ δια-
στήματος ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἀναφλεγόμενον· αἱ γὰρ τῶν
καλῶν ὄψεις, κἂν πάνυ πόῤῥωθεν ἀντιβλέψωσι, πῦρ
ἐν ταῖς τῶν ἐρωτικῶν ψυχαῖς ἀνάπτουσι. Καὶ μὴν τό
γε τῶν ἰκτερικῶν βοήθημα πολλάκις ἱστοροῦμεν· ἐμβλέ-
ποντες γὰρ τῷ χαραδρίῳ θεραπεύονται· τοιαύτην ἔοικε τὸ
ζῷον φύσιν καὶ κρᾶσιν ἔχειν, ὥστε ἕλκειν καὶ δέχεσθαι τὸ

B. 8. ἐντήκει] Immo ἐκτήκει.
C. 6. ἐν ταῖς] Sic Palat. T. Anon. Mez. Vulgo, ἐντός.

cum ſentiant, agere et lædere itidem, id vero negant. Mutui enim formoſorum obtutus, et quod per oculos ęxcidit, ſive id lumen eſt, ſive fluxus quidam, amatores colliquat atque perdit dolore voluptati permixto, quem ipſi *Glycypicron*, (id eſt dulcamarum,) nominant. Nam neque tangentes, neque audientes, ita vulnerantur et adficiuntur, ut cum inſpiciunt et inſpiciuntur. Adeo enim diditur incendium ab oculis, ut neceſſe ſit plane ignaros eſſe amoris, qui Medicam naphtham mirantur ignem ex intervallo ad ſe rapere: cum formoſorum corporum adſpectus etiam e longinquo reſpicientium ignem in animis amore captorum accendant. Præterea regio qui laborant morbo, eos ſæpenumero cognovimus ſanari ſi in avem charadrium (ſive ea ſit rupex) inſpiciant: tali natura, videtur, præditum eſſe animal, ut morbum e corpore adfecti elabentem ad ſe trahat, atque

ΠΡΟΒΛΗΜΑ ϛʹ.

Τίς αἰτία τῆς ἐν ἀρχῇ στενοχωρίας τῶν δειπνούντων, εἶτα ὕστερον εὐρυχωρίας.

QUÆSTIO VI.

Quid cauſſæ ſit, quid initio cœnæ, anguſte: poſtmodo, laxe ſedetur.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΛΑΜΠΡΙΑΣ Ὁ ΠΑΠΠΟΣ. ΑΛΛΟΙ.

PERSONÆ COLLOQUII.

LAMPRIAS AVUS. ALII.

ʽΡΗΘΕΝΤΩΝ δὲ τούτων, εὐθὺς ἐζητεῖτο περὶ τῆς F
ἐν ἀρχῇ στενοχωρίας τῶν κατακειμένων, εἶτα ἀνέσεως· οὐ
τοὐναντίον εἰκὸς ἦν συμβαίνειν διὰ τὴν ἐπὶ τοῦ δείπνου πλή-
ρωσιν. Ἔνιοι μὲν οὖν ἡμῶν τὸ σχῆμα τῆς κατακλίσεως
ᾐτιῶντο· πλατεῖς γὰρ ὡς ἐπίπαν κατακειμένους δειπ-
νεῖν, ἅτε δὴ τὴν δεξιὰν προτείνοντας ἐπὶ τὰς τραπέ-
ζας· δειπνήσαντας δὲ ἀναστρέφειν αὐτοὺς μᾶλλον ἐπὶ

F. 3. ἐπὶ τοῦ δείπνου] Mez. rectius, ἀπὸ τοῦ δείπνου.

HIS dictis, illico quæſitum fuit de anguſtia accumbentium initio, ac deinde laxatione: cum videatur contrarium debuiſſe fieri, corporibus in cœna diſtentis. Fuerunt qui formam diſcumbendi cauſſarentur, omnino enim in latum diſcumbere nos, ut qui dextras in menſam protendamus: cœnati autem magis in latus nos obvertamus, corporiſque figuram acutam reddamus: neque jam ſecundum

πλευρὰν, ὀξὺ τὸ σχῆμα ποιοῦντας τοῦ σώματος καὶ οὐκ ἔθ', ὡς εἰπεῖν, κατ' ἐπίπεδον, ἀλλὰ κατὰ γραμμὴν τῆς
680 χώρας ἁπτομένους, ὥσπερ οὖν οἱ ἀστράγαλοι τόπον ἐλάττω κατέχουσιν ὀρθοὶ πίπτοντες ἢ πρηνεῖς, οὕτως ἡμῶν ἕκαστον ἐν ἀρχῇ μὲν ἐπὶ στόμα προνεύειν ἀποβλέποντα πρὸς τὴν τράπεζαν, ὕστερον δὲ μετασχηματίζειν ἐπὶ βάθος ἐκ πλάτους τὴν κατάκλισιν. Οἱ δὲ πολλοὶ τὴν συνένδοσιν τῆς στρωμνῆς προεφέροντο· θλιβομένην γὰρ ἐν τῇ κατακλίσει πλατύνεσθαι καὶ διαχωρεῖν ὥσπερ τῶν ὑποδημάτων τὰ τριβόμενα, κατὰ μικρὸν ἐπιδιδόντα καὶ χαλῶντα τοῖς πόροις, εὐρυχωρίαν τῷ ποδὶ καὶ ἀναστροφὴν παρέχει. Ὁ δὲ πρεσβύτης ἅμα παίζων, Δύο, ἔφη, τὸ αὐτὸ συμπόσιον ἀνομοίους ἔχειν ἐπιστάτας τε καὶ ἡγε-
B μόνας, ἐν ἀρχῇ μὲν τὸν λιμὸν, ᾧ τῶν τακτικῶν οὐδὲν μέτεστιν, ὕστερον δὲ τὸν Διόνυσον, ὃν πάντες ἄριστον γεγονέναι στρατηγὸν ὁμολογοῦσιν· ὥσπερ οὖν ὁ Ἐπαμεινώνδας, εἴς τινα δυσχωρίαν τῶν στρατηγῶν ὑπὸ ἀπειρίας εἰσβαλλόν-

A. 7. διαχωρεῖν] Forte, διαχαλᾶν.

ſuperficiem fere, ſed ad lineam, ſpatium occupemus. Sicut ergo tali minus loci occupant ſi recti, quam ſi proni cadant: ita unumquemque noſtrum principio in faciem proclinari, dum in menſam intuemur: deinde transformare accubitum in altitudinem ex latitudine. Plerique ſtragulo cauſſam adſcribebant: id enim dum accumbitur, dilatari et laxius fieri: quomodo calcei attritu paulatim diducuntur et pedi ſpatium concedunt. Senex autem jocans, Duos, inquit, convivium habet diſſimiles præfectos ac duces: initio famem, quæ plane expers eſt artis inſtruendorum ordinum: deinceps Liberum Patrem, quem ducendi exercitus periſſimum fuiſſe apud omnes in confeſſo eſt. Sicut ergo Epaminondas exercitum inſcitia ducum in anguſtias conjectum

των τὴν φάλαγγα περιπίπτουσαν ἑαυτῇ καὶ ταρασσομένην ὑπολαβὼν, ἐξέλυσε καὶ κατέστησεν εἰς τάξιν· οὕτως ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ συμπεφορημένους ὑπὸ τοῦ λιμοῦ κυνηδὸν ἄρτι παραλαμβάνων ὁ Λυαῖος θεὸς καὶ Χορεῖος εἰς τάξιν ἱλαρὰν καὶ φιλάνθρωπον καθίστησιν.

B, 5. ταρασσομένην—ἐξέλυσε] Prius eſt ex V. Mèz. Palat. poſterius ex Anon. et conjectura Stephani. Poterat et cum Xylandro corrigi ἐξέλισσε.

et ſe invicem conturbantem et atterentem, ipſe in ducis partes ſuccedens evoluit, inque ordinem reduxit: ita nos ab initio a fame confuſe in unum conductos et permiſtos nactus Bacchus, qui Lyæus et Choreius a ſolvendo et choris inſtituendis dicitur, in ordinem venuſtum atque humanum componit.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Ζ'.

Περὶ τῶν καταβασκαίνειν λεγομένων.

QUÆSTIO VII.

De his qui faſcinare dicuntur.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΜΕΤΡΙΟΣ ΦΛΩΡΟΣ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΣΩΚΛΑΡΟΣ. ΠΑΤΡΟΚΛΕΥΣ. ΓΑΙΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

METRIUS FLORUS. PLUTARCHUS. SOCLARUS. PATROCLES. CAIUS.

C α'. ΠΕΡΙ τῶν καταβασκαίνειν λεγομένων, καὶ βάσκανον ἔχειν ὀφθαλμὸν, ἐμπεσόντος λόγου παρὰ δεῖπνον, οἱ μὲν ἄλλοι παντάπασιν ἐξεφλυάριζον τὸ πρᾶγμα, καὶ κατεγέλων· ὁ δὲ ἑστιῶν ἡμᾶς Μέτριος Φλῶρος ἔφη, Τὰ μὲν γινόμενα τῇ φήμῃ θαυμαστῶς βοηθεῖν· τῷ δὲ αἰτίας ἀπορεῖν ἀπιστεῖσθαι τὴν ἱστορίαν οὐ δικαίως, ὅπου μυρίων ἐμφανῆ τὴν οὐσίαν ἐχόντων, ὁ τῆς αἰτίας λόγος ἡμᾶς διαφ-

C. 3. ἐξεφλυάριζον] Malim ἐξεφλαύριζον cum T. V. Anon.

I. CUM in cœna ſermo incidiſſet de iis qui faſcinare dicuntur, et oculum habere faſcinatorem: fuerunt qui totam rem nugas eſſe dicerent atque deriderent. At Metrius Florus, qui nos convivio exceperat, Famam, inquit, mirabiliter adſerunt ea quæ eveniunt: ſed ignoratio cauſſæ fidem hiſtoriæ derogat: injuria id quidem. Etenim innumera ſunt, quorum cum ſubſtantia in aperto ſit, cauſſæ

πέφευγεν· ὅλως δὲ, εἶπεν, ὁ ζητῶν ἐν ἑκάστῳ τὸ εὔλογον, ἐκ πάντων ἀναιρεῖ τὸ θαυμάσιον. Ὅπου γὰρ ὁ τῆς D
αἰτίας ἐπιλείπει λόγος, ἐκεῖθεν ἄρχεται τὸ ἀπορεῖν, τουτέστι τὸ φιλοσοφεῖν· ὥστε τρόπον τινὰ φιλοσοφίαν ἀναιροῦσιν οἱ τοῖς θαυμασίοις ἀπιστοῦντες. Δεῖ δὲ, ἔφη, τὸ μὲν διὰ τί γίνεται, τῷ λόγῳ μετιέναι· τὸ δὲ ὅτι γίνεται, παρὰ τῆς ἱστορίας λαμβάνειν. Ἱστορεῖται δὲ πολλὰ τοιαῦτα· γινώσκομεν γὰρ ἀνθρώπους τῷ καταβλέπειν τὰ παιδία μάλιστα βλάπτοντας, ὑγρότητι τῆς ἕξεως καὶ ἀσθενείᾳ τρεπομένης ὑπ' αὐτῶν καὶ κινουμένης ἐπὶ τὸ χεῖρον· ἧττον δὲ τῶν στερεῶν καὶ πεπηγότων ἤδη τοῦτο πασχόντων. Καί-
τοι τούς γε περὶ τὸν Πόντον οἰκοῦντας πάλαι Θηβεῖς E
προσαγορευομένους, ἱστορεῖ Φύλαρχος, οὐ παιδίοις μόνον ἀλλὰ καὶ τελείοις ὀλεθρίους εἶναι· καὶ γὰρ τὸ βλέμμα καὶ τὴν ἀναπνοὴν καὶ τὴν διάλεκτον αὐτῶν προσδεχομένους, τή-

E. 1. Θηβεῖς] Ita libri fere omnes: excepto V. Θηβίως, et Baſ. Xyl. Θιβεῖς. Salmaſ. ex Plin. p. 34. E. Θιβεῖς. H. Valeſ. Emend. V, 18. Θιβαῖς.

tamen nos latent. Omnino autem qui in ſingulis probabilitatem requirit, is quod mirabile eſt ex omnibus rebus tollit. Atqui ubi cauſſæ ratio deficit, ibi dubitare et inquirere, hoc eſt philoſophari, incipimus; ut philoſophiam quodammodo perimant, qui admirabilibus fidem detrahunt. Oportet vero cur unumquodque fiat, cauſſam ratione inveſtigare: an fiat, ex hiſtoriis eſt percipiendum. Narrantur autem multa talia. Novimus enim homines, qui intuendo infantibus potiſſimum noceant, qui ob humiditatem habitus ſui imbecillitatemque ab iſtis adficiuntur atque in deterius mutantur: cum ſolidis et compactis jam corporibus hoc minus accidat. Phylarchus ſane refert Thibios qui olim circa Pontum habitaverunt, non infantibus modo ſed adultis etiam exitium attuliſſe: obtutu enim eorum, ſpiritu ac ſermone adfectos, tabuiſſe et ægrotaſſe: idque ſenſerunt, ut

χέσθαι καὶ νοσεῖν· ᾔσθοντο δὲ, ὡς ἔοικε, τὸ γινόμενον οἱ μιγάδες, οἰκέτας ἐκεῖθεν ὠνίους ἐξάγοντες. Ἀλλὰ τούτων τὸ μὲν ἴσως ἧττόν ἐστι θαυμαστόν· ἡ γὰρ ἐπαφὴ καὶ συναναχρῶσις ἔχει τινὰ φαινομένην πάθους ἀρχήν· καὶ καθάπερ τὰ τῶν ἄλλων ὀρνέων πτερὰ τοῖς τοῦ ἀετοῦ συντεθέντα διόλλυται ψυχόμενα καὶ ἀπανθεῖ τῶν πτίλων μυδώντων, οὕ-
F τως οὐδὲν ἀπέχει καὶ ἀνθρώπου ψαῦσιν, τὴν μὲν ὠφέλιμον εἶναι, τὴν δὲ ἀπηνῆ καὶ βλαβεράν· τὸ δὲ καὶ προσβλεφθέντας ἀδικεῖσθαι, συμβαίνει μὲν ὥσπερ εἴρηκα· τῷ δὲ τὴν αἰτίαν ἔχειν δυσθήρατον, ἀπιστεῖται.

β΄. Καὶ μὴν, ἔφην ἐγὼ, τρόπον τινὰ τῆς αἰτίας αὐτὸς ἴχνος τι καὶ τρίβον ἀνεύρηκας, ἐπὶ τὰς ἀποῤῥοίας τῶν σωμάτων ἀφικόμενος· καὶ γὰρ ἡ ὀσμὴ καὶ ἡ φωνὴ καὶ τὸ ῥεῦμα τῆς ἀναπνοῆς ἀποφοραί τινές εἰσι τῶν ζώων καὶ μέρη κινοῦντα

E. 5. οἱ μιγάδες, οἰκέτας] Probo Valeſii οἱ μιγάδας οἰκέτας præ Salmaſii οἱ μαγδάδες οἰκέτας. Illud in Verſionem recepi.

E. 6. Ἀλλὰ τούτων τὸ μὲν] Legendum, Ἀλλὰ τὸ μὲν τούτων.

E. 10. ψυχόμενα καὶ ἀπανθεῖ] Prius forte mutandum in ψιλούμενα cum T. V. Poſterius recepi quando non modo eſſet in T. V. Anon. Mez. ſed etiam Palat.

F. 5. αὐτὸς] Sumſi a Xyl. Mez. Vulgo, αὐτοῖς. T. V. Anon. αὐτῆς.

apparet, inde emtos qui advenas ſervos eduxerunt. Sed de his hoc quidem fortaſſe minus eſt mirum. Contrectatio enim et contagium habet quoddam apparens adfectionis principium. Et quemadmodum reliquarum avium pennæ ſi cum aquilæ componantur pennis, pereunt defluentibus ob putredinem plumis: ita nihil impedit, quo minus hominis contactus alius utilis ſit, alius damnoſus. Quod autem damno aliquis afficitur tantum inſpiciente altero, id evenit quidem ſicut dixi: non creditur autem quia cauſſam habet indagatu difficilem.

II. At vero, inquam ego, quodammodo tute cauſſæ veſtigium quoddam callemque venandæ attigiſti, ad defluxus corporum perveniendo. Odor enim, vox, et fluxus halitus ſunt quidam defluxus a corporibus animalium delati, et quaſi partes eorum, ac ſenſui

τὰς αἰσθήσεις, ὅταν ὑπ' αὐτῶν προσπεσόντων πάθωσι. Πολὺ δὲ μᾶλλον εἰκός ἐστι τῶν ζώων ἀποφέρεσθαι τὰ 681
τοιαῦτα διὰ τὴν θερμότητα, καὶ τὴν κίνησιν, οἱονεί τινα σφυγμὸν καὶ κλόνον ἔχοντος τοῦ πνεύματος, ὑφ' οὗ τὸ σῶμα κρουόμενον ἐνδελεχῶς ἐκπέμπει τινὰς ἀποῤῥοίας. Μάλιστα δὲ τοῦτο γίνεσθαι διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, εἰκός ἐστι· πολυκίνητος γὰρ ἡ ὄψις οὖσα, μετὰ πνεύματος, αὐγὴν ἀφιέντος πυρώδη, θαυμαστήν τινα διασπείρει δύναμιν, ὥστε πολλὰ καὶ πάσχειν καὶ ποιεῖν δι' αὐτῆς τὸν ἄνθρωπον. Ἡδοναῖς τε γὰρ συμμέτροις καὶ ἀηδίαις, ὑπὸ τῶν ὁρατῶν τρεπόμενος, συνέχεται· καὶ τῶν ἐρωτικῶν, ἃ δὴ μέγιστα καὶ σφοδρότατα παθήματα τῆς ψυχῆς ἐστιν, ἀρχὴν ἡ ὄψις B
ἐνδίδωσιν· ὥστε ῥεῖν καὶ λείβεσθαι τὸν ἐρωτικὸν, ὅταν ἐμβλέπῃ τοῖς καλοῖς, οἷον ἐρχόμενον εἰς αὐτούς. Διὸ καὶ θαυμάσειεν ἄν τις, οἶμαι, μάλιστα τῶν πάσχειν μὲν καὶ

A. 6. *αὐγὴν*] Sumſi ex T. V. Vulgo male, *αὐτήν*.
A. 9. *συμμέτροις*] Non ſanum videtur. Mez. *οὐ μετρίοις*. Malim *ἀναριθμήτοις*, niſi nimium a vulgatæ veſtigiis recederet.
B. 3. *ἐρχόμενον*] Forte *ἐκχεόμενον*, vel *ἑλκόμενον*.

accidentes adficiunt eos. Ac multo magis probabile eſt talia a corporibus animalium deferri, ob calorem et motum ſpiritui quaſi palpitatione quadam et conturbatione ingenerata: qua corpus adſidue pulſatum quoſdam emittit defluxus. Maxime autem id fieri ab oculis, conſentaneum eſt. Viſus enim cum multis cieatur motibus, cum ſpiritu quem emittit, ſimul mirabilem quandam igneam vim diſſeminat: cujus opera multa homo cum patitur, tum agit. Voluptatibus quippe moderatis, et item moleſtiis adficitur homo a viſibilibus rebus quæ offeruntur: et amores, quibus nullus vehementior animis motus accidit, ab adſpectu principium ducunt; adeo ut fluat et quaſi liqueſcat amans, cum intuetur in id quod amat, inque id veluti tranſit. Itaque maxime puto miretur aliquis eos, qui lædi videndo hominem

κακοῦσθαι τὸν ἄνθρωπον διὰ τῆς ὄψεως οἰομένων, οὐκέτι δὲ δρᾷν καὶ βλάπτειν. Αἱ γὰρ ἀντιβλέψεις τῶν ἐν ὥρᾳ, καὶ τὸ διὰ τῶν ὀμμάτων ἐκπίπτον, εἴτε ἀέρα φῶς, εἴτε ῥεῦμα, τοὺς ἐρῶντας ἐντήκει καὶ ἀπόλλυσι μεθ' ἡδονῆς ἀλγηδόνι μεμιγμένης, ἣν αὐτοὶ γλυκύπικρον ὀνομάζουσιν· οὔτε γὰρ ἁπτομένοις, οὔτε ἀκούουσιν οὕτω τιτρώσκεσθαι συμβαίνει καὶ πάσχειν, ὡς προσβλεπομένοις καὶ
C προσβλέπουσι. Τοιαύτη γὰρ γίνεται διάδοσις καὶ ἀνάφλεξις ἀπὸ τῆς ὄψεως· ὥστε παντελῶς ἀπειράτους ἔρωτος ἡγεῖσθαι τοὺς τὴν Μηδικὸν νάφθαν θαυμάζοντας ἐκ διαστήματος ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἀναφλεγόμενον· αἱ γὰρ τῶν καλῶν ὄψεις, κἂν πάνυ πόῤῥωθεν ἀντιβλέψωσι, πῦρ ἐν ταῖς τῶν ἐρωτικῶν ψυχαῖς ἀνάπτουσι. Καὶ μὴν τό γε τῶν ἰκτερικῶν βοήθημα πολλάκις ἱστοροῦμεν· ἐμβλέποντες γὰρ τῷ χαραδρίῳ θεραπεύονται· τοιαύτην ἔοικε τὸ ζῷον φύσιν καὶ κρᾶσιν ἔχειν, ὥστε ἕλκειν καὶ δέχεσθαι τὸ

B. 8. ἐντήκει] Immo ἐκτήκει.
C. 6. ἐν ταῖς] Sic Palat. T. Anon. Mez. Vulgo, ἐντός.

cum ſentiant, agere et lædere itidem, id vero negant. Mutui enim formoſorum obtutus, et quod per oculos excidit, ſive id lumen eſt, ſive fluxus quidam, amatores colliquat atque perdit dolore voluptati permixto, quem ipſi *Glycypicron*, (id eſt dulcamarum,) nominant. Nam neque tangentes, neque audientes, ita vulnerantur et adficiuntur, ut cum inſpiciunt et inſpiciuntur. Adeo enim diditur incendium ab oculis, ut neceſſe ſit plane ignaros eſſe amoris, qui Medicam naphtham mirantur ignem ex intervallo ad ſe rapere: cum formoſorum corporum adſpectus etiam e longinquo reſpicientium ignem in animis amore captorum accendant. Præterea regio qui laborant morbo, eos ſæpenumero cognovimus ſanari ſi in avem charadrium (ſive ea ſit rupex) inſpiciant: tali natura, videtur, præditum eſſe animal, ut morbum e corpore adfecti elabentem ad ſe trahat, atque

πάθος ἐκπίπτον, ὥσπερ ῥεῦμα, διὰ τῆς ὄψεως· ὅθεν οὐ προσβλέπουσιν οἱ χαράδριοι τοὺς ἴκτερον ἔχοντας, οὐδὲ D
καρτεροῦσιν, ἀλλ᾽ ἀποστρέφονται, καὶ τὰ ὄμματα συγκλείσαντες ἔχουσιν· οὐ φθονοῦντες, ὡς ἔνιοι νομίζουσι, τῆς ἀπ᾽ αὐτῶν ἰάσεως, ἀλλ᾽ ὥσπερ ὑπὸ πληγῆς τιτρωσκόμενοι. Τῶν δὲ ἄλλων νοσημάτων μάλιστα καὶ τάχιστα τὰς ὀφθαλμίας ἀναλαμβάνουσιν οἱ συνόντες· οὕτω δύναμιν ἔχει ὀξεῖαν ἡ ὄψις ἐνδοῦναι καὶ προσβαλεῖν ἑτέρῳ πάθους ἀρχήν.

γ΄. Καὶ μάλ᾽, ἔφη, λέγεις ὀρθῶς, ὁ Πατροκλέας· ἐπί γε τῶν σωματικῶν· τὰ δὲ τῆς ψυχῆς, ὧν ἐστι καὶ τὸ βασκαίνειν, τίνα τρόπον, καὶ πῶς διὰ τῆς ὄψεως τὴν βλάβην εἰς τοὺς ὁρωμένους διαδίδωσιν. Οὐκ οἶσθα, ἔφην, E
ὅτι πάσχουσα ἡ ψυχὴ τὸ σῶμα διατίθησιν; ἐπίνοιαι γὰρ ἀφροδισίων ἐγείρουσιν αἰδοῖα, καὶ θυμοὶ κυνῶν ἐν ταῖς πρὸς τὰ θηρία γινομέναις ἁμίλλαις, ἀποσβεννύουσι τὰς ὁράσεις πολλάκις καὶ τυφλοῦσι· λῦπαι καὶ φιλαργυρίαι καὶ

D. 1. τὺς ἴκτερον] τὺς ſumſi a Palat. Mez. pro vulgato τόν.
D. 10. ἐπί γε] Sic Palat. Vatic. Xyl. T. V. Vulgo, ἐπεί γε.

recipiat oculis tanquam defluentem quendam humorem: itaque charadrius arquatum non intuetur, neque ſuſtinet, ſed clauſis oculis ſe avertit: non invidens, ut putant nonnulli, remedium quod ab ipſo petitur, ſed quia quaſi ictu quodam ſauciatur. De reliquis morbis cum maxime tum facillime lippitudinis contagium ad una degentes pervenit: tam acrem habet vim Viſus adficiendi alterum.

III. Admodum recte dicis, inquit Patrocles, de corporis quidem affectibus: ſed quæ in animo ſunt, ut eſt etiam invidia, quonam pacto vel modo per oculos damnum conſpectis inferunt? Neſcis vero, aiebam, adfectum animum corpus afficere? Atqui et cogitatione actus venerei pudenda eriguntur, et excandeſcentiæ canum in certaminibus adverſus feras ſæpe lumina exſtinguunt atque excæcant: tum

ζηλοτυπίαι τὰ χρώματα τρέπουσι, καὶ καταξαίνουσι τὰς ἕξεις· ὧν οὐδενὸς ὁ φθόνος ἧττον ἐνδύεσθαι τῇ ψυχῇ πεφυκὼς, ἀναπίμπλησι καὶ τὸ σῶμα πονηρίας, ἣν οἱ ζωγράφοι καλῶς ἐπιχειροῦσιν ἀπομιμεῖσθαι, τὸ τοῦ φθόνου
F πρόσωπον ὑπογράφοντες. Ὅταν οὖν οὕτως ὑπὸ τοῦ φθονεῖν διατιθέντες ἀπερείδωσι τὰς ὄψεις, αἱ δὲ ἔγγιστα τεταγμέναι τῆς ψυχῆς σπάσωσι τὴν κακίαν, ὥσπερ πεφαρμαγμένα βέλη προσπίπτωσιν, οὐδὲν, οἶμαι, συμβαίνει παράλογον, οὐδὲ ἄπιστον ἐκείνους ὃ τοὺς προσορωμένους· καὶ γὰρ τὰ δήγματα τῶν κυνῶν χαλεπώτερα γίνεται μετ᾽ ὀργῆς δακνόντων· καὶ τὰ σπέρματα τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἅπτεσθαί φασιν ὅταν ἐρῶντες πλησιάζωσι· καὶ ὅλως τὰ πάθη τὰ τῆς ψυχῆς ἐπιρρώννυσι, καὶ ποιεῖ σφοδροτέρας τὰς τοῦ σώματος δυνάμεις. Διὸ καὶ τὸ τῶν λεγομένων προβασκανίων γένος οἴονται πρὸς τὸν

E. 9. καλῶς—τὸ τοῦ φθόνου] καλῶς ex E. H. T. V. Anon. Xyl. τὸ ex Palat. Mez.

F. 2. διατιθέντες—προσορωμένους] Primo corrigendum διατεθέντες. Deinde conjeci: οὐδὲν, οἶμαι, συμβαίνει παράλογον οὐδὲ ἄπιστον, ἂν ὥσπερ πεφαρμαγμένα βέλη προσπίπτωσιν ἐκείνοις τοῖς προσορωμένοις. Nec repudiandum Mez. acumen, σπάσασαι τὴν κακίαν, ὥσπερ πεφ. βέλη προσπίπτωσιν—ἄπιστον εἰ κινοῦσι τοὺς προσορωμένους.

animi ægritudo, avaritia, rivalitas, colorem mutant, habitumque corporis adfligunt. Nullo autem horum minus invidentia ubi animum ſubiit, corpus quoque pravitate occupat: quam pictores probe conantur pingendo livoris vultu exprimere. Sic ergo invidia adfecti cum intendunt oculos in aliquem, radios tanquam veneno imbuta jacula excipientibus partibus animo proximis, nihil, puto, abſurdi fit ſi læditur in quem illi ſunt intuiti. Nam et morſus canum graviores ſunt ſi irati mordeant: et ſemina hominum efficaciora, ſi amantes coëant: et univerſe animi adfectionibus facultates corporis roborantur atque intenduntur. Itaque eorum quæ adverſus faſcinum amuleta dicuntur,

φθόνον ὠφελεῖν, ἑλκομένης διὰ τὴν ἀτοπίαν τῆς ὄψεως, 682 ὥστε ἧττον ἐπερείδειν τοῖς πάσχουσιν. Αὗταί σοι, εἶπον, ὦ Φλῶρε, συμβολαὶ τῆς εὐωχίας ἀπηριθμείσθωσαν.

δ'. Καὶ ὁ Σώκλαρος, Ἄν γε, ἔφη, πρότερον ἡμεῖς αὐτὰς δοκιμάσωμεν· ἔστι γὰρ ὅ, τι τοῦ λόγου καταφαίνεται κίβδηλον. Εἰ γὰρ ἃ λέγουσι πολλοὶ περὶ τῶν βασκαινομένων, ὡς ἀληθῆ τίθεμεν, οὐκ ἀγνοεῖς δήπουθεν ὅτι καὶ φίλους καὶ οἰκείους, ἔνιοι δὲ καὶ πατέρας ἔχειν ὀφθαλμὸν βάσκανον ὑπολαμβάνουσιν, ὥστε μὴ δεικνύναι τὰς γυναῖκας αὐτοῖς τὰ παιδία, μηδὲ πολὺν ἐᾶν χρόνον ὑπὸ τῶν τοιούτων καταβλέπεσθαι· πῶς οὖν ἔτι δόξει φθόνου τὸ πάθος εἶναι; τί δέ, ὦ πρὸς τοῦ Διός, ἐρεῖς περὶ τῶν B ἑαυτοὺς καταβασκαίνειν λεγομένων; καὶ γὰρ τοῦτο ἀκήκοας· εἰ δὲ μή, πάντως ταῦτα ἀνέγνωκας,

Καλαὶ μέν ποτ' ἔσαν καὶ αἱ φόβαι Εὐτελίδαο·

A. 3. ἀπηριθμείσθωσαν] Nil varietatis e ſcriptis allatum. Rectius ἀπηριθμήσθωσαν ut Ald. Baſ. Xyl. vel ἀπηριθμηθήτωσαν, juſta forma.

B. 4. Εὐτελίδαο] Sic E. Venet. Palat. Vatic. T. V. paulo ante αἱ ex T. V. Anon. Vulgo, καὶ φόβαι Εὐτελίδα. Verſu ſecundo βασκαίνει Steph. Xyl. Leonic. Schott. et ſcripti excepto Vatic. qui cum Ald. Baſ. et tribus Gr. Lat. habet βασκαίνειν. Ibidem αὐτὸν pro αὐτὸν ex Salmaſ. Tertio verſu, forte legendum Δίνῃ ἐν ποταμῷ.

prodeſſe uſum putant contra livorem, avertentia Viſum ut minus penetret in eos qui inſpiciuntur. Hoc ego, inquam, tibi convivii cauſſa ſymbolum perſolvero.

IV. Tum Soclarus, Siquidem, inquit, nos prius id probemus: eſt enim aliquid in tua oratione, quod adulterinum videtur. Nam ſi pro veris habemus ea, quæ vulgo de faſcinantibus dicuntur: non ignoras ſcilicet, quod amicos et domeſticos, quidam vero etiam patres oculum habere faſcinantem putant, ideoque uxores ipſis prolem non oſtendunt, neque ab hiſce diu conſpici ſinunt. Quomodo ergo invidiæ faſcinus imputabitur? Quid obſecro dices de his qui faſcinare ſemetipſos feruntur? Utique enim auditum tibi hoc eſt: aut ſaltem iſtud legiſti,

Quondam pulcher erat crinibus Euteli-das.
Sed ſeſe ipſe videns placidis in fluminis undis,

Ἀλλ' αὐτὸν βασκαίνει ἰδὼν ὀλοφώϊος ἀνὴρ
Δινήεντι ποταμῷ· τὸν δ' αὐτίκα νοῦσος ἀεικής.

ὁ γὰρ Εὐτελίδας λέγεται, καλὸς ἑαυτῷ φανεὶς, καὶ παθών τι πρὸς τὴν ὄψιν, ἐκ τούτου νοσῆσαι, καὶ τὴν εὐεξίαν μετὰ τῆς ὥρας ἀποβαλεῖν. Ἀλλ' ὅρα πῶς ἔχεις εὑρεσιλογίας πρὸς τὰς τοιαύτας ἀτοπίας.

C ε'. Ἄλλως μὲν, ἔφην, καὶ μάλα ἱκανῶς· πίνων δὲ, ὡς ὁρᾷς, ἐκ τῆς τηλικαύτης κύλικος οὐκ ἀτόλμως. Λέγω δὲ ὅτι τὰ μὲν πάθη πάντα ταῖς ψυχαῖς ἐμμείναντα πολὺν χρόνον, ἕξεις ἐνεργάζεται πονηράς· αὗται δὲ, ὅταν ἰσχὺν φύσεως λάβωσιν, ὑπὸ τῆς τυχούσης κινούμεναι προφάσεως, πολλάκις καὶ ἄκοντας ἐπὶ τὰ οἰκεῖα καὶ συνήθη καταφέρουσι πάθη. Σκόπει δὲ τοὺς δειλοὺς, ὅτι καὶ τὰ σώζοντα φοβοῦνται· καὶ τοὺς ὀργίλους, ὅτι καὶ τοῖς φιλτάτοις δυσκολαίνουσι· καὶ τοὺς ἐρωτικοὺς καὶ ἀκολάστους, ὅτι τελευτῶντες

C. 1. Ἄλλως μὲν—ταῖς ψυχαῖς] ἔφην eſt ex V. Amiot. Xyl. Mez. καὶ μάλα mutandum in οὐ μάλα: tum δὲ ὅτι ipſe correxi. Vulgo, Ἄλλως μὲν, ἔφη, καὶ μάλα—οὐκ ἀτόλμως λέγω· διότι τὰ μὲν πάθη πάντα τῆς ψυχῆς. Ultimum ταῖς ψυχαῖς eſt ex Palat.

Livore infamis perdidit invidiæ.
Faſcinus attraxit morbum, formamque peremit.

Ferunt enim hunc Eutelidam ſibi ipſi viſum forma inſigni, eoque adſpectu adfectum, hinc in morbum incidiſſe, valetudinemque cum forma amiſiſſe. Sed vide quid comminiſci poſſis, quo iſthæc abſurda amoliare.

V. Alias, inquam, non admodum hoc fecero commode. Nunc autem, qui e tanto, ut vides, calice bibam, intrepide cauſſam eſſe hanc pronuncio. Igitur dico, omnes animi adfectiones ſi diu inhæreant, pravos ingenerare habitus: qui ubi vim naturæ adepti ſunt, quavis occaſione concitati ſæpenumero etiam invitos ad familiares impellant adfectiones. Id adeo animadvertere poſſis in timidis, qui ſalutaria etiam metuunt: in iracundis, qui cariſſimis etiam ſunt difficiles: in amatoribus et libidinoſis,

οὐδὲ τῶν ἁγιωτάτων ἀπέχεσθαι δύνανται σωμάτων. Ἡ D γὰρ συνήθεια δεινὴ πρὸς τὸ οἰκεῖον ἐξάγειν τὴν διάθεσιν· καὶ τὸν ἀκροσφαλῶς ἔχοντα, πᾶσι προσπταίειν ἀνάγκη τοῖς ὑποπίπτουσιν. Ὥστε οὐκ ἄξιον θαυμάζειν τοὺς τὴν φθονητικὴν καὶ βασκανητικὴν ἀπειργασμένους ἐν ἑαυτοῖς ἕξιν, εἰ καὶ πρὸς τὰ οἰκεῖα κατὰ τὴν τοῦ πάθους ἰδιότητα κινοῦνται· κινούμενοι δὲ οὕτως, ὃ πεφύκασιν, οὐχ ὃ βούλονται, ποιοῦσιν. Ὡς γὰρ ἡ σφαῖρα κινεῖσθαι σφαιρικῶς, καὶ κυλινδρικῶς ἡ κύλινδρος ἀναγκάζεται κατὰ τὴν τοῦ σχήματος διαφοράν· οὕτω τὸν φθονερὸν ἡ διάθεσις φθονητικῶς πρὸς ἅπαντα κινεῖ. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ καταβλάπτειν εἰκός ἐστιν αὐτοὺς τὰ οἰκεῖα καὶ E ποθούμενα μᾶλλον. Ὁ δὲ βέλτιστος Εὐτελίδας, καὶ ὅσοι λέγονται καταβασκαίνειν ἑαυτοὺς οὐκ ἀλόγως μοι δοκοῦσι τοῦτο πάσχειν. Σφαλερὸν γὰρ ἡ ἐπ' ἄκρον εὐεξία,

D. 5. βασκανητικὴν] Rectius βασκαντικήν. E. H. βασκανιτικήν.

D. 8. ἡ σφαῖρα—ἡ κύλινδρος] Vulgo, ὁ σφ.—ἡ κ. Articuli perperam permutati. Priori quidem loco repoſui, ex Ald. Baſ. Xyl. Pal. Vat. Poſteriore nil variant libri: itaque reliqui.

E. 2. μᾶλλον. Ὁ δὲ] Palat. μᾶλλον· διὸ καὶ βλάπτουσι μᾶλλον. Ὁ δὲ—quod ſi germanum eſt, ut videtur, auctarium, paulo ante legendum καταβλέπειν. Mox ὃ ante καὶ ὅσοι delevi cum Mez.

qui ad extremum ne ſanctiſſimis quidem abſtinent corporibus. Magna enim vis eſt conſuetudinis habitum ad familiarem adfectionem deducendi: et qui ad lapſum ſunt proclives, eos neceſſe eſt obvia quæque offendere. Quare admiratione non eſt dignum, eos qui invidendi et faſcinandi habitum ſibi paraverunt, ea adfectione etiam adverſus ſuos commoveri: quod ubi fit, non quod volunt, ſed quod naturæ ipſorum congruit faciunt. Sicut enim globus globi in morem, cylindrus cylindri modo volvitur, ob diverſitatem figuræ: ita invidum invidioſe adverſum omnia ciet invidia. Et vero conſentaneum eſt a talibus maxime ſua et quæ cara habent lædi. Præclarus autem ille Eutelidas, et qui alii ſeſe dicuntur faſcinaſſe, non ſine cauſſa id videntur paſſi. Lubrica enim res eſt, ut ait Hippocrates, admodum valida

κατὰ τὸν Ἱπποκράτην· καὶ τὰ σώματα προελθόντα μέχρι τῆς ἄκρας ἀκμῆς, οὐχ ἕστηκεν, ἀλλὰ ῥέπει καὶ ταλαντεύεται πρὸς τοὐναντίον· ὅταν οὖν ἐπίδοσιν ἀθρόαν λάβωσιν καὶ βέλτιον ἢ προσεδόκων ἔχοντας ἑαυτοὺς ἐπιβλέπωσιν, ὥστε θαυμάζειν καὶ κατασκοπεῖν, τὸ σῶμα τῆς μεταβολῆς
F ἐγγύς ἐστι, καὶ φερόμενοι ταῖς ἕξεσι πρὸς τὸ χεῖρον, ἑαυτοὺς καταβασκαίνειν. Τοῦτο δὲ γίνεται μᾶλλον ἀπὸ τῶν πρὸς ὕδασιν ἢ τισιν ἄλλοις ἐσόπτροις ὑφισταμένων ῥευμάτων· ἀναπνεῖ γὰρ ἐπ' αὐτοὺς τοὺς ὁρῶντας, ὥστε οἷς ἑτέρους ἔβλαπτον, αὐτοὺς κακοῦσθαι. Τοῦτο δ' ἴσως καὶ περὶ τὰ παιδία γινόμενον καταψεύδεται πολλάκις τὴν αἰτίαν τῶν ἐνορώντων.

ϛ'. Ἐμοῦ δὲ παυσαμένου, Γάϊος ὁ Φλώρου γαμβρὸς, Τῶν δὲ Δημοκριτείων, ἔφη, εἰδώλων, ὥσπερ Αἰγιέων ἢ Μεγαρέων, ἀριθμὸς οὐδεὶς οὐδὲ λόγος· ἅ φησιν ἐκεῖνος

E. 6. ῥέπει—καὶ βελτίον] Prius ex Palat. pro incertæ auctoritatis vulgata πίπτει. Tum καὶ aſſumtum ex T. V.

F. 2. καταβασκαίνειν] Addendum δοκοῦσι, vel λέγονται ex V.

F. 4. ἀναπνεῖ] Sic E. H. Palat. Vatic. Ceteri omnes ἀναπνεῖν.

corporis conſtitutio: et corpora ubi ad ſummum provecta ſunt vigorem non conſiſtunt, ſed momento in contrarium impelluntur. Cum ergo, confertim auctis corporibus, ſe ipſos melius quam expectaviſſent adfectos vident, ita ut ſeſe contemplentur atque admirentur: tum corpora mutationi propinqua ſunt, et in deterius porro habitu vergente, ſe ipſos faſcinare putantur. Idque magis fit ab aqua, quam ab aliis ſpeculis, quando undæ ſubſiſtunt; reſpirat enim in ipſos intuentes; ut quibus aliis nocuerunt, ipſi ſe lædant. Atque hoc fortaſſis etiam puerulis accidens, ſæpe facit ut falſo cauſſa in intuentes conferatur.

VI. Ut finem dicendi feci, Caius Flori gener, Democritea vero, inquit, viſa nobis in nullo ſunt numero, nulla eorum, veluti de Ægienſibus et Megarenſibus proverbio dicitur, ratio habetur? quæ is ab invidis emitti ait, neque

ἐξιέναι τοὺς φθονοῦντας, οὔτε αἰσθήσεως ἄμοιρα παντάπα- 683
σιν, οὔτε ὁρμῆς, ἀνάπλεά τε τῆς ἀπὸ τῶν προϊεμένων μοχ-
θηρίας καὶ βασκανίας· μεθ' ἧς ἐμπλασσόμενα, καὶ παρα-
μένοντα, καὶ συνοικοῦντα τοῖς βασκαινομένοις, ἐπιταράττειν
καὶ κακοῦν αὐτῶν τό, τε σῶμα καὶ τὴν διάνοιαν· οὕτως γὰρ,
οἶμαι, πως τὸν ἄνδρα τῇ δόξῃ, τῇ δὲ λέξει δαιμονίως
λέγειν καὶ μεγαλοπρεπῶς. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφην, ἀλλὰ
θαυμάζω πῶς ἔλαθον ὑμᾶς οὐδὲν ἄλλο τῶν ῥευμάτων
τούτων ἢ τὸ ἔμψυχον ἀφελὼν καὶ προαιρετικόν· ἵνα μὴ
με δόξητε πόῤῥω νυκτῶν οὐσῶν ὑμῖν ἐπάγοντα φάσμα- B
τα καὶ εἴδωλα πεπνυμένα καὶ φρονοῦντα μορμολύττεσθαι
καὶ διαταράττειν. Ἕωθεν οὖν, ἐὰν δοκῇ, περὶ τούτων
σκεψόμεθα.

A. 8. ἔλαθον ὑμᾶς] Sic H. Amiot. Xyl. Mez. In priori conſentit Ald. Baſ. E. in poſteriore T. V.

ſenſus plane expertia, neque impetus, plena malitiæ et livoris emittentium, quibus ſtipata et inhæreſcentia iis qui faſcinantur, hos turbent, corpuſque et animum eorum lædant. Sic enim puto ſentire hominem, hancque ſententiam divinis et magnificis extuliſſe verbis. Omnino vero, inquam. Sed miror qui non obſervaveritis, me de fluxibus iſtis nihil aliud quam animam et propoſitum voluntatis ademiſſe: ne putetis me adulta jam nocte viſa vobis et animata et intelligentia ſpectra offerentem, larvis vos terrere ac perturbare voluiſſe. Mane ergo, ſi videbitur, de his diſpiciemus.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Η'.

Διὰ τί τὴν μηλέαν ἀγλαόκαρπον ὁ ποιητὴς εἶπε, Ἐμπεδοκλῆς δὲ ὑπέρφλοια τὰ μῆλα.

QUÆSTIO VIII.

Cur malum Homerus aglaocarpum, (id eſt inſignem fructu:) Empedocles, mala hyperphlœa, dixerit.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΤΡΥΦΩΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΙ.
ΛΑΜΠΡΙΑΣ Ὁ ΠΑΠΠΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

PLUTARCHUS. TRYPHON. GRAMMATICI.
LAMPRIAS AVUS.

α'. ἙΣΤΙΩΜΕΝΩΝ ἡμῶν ποτὲ ἐν Χαιρωνείᾳ, καὶ παρατεθείσης παντοδαπῆς ὀπώρας, ἐπῆλθέ τινι τῶν κα-
C τακειμένων ἀναφθέγξασθαι τὸν στίχον ἐκεῖνον,

Συκαῖ τε γλυκεραὶ καὶ μηλέαι ἀγλαόκαρποι,

Καὶ ἐλαῖαι τηλεθόωσαι. Ζήτησις οὖν ἦν, διὰ τί τὰς μηλέας ὁ ποιητὴς ἀγλαοκάρπους ἐξαιρέτως προσεῖπεν. Καὶ Τρύφων μὲν ὁ ἰατρὸς ἔλεγε, Κατὰ τὴν πρὸς τὸ δένδρον εἰρῆσθαι σύγκρισιν, ὅτι μικρὸν ὂν κομιδῆ καὶ

I. CHÆRONEÆ quodam in convivio, cum omnis generis appoſita eſſent poma, cuidam una accumbentium ſubiit verſum Homeri pronunciare,

Egregio mali fructu, ficuſque ſuavis.

Hic quæſitum fuit, cur malum poëta peculiariter dignatus eſſet hoc nomine, ut præſtantem fructu diceret. Id Tryphon medicus aiebat factum comparatione fructus cum arbore, quem parva ad-

τὴν ὄψιν εὐτελές, καλὸν καὶ μέγαν ἐκφέρει τὸν καρπόν. Ἄλλος δέ τις ἔφη, Τὸ καλὸν ἐκ πάντων συντεθὲν, μόνῳ τούτῳ τῶν ἀκροδρύων ὁρᾶν ὑπάρχον· καὶ γὰρ τὴν ψαῦσιν ἔχει καθάπερ ἴον, ὥστε μὴ μολύνειν, ἀλλ' εὐωδίας ἀναπιμπλάναι τὸν ἁπτόμενον· καὶ τὴν γεῦσιν ἡδεῖαν, ὀσφραίνεσθαί τε καὶ ἰδεῖν ἐπιτερπέστατόν ἐστι· διὸ καὶ πάσας ὁμοῦ τι τὰς αἰσθήσεις προσαγόμενον, εἰκότως ἐπαινεῖσθαι.

β'. Ταῦτα μὲν οὖν ἔφαμεν ἡμεῖς μετρίως λέγεσθαι· D τοῦ δὲ Ἐμπεδοκλέους εἰρηκότος,

Οὕνεκεν ὀψίγονοί τε σίδαι καὶ ὑπέρφλοια μῆλα·

τὸ μὲν τῶν σιδῶν ἐπίθετον νοεῖν, ὅτι τοῦ φθινοπώρου λήγοντος ἤδη, καὶ τῶν καυμάτων μαραινομένων ἐκπέπτουσι τὸν καρπόν· ἀσθενῆ γὰρ αὐτῶν τὴν ὑγρότητα καὶ γλίσχραν οὖσαν οὐκ ἐᾷ λαβεῖν σύστασιν ὁ ἥλιος, ἂν μὴ μεταβάλλειν ὁ ἀὴρ ἐπὶ τὸ ψυχρότερον ἄρχηται· διὸ καὶ μόνον τοῦτό φησι Θεόφραστος τὸ δένδρον ἐν τῇ σκιᾷ βέλτιον

C. 8. συντεθὲν—καθάπερ ἴον] Prius ſumſi ex T. V. pro συντιθέντα. Palat. quidem συντεθέντων. Poſterius cum Reiſkio mutem in καθάριον.

D. 5. ἐκπέπτουσι] Variant libri veteres in hujus verbi forma, aliis ἐκπέτλουσι ferentibus. Equidem unam et conſtantem formam retinendam duxi.

modum, et vilis adſpectu fert pulchrum atque magnum. Alius quidam dicebat, in ſolo hoc arboreo fructu pulchritudinem ex omnibus compoſitam formis conſpici: nam et contactu eſt mundum, ut non inquinet, ſed fragrantia oppleat tangentem: et ſaporem habet ſuavem: eſtque olfactu et viſu jucundiſſimum; ut merito laudetur, quod omnes una ſenſus alliciat.

II. Hæc nos mediocriter nobis probari diximus. Sed cum Empedocles ſcripſerit, aiebam

Οὕνεκεν ὀψίγονοί τε σίδαι καὶ ὑπέρφλοια μῆλα·

Punicorum pomorum appellationem intelligo, quia ſcilicet ſub autumni exitum et calore enervato iſta arbor fructum ſuum excoquit: imbecillum enim eorum et tenuem humorem ſol non ſinit coire, niſi aër incipiat frigidior fieri: itaque Theophraſtus hanc ſolam arborem ait in umbra rectius et celerius fructum ſu-

ἐκπέπλειν τὸν καρπὸν καὶ τάχιον· τὰ δὲ μῆλα καθ' ἥν τινα διάνοιαν ὁ σοφὸς ὑπέρφλοια προσειρήκει, δια-
E πορεῖν, καὶ μάλιστα τοῦ ἀνδρὸς οὐ καλλιγραφίας ἕνεκα τοῖς εὐπροσωποτάτοις τῶν ἐπιθέτων, ὥσπερ ἀνθηροῖς χρώμασι τὰ πράγματα γανοῦν εἰωθότος, ἀλλ' ἕκαστον οὐσίας τινὸς ἢ δυνάμεως δήλωμα ποιοῦντος· οἷον, ΑΜΦΙΒΡΟΤΗΝ ΧΘΟΝΑ, τὸ τὴν ψυχὴν περικείμενον σῶμα· καὶ ΝΕΦΕΛΗΓΕΡΕΤΗΝ, τὸν ἀέρα· καὶ ΠΟΛΥΑΙΜΑΤΟΝ, τὸ ἧπαρ.

γ'. Εἰπόντος οὖν ἐμοῦ ταῦτα, γραμματικοί τινες ἔ-
F φασαν, Ὑπέρφλοια λελέχθαι τὰ μῆλα διὰ τὴν ἀκμήν· τὸ γὰρ ἄγαν ἀκμάζειν καὶ τεθηλέναι, ΦΛΟΙΕΙΝ ὑπὸ τῶν ποιητῶν λέγεσθαι· καὶ τὸν Ἀντίμαχον οὕτω πως ΦΛΟΙΟΥΣΑΝ ΟΠΩΡΑΙΣ εἰρηκέναι τὴν τῶν Καδμείων πόλιν· ὁμοίως τὸν Ἄρατον ἐπὶ τοῦ Σειρίου λέγοντα,

Καὶ τὰ μὲν ἔῤῥωσεν, τὸν δὲ φλόον ὤλεσε πάντα·

τὴν χλωρότητα καὶ τὸ ἄνθος τῶν καρπῶν, ΦΛΟΟΝ προσ-

F. 6. τὸν δὲ φλόον] Salmaſ. corrigit τῶν δ. φ. Atque ita legitur ap. Arat. Phœn. 335.

um maturare. Quo autem ſenſu ſapiens mala dixerit *hyperphlæa*, dubito: maxime cum non elegantiæ carmini parandæ gratia nitidiſſimis adjectivis tanquam floridis coloribus exornare ſuas res Empedocles ſoleat: ſed ſingulis naturam aliquam aut vim exprimat: ut cum corpus animæ circumdatum vocat *tellurem amphibroten*, quaſi undiquaque mortalem: et aërem *nephelegeretam*, tanquam nubes colligentem: et *polyæmaton* jecur, (id eſt multo præditum ſanguine.)

III. Hæc ego cum dixiſſem, Grammatici quidam dixerunt, mala dici *hyperphlæa* ob vigorem. Nam a poetis *phlæein* ſumi pro eo quod eſt majorem in modum vigere et germinare. Antimachum hoc ſenſu dixiſſe, Cadmeorum urbem frugibus vegetam: itemque Aratum de Seirio,

Καὶ τὰ μὲν ἔῤῥωσεν, τὸν δὲ φλόον ὤλεσε πάντα·

viriditatem et florem fructuum

ἀγορεύων· εἶτα δὲ καὶ τῶν Ἑλλήνων τινὰς οἳ Φλοίῳ Διονύσῳ
θύουσιν· ἐπεὶ τοίνυν μάλιστα τῶν καρπῶν ἡ χλωρότης, καὶ
τὸ τεθηλέναι τῷ μήλῳ παραμένει, ὙΠΕΡΦΛΟΙΟΝ αὐτὸ
τὸν φιλόσοφον προσαγορεῦσαι. Λαμπρίας δὲ ὁ πάππος 684
ἡμῶν ἔφη, Τὴν ὙΠΕΡ φωνὴν, οὐ μόνον τὸ ἄγαν καὶ τὸ
σφοδρὸν δηλοῦν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἔξωθεν, καὶ τὸ ἄνωθεν· οὕτω
γὰρ ὙΠΕΡΘΥΡΟΝ καὶ ὙΠΕΡΩΟΝ καλεῖν ἡμᾶς, τὸν δὲ
ποιητὴν καὶ κρέα ὙΠΕΡΤΕΡΑ τὰ ἔξω τοῦ ἱερείου, ὥσπερ
ΕΓΚΑΤΑ, τὰ ἐντός. Ὅρα τοίνυν, ἔφη, μὴ πρὸς τοῦτο
μᾶλλον ὁ Ἐμπεδοκλῆς πεποίηκε τὸ ἐπίθετον, ὅτι τῶν ἄλλων
καρπῶν τὸ ἔξωθεν ὑπὸ τοῦ φλοιοῦ περιεχομένων, καὶ τὰ κα-
λούμενα λεπύχανα καὶ κελύφη, καὶ ὑμένας, καὶ λοβοὺς ἐπι-
πολῆς ἐχόντων, ὁ τοῦ μήλου φλοιὸς ἐντός ἐστι κολλώδης χι-
τὼν καὶ λιπαρὸς, ᾧ προσίσχεται τὸ σπέρμα· τὸ δὲ ἐδώδιμον B
ἔξωθεν αὐτοῦ περικείμενον, εἰκότως ὑπέρφλοιον ὠνομάσθαι.

A. 3. ἔξωθεν—περιεχομένων] Mez. prius mutat in ἐδώδιμον: tum poſterius mutandum erit in περιεχόμενον.

phloi voce adfeciſſe: eſſe etiam quoſdam de Græcis, qui Phloo Baccho ſacrificent. Quoniam itaque de omnibus fructibus in malo maxime vigor et viror permanent, *hyperphlœum* fuiſſe a philoſopho nominatum. Lamprias autem avus noſter aiebat, vocem *hyper*, non modo nimii et vehementis habere notationem, ſed etiam ejus quod extra eſt aut ſupra. Sic enim a nobis *hyperthyron* dici ſuperiorem januæ poſtem, et *hyperoum* ſublimius cænaculum: et Homerum carnes victimæ exteriores vocaſſe *hypertera*, ut interiores *enkata*. Videamus an non huc præcipue Empedocles reſpexerit, quod cum alii fructus foris cortice, is enim *phlæos* eſt, ambiantur, iique putamina quæ vocant, involucra, membranas, tegmina, in ſuperficie habeant; ſolus mali cortex intus eſt glutinoſa et pinguis tunica, qua ſemen continetur: id vero quod eſui eſt, foris circa eam circumpoſitum, *hyperphlœon*, (quaſi ſitum extra corticem,) recte appelletur.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Θʹ.

Τίς ἡ αἰτία δι' ἣν ἡ συκῆ δριμύτατον οὖσα δένδρον, γλυκύτατον παρέχει τὸν καρπόν.

QUÆSTIO IX.

Quid ſit cauſſæ, quod ficus amariſſimi ſaporis arbor, dulciſſimum producit fructum.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΛΑΜΠΡΙΑΣ Ὁ ΠΑΠΠΟΣ. ΑΛΛΟΙ.

PERSONÆ COLLOQUII.

LAMPRIAS AVUS. ALII.

ΜΕΤΑ δὲ ταῦτα περὶ τῶν συκῶν διηπορήθη, τί δή ποτε πίων καὶ γλυκὺς οὕτως καρπὸς ἀπὸ δένδρου φύεται πικροτάτου· τῆς γὰρ συκῆς καὶ τὸ φύλλον διὰ τὴν τραχύ-
C τητα ΘΡΙΟΝ ὠνόμασται, καὶ τὸ ξύλον ὀπῶδές ἐστιν· ὥστε καιόμενον μὲν ἐκδιδόναι δριμύτατον καπνόν, κατακαυθὲν δὲ τὴν ἐκ τῆς τέφρας κονίαν ῥυπτικωτάτην παρέχειν ὑπὸ

C. 2. κατακαυθὲν] Ita T. V. Vulgo, κατακαυθεῖσαν.

QUÆSITUM poſthæc eſt de ficu, quanam de cauſſa ita pinguis et dulcis fructus ex amariſſima naſceretur arbore. Nam et ficus folium ob aſperitatem *thrion* nominatur: et lignum ſucci plenum edit, quum crematur, fumum acerrimum, et cinis ob acrimoniam ſumma eſt ad tergendum vi præditus: et, quod maxime mirum eſt, cum floreant omnia quæ germinant fructumque edunt, ſola ficus

δριμύτητος· ὃ δὲ ἐστι θαυμασιώτατον, ἀνθούντων ἁπάντων ὅσα βεβλάστηκε καὶ καρποφορεῖ, μόνον ἀνάνθεόν ἐστι τὸ τῆς συκῆς φυτόν· εἰ δὲ, ὥς φασιν, οὐ κεραυνοῦται, καὶ τοῦτο ἄν τις ἀναθείη τῇ πικρότητι καὶ κακοχυμίᾳ τοῦ στελέχους· τῶν γὰρ τοιούτων οὐ δοκοῦσιν ἐπιθιγγάνειν οἱ κεραυνοὶ, καθάπερ οὐδὲ τῆς φώκης τοῦ δέρματος, οὐδὲ τῆς ὑαίνης. Ὑπολαβὼν οὖν ὁ πρεσβύτης, ἔφη, Τῷ καρπῷ γλυκύτητος ἅπαν τοῦτο συνθλιβόμενον, εἰκότως δριμὺ ποιεῖ καὶ D
ἄκρατον τὸ λειπόμενον· ὥσπερ γὰρ τὸ ἧπαρ, εἰς ἕνα τόπον τοῦ χολώδους ἀποκριθέντος, αὐτὸ γίνεται γλυκύτατον· οὕτω τὴν συκῆν εἰς τὸ σῦκον ἅπαν τὸ λιπαρὸν καὶ νόστιμον ἀφιεῖσαν, αὐτὴν ἄμοιρον εἶναι τῆς γλυκύτητος. Ἐπεὶ ὅτι γε μετέχει τινὸς εὐχυμίας τὸ ξύλον, ἐκεῖνο, ἔφη, ποιοῦμαι σημεῖον, ὃ λέγουσι οἱ κηπουροί· λέγουσι δὲ περὶ τοῦ πηγάνου τὸ φυόμενον ὑπ᾽ αὐτῇ, καὶ παραφυόμενον ἥδιον

C. 5. ἀνάνθεόν] Rectius ſit ἀνάνθες ex T. V. Anon.

C. 10. Τῷ καρπῷ—ποιεῖ] Legendum, Ἐν τῷ καρπῷ τούτῳ γλυκύτητος ἅπαν συνθλιβόμενον—ποιεῖν—.

D. 6. ἔφη—πηγάνου] ἔφη pro ἔφην dedi, re ipſa poſtulante; vidit et Reiſk. ac vertendo expreſſerunt Amiot. et Xyl. Reliqua ſupplevi ex Palat. lacunæ veſtigia Ald. et Vatic. quoque habent. Vulgo, ἔφην, ποιοῦμαι σημεῖον ὃ λέγουσι τοῦ πηγάνου.

flore caret: ac, ſi verum ſit, quod fertur, ficum fulmine nunquam tangi, id ipſum quoque tribuendum videri poteſt amarori et pravæ qualitati ſtipitis: talia enim de cœlo non tangi videntur: ſicut etiam phocæ pellis, et hyænæ. Excipiens hic ſermonem ſenex dicebat, Dulcedine ſtirpis iſtius compreſſa eliſaque in unum fructum, non injuria reliquum ſuccum acrem et incommodum relinquere. Sicut enim jecur, bile in unum locum ſecreta, fit dulciſſimum: ita ficum, dum in fructum ſuum dulcedinem et pinguedinem omnem dimittit, ipſa expers ſit dulcedinis. Nam quodam bono ſucco arborem iſtam eſſe præditam, ex hoc ſigno colligerem, quod hortulani rutam aiunt ſub ficu aut prope naſcentem, ſuaviorem fieri, et ſapore mitiore: quod

τῆς), καὶ τῷ χυμῷ μαλακώτερον, ὡς ἂν ἀπολαῦον τινὸς γλυκύτητος, ᾗ καταςβέννυται τὸ ἄγαν βαρὺ καὶ κατά-
E κορον· εἰ μὴ, νὴ Δία, τοὐναντίον ἡ συκῆ περιασπῶσα τὴν τροφὴν ἐξαίρει τό τι δριμύτητος.

D. 9. ἂν ἀπολαῦον] Sic V. eoque ducunt alii: v. ç. ἀγαπαῦον Ald. Baſ. Venet. Palat. Vatic. Hinc Xyl. Juh. fecerunt ἀπολαῦον: Leonic. Schott. ἐναπολαῦον, vulgatum a Steph.

D. 10. ᾗ] Dedi ex Leonic. Schott. Anon. pro vulgato ἡ. In fine τὸ τῆς, Mez. corrigit τι τῆς.

quaſi participet quandam ejus dulcedinem, qua reſtinguatur nimis viroſa qualitas: niſi, mehercle, contra, ficus alimentum ad ſe rapiens, acrimoniam rutæ ſubtrahit.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Ι'.

Τίνες οἱ περὶ ἅλα καὶ κύμινον· ἐν ᾧ, καὶ διὰ τί τὸν ἅλα θεῖον ὁ ποιητὴς εἶπεν.

QUÆSTIO X.

Quinam ſint, qui circa ſalem et cuminum dicuntur: ibidemque cur ſalem Homerus divinum dixerit.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΦΛΩΡΟΣ. ΑΠΟΛΛΟΦΑΝΗΣ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΦΙΛΙΝΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

FLORUS. APOLLOPHANES. PLUTARCHUS. PHILINUS.

α'. ἘΖΗΤΕΙ Φλῶρος, ἑστιωμένων ἡμῶν παρ' αὐτῷ, τίνες ἂν εἶεν οἱ ΠΕΡΙ ἉΛΑ ΚΑΙ ΚΥΜΙΝΟΝ ἐν τῇ παροιμίᾳ λεγόμενοι. Καὶ τοῦτο μὲν ἐκ προχείρου διέλυσεν Ἀπολλοφάνης ὁ γραμματικός. Οἱ γὰρ οὕτω συν- F
ήθεις, ἔφη, τῶν φίλων, ὥστε καὶ πρὸς ἅλα δειπνεῖν καὶ κύμινον, ὑπὸ τῆς παροιμίας προσβάλλονται. Τὴν δὲ τῶν

E. 14. ΚΥΜΙΝΟΝ] Ita omnes libri nec κύαμον corrigendum cum V. et Salmaſ. licet ſit ap. Diogen. I. 50. ac Zenob. II. 25. Vide ſupra ad p. 663. F.

F. 3. δὲ τῶν ἁλῶν] Forte δὲ τὸ τῶν ἁλῶν cum Mez. et Reiſk.

I. FLORUS cum nos excepiſſet convivio, quærebat quinam eſſent qui in proverbio dicuntur *ad ſalem et cuminum* eſſe amici. Atque hoc quidem promte ſolvit Apollophanes Grammaticus, dicens eo adagio notari qui ita ſunt inter ſe familiares, ut etiam ſale et cumino ſolis propoſitis

ἁλῶν τιμὴν ἀφ' ὅτου γένοιτο διηπορημένων, Ὁμήρου μὲν ἄντικρυς λέγοντος,

Πάσσε δ' ἁλὸς θείοιο,———

Πλάτωνος δὲ τὸ ἁλῶν σῶμα κατὰ νόμον ἀνθρώπων θεοφιλέστατον εἶναι φάσκοντος. Ἐπέτεινε δὲ τὴν ἀπορίαν τὸ τοὺς Αἰγυπτίους ἱερέας ἁγνοὺς ὄντας ἀπέχεσθαι τὸ πάμπαν ἁλῶν, ὥστε καὶ τὸν ἄρτον ἄναλον προσφέρεσθαι· πῶς γὰρ εἰ θεοφιλὲς καὶ θεῖον, ἀφωσίωσαν;

β'. Φλῶρος μὲν οὖν ἐᾶν ἐκέλευε τοὺς Αἰγυπτίους,
685 Ἑλληνιστὶ δὲ αὐτοὺς εἰπεῖν τι πρὸς τὸ ὑποκείμενον. Ἐγὼ δὲ ἔφην, Οὐδὲ τοὺς Αἰγυπτίους μάχεσθαι τοῖς Ἕλλησιν· αἱ γὰρ ἁγνεῖαι καὶ παιδοποιΐαν καὶ γέλωτα καὶ οἶνον, καὶ πολλὰ τῶν ἄλλως ἀξίων σπουδῆς ἀφαιροῦσι· τοὺς δὲ ἅλας τάχα μὲν ὡς ἐπὶ συνουσίαν ἄγοντας ὑπὸ θερμότητος, ὡς ἔνιοι λέγουσι, φυλάττονται καθαρεύοντες· εἰκὸς

F. 9. ἁγνοὺς ὄντας] Forte ἁγνεύοντας.
A. 4. ἄλλως ἀξίων] Sic H. Ald. Vulgo, ἄλλων ἀξίων ex Schotto. Baſ. pejus ἄλλως ἀξίως. Xyl. ἄλλων ἀξίως.

una cœnent. Interim quæſtio incidit de ſalis honore, cum et Homerus diſerte dicat,

Divino ſale conſperſit:———

et Plato *lege hominum ſalis corpus* dicat *diis eſſe cariſſimum:* auxitque difficultatem quæſtionis hoc, quod Ægyptiorum ſacerdotes caſtiſſimi cum ſint, ſale in univerſum abſtinent, adeo ut pane quoque inſulſo veſcantur. Qui enim ſalem ſunt abominati, ſi divinus eſt, et diis gratus?

II. Ac Florus quidem miſſos facere jubebat Ægyptios, et Græcanico more aliquid de re propoſita dicere. Ego autem, non adverſari hoc loco Græcis Ægyptios, dixi. Nam caſtimoniæ profeſſio etiam liberis operam dare, aiebam, ridere, vinum bibere, multaque alias ſtudio digna prohibet. Fortaſſe ſalibus etiam abſtinent qui caſtitati ſe deſtinaverunt, quod ii ob calorem ad rem incitent veneream, ut quidam autumant. Probabile eſt etiam eo ab iis ſalem nomine repudiari, quod ſit condimentorum jucundiſſimum. Quid

δὲ καὶ ὡς ὄψον ἥδιστον παραιτεῖσθαι. Κινδυνεύουσι γὰρ οἱ ἅλες τῶν ἄλλων ὄψων ὄψον εἶναι καὶ ἥδυσμα· διὸ καὶ χάριτας ἔνιοι προσαγορεύουσιν αὐτούς, ὅτι τῆς τροφῆς τὸ ἀναγκαῖον ἡδὺ ποιοῦσιν.

γ'. Ἆρ' οὖν, ὁ Φλῶρος ἔφη, διὰ τοῦτο θεῖον εἰ- B ρῆσθαι τὸν ἅλα φῶμεν; Ἔστι μὲν δή, εἶπον, οὐδὲ τοῦτο ἐλάχιστον· οἱ γὰρ ἄνθρωποι τὰ κοινά, καὶ διήκοντα ταῖς χρείαις ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἐκθειάζουσιν, ὡς τὸ ὕδωρ, ὡς τὸ φῶς, τὰς ὥρας· τὴν δὲ γῆν, οὐ μόνον θεῖον, ἀλλὰ καὶ θεὸν ὑπολαμβάνουσιν· ὧν οὐδενὸς λείπεται χρείᾳ τὸ τῶν ἁλῶν, θρίγκωμα τῆς τροφῆς γινόμενον εἰς τὸ σῶμα, καὶ παρέχον εὐαρμοστίαν αὐτῇ πρὸς τὴν ὄρεξιν. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ σκόπει μὴ κἀκεῖνο θεῖον αὐτῷ συμβέβηκεν, ὅτι τῶν σωμάτων τὰ νεκρὰ διατηροῦν ἄσηπτα καὶ μόνιμα

B. 2. δὴ, εἶπον] Sic Amiot. vertit: et Xyl. recte emendavit veterem ſcripturam δεῖπνον quam conſtanter habent libri Ald. Baſ. E. H. Venet. Vatic. Palat. unde δεῖγμα effinxerunt Leonic. Schott. Anon. vulgatum a Stephano.

enim impedit, quin ſalem reliquorum condimentorum condimentum eſſe, iiſque ſuavitatem conciliare dicamus? quo factum eſt ut Gratiarum nomen ſalibus imponeretur a quibuſdam: videlicet ſale neceſſitatem cibi in ſuavitatem convertente.

III. Ergone, infit Florus, idcirco credemus ſalem divinum appellari? Equidem, inquam, cauſſa hæc non eſt viliſſima. Etenim ab hominibus ea, quæ vulgata ſunt, ſuiſque per totum humanum genus pervadunt uſibus, quam maxime divinitatis titulo dignantur: ut aquam, ut lucem, ut anni tempeſtates: nam terram quidem non divinam modo, ſed etiam deum arbitrantur eſſe. Et tamen quod ad utilitatem attineat, nulli horum cedit ſal, qui alimento in corpus recipiendo præſidium eſt, efficitque ut cum appetitu ſit nutrimenti concinnitas. Verum enimvero id quoque conſidera, an non ſali id etiam divinum contigerit, quod cadavera putredinis ſecura et du-

C πολὺν χρόνον, ἀντιπάττεται τῷ θανάτῳ, καὶ οὐκ ἐᾷ παντελῶς ἐξολέσθαι καὶ ἀφανισθῆναι τὸ θνητόν· ἀλλ', ὥσπερ ἡ ψυχὴ, θειότατον οὖσα τῶν ἡμετέρων, τὰ ζῷα συνέχει, καὶ ῥεῖν οὐκ ἐᾷ τὸν ὄγκον, οὕτως ἡ τῶν ἁλῶν φύσις τὰ νεκρὰ παραλαμβάνουσα, καὶ μιμουμένη τὸ τῆς ψυχῆς ἔργον, ἀντιλαμβάνεται φερομένων ἐπὶ τὴν φθορὰν, καὶ κρατεῖ, καὶ ἵστησιν, ἁρμονίαν παρέχουσα καὶ φιλίαν πρὸς ἄλληλα τοῖς μέρεσι. Διὸ καὶ τῶν Στωϊκῶν ἔνιοι τὴν ὗν σάρκα κρέα γεγονέναι λέγουσι, τῆς ψυχῆς, ὥσπερ ἁλῶν, παρεσπαρμένης ὑπὲρ τοῦ διαμένειν. Ὁρᾷς δὲ ὅτι καὶ τὸ κεραύνιον πῦρ ἱερὸν ἡγούμεθα καὶ θεῖον, ὅτι τὰ σώματα τῶν διοβλήτων ἄσηπτα πρὸς πο-
D λὺν ἀντέχοντα χρόνον ὁρῶμεν. Τί οὖν θαυμαστὸν εἰ καὶ τὸν ἅλα, τὴν αὐτὴν ἔχοντα τῷ θείῳ δύναμιν πυρὶ, θεῖον ὑπέλαβον οἱ παλαιοί;

δ΄. Σιωπήσαντος δέ μου, Φιλῖνος ὑπολαβὼν,

C. 9. τὴν ὗν σάρκα κρέα] Corruptum. Mez. τὴν ὗν σαρκὸς ἕνεκα: quod præferam rationi Leopardi Em. xviii, 3. τὴν ὑείνην σάρκα, κρέας. Alias aliorum omitto.

rabilia adſervans, aliquanto tempore morti reſiſtit: neque patitur id quod mortuum eſt, penitus aboleri: ſed quemadmodum anima, noſtrarum rerum diviniſſima, diffluere non ſinit molem animalis, ſed eam continet: ita ſalis natura imitatur animæ opus, dum cadavera arripiens, id quod ad interitum vergebat conſtringit atque cohibet, partibus quandam inter ſe concinnitatem atque amicitiam indens. Itaque Stoicorum etiam nonnulli ſuem non niſi carnem eſſe aiunt, quippe anima ſalis inſtar per eam diffuſa fieri ut conſiſtat et permaneat. Neque neſcis ignem fulminis quoque ſacrum dici et divinum: quod corpora de cœlo tactorum per multum temporis putrefactioni reſiſtere videmus. Quid ergo miri eſt, ſi et ſalem priſci divinum ſuſpicati ſunt eſſe, quando ejuſdem eſt cum divino igne naturæ?

IV. Ut conticui, Philinus, An, inquit, genitabile quod

Τὸ δὲ γόνιμον οὐ δοκεῖ σοι, ἔφη, θεῖον εἶναι, εἴπερ ἄρχει ὁ θεὸς πάντων; Ὁμολογήσαντος δέ μου, Καὶ μὴν, ἔφη, τὸν ἅλα οὐκ ὀλίγον πρὸς γένεσιν συνεργεῖν οἴονται, καθάπερ αὐτὸς ἐμνήσθης τῶν Αἰγυπτίων. Οἱ γοῦν τὰς κύνας φιλοτεχνοῦντες, ὅταν ἀργότεραι πρὸς συνουσίαν ὦσιν, ἄλλοις τε βρώμασιν ἁλμυροῖς καὶ ταριχευτοῖς κρέασι κινοῦσι καὶ παροξύνουσι τὸ σπερματικὸν αὐτῶν ἡσυχάζον. Τὰ δὲ ἁληγὰ πλοῖα, πλῆθος ἐκφύει μυῶν E ἄπλετον, ὡς μὲν ἔνιοι λέγουσι, τῶν θηλειῶν καὶ δίχα συνουσίας κυουσῶν, ὅταν τὸν ἅλα λείχωσιν· εἰκὸς δὲ μᾶλλον ἐμποιεῖν τὴν ἁλμυρίδα τοῖς μορίοις ὀδαξισμοὺς, καὶ συνεξορμᾶν τὰ ζῶα πρὸς τοὺς συνδυασμούς. Διὰ τοῦτο δὲ ἴσως καὶ κάλλος γυναικὸς, τὸ μήτε ἀργὸν, μήτε ἀπίθανον, ἀλλὰ μεμιγμένον χάριτι καὶ κινητικὸν, ἁλμυρὸν καὶ δριμὺ καλοῦσιν. Οἶμαι δὲ καὶ τὴν Ἀφροδίτην ἁλιγενῆ τοὺς ποιητὰς προσαγορεύειν, καὶ μῦθον F

D. 5. ἄρχει] Forte ἀρχὴ, ut Amiot. et Mez.

E. 4. μορίοις ὀδαξισμοὺς] Prius repoſui ex Palat. Pol. Leonic. Anon. Amiot. T. V. Mez. Alii aliter: μυρίοις Ald. Baſ. Xyl. E. H. Vatic. Coll. Muret. μυσίαις. Stephanus verum videns, tamen dedit θηρίοις, codicibus ſcriptis, ut ait, obſecutus. Ceterum malim ὀδαξησμούς.

ſit, tibi non videtur divinum? cum quidem deus principium ſit rerum omnium. Annui. Atqui, inquit, ad generandum haud parum facere ſales, creditur: quo pertinet etiam facta abs te Ægyptiorum mentio. Porro qui canibus alendis operam dant, cum eos ſegniores ad coitum vident, ſalſis cibis ſalſamentiſque carnium excitant languentem eorum libidinem. Naves quoque ſalem vehentes, incredibilem murium producunt copiam: hoc fieri dicunt nonnullis femellis citra maris coitum ſalem duntaxat lingentibus: eſt autem probabilius ſalſugine ad coitum mures utrinque ſtimulari. Atque hac fortaſſe de cauſſa pulchritudinem mulieris non otioſam aut invenuſtam, ſed gratioſam et ad permovendum aptam, ſalſam vocant atque acrem. Puto etiam Venerem a poëtis e mari ortam fingi, fabulamque de ipſa edi-

ἐπ' αὐτῇ πεπλασμένον ἐξενεγκεῖν, ὡς ἀπὸ θαλάττης ἐχούσης τὴν γένεσιν, εἰς τὸ τῶν ἁλῶν γόνιμον αἰνιττομένους. Καὶ γὰρ αὐτὸν τὸν Ποσειδῶνα, καὶ ὅλως τοὺς πελαγικοὺς θεοὺς πολυτέκνους καὶ πολυγόνους ἀποφαίνουσιν. Αὐτῶν δὲ τῶν ζώων οὐδὲν ἂν χερσαῖον ἢ πτηνὸν εἰπεῖν ἔχοις οὕτω γόνιμον ὡς πάντα θαλάττια· πρὸς ὃ καὶ πεποίηκεν ὁ Ἐμπεδοκλῆς,

Φῦλον ἄμουσον ἄγουσα πολυσπερέων καμασηνῶν.

F. 4. Καὶ γὰρ—πελαγικοὺς] Primum dedi ex Palat. omiſſo ἀλλὰ quod cum vulgata commune habet, quodque non ſatis ſanum videbatur. Ultimum ſumſi ab Amiot. Baſ. Xyl. Vulgo, Ἀλλὰ καὶ ὅλως τοὺς πελασγικούς.

tam fuiſſe tanquam e ſalo natæ, ut ſub hoc involucro ſalis vim genitabilem proponerent. Omnino autem marinos deos fecundos, et multorum liberorum parentes faciunt. Denique de terreſtribus et volucribus nullum plane invenies animalibus, quod fecunditatis gratia vel cum quovis marinorum comparare liceat. Atque huc pertinet Empedoclis verſus,

Fecundos piſces inſcitam ducere gentem.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ϛ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

α'. Τίς ἡ αἰτία δι' ἣν οἱ νηστεύοντες διψῶσι μᾶλλον ἢ πεινῶσιν.

β'. Πότερον ἔνδεια ποιεῖ τὸ πεινῆν καὶ διψῆν ἢ πόρων μετασχηματισμός.

γ'. Διὰ τί πεινῶντες μὲν, ἐὰν πίωσι, παύονται· διψῶντες δ', ἂν φάγωσιν, ἐπιτείνονται.

δ'. Διὰ τίνα αἰτίαν τὸ φρεατίδιον ὕδωρ ἀρυσθὲν ἐὰν ἐν αὐτῷ τῷ τοῦ φρέατος ἀέρι νυκτερεύσῃ, ψυχρότερον γίνεται.

ε'. Διὰ τίνα αἰτίαν οἱ χάλικες καὶ αἱ μολιβδίδες ἐμβαλλόμεναι, ψυχρότερον τὸ ὕδωρ ποιοῦσιν.

ς'. Διὰ τίνα αἰτίαν ἀχύροις καὶ ἱματίοις τὴν χιόνα διαφυλάττουσιν.

ζ'. Εἰ δεῖ τὸν οἶνον ἐνδιηθεῖν.

η'. Τίς αἰτία βουλίμου.

θ'. Διὰ τί ὁ ποιητὴς ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων ὑγρῶν τοῖς ἰδίοις ἐπιθέτοις χρῆται, μόνον δὲ τὸ ἔλαιον ὑγρὸν καλεῖ.

ι'. Τίς αἰτία δι' ἣν ψαθυρὰ γίνεται ταχὺ τὰ ἐκ συκῆς κρεμαννύμενα τῶν ἱερείων.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ἝΚΤΟΝ.

PLUTARCHI

CONVIVALIUM DISPUTATIONUM

LIBER SEXTUS.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

ΤΙΜΟΘΕΟΝ τὸν Κόνωνος, ὦ Σόσιε Σενεκίων, ὡς ἐκ τῶν πολυτελῶν καὶ στρατιωτικῶν δείπνων ἀναλαβὼν ὁ Πλάτων ἐδείπνισεν ἐν Ἀκαδημίᾳ, μουσικῶς
B καὶ ἀφελῶς ταῖς ἀφλεγμάντοις, ὥς φησιν ὁ Ἴων, τραπέζαις, αἷς ὕπνοι τε καθαροὶ καὶ βραχυόνειροι φαντασίαι, τοῦ σώματος εὐδίαν καὶ γαλήνην ἔχοντος, ἕπονται·

A. 9. στρατιωτικῶν] Probo στρατηγικῶν ex Amiot. T. Reiſk.

PROŒMIUM.

TIMOTHEUS Cononis F. Soſſi Senecio, cum eum a ſumtuoſis abductum et militaribus cœnis Plato in Academia ſcitæ atque ſimplici, et, ut Ion dicebat, non inflammatione turgenti adhibuiſſet menſæ, qualem ſomnus ſincerus et viſa ſomniis brevibus occaſionem præbentia ſequuntur, corpore tranquillitate perfuſo: poſtridie diſcrimine ani-

μεθ' ἡμέραν οὖν ὁ Τιμόθεος αἰσθόμενος τῆς διαφορᾶς, ἔφη, τοὺς παρὰ Πλάτωνι δειπνήσαντας, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ καλῶς γίνεσθαι. Μέγα γὰρ ὡς ἀληθῶς εὐημερίας ἐφόδιον εὐκρασία σώματος ἀβαπτίστου καὶ ἐλαφροῦ, καὶ παρεστῶτος ἀνυπόπτως ἐπὶ πᾶσαν ἐνέργειαν. Ἀλλ' ἕτερον οὐκ ἔλαττον ὑπῆρχε τοῦτο τοῖς παρὰ Πλάτωνι δειπνήσασιν, ἡ τῶν λαληθέντων παρὰ πότον ἀναθεώρησις· C
αἱ μὲν γὰρ τῶν ποθούντων ἡδοναὶ, τὴν ἀνάμνησιν ἀνελεύθερον ἔχουσι, καὶ ἄλλως ἐξίτηλον, ὥσπερ ὀσμὴν ἕωλον ἢ κνίσαν ἐναπολειπομένην· προβλημάτων δὲ καὶ λόγων φιλοσόφων ὑποθέσεις, αὐτοὺς τοὺς μεμνημένους εὐφραίνουσιν, ἀεὶ πρόσφατοι παροῦσαι· καὶ τοὺς ἀπολειφθέντας οὐχ ἧττον εἰς αἰτίαν παρέχουσι τοῖς αὐτοῖς ἀκούοντας καὶ μεταλαμβάνοντας· ὅπου καὶ νῦν τῶν Σωκρατικῶν συμποσίων μετουσία καὶ ἀπόλαυσίς ἐστι τοῖς φιλολόγοις, ὥσπερ

B. 7. εὐκρασία] Sic Palat. Xyl. Vulgo, εὐκρασίαν.
B. 9. τοῦτο] Forte, τούτου ut Amiot.
C. 2. ποθούντων] Ita omnes libri: ſed quodvis aliud probem, ποθέντων, προσενεχθέντων, παρατεθέντων, aut ſimile.
C. 7. εἰς αἰτίαν] Corrigendum ἑστιᾶν: præterea τοῖς αὐτοῖς accipio de hominibus qui præſentes adfuerunt.

madverſo, dixit, *Eos qui apud Platonem cœnaſſent, inſequenti etiam die bene habere.* Magnum enim profecto ad diem ſuaviter agendum eſt adjumentum bona corporis temperies non obruti, ſed expediti, et ad omnes actiones abſque offenſa promte ſe dantis. Sed aliud non minus bonum obtigit iis qui apud Platonem cœnaviſſent, conſideratio eorum quæ inter pocula fuerant diſputata. Etenim voluptatum quæ e cibo ac potu percipiuntur illiberalis eſt recordatio, et evanida prorſus, odoris puta aut nidoris pridiani reliquiæ. Argumenta autem quæſtionum et orationum philoſophicarum ſemper recenti memoria obverſantia, etiam eos qui non interfuerunt communicata non minus delectant quam qui coram audiverunt: quando hodieque eruditi homines Socraticis fruuntur conviviis, perinde atque ii qui tum in cœna

αὐτοῖς ἐκείνοις τοῖς τότε δειπνοῦσι. Καίτοι εἰ τὰ σω-
D ματικὰ τὰς ἡδονὰς παρεῖχον, ἔδει καὶ Ξενοφῶντα καὶ Πλάτωνα μὴ τῶν λαληθέντων ἀλλὰ τῶν παρατεθέντων ἐν Καλλίου καὶ Ἀγάθωνος ὄψων καὶ πεμμάτων καὶ τραγημάτων ἀπογραφὴν ἀπολιπεῖν· νῦν δὲ ἐκεῖνα μὲν οὐδέποτε, καίπερ, ὡς εἰκὸς, ἐκ παρασκευῆς γινόμενα καὶ δαπάνης, λόγου τινὸς ἠξιώθη· τὰ δὲ φιλοσοφηθέντα μετὰ παιδείας, σπουδάζοντες εἰς γραφὴν ἀπετίθεντο, καὶ κατέλιπον παραδείγματα τοῦ μὴ μόνον συνεῖναι διὰ λόγων ἀλλήλοις παρὰ πότον, ἀλλὰ καὶ μεμνῆσθαι τῶν λαληθέντων.

D. 7. παιδείας] Lege παιδιᾶς Amiot. Mez. Reiſk.

adfuerunt. Atqui ſi voluptatem ea præbuiſſent quæ ad corpus pertinent, oportuit Xenophontem et Platonem non dictorum, ſed in Calliæ et Agathonis ædibus appoſitorum obſoniorum, placentarum, bellariorum deſcriptionem relinquere. Nunc hæc illi nulla dignati ſunt mentione, quanquam cum ſumtu fuiſſe apparata credendum eſt: quæ autem commentati docte inter ſe ſunt convivæ, ea literis mandaverunt: nobiſque exempla tradiderunt non modo colloquendi inter pocula, ſed etiam memorandi diſputata.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Α΄. E

Τίς ἡ αἰτία δι᾽ ἣν οἱ νηστεύοντες διψῶσι μᾶλλον ἢ πεινῶσιν.

QUÆSTIO I.

Cur jejuni magis ſitiunt quam eſuriunt.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΑΛΛΟΙ.

PERSONÆ COLLOQUII.

PLUTARCHUS. ALII.

ἝΚΤΟΝ οὖν τουτό σοι πέμπω τῶν συμποσιακῶν, ἐν ᾧ πρῶτόν ἐστι τὸ περὶ τοῦ διψῆν μᾶλλον ἢ πεινῆν τοὺς νηστεύοντας. Ἄλογον γὰρ ἐφαίνετο διψῆν μᾶλλον ἢ πεινῆν τοὺς ἐκνηστεύσαντας· ἡ γὰρ ἔνδεια τῆς ξηρᾶς τροφῆς ἀναπλήρωσιν οἰκείαν ἐδόκει κατὰ φύσιν ἐπιζητεῖν. F
Ἔλεγον οὖν ἐγὼ τοῖς παροῦσιν, Ὅτι τῶν ἐν ἡμῖν ἢ μόνον ἢ μάλιστα δεῖται τροφῆς τὸ θερμόν· ὥσπερ ἀμέλει βλέπομεν, ἔξω μήτε ἀέρα μήτε ὕδωρ μήτε γῆν ἐφιέμενα

F. 4. ἔξω] Recepi ab Amiot. T. V. Vulgo, ἐξ ὧν.

SEXTUM ergo hunc Sympoſiacon tibi mitto librum. In eo primum agitur de cauſſa, ob quam jejuni magis ſitiant quam eſuriant. Hoc enim præter rationem fieri videbatur, cum defectus ſicci nutrimenti a jejunio ſuam videretur naturalem expletionem potius deſiderare. Dixi tum ego, Eorum quæ in nobis ſunt aut ſolum, aut maxime, calorem nutrimento indigere, idque adeo nos in eo cernere, quod neque aër, neque aqua, neque terra nutri-

τοῦ τρέφεσθαι, μήτε ἀναλίσκοντα τὸ πλησιάζον· ἀλλὰ μόνον τὸ πῦρ. Ἦ καὶ τὰ νέα βρωτικώτερα τῶν πρεσβυτέρων ὑπὸ θερμότητος· καὶ τοὐναντίον οἱ γέροντες ῥᾷστα νηστείαν φέρουσιν· ἀμβλὺ γὰρ ἐν αὐτοῖς καὶ μικρὸν ἤδη τὸ θερμόν ἐστιν, ὥσπερ ἐν τοῖς ἀναίμοις τῶν ζώων, ἃ δὴ καὶ τροφῆς ἥκιστα προσδεῖται δι' ἔνδειαν θερμότητος.
687 Αὐτόν τε ἕκαστον αἱ γυμνάσια, καὶ κραυγαί, καὶ ὅσα τῷ κινεῖν αὔξει τὸ θερμόν, ἥδιον φαγεῖν ποιεῖ καὶ προθυμότερον. Τροφὴ δὲ τῷ θερμῷ, καθάπερ νομίζω, ὃ πρῶτον κατὰ φύσιν, μάλιστα τὸ ὑγρόν ἐστιν, ὡς αἵ τε φλόγες αὐξανόμεναι τῷ ἐλαίῳ δηλοῦσι, καὶ τὸ πάντων ξηρότατον εἶναι τέφραν· ἐκκέκαυται γὰρ τὸ νοτερόν, τὸ δὲ γεῶδες ἔρημον ἰκμάδος λέλειπται· καὶ ὁμοίως διίστησι καὶ διαιρεῖ τὰ σώματα τὸ πῦρ, τῷ ἐξαίρειν τὴν κολλῶσαν ὑγρότητα καὶ συνδέουσαν. Ὅταν οὖν νηστεύσωμεν, ἐκ τῶν ὑπολειμμάτων τῆς ἐν τῷ σώματι τρο-

A. 3. ὃ πρῶτον κατὰ φ.] ὃ delet Mez. Forte retinendum. Minus probem Reiſkii ὃ πρῶτον τῶν κ. φ.

mentum requirunt, neque conſumunt quod iis appropinquat: ſolus id ignis facit. Hinc etiam adoleſcentes ſenibus voraciores ſunt ob calorem: et contra ſenes jejunium facillime ferunt, quod obtuſus eorum jam et exilis eſt calor: ſicut et exſanguium animalium, quæ ob inopiam caloris minimo indigent alimento. Quin et unumquemque exercitationes corporis, vociferationes, et quæ alia motu calorem augent, ſuavius alacriuſque edere cogunt. Cæterum caloris nutrimentum, quod naturæ ejus primo conveniat, arbitror eſſe humorem: quod et auctæ oleo flammæ arguunt, et cinis omnium rerum ſicciſſima, quod combuſto humore terreſtres partes exſuccæ relinquuntur. Ad hæc ignis divellit ac diſſipat corpora, eximendo iis humore quo glutinabantur et cohærebant. Ergo cum jejunamus, primum e reliquiis nutrimenti in corpore calor vi humorem eripit: de-

φῆς ἀποσπᾶται βίᾳ τὸ ὑγρὸν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ τὸ πρόσφατον, εἶτα ἐπ' αὐτὴν βαδίζει τὴν σύμφυτον λιβάδα τῆς B
σαρκὸς ἡ πύρωσις διώκουσα τὸ νοτερόν· γενομένης οὖν, ὥσπερ ἐν πηλῷ, ξηρότητος, ποτοῦ μᾶλλον τὸ σῶμα δεῖσθαι πέφυκεν, ἄχρις οὗ πινόντων ἀναῤῥωσθὲν καὶ ἰσχύσαν τὸ θερμὸν ἐμβριθοῦς τροφῆς ὄρεξιν ἐργάσηται.

B. 2. τὸ νοτερόν] Sic Baſ. Xyl. Leonic. Schott. Amiot. T. V. Ceteri, et vulgo, τὸν ἕτερον.

B. 4. ἀναῤῥωσθὲν] Sic Palat. Vatic. T. V. Anon. Vulgo, ἀναῤῥωθέν. Proxime Palat. Vat. πιόντων.

inde ipſum aggreditur nativum carnis humorem inflammatio, ſuccum perſequens: hinc ſiccitate tanquam in luto oborta, potum magis quam cibum corpus deſiderat: donec bibendo refectus calor et confirmatus ſolidi nutrimenti appetitionem excitet.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Β΄.

Πότερον ἔνδεια ποιεῖ τὸ πεινῆν καὶ διψῆν, ἢ πόρων μετασχηματισμός.

QUÆSTIO II.

Indigentiane famem et ſitim efficiat, an vero meatuum figuræ mutatio.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΦΙΛΩΝ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

PHILO. PLUTARCHUS.

α΄. ΛΕΧΘΕΝΤΩΝ δὲ τούτων, οἱ περὶ Φίλωνα ἰατροὶ τὴν πρώτην θέσιν ἐκίνει· ἐνδείᾳ γὰρ οὐ γίνεσθαι
C τὸ δίψος, ἀλλὰ πόρων τινῶν μετασχηματισμῷ· τοῦτο μὲν γὰρ, οἱ νύκτωρ διψῶντες, ἂν ἐπικαταδαρθῶσι, παύονται τοῦ διψῆν μὴ πιόντες· τοῦτο δὲ, οἱ πυρέττοντες, ἐνδόσεως γενομένης, ἢ παντάπασι τοῦ πυρετοῦ λωφήσαντος, καὶ ἅμα τοῦ διψῆν ἀπαλλάττονται· πολλοῖς δὲ λουσαμένοις, καὶ, νὴ Δία ἐμέσασιν ἑτέροις, λήγει τὸ δίψος· ὧν

C. 2. ἐπικαταδαρθῶσι] Vetus et vera lectio Ald. Baſ. Xyl. Venet. Palat. Vatic. Vulgo, διακαταδαρθῶσι.
C. 5. καὶ ἅμα] Delendum καὶ cum Mez.

I. HIS dictis, Philo medicus primam propoſitionem impugnavit, non ab indigentia ſitim, ſed mutata meatuum figura effici adſerens. Oſtendunt hoc, aiebat, qui noctu ſitiunt: qui ſi obdormiant, abſque potu ſiti liberantur: et febricitantes, inclinante morbo aut prorſus decedente, ſimul etiam ſitire deſinunt: multis ubi laverunt, aut adeo ubi vomuerunt, ſitis abiit. Atqui humor nulla harum rerum au-

ναι ὑπ' οὐδενὸς αὔξεται τὸ ὑγρὸν, ἀλλὰ μόνον οἱ πόροι παρασχόντες τι τῷ μετασχηματίζεσθαι τάξιν ἑτέραν καὶ διάθεσιν. Ἐκδηλότερον δὲ τοῦτο γίνεται περὶ τὴν πεῖναν· ἐνδεεῖς γὰρ ἅμα πολλοὶ γίνονται καὶ ἀνόρεκτοι τῶν νοσούντων· ἐνίοις δ' ἐμπιπλαμένοις οὐδὲ ἐν αἱ ὀρέξεις χαλῶσιν, D ἀλλὰ καὶ κατατείνουσι καὶ παραμένουσιν· ἤδη δὲ πολλοὶ τῶν ἀποσίτων ἐλαίαν ἁλμάδα λαμβάνοντες, ἢ κάππαριν γευσάμενοι, ταχέως ἀνέλαβον καὶ παρεστήσαντο τὴν ὄρεξιν. Ὧι καὶ μάλιστα δῆλόν ἐστιν, ὅτι πάθει τινὶ πόρων οὐχ ὑπ' ἐνδείας ἐγγίνεται τὸ πεινῆν ἡμῖν· τὰ γὰρ τοιαῦτα βρώματα τὴν μὲν ἔνδειαν ἐλαττοῖ προστιθεμένης τροφῆς, τὸ δὲ πεινῆν ποιοῦσιν· οὕτως αἱ τῶν ἐφάλμων βρωμάτων εὐστομίαι καὶ δριμύτητες ἐπιστρέφουσαι καὶ πυκνοῦσαι τὸν στόμαχον, ἢ πάλιν ἀνοίγουσαι καὶ χαλῶσαι, δεκτικήν τινα τροφῆς εὐαρμοστίαν περιειργάσαντο περὶ αὐτὸν, τὴν ὄρεξιν καλοῦμεν.

C. 8. παρασχόντες] Legam παρέσχον, πάσχοντές τι τῷ μετασχηματίζεσθαι, τάξιν ἑτέραν κ. δ.

D. 7. τὸ δὲ πεινῆν abeſt ab aliis libris, exceptis Amiot. T. V. Leonic. et Schott. unde Steph. ſumſit: præterea et ποιοῦσιν abeſt in Palat. Vatic. Mox ἐπιστύφουσαι Junius recte. Tum δεκτικὴν pro δεικτικὴν ex Palat. Mez. Anon.

getur: ſed pori, ſeu meatus, duntaxat mutata figura, affecti quodammodo, ordinem alium affectionemque novam præbuerunt. Manifeſtius hoc in fame apparet. Multi enim ægroti ſimul et indigi fiunt alimenti, et appetitione carent: nonnullorum cum impleti ſunt nihil remittunt appetitus, ſed perſeverant atque intenduntur. Jam multi eorum qui inediam toleraverunt, oliva ſalſa aut cappari guſtata ſtatim refecti ſunt, appetituſque eorum inſtauratus. Quod quidem maxime oſtendit famem nobis quadam meatuum affectione, non indigentia accidere: cum iſtæ guſtationes indigentiam quidem ſumto cibo minuant, ſed tamen famem excitent: ſed ſalſorum ciborum cum ore ventriculi conſenſio in cauſſa eſt, dum acrimonia ſua id cogentes et ſtringentes, rurſumve aperientes et laxantes, cibi appetitionem efficiunt.

E β'. Ἐδόκει δή μοι ταῦτα πιθανῶς μὲν ἐγκεχειρῆσθαι, πρὸς δὲ τὸ μέγιστον ἐναντιοῦσθαι τῆς φύσεως τέλος, ἐφ' ὃ πᾶν ἄγει ζῶον ὄρεξις ἀναπλήρωσιν τοῦ ἐνδέοντος ποθοῦσα, καὶ τὸ ἐκλεῖπον ἀεὶ τοῦ οἰκείου διώκουσα· τὸ γὰρ ᾧ διαφέρει μάλιστα τὸ ζῶον τοῦ ἀψύχου, τοῦτο μὴ φάναι πρὸς σωτηρίαν καὶ διαμονὴν ὑπάρχειν ἡμῖν, ὥσπερ ὀμμάτων οἰκείων τῷ σώματι, καὶ δέη τῆς ἐγγεγενημένων, ἀλλὰ πάθος τι εἶναι, καὶ τροπήν τινα πόρων οἴεσθαι μεγέθεσι καὶ μικρότητι συμβαίνουσαν εἰς οὐδένα ἦν λόγον ἁπλῶς
F τιθεμένων τὴν φύσιν. Ἔπειτα ῥιγοῦν ἐνδείᾳ θερμότητος οἰκείας τὸ σῶμα, μηκέτι διψῆν μηδὲ πεινῆν ὑγρότητος ἐνδείᾳ τῆς κατὰ φύσιν καὶ τροφῆς, ἄλογόν ἐστι· τούτου δὲ ἀλογώτερον, εἰ κενώσεως μὲν ἐφίεται διὰ πλήρωσιν ἡ φύσις, πληρώσεως δὲ οὐ διὰ κένωσιν, ἀλλ' ἑτέρου τινὸς πάθους ἐγγενομένου. Καὶ μὴν αἵ γε τοιαῦται περὶ τὰ ζῶα

E. 6. ὥσπερ ὀμμάτων—ἦν λόγον] Lego adhuc, ὡς πληρωμάτων οἰκείων τῷ σώματι ἐκδεκτὴν ἐγγινόμενον: itaque verti. In fine ἦν addidi ex E. H. Palat.

F. 3. τῆς κατὰ φύσιν] τῆς pro τῇ ex Anon. Mez. Paulo ante, Xyl. μηκέτι δέ: καὶ μηκέτι T. V. alterutrum probandum præ vulgata.

II. Hæc argumenta mihi probabiliter quidem excogitata videbantur: ſed adverſari potiſſimo naturæ fini, ad quem ab appetitu unumquodque ducitur animal, expletionem ejus quod defecit deſiderante, ſemperque id quod naturæ accommodatum eſt perſequente. Enimvero id quo maxime animal a rebus inanimatis differt, id negare ad ſalutem ejus ac durabilitatem nobis datum eſſe tamquam ſupplementorum conſentaneorum cum natura corporis noſtri receptorem: ſed exiſtimare affectionem hanc eſſe meatuum magnitudine ac parvitate evenientem: hominis eſt nullam naturæ rationem habentis. Deinde corpus, deficiente nativo calore horrere, non item ſitire aut eſurire, humoris et nutrimenti naturalis inopia, eſt a ratione alienum. Alienius etiam iſtud, ſi vacuationem natura appetit ob abundantiam, eam impletionem requirere non indigentia impulſam, ſed alia quadam affectione. Porro autem animalium iſtæ indigentiæ et

χρεῖαι καὶ ἀναπληρώσεις οὐθέν τι τῶν περὶ τὰς γεωργίας
γινομένων διαφέρουσι· πολλὰ γὰρ ὅμοια πάσχει καὶ βοη-
θεῖται· πρὸς μὲν γὰρ τὰς ξηρότητας, ἀρδείαις ποτιζό-
μενα· καὶ ψυχόμενα μετρίως, ὅταν φλέγηται· ῥιγοῦντα 688
δὲ αὐτὰ θάλπειν πειρώμεθα, καὶ σκέπειν, πολλοστὰ περι-
βάλλοντες· καὶ ὅσα μὴ παρ' ἡμᾶς ἐστιν, εὐχόμεθα τὸν θεὸν
διδόναι, δρόσους μαλακὰς καὶ εἱλήσεις ἐν πνεύμασι μετρίως,
ὡς ἀεὶ τοῦ ἀπολείποντος ἀναπλήρωσιν ἡ φύσις ἔχοι, δια-
τηροῦσα τὴν κρᾶσιν. Οὕτω γὰρ οἶμαι καὶ ΤΡΟΦΗΝ ὠνο-
μάσθαι τὸ ΤΗΡΟΥΝ τὴν ΦΥΣΙΝ· τηρεῖται δέ, τοῖς μὲν φυ-
τοῖς ἀναισθήτως ἐκ τοῦ περιέχοντος, ὥς φησιν Ἐμπε-
δοκλῆς, ὑδρευομένοις τὸ πρόσφορον· ἡμᾶς δὲ ἡ ὄρεξις
ζητεῖν διδάσκει καὶ διώκειν τὸ ἐκλεῖπον τῆς κράσεως.
Οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ τῶν εἰρημένων ἕκαστον ἴδωμεν ὡς οὐκ B
ἀληθές ἐστι. Τὰ μὲν γὰρ εὐστομίαν ἔχοντα καὶ δριμύτητα,

F. 8. πάσχει καὶ] Deeſſe quid videtur: Mez. explet, πάσχει τοῖς ζώοις τὰ φυτὰ καί.

A. 2. πολλοστὰ] Melius T. πολλὰ ἄτλα, quo aliquantum accedit Venet. πολλαστά.

A. 4. εἱλήσεις ἐν—μετρίως] Scripſi pro εἱλήσεις ex Anon. vid. D. Ruhnk. Tim. p. 97. Tum legam σὺν πνεύμασι μετρίοις.

repletiones, nihil ab iis quæ agricolæ faciunt habent diverſi: ſed ſimiles multæ utrinque ſunt affectiones, ſimilia auxilia. Nam adverſus ſiccitatem irrigatione utimur, et adverſus æſtum mediocri refrigeratione, et quæ nimis algent, fovere conamur tegendo, et multa circumponendo: et quæ in nobis ſita non ſunt, a diis petimus, ut dent rores molles, et apricationes, cum vento moderato: quia ſcilicet ſemper ejus quod deficit impletione temperiem natura conſervat. Atque ſic etiam nutrimentum τροφὴ videtur dictum, τὸ τηροῦν τὴν φύσιν, quod naturam conſervet. Conſervatur autem, plantis quidem abſque ſenſu ex ambiente aëre, ut ait Empedocles, *aquando commodum ſibi alimentum haurientibus.* Nos autem appetitus quærere docet et ſectari quod deeſt noſtro temperamento. Sed eorum quæ allata fuerunt ſingulorum falſitatem conſideremus. Nam quæ a-

τάχα μὲν οὐκ ὄρεξιν, ἀλλὰ δηγμὸν ἐμποιεῖ τοῖς δεκτικοῖς μέρεσι τῆς τροφῆς, οἷον κνησμοὶ κατάθιξιν ἐνίων ἀμυσσόντων· εἰ δὲ καὶ τοῦτο τὸ πάθος ὀρεκτικόν ἐστιν, εἰκός ἐστιν ὑπὸ τῶν τοιούτων βρωμάτων λεπτυνόμενα διακρίνεσθαι τὰ πρέποντα καὶ ποιεῖν μὲν ἔνδειαν, οὐ μεταρρυθμιζομένων τῶν πόρων, ἀλλὰ κενουμένων καὶ καθαιρομένων· τὰ γὰρ ὀξέα καὶ δριμέα καὶ ἁλμυρὰ θρύπτοντα τὴν ὕλην διαφορεῖ καὶ σκίδνησιν, ὥστε νεαρὰν ποιεῖν τὴν ὄρεξιν εἰσθλιβομένων οὐ μετασχηματιζόμενοι παύουσιν οἱ πόροι τὸ δίψος,
C ἀλλ' ἰκμάδα τῆς σαρκὸς ἀναλαμβάνοντες καὶ ἀναπιμπλάμενοι νοτερᾶς ἀτμίδος. Οἱ δὲ ἔμετοι τὸ ἀλλότριον ἐκβάλλοντες, ἀπόλαυσιν τῇ φύσει τοῦ οἰκείου παρέχουσιν· οὐ γὰρ ἀπλήσου ὑγροῦ τὸ δίψος, ἀλλὰ τοῦ κατὰ φύσιν καὶ οἰκείου· διὸ κἂν πολὺ παρῇ τὸ ἀλλόφυλον, ἐνδεὴς ὁ ἄνθρωπος

B. 4. κατάθιξιν] Præferam ex T. Mez. κατὰ θίξιν.
B. 7. πρέποντα] Legendum puto aliud quodvis περιττεύοντα, περιόντα, προσενόντα, vel ſimile. Mox ante τῶν πόρων, Mez. recte addit. δέ.
B. 10. ὄρεξιν εἰσθλιβομένων] Inter hæc interciderunt quædam relata ad locum de lavacro, ut ſupplevit vertendo Xyl. probante Mez. Forte legendum, ὄρεξιν. Καὶ μὴν λουομένων —.
C. 4. ἀπλήσου] Rectius Mez. et Reiſk. ἁπλῶς τοῦ. Mox κατάκρασιν H. Anon. quo accedit E. κατακρᾶσιν.

periendi vim habent et acrimoniam, ea fortaſſe non appetitum, ſed morſum receptantibus nutrimentum partibus inferunt, ſicut pruritus quoſdam tangendo lancinatarum. Atque, ut eam affectionem demus appetitivam eſſe, probabile eſt ejuſmodi cibis attenuata ea quæ par eſt excerni, fierique indigentiam non mutatione meatuum ſitus, ſed iis vacuatis ac repurgatis. Acuta enim, acria, et ſalſa materiam comminuunt atque differendo diſſipant: ut recens extritis ſuccedat alimenti appetitio. Neque in lavacro ob mutationem figuræ meatuum ſitis ceſſat, ſed carne humorem recipiente vapore ii humido implentur. Vomitus autem quod a natura alienum eſt ejiciens, ei fruendi accommodatis ſibi facultatem conficit. Non enim ſimpliciter humorem, ſed naturæ convenientem ſitis appetit: itaque etiam ſi copia alieni adſit, tamen indiget homo; nam naturæ congruenti

ἐστιν· ἐφίσταται γὰρ τοῖς κατὰ φύσιν ὑγροῖς, ὧν ἡ ὄρεξίς ἐστι, καὶ οὐ δίδωσιν ἀνάμιξιν, οὐδὲ κατάκρασιν, ἄχρις ἂν ἐκστῇ καὶ ἀποχωρήσῃ· τότε δὲ οἱ πόροι τὸ σύμφυλον ἀναλαμβάνουσιν. Οἱ δὲ πυρετοὶ τὸ ὑγρὸν εἰς βάθος ἀπωθοῦσι· καὶ τῶν μέσων φλεγμαινόντων, ἐκεῖ πᾶν ἀποκεχώρηκε, καὶ κρατεῖ- D
ται πεπιεσμένον· ὅθεν ἐμεῖν τε πολλοὺς ἅμα συμβαίνει πυκνότητι τῶν ἐντὸς ἀναθλιβόντων τὰ ὑγρὰ καὶ διψῆν δι' ἔνδειαν καὶ ξηρότητα τοῦ λοιποῦ σώματος. Ὅταν οὖν ἄνεσις γένηται, καὶ τὸ θερμὸν ἐκ τῶν μέσων ἀπίῃ, σκιδνάμενον αὖθις ὑπονοστεῖν, καὶ ἴδιον ὡς πέφυκε πάντη τὸ νοτερὸν ἅμα, τοῖς τε μέσοις ῥαστώνην παρέσχε, καὶ τὴν σάρκα λείαν καὶ ἁπαλὴν, ἀντὶ τραχείας καὶ αὐχμώδους γενομένην, ἐμάλαξε, πολλάκις δὲ καὶ ἱδρῶτας ἐπήγα-
γεν· ὅθεν ἡ ποιοῦσα διψῆν ἔνδεια λήγει καὶ παύεται, τῆς E
ὑγρότητος ἀπὸ τοῦ βαρυνομένου καὶ δυσαναβλαστοῦντος ἐπὶ

D. 3. ἀναθλιβόντων—τὸ νοτερὸν ἅμα] Prius eſt ex Palat. Mez. pro ἀναθλιβέντων. Ultimum ex Baſ. Xyl. Mez. pro τὸν ἕτερον ἅμα: qui item ὑπονοστεῖ, et ἐνδύον pro ἴδιον habent. Equidem conjeci—ὑπονοστοῦν εἰς ἴδιον, ὡς πέφυκε, πάντη τόπον τὸ νοτερὸν, ἅμα—.

E. 2. δυσαναβλαστοῦντος] T. δυσαναβαστίζοντος. Salmaſ. δυσαναβαστοῦντος. Forte legendum δυσανασχετοῦντος ἀναβλυζούσης, καὶ ἐπὶ τὸν δεόμενον—.

humori impedimento eſt peregrinus, neque eum permiſceri ſinit, donec alieno ejecto, ſuum meatus humorem recipiant. Porro febres humorem in profundum repellunt: mediiſque inflammatis partibus, omnis eo concedit oppreſſuſque tenetur: itaque uſu venit multis, ut et vomant, interioribus partibus ob denſitatem humida foras elidentibus, et ſitiant ob indigentiam ac ſiccitatem reliqui corporis. Cum ergo remiſit febris, et calor e medio deceſſit: humor rurſum diſperſus redit, et pro ſua natura in omnes diditus partes ſimul et interiora allevat, et carnem de aſpera et ſicca mollem teneramque reddit: ſæpe etiam ſudores ciet: itaque ſitim faciens inopia deſinit, humore a gravata et cum ægritudine ipſum rejiciente parte in ſuum a quo deſiderabatur

τὸν δεόμενον καὶ ποθοῦντα μεθισταμένης τόπον. Ὡς γὰρ ἐν
κήπῳ φρέατος ἄφθονον ὕδωρ ἔχοντος, εἰ μή τις ἐπαντλοῖ
καὶ ἄρδοι αὐτὰ, διψῆν καὶ ἀτροφεῖν ἀναγκαῖόν ἐστιν· οὕτως
ἐν σώματι τῶν ὑγρῶν εἰς ἕνα κατασπωμένων τόπον, οὐ
θαυμαστὸν ἔνδειαν εἶναι περὶ τὰ λοιπὰ καὶ ξηρότητα, μέ-
χρις οὗ πάλιν ἐπιῤῥοὴ καὶ διάχυσις γένηται· καθάπερ
καὶ ἐπὶ τῶν πυρεττόντων, ὅταν ἀνεθῶσι συμβαίνει, καὶ τῶν
ἐγκαταδαρθανόντων τῷ διψῆν· καὶ γὰρ τούτοις ὁ ὕπνος ἐκ
F μέσων ἐπανάγων τὰ ὑγρὰ καὶ διανέμων πάντη τοῖς μέ-
ρεσιν, ὁμαλισμὸν ἐμποιεῖ καὶ ἀναπλήρωσιν. Ὁ γὰρ δὴ λε-
γόμενος τῶν πόρων μετασχηματισμὸς οὗτος, ᾧ τὸ πει-
νῆν ἢ τὸ διψῆν ἐγγίνεσθαι, ποῖός τις ἐστίν; ἐγὼ μὲν γὰρ
οὐχ ὁρῶ τῶν πόρων διαφορὰς ἄλλας ἢ κατὰ πλῆθος, ἢ
τὸ συμπίπτειν καὶ τὸ διΐστασθαι· καὶ συμπίπτοντες μὲν, οὔτε
ποτὸν οὔτε τροφὴν δέχεσθαι δύνανται· διϊστάμενοι δὲ,
κενότητα καὶ χώραν ποιοῦσιν, ἔνδειαν οὖσαν τοῦ κατὰ φύ-

E. 5. ἄρδοι αὐτὰ] ἄρδοι τὰ φυτὰ probabiliter corrigunt Xyl. Steph. Mez. Reiſk.
F. 6. συμπίπτοντες eſt ex Palat. Baſ. Xyl. Vulgo, συμπίπτοντος. Mox pro σύψεις legit ῥύψεις Mez. et pro τόπων, ὑφασμάτων: loco hujus quidem malim vulgatum, aut cum Anon. T. πόρων.

locum remigrante. Sicut enim in horto, in quo puteus aquæ ditiſſimus ſit, tamen nemine eam hauriente et rigante, plantas ſitire et alimento deſtitui neceſſe eſt: ita in corpore ſi humor omnis in unum contrahatur locum, mirum non eſt indigere cætera et arere, donec is rurſum diffundatur. Id quod accidit et febricitantibus morbo remittente, et iis qui ſitientes obdormiunt: nam etiam his ſomnus humorem e medio reductum æquabiliter in omnes partes digerit, eoque implet. At illa meatuum figuræ mutatio, quæ famem et ſitim inducat, qualis tandem eſt? Ego enim non invenio meatuum alias differentias, quam ſecundum multitudinem, et quod vel clauduntur vel aperiuntur. Et conniventes quidem, neque cibum poſſunt neque potum admittere: aperti vacuum et ſpatium parant, quæ eſt indigen-

στιν καὶ οἰκείου. Καὶ γὰρ αἱ στύψεις, ὦ βέλτιστε, τῶν βαπτο-
μένων, ἔφην, τόπων ἔχουσι τὸ δριμὺ καὶ ῥυπτικὸν, ᾧ τῶν πε- 689
ριττῶν ἐκκρινομένων καὶ ἀποτηκομένων οἱ πόροι δέχονται
μᾶλλον, καὶ στέργουσι δεξάμενοι, τὴν βαφὴν ὑπ' ἐνδείας καὶ
κενότητος.

A. 3. στέργουσι] Immo στέγουσι ut Mez.

tia ejus quod naturæ ſit familiare. Etenim, O bone, ſtipationes tingendorum pannorum habent acrimoniam ac detergendi vim, qua vi ſupervacaneis excretis et eliquatis, meatus tincturam et recipiunt facilius, et receptam firmius ſervant propter indigentiam et vacuitatem.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Γʹ.

Διὰ τί πεινῶντες μὲν, ἐὰν πίωσι, παύονται· διψῶντες δὲ, ἐὰν φάγωσιν, ἐπιτείνονται.

QUÆSTIO III.

Cur fames potu ſedatur, ſitis cibo ſumto ſit vehementior.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

Ὁ ἙΣΤΙΑΤΩΡ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΑΛΛΟΙ.

PERSONÆ COLLOQUII.

CONVIVATOR. PLUTARCHUS. ALII.

αʹ. ῬΗΘΕΝΤΩΝ δὲ τούτων, ὁ ἑστιῶν ἡμᾶς, Καὶ ταῦτα, ἔφη, μετρίως λέγεσθαι, καὶ πρὸς ἄλλην ἀπο-
B ρίαν, τὰς τῶν πόρων κενώσεις καὶ ἀναπληρώσεις ἐν τῷ παραυτίκα· τοῖς δὲ διψῶσιν ἐναντίον, ἐὰν ἐμφάγωσιν, ἐπιτείνειν συμβαίνει τὸ δίψος· τοῦτο δὲ τὸ πάθος οἱ τοὺς πόρους ὑποτιθέμενοι, ῥᾷστα καὶ πιθανώτατά μοι

A. 14. Καὶ ταῦτα, ἔφη—αἰτιολογεῖν] Locum ita corrigendum puto: Κατὰ ταῦτα, ἔφη, μετρίως λέγεσθαι, καὶ πρὸς τὴν ἄλλην ἀπορίαν, τὰς—τοῖς δὲ διψῶσιν ἐναντίον συμβαίνειν, οἷς ἐὰν ἐμφάγωσιν, ἐπιτείνειν τὸ δίψος. Τοῦτο δὴ τὸ πάθος οἱ διαφόρους τοὺς πόρους ὑποτιθέμενοι ῥᾷστα καὶ ἱκανώτατά μοι δοκοῦσι λύειν, καὶ δὴ καὶ τ' ἄλλα μόνοι πιθανῶς αἰτιολογεῖν. Ita verti. Sumſi ὑποτιθέμενοι pro ἐπιτιθέμενοι ex T. V. Mez.

I. HIS dictis, qui nos invitaverat, Satis bene, inquit, hæc ita ſubito, et accommodate diſputata ſunt ad reliquam quæſtionem, de meatuum vacuationibus et repletionibus: ſed contrarium ſitientibus accidit; quippe quibus edendo ſitis augetur. Atque hanc mihi affectionem optime interpretari, et de reliquo etiam hoc loco cauſſas

δοκοῦσιν, εἰ καὶ μὴ πολλὰ μόνον πιθανῶς ἀπολογεῖν. Πᾶσι γὰρ ὄντων πόρων, ἄλλος πόρους ἄλλας συμμετρίας ἔχει· οἱ μὲν εὐρύτεροι τὴν ξηρὰν ἅμα καὶ τὴν ὑγρὰν τροφὴν ἀναλαμβάνουσιν, οἱ δ' ἰσχνότεροι, τὸ μὲν ποτὸν παραδέχονται· ποιεῖ δὲ τὴν μὲν δίψαν, ἡ τούτων κένωσις, ἡ δὲ ἐκείνων, τὴν πεῖναν. Ὅθεν ἐὰν μὲν φάγωσιν οἱ διψῶντες, οἱ μὲν οὐ βοηθοῦνται, τῶν πόρων διὰ λεπτότητα τὴν ξηρὰν C τροφὴν μὴ δεχομένων, ἀλλὰ ἐπιδεῶν τοῦ οἰκείου διαμενόντων· οἱ δὲ πεινῶντες, ἐὰν πίνωσιν, ἐνδυόμενα τὰ ὑγρὰ τοῖς μείζοσι πόροις, καὶ ἀναπληροῦντα τὰς κενότητας αὐτῶν, ἀνίησι τὸ σφοδρὸν ἄγαν τῆς πείνης.

β'. Ἐμοὶ δὲ τὸ μὲν συμβαῖνον ἀληθὲς ἐφαίνετο, τὴν δὲ ὑπόθεσιν τῆς αἰτίας οὐ προσεῖχον. Καὶ γὰρ εἰ τοῖς πόροις τούτοις, ἔφην, ὧν ἔνιοι περιέχονται καὶ ἀγαπῶσι, κατατρήσειέ τις τὴν σάρκα, πλαδαρὰν καὶ τερμώδη καὶ σαθρὰν ποιήσας, τό γε μὴ ταῦτα τοῦ σώματος μόρια τὸ

B. 8. τὸ μὲν ποτὸν] Forte, μόνον τὸ ποτόν.
B. 10. οἱ μὲν οὐ βοηθοῦνται] οἱ μὲν delendum cum Mez. Mox pro ταῦτα τοῦ σώματος, legendum τὰ αὐτὰ τ. σ.

veriſimillime reddere videntur ii, qui ſtatuunt eſſe varietatem meatuum. Cum enim meatuum, qui omnibus inſunt corporibus, alii aliam habeant proportionem: latiores tam ſiccum quam humidum recipiunt nutrimentum: graciliores potum admittunt, cibum non item: horum porro evacuatio ſitim, illorum famem gignit. Hinc ergo eſt quod ſitientes ſi edant, nihil inveniunt auxilii, meatibus ob tenuitatem non capientibus ſiccum alimentum, et adhuc manente in iis familiaris nutrimenti indigentia. Atqui eſurientes ſi bibant, humor per majores penetrans meatus, et eorum vacua implens, nimiam famis placat vehementiam.

II. Mihi vero verum videbatur eſſe id quod uſu venire dicebant: cauſſam autem, quæ adſignabatur, non probabam. Etenim, aiebam, ſi quis meatibus iſtis, quibus nonnulli inhærent, multumque iis tribuunt, carnem perforatam con-

ποτὸν προσδέχεσθαι καὶ τὸ σιτίον, ἀλλ' ὥσπερ ἠθμοῖς
D καταῤῥεῖσθαι καὶ ἀποκρίνεσθαι, κομιδῆ πλασματῶδες καὶ
ἀλλόκοτον· αὕτη γὰρ ἡ πρὸς τὸ ὑγρὸν ἀνάμιξις θρύπτουσα τὰ σιτία, καὶ συνεργὰ λαμβάνουσα τὸ θερμὸν τὸ ἐντὸς, καὶ τὸ πνεῦμα, πάντων ὀργάνων ἀκριβέστατα πάσαις τομαῖς καὶ διαιρέσεσι λεπτύνει τὴν τροφήν· ὥστε πᾶν μόριον αὐτῆς παντὶ μορίῳ γίνεσθαι φίλον καὶ οἰκεῖον, οὐκ ἐναρμόττον ὥσπερ ἀγγείοις καὶ τρήμασιν, ἀλλ' ἑνούμενον καὶ προσφυόμενον. Ἄνευ δὲ τούτων, οὐδὲ λέλυται τῆς ἀπορίας τὸ μέγιστον· οἱ γὰρ ἐμφαγόντες, ἂν μὴ
E πίωσιν, οὐ μόνον οὐ λύουσιν, ἀλλὰ καὶ προσεπιτείνουσι τὸ δίψος· πρὸς τοῦτο δὲ οὐδὲν εἴρηται. Σκόπει δὲ καὶ παρ' ἡμῶν, ἔφην, εἰ φαινομένας ὑποθέσεις λαμβάνομεν· πρῶτον μὲν, λαμβάνοντες τὸ ὑγρὸν ὑπὸ τοῦ ξηροῦ διαφθείρεσθαι δαπανώμενον, τῷ δὲ ὑγρῷ τὸ ξηρὸν βρεχό-

E. 2. καὶ παρ' ἡμῶν] Forte, τὰ παρ' ἡμῶν.

tendat: is eam admodum flaccidam, tremulam, fluxamque ſtatuat neceſſe eſt. Non ab iiſdem autem corporis partibus potum cibumque recipit, ſed illum quaſi percolari et diffluendo ſecerni alio, nimis quam eſt fabuloſum et a re alienum. Ipſa enim cum humore permixtio comminuens cibos, et auxilio utens calido innato, atque ſpiritu, ſubtilius quam ullum poſſit inſtrumentum ſecando dividendoque nutrimentum attenuat, ut omnis ejus pars omni parti corporis conveniens accommodataque reddatur: non foraminibus quibuſdam aut meatibus applicata, ſed unita cum re nutrienda, eique adnaſcens. Verum abſque etiam hæc eſſent, ne ſolutus eſt quidem quæſtionis difficillimus nodus. Sitiens enim ſi edat, non etiam bibat, non modo non reſtinguit ſitim, ſed multo quam erat acriorem reddit. De hoc nihil dictum eſt. Conſidera autem, aiebam, an nos probatas ex iis quæ apparent poſitiones ſumamus. Primum hoc, humorem a ſicco conſumi et aboleri: ſiccum humore

μένον καὶ μαλασσόμενον διαχύσεις ἴσχειν καὶ ἀναθυμιάσεις· δεύτερον δὲ, μὴ νομίζοντες ἔκλειψιν εἶναι παντάπασι μήτε τῆς ξηρᾶς τροφῆς, πεῖναν, μήτε τῆς ὑγρᾶς, τὴν δίψαν, ἀλλὰ τοῦ μετρίου καὶ ἀρκοῦντος ἔνδειαν· οἷς γὰρ ὅλως ἂν ἐλλίπῃ θάτερον, οὔτε πεινῶσιν οὔτε διψῶσιν, ἀλλ' εὐθὺς ἀποθνήσκουσιν. Ὑποκειμένων δὲ τούτων, οὐ χαλεπὸν ἤδη τὴν αἰτίαν συνιδεῖν. Ἡ μὲν γὰρ δίψα τοῖς φαγοῦσιν ἐπιτείνεται, τῶν σιτίων τῇ ξηρότητι διεσπαρμένον F ὑγρὸν καὶ ἀπολειπόμενον ἀσθενὲς καὶ ὀλίγον ἐν τῷ σώματι συλλεγόντων καὶ προσεξικμαζόντων· ὥσπερ ἔξω γῆν ὁρῶμεν, καὶ κόνιν, καὶ μᾶλλον τὰ μιγνύμενα τῶν ὑγρῶν, ἀναλαμβάνουσαν εἰς ἑαυτὴν καὶ ἀφανίζουσαν. Τὴν δὲ πεῖναν αὖ πάλιν ἀναγκαίως τὸ ποτὸν ἀνίησιν· ἡ γὰρ ὑγρότης τὰ ὑπόντα σιτία προσκελῆ καὶ γλίσχρα βρέξασα καὶ διαχέασα, χυμῶν ἐγγινομένων καὶ ἀτμῶν, ἀναφέρει τούτους 690 εἰς τὸ σῶμα καὶ προσδίδωσι τοῖς δεομένοις. Ὅθεν οὐ

F. 2. τὴν αἰτίαν] Sic Baſ. Xyl. Mez. Vulgo, μὲν αἰτίαν.
F. 6. μᾶλλον] Delet Mez. cum Amiot. ἔτι μᾶλλον vel τίτανον corrigunt T. V. βῶλον Reiſk. Equidem conjeci ψάμμον, vel μαλλὸν, *vellus*.

imbutum et emollitum, diffundi atque exhalare. Deinde, non exiſtimandum vel famem ſicci, vel ſitim humidi nutrimenti talem eſſe eliſionem, qua ipſum planiſſime tollatur: ſed eſſe indigentiam mediocris et ſufficientis. Nam qui omnino horum alterutro deſtituuntur, ii neque eſuriunt, neque ſitiunt, ſed mortem obeunt ſtatim. His ita poſitis, jam non difficile eſt cauſſam invenire. Etenim ſitis edendo intenditur, cibo ſua ſiccitate humorem, qui ſparſim imbecillis in corpore eſt reliquus, contrahente et omnem liquorem abſumente: ſicuti videmus terram et pulverem, et multo magis mixta humorem omnem in ſe recipere atque abolere. Contra famem neceſſario mitigat potus. Humor enim ciborum reliquias aridas et exiles rigans ac diffundens, ſucco ingenerato et exhalationibus, eas effert in corpus, indigentibuſque applicat partibus. Itaque non

κακῶς ὄχημα τῆς τροφῆς τὸ ὑγρὸν ὁ Ἐρασίστρατος προσεῖπε· τὰ γὰρ ὑπὸ ξηρότητος ἢ πάθους ἀργὰ καὶ βαρέα, μιγνύμενον ἀναπέμπει καὶ συνεξαίρει. Πολλοὶ δὲ καὶ μὴ πιόντες, ἀλλὰ λουσάμενοι μόνον, ἐπαύσαντο συντόνως σφόδρα πεινῶντες· ἐνδυομένη γὰρ ἔξωθεν ἡ ὑγρότης, εὐχυμότερα ποιεῖ καὶ τροφιμώτερα τῷ ἐγχαλᾶσθαι τὰ ἐντὸς, ὥστε τῆς πείνης τὸ σφόδρα πικρὸν καὶ θηριῶδες ἐνδιδόναι καὶ παρηγορεῖσθαι. Διὸ καὶ πολὺν ζῶσιν ἔνιοι τῶν ἀποκαρτερούντων χρόνον, ἂν ὕδωρ μόνον λαμβάνωσιν, ἄχρι ἂν
B οὗ πᾶν ἐξικμασθῇ τὸ τρέφειν καὶ προστίθεσθαι τῷ σώματι δυνάμενον.

male Eraſiſtratus humorem cibi vehiculum dixit: nam quæ ob ſiccitatem aut aliam affectionem ignava ſunt et gravia, admixtus attollit ſurſumque evehit. Multi autem etiam cum non bibiſſent, ſed tantum laviſſent, continente fame acrique liberati ſunt. Quippe humor extrinſecus ſubiens, ſucculentiora facit adque nutriendum aptiora quæ ſunt intus: ita ut vehementia et ſævitia famis remittat et mitigetur. Ideo eorum quoque, qui inedia vitam finire volunt, multi diu durant ſola aqua pota: quantiſper ſcilicet non omne id ſiccitas abſumſit, quod apponi corpori, idque alere poteſt.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Δʹ.

Διὰ τίνα αἰτίαν τὸ φρεατίδιον ὕδωρ ἀρυσθὲν, ἐὰν ἐν αὐτῷ τῷ τοῦ φρέατος ἀέρι νυκτερεύσῃ ψυχρότερον γίνεται.

QUÆSTIO IV.

Quæ ſit cauſſa, quod e puteo hauſta aqua, ſi in ipſo putei aëre pernoctet, frigidior redditur.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΞΕΝΟΣ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΑΛΛΟΙ.

PERSONÆ COLLOQUII.

HOSPES. PLUTARCHUS. ALII.

αʹ. ΨΥΧΡΟΠΟΤΗ, ξένῳ τρυφῶντι παρεσκεύασαν οἱ θεράποντες ἐκ τοῦ φρέατος ὕδωρ ψυχρότερον· ἀρυσάμενοι γὰρ ἀγγείῳ, καὶ κρεμάσαντες τὸ ἀγγεῖον ἐν τῷ φρέ-
ατι τῆς γῆς μὴ ἁπτόμενον, εἴασαν ἐπινυκτερεῦσαι, καὶ C
πρὸς τὸ δεῖπνον ἐκομίζετο, τοῦ προσφάτου ψυχρότερον. Ἦν δὲ ὁ ξένος φιλόλογος ἐπιεικῶς, καὶ τοῦτο ἔφη λαβεῖν

C. 1. τῆς γῆς μὴ ἁπτόμενον] Ita Leonic. Schott. T. Amiot. Baſ. Xyl. Nam Ald. E. H. Ven. τῆς γῆς μαλαπτόμενον. Palat. Vatic. τῆς γῆς μαλαπτόμενον. Præterea γῆς mutem in πηγῆς ex Amiot. Leonic. Schott. T. V.

I. HOSPITI frigidam bibere ſolenti, et luxurianti ea in re, famuli aquam frigidiorem hoc modo reddebant: vas, quo hauſta erat aqua, in puteo ſuſpenderunt, ita ut ſuperficiem aquæ non contingeret, itaque per noctem reliquerunt: poſtridie ad cœnam allata, recenti erat frigidior. Erat autem is hoſpes mediocriter literatus, aiebatque hoc ſe

ἐκ τῶν Ἀριστοτέλους, μετὰ λόγου κειμένων· ἦν δὲ τοιόνδε τὸν λόγον. Πᾶν ὕδωρ προθερμανθὲν ψύχεται μᾶλλον, ὥσπερ τὸ τοῖς βασιλεῦσι παρασκευαζόμενον, ὅταν ἑψηθῇ μέχρι ζέσεως, περισωρεύουσι τῷ ἀγγείῳ χιόνα πολλήν, καὶ γίνεται ψυχρότερον· ὥσπερ ἀμέλει καὶ τὰ ἡμέτερα σώματα, λουσαμένων περιψύχεται μᾶλλον· ἡ γὰρ ἀπὸ τῆς θερμότητος ἄνεσις, πολύπορον τὸ σῶμα καὶ μανὸν ἀπειργασμένη, πολὺν δέχεται τὸν ἔξωθεν ἀέρα, καὶ βιαιοτέραν ποιεῖ τὴν μεταβολήν· ὅταν οὖν ὑποπλασθῇ ὑπὸ
D τῆς πηγῆς τὸ ὕδωρ ἐν τῷ ἀέρι προθερμανθέν, περιψύχεται ταχέως.

β'. Τὸν μὲν οὖν ξένον ἐπῃνέσαμεν, ὡς ἀνδρικῶς καὶ μνημονεύσαντα· περὶ δὲ τοῦ λόγου διηποροῦμεν. Ὁ γὰρ ἀήρ, ἐν ᾧ κρέμαται τὸ ἀγγεῖον, εἰ μὲν ψυχρός ἐστι, πῶς θερμαίνει τὸ ὕδωρ; εἰ δὲ θερμός, πῶς περιψύχει πάλιν; ἄλογον γὰρ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ τὸ αὐτὸ πάσχειν τὰ

C. 12. ὑποπλασθῇ ὑπὸ τῆς πηγῆς] Probo ex compluribus lectionibus, Mez. ἀποσπασθῇ ἀπὸ τῆς πηγῆς.
D. 3. ἀνδρικῶς καὶ] Forte, ἀνδρικῶς καὶ εὖ.

deſumſiſſe ex Ariſtoteleis iis, quæ addita ratione ille ſcripſit. Rationem autem eſſe talem. Omnis aqua prius calefacta, magis refrigeratur: ut ea quæ regibus paratur, igni admota dum ferveat, vaſe dehinc multa nive accumulata circumdato frigidior redditur. Sicut etiam noſtra utique corpora ubi laverimus, facilius frigeſcunt: quia laxatio a calore accidens corpus multis meatibus patens ac rarius fecit; ut jam externum aërem confertim recipiens, vehementius mutetur. Ergo aqua dum e puteo hauritur icta, eaque agitatione præcalefacta, in aëre celerius refrigeratur.

II. Laudavimus ergo hoſpitem, qui fortiter memoriterque ſuam dixiſſet cauſſam. Ipſam vero rationem in dubium vocavimus. Aër enim in quo vas pendet, ſi frigidus eſt, quomodo aquam calefacit? ſi calidus, qui denuo refrigerat? abſurdum enim eſt idem ab eodem affici contrariis modis,

ἐναντία, μηδεμιᾶς διαφορᾶς γενομένης. Σιωπῶντος δ' αὐτοῦ καὶ διαποροῦντος, Οὐδὲν, ἔφην, δεῖν περὶ τοῦ ἀέρος διαπορεῖν· ἡ γὰρ αἴσθησις λέγει ὅτι ψυχρός ἐστι, καὶ μάλιστα τῶν ἐν βάθει φρεάτων· ὥστε ἀμήχανον ὑπ' ἀέρος ψυχροῦ θερμαίνεσθαι τὸ ὕδωρ· ἀλλὰ μᾶλλον ὁ ψυ- E
χρὸς οὗτος ἀὴρ τὴν μὲν πηγὴν διὰ πλῆθος οὐ δύναται μεταβάλλειν· ἂν δέ τις ἀφαιρῇ κατ' ὀλίγον, μᾶλλον κρατῶν περιψύξει.

D. ς. Οὐδὲν, ἔφην] Sic Amiot. Xyl. T. Mez. Vulgo, Οὐδὲν, ἔφη.

nullo interveniente diſcrimine. Tacente illo et hæſitante, Nihil eſt, inquam ego, quod de aëre dubitemus: cum ſenſus eum frigidum eſſe doceat, maxime in profundo putei: ut nullo modo poſſit aquam calefacere. Sed potius aër iſte frigidus, cum totam putei aquam præ multitudine ejus refrigerare non poſſit, partem ejus ademtam facilius ſubigere et ſua qualitate adficere valet.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Ε'.

Διὰ τίνα αἰτίαν οἱ χάλικες καὶ αἱ μολιβδίδες ἐμβαλλόμεναι ψυχρότερον τὸ ὕδωρ ποιοῦσιν.

QUÆSTIO V.

Quare lapilli et plumbeæ laminæ in aquam injectæ, frigidiorem eam faciunt.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΞΕΝΟΣ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΑΛΛΟΙ.

PERSONÆ COLLOQUII.

HOSPES. PLUTARCHUS. ALII.

F ἈΛΛΑ μὴν περὶ τῶν χαλίκων, ἔφην * ἢ τῶν ἀκμόνων, οὓς ἐμβάλλοντες εἰς τὸ ὕδωρ, ψύχειν αὐτὸ καὶ στομοῦν δοκοῦσιν, εἰρημένον Ἀριστοτέλει, μνημονεύεις. Αὐτὸ τοῦτο, ἔφη, μόνον ἐν προβλήμασιν εἴρηκε τὸ γινόμενον· εἰς δὲ τὴν αἰτίαν ἐπιχειρήσομεν ἡμεῖς· ἔστι γὰρ μάλιστα δυσθεώρητος. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφην, καὶ θαυμάσαιμ' ἂν

F. 1. Ἀλλὰ μὴν—, ἔφη, μόνον] Ἀκμόνων forte legendum cum T. V. Anon. Mez. Pro ἡ τῶν dedi ἢ τῶν. T. V. καὶ τῶν, lacuna expleta: quæ certe nulla eſt in E. Proxima ipſe ita diſtinxi, cum vulgo legeretur Ἀριστοτέλει, Μνημονεύεις αὐτὸ τοῦτο, ἔφη, μόνον—.

F. 6. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφην—ὅμως] Item ipſe correxi. Vulgo, Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη, καὶ θαυμάσαιμ' ἂν εἰ μὴ διαφύγοι ὁ λόγος ἡμᾶς· ὁρᾶτε ὅλως. Verum partim expreſſit Amiot.

ENIMVERO, inquam, de lapillis et incudibus quod dixit Ariſtoteles, iis injectis aquam refrigerari et durari, puto te memoria tenere. Hoc ipſum, inquit, in Problematis memoravit, ut rem tantum narraret: nos autem cauſſam indagemus; eſt enim difficilis inventu. Omnino, inquam,

εἰ μὴ διαφύγοι ὁ λόγος ἡμᾶς· ὅρα δὲ ὅμως. Πρῶτον οὐ δοκεῖ σοι περιψύχεσθαι μὲν ὑπὸ τοῦ ἀέρος τὸ ὕδωρ ἔξωθεν ἐμπίπτοντος, ὁ δ᾽ ἀὴρ μᾶλλον ἰσχύει πρὸς τοὺς 691
λίθους καὶ τοὺς ἄκμονας ἀπερειδόμενος· οὐ γὰρ ἐῶσιν αὐτὸν, ὥσπερ τὰ χάλκεα καὶ τὰ κεράμεα τῶν ἀγγείων, διεκπίπτειν, ἀλλὰ τῇ πυκνότητι στέγοντες ἀναλοῦσιν εἰς τὸ ὕδωρ ἀπ᾽ αὐτῶν, ὥστε διόλου καὶ ἰσχυρὰν γενέσθαι τὴν περίψυξιν. Διὸ καὶ χειμῶνος οἱ ποταμοὶ ψυχρότεροι γίνονται τῆς θαλάττης· ἰσχύει γὰρ ἐν αὐτοῖς ὁ ψυχρὸς ἀὴρ ἀναλούμενος· ἐν δὲ τῇ θαλάττῃ διὰ βάθος ἐκλύεται, πρὸς μηδὲν ἀντερείδων. Κατ᾽ ἄλλον δὲ τρόπον εἰκός ἐστι τὰ λεπτότερα τῶν ὑδάτων περιψύχεσθαι μᾶλλον ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ· κρατεῖται γὰρ δι᾽ ἀσθένειαν· αἱ δὲ ἀκόναι B
καὶ οἱ χάλικες λεπτύνουσι τὸ ὕδωρ, ὅ, τι θολερὸν καὶ γεῶδες ἀναμέμικται, τοῦτο συνάγοντες καὶ κατασπῶντες ἀπ᾽ αὐτοῦ, ὥστε λεπτότερον καὶ ἀσθενέστερον τὸ ὕδωρ, γενόμενον,

A. 1. ἐμπίπτοντος] Sic Amiot. T. V. Anon. Vulgo, ἐκπίπτοντος.

A. 2. τοὺς ἄκμονας] Forte τὰς ἀκόνας, iiſdem, quibus ſupra, auctoritatibus. Paulo ante, ἰσχύειν legendum.

A. 10. μᾶλλον ὑπὸ] Sic Baſ. Xyl. Mez. Vulgo, μᾶλλον ἢ ὑπό.

et mirer, ſi nos non ſubterfugiet: attamen conſidera. Primum omnino non videtur tibi ab aëre aqua frigore præoccupari, dum is erumpit foras. Aër autem plus habet virium, lapidibus et incudibus renitens, non enim ſinunt eum ut æra et fictilia vaſa elabi: ſed ſua denſitate cohibentes a ſe in aquam repellunt: ut integra fiat et valida refrigeratio. Itaque etiam hyeme fluvii frigidiores mari ſunt: vim enim in eos exercet aër repreſſus, qui in mari ob profunditatem diſſipatur, nulla re ei renitente. Alio autem pacto probabile eſt tenuiores aquas magis a frigido refrigerari: vincuntur enim præ imbecillitate. Cotes vero et lapilli aquam faciunt tenuiorem, ad ſe trahentes quicquid ei admixtum eſt turbidi et terreſtris: ut tenuior et imbecillior

μᾶλλον ὑπὸ περιψύξεως κρατεῖσθαι. Καὶ μὴν ὅ τε μό-
λιβδος τῶν φύσει ψυχρῶν ἐστιν, ὅς γε τριβόμενος ὄξει τὸ
ψυκτικώτατον τῶν θανασίμων φαρμάκων ἐξανίησι ψιμ-
μύθιον· οἵ τε χάλικες πυκνότητι τὸ ψυχρὸν διὰ βά-
θους ποιοῦσι· πᾶς μὲν γὰρ λίθος, κατεψυγμένης καὶ πε-
πιλημένης ὑπὸ κρύους γῆς πάγος ἐστὶ, μᾶλλον δὲ ὁ μᾶλ-
c λον πεπυκνωμένος· ὥστ᾽ οὐκ ἄτοπον εἰ τὴν ψυχρότητα
τοῦ ὕδατος ἀντερείδων συνεπιτείνει καὶ ὁ λίθος καὶ ὁ μό-
λιβδος.

facta aqua facilius a frigore ſubigatur. Sed et plumbum de natura frigidis eſt: ut quod cum aceto tritum ceruſſam lethalium venenorum frigidiſſimum edat: et lapilli ob denſitatem frigus in profundum perferunt. Etenim omnis lapis nihil eſt quam e frigefactæ et gelu adſtrictæ terræ concretum quippiam: tanto quiſque magis, quanto eſt denſior: itaque abſurdum non eſt, ſi frigiditatem aquæ renitendo auget et lapis et plumbum.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ ϛ΄.

Διὰ τίνα αἰτίαν ἀχύροις καὶ ἱματίοις τὴν χιόνα διαφυλάττουσιν.

QUÆSTIO VI.

Quamobrem nivem paleis et veſtibus intectam conſervant.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΞΕΝΟΣ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

HOSPES. PLUTARCHUS.

α΄. ΜΙΚΡΟΝ οὖν ὁ ξένος διαλιπὼν, Οἱ ἐρῶντες, ἔφη, μάλιστα μὲν αὐτοῖς τοῖς παιδικοῖς, εἰ δὲ μὴ, περὶ αὐτῶν ἐπιθυμοῦσι διαλέγεσθαι· τοιοῦτον πέπονθα περὶ τῆς χιόνος· ἐπεὶ γὰρ οὐ πάρεστιν, οὐδὲ ἔχομεν, ἐπιθυμῶ μαθεῖν τίς αἰτία δι' ἣν ὑπὸ τῶν θερμοτάτων φυλάσσεται. Καὶ γὰρ ἀχύροις σαργανοῦντες αὐτὴν, D καὶ περιστέλλοντες ἱματίοις ἀγνάπτοις, ἐπὶ πολὺν χρόνον

C. 16. ἐπιθυμῶ] Sic Baſ. Xyl. Leonic. Schott. T. Mez. Vulgo, ἐπιθυμίαν.

I. TUM hoſpes paululum moratus, Qui amant, inquit, maxime cum amaſiis ſuis, ubi hoc non datur, de iis loqui cupiunt. Itaque ego ſum erga nivem affectus: quæ quoniam in promtu non eſt, eaque caremus, ſcire deſidero quid cauſſæ ſit quod a calidiſſimis rebus adſervatur. Etenim paleis eam involventes et rudibus pannis per multum tem-

ἄπλαστον διατηροῦσι. Θαυμαστὸν οὖν εἰ συνεκτικὰ τὰ θερμότατα τῶν ψυχροτάτων ἐστί.

β'. Κομιδῆ γε, ἔφην, εἴπερ ἀληθὲς ἐστίν· οὐκ ἔχει δὲ οὕτως, ἀλλ' αὐτοὺς παραλογιζόμεθα, θερμὸν εὐθὺς εἶναι τὸ θερμαῖνον ὑπολαμβάνοντες· καὶ ταῦθ', ὁρῶντες ὅτι ταὐτὸ ἱμάτιον ἐν χειμῶνι θερμαίνειν, ἐν δὲ ἡλίῳ ψύχειν λέγομεν· ὥσπερ ἡ τραγικὴ τροφὸς ἐκείνη τὰ τῆς Νιόβης τέκνα τιθηνεῖται,

Λεπτοσπαθητῶν χλανιδίων ἐρειπίοις
Θάλπουσα καὶ ψύχουσα.——

Γερμανοὶ μὲν οὖν κρύους πρόβλημα ποιοῦνται τὴν ἐσθῆτα
E μόνον, Αἰθίοπες δὲ θάλπους μόνον, ἡμεῖς δὲ ἀμφοῖν· ὥστ' ἔτι μᾶλλον, εἰ θάλπει, θερμὴν, ἤπερ ψυχρὰν ἀπὸ τοῦ περιψύχειν λεκτέον. Εἰ δὲ δεῖ τῇ αἰσθήσει τεκμαίρεσθαι, μᾶλλον ἂν ψυχρὰ γένοιτο· καὶ γὰρ ὁ χιτὼν ψυ-

D. 8. θερμαίνειν] Sic Baſ. Xyl. Mez. Vulgo, θερμαίνει.

D. 11. Λεπτοσπαθητῶν χ. ἐρειπίοις] Sic Xyl. cujus rationes codices alias alii probant. Primum diſerte eſt in Vatic. Anon. T. V. Mez. partim in E. H. Venet. Ald. Baſ. qui habent λεπτὸς πάθη τῶν. Poſtremum ἐρειπίοις, diſerte in Palat. Vulgo, λεπτὰ πάθη τῶν χλανιδίων ἐν ῥειπίοις. Pro σπαργάνων de ſuo χλανιδίων fecit Plutarchus. Vid. p. 496. E.

poris integram retinent: mirum vero ſi calidiſſima frigidiſſimorum tutantur atque continent naturam.

II. Omnino, inquam, mira res eſt, ſi quidem vera ſit. Sed non eſt ita: verum noſmet ipſi decipimus, male ratiocinando ſtatim calidum eſſe ſi quid facultatem habet calefaciendi; cum tamen videamus eandem veſtem hyeme calorem, æſtu frigus parare: quomodo nutrix illa tragica Niobes liberos

Calefacit et refrigerat centonibus
Levidenſis veſtium.——

Et Germani quidem veſtibus tantum contra frigus, Æthiopes adverſus ſolum æſtum ſe muniunt: nobis ad utrumque uſus eſt. Cur ergo veſtem potius a calefaciendo calidam dicamus, quam a refrigerando frigidam? Immo ſi ſenſus judicium ſit faciendum, magis frigida quam calida videbitur. Nam tunica nobis primum in-

χρὸς ἡμῖν προσπίπτει τὸ πρῶτον ἐνδυσαμένοις, καὶ τὰ
στρώματα κατακλινεῖσιν· εἶτα μέντοι συναλεαίνει τῆς
ὑφ' ἡμῶν πιμπλάμενα θερμασίας, καὶ ἅμα μὲν περι-
στέλλοντα καὶ κατέχοντα τὸ θερμὸν, ἅμα δὲ ἀπείργοντα
τὸ κρύος καὶ τὸν ἔξω ἀέρα τοῦ σώματος. Οἱ μὲν οὖν
πυρέττοντες ἢ καυματιζόμενοι, συνεχῶς ἀλλάττουσι τὰ F
ἱμάτια, τῷ ψυχρὸν εἶναι τὸ ἐπιβαλλόμενον· ἂν δ' ἐπι-
βληθῇ, παραχρῆμα γίνεται θερμὸν ὑπὸ τοῦ σώματος.
Ὥσπερ οὖν ἡμᾶς θερμαινόμενον θερμαίνει τὸ ἱμάτιον,
οὕτως τὴν χιόνα ψυχόμενον ἀντιπεριψύχει· ψύχεται δὲ
ὑπ' αὐτῆς ἀφείσης πνεῦμα λεπτόν· τοῦτο γὰρ συν-
έχει τὴν πῆξιν αὐτῆς ἐγκατακείμενον· ἀπελθόντος
δὲ τοῦ πνεύματος, ὕδωρ οὖσα, ῥεῖ καὶ διατήκεται καὶ
ἀπανθεῖ τὸ λευκὸν, ὅπερ ἡ τοῦ πνεύματος πρὸς τὸ
ὑγρὸν ἀνάμιξις ἀφρώδης γενομένη παρεῖχεν· ἅμα τε
οὖν τὸ ψυχρὸν ἐγκατέχεται περιστεγόμενον τῷ ἱματίῳ,
καὶ ὁ ἔξωθεν ἀὴρ ἀπειργόμενος, οὐ τέμνει τὸν πάγον οὐδὲ 692

F. 11. ἐγκατέχεται περιστεγόμενον] Ita recte 3 Græco-Lat. ut libri ſcripti. Nam Steph. ex Ald repetiverat, ἐκκατέχεται περισταγόμενον: errorem prioris vocis ſequuntur Baſ. et Xyl.

A. 1. καὶ ὁ ἔξωθεν] ὁ repoſui ex Ald. Baſ. Xyl.

duentibus frigida accidit, et lectus decumbentibus: poſtmodo quidem contepefaciunt noſtro calore impleta iſthæc: quod ſimul calorem cohibent, ac frigus externumque aërem a corpore arcent. Febricitantes ſane et æſtu adflicti, continenter veſtes mutant, quod frigidum eſſe ſentiunt quo amiciuntur: injectum autem id, ſtatim calefit a corpore. Proinde ſicut veſtis nos calefacta calefacit, ita nivem frigefacta frigefacit: frigeſcit autem a tenui ſpiritu quem nix emittit: is enim inſitus eam continet ſolidam: et ſpiritu dilapſo nix aqua jam fit, ac liquata diffluit: emarceſcitque albedo nivis, quam ſpiritus cum humore ſpumoſa permixtio indiderat. Simul itaque et frigus veſte ambiente intus cohibetur, et aër externus arcetur, ne concretum ni-

ἀνίησιν· ἀγνάπτοις δὲ τούτοις πρὸς τοῦτο διὰ τὴν τραχύτητα καὶ ξηρότητα τῆς κροκίδος οὐκ ἐώσης ἐπιπεσεῖν βαρὺ τὸ ἱμάτιον, οὐδὲ συνθλίψαι τὴν χαυνότητα τῆς χιόνος· ὥσπερ καὶ τὸ ἄχυρον διὰ κουφότητα μαλακῶς περιπίπτον, οὐ θρύπτει τὸν πάγον, ἄλλως δὲ πυκνόν ἐστι καὶ στεγανόν, ὥστε καὶ τὴν θερμότητα τοῦ ἀέρος ἀπείργειν, καὶ τὴν ψυχρότητα κωλύειν ἀπιέναι τῆς χιόνος. Ὅτι δὲ ἡ τοῦ πνεύματος διάκρισις ἐμποιεῖ τὴν τῆξιν, ἐμφανές ἐστιν τῇ αἰσθήσει· τηκομένη γὰρ ἡ χιὼν, πνεῦμα ποιεῖ.

A. 2. ἀγνάπτοις δὲ τούτοις] Excidiſſe videtur χρῶνται, aut ſimile: quod vertendo ſupplevit Xyl. Mox κροκίδος ex Baſ. Xyl. Mez. pro vulgato κροκύδος.
A. 6. θρύπτει] Sic Baſ. Xyl. E. Venet. Palat. Mez. Vulgo, θρίπτειν. Vatic. θρίπειν. Mox τὴν addidimus ante θερμότητα ex Leonic.

vis corpus diffindat aut laxet. Utuntur autem fullonem nondum expertis pannis, quia filum ob aſperitatem et ſiccitatem non patitur centonem graviter nivi incidere, ejuſve collidere raritatem: ſicut et paleæ ob levitatem molliter incumbentes non comminuunt compagem nivis: alioqui autem denſe et probe tegentes, excludunt calorem aëris, et frigiditatem nivis decedere non ſinunt paleæ. Ceterum ſecretione ſpiritus nivem liquari, ſenſu conſtat: nam cum nix liqueſcit, ſpiritum gignit.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Ζ'. B

Εἰ δεῖ τὸν οἶνον ἐνδιηθεῖν.

QUÆSTIO VII.

Percolandumne ſit vinum.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΝΙΚΡΟΣ. ΑΡΙΣΤΙΩΝ.

PERSONÆ COLLOQUII.

NIGER. ARISTIO.

α'. ΝΙΚΡΟΣ ὁ πολίτης ἡμῶν ἀπὸ σχολῆς ἀφῖκτο συγγεγονὼς ἐνδόξῳ φιλοσόφῳ χρόνον οὐ πολὺν, ἀλλὰ ἐν ὅσῳ τὰ τοῦ ἀνδρὸς οὐ καταλαμβάνοντες ἀνεπίμπλαντο τῶν ἐπαχθῶν ἀπ' αὐτοῦ μιμούμενοι τὸ ἐπιτιμητικὸν, καὶ ἐλέγχοντες ἐπὶ παντὶ πράγματι τοὺς συνόντας. Ἑστιῶντος οὖν ἡμᾶς Ἀρίστιωνος, τήν τε ἄλλην χορηγίαν

B. 9. Νίκρος] Νίγρος corrigunt Steph. et Mez. atque ita verterunt Amiot. et Xyl. Nil mutandum cenſui ſine librorum auctoritate.

B. 10. συγγεγονὼς—ἐλέγχοντες] Primo loco, ſcriptum a Plutarcho fuiſſe puto ἀφῖκτο σὺν ἑταίρῳ συγγεγονώς: de duobus hic agi oſtendunt et nexus, et plurales numeri quos debuimus auctoritate librorum tueri Baſ. et Xyl. quibuſcum alii aliter conſentiunt: καταλαμβάνοντες ipſe dedi ut conſequens conſtructioni.

I. NIGER civis noſter a ſchola venerat, cum philoſopho nobili non multum verſatus temporis, ſed tantum, ut eum nondum intelligens diſceret quod maxime is moleſtum aliis uſurpabat: nempe ut ſtudium ejus omnia reprehendendi, et quavis de re eos qui una aderant ſuggillandi imitaretur. Itaque quum Ariſtio nobis cœnam præberet, cum

ὡς πολυτελῆ καὶ περίεργον ἐμέμφετο, καὶ τὸν οἶνον οὐκ
C ἔφη δεῖν ἐκχεῖσθαι ἠθημένον, ἀλλ' ὥσπερ Ἡσίοδος ἐκέλευσε ἀπὸ τοῦ πίθου πίνεσθαι τὴν σύμφυτον ἔχοντα ῥώμην καὶ δύναμιν. Ἡ δὲ τοιαύτη κάθαρσις αὐτοῦ πρῶτον μὲν ἐκτέμνει τὰ νεῦρα, καὶ τὴν θερμότητα κατασβέννυσιν· ἐξανθεῖ γὰρ καὶ ἀποπνεῖ διεωρουμένου πολλάκις· ἔπειτα περιεργίαν καὶ καλλωπισμὸν ἐμφαίνει καὶ τρυφὴν, εἰς τὸ ἡδὺ καταναλίσκουσα τὸ χρήσιμον. Ὥσπερ γὰρ τὸ τοὺς ἀλεκτρυόνας ἐκτεμεῖν καὶ τοὺς χοίρους, ἁπαλὴν αὐτῶν παρὰ φύσιν τὴν σάρκα ποιοῦντας καὶ θήλειαν, οὐχ ὑγιαινόντων ἐστὶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ διεφθαρμένων ὑπὸ λιχνείας· οὕτως, εἰ δεῖ μεταφορᾷ χρησάμενον λέγειν, ἐξευνουχίζουσι τὸν ἄκρατον καὶ ἀποθηλύνουσιν οἱ διηθοῦν-
D τες, οὔτε φορεῖν ὑπὸ ἀσθενείας, οὔτε πίνειν τὸν μέτριον δυνάμενοι διὰ τὴν ἀκρασίαν· ἀλλὰ σόφισμα τοῦτό 'στιν

C. 12. ἐξευνουχίζουσι] Vera et elegans lectio a Stephano recepta ex Amiot. Turneb. Leonic. Schott. Anon. Ceteri omnes ἐξονυχίζουσι.

D. 1. ὑπὸ ἀσθενείας, οὔτε πίνειν] Suſpicor ita explendam eſſe ſententiam, ὑπὸ ἀσθενείας τὸν πολὺν, οὔτε πίνειν τ. μ.

apparatum convivii reliquum ut ſumtuoſum et ſupervacaneum taxabat, tum vinum quoque aiebat non debere inferri colatum, ſed, præcepto Heſiodi obtemperantes, e dolio id bibere viribus adhuc innatis præditum: hanc vero colandi purgationem primum ei nervos præcidere, et calorem reſtinguere, qui exhalet et elanguescat vino ſæpius diffuſo: deinde in hac re apparere curioſitatem quandam et luxuriam, quæ id quod utile eſt in ſuavitatem impendat. Sicut enim gallinaceos gallos et porcos caſtrare, ut caro eorum contra naturam fiat tenella et fœminea, non ſit ſanorum hominum, ſed gulæ ſtudio perditorum: ita, ſi licet honeſta tranſlatione uti, merum caſtrant, aiebat, et effœminant qui id diffundunt per colum; cum neque ferre merum ob imbecillitatem poſſint, neque eos intemperantia moderate bibere ſinat. Itaque hoc commento utuntur, quo largius

αὐτοῖς καὶ μηχάνημα πολυποσίας· ἐξαιροῦσι δὲ τοῦ οἴνου
τὸ ἐμβριθὲς, τὸ λεῖον ἀπολιπόντες, ὥσπερ οἱ τοῖς ἀκρατῶς
ἔχουσι πρὸς ψυχροποσίαν ἀῤῥώστοις ἀφεψημένον διδόν-
τες· ὅ, τι γὰρ στόμωμα τοῦ οἴνου καὶ κράτος ἐστὶ, τοῦτο ἐν
τῷ δυλίζειν ἐξαίρουσι καὶ ἀποκρίνουσι. Μέγα δὲ τεκμή-
ριον ἡ διαφθορὰ καὶ τὸ μὴ διαμένειν, ἀλλὰ ἐξίστασ-
θαι καὶ μαραίνεσθαι, καθάπερ ἀπὸ ῥίζης κοπέντα τῆς
τρυγός· οἱ δὲ παλαιοὶ καὶ τρύγα τὸν οἶνον ἄντικρυς ἐκά-
λουν, ὥσπερ ψυχὴν καὶ κεφαλὴν τὸν ἄνθρωπον εἰώθαμεν E
ἀπὸ τῶν κυριωτάτων ὑποκορίζεσθαι, καὶ τρυγᾶν λέγο-
μεν τοὺς δρεπομένους τὴν ἀμπελίνην ὀπώραν, καὶ δια-
τρύγιόν που Ὅμηρος εἴρηκεν, αὐτὸν δὲ τὸν οἶνον αἴθοπα καὶ
ἐρυθρὸν εἴωθε καλεῖν· οὐχ ὡς Ἀρίστων ἡμῖν ὠχριῶντα καὶ
χλωρὸν ὑπὸ τῆς πολλῆς καθάρσεως παρέχεται.

β'. Καὶ ὁ Ἀρίστων γελάσας, Οὐκ ὠχριῶντα, εἶπεν,
ὦ τᾶν, οὐδὲ ἀναίμονα, ἀλλὰ μειλίχιον, καὶ ἡμερίδην,

D. 4. ἀκρατῶς] Ita ſcripſi pro ἀκράτως.

potandi ſtudium excuſent. Ergo adimunt vino vim ſuam, ipſum tamen relinquentes: quomodo ægrotantibus frigidi potus nimium cupidis, exhibere decoctam ſolemus. Etenim aciem vini roburque, in percolando tollunt atque excernunt. Magnum vero argumentum eſt vinum corrumpi, neque vigorem ejus durare, ſed emarceſcere, quod veluti a radice ſua a fæce abſcinditur. At enim veteres vinum diſerte fæcis vocabulo adfecerunt: quomodo hominem ſolemus capitis aut animæ nomine adficere, a principe parte deminuto uſi vocabulo: et *trygan*, (hoc eſt fæcare,) dicimus vindemitores, ac vinum *diatrygium*, (quaſi perfæcatum,) dixit alicubi Homerus: ſoletque vinum paſſim *æthopa* et rubrum dicere: non pallidum et luteum, quale nobis Ariſtio a multa purgatione præbet.

II. Tum ridens Ariſtio, Non, inquit, pallens, mi homo, neque exſangue: ſed quod primo ſtatim adſpectu mite ſe

F ἀπὸ τῆς ὄψεως αὐτῆς περίφαντον. Σὺ δ' ἀξιοῖς τοῦ νυκτερινοῦ καὶ μελαναιγίδος ἐμφορεῖσθαι, καὶ ψέγεις τὴν κάθαρσιν, ὥσπερ χολημεσίαν, καὶ τὸ βαρὺ καὶ μεθυστικὸν ἀφιεὶς καὶ νοσῶδες, ἐλαφρὸς καὶ ἄνευ ὀργῆς ἀναμίγνυται ἡμῖν, οἷον Ὅμηρος φησὶ πίνειν τοὺς ἥρωας· αἴθοπα γὰρ οὐ καλεῖ τὸν ζοφερὸν, ἀλλὰ τὸν διαυγῆ καὶ λαμπρόν· οὐ γὰρ ἂν ὁ λέγων εὐήνορα καὶ νώροπα χαλκὸν, αἴθοπα προσηγόρευεν. Ὥσπερ οὖν ὁ σοφὸς Ἀνάχαρσις ἄλλ' ἄττα

963 τῶν Ἑλλήνων μεμφόμενος, ἐπῄνει τὴν ἀνθρακιὰν, ὅτι τὸν καπνὸν ἔξω καταλιπόντες, οἴκαδε πῦρ κομίζουσιν· οὕτως ἡμᾶς ἐφ' ἑτέροις ἂν ψέγοιτε μᾶλλον οἱ σοφοὶ ὑμεῖς· εἰ δὲ τοῦ οἴνου τὸ ταρακτικὸν καὶ ὀχλῶδες ἐξωθούμενοι καὶ ἀποσκεδάσαντες, αὐτὸν δ' εὐφραίνοντες οὐ καλλωπίσαν-

F. 3. ὥσπερ χολημεσίαν, καὶ τὸ] ὥσπερ eſt ex E. H. pro ὅσπερ. Tum καὶ mutem in ἧ. Mez. corrigit δι' ἧς, nec nihil momenti afferunt E. H. Ald. qui pro καὶ exhibent εἰς. In hanc ſententiam et Xyl. vertit.

F. 7. ἂν ὁ] Sic Palat. Nam alii omnes editi et ſcripti habent ἄνω. Proximum λέγων non eſt niſi in editis Baſ. Xyl. Steph. ceteri omnes, Ald. E. H. Venet. Palat. Vatic. φλέγων.

A. 5. εὐφραίνοντες] Legendum φαιδρύναντες, ut et Reiſk. vidit.

et manſuetum eſſe profiteatur. Tu vero malles Baccho repleri nocturno, et nigros turbines concitante: vituperaſque purgationem. Atqui hæc, tanquam bile vomitu egeſta, quod mero ineſt grave, ebrietatem, ac morbos generans, aufert, facitque ut a nobis facile placidumque uſurpetur. Ac tale vinum Homerus *æthops* vocat, aitque potum heroibus fuiſſe: non utique caliginoſum, ſed ſplendidum ac pellucidum: neque enim *euenor* (id eſt viris conducens) et *æthops*, (quod eſt clarum,) quæ de vino dixit, etiam æri adjeciſſet nomina, quod alias *norops*, (quaſi præfulgidum,) appellat. Sicut ergo Anacharſis ille ſapiens alia Græcorum inſtituta reprehendens, *prunas* laudavit, *quod fumo excluſo, domi ignem portarent:* ita nos a ſapientibus vobis alias fortaſſe accuſari poterimus: in hoc autem quid tandem delinquimus, quod meri facultatem turbulentam ejicientes atque diſſipantes, ipſum interim hilaritate quadam non fucato

τες, οὐδ᾽ ὥσπερ σιδήρου στόμωμα καὶ ἀκμὴν ἀποκόψαντες, ἀλλὰ μᾶλλον ὥσπερ ἰὸν ἢ ῥύπον ἀποκαθήραντες προσφερόμεθα, τί πλημμελοῦμεν; Ὅτι, νὴ Δία, πλέον ἰσχύει μὴ διηθούμενος. Καὶ γὰρ ἄνθρωπος, ὦ φίλε, φρενετίζων καὶ μαινόμενος· ἀλλ᾽ ὅταν ἐλλεβόρῳ χρησάμενος ἢ διαίτῃ καταστῇ, τὸ μὲν σφοδρὸν ἐκεῖνο καὶ σύντονον οἴχεται B
καὶ γέγονεν ἐξίτηλον, ἡ δὲ ἀληθινὴ δύναμις καὶ σωφροσύνη παραγίνεται τῷ σώματι· οὕτω δὴ καὶ ἡ κάθαρσις τοῦ οἴνου τὸ πληκτικὸν ἀφαιροῦσα καὶ μανικὸν, εἰς πραεῖαν ἕξιν καὶ ὑγιαίνουσαν καθίστησι. Περιεργίαν δὲ οἶμαι πάμπολυ διαφέρειν καθαρότητος· καὶ γὰρ αἱ γυναῖκες φυκούμεναι καὶ μυριζόμεναι καὶ χρυσὸν φοροῦσαι καὶ πορφύραν, περίεργοι δοκοῦσι· λουτρὸν δὲ καὶ ἄλειμμα καὶ κόμης θρύψιν οὐδεὶς αἰτιᾶται. Χαριέντως δὲ τὴν διαφορὰν ὁ ποιητὴς ἐπιδείκνυσιν ἐπὶ τῆς κοσμουμένης Ἥρας,

B. 9. θρύψιν] Forte verius ſit θρέψιν.

ornatu gratius reddentes, neque aciem tanquam ferri ejus et vim retundentes, ſed quaſi ſordes quaſdam et rubiginem expurgantes, adhibemus menſis? Atqui, inquies, non colatum merum plus habet virium. Nimirum, mi homo, etiam furioſus et inſaniens homo, plus roboris habet: verum is ubi elleboro aut victus commoda uſus ratione ad ſe rediit, tunc vehementia illa et virium contentio diſcedit atque evaneſcit: verus autem vigor cum ſanitate mentis conjunctus corpori redit: quo videlicet pacto etiam vini purgatio, demta ea vi qua animum percellit et ad inſaniam impellit, habitum ei mitem et ſalubrem conciliat. Exiſtimo autem permultum intereſſe inter ſupervacaneum cultum et munditiem. Nam mulieres fuco, unguentis, auro, purpuraque dum utuntur, curioſe et impenſius quam par eſt ornatui indulgere videntur: lavacro eas uti, oleo inungi, comam componere, nemo prohibet. Venuſte diſcrimen hoc Homerus expreſſit, ubi Junonem ſe ornantem facit,

C Ἀμβροσίῃ μὲν πρῶτον ἀπὸ χροὸς ἀθανάτοιο
Λύματα πάντα καθῆρεν, ἀλείψατο δὲ λίπ' ἐλαίῳ·

μέχρι τούτων ἐπιμέλεια καὶ καθαριότης ἐστίν· ὅταν δὲ τὰς χρυσᾶς περόνας ἀναλαμβάνῃ, καὶ τὰ διηκριβωμένα τέχνῃ ἐλλόβια, καὶ τελευτῶσα τῆς περὶ τὸν κεστὸν ἅπτηται γοητείας, περιεργία τὸ χρῆμα καὶ λαμυρία μὴ πρέπουσα γαμετῇ γέγονεν. Οὐκοῦν καὶ τὸν οἶνον οἱ μὲν ἀλόαις χρωτίζοντες, ἢ κινναμώμοις καὶ κρόκοις ἐφηδύνοντες, ὥσπερ γυναῖκα καλλωπίζουσιν εἰς τὰ συμπόσια καὶ προαγωγεύουσιν· οἱ δὲ ἀφαιροῦντες τὸ ῥυπαρὸν καὶ ἄχρηστον ἐξ αὐτοῦ, θεραπεύουσι καὶ καθαίρουσιν. Ἐπεὶ πάντα ἂν εἴποις ταῦτα περιεργίαν, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ οἴκου.
D Τί γὰρ οὗτος κεκονίαται; τί δὲ ἀνέῳγε τοῦ περιέχοντος, ὅθεν ἂν μάλιστα πνεῦμα λαμβάνοι καθαρὸν, καὶ τοῦ φωτὸς ἀπολαύοι περιιόντος ἐπὶ τὰς δύσεις; τί δὲ τῶν ἐκπωμάτων ἕκαστον ἐκτέτριπται καὶ διέσμηκται πανταχόθεν, ὥστε λάμπειν καὶ περιστίλβειν; ἢ τὸ μὲν ἔκπωμα ἔδει μὴ ῥύπου, μηδὲ μοχθηρίας ὀδωδὸς εἶναι, τὸ δ' ἐξ αὐτοῦ

Principio ambroſia ſordes de corpore divo Eluit, et liquido mundum perfudit olivo.

hactenus induſtria et mundities eſt. Cum autem aureas fibulas ſumit, et arte elaboratas inaures, tandemque ad ceſti præſtigias ſe confert: hæc jam otioſa et ſupervacanea eſt curioſitas, matronamque dedecens procacitas. Proinde etiam qui vinum aloë aut cinnamomo vel croco inficiunt, ii quaſi mulierem comtam curioſe in convivia adducunt et proſtituunt: qui autem quod vino ineſt ſordidum et inutile adimunt, ii purgant illud atque ſua opera commodius reddunt. Alioqui curioſitati otioſæ omnia imputabis, orſus ab ipſa domo. Cur, inquies, ita eſt incruſtata? cur adverſus aërem purum maxime aperta? cur patet lumini verſus occaſum ſolis aditus? cur poculorum unumquodque detritum terſumque fulget atque ſplendet? An vero, inquam, poculum ſordidum eſſe, vel pravum edere odorem, non debet: quod ex eo bibitur, ſordibus debet et immunditie plenum eſſe? Et quorſum atti-

πινόμενον, εὐρῶτος ἢ χηλίδων ἀναπεπλῆσθαι; Καὶ τί δεῖ τὰ ἄλλα λέγειν; ἡ γὰρ αὐτοῦ πυροῦ διαπόνησις εἰς τὸν ἄρτον, οὐδὲν ἕτερον ἢ κάθαρσις οὖσα, θέασαι μεθ' ὅσης γίνεται πραγματείας· οὐ γὰρ μόνον ἀποσκαφισμοὶ, καὶ διαιτήσεις, καὶ ἀποκρούσεις, καὶ διακρίσεις εἰσὶ τῶν E σιτίων, καὶ τῶν ἀλετρείων, ἀλλὰ ἡ τρῖψις ἐκθλίβουσα τοῦ φυράματος τὸ τραχὺ, καὶ ἡ πέψις ἐξικμάζουσα τὸ ὑγρὸν καθαίρουσι καὶ συστέλλουσι τὴν ὕλην εἰς αὐτὸ τὸ ἐδώδιμον. Τί οὖν ἄτοπον εἰ καὶ τοῦ οἴνου τὸ τρυγῶδες, ὡς κρίμνον ἢ σκύβαλον, ἡ διήθησις ἐξαίρει, μήτε δαπάνης τινὸς τῇ καθάρσει, μήτε ἀσχολίας προσούσης;

D. 8. αὐτοῦ πυροῦ—ἀποκρούσεις] Corrigam αὐτοῦ τοῦ πυροῦ: διαπόνησις ex Baſ. Xyl. Mez. Salmaſ. διαιτήσεις forte mutandum in διαιρήσεις, aut cum Baſ. Xyl. T. in διηθήσεις: ἀποκρούσεις mutem in ἀποκρίσεις.
E. 2. ἀλετρείων] Baſ. Xyl. ἀλεύρων: malim cum T. ἀλλοτρίων.
E. 3. καὶ ἡ πέψις ἐξικμάζουσα τὸ ὑγρὸν] Recepi ex Palat. et ad ſententiam neceſſaria, et colore germana Plutarchea.

net reliqua referre? Ipſa tritici elaboratio dum panis ex eo conficiatur, quæ nihil aliud quam purgatio eſt, vides quantum requirat negotii: non enim modo alvei, cola, concuſſiones, ſecretiones ad pinſendum adhibentur frumentum et farinas: ſed et contritio quæ e paſta aſperitatem elidat, et coctio quæ humorem conſumat, et componunt ad uſum edendis expurgant materiam. Quid ergo abſurdi habet res, quod vini etiam fæculentas partes, aceris aut furfuris in morem, colando expurgamus, præſertim cum ſine ſumtu id fiat, ſine labore?

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Η΄.

Τίς αἰτία βουλίμου.

QUÆSTIO VIII.

Quæ ſit cauſſa bulimi.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΣΩΚΛΑΡΟΣ. ΚΛΕΟΜΕΝΗΣ. ΑΛΛΟΙ.

PERSONÆ COLLOQUII.

PLUTARCHUS. SOCLARUS. CLEOMENES. ALII.

α΄. ΘΥΣΙΑ τίς ἐστι πάτριος, ἣν ὁ μὲν ἄρχων ἐπὶ τῆς κοινῆς ἑστίας δρᾷ, τῶν δὲ ἄλλων ἕκαστος ἐπ' οἴκου· καλεῖται δὲ Βουλίμου Ἐξέλασις· καὶ τῶν οἰκετῶν ἕνα τύπτοντες ἀγνίαις ῥάβδοις διὰ θυρῶν ἐξελαύνουσιν, ἐπιλέγοντες, Ἔξω βούλιμον, ἔσω δὲ πλοῦτον καὶ ὑγίειαν.
694 Ἄρχοντος οὖν ἐμοῦ πλείονες ἐκοινώνουν τῆς θυσίας, κᾆτα ὡς ἐποιησάμεθα τὰ νενομισμένα, καὶ πάλιν κατεκλί-

F. 10. ἕκαστος] Sic libri: ἕκαστον, operarum forte vitium, ex Ald. propagavit Steph.

I. A MAJORIBUS noſtris ad nos propagatum eſt quoddam ſacrificium, quod archon (qui magiſtratum præcipuum gerit) in publico, reliquorum quivis domi ſuæ peragit: vocatur autem *bulimi expulſio:* et ſervorum aliquem viticeis verberantes ferulis per fores ejiciunt, additis his verbis, *Foras bulimum, intro divitias et ſanitatem.* Me archonte complures ſacrificio ſe adjunxerunt. Rite omnibus peractis cum rurſus diſcubuiſſemus, quæri cœptum eſt

νημένων, ἐζητεῖτο πρῶτον ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος, ἔπειτα τῆς φωνῆς ἣν ἐπιλέγουσι τῷ διωκομένῳ, μάλιστα δὲ ὑπὲρ τοῦ πάθους καὶ τῶν κατ' αὐτὸ γινομένων. Τὸ μὲν οὖν ΒΟΥΛΙΜΟΝ ἐδόκει μέγαν ἢ δημόσιον ἀποσημαίνειν, καὶ μάλιστα παρ' ἡμῖν τοῖς Αἰολεῦσιν, ἀντὶ τοῦ Β' τῷ Π' χρωμένοις· οὐ γὰρ ΒΟΥΛΙΜΟΝ, ἀλλὰ πολύλιμον οἷον πολὺν ὄντα πάλιν ὀνομάζομεν. Ἐδόκει δὲ ἡ Βούβρωστις ἕτερον εἶναι· τὸ δὲ τεκμήριον ἐλαμβάνομεν ἐκ τῶν Μητροδώρου Ἰωνικῶν· ἱστορεῖ γὰρ ὅτι Σμυρναῖοι τὸ παλαιὸν Αἰολεῖς ὄν- B
τες θύουσι Βουβρώστει ταῦρον μέλανα, καὶ κατακόψαντες, αὐτόδορον ὁλοκαυτοῦσιν. Ἐπεὶ δὲ πᾶς μὲν ἔοικεν ὁ λιμὸς νόσῳ, μάλιστα δὲ ὁ Βούλιμος ἐπιγίνεσθαι παθόντος παρὰ φύσιν τοῦ σώματος, εἰκότως ἀντιτάττουσιν, ὡς μὲν ἐνδείᾳ τὸν πλοῦτον, ὡς δὲ νόσῳ τὴν ὑγίειαν. Ὡς δὲ ναυτιᾶν ὠνομάσθη μὲν ἐπὶ τῶν ἐν νηῒ καὶ κατὰ πλοῦν τὸν

A. 8. οὐ γὰρ Βούλιμον—ὀνομάζομεν] Corrigo, οὐ γὰρ βούλιμον ἀλλὰ πούλιμον, οἷον πολὺν ὄντα, πάλαι ὠνομάζομεν. Sumſi πολὺν ὄντα pro πολύνον ex Palat.

primum de ipſo *Bulimi* vocabulo, deinde quid verba ſibi vellent quæ recitantur dum ſervus exturbatur, maxime autem de ipſa affectione et ejus adjunctis. Videbatur ergo *Bulimus* famem (is eſt *limos* Græcis) ingentem aut publicam notare: maxime apud nos, qui Æolica dialecto P pro B uſurpamus: non enim *Bulimum* antiquitus, ſed *pulimum*, quaſi *polylimum*, (id eſt famem multam,) appellamus. Sentiebamus autem á *Bubroſti* diverſum eſſe: argumento repetito ex Ionicis Metrodori. Narrat enim is, Smyrnæos, quippe qui fuiſſent antiquitus Æolenſes, ſacrificare Bubroſti taurum nigrum, conciſumque in fruſta, una cum ipſa pelle, igni totum cremare. Jam cum omnis fames morbo ſimilis ſit, maxime autem bulimus accidat adfecto contra naturam corpore, recte opponi ei ut indigentiæ divitias, ut morbo ſanitatem. Sicut vero nauſeare dicti ſunt primum quibus in navi et inter navigandum ſtomachus langueret: de-

στόμαχον ἐκλυομένων, ἔθει δὲ ἴσχυκεν ἤδη καὶ κατὰ τῶν ὁπωσοῦν τοῦτο πασχόντων ὄνομα τοῦ πάθους εἶναι· οὕτως ἄρα καὶ τὸ βουλιμιᾶν ἐκεῖθεν ἀρξάμενον ἐνταῦθα διέτεινε. Ταῦτα μὲν οὖν ἔρανον κοινὸν ἐκ πάντων συνεπλήρουν λόγων.

C β΄. Ἐπεὶ δὲ δὴ ἡπτόμεθα τῆς αἰτίας τοῦ πάθους, πρῶτον μὲν ἠπορήθη τὸ μάλιστα βουλιμιᾶν τοὺς διὰ χιόνος πολλῆς βαδίζοντας, ὥσπερ καὶ Βροῦτος ἐκ Δυῤῥαχίου πρὸς Ἀπολλωνίαν ἐκινδύνευσεν ὑπὸ τοῦ πάθους· ἦν δὲ νιφετὸς πολὺς, καὶ τῶν τὰ σιτία κομιζόντων οὐδεὶς ἐξηκολούθει· λειποθυμοῦντος οὖν αὐτοῦ καὶ ἀπολιπόντος, ἠναγκάσθησαν οἱ στρατιῶται προσδραμόντες τοῖς τείχεσιν, ἄρτον αἰτῆσαι παρὰ τῶν τειχοφυλάκων πολεμίων· καὶ λαβόντες εὐθὺς, ἀνεκτήσαντο τὸν Βροῦτον· διὸ καὶ φιλανθρώπως ἐχρήσατο πᾶσι, κύριος D τῆς πόλεως γενόμενος. Πάσχουσι δὲ τοῦτο καὶ ἵπποι καὶ ὄνοι, καὶ μάλιστα ὅταν ἢ ἰσχάδας ἢ μῆλα κομίζωσιν· ὁ δὲ

B. 11. συνεπλήρουν λόγων] Sic Mez. in λόγων conſentit Xyl. Am. T. Idem Amiot. et Reiſk. συνεπληροῦμεν. Vulgo, συνεπλήρου λόγον.

inde conſuetudo obtinuit, ut vox ea quocunque modo ſic affectis tribueretur; ita Bulimus quoque inde ortus, in reliqua pervaſit. Atque hæc quidem ex omnium ſermonibus tanquam ſymbola collecta fuerunt.

II. Ut vero attigimus quæſtionem de cauſſa Bulimi: id primum dubios nos tenuit, cur maxime Bulimus inceſſeret per altam nivem ambulantes. Brutus quidem in diſcrimen vitæ adductus Bulimo fuit, cum Dyrrhachio Apolloniam proficiſceretur per nivem copioſam, et eorum qui cibos geſtabant nemo ipſum conſequeretur: ibi cum jam animo deficeret ac concideret, coacti ſunt milites ad muros accurrere, et ab hoſtibus excubitoribus panem flagitare: quo ſtatim accepto, Brutum recreaverunt: iſque urbe potitus, humaniſſime univerſos tractavit. Accidit Bulimus equis etiam atque aſinis, maxime cum caricas aut mala geſtant;

θαυμασιώτατόν ἐστιν, οὐκ ἀνθρώπους μόνον ἀλλὰ καὶ κτήνη μάλιστα πάντων ἐδωδίμων ἀναρώννυσιν ἄρτος, ὥστε κἂν ἐλάχιστον ἐμφάγωσιν, ἰῶνται καὶ βαδίζουσι.

γ΄. Γενομένης δὲ σιωπῆς, ἐγὼ συννοῶν ὅτι τὰ τῶν πρεσβυτέρων ἐπιχειρήματα, τοὺς μὲν ἀργοὺς καὶ ἀφυεῖς οἷον ἀναπαύει καὶ ἀναπίμπλησι, τοῖς δὲ φιλοτίμοις καὶ φιλολόγοις ἀρχὴν ἐνδίδωσιν οἰκείαν καὶ τόλμαν ἐπὶ τὸ ζητεῖν καὶ ἀνιχνεύειν τὴν ἀλήθειαν, ἐμνήσθην τῶν Ἀριστοτελικῶν ἐν E
οἷς λέγεται, Ὅτι πολλῆς περιψύξεως γενομένης ἔξωθεν, ἐκθερμαίνεται σφόδρα τὰ ἐντὸς, καὶ πολὺ σύντηγμα ποιεῖ· τοῦτο δὲ ἐὰν μὲν ἐπὶ τὰ σκέλη ῥυῇ, κόπους ἀπεργάζεται καὶ βαρύτητας, ἐὰν δὲ ἐπὶ τὰς τοῦ κινήσεως καὶ τῆς ἀναπνοῆς ἀρχὰς, ἀψυχίαν ἢ καὶ ἀσθένειαν. Ὅπερ οὖν εἰκὸς, τοῦ λόγου λεχθέντος, ἐπεραίνετο, τῶν μὲν ἐπιφυομένων τῷ δόγματι, τῶν δὲ ὑπερδικούντων.

δ΄. Σώκλαρος δὲ, Τὴν ἀρχὴν, ἔφη, τοῦ λόγου

D. 6. συννοῶν] Ita Venet. Palat. Vatic. Vulgo, συνορῶν.

et quod maxime mirum eſt, de omnibus quæ eſui ſunt, apprime panis reficit non homines modo, ſed jumenta quoque; ut vel minimo panis fruſtulo veſcendo confirmentur atque progrediantur.

III. Facto ſilentio, ego, qui animadverterem antiquiorum argumentis propoſitis ignavos et ingenio minus acri præditos exſaturari et acquieſcere, alacrioribus autem et ſolertibus principium offerri commodum audendi aliquid pro ſeſe in quærenda et inveſtiganda veritate, Ariſtotelis ſententiam commemoravi: qui docet foris magno circumfuſo et efficaci frigore corpori interna vehementer incaleſcere, magnamque ita colliquationem effici: quæ ſi ad crura defluat, laſſitudines gignat ac gravitates: ſin ad principia motus et reſpirationis, exanimationes et imbecillitatem. Hæc ego cum dixiſſem, accidit, quod erat probabile, ut alii impugnarent rationem hanc, alii defenderent.

IV. Soclarus, Initium, in-

κάλλιστα κεῖσθαι· περιψύχεσθαι γὰρ ἱκανῶς καὶ πυκνοῦσθαι τὰ σώματα τῶν βαδιζόντων διὰ χιόνος· τὸ δὲ σύν-
F τηγμα τὴν θερμότητα ποιεῖν, καὶ τοῦτο καταλαμβάνειν τὰς ἀρχὰς τῆς ἀναπνοῆς αἰτηματῶδες εἶναι· μᾶλλον οὖν δοκεῖν αὐτῷ τὴν θερμότητα συστελλομένην καὶ πλεονάζουσαν ἐντὸς ἀναλίσκειν τὴν τροφὴν, εἶτα ἐπιλειπούσης καὶ αὐτῆς, ὥσπερ πῦρ ἀπομαραίνεσθαι· διὸ πεινῶσι σφόδρα, καὶ βραχὺ παντελῶς ἐμφαγόντες, εὐθὺς ἀναλάμπουσι· γίνεται γὰρ ὥσπερ ὑπέκκαυμα τῆς θερμότητος, τὸ προσφερόμενον.

ε'. Κλεομένης δὲ ὁ ἰατρὸς, Ἄλλως, ἔφη, τῷ ὀνόματι τὸν ΛΙΜΟΝ συντετάχθαι, δίχα τοῦ πράγματος,
695 ὥσπερ τὸ ΚΑΤΑΠΙΝΕΙΝ, τῷ πίνειν, καὶ τὸ ΑΝΑΚΥΠΤΕΙΝ,

F. 2. *αἰτηματῶδες εἶναι*] *εἶναι* addidi ex Palat. Porro *αἰτηματῶδες* et auctoritate præferendum, ut diſerte ſcriptum in E. H. Palat. Vatic. nec ſententia poſtponendum lectioni T. V. Anon. Amiot. *πλασματῶδες*. Vulgo, *αἱματῶδες*. Reiſk. *αἰνιγματῶδες*.

F. 5. *διὸ πεινῶσι*] Forte : *διὸ κἂν πεινῶσι*.

F. 7. *ὑπέκκαυμα*] Recepi e certa correctione Xyl. Jun. Mez. Reiſk. Vulgo, *ὑπέκλυμα*.

A. 1. *τὸ καταπίνειν—κύπτειν*] Credo ſcriptum fuiſſe ab auctore, *ὥσπερ τὸ κατὰ ἐν τῷ πίνειν καὶ τῷ κύπτειν*. Prioris ratio per ſe apparet : poſterioris hæc eſt, quod *κύπτω* fere idem eſt quod *κατακύπτω*, et fere contrarium *τοῦ ἀνακύπτειν*. Ut nunc legitur, Stephanus ſumſit ab Jannot. et Leonic. quibuſcum ſcripti conſentiunt : aliquantum diſſentiunt Ald Baſ. ſed nec in hac, nec in vulgata, quid eſt ſani. Correctionem noſtram in Verſione expreſſimus.

quit, hujus argumenti optime habet. Nam per nivem ambulantium corpora admodum circum refrigerari et denſari, verum eſt. A calore autem fieri colliquationem quæ principium reſpirationis invadat, non probabiliter ſumtum arbitror. Mihi potius videtur calor intro compulſus et abundans intus conſumere nutrimentum, eoque deficiente ipſe quoque ignis inſtar exſtingui. Itaque Bulimo correpti cum vehementer eſuriunt, tum admodum exiguo cibo ſumto reficiuntur : quod cibus ingeſtus quaſi fomes eſt iterum exſuſcitando calori.

V. Cleomenes vero medicus in vocabulum Bulimi *limon*, (quo fames ſignificatur,) abs re inſertum fuiſſe aiebat : ut *κατὰ* in *καταπίνειν*, (quod

τῷ κύπτειν· οὐ γὰρ εἶναι λιμὸν, ὥσπερ δοκεῖ, τὴν Βουλιμίαν, ἀλλὰ πάθος ἐν στομάχῳ διὰ συνδρομὴν λιμοῦ λειποψυχίαν ποιοῦν. Ὥσπερ οὖν τὰ ὀσφραντὰ πρὸς τὰς λειποθυμίας βοηθεῖν, καὶ τὸν ἄρτον ἀναλαμβάνειν τοὺς βουλιμιῶντας, οὐχ ὅτι τροφῆς ἐνδεεῖς εἰσι· μικρὸν γοῦν παντάπασιν ἀναλαβόντες ἀναζωπυροῦσιν· ἀλλ' ὅτι τὸ πνεῦμα καὶ τὴν δύναμιν ἀνακαλεῖται καταφερομένην. Ὅτι δ' ἐστὶ λειποθυμία καὶ οὐ πεῖνα μηνύει τὸ τῶν ὑποζυγίων· ἥ τε τῶν ἰσχάδων ἀποφορὰ καὶ ἡ τῶν μήλων, ἔνδειαν μὲν οὐ ποιεῖ, καρδιωγμὸν δέ τινα μᾶλλον καὶ διει- B
λιγμόν.

ϛ'. Ἡμῖν δὲ καὶ ταῦτα μετρίως ἐδόκει λέγεσθαι, ἀπὸ τῆς ἐναντίας ἀρχῆς, δυνατὸν εἶναι μὴ πύκνωσιν, ἀλλ' ἀραίωσιν ὑποθεμένοις, διασῶσαι τὸ πιθανόν· τὸ γὰρ ἀπορ-

A. 3. λιμοῦ] Suſpectum viris doctis. Xyl. lacunam reliquerat in verſione. Anon. χυμοῦ: quod idem voluiſſe videtur T. V. λυμοῦ. Quid ſi λαιμοῦ?

A. 5. τὸν ἄρτον ἀναλαμβάνειν τοὺς βουλιμιῶντας] καὶ ante τοὺς delevimus cum Baſ. Xyl. Mez. Cum iiſdem et Turneb. Mez. ἄρτον pro αὐτὸν dedimus.

A. 7. ἀναλαβόντες] Legendum λαβόντες.

A. 10. ἥ τε] Sic Steph. vulgavit poſt Baſ. conſentit Xyl. Palat. Leonic. Schott. Nam Ald. H. Vat. ἡ τά. Corrigendum tamen cum Mez. ἡ γάρ. Mox ἴλιγγον pro διειλιγμόν Mez.

B. 3. λέγεσθαι, ἀπὸ τῆς] Legendum cum Reiſk. λέγεσθαι, καὶ ἀπὸ τῆς.

eſt deglutire,) *κατακύπτειν ſubdere ſe*, *κύπτειν*. Neque enim eſt, aiebat, ut putatur, Bulimia, famis ſpecies, ſed adfectio ſtomachi ob concurſum famis, deliquium animi faciens. Sicut itaque odorata remedio ſunt exanimationibus, ita panis reficit Bulimia tentatos; non quod cibo indigeant; nam minimo eo ſumto recreantur: ſed quod panis ſpiritum vimque languentem revocat. Eſſe autem non famem ſed exanimationem Bulimum, jumenta docent, quæ odore caricarum et malorum ſic adficiuntur; non enim indigentiam odor, ſed morſum quendam in ore ventriculi exagitationemque ejus efficit.

VI. Nos ut hæc tolerari, ita ſentiebamus probabiliter a contrario principio alios poſſe ratiocinari, non denſari in Bulimo, ſed rareſcere ſtomachum

ῥέον πνεῦμα τῆς χιόνος, ἔστι μὲν οἷον αἰθὴρ τοῦ πάγου, καὶ ψῆγμα λεπτομερέστατον, ἔχει δέ τι τομὸν καὶ διαιρετικὸν, οὐ σαρκὸς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀργυρῶν καὶ χαλκῶν ἀγγείων· ὁρῶμεν γὰρ ταῦτα μὴ στέγοντα τὴν χιόνα· πνεομένη γὰρ ἀναλίσκεται, καὶ τὴν ἐκτὸς ἐπιφάνειαν τοῦ ἀγγείου νοτίδος ἀναπίμπλησι λεπτῆς καὶ κρυσταλλοειδοῦς, ἣν ἀπολείπει τὸ πνεῦμα διὰ τῶν πόρων ἀδήλως ἀπερχόμενον·
C τοῦτο δὴ τοῖς βαδίζουσι διὰ χιόνος ὀξὺ καὶ φλογοειδὲς προσπίπτον ἐπικαίειν δοκεῖ τὰ ἄκρα τῷ τέμνειν καὶ παρελθεῖν τῇ σαρκὶ, καθάπερ τὸ πῦρ· ὅθεν ἀραίωσις γίνεται περὶ τὸ σῶμα πολλὴ, καὶ ῥεῖ τὸ θερμὸν ἔξω, διὰ τὴν ψυχρότητα τοῦ πνεύματος, καὶ περὶ τὴν ἐπιφάνειαν σβεννύμενον ἱδρῶτα δροσώδη διατμίζει καὶ λεπτὸν, ὥστε τήκεσθαι καὶ ἀναλίσκεσθαι τὴν δύναμιν. Ἐὰν μὲν οὖν ἡσυχάζῃ τις, οὐ πολλὴ τοῦ σώματος ἀπέρχεται θερμότης· ὅταν

B. 6. αἰθὴρ] Corrigo, ἀθὴρ, itaque verti.
C. 2. τῷ τέμνειν—ἐπιφάνειαν] Priora ita corrigenda, καὶ τέμνειν τῷ παρεκθεῖν τῇ σαρκί. Proxima correximus πῦρ· ὅθεν pro πυραθὲν ex Amiot. T. B. Anon. Nota Xyl. Steph. Mez. Tum ἔξο διὰ τὴν pro ἔξω καὶ τὴν ex Anon, Mez. Denique καὶ quod ante τὴν δύναμιν erat repoſui ante περὶ τήν· cum Mez.

ponentes. Etenim ſpiritus qui a nive defertur, eſt quaſi acies iſtius concretæ ſubſtantiæ et ramentum tenuiſſimarum partium, et vi præditum ſecandi dividendique non carnem modo, ſed argentea etiam atque ærea vaſa: videmus enim hæc nivem non continere: quippe exſpirando ea conſumitur, exterioremque vaſis ſuperficiem humore opplet tenui ac glaciei ſimili, quem ſpiritus relinquit per meatus occulte exiens. Is ergo niveus ſpiritus per nivem ambulantibus acutus et flammæ in morem incidens, extrema urere videtur ſecando, et penetrare carnem ignis inſtar. Inde corpus majorem in modum rareſcit: calorque foras fluens a frigore ſpiritus ſuperficiem ambientis reſtinguitur: itaque roridum ſudorem corpus evaporat ac tenuem, liquaturque, et ſimul vires conſumuntur. Quod ſi quis tum quieſcat, non multum caloris e corpore dilabitur. Cum vero motus cor-

δὲ τὴν μὲν τροφὴν τοῦ σώματος ἡ κίνησις εἰς τὸ θερμὸν ὀξέως μεταβάλλῃ, τὸ δὲ θερμὸν ἔξω φέρηται, διακρινο- D
μένης τῆς σαρκός, ἀθρόαν ἀνάγκη τῆς δυνάμεως ὡς ἐπίλειψιν γενέσθαι. Ὅτι δὲ τὸ ἐκψύχεσθαι οὐ πήγνυσι μόνον, ἀλλὰ καὶ τήκει τὰ σώματα, δῆλόν ἐστιν· ἐν μὲν γὰρ τοῖς μεγάλοις χειμῶσιν ἀκόναι μολίβδου διατηκόμεναι, τό, τε τῆς ἀφιδρώσεως, καὶ τὸ πολλοῖς μὴ πεινῶσι συμπίπτειν τὴν Βουλιμίασιν, κατηγορεῖ μᾶλλον καὶ ῥύσιν ἢ πύκνωσιν τοῦ σώματος. Ἀραιοῦνται δὲ χειμῶνος μέν, ὥσπερ εἴρηται, τῇ λεπτότητι, ἄλλως δὲ τοῦ κόπου καὶ τῆς κινήσεως ἀποξυνούσης τῆς ἐν τῷ σώματι θερμότητος· λεπτὴ γὰρ γινομένη καὶ κοπιῶσα ῥεῖ πολλὴ καὶ διασπείρεται διὰ τοῦ σώματος. Τὰ δὲ μῆλα καὶ τὰς ἰσχάδας εἰκὸς E
ἀποπνεῖν τι τοιοῦτον, ὥστε τῶν ὑποζυγίων τὸ θερμὸν ἀπολεπτύνειν καὶ κατακερματίζειν· ἄλλα γὰρ ἄλλους ὥσπερ ἀναλαμβάνειν καὶ καταλύεσθαι πέφυκεν.

D. 2. ὡς ἐπίλειψιν] ὡς delendum Mez. Mox καὶ ῥύσιν cum Mez. mutandum in ἀραίωσιν, quod ipſum Reiſk. ante μᾶλλον excidiſſe putabat. Porro Mez. corrigit, ὥσπερ εἴρηται τῇ τοῦ πνεύματος λεπτότητι, ἄλλως &c. Denique in fine θερμότητα.

poris nutrimentum celeriter calefacit, et calor foras ſe proripit, carne laxata: neceſſe eſt magnum virium fieri defectum. Cæterum frigus non denſandi modo, ſed etiam liquandi corpora vim habere, conſtat. Nam quod aeribus hyemibus cotes plumbeæ liquantur, et deſudatio, et quod multis non eſurientibus accidit Bulimia, oſtendit fluxum magis quam denſationem corporis. Rareſcunt autem hyeme, ob quam diximus tenuitatem: alioqui etiam laſſitudine et motu calorem in corpore ſitum acuente: qui attenuatus et fatigatus copioſe fluit et diſſeminatur per corpus. Mala denique et caricas probabile eſt tale aliquid exhalare, quo jumentorum attenuetur calor et in partes minimas diſſipetur. Alia enim aliis ut reficiuntur naturali ratione, ita etiam læduntur.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Θʹ.

Διὰ τί ὁ ποιητὴς ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων ὑγρῶν τοῖς ἰδίοις ἐπιθέτοις χρῆται, μόνον δὲ τὸ ἔλαιον ὑγρὸν καλεῖ.

QUÆSTIO IX.

Cur poëta reliquis liquoribus peculiares adjiciens appellationes, oleum duntaxat humidum dixerit.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΑΛΛΟΙ.

PERSONÆ COLLOQUII.

PLUTARCHUS. ALII.

αʹ. ἨΠΟΡΗΘΗ ποτὲ καὶ διὰ τί πολλῶν ὑγρῶν
F ὄντων, τὰ μὲν ἄλλα τοῖς ἰδίοις ἐπιθέτοις ὁ ποιητὴς εἰωθὼς κοσμεῖν, τὸ γάλα τε λευκὸν, καὶ τὸ μέλι χλωρὸν, καὶ τὸν οἶνον ἐρυθρὸν καλῶν, τὸ δὲ ἔλαιον ὑπὸ κοινοῦ τοῦ πᾶσι συμβεβηκότος μόνον ἐπιεικῶς ὑγρὸν προσαγορεύει. Εἰς τοῦτο ἐλέχθη, Ὅτι καὶ γλυκύτατόν ἐστι τὸ δι᾽ ὅλου γλυκὺ, καὶ λευκότατον τὸ δι᾽ ὅλου λευκόν· δι᾽ ὅλου δὲ τοιοῦτόν ἐστιν ᾧ μηδὲν ἐμμέμικται τῆς ἐναντίας φύσεως· οὕτω δὲ καὶ

I. DISPUTATUM aliquando fuit, cur cum multi ſint liquores, et poëta ſolitus ſit ſingulos ſuis ornare epithetis, lac album, mel flavum, vinum rubrum nominans: oleo tamen ab eo tantum quod ei cum omnibus liquoribus eſt commune, humidi appellationem adjunxerit. Ad hoc dictum fuit, Sicut dulciſſimum eſt quod penitus et omnibus ſuis partibus dulce eſt: albiſſimum, quod penitus album: (penitus ſic intelligo, ut nihil ei contrariæ naturæ

τὸ ὑγρὸν μάλιστα ῥητέον, οὗ μηθὲν μέρος ξηρόν ἐστι· τοῦτο δὲ τῷ ἐλαίῳ συμβέβηκε.

β'. Πρῶτον μὲν ἡ λειότης αὐτοῦ τὴν ὁμαλότητα τῶν μορίων ἐπιδείκνυται· δι' ὅλου γὰρ αὑτῷ συμπαθεῖ πρὸς 696 τὴν ψύξιν. Ἔπειτα τῇ ὄψει παρέχει καθαρώτατον ἐνοπτρίσασθαι· τραχὺ γὰρ οὐδέν ἐστιν ὥστε διασπᾶν τὴν ἀνταύγειαν, ἀλλ' ἀπὸ παντὸς μέρους δι' ὑγρότητα, καὶ σμικρότατον ἀντακλᾷ τὸ φῶς ἐπὶ τὴν ὄψιν· ὥσπερ αὖ τοὐναντίον, τὸ γάλα τῶν ὑγρῶν μόνον οὐκ ἐσοπτρίζει, πολλῆς ἀναμεμιγμένης αὐτῷ γεώδους συστάσεως. Ἔτι δὲ κινούμενον, ἥκιστα ψοφεῖ τῶν ὑγρῶν· ὑγρὸν γάρ ἐστι δι' ὅλου· τῶν δὲ ἄλλων ἐν τῷ ῥεῖν καὶ φέρεσθαι τὰ σκληρὰ καὶ γεώδη

A. 1. αὐτῷ—ἐσοπτρίζει] αὐτῷ pro αὐτοῦ eſt a Mez. ψύξιν mutandum in ψαῦσιν cum Verſ. et Not. Xyl. Mez. Tum ἀνταύγειαν eſt vulgatum a Steph. confirmatum in Palat. Leonic. Schott. Anon. Turneb. Amiot. ceteri per lacunam ἂν * ὑγείαν Ald. Baſ. Xyl. E. H. Venet. Vatic. Mox ἀνακλᾷ legendum ex Mez. Denique ἐσοπτρίζει ex Baſ. et Xyl. pro ἐσοπτρίζειν.

A. 8. τῶν δὲ ἄλλων—ἀκράτητον] δὲ addidimus ex T. μέρη, pro μέτρα, ex Amiot. T. Baſ. Xyl. Mez. τραχύτητα ex T. V. Anon. Mez. proxime accedit ad veterem lectionem Ald. Baſ. Xyl. E. H. βραχύτητα, unde Leonic. Schott. eoſque ſecutus Steph. fecerunt βαρύτητα. Denique ἀκράτητον eſt ex Palat. ἄκρατον in Baſ. Xyl. effictum ex veteri lectione Ald. E. H. Vatic. ἀκρότατον unde Schott. Leonic. fecerunt ἀκρατότατον, vulgatum a Steph.

ſit admixtum) ita id quoque maxime humidum dici debere, cujus nulla pars ſicca ſit. Hoc autem oleo congruit.

II. Primum enim levitas ejus æquabilitatem partium demonſtrat: cum contactu omnes eodem modo affectæ deprehendantur. Deinde, tanquam ſpeculum intuentis faciem optime repræſentat; nihil enim ei aſperum ineſt, quo reſplendeſcentia divelli poſſet: ſed ab omni parte ob humiditatem etiam minimum quodque lumen ad oculos reflectitur: ſicut contra lac ſolum ex omnibus liquoribus ſpeculi munere non fungitur, quod ei multum terrei eſt admixtum. Porro oleum in motu minus quam ullus alius liquor ſtrepitum edit: eſt enim penitus humidum: reliquorum humorum dum fluunt et moventur duræ et terrenæ partes impin-

μέρη προσκρουούσης λαμβάνοντα καὶ πληγὰς ψοφεῖ διὰ
B τραχύτητα. Καὶ μὴν μόνον ἀκέραστον διαμένει καὶ ἄμικτον· ἔστι γὰρ πυκνότατον· οὐ γὰρ ἔχει μεταξὺ τῶν ξηρῶν καὶ γεωδῶν ἐν αὐτοῦ μερῶν κενώματα καὶ πόρους οἷς δέξεται τὸ παρεμπῖπτον· ἅμα δὲ ὁμοιότητα τῶν μερῶν ἀνάρμοστόν ἐστι καὶ συνεχές· ὅταν δὲ ἀφρίζῃ τὸ ἔλαιον, οὐ δέχεται τὸ πνεῦμα διὰ λεπτότητα καὶ συνέχειαν. Τοῦτο δὲ αἴτιον καὶ τοῦ τρέφεσθαι τὸ πῦρ ὑπὸ αὐτοῦ· τρέφεται μὲν γὰρ οὐδενὶ πλὴν ὑγρῷ, καὶ τοῦτο μόνον καυστόν ἐστιν· ἐκ γοῦν τῶν ξύλων, ὁ μὲν ἀὴρ ἄπεισι καπνὸς γενόμενος, τὸ δὲ γεῶδες ἐκτεφρωθὲν ὑπολείπεται· μόνον δὲ ὑπὸ τοῦ πυρὸς τὸ νοτερὸν ἀναλοῦται, τούτῳ γὰρ τρέφεσθαι πέ-
C φυκεν. Ὕδωρ μὲν οὖν καὶ οἶνος καὶ τὰ λοιπά, πολλοῦ μετέχοντα τοῦ θολεροῦ καὶ γεώδους, ἐμπίπτοντα τὴν φλόγα διασπᾷ, καὶ τῇ τραχύτητι καὶ τῷ βάρει θλίβει καὶ κατασβέννυσι·

B. 4. *ἅμα—ἀνάρμοστόν ἐστι*] Forte *ἅμα δὲ δι' ὁμαλότητα μερῶν ἀμέριστόν ἐστι.* Reiſkius *ἅμα* mutat in *ἀλλὰ*, atque ita jam fecerant Anon. T. V. B.

C. 3. *τραχύτητι*] Sic E. H. Palat. Vatic. Vulgo, *βραχύτητι.* Mox *ἢ ἐπὶ πλεῖστον* ex Mez. *ἢ* aſſumtum. Tum *ἰπὸς* forte mutandum in *ὄγκος*.

gunt atque reliduntur, eoque ſtrepitum edunt ob aſperitatem. Quinetiam ſolum oleum non permiſcetur aliis. Eſt enim denſiſſimum, neque habet inter ſiccas et terreſtres in ſeipſo partes ſpatia aut meatus quibus recipiat id quod incidat, ſimul etiam ob partium ſimilitudinem inconcinnum aliis, et continuum ipſum eſt. Et cum ſpumat oleum, ſpiritum non admittit ob continuitatem et tenuitatem. Hæc etiam cauſſa eſt cur ignis oleo alatur. Nulla enim quam humida re ignis nutritur, idque ſolum ardet quod humidum eſt. Nam ligno incenſo aër in fumum abit, terrena in cinerem verſa relinquuntur: ſolum humorem ignis depaſcitur, eoque ſecundum ſui naturam alitur. Aqua ſane, vinum, aliique liquores multum turbidi admixtum, multum terrei habentes, flammam illapſu ſuo divellunt, aſperitateque ſua et pondere opprimunt atque reſtinguunt: oleum,

τὸ δὲ ἔλαιον, ὅτι μάλιστα εἰλικρινῶς ὑγρόν ἐστι, διὰ λεπτότητα μεταβάλλει, καὶ κρατούμενον ἐκπυροῦται.

γ'. Μέγιστον δὲ αὐτοῦ τῆς ὑγρότητος τεκμήριον ἡ ἐπὶ πλεῖστον ἐξ ὀλιγίστου διανομὴ καὶ χύσις· οὔτε γὰρ μέλιτος, οὔτε ὕδατος, οὔτε ἄλλου τινὸς ὑγροῦ βραχὺς οὕτως ὄγκος ἐπίδοσιν λαμβάνει τοιαύτην, ἀλλ' εὐθὺς ἐπιλείπει, καὶ ἀναλίσκεται διὰ ξηρότητα· τὸ δὲ ἔλαιον ὅλκιμον πανταχῆ καὶ μαλακὸν, ἄγεται περὶ τὸ σῶμα χριομένοις, D
καὶ συνεπιρρεῖ πορρωτάτω δι' ὑγρότητα τῶν μερῶν κινουμένων, ὥστε καὶ παραμένειν δυσεξίτηλον. Ὕδατι μὲν βρεχθὲν ἱμάτιον ἀποξηραίνεται ῥᾳδίως, ἐλαίου δὲ κηλῖδας οὐ τῆς τυχούσης ἐστὶ πραγματείας ἐκκαθᾶραι· μάλιστα γὰρ ἐνδύεται, ὅτι μάλιστα λεπτὸν καὶ ὑγρὸν ἐστί. Καὶ γὰρ οἶνον κεκραμένον, δυσχερέστερον ἐξαίρουσι τῶν ἱματίων, ὡς Ἀριστοτέλης φησὶν, ὅτι λεπτότερόν ἐστι, καὶ μᾶλλον ἐνδύεται τοῖς πόροις.

D. *κινουμένων*] Forte *ἐκτεινομένων*. Variant libri Ald. Baſ. Xyl. *μιμουμένων*. T. V. Anon. *χεομένων* et *νεμομένων*. E. H. Vat. *μηκυνομένων*. Vulgatum Steph. habuit ex Leonic. et Schott. adſentiuntur Palat. et Anon. Mox legendum, *Ὕδατι μὲν γὰρ βρ.* Tum *πραγματείας* pro *γραμματείας* ex Baſ. Xyl. Leonic. Schott. T. Denique *λεπτότερος* Mez. et Reiſk.

quia ſincere humidum eſt, ob tenuitatem mutatur, et ab igni ſuperatum ardet.

III. Maximum humiditatis argumentum eſt, quod minima quantitate latiſſime diffunditur. Non enim mellis, non aquæ, non alius ullius liquoris tam exigua gutta tam late ſe profert: ſed plerumque ob ſiccitatem mature abſumitur. Oleum, quia uſquequaque duci poteſt, ac molle eſt, corpori ungendo obducitur, et quam longiſſime defluit, et partium humiditate dilatatum ita adhæreſcit ut non facile evaneſcat. Veſtem aqua madefactam videmus mox reſiccari: olei autem maculas eluere non eſt vulgaris laboris: maxime enim penetrat, quia tenuiſſimum eſt et humidiſſimum. Nam vinum quoque dilutum Ariſtoteles ait difficilius elui e veſtibus: quod magis tenue factum, facilius in meatus ſubeat.

E

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Ι'.

Τίς αἰτία δι' ἣν ψαθυρὰ γίνεται ταχὺ τὰ ἐκ συκῆς κρεμαννύμενα τῶν ἱερείων.

QUÆSTIO X.

Quæ cauſſa ſit, quod mactatæ carnes ſi de ficu ſuſpendantur, mox tenereſcunt.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ἈΡΙΣΤΙΩΝ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΑΛΛΟΙ.

PERSONÆ COLLOQUII.

ARISTION. PLUTARCHUS. ALII.

ἈΡΙΣΤΙΩΝΟΣ εὐημέρει παρὰ τοῖς δειπνοῦσι μάγειρος, ὡς τά τε ἄλλα χαριέντως ὀψοποιήσας, καὶ ὅτι τὸν τῷ Ἡρακλεῖ τεθυμένον ἀλεκτρυόνα παραθεὶς ἁπαλόν, ὥσπερ χθιζόν, νεαρὸν ὄντα καὶ πρόσφατον. Εἰπόντος οὖν τοῦ Ἀριστίωνος, Ὅτι τοῦτο γίνεται ταχέως, εἰ σφαγεὶς εὐθὺς ἀπὸ συκῆς κρεμασθείη, τὴν αἰτίαν ἐζητοῦμεν. Ὅτι

E. 11 Ἀριστίων—ὅτι τὸν] Palat. Ὁ Ἀριστίωνος. Tum legam τὸν τότε, pro ὅτι τὸν, quod Steph. dedit ex Jannot. qui ita mutaſſe videtur lectionem Ald. E. H. Palat. Vat. τὸν ὅτι: converſam quoque a Baſ. et Xyl. in τὸν νεωστί. Mox ὄψις haud ſcio an converſum ſit ex vera lectione eaque perdita ὄσφρησις.

INTER cœnandum laudabatur Ariſtionis coquus, quod cum alia obſonia eleganter paraviſſet, tum recens jugulatum Herculi gallum appoſuiſſet ita tenerum ut heſternum cum tamen recens adhuc eſſet et hodiernus. Hic cum Ariſtion dixiſſet, celeriter hoc effici, ſi mactatum animal illico de ficu ſuſpendatur; cauſſam hujus rei quæreba-

μὲν δὴ πνεῦμα τῆς συκῆς ἄπεισιν ἰσχυρὸν καὶ σφοδρόν, ἥτε F
ὄψις ἐκμαρτυρεῖ, καὶ τὸ περὶ τῶν ταύρων λεγόμενον, ὡς
ἄρα συκῇ προσδεθεὶς ὁ χαλεπώτατος, ἡσυχίαν ἄγει καὶ
ψαύσεως ἀνέχεται, καὶ ὅλως ἀφίησι τὸν θυμόν, ὥσπερ ἀπομαραινόμενον. Τὴν δὲ πλείστην αἰτίαν καὶ δύναμιν ἡ
δριμύτης εἶχε· τὸ γὰρ φυτὸν ἁπάντων ὀπωδέστατον, ὥστε καὶ
τὰ σῦκον αὐτὸ καὶ τὸ ξύλον καὶ τὸ ἔργον ἀναπεπλῆσθαι·
διὸ καιόμενόν τε τῷ καπνῷ δάκνει μάλιστα, καὶ κατα- 697
καυθέντος ἡ τέφρα ῥυπτικωτάτην παρέχει κόνιν· ταῦτα δὲ
πάντα θερμότητος. Καὶ τὴν πῆξιν ἐμποιεῖν τῷ γάλακτι τὸν
ὀπὸν οἴονταί τινες, οὐ σκαληνίᾳ σχημάτων περιπλέκοντα
καὶ κολλῶντα τὰ μέρη τοῦ γάλακτος, ἐκθλιβομένων ἐπιπολῆς τῶν λείων καὶ περιφερῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ θερμότητος ἐκτήκοντα τοῦ ὑγροῦ τὸ ἀσύστατον καὶ ὑδατῶδες.
Τεκμήριον δὲ καὶ τὸ ἄχρηστον γλυκὺ εἶναι τὸν ὀπόν, ἀλλὰ

F. 7. τὸ ἔργον] Legendum ἔρνος, ut et Junius vidit.
A. 6. ἀλλὰ καὶ ὑπὸ — φαυλότατον] Forte, ἀλλὰ ὑπὸ — ἄχρηστον γλυκὺν εἶναι τὸν ὀπὸν καὶ τὸ γάλα ποιεῖν πόμα φαυλότατον. Ita quidem verti: et partim jam Xyl.

mus. Atqui ſpiritum validum et vehementem a ficu exhalari, cum Viſus plane teſtatur, tum id quod de tauris fertur: ſcilicet ficui alligatum taurum etiam ferociſſimum, quieſcere, tactumque admittere, et omnino ferociam quaſi elangueſcentem deponere. In acrimoniam tamen arboris major pars cauſſæ collata eſt. Eſt enim arbor hæc omnium plantarum ſucci pleniſſima, quo et ficus ipſa, et lignum, et cortex plenus eſt. Itaque ficulneum lignum crematum fumo maxime mordet: et combuſti cinis lixivium præbet ſumma tergendi vi præditum. Hæc vero omnia ſunt caloris. Jam quod ſuccus ejus lac coagulat injectus, ſunt qui dicant non fieri inæqualitate figurarum lactis quæ ab eo apprehendantur et conglutinentur eliſis in ſuperficiem lævibus ac rotundis: ſed quod ob calorem eliquet humoris inſtabiles et aquoſas partes. Argumento etiam eſt id, quod inutilis ſucci dulcedo ſit, quia ex lacte potum facit peſſimum. Non

πομάτων φαυλότατον· οὐ γὰρ τὸ λεῖον ὑπὸ τῶν σκαληνῶν, ἀλλὰ τὸ ψυχρὸν ἐστι, καὶ ἄπεπτον ὑπὸ τῆς θερμότητος· καὶ πρὸς τοῦτο συνεργοῦσιν οἱ ἅλες· θερμοὶ γάρ
B εἰσι· πρὸς δὲ τὴν λεγομένην περιπλοκὴν καὶ σύνδεσιν ἀντιπαράττουσι· διαλύειν γὰρ μάλιστα πεφύκασι. Θερμὸν οὖν πνεῦμα καὶ δριμὺ καὶ τμητικὸν ἀφίησιν ἡ συκῆ· καὶ τοῦτο θρύπτει καὶ πεπαίνει τὴν σάρκα τοῦ ὄρνιθος. Τὸ αὐτὸ δὲ πάσχει καὶ πυρῶν ἐντεθεὶς σωρῷ, καὶ νίτρῳ συνημμένος, ὑπὸ θερμότητος. Ὅτι δὲ ὁ πυρὸς ἔχει θερμότητα, τεκμαίρονται τοῖς ἀμφορεῦσιν, ὧν ἐντιθεμένων ἐς σῖτον ἐξαναλίσκεται ταχέως ὁ οἶνος.

B. 5. συνημμένος] Acquieſco in hac a Steph. conſtituta lectione, firmata a Palat. συνειμένος Ald. Baſ. Xyl. Venet. Vat. συνειμένον E. H. σμηχόμενος Reiſk.

B. 7. ἐς σῖτον] Poteſt ferri: nec repudiem ἐς αὐτὸν, ſi quidem in libris exſtaret.

enim læve ab inæqualibus, ſed frigidum et crudum a calore ſiſtitur: et ad hoc ſales faciunt, utpote calidi: repugnant autem iſti apprehenſioni et glutinationi, cum maxime natura iis vim diſſolvendi dederit. Spiritum igitur calidum, acrem, incidendique vi præditum ficus emittit: iſque incidit et concoquit carnem avis. Idem fit ſi frumenti acervo imponatur, aut juxta nitrum: calore id efficiente. Eſſe autem triticum calidum colligunt ex amphoris, quibus in tritico poſitis vinum celeriter conſumitur.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ Ζʹ.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

α΄. Πρὸς τοὺς ἐγκαλοῦντας Πλάτωνι τὸ ποτὸν εἰπόντι διὰ τοῦ πνεύμονος διεξιέναι.

β΄. Τίς ὁ παρὰ Πλάτωνι κερασβόλος, καὶ διὰ τί τῶν σπερμάτων ἀτεράμονα γίνεται τὰ προσπίπτοντα τοῖς κέρασι τῶν βοῶν.

γ΄. Διὰ τί τοῦ μὲν οἴνου τὸ μέσον, τοῦ δὲ ἐλαίου τὸ ἐπάνω, τοῦ δὲ μέλιτος τὸ κατώτατον, γίνεται βέλτιον.

δ΄. Διὰ τί τοῖς πάλαι Ῥωμαίοις ἔθος ἦν μὴ τράπεζαν αἰρομένην περιορᾶν κενὴν, μηδὲ λύχνον σβεννύμενον.

ε΄. Ὅτι δεῖ μάλιστα τὰς διὰ τῆς κακομουσίας ἡδονὰς φυλάττεσθαι, καὶ πῶς φυλακτέον.

ϛ΄. Περὶ τῶν λεγομένων σκιῶν, καὶ εἰ δεῖ βαδίζειν καλουμένον πρὸς ἑτέρους ὑφ᾽ ἑτέρων ἐπὶ δεῖπνον, καὶ πότε, καὶ παρὰ τίνας.

ζ΄. Εἰ δεῖ παρὰ πότον αὐλητρίσι χρῆσθαι.

η΄. Τίσι μάλιστα χρηστέον ἀκροάμασι παρὰ δεῖπνον.

θ΄. Ὅτι βουλεύεσθαι παρὰ πότον οὐχ ἧττον ἦν Ἑλληνικὸν ἢ Περσικόν.

ι΄. Εἰ καλῶς ἐποίουν βουλευόμενοι παρὰ πότον.

c # ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ἘΒΔΟΜΟΝ.

PLUTARCHI

CONVIVALIUM DISPUTATIONUM

LIBER SEPTIMUS.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

ΧΑΡΙΕΝΤΟΣ ἀνδρὸς, ὦ Σόσσιε Σενεκίων, καὶ φιλανθρώπου, λόγον ἔχουσι Ῥωμαῖοι διὰ στόματος, ὅστις ἦν ὁ εἰπὼν, ἐπεὶ μόνος ἐδείπνησε, “ Βε- “ βρωκέναι, μὴ δεδειπνηκέναι, σήμερον·” ὡς τοῦ δείπ-
D νου κοινωνίαν καὶ φιλοφροσύνην ἐφηδύνουσαν ἀεὶ προσδέοντος. Εὔηνος μὲν γὰρ ἔλεγε, τὸ πῦρ ἥδιστον εἶναι ἡδυσ-

PROŒMIUM.

SCITI hominis atque humani dictum, Soſſi Senecio, in ore habent Romani, quiſquis ille fuit: qui cum aliquando ſolus cœnaſſet, *Se ediſſe iſto die, non cœnaviſſe,* pronunciavit: nimirum cœnam ſemper indigere communitate quadam et amicitia quæ ei ſuavitatem pararet, ſentiens. Euenus quidem ignem condimentorum ſuaviſſimum dixit,

μάτων· καὶ τὸν ἅλα θεῖον Ὅμηρος, οἱ δὲ πολλοὶ χάριτας καλοῦσιν, ὅτι ἐπὶ τὰ πλεῖστα μιγνύμενος, εὐάρμοστα τῇ γεύσει καὶ προσφιλῆ ποιεῖ καὶ κεχαρισμένα· δείπνου δὲ καὶ τραπέζης θειότατον ὡς ἀληθῶς ἥδυσμα, φίλος ἐστὶ παρὼν καὶ συνήθης καὶ γνώριμος, οὐ τῷ συνεσθίειν καὶ συμπίνειν, ἀλλ᾽ ὅτι λόγου μεταλαμβάνει καὶ μεταδίδωσιν, ἄν γε δὴ χρήσιμον ἐνῇ τι καὶ πιθανὸν καὶ οἰκεῖον τοῖς λεγομένοις· ἐπεὶ τούς γε πολλοὺς αἱ παρ᾽ οἶνον ἀδολεσχίαι ληροῦσαι ἐμβάλλουσι πρὸς τὰ πάθη, καὶ προσδιαστρέφουσιν. Ὅθεν ἄξιόν ἐστι, μηδὲν ἧττον λόγους ἢ φί- E
λους δεδοκιμασμένους παραλαμβάνειν ἐπὶ τὰ δεῖπνα, τοὐναντίον ἢ Λακεδαιμόνιοι φρονοῦντας καὶ λέγοντας. Ἐκεῖνοι μὲν γὰρ, ὅτε νέον ἢ ξένον εἰς τὸ φιδίτιον παραλάβωσι, τὰς θυρίδας δείξαντες, Ταύτῃ, φασὶν, οὐκ ἐξέρχεται λόγος· ἡμεῖς δὲ ἑαυτοὺς χρῆσθαι λόγοις συνεθίζομεν, ὧν

D. 4. ὅτι ἐπὶ] Forte duplex fuit lectio, libris aliis ὅτι, aliis ἐπεὶ, ferentibus.
D. 11. ἐμβάλλουσι πρὸς τὰ πάθη] Aliquid vitii ſubeſſe videtur.
E. 6. ἡμεῖς—ἐξαγωγὴ] Ita libri veteres, ἡμεῖς Ald. E. H. Palat. Vatic. συνεθίζομεν, ὧν—Anon. Amiot. T. V. Vulgo, ἡμῶν δὲ ἑαυτοὺς χρῆσθαι λόγοις συνεθιζομένων πᾶσιν, ἐστὶ καὶ πρὸς πάντας ἐξαγωγή.

ſalem Homerus divinum, plerique Gratias appellant; quod plurimis rebus admixtus guſtui eas commodas, gratioſaſque et jucundas reddat. Cœnæ autem et menſæ condimentum revera diviniſſimum eſt amicus præſens, familiariſve aut notus homo: non quod una edit et bibit, ſed propter communicationem colloquii: modo aliquod ſit in ultro citroque dictis operæ pretium: multis enim inanis inter pocula loquacitas pravos animi motus injicit atque pervertit. Itaque in rem eſt, non minus ſermones quam amicos probare, quos ad cœnam adhibeas. Eſtque hic aliter ſentiendum ac pronunciandum, quam Lacedæmoniis placuit. Ii enim ſi adoleſcentem aut hoſpitem in Phiditia accepiſſent, foribus commonſtratis, *Hac*, aiebant, *nullus egreditur ſermo*. Nos autem noſmet ipſi condocefacimus ad ſermo-

πᾶσίν ἐστι καὶ πρὸς πάντας ἐξαγωγή, ἀλλὰ τὰς ὑποθέσεις μηδὲν ἀκόλαστον, μηδὲ βλάσφημον, μηδὲ κακοήθες ἐχούσας, μηδὲ ἀνελεύθερον. Ἔξεστι δὲ κρίνειν τοῖς παραδείγμασιν, ὧν τὴν ἑβδόμην δεκάδα τουτὶ περιέχει τὸ βιβλίον.

nes habendos quorum efferendorum ad omnes homines omnibus hominibus concedimus facultatem: quod eorum argumenta nihil habent impudicum, nihil maledicum, nihil malignum, nihil illiberale. Idque judicari poteſt ex hiſce exemplis, quorum hic liber decuriam ſeptimam continet.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Α'. F

Πρὸς τοὺς ἐγκαλοῦντας Πλάτωνι τὸ ποτὸν εἰπόντι διὰ τοῦ πνεύμονος διεξιέναι.

QUÆSTIO I.

Ad eos qui Platonem reprehendunt, quod potum deferri per pulmonem dixerit.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΝΙΚΙΑΣ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ. ΦΛΩΡΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

NICIAS. PLUTARCHUS. PROTOGENES. FLORUS.

α'. ΕΙΣΗΛΘΕ τινὶ τῶν συμποτῶν ὥρᾳ θέρους τοῦτὶ τὸ πρόχειρον ἅπασιν ἀναφθέγξασθαι,

Τέγγε πλεύμονας οἴνῳ· τὸ γὰρ ἄστρον περιτέλλεται. 698

Καὶ Νικίας ὁ Νικοπολίτης ἰατρὸς, Οὐδὲν, ἔφη, θαυμαστὸν εἰ ποιητικὸς ἀνὴρ Ἀλκαῖος ἠγνόησεν ὃ καὶ Πλάτων ὁ φιλόσοφος. Καίτοι τὸν μὲν Ἀλκαῖον ἄλλως γέ πως εὐπορήσειν βοηθείας, ἀπολαύειν ἰκμάδος τὸν πλεύμονα,

A. 4. ἄλλως γέ πως—πιθανόν ἐστιν] Forte leniſſima ratio reſtituendi nexus erat interpunctio quam feci et verti. Ceterum malim ἀμωσγέπως.

I. ÆSTIVO tempore quidam una bibentium verſiculum illum qui omnibus in ore eſt, forte protulit,

Pulmones madefac, aſtrum etenim nunc oritur, mero.

Tum Nicias Nicopolita medicus, Mirum non eſt, inquit, ab Alcæo, homine poëticæ dedito, ignoratum fuiſſe, quod etiam Platonem fefellerit. Quanquam probabile eſt Alcæum quidem defendi utcunque ita poſſe, ut dicatur pul-

γειτνιῶντα τῷ στομάχῳ, καὶ διὰ τοῦτο τέγγεσθαι πιθανόν ἐστιν· ὁ δὲ φιλόσοφος οὑτοσὶ σαφῶς, ἔφη, γράψας διεξιέναι τὰ ποτὰ διὰ τοῦ πλεύμονος, οὐδὲ τοῖς προθυμοτάτοις ἀμύνειν, ἐπιχείρησιν ὑπὲρ αὐτοῦ πιθανὴν
B ἀπολέλοιπε. Τὸ γὰρ ἀγνόημα μέγα. Πρῶτον μὲν, ὅτι τῆς ὑγρᾶς τροφῆς πρὸς τὴν ξηρὰν ἀναγκαίαν ἐχούσης τὴν ἀνάμιξιν, εἰκός ἐστι ταὐτὸν ἀμφοτέραις ἀγγεῖον ὑποκεῖσθαι τὸν στόμαχον εἰς τὴν κάτω κοιλίαν ἐκδιδόντα μαλακὸν καὶ διάβροχον τὸ σιτίον. Ἔπειτα, τοῦ πλεύμονος λείου καὶ πυκνοῦ παντάπασι γεγονότος, πῶς τὸ σὺν κυκεῶνι πινόμενον ἄλφιτον διέξεισι, καὶ οὐκ ἐνίσχεται; τοῦτο γὰρ Ἐρασίστρατος ὀρθῶς πρὸς αὐτὸν ἠπόρησε. Καὶ μὴν ἐπί γε τῶν πλείστων τοῦ σώματος μορίων τὸ οὗ ἕνεκα τῷ λόγῳ μετιὼν, καὶ πρὸς ἣν ἕκαστον ἡ φύσις
C χρείαν πεποίηκε, βουλόμενος, ὥσπερ καὶ προσήκει τῷ

A. 7. οὑτοσὶ σαφῶς, ἔφη, γράψας—τὰ ποτὰ] ἔφη referendum ad Niciam, ut nunc eſt: at ſi ex Ald. Baſ. Xyl. E. H. revocetur οὑτωσὶ, commodius referatur ad Platonem dum ita legatur—φιλόσοφος ὃς οὑτωσὶ σαφῶς ἔφη γράψας—. Ceterum, ποτὰ pro πολλὰ eſt ex Amiot. T. V. Anon. Jun. Mez.

B. 8. ἠπόρησε] Sic Palat. Vulgo, ἠυπόρησε.

monem ſtomacho vicinum liquore etiam frui, eoque rigari. Plato autem ita diſerte ſcribens potum per pulmonem tranſire, etiam iis qui ad defendendum ipſum animo ſunt promtiſſimo, nullam veriſimilis rationis occaſionem reliquit. Error enim magnus eſt. Primum quia neceſſe eſt humidum nutrimentum cum ſicco permiſceri, probabile eſt ambobus commune vas ſubjici ſtomachum, qui cibum mollem et madefactum in ventrem didat inferiorem. Deinde cum pulmo undiquaque lævis ſit et denſus, quomodo farina cum potione hauſta exibit, et non in eo retinebitur? nam et hoc unum eſt de iis quæ adverſus Platonem Eraſiſtratus recte objecit. Jam cum in pleriſque partibus corporis finis et uſus conſideretur a philoſopho, ad quem a natura

φιλοσόφῳ, φρονεῖν οὐκ εὐπόριστον, ὅ τὸ τῆς ἐπιγλωττίδος ἔργον ἐπὶ τούτῳ τεταγμένον, ὅπως ἐν τῇ καταπόσει τῆς τροφῆς τὴν ἀρτηρίαν πιέζουσα κωλύῃ παρεμπεσεῖν ὁπουῦν εἰς τὸν πλεύμονα· δεινὰς γὰρ ὑπὸ βηχὸς ἴσχει τραχύτητας καὶ χαράξεις, ὅταν παρολισθῇ φερομένου τοῦ πνεύματος· ἡ δὲ μέταυλος αὕτη κλίσιν ἐπ᾽ ἀμφότερα λαμβάνουσα, φθεγγομένων μὲν, ἐπιπίπτει τῷ στομάχῳ· σιτουμένων δὲ καὶ πινόντων, τῇ ἀρτηρίᾳ, καθαρὸν τῷ πνεύματι τὸν δρόμον φυλάττουσα καὶ τὴν ἀναπνοήν. Ἔτι τοίνυν, ἔφη, καὶ τοὺς ἀτρέμα πίνοντας ἴσμεν, ὅτι τὰς κοιλίας ὑγρο- D
τέρας ἴσχοντας τῶν ἄθρουν ἐφελκομένων τὸ ὑγρόν· ὠθεῖ γὰρ εὐθὺς εἰς κύστιν ὑπὸ ῥύμης διεξιόν· ἐκεῖνο δὲ μᾶλλον ἐνδιατρίβει τοῖς σιτίοις καὶ μαλάσσει, ὥστ᾽ ἀναμίγνυσθαι καὶ συνδιαμένειν. Οὐκ ἂν δὲ ταῦτα συνέβαινε διακρινο-

C. 2. φιλοσόφῳ—εὐπόριστον, τὸ τῆς] Locus eſt corruptus et vexatus varia medela Editorum. Equidem legam, φράζειν, οὐκ εὖ παρεῖδεν (vel παρίησιν) τὸ τῆς, et ita fere Mez.

D. 1. ἴσμεν, ὅτι] Delendum ὅτι, cum Mez.

D. 2. ὠθεῖ—χρώμενον] Complura vitia ita corrigenda videntur: ὠθεῖται—διεξιόν· ἐκείνως δὲ—τῶν ὑγρῶν, ἀλλ᾽ οὐ συμπλεκομένων· ἡμῶν ἅμα· καὶ συμπαραπεμπόντων τὸ σιτίον, οἷον ὀχήματι τῷ ὑγρῷ, ἀρδόμενον. Ita quidem in Verſione poſui.

ſit factum unumquodque: perperam lingulæ, (quæ epiglottis dicitur) prætervidit officium; quod in eo poſitum eſt, ut interim dum deglutitur alimentum, aſperam arteriam conſtringens, obſtet ne quid omnino in pulmonem incidat: nam ſi quid illabatur, id tuſſi vehementem facit aſperitatem et lancinationem. Proinde epiglottis januæ inſtar intergerinæ in utramque partem inclinari ſe ſinens, loquentibus nobis ſtomacho incidit, edentibus aut bibentibus arteriæ, mundum ſpiritui curſum reſpirationemque ſervans. Porro qui ſenſim bibunt, eorum ſcimus humidiores eſſe ventres quam qui confertim humorem hauriunt: his enim potus recta in veſicam impetu tranſit: apud illos diutius inhæret cibis, eoſque emollit, ut permiſceatur et maneat: quod neutiquam eveniret, ſi humor ſtatim inter hauriendum ſecerne-

μένων εὐθὺς ἐν τῇ καταπόσει τῶν ὑγρῶν, ἀλλὰ συμπλεκομένων ἡμῶν ἅμα καὶ συμπαραπεμπόντων τὸ σιτίον, οἷον ὀχήματι τῷ ὑγρῷ χρωμένων, ὡς ἔλεγεν Ἐρασίστρατος.

β′. Τοιαῦτα τοῦ Νικίου διεξιόντος, ὁ γραμματικὸς
E Πρωτογένης, ἔφη, Συνεωρακέναι πρῶτον Ὅμηρον ὅτι τῆς μὲν τροφῆς ὁ στόμαχος ἀγγεῖόν ἐστι, τοῦ δὲ πνεύματος βρόγχος, ὃν ἀσφάραγον ἐκάλουν οἱ παλαιοί· διὸ καὶ τοὺς μεγαλοφώνους, ἐρισφαράγους ἐπονομάζειν εἰώθασιν· εἰπὼν οὖν ὅτι τοῦ Ἕκτορος ὁ Ἀχιλλεὺς ἤλασε

> Λευκανίην, ἵνα τε ψυχῆς ὤκιστος ὄλεθρος·
> Οὐδ᾽ ἄρ᾽ ἀπ᾽ ἀσφάραγον μελίη τάμε χαλκοβάρεια
> Ὄφρα τί μιν προτιείποι ἀμειβόμενος ἐπέεσσιν,

ὡς ὄντα φωνῆς ἴδιον ὀχετὸν καὶ πνεύματος, τὴν δὲ λευκανίην ἐσέθηκα.

γ′. Γενομένης οὖν ἐπὶ τῷ λόγῳ σιωπῆς, ὁ Φλῶρος

E. 1. Πρωτογένης—ἐσέθηκα] Addidimus ἔφη ex Anon. Amiot. T. V. Mox εἰπὼν mutandum in εἶπεν. Locum Homericum ab μελίη ad ἐπέεσσιν ſupplevimus auctoritate Palat. et neceſſitate ſententiæ. Subjicitur judicium Protogenis ὡς ὄντα φ. ἴ. ὀ. κ. πνεύματος, in quo ὡς adjecimus ex Palat. Progreditur ad alteram propoſiti partem, στομάχον ſeu λευκανίην eſſe cibi meatum: ubi mutila verba ita forte reſarciantur. Τὴν δὲ λευκανίην τροφῆς ἀγγεῖον λέγει ἐν τούτοις, Νῦν δὴ καὶ σίτου πασάμην καὶ αἴθοπα οἶνον Λευκανίην ἐσέθηκα: ex Il. ω′. 642. Ultima forte ita ſcripſit Plut. licet rectius in Hom. libris ſit Λαυκανίης καθέηκα.

retur a cibo neque cum eo connecteretur: cum tamen ipſi cibum demittamus humore, ut ait Eraſiſtratus, tamquam vehiculo, quippe humectatum.

II. Hæc Nicia locuto, Protogenes grammaticus, Omnium, ait, primus Homerus animadvertit cibi vas eſſe ſtomachum, potus autem aſperam arteriam, quæ bronchus, et antiquis aſpharagus dicitur: unde et vocalibus hominibus *eriſpharagorum* appellatio obtigit. Nam cum dixiſſet quomodo Hectoris Achilles haſta petierit

> *Fauces, accelerant ubi valde vulnera mortem:*

addit,

> *Non tamen aſpharagum ſimul abſcidit,——*

canalem nimirum ſpiritus *

III. Sub hæc orto ſilentio, Florus, Itane, inquit, Plato-

εἶπεν, Οὕτως ὑφησόμεθα τοῦ Πλάτωνος ἐρήμην ὀφλισκάνοντος. Οὐχ ἡμεῖς γε, ἔφην ἐγώ, προησόμεθα γὰρ ἅμα τῷ Πλάτωνι καὶ τὸν Ὅμηρον, ὃς τοσοῦτον ἀποδεῖ τοῦ τὸ F
ὑγρὸν ἀπελαύνειν καὶ ἀποστρέφειν τῆς ἀρτηρίας, ὥστε καὶ τὸ σιτίον ὁμοῦ συνεκβαλεῖν ἐνταῦθα.

Φάρυγγος (γάρ φησιν) ἐξέσσυτο οἶνος,
Ψωμοί τ' ἀνδρόμεοι· ———

χωρὶς εἰ μὴ τὸν Κύκλωπα φήσει τις, ὥσπερ ὀφθαλμὸν ἔχει ἕνα, καὶ πόρον τροφῆς καὶ φωνῆς τὸν αὐτόν· ἢ τὴν φάρυγγα φήσει στόμαχον εἰρῆσθαι, καὶ μὴ βρόγχον, ὥσπερ ὑπὸ πάντων καὶ πάλαι καὶ νῦν ὠνόμασται. Ταῦτα δὲ οὐκ ἀπορίᾳ μαρτύρων ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἀληθείας ἐπηγαγόμην· ἐπεὶ μάρτυρές γε τῷ Πλάτωνι πολλοί τε κἀγαθοὶ πάρεισιν. Εὔ- 699
πολιν μὲν γὰρ, εἰ βούλει, πάρες ἐν Κόλαξιν εἰπόντα,

Πίνειν γὰρ ὁ Πρωταγόρας ἐκέλευεν, ἵνα
Πρὸ τοῦ κυνὸς τὸν πλεύμον' ἔκλυρον φορῇ·

E. 13. προησόμεθα γὰρ] Aut delendum γάρ: aut legendum προησοίμεθα γὰρ ἄν: aut hoc ipſo ſenſu vulgata accipienda. Itaque reddidi in Verſione. Mox, τοῦ τὸ e Xyl. E. Anon. Mez. pro τοῦτο. Tum ἔχει fiat εἶχεν.

A. 4. ἔκλυρον] ἔκλυτον Athen. I. p. 22. F. et Mocrob. Sat. VII, 15. At vul-

nem deſerto vadimonio reum peragi ſinemus? Nequaquam vero, inquam ego, ita enim damnari una cum Platone ſinamus Homerum. Hic enim tantum abeſt ut humorem ab arteria avertat, ut cibum quoque etiam una injiciat.

Ille eructavit per fauces fruſta cruento
Mixta mero: ——

niſi vel hoc dicere quis ſuſtineat, Cyclopi ut oculum, ita etiam meatum nutrimenti fuiſſe unicum: aut faucium vocabulum, quæ eſt *pharynx* Homeri, omnibus et priſcis et recentioribus pro arteria accipientibus, nos ad ſtomachum detorquebimus. Atque hæc non inopia teſtium, ſed veritatis ſtudio adduxi impulſus. Etenim teſtes Plato cum multos, tum præclaros habet. Omitte enim, ſi lubet, Eupolin, qui in Colacibus (ſeu Paraſitis) ita dixit,

Potare juſſit Protagoras, ut Sirii
Pulmonem habeat ſub ortum ardentis humidum:

πάρες δὲ καὶ τὸν κομψὸν Ἐρατοσθένην λέγοντα,

Καὶ βαθὺν ἀκρήτῳ πνεύμονα τεγγόμενος.

Εὐριπίδης δὲ σαφῶς δήπου λέγων,

Οἶνος περάσας πλευμόνων διαῤῥοάς,

δῆλός ἐστιν Ἐρασιστράτου βλέπων τι ὀξύτερον· εἶδε γὰρ ὅτι σήραγγας ὁ πλεύμων ἔχει, καὶ πόροις κατατέτρηται, δι' ὧν τὸ ὑγρὸν δίησιν. Οὐ γὰρ τὸ πνεῦμα πόρων ἐδεῖτο πρὸς τὴν ἐξαγωγὴν, ἀλλ' ἕνεκα τῶν ὑγρῶν καὶ τῶν τοῖς ὑγροῖς συμπαρολισθαινόντων, γέγονεν ἠθμοειδὴς καὶ πολύ-
B πορος. Καὶ οὐδὲν ἧττον, ὦ μακάριε, τῷ πλεύμονι προσῆκόν ἐστιν ἢ τῷ στομάχῳ συνεκδιδόναι τὸ ἄλφιτον καὶ τὸ κρίμνον· οὐδὲ γὰρ ὁ στόμαχος ἡμῶν λεῖος, ὥς τινες, οὐδὲ ὀλισθηρὸς, ἀλλὰ ἔχει τραχύτητας, αἷς εἰκός ἐστι τὰ λεπτὰ καὶ μικρὰ περιπίπτοντα καὶ προσισχόμενα διαφεύγειν τὴν κατάποσιν. Ἀλλ' οὔτε τοῦτο λέγειν, οὔτε ἐκεῖνο καλῶς ἔχον ἐστίν. Ἡ γὰρ φύσις οὐκ ἐφικτὸν ἔχει

gata in omnibus exſtat Plutarchi libris eademque vera habenda; judice Caſaub. ad Athen. et Kuſtero ad Heſych. Voc. Ἔκλυρον. Prior verſus ita legatur, Πίνειν ὁ Πρ. γὰρ ἐκέλευεν ἵνα: ſecundo, τοῦ pro τὸν eſt ex T. Xyl. Anon. Mez. Athen.

omitte etiam elegantem Eratoſthenem, qui ſcripſit,

Dulci pulmones irriguuſque mero.

Euripides quidem liquido oſtendit ſe acutius nonnihil Eraſiſtrato vidiſſe, his verbis,

Vinum canales per pulmonis tranſiens.

Vidit nimirum pulmonem cavernas habère, et pertuſum eſſe meatibus, per quos humor permeet. Non enim ſpiritus opus habuit meatibus quibus educeretur: ſed propter humorem et quæ una cum eo illabuntur, coli inſtar foraminibus multis eſt apertus pulmo. Neque minus, mi homo, pulmoni convenit quam ſtomacho, una ejicere polentam aut farinam. Non enim ſtomachus noſter eſt, ut quidam opinantur, lævis et lubricus: ſed aſperitates habet, quibus probabile eſt cum incidunt tenuia et exilia, adhæreſcere ea, et non deglutiri. Sed neque hoc dici, neque illud commode poteſt. Nullis enim verbis exprimi poteſt

τῷ λόγῳ τὸ περὶ τὰς ἐνεργείας εὐμήχανον· οὐδ' ἔστι τῶν
ὀργάνων αὐτῆς τὴν ἀκρίβειαν οἷς χρῆται, λέγω δὲ τὸ
πνεῦμα καὶ τὸ θερμὸν, ἀξίως διελθεῖν. Ἔτι δὴ τῶν μαρτύ-
ρων τῷ Πλάτωνι προσκαλοῦμαι Φιλιστίωνά τε τὸν Λο- C
κρὸν, εὖ μάλα παλαιὸν ἄνδρα, καὶ λαμπρὸν ἀπὸ τῆς τέχ-
νης ὑμῶν γενόμενον, καὶ Διώξιππον τὸν Ἱπποκράτειον· οὗτοι
γὰρ οὐχ ἑτέραν ὁδὸν, ἀλλ' ἣν Πλάτων, ὑφηγοῦνται τοῦ
σώματος. Ἡ γε μὴν πολυτίμητος ἐπιγλωττὶς οὐκ ἔλα-
θε τὸν Διώξιππον, ἀλλὰ περὶ ταύτην φησὶ τὸ ὑγρὸν ἐν
τῇ καταπόσει διακρινόμενον, εἰς τὴν ἀρτηρίαν ἐπιρρεῖν, τὸ
δὲ σιτίον εἰς τὸν στόμαχον ἐπικυλινδεῖσθαι· καὶ τῇ μὲν ἀρ-
τηρίᾳ τῶν ἐδωδίμων μηδὲν παρεμπίπτειν, τὸν δὲ στόμα-
χον ἅμα τῇ ξηρᾷ τροφῇ καὶ τῆς ὑγρᾶς ἀναμιγνύμενόν τι
μέρος ὑποδέχεσθαι. Πιθανὸν γὰρ ἐστι τὴν μὲν ἐπι-

C. 3. καὶ Διώξιππον τὸν Ἱπποκράτειον] Sic Palat. et confirmat geminus huic Plutarchi locus II. p. 1047. D. Sed Ald. Baſ. Xyl. E. H. Vat. nil niſi καὶ Ἱπποκράτειον (vel Ἱπποκράτιον) habent. Unde Leonic. Schott. Anon. Amiot. eoſque ſecutus Steph. fecerunt καὶ Ἱπποκράτη *Dioxippus* tamen reddidit Latine Xyl.

C. 4. τοῦ σώματος] Probabile eſt Reiſkii πόματος.

C. 11. Πιθανὸν γάρ ἐστι — ἐπιγλωττίδα] Ita ſcripſi cum Amiot. et Mez. pro vulgato Πιθανὸν γάρ ἐστι· τὴν μὲν γὰρ ὑπογλωττίδα—.

naturæ in obeundis actionibus ſuis induſtria: neque dicendo digne explicari poteſt ejus inſtrumentorum ſolertia, ſpiritus inquam et caloris. Porro autem teſtem Platoni cito Philiſtionem Locrenſem, pervetuſtum hominem, qui veſtra arte magnam ſibi gloriam paravit: atque Dioxippum Hippocrateum: ii enim non aliam viam ab ore enarrant, quam quæ eſt a Platone indicata. Neque vero illam tanto honore dignatam epiglottidem ignoravit Dioxippus, ſed ad eam ait humorem in deglutiendo ſecerni, in arteriamque delabi, devolvente ſe in ſtomachum cibo: et in arteriam ſane eſculentorum nihil incidere: ſtomachum una cum ſicco nutrimento etiam aliquam humidi partem admixtam excipere. Eſt vero probabile, epiglottidem arteriæ

D γλωττίδα τῆς ἀρτηρίας προκεῖσθαι διάφραγμα καὶ ταμιεῖον, ὅπως ἀτρέμα καὶ κατ' ὀλίγον διηθῆται τὸ ποτὸν, ἀλλὰ μὴ ταχὺ μηδ' ἄθρουν ἐπιραγκτὸν ἀποβιάζηται τὸ πνεῦμα καὶ διαταράττῃ. Διὸ τοῖς ὄρνισιν οὐ γέγονεν ἐπιγλωττὶς, οὐδ' ἔστιν· οὐδὲ γὰρ σπῶντες οὐδὲ λάπτοντες, ἀλλὰ βάπτοντες, κατ' ὀλίγον διέντες τὸ ποτὸν, ἡσυχῇ τὴν ἀρτηρίαν διαίνουσι καὶ τέγγουσι. Μαρτύρων μὲν οὖν ἅλις. Ὁ δὲ λόγος τῷ Πλάτωνι πρῶτον ἐκ τῆς αἰσθήσεως ἔχει τὴν πίστιν. Τῆς γὰρ ἀρτηρίας τρωθείσης, οὐ καταπίνεται τὸ ὑγρὸν, ἀλλ' ὥσπερ ὀχετοῦ διακοπέντος, ἐκπῖπτον ἔξω καὶ ἀποκρουνίζον ὁρᾶται, καίπερ ὑγιοῦς καὶ E ἀκεραίου τοῦ στομάχου μένοντος. Ἐπεὶ πάντες ἴσμεν, ὅτι τοῖς περιπλευμονικοῖς πάθεσι δίψος ἕπεται περιφλεγέστατον ὑπὸ ξηρότητος ἢ θερμότητος, ἤ τινος ἄλλης αἰτίας, ἅμα τῇ φλεγμονῇ τὴν ὄρεξιν ἐμποιούσης. Ὁ δὲ τούτου μεῖζόν ἐστι τεκμήριον, ὅσοις πλεύμων οὐκ ἐμπέ-

D. 3. ἐπιραγκτὸν] Malim ἐπιρρακτόν. Palat. Vatic. ἐπιρραγκτόν: Xyl. ἐπιρραντὸν, quod minus probem.

præpoſitam eſſe veluti ſepimentum et penu, ut ſenſim paulatimque potum percolet, ne ſubito confertimve infuſus ſpiritum opprimat aut turbet. Itaque etiam aves carent epiglottide: non enim hauriunt aut lambunt potum, ſed roſtris immerſis paulatim eum in arteriam dimittunt atque ſic eam rigant. Enimvero teſtium ſatis eſt. Porro ratio ſententiam Platonis confirmat, primum fide ſenſuum: nam arteria vulnerata non deglutitur humor, ſed veluti canali rupto foras erumpere, et tanquam per fiſtulam profilire cernitur: quantumvis integro interim illæſoque ſtomacho. Id quoque omnes novimus, affectionibus circa pulmonem comitari ardentiſſimam ſitim, ob ſiccitatem aut calorem aliamve cauſſam una cum inflammatione appetitum ingenerantem. Evidentius etiam hoc eſt indicium, quod animalia

φυκε τῶν ζώων, ἢ σφόδρα μικρὸς ἐμπέφυκε, ταῦτα οὐ δεῖται ποτοῦ τοπαράπαν, οὐδὲ ὀρέγεται, διὰ τὸ τῶν μορίων ἑκάστῳ σύμφυτον ὑπάρχειν τὴν πρὸς τὸ ὑγρὸν ἐπιθυ- F
μίαν· οἷς δὲ οὐκ μόρια, μηδὲ χρείαν παρεῖναι, μηδὲ προθυμίαν τῆς δι' αὐτῶν ἐνεργείας. Ὅλως δὲ δόξει μάτην ἡ κύστις γεγονέναι τοῖς ἔχουσιν· εἰ γὰρ ὁ στόμαχος ἅμα τῷ σιτίῳ τὸ ποτὸν ἀναλαμβάνει, καὶ τῇ κοιλίᾳ παραδίδωσιν, οὐθὲν ἰδίου πόρου δεῖται τὸ περίττωμα τῆς ὑγρᾶς τροφῆς, ἀλλὰ εἷς ἀρκεῖ καὶ κοινὸς, ὥσπερ εὐδιαῖος ἀμφοτέροις, εἰς ταυτὸ διὰ ταυτοῦ εἰσκομιζομένοις· νῦν δὲ, χωρὶς μὲν ἡ κύστις γέγονε, χωρὶς δὲ τὸ ἔντερον· ὅτι τὸ μὲν ἐκ τοῦ πλεύμονος βαδίζει, τὸ δὲ ἐκ τοῦ στομάχου, διακρινόμενον εὐθὺς περὶ τὴν κατάποσιν. Ὅθεν οὐδ' 700
ἐπιφαίνεται τῷ ὑγρῷ τοῦ ξηροῦ περιττώματος οὐδὲν, οὔτε χροιᾷ προσεοικὸς, οὔτε ὀσμῇ τοπαράπαν· καίτοι φύσιν εἶχεν, ἀναμιγνύμενον ἐν τῇ κοιλίᾳ καὶ ἀναδευόμενον,

F. 1. πρὸς τὸ ὑγρὸν] Mez. πρὸς τὸ οἰκεῖον: Reiſk. πρὸς τὸ ἔργον. Mez. utrumque ſecutus eſt, πρὸς τὸ οἰκεῖον ἔργον· quod fere confirmat Macrob. VII, 15.

F. 2. παρεῖναι] Legendum videtur vel πάρεστι, vel παρεῖναι εἰκὸς, vel ὥστε οἷς οὐκ ἔστι μόρια, μηδὲ χρείαν παρεῖναι.

vel nullum vel admodum parvum habentia pulmonem, omnino potu non indigent, neque eum expetunt, eo quod certis partibus innata eſt humiditatis appetentia, quæ vero partibus iis carent, neque uſus ejus eſt, neque cupido. Denique videbitur veſica fruſtra eſſe data. Nam ſi ſtomachus una cum cibo potum excipit, inque ventrem demittit; nullo peculiari opus erit meatu alimento ſicco, ſufficietque unus communis ambobus per idem foramen eandem in ſentinam convectis. Nunc ſeorſim veſica eſt, ſeorſim inteſtina: quod nutrimentorum alterum a pulmone, alterum a ſtomacho pergit, ipſa in deglutitione ſejunctorum. Inde eſt, quod in excremento humido nihil viſitur ſicci ſimile vel colore vel odore: atqui natura ferebat, ut ſi in ventre cum eo commiſceretur, qualitatibus etiam ejus imbueretur,

ἀναπίμπλασθαι τῆς ἐκείνου ποιότητος, καὶ μὴ καθαρὸν οὕτως ἀπηθεῖσθαι καὶ ἄχραντον. Ἀλλ' οὐδὲ λίθος ἐν κοιλίᾳ πώποτε συνέστη· καίτοι λόγον εἶχε, μηδὲν ἧττον ἢ ἐν κύστει συνίστασθαι καὶ πήγνυσθαι τὸ ὑγρὸν, εἴπερ εἰς κοιλίαν ἐχώρει διὰ στομάχου πᾶν τὸ πινόμενον. Ἀλλὰ ἔοικεν ὁ μὲν στόμαχος ἐκ τῆς ἀρτηρίας εὐθὺς ἕλκων τοῦ παραδεύοντος ὑγροῦ τὸ
B ἱκανὸν καὶ τὸ μέτριον ἀποχρῆσθαι πρὸς μάλαξιν καὶ χύλωσιν τῆς τροφῆς, διὸ μηδὲν ὑγροῦ περίττωμα ποιεῖν· ὁ δὲ πλεύμων, ὥσπερεὶ τὸ πνεῦμα, καὶ τὸ ὑγρὸν ἐξ αὑτοῦ διανέμων τοῖς δεομένοις, τὸ λοιπὸν ἐκκρίνειν εἰς τὴν κύστιν. Εἰκότα γὰρ μακρῷ ταῦτα μᾶλλον ἐκείνων. Τὸ δὲ ἀληθὲς ἴσως ἄληπτον ἔν γε τούτοις· καὶ οὐκ ἔδει πρὸς φιλόσοφον δόξῃ τε καὶ δυνάμει πρῶτον οὕτως ἀπαυθαδίσασθαι περὶ πράγματος ἀδήλου, καὶ τοσαύτην ἀπολογίαν ἔχοντος ἐν ταῖς Πλατωνικαῖς συναναγνώσεσι.

A. 6. ἀπηθεῖσθαι] Sic Leonic. Schott. vertendo expreſſit Xyl. conjecit Reiſk. Reliqui variant. E. H. ἀποθέσθαι. T. V. Anon. ἀπαιτεῖσθαι. Ald. ἀποθεῖσθαι. Baſ. Xyl. Steph. ἀπωθεῖσθαι: nec diſſentiunt Venet. Palat. Vatic.

B. 8. ἐν ταῖς Πλατωνικαῖς συναναγνώσεσι] Puto hic tollendum eſſe et in principio proximi Problematis ponendum.

neque purum et incontaminatum ſecerneretur. Sed ne lapis quidem unquam in ventriculo concrevit: at vero rationi erat conſentaneum, non minus ibi quam in veſica humorem cogi ac concreſcere, ſi omnis potus per ſtomachum eo ferretur. Enimvero apparet ſtomachum de humore per arteriam præterlabente ſtatim attrahere quantum ſufficit ad mediocriter emolliendum inque ſuccum convertendum nutrimentum: itaque nullum humidum is recrementum facit: pulmones autem, quando e potu ſpiritum et humorem quibus debuit partibus diſtribuerunt, reliquum in veſicam excernere. Hæc certe multo ſunt illis probabiliora. Veritas ipſa in talibus rebus fortaſſis comprehendi non poteſt. Neque decuit tam contumaciter impetere philoſophorum gloria et facultate principem, Platonicorum in ſcriptorum relectione, ob rem obſcuram, totque diſputationibus expoſitam.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Β'.

Τίς ὁ παρὰ Πλάτωνι κερασβόλος, καὶ διὰ τί τῶν σπερμάτων ἀτεράμονα γίγνεται τὰ προσπίπτοντα τοῖς κέρασι τῶν βοῶν.

QUÆSTIO II.

Quid ſit apud Platonem Keraſbolos, et cur ſemina quæ in boum incidere cornua, incoctibilia et dura fiant.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΠΑΤΡΟΚΛΕΥΣ. ΕΥΘΥΔΗΜΟΣ. ΦΛΩΡΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

PLUTARCHUS. PATROCLES. EUTHYDEMUS. FLORUS.

α'. Ὁ ΛΕΓΟΜΕΝΟΣ ΚΕΡΑΣΒΟΛΟΣ καὶ ΑΤΕΡΑΜΩΝ, ζήτησιν ἀεὶ παρεῖχεν, οὐχ ὅστις εἴη· δῆλον γὰρ ἦν ὅτι τῶν σπερμάτων τὰ προσπίπτοντα τοῖς τῶν βοῶν κέρασιν ἀτεράμονα τὸν καρπὸν ἐκφύειν νομίζοντες, οὕτως τὸν αὐθάδη καὶ σκληρὸν ἄνθρωπον ἐκ μεταφορᾶς κερασβόλον καὶ ἀτεράμονα προσηγόρευον· ἀλλὰ περὶ αὐτῆς διηπορεῖτο τῆς αἰτίας καθ' ἣν τοῦτο πάσχει τὰ προσ-

I. SEMPER quærendi materiam præbuerunt *Keraſbolus* et *Ateramon*, non quid ſignificarent: liquet enim ea ſemina quæ in boum cornua inciderunt, fructum edere durum et incoctum creditum fuiſſe, atque inde vocabulo tranſlato hominem præfractum atque contumacem ateramona et keraſbolon dictum: ſed de ipſa cauſſa dubitatum fuit, cur

πίπτοντα τοῖς κέρασι τῶν βοῶν σπέρματα, καὶ πολλάκις
D ἀπειπάμεθα τοῖς φίλοις οὐχ ἥκιστα. Θεοφράστου δὲ ἀντιθεμένου τὸν λόγον ἐν οἷς πολλὰ συναγήοχε καὶ ἱστόρησε τῶν τὴν αἰτίαν ἀνεύρετον ἡμῖν ἐχόντων· οἷός ἐστιν ὁ τῶν ἀλεκτορίδων, ὅταν τέκωσι, περικαρφισμός· ἥ τε καταπίνουσα φώκη τὴν πίτυν ἀναλισκομένην· καὶ ὁ κατορυσσόμενον ὑπὸ τῶν ἐλάφων κέρας· καὶ τὸ ἠρύγγιον, ὃ μιᾶς αἰγὸς εἰς τὸ στόμα λαβούσης, ἅπαν ἐφίσταται τὸ αἰπόλιον· ἐν τούτοις γὰρ καὶ τῷ κερασβόλῳ τῶν σπερμάτων προτίθεται πρᾶγμα πίστιν ἔχον ὅτι γίγνεται, τὴν δ' αἰτίαν ἔχον ἄπορον, ἢ παγχάλεπον. Ἀλλ' ἔν γε Δελφοῖς παρὰ δεῖπνον ἐπέθεντό τινες ἡμῖν τῶν ἑταίρων, ὡς οὐ μόνον

E **Γαστρὸς ἀπὸ πλείης βουλὴν καὶ μῆτιν ἀμείνω**

γινομένην, ἀλλὰ καὶ τὰς ζητήσεις πολὺ προθυμοτέρας,

C. 19. πολλάκις ἀπειπάμεθα—λόγον] Ita libri, corrupte. Nil adhuc melius inveni correctione mea vetère, licet non indubitata, ad librum de Ser. Num. Vind. p. 72. nunc paulum inverſa καὶ πολλαχῶς ἀπειπάμεθα τοῖς φίλοις τὸν λόγον· οὐχ ἥκιστα δὲ τὰ Θεοφράστου ἀντιθέμενοι ἐν οἷς.
D. 5. πίτυν ἀναλισκομένη] Legendum cum Mez. πιτύαν ἀλισκομένη.
D. 8. προτίθεται—ἄπορον] Forte προστίθεται ὡς πράγματι πίστιν ἔχοντι ὅτι γίγνεται, τὴν δὲ αἰτίαν εὑρεῖν ἄπορον—. vel ὑποτίθεται τὰ κερασβόλα—.

hoc ſeminibus in boum cornua incidentibus accideret. Ego ſæpe denegavi amicis cauſſæ inventionem: maxime opponens Theophraſti locum ubi multis collectis, quorum nos cauſſæ fugerent, invenirique non poſſent: quod genus ſunt quod gallina poſtquam ovum edidit, feſtuca adhibita ſeſe luſtrat: quod vitulus marinus coagulum ſuum deglutit: cervus cornu ſuum defodit: eryngium ſi una caprarum id in os ſumat, univerſum gregem ſiſtit: in his etiam probat illud de keraſbolo ut aliquid quod fidem quidem habeat, ſed cauſſam inventu difficillimam. At enim Delphis in cœna ſodalium quidam me compellarunt, dicentes non modo

Conſilium melius jam repleta incidere alvo,

ſed etiam ad reſpondendum de propoſitis quæſtionibus a vi-

καὶ θρασυτέρας τὰς ἀποφάνσεις τοῦ οἴνου ποιοῦντος, ἀξιοῦντες εἰπεῖν τι περὶ τοῦ προβλήματος.

β'. Εἶχον μὲν οὖν ἀρνούμενος, οὐ φαύλους συνηγόρους, Εὐθύδημον τὸν συνιερέα, καὶ Πατροκλέα τὸν γαμβρόν, οὐκ ὀλίγα τοιαῦτα τῶν ἀπὸ γεωργίας καὶ κυνηγίας προφέροντας· οἷον ἐδόκει τὸ περὶ τὴν χάλαζαν εἶναι τὴν ὑπὸ F
χαλαζοφυλάκων αἵματι ἀσπάλακος ἢ ῥακίοις γυναικείοις ἀποτρεπομένην· καὶ τὸ τῶν ἀγρίων ἐρινεῶν, ἃ ταῖς ἡμέροις περιαπτόμενα συκαῖς ἀπορρεῖν οὐκ ἐᾷ τὸν καρπόν, ἀλλὰ συνέχει καὶ συνεκπεπαίνει· καὶ τὸ τὰς ἐλάφους ἁλμυρὸν ἀφιέναι, τοὺς δὲ σῦς, γλυκὺ τὸ δάκρυον, ἁλισκομένους. Ἀλλ' ἐὰν τοῦτ', ἔφη, ζητῇς, ὁ Εὐθύδημος, αὐτίκα δεήσει σε καὶ περὶ τοῦ σελίνου καὶ περὶ τοῦ κυμίνου διδόναι λόγον, ὧν τὸ μὲν ἐν τῷ βλαστάνειν καταπατοῦντες καὶ συντρίβοντες οἴονται βέλτιον αὐξάνεσθαι, τὸ δὲ καταρώμενοι σπείρουσι καὶ λοιδοροῦντες. 701

E. 3. ἀποφάνσεις] Sic Leonic. Schott. Anon. T. V. Vulgo, ἀποφάσεις. Sæpiſſime erratum in confuſione harum vocum.

E. 6. συνιερέα] Forte hæc verius quam Σουνιέα quod ſupra exſtat p. 657. F.

no nos reddi multo quam alias alacriores et audaciores: ideoque poſcentes ut de propoſita re aliquid pronunciarem.

II. Ego cum id denegarem, adſtipulatores habui non viles, Euthydemum ſacerdotii collegam mihi, et Patroclem adfinem: qui non pauca id genus ex agricultura et venatione proferebant: quale eſt quod grando ab iis qui ei obſervandæ ſunt præfecti ſanguine talpæ, vel centonibus muliebribus, avertitur: quod fructus caprifici ſylveſtris alligatus hortenſi ficui, non ſinit fructum hujus defluere, ſed continet atque una maturat: quod cervas, ubi capiuntur, ſalſam lacrymam, apros dulcem emittere eſt deprehenſum. De quibus ſi inquiſitionem ſuſcipias, illico, inquit Euthydemus, abs te poſtulabitur ratio de apio et cumino: quorum illud inter germinandum ſi calcetur et conteratur, aiunt melius augeſcere, hoc ſi ſerant diris imprecationibus et conviciis adhibitis.

γʹ. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο μὲν ὁ Φλῶρος ᾤετο παιδιὰν εἶναι καὶ φλύαρον, ἐκείνων δὲ οὐκ ἄν τινα τῆς αἰτίας ὡς ἄληπτον προέσθαι τὴν ζήτησιν, Ἐξεύρηκα, ἔφην, φάρμακον, ᾧ πρὸς τὸν λόγον ἐφ' ἡμᾶς προσάξεις τοῦτον, ἵνα καὶ σὺ διαλύσῃς ἔνια τῶν ἐκκειμένων. Δοκεῖ δή μοι ἡ ψυχρότης τὸ ἀτέραμον ἐμποιεῖν τοῖς τε πυροῖς, καὶ τοῖς χέδροψι, πιέζουσα καὶ πηγνύουσα τὴν ἕξιν, ἄχρι σκληρότητος· ἡ δὲ θερμότης, εὐδιάλυτον καὶ μαλακόν. Ὅθεν οὐκ ὀρθῶς, οἱ λέγοντες,

——— ἔτος φέρει οὐχὶ ἄρουρα,

τὰ καθ' Ὁμήρου λέγουσι· τὰ γὰρ ἔνθερμα φύσει χωρία,
B κρᾶσιν εὐμενῆ τοῦ ἀέρος ἐκδιδόντος, ἐκφέρει μαλακωτέρους τοὺς καρπούς. Ὅσα τοίνυν ἐκ τῆς χειρὸς εὐθὺς εἰς τὴν γῆν ἀφιγμένα ἐμπίπτει τῶν σπερμάτων, ἐνδυόμενα καὶ

A. 4. Ἐξεύρηκα—διαλύσῃς—] Senſum aſſecutus mihi videor verum, quem in Verſione reddidi: Græca verba non item facile eſt reſtituere. Forte ita concipienda ſunt Ἐξεύρηκας, ἔφην, φάρμακον ᾧ πρὸς τὸν λόγον ἡμᾶς προσάξεις τουτονὶ, ἐὰν καὶ σὺ διαλύσεις—.

A. 10. Ὅθεν οὐκ ὀρθῶς—λέγουσι] Obſcurus locus. Videtur reſpici ad Od. ιʹ. 357. et ſimiles verſus—φέρει ζείδωρος ἄρουρα: hunc vel corrigere tentarunt ut corruptum a librariis, οἱ λέγοντες eum ita ſcribentes ἔτος φ. οὐχι ἀ. hac ratione legendum τὸ Ὁμήρου: vel refellere, ut errorem ipſius Homeri, hi qui τὰ καθ' Ὁμήρου λέγουσι *eum reprehendunt*.

B. 3. ἀφιγμένα] Lego ἀφειμένα. Dicendum erat ἐκ τῆς χειρὸς ἀφειμένα, εὐθὺς εἰς γῆν ἐμπίπτει. Trajectio ſatis eſt frequens Plutarcho forma.

III. Hæc cum Florus riſum jocumque putaret, de iſtis autem non debere cauſſæ, tanquam incomprehenſibilis, inveſtigationem omitti; Reperiſti, inquam, medicamentum, quo me adduceres ad hanc diſputationem; ſi quidem ipſe tu quoque ſolves quædam propoſitorum. Videtur mihi frigus iſtam indomitam rigiditatem, quod eſt ateramon, tritico et leguminibus ingenerare, comprimens et cogens habitum uſque ad duritiem: calor autem diſſolubiles res, mollesque reddit. Itaque non recte contra Homerum hoc a quibuſdam dicitur,

--non tellus fruges, ſed ſuggerit annus.

Nam quæ loca calorem habent natura inſitum, temperiem aëre mitem præbente, molliores efferunt fruges. Ergo quæ a manu ſtatim in terram perveniunt ſemina, ea penetrantia

λοχευόμενα τῇ κρύψει, μᾶλλον ἀπολαύει τῆς ἐν τῇ γῇ θερμότητος καὶ ὑγρότητος· τὰ δὲ προσκρούοντα τοῖς κέρασι τῶν βοῶν, οὐ τυγχάνει τῆς ἀρίστης καθ' Ἡσίοδον εὐθημοσύνης, ἀλλὰ σφαλλόμενα καὶ παραλισθαίνοντα, ῥιπτομένοις μᾶλλον ἢ σπειρομένοις προσέοικεν· ὅθεν ἢ φθείρουσιν αὐτὰ παντάπασιν αἱ ψυχρότητες, ἢ δύστηκτα καὶ ἄχυμα καὶ ξυλώδη τοῖς χιτῶσι γυμνοῖς ἐπισκήψασαι ποιοῦσιν. Ὁρᾷς γὰρ ὅτι καὶ τῶν λίθων τὰ ἔγγαια καὶ ζωόφυτα C
μέρη μαλακώτερα τῶν ἐπιπολῆς ἡ ἀλέα φυλάττει· διὸ καὶ κατορύττουσιν οἱ τεχνῖται τοὺς ἐργασίμους λίθους, ὥσπερ ἐκπεπαινομένους ὑπὸ τῆς θερμότητος· οἱ δὲ ὕπαιθροι καὶ γυμνοὶ διὰ ψῦχος ἀντίτυποι καὶ δυσμετάβλητοι καὶ ἀτέραμνοι ἀπαντῶσι τοῖς ἔργοις. Τοὺς δὲ καρποὺς, κἂν ἐπὶ τῆς ἅλω διαμείνωσι πλείω χρόνον ὑπαίθριοι καὶ γυμνοὶ, μᾶλλον ἀτεράμονας γίνεσθαι λέγουσι τῶν εὐθὺς αἰρομένων. Ἐνιαχοῦ δὲ καὶ πνεῦμα λικμωμένοις ἐπιγινόμε-

C. 1. ζωόφυτα] Sic Palat. Vulgo, ζώφυτα.

foventur, ac magis dum occultantur, calore ac humore terræ fruuntur. Quæ vero in boum impingunt cornua, ea non potiuntur illa, quam Heſiodus optimam vocat, *poſitus commoditate*: ſed delabentia et loco ſuo aberrantia, jactata magis quam ſata videntur: proinde aut frigoribus plane corrumpuntur, aut, his eorum in nudas incidentibus tunicas, rigida, exſucca, et lignoſa redduntur. Vides nimirum lapidum quoque et lignorum partes terra contentas atque ſtirpes molliores iis conſervari a tepiditate ſoli, quam ſint quæ eminent. Itaque etiam fabri lapides operi habiles defodiunt ſub terram, tanquam maturandos et coquendos a calore: qui ſub dio nudique jacent, frigore rigidi et intractabiles redduntur, operiſque reſiſtunt. Fructus quoque, etiam ſi in area maneant, diutius ſub dio et nudi, magis ferunt dirigeſcere, quam qui ſtatim conduntur. Nonnunquam etiam ventus ventilantibus ſuperveniens, frigore ſuo fruges præ-

νον ἀτεράμονας ποιεῖ, ἀλλὰ τὸ ψῦχος, ὥσπερ ἐν Φιλίπποις τῆς Μακεδονίας ἱστοροῦσι· τοῖς δὲ ἀποκειμένοις βοηθεῖ
D τὸ ἄχυρον. Οὐ δεῖ δὲ θαυμάζειν ἀκούοντας τῶν γεωργῶν, ὅτι καὶ δυεῖν αὐλάκων παρ' ἀλλήλων, ἡ μὲν τεράμονας, ἡ δὲ ἀτεράμονας ἐκφέρει τοὺς καρπούς· καὶ ὃ μέγιστόν ἐστι, τοῦ κυάμου τῶν λοβῶν, οἱ μὲν τοίους, οἱ δὲ τοίους· δηλονότι τοῖς μὲν ἧττον, τοῖς δὲ μᾶλλον, ἢ πνεύματος ψυχροῦ πεσόντος ἢ ὕδατος.

D. 4. τοῦ κυάμου τῶν λοβῶν] Præſtat τοὺς κυάμους τ. λ. ſenſu quem reddidi. Baſ. Xyl. male τῶν λόφων. Vid. Theophraſt. De Cauſſ. Plant. IV, 16; unde pleraque ſumta ſunt.

D. 6. πεσόντος] Forte ἐπιπεσόντος quo fere ducit Aldina menda πισόντος.

duras efficit: quod Philippis Macedonica urbe aiunt eveniſſe: reconditis palea opitulatur. Mirari autem non debemus, ſi audiamus agricolas narrare, de duobus contiguis ſulcis alterum incoctibilem fructum ferre; et, quod maximum eſt, fabarum alias alium gignere ſatu ſuo fœtum: nimirum quod aliis plus, aliis minus ſpiritus frigidi vel aquæ incidit.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Γ′.

Διὰ τί τοῦ μὲν οἴνου τὸ μέσον, τοῦ δὲ ἐλαίου τὸ ἐπάνω, τοῦ δὲ μέλιτος τὸ κάτω γίνεται βέλτιον.

QUÆSTIO III.

Cur vini medium, olei ſummum, mellis imum ſit optimum.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΑΛΕΞΙΩΝ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΑΛΛΟΙ.

PERSONÆ COLLOQUII.

ALEXION. PLUTARCHUS. ALII.

α′. ἈΛΕΞΙΩΝ ὁ πενθερὸς κατεγέλα τοῦ Ἡσιόδου παραινοῦντος, ἀρχομένου πίθου καὶ λήγοντος ἐμφορεῖσθαι, μεσσόθι δὲ φείδεσθαι, ὅπου τὸ χρηστότατον οἰνώριόν ἐστι. E
Τίς γὰρ, ἔφη, οὐκ οἶδεν ὅτι τοῦ μὲν οἴνου τὸ μέσον γίνεται βέλτιστον, τοῦ δὲ ἐλαίου τὸ ἀνωτάτω, τὸ δὲ κατωτάτω τοῦ μέλιτος; ὁ δὲ ἐᾷν κελεύει τὸν ἐν μέσῳ οἶνον, καὶ περιμένειν ἄχρις ἂν μεταβάλῃ πρὸς τὸ χεῖρον, ἀπο-

E. 1. οἰνώριόν] Legendum puto οἰνάριον ut Xyl. monuit, qui tamen in ſua editione reliquit οἰνόριον. Vulgatum omnes alii libri ſervant.

I. DERIDEBAT ſocer noſter Alexion Heſiodum, qui e ſummo et imo dolio juberet vinum bibere, medio parcere, quod ibi vinum eſſet optimum. Quis enim ignorat, aiebat, vini medium, olei ſummum, mellis infimum eſſe optimum? at Heſiodus nos vult, omiſſo quod in dolii medio eſt

δεῶς τοῦ πίθου γενομένου. Ῥηθέντων δὲ τούτων, χαίρειν
ἐάσαντες τὸν Ἡσίοδον, ἐπὶ τὸ ζητεῖν τῆς αἰτίας τῆς δια-
φορᾶς ὥρμησαν.

β'. Ὁ μὲν οὖν τοῦ μέλιτος λόγος οὐ πάνυ πολλὰ
πράγματα παρέσχεν ἡμῖν, πάντων, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἐπιστα-
F μένων ὅτι τὸ κουφότατον, ὑπὸ μανότητος κουφότατόν ἐστι,
τὸ δὲ πυκνὸν καὶ συνεχές, διὰ βάρος ὑφίσταται τοῦ λοι-
ποῦ, κἂν περιστρέψῃς τὸ ἀγγεῖον, αὖθις ὀλίγῳ χρόνῳ τὴν
προσήκουσαν ἑκάτερον ἀπολαμβάνει χώραν, τοῦ μὲν
κάτω φερομένου, τοῦ δ' ἐπιπολάζοντος. Οὐ μὴν οὐδὲ ὁ
οἶνος ἀπελείφθη πιθανῶν ἐπιχειρημάτων· πρῶτον μὲν
γὰρ ἡ δύναμις αὐτοῦ, θερμότης οὖσα, πρὸς τὸ μέσον εὐλό-
γως δοκεῖ συνῆχθαι μάλιστα, καὶ τοῦτο διατηρεῖν βέλ-
τιστον· ἔπειτα, τὸ μὲν κάτω διὰ τὴν τρύγα φαῦλον εἶναι,
τὸ δ' ἐξ ἐπιπολῆς, τοῦ ἀέρος φθείρεσθαι πλησιάζοντος.
702 Ὅτι γὰρ ἐξίστησιν ὁ ἀὴρ τῆς ποιότητος τὸν οἶνον, ἐπι-
σφαλέστατον ἴσμεν ὄντα· διὸ καὶ κατορύττουσι τοὺς πίθους,
καὶ σκεπάζουσιν, ὅπως ὅτι σμικρότατος ἀὴρ αὐτῶν ἐπιψαύῃ.

vino, exſpectare donec dolio deficiente vinum deterius fiat. His dictis, valere juſſo Heſiodo, ſe contulerunt ad cauſſam diverſitatis inquirendam.

II. Ac de melle quidem ratio non multum nobis exhibuit negotii; cum nemo fere neſciat, id quod leviſſimum eſt ob raritatem eſſe leviſſimum: denſa ob gravitatem ſubſidere: atque etiam ſi vas ſubvertas, tamen rurſum exiguo tempore utrunque ſuum locum occupaverit, gravi ſe demergente, levi ad ſuperficiem efferente. Nec de vino quidem probabilia defuerunt argumenta. Primum, vis ejus calor cum ſit, conſentaneum eſt eum maxime in medium conduci, idque ibi optimum conſervare; deinde quod in fundo eſt, fæce vitiari, quod in ſummo, ab aëre vicino corrumpi. Nam novimus ab aere vinum ea ratione lædi, ut hujus ab illo qualitas mutetur: ideoque dolia defodere aut integere ſolemus, ut quam minimum aëris

Τὸ δὲ μέγιστον, οὐ φθείρει πλῆρες ἀγγεῖον οὕτως ῥαδίως οἶνον, ὡς ἀποδεὲς γενόμενον· πολὺς γὰρ εἰς τὸ κενούμενον ἐπεισρέων ὁ ἀὴρ, ἐξίστησι μᾶλλον· ἐν δὲ τοῖς μεστοῖς ὁ οἶνος αὐτὸς ὑφ' αὑτοῦ συνέχεται, πολὺ τοῦ φθείροντος ἔξωθεν μὴ παραδεχόμενος.

γ'. Τὸ δὲ ἔλαιον οὐ φαύλην διατριβὴν παρέσχεν. Ὁ μὲν γάρ τις ἔφη, τὸ μὲν κάτω τοῦ ἐλαίου γίνεσθαι χεῖρον, ἀπὸ τῆς ἀμόργης ἀναθολούμενον· τὸ δὲ ἄνω, οὐ βέλτιον, ἀλλὰ δοκοῦν, ὅτι πορρωτάτω τοῦ βλάπτοντός B ἐστιν. Ἄλλος ᾐτιᾶτο τὴν πυκνότητα, δι' ἣν ἀμικτότατόν ἐστι, καὶ τῶν ἄλλων ὑγρῶν οὐδὲν εἰς αὑτὸ δέχεται, πλὴν βίᾳ καὶ ἀπὸ πληγῆς ἀνακοπτόμενον· ὅθεν οὐδὲ τῷ ἀέρι δίδωσιν ἀνάμιξιν, ἀλλ' ἀποστατεῖ, διὰ λεπτότητα τῶν μορίων καὶ συνέχειαν, ὥστε ἧττον ὑπ' αὐτοῦ τρέπεσθαι μὴ κρατοῦντος. Ἐδόκει δὲ πρὸς τοῦτον ὑπεναντιοῦσθαι τὸν λόγον Ἀριστοτέλης, τετηρηκὼς, ὥς φησιν,

A, 11. οὐ βέλτιον, ἀλλὰ δοκοῦν] In promtu eſt corrigere, οὐ βέλτιον εἶναι ἀλλὰ δοκεῖν.

ea tangat. Et, quod maximum habet momentum, aër non ita facile nocet pleno vaſe vino, ut aliquantum vacuato: nam in exhauſti locum aër confertim ſubiens, majorem infert mutationem: in plenis doliis vinum ipſum ſeſe ſuſtentat, non multum extrinſecus admittens, unde vitiari poſſit.

III. De oleo non vilis incidit diſputatio. Quidam imum olei dicebat eſſe deterrimum, quia id amurca conturbetur: neque ideo ſummum eſſe optimum, verum ideo videri, quia ab eo quod ei officit, longiſſime abſit. Alius denſitatem cauſſabatur, ob quam nulla cum re permiſcetur, neque ullum alium humorem in ſe admittit, niſi violentia et ictu diffindatur; unde fit, ut aërem quoque non recipiat, ſed eum tenuitate atque continentia ſuarum partium a ſe repellat, neque ab eo, utpote non prævalente, corrumpatur. Huic rationi Ariſtoteles videbatur repugnare, qui, ut ait, obſervaviſſet

εὐωδέστερόν τε γινόμενον καὶ βέλτιον ὅλως τὸ ἐν τοῖς ἀποκειμένοις ἀγγείοις ἔλαιον· εἶτα τῷ ἀέρι τὴν αἰτίαν τῆς βελ-
C τιώσεως ἀνατίθησιν· πλεῖον γάρ ἐστι καὶ κρατεῖ μᾶλλον εἰς ἀποδεὲς κατερχόμενον τὸ ἀγγεῖον.

δ'. Μήποτε οὖν, ἔφην ἐγὼ, καὶ τὸ ἔλαιον ὁ ἀὴρ ὠφελεῖ, καὶ βλάπτει τὸν οἶνον ἀπὸ τῆς αὐτῆς δυνάμεως· οἴνῳ μὲν γὰρ ὠφέλιμον, ἐλαίῳ δὲ ἀσύμφορον παλαίωσις, ἣν ἑκατέρου παραπίπτων ὁ ἀὴρ ἀφαιρεῖ· τὸ γὰρ ψυχόμενον, νεαρὸν διαμένει, τὸ δὲ οὐκ ἔχον διαπνοὴν, ὑπὸ συνεχείας ταχὺ παλαιοῦται καὶ ἀπογηράσκει, λελέχθαι πιθανῶς· ὅτι τοὺς ἐπιπολῆς πλησιάζων ὁ ἀὴρ νεαροποιεῖ. Διὸ τοῦ μὲν οἴνου τὸ ἄνω φαυλότατον, τοῦ δὲ ἐλαίου βέλτιστον· ἡ γὰρ παλαίωσις τῷ μὲν τὴν ἀρίστην, τῷ δὲ τὴν χειρίστην ἐμποιεῖ διάθεσιν.

B. 9. ἀποκειμένοις—κατερχόμενον] Legendum ἀποκενουμένοις—πλεῖον—κατερχόμενος.
C. 5. παλαίωσις, ἣν ἑκατέρου] Ita Amiot. T. Mez. Vulgo, Παλαίωσις ἦν· ἑκατέρου—.
C. 8. ἀπογηράσκει—ἐπιπολῆς] Forte, ἀπογηράσκει. Καὶ λέλεκται πιθανῶς, ὅτι τοῖς ἐπιπολῆς—.

oleum quod in reconditis eſt vaſis, odoratius fieri et omnino melius: deinde aëri cauſſam, quod reddatur melius, adſcribit: eſt enim largior magiſque prævalet ſi ſubeat in vas non repletum.

IV. Quid vero, inquam ego, ſi aër eadem vi et prodeſt oleo, et obeſt vino? Etenim vetuſtas vino conducit, oleo nocet: quam aër utrique accidens aufert. Nam humorem refrigeratum digerit: oleum autem ob continuitatem exſpiratione carens, facile veteraſcit: idque dictum eſt probabiliter; quia in ſuperficie accidens aër, recentia facit. Itaque vini ſummum eſt viliſſimum, olei optimum; nam ætas oleum peſſime, vinum optime adficit.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Δ'. D

Διὰ τί τοῖς πάλαι Ῥωμαίοις ἔθος ἦν μὴ τράπεζαν αἰρομένην περιορᾶν κενήν, μήτε λύχνον σβεννύμενον.

QUÆSTIO IV.

Cur veteribus Romanis mos fuerit, nunquam omnino inanem menſam tollendo facere, neque lucernam unquam extingui ſinere.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΦΛΩΡΟΣ. ΕΥΣΤΡΟΦΟΣ. ΚΑΙΣΕΡΝΙΟΣ. ΛΕΥΚΙΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

FLORUS. EUSTROPHUS. CÆSERNIUS. LUCIUS.

α'. ΦΙΛΑΡΧΟΣ ὁ Φλῶρος οὐκ εἴα κενὴν ἀπαίρειν τὴν τράπεζαν, ἀλλ' ἀεί τι τῶν ἐδωδίμων ἐπ' αὐτῇ ὑπέλειπε. Καὶ οὐ τοῦτο μόνον, ἔφη, οἶδα τὸν πατέρα καὶ τὸν πάππον μου μάλα παραφυλάττοντας, ἀλλὰ μηδὲ λύχνον ἐῶντας ἀποσβεννύναι μετὰ τὸ δεῖπνον, ὅπως μὴ μάτην τοὔλαιον ἀναλίσκωσι. Παρὼν οὖν Εὔστροφος Ἀθηναῖος, Εἶτα, ἔφη, τί πλέον αὐτοῖς, ἂν μὴ τὸ Πολυ-

D. 12. Φίλαρχος] Legendum Φιλάρχαιος ὢν ex Amiot. et Mez. Itaque verti.

I. FLORUS antiqui moris amans nunquam ita ſinebat plane menſam tolli, ut non aliquid cibi in ea relinqueretur: aiebatque ſibi probe compertum, non hoc modo patrem avumque ipſius ſtudioſe curaſſe, ſed ne lucernam quidem paſſos a cœna exſtingui, ne oleum fruſtra inſumeretur. Aderat una Euſtrophus Athenienſis. Is, Quid proderat hoc, aiebat, iis, niſi aſtum Polycharmi noſtri didicerunt? qui

χάρμου τοῦ ἡμετέρου σοφὸν ἐκμάθωσιν, ὅς πολὺν, ἔφη,
E σκεπτόμενος χρόνον ὅπως οὐ κλέψωσι τοὔλαιον οἱ παῖδες,
ἐξευρεῖν μόλις· εὐθὺς γὰρ ἀποπληροῦν τοὺς λύχνους ἀπο-
σβεσθέντας, εἶτα ἐπισκοπεῖν τῇ ὑστεραίᾳ πάλιν εἰ πλήρεις
διαμένουσι. Γελάσας δὲ ὁ Φλῶρος, Οὐκοῦν, εἶπεν, ἐπεὶ
τοῦτο τὸ πρόβλημα λέλυται, σκεψώμεθα τὸν λόγον ᾧ
τοὺς παλαιοὺς εἰκός ἐστι καὶ περὶ τοὺς λύχνους καὶ περὶ τὰς
τραπέζας οὕτως εὐλαβεῖς γεγονέναι.

β΄. Πρότερον οὖν ἐζητεῖτο περὶ τῶν λύχνων· καὶ ὁ
F μὲν γαμβρὸς αὐτοῦ Καισέρνιος ᾤετο, τῇ πρὸς τὸ ἄσβεστον
καὶ ἱερὸν πῦρ συγγενείᾳ παντὸς φθορὰν πυρὸς ἀφοσιώσασ-
θαι τοὺς πρεσβυτέρους· δύο γὰρ εἶναι φθοράς, ὥσπερ ἀν-
θρώπου, τὴν μὲν βίαιον σβεννυμένου, τὴν δὲ ὥσπερ κατὰ φύ-
σιν ἀπομαραινομένου· τῷ μὲν οὖν ἱερῷ πρὸς ἀμφοτέρας
ἀρήγειν, αἰεὶ τρέφοντας καὶ φυλάττοντας· τὸ δὲ ἄλλο δι'
αὐτοῦ περιορᾶν μαραινόμενον αὐτοὺς, μηδὲ βιάζεσθαι, μη-
δὲ φθονεῖν, ὥσπερ θρέμματος ἀφαιρουμένους τὸ ζῆν, ἵνα
μὴ μάτην τρέφοιτο.

ſe multo tempore meditatum dicit, vix tandem inveniſſe quomodo caveret ne oleum pueri ſuffurarentur: ſtatim enim ſe exſtinctas lucernas oleo implere, et poſtridie viſere an etiamnum plenæ ſint. Tum Florus ridens, Quando, inquit, hæc quæſtio ſoluta eſt: agedum cauſſam diſpiciamus, qua inductos priſcos probabile ſit, iſtam lucernis menſiſque adhibuiſſe cautionem.

II. De lucernis prius quæſitum fuit. Ac ſententia Cæſernii, quem is generum habebat, hæc fuit: Antiquos ob cognationem cum ſacro et perenni igne omnis ignis interitum abominatos fuiſſe: eum autem, ut hominem quoque, interire, vel vi exſtinctum, vel naturæ ſuæ ductu elangueſcentem: ac ſacro quidem igni adverſus utrunque opem ferri ſemper alendo et cuſtodiendo: alterum paſſos fuiſſe ultro exſtingui, ſi ipſi vim non feciſſent, neque tamen ei vitam invidiſſe tanquam pecudi quæ fruſtra aleretur.

γ'. Λεύκιος δὲ ὁ τοῦ Φλώρου υἱός, Τἆλλα μὲν, ἔφη, καλῶς λέγεσθαι, τὸ δὲ ἱερὸν πῦρ οὐχ ἄμεινον αἱρουμένους ἑτέρου πυρὸς, οὐδὲ σεμνότερον οὕτω σέβεσθαι καὶ περιέπειν· ἀλλὰ ὥσπερ Αἰγυπτίων ἐνίους μὲν τὸ κυνῶν γένος ἅπαν 703
σέβεσθαι καὶ τιμᾷν, ἐνίους δὲ τῶν λύκων ἢ κροκοδείλων, ἕνα μέντοι τρέφειν, τοὺς μὲν κύνα, τοὺς δὲ κροκόδειλον, τοὺς δὲ λύκον· οὐ γὰρ οἷόν τε ἦν ἅπαντας· οὕτως ἐνταῦθα τὴν περὶ ἐκεῖνο θεραπείαν καὶ φυλακὴν τὸ πῦρ, τῆς πρὸς ἅπαν εὐλαβείας εἶναι σύμβολον. Οὐδὲν γὰρ ἄλλο μᾶλλον ἐμψύχῳ προσέοικεν ἢ πῦρ, κινούμενόν τε καὶ τρεφόμενον δι' αὑτοῦ, καὶ τῇ λαμπρότητι δηλοῦν ὥσπερ ἡ ψυχὴ καὶ σαφηνίζον ἅπαντα· μάλιστα δὲ ταῖς σβέσεσιν αὐτοῦ καὶ φθοραῖς ἐμφαίνεται δύναμις οὐκ ἀμοιροῦσα ζωτι- B
κῆς ἀρχῆς· βοᾷ γὰρ καὶ φθέγγεται καὶ ἀμύνεται, καθάπερ ἔμψυχον ἀποθνῆσκον βίᾳ καὶ φονευόμενον. Μή τι σὺ λέγεις, ἔφη, πρὸς ἐμὲ βλέψας, βέλτιον;

F. 11. αἱρουμένους] Corrigo, ἡγουμένους: quod jam vertendo ſignificavit Xyl.
A. 2. τῶν λύκων] Rectius legatur, τὸ λύκων.
B. 3. Μή τι σὺ] Aſſentior Reiſkio corrigenti, Εἰ μή τι σύ.

III. Sub hæc Lucius Flori F. dixit, Reliqua ſibi probari: cæterum ſacrum ignem non ideo fuiſſe cultum, quod eum alio igne putarent meliorem digniorenve eſſe: ſed quemadmodum Ægyptiorum alii totum genus canum venerantur atque honorant, alii luporum, alii crocodilorum, unicum tamen vel canem, vel lupum, vel crocodilum alunt, quia univerſos non poſſunt: ſic priſcorum cultum et cuſtodiam ſacri iſtius ignis, teſſeram fuiſſe obſervantiæ adverſus omnes ignes. Nihil enim animato ſimilius eſſe quam eſt ignis; qui per ſe movetur et nutritur, ſuoque ſplendore animæ in morem res manifeſtat omnes: et maxime vim non expertem vitalis principii oſtendit dum exſtinguitur ac perit, inter pereundum vocem edens, ac reluctans interitui, animalis inſtar quod vi necatur. Niſi tu, aiebat in me reſpiciens, melius habes aliquid.

δ΄. Οὐδὲν, εἶπον ἐγὼ, τῶν εἰρημένων αἰτιῶμαι· προσθείην δ' ἂν ὅτι καὶ φιλανθρωπίας διδασκαλία τὸ ἔθος ἐστίν· οὔτε γὰρ τροφὴν ἀφανίζειν ὅσιον αὐτοὺς ἄδην ἔχοντας, οὔτε νάματος ἐμφορηθέντας πηγὴν ἀποτυφλοῦν καὶ ἀποκρύπτειν, οὔτε πλοῦ σημεῖα καὶ ὀδοῦ διαφθείρειν χρησαμένους, ἀλλ' ἐᾶν καὶ ἀπολείπειν τὰ χρήσιμα τοῖς δεησομένοις μεθ' ἡμᾶς· ὅθεν οὐδὲ φῶς λύχνου, μὴ δε-
C ομένους, ἀπολλύναι διὰ μικρολογίαν καλὸν, ἀλλὰ τηρεῖν καὶ ἀπολείπειν, εἴ τις ἔλθοι δεόμενος παρόντος ἔτι καὶ λάμποντος· καὶ γὰρ ὄψιν, εἰ δυνατὸν ἦν, καὶ ἀκοὴν χρῆσαι καλῶς εἶχεν ἑτέρῳ, καὶ, νὴ Δία, τὴν φρόνησιν καὶ τὴν ἀνδρείαν, μέλλοντας αὐτοὺς καθεύδειν καὶ ἡσυχάζειν. Ὅρα δὲ εἰ καὶ μελέτης ἕνεκα τῷ εὐχαρίςῳ τὰς τοιαύτας ἐφιέντες ὑπερβολὰς, οὐκ ἀτόπως οἱ παλαιοὶ καὶ δρῦς ἐσέβοντο καρποφόρους, καὶ συκῆν τινα

C. 6. τῷ εὐχαρίςῳ] Malim, τοῦ εὐχαρίςου.

IV. Ego vero, inquam tum, nihil eorum quæ dicta ſunt reprehendo. Adderem autem, hunc morem condocefactioni ad humanitatem inſerviviſſe. Nam neque fas nobis eſt nutrimentum perdere ubi affatim nos ſaturati ſumus, neque fontem obturare aut occultare quando aquæ ſatis bibimus, neque ſigna navigationis itinerisve abolere poſtquam uſi ſumus iis. Sed relinquenda iſta ſunt, ut aliis etiam poſt nos uſui eſſe poſſint. Proinde indecorum etiam eſt ob avaritiam lumen lucernæ, quando ejus uſum porro nos non deſideramus, exſtinguere: ſed conſervandum relinquendumque eſt, ſi quis forte veniat cui eo etiamnum ardente et ſplendente ſit opus. Quippe, ſi fieri quiret, etiam viſum atque auditum, immo prudentiam quoque et fortitudinem aliis utendam dare debebamus ipſi dormituri aut quieturi. Hoc vero conſidera, an non animi ad gratam beneficiorum perceptorum memoriam conformandi cauſſa antiqui neutiquam abſurde nimii in hoc fuerint genere: cum et quer-

προσηγόρευσαν ἱερὰν Ἀθηναῖοι, καὶ μορίαν ἐκκόπτειν ἀπαγορεύουσι· ταῦτα γὰρ οὐ ποιεῖ πρὸς δεισιδαιμονίαν ἐπιφόρους, ὡς ἔνιοι φασὶν, ἀλλὰ προσεθίζει τὸ εὐχάριστον D ἡμῶν καὶ κοινωνικὸν ἐν τοῖς ἀναισθήτοις καὶ ἀψύχοις πρὸς ἀλλήλους. Ὅθεν ὀρθῶς μὲν Ἡσίοδος,

Οὐδ' ἀπὸ χυτροπόδων ἀνεπιῤῥέκτων————

ἐᾷ παρατίθεσθαι σῖτον ἢ ὄψον, ἀλλ' ἀπαρχὰς τῷ πυρὶ καὶ γέρα τῆς διακονίας ἀποδιδόντας· εὖ τε Ῥωμαῖοι χρησάμενοι τοῖς λύχνοις, ἣν ἔδοσαν οὐκ ἀφῃροῦντο τροφὴν, ἀλλὰ χρῆσθαι ζῶντας καὶ λάμποντας.

ε΄. Ἐμοῦ δὲ ταῦτα εἰπόντος, ὁ Εὔστροφος, Ἆρ' οὖν, ἔφη, τοῦτο καὶ τῷ περὶ τραπέζης λόγῳ πάροδον οἰκείαν δίδωσιν, οἰομένων δεῖν ἀεί τι καταλιπεῖν οἰκέταις ἀπὸ δείπνου, καὶ παισὶν οἰκετῶν· χαίρουσι γὰρ οὐχ οὕτως E λαμβάνοντες ὡς μεταλαμβάνοντες. Διὸ καὶ τοὺς Περσῶν βασιλεῖς φασιν οὐ μόνον φίλοις καὶ ἡγεμόσι καὶ σω-

D. 8. ἀλλὰ χρῆσθαι] Mez. Reiſk. ἀλλ' εἴων: magis ad ſenſum neceſſario quam ad veſtigia vulgatæ probabiliter. Subeſt quid vel vitii vel novitatis.
D. 11. οἰομένων] Forte οἰομένῳ cum Reiſkio.

cus venerarentur frugiferas, et ficum quandam Athenienſes ſacram appellarent, et morum exſcindi prohiberent. Non enim hæc ad ſuperſtitionem faciunt propenſos, quod nonnulli dicunt: ſed in rebus ſenſu animaque carentibus ad ſtudium referendæ mutuo gratiæ præſtandæque operæ nos adſuefaciunt. Itaque recte Heſiodus vetat cibum apponere ex *ollis*, *nondum libato*, ſed igni vult ſuas primitias ſuumque ob miniſterium offerri honorem: et recte Romani quod alimentum lucernis dediſſent, iis uſi reliquerunt, paſſique ſunt vivere et fulgere.

V. Hæc ego cum dixiſſem, Euſtrophus, Iſta, inquit, etiam ad rationem de menſa quæſiti aditum præbent. Nimirum ſemper aliquid cenſuerunt a cœna relinquendum ſervis et vernulis: gaudent enim communicatione hac magis, quam alioquin accipiendo. Idcirco Perſarum reges, ut fertur, non amicis modo et

ματοφύλαξιν ἀποπέμπειν ἀεὶ μερίδας, ἀλλὰ καὶ τὸ τῶν δούλων καὶ τὸ τῶν κυνῶν ἀεὶ δεῖπνον ἐπὶ τῆς ἐκείνων προτίθεσθαι τραπέζης, ὡς ἀνυστὸν ἦν πάντας οἷς ἐχρῶντο ποιουμένων ὁμοτραπέζους καὶ ὁμοεστίους. Ἡμεροῦνται γὰρ τῇ τῆς τροφῆς μεταδόσει καὶ τὰ σκυθρωπότατα τῶν θηρίων.

ς′. Ἐγὼ δὲ γελάσας, Ἐκεῖνον δὲ, εἶπον, ὦ ἑταῖρε,
F τὸν ἐκ τῆς παροιμίας ἀποκείμενον ἰχθὺν διὰ τί οὐχ ἕλκομεν εἰς μέσον, μετὰ τῆς Πυθαγορικῆς χοίνικος, ἐφ' ἧς ἀπηγόρευε καθῆσθαι, διδάσκοντος ἡμᾶς ἀεί τι τοῦ παρόντος εἰς τὸ μέλλον ὑπολιπεῖν, καὶ τῆς αὔριον ἐν τῇ σήμερον μνημονεύειν. Ἡμῖν μὲν οὖν τοῖς Βοιωτοῖς τὸ, Λεῖπέ τι καὶ Μήδοις, διὰ στόματός ἐστιν, ἐξ οὗ Μῆδοι τήν τε Φωκίδα καὶ τὰ ἔσχατα τῆς Βοιωτίας ἄγοντες καὶ φέροντες ἐπέτρεχον· ἀεὶ δὲ καὶ πανταχοῦ δεῖ πρόχειρον εἶναι τὸ, Λεῖπέ τι καὶ ξένοις ἐπελθοῦσιν. Ὡς ἔγωγε καὶ τὴν Ἀχιλλέως κενὴν ἀεὶ καὶ λιμώδη καταλαμβανομένην

F. 3. διδάσκοντος] Baſ. Xyl. Mez. διδάσκων· quod forte verum.

proceribus ac ſtipatoribus ſolebant de cœna portiones mittere: ſed ſemper ſervorum quoque et canum cœna in ipſorum menſa proponebatur; cum, quantum omnino fieri poterat, omnes quorum utebantur opera, ſuæ menſæ facerent participes. Nam cibi communicatione etiam feriſſima cicurantur animalia.

VI. Hic ego ridens, Piſcem vero repoſitum, aiebam, non trahimus in medium, qui proverbio eſt nobilitatus? et Pythagoræ chœnicem, cui prohibuit inſideri, docens nos ſemper aliquid de præſenti in futurum relinquere, et craſtinæ diei hodie meminiſſe? Nobis quidem Bœotis in ore eſt ſemper, *Relinque aliquid etiam Medis*: ab eo tempore quo Medi Phocidem et extrema Bœotiæ incurſando populandoque vexaverunt. Perpetuo autem et ubique id in promtu debet eſſe, Relinque aliquid etiam ſuperventuris hoſpitibus. Quamobrem ego etiam Achillis inanem ſemper et famelicam improbo menſam: nam et

αἰτιῶμαι τὴν τράπεζαν· τῶν τε γὰρ περὶ τὸν Αἴαντα καὶ 704 τὸν Ὀδυσσέα πρέσβεων ἀφικομένων, οὐδὲν ἔχων ἕτοιμον, ἀναγκάζεται μαγειρεύειν ἐξ ὑπαρχῆς καὶ ὀψοποιεῖν· τόν τε Πρίαμον φιλοφρονεῖσθαι βουλόμενος, πάλιν ἀναΐξας ὄϊν ἄργυφον σφάττει καὶ διαιρεῖ, καὶ ὀπτᾷ, πολὺ μέρος περὶ ταῦτα ἀναλίσκων τῆς νυκτός. Ὁ δὲ Εὔμαιος, ἅτε δὴ θρέμμα γεγονὼς σοφοῦ σοφόν, οὐ πράγματα εἶχε τοῦ Τηλεμάχου ἐπιφανέντος, ἀλλ' εὐθὺς ἑστιᾷ καθίσαντα, πίνακας κρεῶν παραθεὶς

Ὀπταλέων, ἅ ῥα τῇ προτέρῃ κατέλειπον ἔδοντες.

Εἰ δὲ τοῦτο δόξει μικρόν, ἐκεῖνό γε οὐ μικρόν, τὸ συ- B στέλλειν καὶ ἀνέχειν τὴν ὄρεξιν, ἔτι παρούσης τῆς ἀπολαύσεως· ἧττον γὰρ ἐπιθυμοῦσι τῶν ἀπόντων, οἱ ἐθισθέντες ἀπέχεσθαι τῶν παρόντων.

ζʹ. Ὑπολαβὼν δὲ ὁ Λεύκιος ἔφη, Τῆς μάμμης ἀκηκοὼς μνημονεύειν ὡς ἱερὸν μὲν ἡ τράπεζα, δεῖ δὲ τῶν

A. 5. διαιρεῖ] Recte Mez. δέρει.

Ajace ac Ulyſſe legatis ad ipſum venientibus, nihil parati habens de integro, cogitur coquere et obſonio menſam inſtruere: et rurſus Priamum volens comiter tractare,

Proripuit ſeſe, et candentem protinus agnum
Mactavit :——

quo dividendo aſſandoque majorem noctis partem conſumſit. Sed Eumæo, ſapientis videlicet viri ſapienti alumno, nihil negotii exhibuit Telemachi adventus: ſtatim enim ei ad menſam collocato cœnam præbuit, lances apponens plenas

Aſſatæ carnis, cœnæ de nocte priori
Relliquias.—

Quod ſi hoc vile videbitur, illud certe exiguum non eſt, appetitum poſſe inhibere dum adhuc fruendi adeſt copia: minus enim abſentia concupiſcunt, qui adſueverunt abſtinere præſentibus.

VII. Sub hæc Lucius, Audiviſſe me ex avia memini, menſam eſſe ſacram: porro autem ſacrarum rerum nullam

ἱερῶν μηδὲν εἶναι κενόν. Ἐμοὶ δὲ, εἶπεν, ἐδόκει, καὶ μίμημα τῆς γῆς ἡ τράπεζα εἶναι· πρὸς γὰρ τῷ τρέφειν ἡμᾶς, καὶ στρογγύλη καὶ μόνιμός ἐστι, καὶ καλῶς ὑπό τινων ἑστία καλεῖται· καθάπερ γὰρ τὴν γῆν ἀεί τι χρήσιμον ἔχειν καὶ φέρειν ἡμῖν ἀξιοῦμεν, οὕτως οὐδὲ τὴν τράπεζαν οἰόμεθα δεῖν κενὴν ὁρᾶν καὶ ἀνερμάτιστον ἀπολειπομένην.

debere eſſe inanem. Mihi vero, inquit, menſa etiam terræ videtur eſſe ſimulacrum: nam præterquam quod nos alit, rotunda etiam eſt, et ſtabilis, et recte Veſta a quibuſdam appellatur. Sicut ergo terram volumus ſemper aliquid nobis utile producere et efferre: ita cenſemus menſam quoque nunquam debere vacuam, et omni deſtitutam apparatu relinqui.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Ε΄. C

Ὅτι δεῖ μάλιστα τὰς διὰ τὰς κακομουσίας ἡδονὰς φυλάττεσθαι, καὶ πῶς φυλακτέον.

QUÆSTIO V.

Maxime cavendum eſſe a voluptatibus quas depravata præbet muſica: et quomodo ſit cavendum.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΣ. ΛΑΜΠΡΙΑΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

CALLISTRATUS. LAMPRIAS.

α΄. ἘΝ Πυθίοις Καλλίστρατος τῶν Ἀμφικτυόνων ἐπιμελητὴς αὐλῳδὸν τινα πολίτην καὶ φίλον ὑστερήσαντα τῆς ἀπογραφῆς τοῦ μὲν ἀγῶνος εἶρξε κατὰ τὸν νόμον· ἑστιῶν δὲ ἡμᾶς παρήγαγεν εἰς τὸ συμπόσιον ἐσθῆτι καὶ στεφάνοις, ὥσπερ ἐν ἀγῶνι, μετὰ τοῦ χοροῦ κεκοσμημένον ἐκ- D
πρεπῶς. Καὶ νὴ Δία, κομψὸν ἦν ἀκρόαμα τὸ πρῶτον· ἔπειτα διασείσας καὶ διακωδωνίσας τὸ συμπόσιον, ὡς

C. 11. Ἀμφικτυόνων] Addendum ὢν.

I. PYTHIIS Calliſtratus Amphictyonum procurator, tibicinem quendam civem amicumque cum is ad nomen dandum præſto in tempore non veniſſet, certamine ſecundum leges arcuit: nobis autem convivium præbens, eum adduxit, veſte et ſertis tanquam in certamine una cum choro eleganter ornatum. Et erat, mehercle, initio ſcitus ejus cantus. Sed deinde cum facto de conviviis periculo

ᾐσθάνετο τοὺς πολλοὺς ἐγκεκλικότας καὶ παρέχοντας ὑφ' ἡδονῆς ὅ, τι βούλοιτο χρῆσθαι, καὶ καταυλεῖν καὶ ἀκολασταίνειν, ἀποκαλυψάμενος παντάπασιν, ἐπεδείξατο τὴν μουσικὴν παντὸς οἴνου μᾶλλον μεθύσκουσαν τοὺς ὅπως ἔτυχε καὶ ἀνέδην αὐτῆς ἐμφορουμένους· οὐδὲ γὰρ κατακειμένοις ἔτι βοᾶν ἐξήρκει καὶ κροτεῖν, ἀλλὰ τελευτῶντες ἀνεπήδων οἱ πολλοὶ, καὶ συνεκινοῦντο κινήσεις ἀνελευ-
E θέρους, πρεπούσας δὲ τοῖς κρέμασιν ἐκείνοις καὶ τοῖς μέλεσιν. Ἐπεὶ δὲ ἐπαύσαντο, καὶ κατάστασιν αὖθις ὥσπερ ἐκ μανίας ὁ πότος ἐλάμβανεν ἐβούλετο μὲν ὁ Λαμπρίας εἰπεῖν τι καὶ παῤῥησιάσασθαι πρὸς τοὺς νέους· ὀῤῥωδοῦντι δ' ὅμως μὴ λίαν ἀηδὴς γένηται καὶ λυπηρὸς, αὐτὸς ὁ Καλλίστρατος ὥσπερ ἐνδόσιμον παρέσχε, τοιαῦτά τινα διαλεχθείς.

β'. Ἀκρασίας μὲν, ἔφη, καὶ αὐτὸς ἀπολύω τὸν φιλήκοον καὶ φιλοθεάμον· οὐ μὴν Ἀριστοξένῳ γε συμφέρομαι παντάπασι, Ταύταις μόναις φάσκοντι, ταῖς ἡδο-
F ναῖς τὸ ΚΑΛΩΣ ἐπιλέγεσθαι. Καὶ γὰρ ὄψα καλὰ καὶ

ſenſiſſet pleroſque eo inclinare, ut voluptatis gratia eum quidvis ſinerent facere, laſcivoſque cantus tibiæ admitterent: jam ſeſe aperiens, oſtendit muſicam quovis magis vino dementare eos, qui promiſcue et effuſius ea ſeſe oblectant. Nam accumbentibus non jam ſufficiebat clamare et plaudere: ſed plerique tandem etiam proſiluerunt, et una motus illiberales ediderunt, iſtis numeris et carminibus convenientes. Poſtquam finem fecere, et convivium quaſi e furore quodam ad ſe rediit, voluit quidem Lamprias dicere aliquid, et adoleſcentes libere objurgare: tamen verenti ne nimis moroſus moleſtuſque videretur, anſam quaſi præbuit hac ſua oratione Calliſtratus.

II. Intemperantiæ, aiebat, crimine ego ſolvo ſtudioſos audiendi et ſpectandi: non tamen prorſus adſentior Ariſtoxeno, qui hiſce ſolis voluptatibus ait accini, Pulchre. Nam et obſonia et unguenta

μύρα καλοῦσι, καὶ ΚΑΛΩΣ ΓΕΓΟΝΕΝΑΙ λέγουσι, δειπνήσαντες ἡδέως καὶ πολυτελῶς. Δοκεῖ δέ μοι μηδὲ Ἀριστοτέλης αἰτίᾳ δικαίᾳ, τὰς περὶ θέαν καὶ ἀκρόασιν εὐπαθείας ἀπολύειν ἀκρασίας, ὡς μόνας ἀνθρωπικὰς οὔσας· ταῖς δὲ ἄλλαις καὶ τὰ θηρία φύσιν ἔχοντα χρῆσθαι καὶ κοινωνεῖν. Ὁρῶμεν γὰρ ὅτι καὶ μουσικῇ πολλὰ κηλεῖται τῶν ἀλόγων, ὥσπερ ἔλαφοι σύριγξιν· ἵπποις δὲ μιγνυμέναις ἐπαυλεῖται νόμος ὃν ἱππόθορον ὀνομάζουσιν· ὁ δὲ Πίνδαρός φησι, Κεκινῆσθαι πρὸς ᾠδὴν ἁλίου δελφῖνος ὑπόκρισιν,

Τὸν μὲν ἀκύμονος ἐν πόντου πελάγει αὐλῶν ἐκίνησ' ἐρατὸν μέλος. 705

Ὀρχούμενοι δὲ τοὺς ὤπας αἱροῦσι χαίροντας τῇ ὄψει, καὶ μιμητικῶς ἅμα δεῦρο κἀκεῖσε τοὺς ὤμους συνδιαφέροντας. Οὐδὲν οὖν ὁρῶ τὰς τοιαύτας ἡδονὰς ἴδιον ἐχούσας, ὅτι μόναι τῆς ψυχῆς εἰσιν, αἱ δὲ ἄλλαι τοῦ σώματος, καὶ περὶ τὸ σῶμα καταλήγουσι· μέλος δὲ καὶ ῥυθμὸς καὶ

F. 6. φύσιν—Ὁρῶμεν—] Utrumque ſumſi a Mez. correxit item Reiſk.
A. 2. ὤπας—συνδιαφέροντας] Legendum σκῶπας. Tum ſequentia correxi, pro vulgatis αἵρουσι χαίροντες—συνδιαφέροντες: cum Amiot. Mez. Reiſk.

pulchra vocantur, et pulchre ſe vixiſſe aiunt qui ſuaviter ac ſumtuoſe cœnaverunt. Videtur autem Ariſtoteles etiam non juſtam adferre cauſſam, cur ſolæ delectationes ſpectaculorum et auditionum intemperantiæ culpa vacent: quia ſcilicet hominis eæ ſint propriæ, reliquæ etiam a brutis percipiantur. Video enim multa horum quoque muſica demulceri: ut ſervos fiſtulis: et equabus cum ineuntur, hippothorum accinunt modum. Et Pindarus, *Cantilena ſe*, ait, *motum fuiſſe in morem marini delphinis*,

In pelago quem dulce melos quieto
Excivit :—

Saltando autem Scopæ capiuntur, adſpectu gaudentes, et ſaltantium imitatione hac illac humeros jactantes. Non ergo video quid proprii hæ voluptates habeant, quia ſolæ ſint animi, reliquæ corporis, et in corpore deſinentes: cantus autem, rhythmus, ſaltatio,

ὄρχησις καὶ ᾠδὴ παραμειψάμεναι τὴν αἴσθησιν, ἐν τῷ χαίροντι τῆς ψυχῆς ἀπερείδονται τὸ ἐπιτερπὲς καὶ γαργαλίζον. Ὅθεν οὐδεμία τῶν τοιούτων ἡδονῶν ἀπόκρυφός ἐστιν, οὐδὲ σκότους δεομένη, καὶ τῶν τοίχων περιθεόντων, ὡς
B αἱ γυναῖκες λέγουσιν· ἀλλὰ καὶ στάδια ταύταις καὶ θέατρα ποιεῖται· καὶ τὸ μετὰ πολλῶν θεάσασθαί τι καὶ ἀκοῦσαι, ἐπιτερπέστερόν ἐστι καὶ σεμνότερον, οὐκ ἀκρασίας δήπου καὶ ἡδυπαθείας, ἀλλὰ ἐλευθέρου διατριβῆς καὶ ἀστείας μάρτυρας ἡμῶν ὅτι πλείστους λαμβανόντων.

γ'. Ταῦτα τοῦ Καλλιστράτου ἐπιόντος, ὁ Λαμπρίας ὁρῶν ἔτι μᾶλλον ἐκείνους τοὺς τῶν ἀκροαμάτων χορηγοὺς θρασυνομένους, Οὐ τοῦτ', ἔφη, τὸ αἴτιον, ὦ παῖ Λέοντος, ἀλλά μοι δοκοῦσιν οὐκ ὀρθῶς οἱ παλαιοὶ παῖδα Λήθης τὸν Διόνυσον· ἔδει γὰρ πατέρα προσαγορεύειν· ὑφ' οὗ καὶ
C σὺ νῦν ἀμνημονεῖν ἔοικας ὅτι τῶν περὶ τὰς ἡδονὰς ἁμαρ-

B. 6. ἐπιόντος] Rectius legatur εἰπόντος cum Mez. et Reiſk.
B. 9. παῖδα Λήθης—ἀμνημονεῖν] Nil excidiſſe, ſed elliptica compoſitio eſſe videtur. Tum e vulgato νῦν ἂν ἀμνημονεῖν delevi ἂν cum Palat. Mez.

cantilena, ſenſum prætervolantes in ea animi parte quæ gaudio adfici poteſt, ſuam delectationem infigunt atque pruritum. Itaque harum voluptatum nulla eſt occulta, neque tenebris et parietum, ut mulieres aiunt, ambitu opus habent: ſed ſtadia his et theatra ſunt parata, et cum multis ſpectare aliquid aut audire eſt jucundius atque honeſtius: nimirum nobis non intemperantiæ et luxuriæ, ſed liberalis elegantiſque oblectationis teſtes adſciſcentibus quamplurimos.

III. Hæc cum diſſeruiſſet Calliſtratus, Lamprias videns iſtos auditionum choragos etiam magis efferri animis, Non hæc, inquit, cauſſa eſt, fili Leonis. Sed mihi videntur priſci Bacchum non recte filium Oblivionis feciſſe, cum patrem debuerint. Hoc enim tu quoque, puto, inductus non reminiſceris quod eorum quæ circa voluptates committuntur peccata, alia intemperantiam,

τανομένων, τὰ μὲν ἀκρασία, τὰ δὲ ἄγνοια ποιεῖ καὶ παρόρασις. Ὅπου μὲν γὰρ ἡ βλάβη πρόδηλος ἐστι, ταῦτα ἀκρασίᾳ καταβιαζόμενοι τὸν λογισμὸν ἐξαμαρτάνουσιν· ὅσα δ' οὐκ εὐθὺς οὐδὲ παραχρῆμα τῆς ἀκολασίας τὸν μισθὸν ἐπιτίθησι, ταῦτα ὑπ' ἀγνοίας τοῦ βλάπτοντος αἱροῦνται καὶ πράττουσι. Διὸ τοὺς μὲν περὶ ἐδωδὰς καὶ ἀφροδίσια καὶ πότους ἀστοχοῦντας, οἷς νόσοι τε πολλαὶ καὶ χρημάτων ὄλεθροι συνακολουθοῦσι, καὶ τὸ κακῶς ἀκούειν, ἀκρατεῖς προσαγορεύομεν· ὡς Θεοδέκτην ἐκεῖνον εἰπόντα, Χαῖρε φίλον φῶς, ὀφθαλμιῶντα, τῆς ἐρωμένης ἐπι- D
φανείσης· ἢ τὸν Ἀβδηρίτην Ἀνάξαρχον,

———— ὅς ῥα καὶ εἰδὼς,
Ὡς φασιν, ἄθλιος ἔσκε· φύσις δέ μιν ἔμπαλιν ἦγεν
Ἡδονοπλὴξ, τὴν πλεῖστοι ὑποτρείουσι σοφιστῶν.

Ὅσαι δὲ τῶν ἡδονῶν τοὺς περὶ γαστέρα καὶ αἰδοῖα καὶ γεῦσιν καὶ ὄσφρησιν ἀντιτεταγμένους αὐταῖς, ὅπως οὐχ ἁλώσονται, καὶ προσέχοντας, ἐκπεριοδεύουσαι περὶ τὰ ὄμματα καὶ

D. 8. ἐκπεριοδεύουσαι—καλοῦμεν] Prius ita ſcribi juſſerant Anon. Steph. Xyl. loco vulgati ἐκπεριοδεῦσαι. Proxima ita legenda, λοχῶσαι, τούτους ἐκεί-

alia ignorationem et errorem habent cauſſam. Nam ubi damnum conſpicuum eſt quod dabitur, ibi intemperantia homines rationem vincente delinquunt: ubi non ſtatim aut palam merces incontinentiæ tribuitur, hic ignoratione rei damnoſæ peccant. Itaque eos, qui in cibo, potu, re venerea modum excedunt, unde morbi multi, pecuniæ perditio, et mala fama ſequuntur, incontinentes dicuntur: qualis Theodectes ille ex oculis laborans amica ſuperveniente dicens, *Vale carum lumen:* et Abderita Anaxarchus,

Is namque, ut perhibent, miſere prudenſque, ſcienſque
Vixit: quippe voluptates amplexa ſtupenſque
Natura, haud paucis ea formidata Sophiſtis,
Retrorſum ad vitium recto de tramite agebat.

Quos autem ventris, pudendorum, guſtus, olfactuſque voluptatibus repugnantes iis ne capiantur et ſibi caventes, aliæ circumveniunt, inſidioſeque

τὰ ὦτα λανθάνουσιν ἐνῳκισμέναι καὶ λοχῶσαι, τοὺς ἐκείνων οὐδὲν ἧττον ἐμπαθεῖς ὄντας, καὶ ἀκολάστους καὶ ἀκρατεῖς ὁμοίως οὐ καλοῦμεν· οὐ γὰρ εἰδότες, ἀλλὰ δι' ἀπειρίαν ὑ-
E ποφέρονται, καὶ νομίζουσι τῶν ἡδονῶν εἶναι κρείττονες, ἂν ἐν θεάτροις ἄσιτοι καὶ ἄποτοι διημερεύσωσιν· ὥσπερ εἰ τῶν κεραμίων μέγα φρονοίη τὸ τῆς γαστρὸς αἰρόμενον, ἢ τοῦ πυθμένος, ἐκ δὲ τῶν ὤτων ῥᾳδίως μεταφερόμενον. Ὅθεν Ἀρκεσίλαος, Οὐδέν, ἔφη, διαφέρειν τοῖς ὄπισθεν εἶναι κίναιδον, ἢ τοῖς ἔμπροσθεν. Δεῖ δὲ καὶ τὴν ἐν ὄμμασιν καὶ τὴν ἐν ὠσὶν γαργαλίζουσαν μαλακίαν καὶ ἡδυπάθειαν φοβεῖσθαι, καὶ μήτε πόλιν ἀνάλωτον νομίζειν, τὴν τὰς ἄλλας πύλας βαλανάγραις καὶ μοχλοῖς καὶ καταρράκταις ὀχυρὰς ἐχοῦσαν, ἂν διὰ μιᾶς οἱ πολέμιοι
F παρελθόντες ἔνδον εἰσίν· μήτε ἑαυτὸν ἀήττον ὑφ' ἡδονῆς,

νων οὐδὲν ἧττον ἐμπαθεῖς ὄντας, ἀκολάστους μὲν, ἀκρατεῖς δὲ ὁμοίως οὐ καλοῦμεν. Uberius hæc explicuit Plut. De Virt. Moral. p. 445. D. 446. B. C.

E. 1. ἐν θεάτροις] ἐν addidi ex Mez.

E. 3. αἰρόμενον] Legendum μὴ αἰρόμενον ut viderunt Xyl. et Mez. Vulgo etiam perperam αἰρόμενον.

E. 10. ἐχοῦσαν] Sic Baſ. Xyl. Mez. Vulgo, ἐχούσης.

per oculos aut aures ſubeunt: ii etſi non minus laborant quam illi, atque afficiuntur, non perinde tamen intemperantes incontinenteſque vocantur: non enim ſcientes, ſed ob imperitiam labuntur: et putant ſe voluptatum victores eſſe ſi in theatro totum diem ſine cibo et potu exigant: perinde ac ſi olla eo ſe jactet, quod ventre aut fundo apprehenſo non moveatur loco, cum auribus arrepta facile transferri poſſit. Itaque Arceſilaus aiebat, *Nihil intereſſe, poſteriorine corporis an priore parte quis cinædus eſſet.* Eſt autem timenda etiam mollities ea et voluptatis ſtudium, quo aures et oculi titillantur. Nam neque urbem cenſendum eſt capi non poſſe, ſi cum reliquas portas obicibus, vectibus, cataractis munitas habeat, una tamen ſit quæ hoſtes intromittat: neque invictus a voluptate eſt, quem ſi non per Ve-

εἰ μὴ κατὰ τὸ Ἀφροδίσιον, ἀλλὰ κατὰ τὸ Μουσεῖον ἑάλωκεν, ἢ τὸ θέατρον. Ὁμοίως γὰρ ἐκκέκλικε, καὶ παρέδωκε ταῖς ἡδοναῖς ἄγειν καὶ φέρειν τὴν ψυχήν· αἱ δὲ παντὸς ὀψοποιοῦ καὶ μυρεψοῦ δριμύτερα καὶ ποικιλώτερα φάρμακα τῶν μελῶν καὶ τῶν ῥυθμῶν καταχεόμεναι, τούτοις ἄγουσιν ἡμᾶς καὶ διαφθείρουσιν, αὐτῶν τρόπον τινὰ καταμαρτυροῦντας. Τῶν δὲ γὰρ οὔτε τι μεμπτὸν, οὔτε μεταλλάκτων, ὡς Πίνδαρος ἔφη, τῶν ἐπὶ ταῖς τραπέζαις, 706

Ὡς ἀγλαόχθων πόντου τε ῥιπαὶ φέρουσιν

ἄρτι παρακειμένων. Ἀλλ' οὔτε ὄψον οὐδὲν, οὔτε σιτίον, οὐθ' ὁ Βέλτιστος οὑτοσὶ πινόμενος οἶνος, ἐξήγαγεν ὑφ' ἡδονῆς φωνὴν, οἷον ἄρτι τὰ αὐλήματα καὶ τὰ κρούματα τὴν οἰκίαν, εἰ μὴ καὶ τὴν πόλιν ἅπασαν ἐμπέπληκε θορύβων καὶ κρότων καὶ ἀλαλαγμῶν. Διὸ δεῖ μάλιστα ταύτας εὐλαβεῖσθαι τὰς ἡδονάς· ἰσχυρόταται γάρ εἰσιν, ἅτε

F. 3. ἐκκέκλικε—ψυχήν· αἱ δὲ] ἐξέκλινε Anon. T. V. ἐγκέκλικε Mez. utrumvis vulgato melius. Proxima ita malim, ψυχὴν, αἱ δὴ—.

F. 8. οὔτε μεταλλάκτων] Abeſt in Palat. οὔτε μεταλλακτὸν Amiot. μεταμελητόν. Mox ὧν ἀγλαὸς χθὼν Mez.

A. 5. οἷον] Sic Palat. Vatic. Ald. Baſ. Xyl. Vulgo, οἵων.

neris, at per Muſarum fanum aut theatrum cepit voluptas: nihilo enim minus a via recta declinavit animamque voluptatibus agendam ferendamque prodidit: eæ vero vehementiora quam ullus coquus aut unguentarius medicamenta, magiſque varia cantilenarum et rhythmorum ingerentes, his nos capiunt, et corrumpunt, noſtro ipſorum damnatos quodammodo teſtimonio. Harum enim dapum quæ modo in menſis appoſitæ erant, *neque reprehendenda, neque mutanda erat ulla*, ut ait Pindarus, *quas et clara tellus et maris venti ferunt*. Sed neque obſonium ullum, neque cibus, neque optimum hoc potum vinum ita voluptate perculerint: ut modo cantus tibiæ et moduli domum, ſi non etiam urbem, impleverunt tumultibus, plauſibus, conclamationibus. Quare maxime ab hujuſmodi cavendum eſt voluptatibus: ſunt e-

δὴ μὴ καθάπερ αἱ περὶ γεῦσιν καὶ ἁφὴν καὶ ὄσφρησιν εἰς τὸ ἄλογον καὶ φυσικὸν ἀποτελευτῶσαι τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ
B τοῦ κρίνοντος ἀπτόμεναι καὶ τοῦ φρονοῦντος. Ἔπειτα ταῖς μὲν ἄλλαις ἡδυπαθείαις κἂν ὁ λογισμὸς ἐλλίπῃ διαμαχόμενος, ἀλλὰ τῶν παθῶν ἔνια πολλάκις ἐμποδών ἐστι· καὶ γὰρ ἐν ἰχθύων ἀγορᾷ μικρολογία καθαιρεῖ δάκτυλον ὀψοφάγου, καὶ πολυτελοῦς ἑταίρας ἀπέστρεψε φιλαργυρία φιλογυνίαν· ὥσπερ ἀμέλει παρὰ τῷ Μενάνδρῳ, ἡ τῶν συμποτῶν ἕκαστος ἐπιβουλευόμενος ὑπὸ τοῦ πορνοβοσκοῦ σοβαράν τινα παιδίσκην ἐπάγοντος αὐτοῖς,

Κύψας καθ' ἑαυτὸν τῶν τραγημάτων ἔφλα·

χαλεπὸν γὰρ ὁ δανεισμὸς τῆς ἀκρασίας κόλασμα, καὶ
C τὸ λῦσαι βαλάντιον, οὐ πάνυ ῥᾴδιον. Ταύταις δὲ ταῖς ἐλευθερίαις λεγομέναις περὶ ὦτα καὶ ὄμματα φιλομούσοις καὶ φιλαύλοις μουσομανίαις πάρεστι καὶ ἀμισθὶ τῶν ἡδονῶν πάρεστι πολλαχόθεν ἀρύτεσθαι καὶ ἀπολαύειν, ἐν ἀγῶ-

B. 6. φιλογυνίαν] Ex Palat. Vulgo, φιλονεικίαν.
C. 2. περὶ ὦτα—πάρεστι] περὶ additum ex Mez. conjecit et Reiſk. Tum πάρεστι idem Mez. et Reiſk. Omnes alii ὦτα—ἀμισθί· τῶν ἡδονῶν γάρ ἐστι—.

nim validiſſimæ: ut quæ non, ut guſtus, tactus, olfactus, in partem animi brutam deſinant, ſed ipſam intelligendi ratiocinandique facultatem attingant. Ad hæc a reliquis voluptatibus, etiam ubi ratio non repugnat ſatis valide, tamen aliæ ſæpenumero affectiones nos abſtrahunt. Nam et in foro piſcario ſordes annulum obſoniorum cupido auferunt, et a ſumtuoſo ſcorto parſimonia abſterret, aut rivalitas: ſicut apud Menandrum ſcilicet apud lenonem compotorum unuſquiſque, eo per inſidias protervam producente puellam, quivis,

Edebat, in ſeſe intuens, bellaria.

eſt enim gravis pœna intemperantiæ pecuniam fœnore accipere: et non uſque adeo facile eſt crumenam ſolvere. At hæ voluptates, quæ liberales dicuntur, quaſque inſano tibiarum et muſices amore capti ſectantur, et aures oculoſque iis habent deditos, undique percipi poſſunt, in certamini-

σιν, ἐν θεάτροις, ἐν συμποσίοις, ἑτέρων χορηγούντων. Ὅθεν ἕτοιμον τὸ διαφθαρῆναι τοῖς μὴ βοηθοῦντα καὶ παιδαγωγοῦντα τὸν λογισμὸν ἔχουσι.

δ΄. Γενομένης οὖν σιωπῆς, Τί οὖν, ἔφη, ποιοῦντα τὸν λογισμὸν, ἢ τί λέγοντα, βοηθεῖν ἀξιοῦμεν; οὐ γὰρ ἀμφωτίδας γε περιθήσει τὰς Ξενοκράτους ἡμῖν, οὐδὲ ἀναστήσει μεταξὺ δειπνοῦντας, ἐὰν αἰσθώμεθα λύραν ἁρμοζομένην, ἢ κινούμενον αὐλόν. Οὐ γὰρ οὖν, εἶπεν ὁ Λαμπρίας· D
ἀλλὰ ὁσάκις ἂν εἰς τὰς εἰρημένας ἐμπέσωμεν, ἐπικαλεῖσθαι δεῖ τὰς Μούσας, καὶ καταφεύγειν εἰς τὸν Ἑλικῶνα τὸν τῶν παλαιῶν. Ἐρῶντι μὲν γὰρ πολυτελοῦς οὐκ ἔστι τὴν Πηνελόπην προσαγαγεῖν, οὐδὲ συνοικῆσαι τὴν Πάνθειαν· ἡδόμενον δὲ μίμοις καὶ μέλεσι καὶ ᾠδαῖς κακοτέχνοις καὶ κακοζήλοις, ἔξεστι μετάγειν ἐπὶ τὸν Εὐριπίδην, καὶ τὸν Πίνδαρον καὶ τὸν Μένανδρον, ποτίμῳ λόγῳ ἁλμυρὰν ἀκοὴν, ὥς φησιν ὁ Πλάτων, ἀποκλυζόμενον. Ὥσπερ γὰρ

C. 8. Τί οὖν, ἔφη] Amiot. Mez. addunt ὁ Καλλίστρατος.
D. 2. εἰρημένας] Corrigo Σειρῆνας: itaque verti.
D. 5. συνοικῆσαι] Legendum συνοικίσαι: ut verterunt Amiot. Xyl.

bus, in theatris, in conviviis, aliis ſumtum præbentibus. Propterea facile ab iis corrumpuntur, qui non habent Rationem pædagogi loco tutantem et regentem.

IV. Facto ſilentio, Quid, inquam, faciet ergo Ratio, quid dicet ut nos ſervet? neque enim, opinor, aurium illa Xenocratea opercula circumponet, neque e media cœna abiget, cum audiemus lyram componi, vel tibiam moveri. Tum Lamprias, Nequaquam, inquit. Sed quoties in Sirenes incidimus, Muſæ ſunt arceſſendæ, confugiendumque in priſcorum Heliconem. Qui enim ſumtuoſam amat, ei non poſſumus Penelopen adducere, aut Pantheam nuptam tradere. At qui mimis gaudet, cantilenis, et carminibus mala arte pravaque imitatione conditis, hunc poſſumus ad Euripidem, Pindarum, Menandrum traducere, *ſalſumque auditum*, ut Plato ait, *potabili oratione proluere*. Nam ſicut Magi a ma-

οἱ Μάγοι τοὺς δαιμονιζομένους κελεύουσι τὰ Ἐφέσια
E γράμματα πρὸς αὑτοὺς καταλέγειν καὶ ὀνομάζειν, οὕτως ἡμεῖς ἐν τοῖς τοιούτοις τερετίσμασι καὶ σκιρτήμασι

Μανίαις τ' ἀλαλαῖς τ' ὀρινόμενοι ῥιψαύχενι σὺν κλόνῳ,

τῶν ἱερῶν καὶ σεμνῶν ἐκείνων γραμμάτων ἀναμιμνησκόμενοι, καὶ παραβάλλοντες ᾠδὰς καὶ ποιήματα, καὶ λόγους κενοὺς, οὐκ ἐκπλανησόμεθα παντάπασιν ὑπὸ τούτων, οὐδὲ πλαγίους παραδώσομεν ἑαυτοὺς ὥσπερ ὑπὸ ῥεύματος λείου φέρεσθαι.

E. 5. λόγους κενοὺς—φέρεσθαι] Legendum videtur, λόγους σεμνοὺς, οὐκ ἐκπλαγησόμεθα παντάπασιν, οὐδὲ πλαγίους παραδώσομεν ἑαυτοὺς ὥσπερ ὑπὸ ῥεύματος λείου φέρεσθαι.

lis geniis occupatos jubent ſecum legere et recitare Epheſia nomina: ſic nos in iſtis præludiis et ſaltationibus, ubi *furores ſunt et conclamationes bellicæ cum tumultu et cervicum jactatione:* ſacrarum et venerandarum iſtarum memores literarum, et iis comparantes cantilenas, poëmata, inaneſque orationes, non percellemur iſtis, neque nos obliquos quaſi rapido amne ferendos dabimus.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ ϛ'. 707

Περὶ τῶν λεγομένων σκιῶν, καὶ εἰ δεῖ βαδίζειν καλούμενον πρὸς ἑτέρους ὑφ' ἑτέρων ἐπὶ δεῖπνον, καὶ πότε, καὶ παρὰ τίνας.

QUÆSTIO VI.

De umbris, quas vocant: et an ab alio vocatus ad alios ad cœnam, ire debeat, ac quando, et ad quos.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΦΛΩΡΟΣ. ΚΑΙΣΕΡΝΙΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

PLUTARCHUS. FLORUS. CÆSERNIUS.

α'. ΤΟΝ Μενέλαον Ὅμηρος πεποίηκε αὐτόματον ἐπιόντι τοὺς ἀριστεῖς τῷ Ἀγαμέμνονι παραγινόμενον.

Ἤδει γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελφεὸν ὡς ἐπονεῖτο·

καὶ τὴν ἄγνοιαν οὐ περιεῖδεν αὐτοῦ καταφανῆ γενομένην, οὐδὲ ἤλεγξε τῷ μὴ ἐλθεῖν, ὥσπερ οἱ φιλομεμφεῖς καὶ δύσκολοι ταῖς τοιαύταις τῶν φίλων παροράσεσι καὶ ἀνοίαις ἐπιτίθενται, τῷ ἀμελεῖσθαι μᾶλλον ἢ τῷ τιμᾶσθαι χαί-

A. 4. παρὰ] Sic Palat. Vulgo, περί.
A. 12. Τὸν Μενέλαον—ἐγκαλεῖν ἔχουσιν] Hæc in omnibus libris perperam ad finem ſuperioris Problematis referuntur. Jam Xyl. monuit et Amiot. ſuo loco poſuit.

I. MENELAUM Homerus fingit ultro venire ad Agamemnonem, cum is convivio excepiſſet præſtantiſſimos Græcorum.

Soliciti agnoſcens valde anxia pectora fratris.

ideo errorem ejus noluit detegere et arguere non veniendo: quod moroſi faciunt, et reprehendendi cupientes: qui hujuſmodi erroribus amicorum inſidiantur, magiſque gaudent negligi quam honorari, ut con-

ροῦντες, ὅπως ἐγκαλεῖν ἔχωσιν. Τὸ δὲ τῶν ἐπικλήτων ἔθος, οὓς νῦν ΣΚΙΑΣ καλοῦσιν, οὐ κεκλημένους αὐτοὺς, ἀλλ' ὑπὸ τῶν κεκλημένων ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἀγομένους, ἐζητεῖτο πόθεν ἔσχε τὴν ἀρχήν· ἐδόκει δὲ ἀπὸ Σωκράτους, Ἀριστόδημον ἀναπείσαντος οὐ κεκλημένον εἰς Ἀγάθωνος
B ἰέναι σὺν αὐτῷ, καὶ παθόντα τι γελοῖον· ἔλαθε γὰρ κατὰ τὴν ὁδὸν ὑπολειφθεὶς ὁ Σωκράτης, ὁ δὲ προεισῆλθεν, ἀτεχνῶς σκιὰ προβαδίζουσα σώματος ἐξόπισθε τὸ φῶς ἔχοντος. Ὕστερον μέντοι περὶ τὰς τῶν ξένων ὑποδοχὰς, μάλιστα τῶν ἡγεμονικῶν ἀναγκαῖον ἐγίνετο τοῖς ἀγνοοῦσι τοὺς ἑπομένους καὶ τιμωμένους, ἐπὶ τῷ ξένῳ ποιεῖσθαι τὴν κλῆσιν, ἀριθμὸν δὲ ὁρίζειν, ὅπως μὴ πάθωσιν, ὃ παθεῖν συνέπεσε τῷ δεχομένῳ τὸν βασιλέα Φίλιππον ἐπὶ τῆς χώρας· ἧκε γὰρ ἄγων πολλοὺς, τὸ δὲ δεῖπνον οὐ πολλοῖς ἦν παρεσκευασμένον· ἰδὼν οὖν θορυβούμενον τὸν ξένον, περιέπεμπε πρὸς τοὺς φίλους ἀτρέμα, χώραν πλακοῦντι

querendi habeant occaſionem. Cæterum, quæſitum fuit quando mos cœperit ut ad cœnam venirent vocati non ab eo qui præbet convivium, ſed ab aliquo eorum qui invitati ſunt: *umbras* vocant, qui hoc pacto veniunt. Videbatur autem Socrates auctor, qui Ariſtodemo perſuaſit ut non invitatus ſecum iret ad Agathonis convivium: et quidem ridicule evenit Ariſtodemo ut Socrate in via ſubſiſtente ipſe prior ingrederetur, nimirum umbra corpus præcurrens quod a tergo lumen habet. Poſterioribus autem temporibus in excipiendis convivio hoſpitibus, maxime principibus viris, neceſſe fuit, cum ignoraretur quinam eos ſequerentur, quoſve ii magni facerent, convivatori facultatem invitandi integram relinquere, numero quidem certo conſtituto convivarum; ne id ei uſu veniret, quod aliquando Philippum regem ruri invitanti accidit: venit enim rex ad cœnam multis comitantibus, non multis apparatam hominibus: ibi cum videret hoſpitem eſſe anxium, circummiſit qui amicos

καταλιπεῖν κελεύων· οἱ δὲ προσδοκῶντες ὑπεφείδοντο τῶν παρακειμένων, καὶ πᾶσιν οὕτως ἐξήρκεσε τὸ δεῖπνον.

β′. Ἐμοῦ δὲ ταῦτα πρὸς τοὺς παρόντας ἀδολεσχοῦν- C
τος, ἔδοξε Φλώρῳ καὶ σπουδάσαι τι περὶ τῶν σκιῶν λεγομένων, διαπορήσαντας εἰ προσήκει τοῖς καλουμένοις οὕτω βαδίζειν καὶ συνακολουθεῖν. Ὁ μὲν οὖν γαμβρὸς αὐτοῦ Καισέρνιος ὅλως ἀπεδοκίμαζε τὸ πρᾶγμα· μάλιστα μὲν γὰρ τῷ Ἡσιόδῳ πειθομένους, ἔφη, χρῆναι,

Τὸν φιλέοντ' ἐπὶ δαῖτα καλεῖν·

εἰ δὲ μή, γνωρίμους αὐτῶν καὶ ἐπιτηδείους παρακαλεῖν ἐπὶ κοινωνίαν σπονδῆς καὶ τραπέζης, καὶ λόγων ἐν οἴνῳ γινομένων καὶ φιλοφροσύνης. Νῦν δέ, ὥσπερ, εἶπεν, οἱ τὰ πλοῖα ναυλοῦντες, ὅ, τι ἂν φέρῃ τις ἐμβάλλεσθαι παρέ- D
χουσιν, οὕτως ἡμεῖς τὰ συμπόσια παραδόντες ἑτέροις πληροῦν ἀφίεμεν ἐκ τῶν προστυχόντων, ἄν τε χαρίεντες ὦσιν, ἄν τε φαῦλοι. Θαυμάσαιμι δ' ἂν εἰ χαρίεις ἀνὴρ ἐπίκλητος ἀφίκοιτο, μᾶλλον δὲ ἄκλητος, ὅν γε πολλάκις

clam moneret, ut locum placentæ relinquerent: cujus expectatione cum illi parcius veſcerentur appoſitis, cœna omnibus ſuffecit.

II. Hæc ego cum ad præſentes veluti nugans dixiſſem, placuit Floro ut ſerio de umbris iſtis diſquireretur, deceretne eum qui ſic invitaretur obſequi, et ad convivium accedere. Ac gener quidem ejus Cæſernius totam rem improbabat. Maxime, aiebat, Heſiodo eſt obtemperandum, et amici ad cœnam vocandi: proximum eſt, ut notos et neceſſarios invitemus ad communicationem libationum, menſæque et ſermonum qui in vino habentur, atque jocorum. Nunc quemadmodum qui navigia locant, impedimenta etiam ſua eos quos vehunt injicere ſinunt: ita noſtra nos convivia aliorum poteſtatis facimus, ſinimuſque ea quibuſvis hominibus impleri, ſive apti ii, ſive inepti ſint. Mirer vero ſi quis ſcitus homo ad convivium veniat a conviva invitatus, quod idem eſt at-

οὐδὲ γινώσκει τοπαράπαν ὁ δειπνίζων· εἰ δὲ γινώσκων καὶ
χρώμενος μὴ κέκληκεν, ἔτι γε μᾶλλον αἰσχύνη βαδίζειν
πρὸς τοῦτον, ὥσπερ ἐξελέγχοντα μετέχειν τῆς ἐκείνου,
τρόπον τινὰ βίᾳ καὶ ἄκοντος. Ἔτι καὶ προτερεῖν ἢ ἀπο-
λείπεσθαι τοῦ κεκληκότος πρὸς ἕτερον ἔχει τινὰ δυστο-
E πίαν, καὶ οὐκ ἀστεῖόν ἐστι, μαρτύρων δεόμενον πρὸς τοὺς
ὑποδεχομένους βαδίζειν ὡς οὐ κλητὸς ἀλλὰ σκιὰ τοῦ
δεῖνος ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἥκει· καὶ πάλιν τὸ παρέπεσθαι, καὶ
παραφυλάττειν ἄλειμμα καὶ λουτρὸν ἑτέρου καὶ ὥραν βρα-
δύνοντος ἢ ταχύνοντος, ἀνελεύθερον εὖ μάλα καὶ Γναθώ-
νειον, εἰ δὴ Γνάθων γέγονε δεινότατος ἄνθρωπος τἀλλό-
τρια δειπνεῖν. Εἴ γε μὴν οὐκ ἔστιν ὅτε μᾶλλον ἀνθρώ-
ποις ἐφίησιν εἰπεῖν

> Γλῶσσα, μέτριον εἴ τι κομπάσαι θέλεις,
> Ἐξεῖπε, ———

καὶ παῤῥησία πλείστη μετὰ παιδιᾶς ἀναμέμικται τοῖς λε-

D. 10. πρὸς ἕτερον] Revocavi hanc omnium librorum lectionem Ald. Baſ. Xyl. E. H. Venet. Palat. Vatic. Vulgo, πρὸς ἑτέρων: quod et Anon. habet.

E. 8. ἐφίησιν—ἐξεῖπε] Mez. ὑφίεται: forte rectius ſit ἐφιᾶσιν. Verſum poetæ diſtinxi ſecundum Amiot. et Mez. Initium fuiſſe videtur Ὦ γλῶσσα—.

que non invitatus, quem convivii auctor plerumque etiam non noverit: et ſi notus ei, uſuque aliquo conjunctus, tamen vocatus non ſit, majus jam dedecus fuerit ad eum ire, et convivii ejus inviti quaſi exprobrantem velle tamen vi quodammodo fieri participem. Priorem porro vel tardiorem eo qui invitavit ad alium venire, habet aliquid pudorem incutiens: neque civile eſt tot teſtibus apud convivas opus habere, quibus doceas te non invitatum ſed umbram venire. Rurſum ſectari et obſervare aliquem dum is lavet et ungat ſe, aut ire velit, cunctantem vel properantem, illiberale ſic ſatis eſt et gnathonicum: ſiquidem Gnatho fuit homo aliena edendi callentiſſimus. Jam cum nuſquam magis locum habeat, *Effare lingua ſi quid jactare mediocre cupis*, quam inter pocula, ubi plurimum libertatis et facetiarum

γινομένοις ἐν οἴνῳ καὶ πραττομένοις· ἐνταῦθα δὴ πῶς ἄν τις ἑαυτὸν μεταχειρίσαιτο, μὴ γνήσιος ὢν μηδὲ αὐτό- F
κλητος, ἀλλὰ τρόπον τινὰ νόθος καὶ παρεγγεγραμμένος εἰς τὸ συμπόσιον; καὶ γὰρ τὸ χρῆσθαι καὶ τὸ μὴ χρῆσθαι παρρησίᾳ πρὸς τοὺς παρόντας εὐσυκοφάντητον. Οὐ μικρὸν δὲ κακὸν οὐδὲ ἡ τῶν ὀνομάτων εὐχέρεια καὶ βωμολοχία τοῖς μὴ δυσχεραίνουσιν, ἀλλ' ὑπομένουσι σκιὰς καλεῖσθαι καὶ ὑπακούειν· προσεθίζει γὰρ εἰς τὰ ἔργα
τῷ αἰσχρῷ, τὸ ῥᾳδίως ὑπὸ τῶν ῥημάτων ἄγεσθαι. Διὸ 708
καλῶν μὲν ἑτέρους, ἔδωκα ποτὲ σκιάς· ἰσχυρὰ γὰρ ἡ τῆς πόλεως συνήθεια καὶ δυσπαραίτητος· αὐτὸς δὲ κληθεὶς ὑφ' ἑτέρου πρὸς ἕτερον, ἄχρι γε νῦν ἀντέχω μὴ ὑπακοῦσαι.

γʹ. Γενομένης δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἡσυχίας, ὁ Φλῶρος, Τοῦτο, ἔφη, τὸ δεύτερον ἔχει μᾶλλον ἀπορίαν· τὸ δὲ καλεῖν οὕτως, ἀναγκαῖόν ἐστιν ἐν ταῖς τῶν ξένων ὑποδοχαῖς, ὥσπερ εἴρηται πρότερον· οὔτε γὰρ ἄνευ φίλων ἐστὶ δὴ ἐπιεικές, οὔτε γινώσκειν οὓς ἔχων ἥκει ῥᾴδιον.

adeſt iis quæ dicuntur et aguntur; quomodo hic ſeſe gerere debeat, qui non germanus neque vocatus conviva ſit, ſed ſpurius quodammodo in cenſum convivarum irrepſerit? Nam et uti, et non uti libertate adverſus præſentes, obnoxium eſt calumniæ. Neque parum ineſt mali in ipſa nominum levitate et ſcurrilitate; cum quis nomen umbræ non fert inique, ſed ita appellatus fert atque reſpondet. Nam turpibus nominibus utendo homines etiam ad rerum turpitudinem adſueſcunt. Itaque ego alios invitans, umbras quoque iis conceſſi: eſt enim valida urbis conſuetudo: ipſe umbræ loco vocatus adhuc reſiſto, neque venio.

III. Sub hæc verba cum eſſet quietum, Florus, Hoc, inquit, poſterius plus habet perplexitatis. Nam ſic invitare neceſſe eſt cum hoſpitibus convivium paramus, ſicut ante dictum fuit; quia neque abſque amicis eos excipere par eſt, neque facile ſcitu quibuſcum amicis hoſpes advenerit.

Κἀγὼ πρὸς αὐτὸν, Ὅρα τοίνυν, ἔφην, μὴ οἱ καλεῖν οὕτω δεδωκότες τοῖς ἑστιῶσι, καὶ τὸ πείθεσθαι τοῖς καλουμένοις,
B καὶ βαδίζειν δεδώκασιν· οὔτε γὰρ διδόναι καλὸν, οὔτε αἰτεῖν ὃ διδόναι μὴ καθῆκεν, οὔτε ὅλως παρακαλεῖν ἃ μὴ δεῖ παρακαλεῖσθαι, μηδὲ ὁμολογεῖν, μηδὲ πράττειν. Τὰ μὲν οὖν πρὸς ἡγεμόνας ἢ ξένους, οὐκ ἔχει κλῆσιν οὐδὲ αἵρεσιν, ἀλλὰ δεῖ δέχεσθαι τοὺς μετ' αὐτῶν παραγινομένους. Ἄλλως δὲ φίλον ἑστιῶντα, φιλικώτερον μέν ἐστι τὸ καλεῖν αὐτὸν, ὡς οὐκ ἀγνοοῦντα τοὺς γνωρίμους αὐτοῦ καὶ συνήθεις ἢ οἰκείους· μείζων γὰρ ἡ τιμὴ καὶ ἡ χάρις, ὡς μὴ λανθάνοντος ὅτι τούτους ἀσπάζεται μάλιστα, καὶ τούτοις ἥδιστα σύνεστι, καὶ χαίρει τιμωμένοις
C ὁμοίως καὶ παρακαλουμένοις. Οὐ μὴν ἀλλὰ ἔστιν ὅτε ποιητέον ἐπ' αὐτῷ, καὶ καθάπερ οἱ θεῷ θύοντες ἅμα συμβώμοις καὶ συννάοις κοινῶς συνεπεύχονται, καὶ καθ' ἕκαστον

B. 1. οὔτε γὰρ διδόναι—καθῆκεν] Deeſſe quid videtur. Mez. ſupplet, οὔτε γὰρ διδόναι καλὸν ὃ αἰτεῖν, οὔτε αἰτεῖν ὃ διδόναι μὴ καθῆκεν.

C. 2. καὶ καθάπερ] Delendum καὶ cum Amiot. et Mez. ita ſanus erit locus, nec opus cum Xyl. lacunam facere. Mox ἡδέως legam, pro ἥδεσθαι, cum Reiſk.

Tum ego ad ipſum, Vide ergo, inquam, an qui ſic invitandi facultatem dederunt, etiam invitatis dederint obtemperandi et ad convivium adeundi. Non enim convenit dare aut petere, quod dare honeſtum non ſit: neque hortari ad ea quæ non decent, neque aſſentiri et agere pulchrum. Sane quod ad principes et peregrinos attinet, locus invitationi et delectui non eſt, ſed qui cum iis venerunt accipiendi ſunt. Alias autem qui convivium præbet, amicius agit ſi amicum vocet, cum non ignoret ſuos notos, familiareſque et neceſſarios: major enim honor tribuitur, major initur gratia, cum non occulte ferat ſe tales maxime amplecti, cum iis lubentiſſime degere, iiſque gaudere honoratis æque et vocatis. Eſt tamen ubi id amici voluntati liberum debet relinqui: quemadmodum deo ſacrificantes, quibus idem templum, eadem eſt ara, iis communiter vota faciunt, neque

ἐκείνων μὴ ὀνομάζοντες· οὔτε γὰρ ὄψον, οὔτε οἶνος, οὔτε μύρον οὕτως ἥδεσθαι παρέχουσιν ὡς σύνδειπνος εὔνους καὶ προσηνής. Ἀλλὰ τὸ μὲν ὄψοις καὶ πέμμασιν, οἷς ὁ μέλλων ἑστιᾶσθαι μάλιστα χαίρει, καὶ περὶ οἴνων διαφορᾶς καὶ μύρων ἐρωτᾶν καὶ διαπυνθάνεσθαι, φορτικὸν κομιδῇ καὶ νεόπλουτον· ᾧ δὲ πολλοὶ φίλοι καὶ οἰκεῖοι καὶ συνήθεις εἰσὶν, αὐτὸν παρακαλεῖν, ἐκείνων οἷς ἂν ἥδιστα συγγίνοιτο, καὶ μεθ' ὧν εὐφραίνεται παρόντων, μάλιστα D
τούτους ἄγειν, οὐκ ἀηδὲς οὐδὲ ἄτοπον. Οὔτε γὰρ τὸ συμπλεῖν, οὔτε τὸ συνοικεῖν, οὔτε τὸ συνδικάζειν μεθ' ὧν οὐ βούλεταί τις, οὕτως ἀηδὲς, ὡς τὸ συνδειπνεῖν, καὶ τοὐναντίον ἡδύ· κοινωνία γάρ ἐστι καὶ σπουδῆς καὶ παιδιᾶς καὶ λόγων καὶ πράξεων τὸ συμπόσιον. Ὅθεν οὐ τοὺς τυχόντας, ἀλλὰ τοὺς προσφιλεῖς εἶναι δεῖ καὶ συνήθεις ἀλλήλοις, ὡς ἡδέως συνεσομένους. Ὄψα μὲν γὰρ οἱ μάγειροι σκευάζουσιν ἐκ χυμῶν διαφόρων αὐστηρὰ καὶ λιπαρὰ, καὶ

D. 7. εἶναι δεῖ] An συνεῖναι δεῖ: aut aliud latet? Reiſk. ὡς mutat in τούς.

ſeorſim eos nominant. Non enim obſonium, non vinum, non unguentum tantam voluptatem adfert, quantam una accumbens amicus gratuſque conviva. Enimvero quærere atque percunctari, quibus obſoniis, quibus bellariis, quo vini genere, quali unguento maxime delectetur is qui convivio eſt excipiendus, nimis eſt importunum atque inſolens: non abſurdum neque injucundum tamen, ei qui multos habet familiares, amicos, neceſſarios, mandare ut ipſe ſecum ad convivium adducat, quorum præſentia maxime ei ſit ſuavis atque accepta. Nam neque navigare, neque habitare, neque in foro verſari quibuſcum nolis, ita moleſtum eſt, ut una cum quibus nolis, in convivio adeſſe: contrarium vero jucundiſſimum. Eſt enim convivium communio ſeriorum, jocorum, actionum, et ſermonum: itaque non quivis id frequentare debent, ſed amicitia inter ſe devincti et familiares, ut ſuaviter hoc fiat. Quippe cibos quidem coqui diverſorum ſaporum apparant, auſteros, pingues, dulces, a-

E γλυκέα καὶ δριμέα συγκεραννύντες· συνδεῖπνον δὲ χρηστὸν οὐκ ἂν γένοιτο καὶ κεχαρισμένον ἀνθρώπων μὴ ὁμοφύλων μηδὲ ὁμοιοπαθῶν εἰς τὸ αὐτὸ συμφθαρέντων. Ἐπεὶ δὲ, ὥσπερ οἱ Περιπατητικοὶ λέγουσι, τὸ μὲν πρῶτον φύσει κινοῦν μὴ κινούμενον δὲ εἶναι, τὸ δὲ ἔσχατον κινούμενον μηδὲ ἓν δὲ κινοῦν, μεταξὺ δὲ ἀμφοῖν ὃ καὶ κινεῖ ἕτερα καὶ κινούμενον ὑφ᾽ ἑτέρων· οὕτως, ἔφην, ὁ λόγος, τριῶν ὄντων, ὁ μὲν καλῶν μόνον, ὁ δὲ καλούμενος, ὁ δὲ καὶ καλῶν καὶ καλούμενός ἐστιν· εἴρηται μὲν περὶ τοῦ καλοῦντος, οὐ χεῖρον δ᾽ ἐστὶ καὶ περὶ
F τῶν ἄλλων, ἔφην, ἅ γε μοι δοκεῖ διελθεῖν. Ὁ μὲν οὖν καλούμενος ὑφ᾽ ἑτέρου, καὶ καλῶν ἑτέρους, πρῶτον, οἶμαι, τοῦ πλήθους φείδεσθαι δίκαιός ἐστι, μὴ καθάπερ ἐκ πολεμίας ὁμοῦ πᾶσι τοῖς περὶ αὐτὸν ἐπισιτιζόμενος, μηδὲ ὥσπερ οἱ χώρας καταλαμβάνοντες, ἐν τῷ περιττεύειν ἀεὶ τοῖς ἰδίοις φίλοις, τοὺς τοῦ καλέσαντος ἐκκρούων καὶ

E. 7. οὕτως, ἔφην, ὁ λόγος] Forte οὕτως ἡμῖν ἀναλόγως: poſtremum hoc item conjecit Mez.

creſque inter ſe permiſcentes: convivium autem bonum eſſe nequit et gratioſum, in quod homines diverſarum gentium et affectionum conjecti ſunt. Cæterum quemadmodum Peripatetici aiunt eſſe quoddam primum movens, quod ipſum non moveatur: et extremum quod moveatur, neque vim ipſum movendi habeat: inter hæc quod et motum adferat aliis, et ab aliis ipſum quoque moveatur: ita ratio docet tres eſſe in convivali re, unum qui invitet duntaxat, alterum qui duntaxat invitetur, tertium denique, qui et invitetur et invitet. De primo dictum eſt: neque abs re fecero, ſi de reliquis etiam quid mihi videatur expoſuero. Is ergo qui ab alio ad convivium vocatus alios eodem invitat, primum, ni fallor, multitudine debet abſtinere, neque tanquam ex hoſtico commeatum petens omnes ſuos ſecum ad cœnam rapere: neque inſtar eorum qui oppida capiunt, multitudine nimia ſuorum amicorum amicos præbitoris exturbare et e-

ἀποκρούων ἅπαντας· ὥστε πάσχειν τοὺς δειπνίζοντας, ἃ πάσχουσιν οἱ τῇ Ἑκάτῃ καὶ τοῖς ἀποτροπαίοις ἐκφέροντες τὰ 709
δεῖπνα, μὴ γευομένους αὐτοὺς μηδὲ τοὺς οἴκοι, πλὴν καπνοῦ καὶ θορύβου μετέχοντας. Ἄλλως γὰρ ἡμῖν προσπαίζουσιν οἱ λέγοντες

Δελφοῖσι θύσας αὐτὸς ὀψωνεῖ κρέας.

ἀληθῶς δὲ τοῦτο συμβαίνει τοῖς ξένους ἀγνώμονας ἢ φίλους δεχομένοις, μετὰ σκιῶν πολλῶν, ὥσπερ ἁρπυιῶν, διαφορούντας τὰ δεῖπνα, καὶ προνομευόντας. Ἔπειτα δεῖ μὴ μεθ' ὧν ἔτυχε βαδίζειν πρὸς ἑτέρους ἐπὶ δεῖπνον, ἀλλὰ μάλιστα μὲν καλεῖν τοὺς τοῦ δειπνίζοντος οἰκείους καὶ συνήθεις, πρὸς αὐτὸν ἐκεῖνον ἁμιλλώμενον, καὶ προκαταλαμβάνοντα ταῖς κλήσεσιν· εἰ δὲ μὴ, τῶν ἰδίων φίλων οὓς ἂν καὶ ἤθελεν αὐτὸς ἑλέσθαι ὁ δειπνίζων, ἐπιεικὴς ὢν ἐπιεικεῖς, καὶ φιλόλογος φιλολόγους ὄντας, ἢ δυ- B
νατοὺς δυνάμενος, πάλαι καὶ ζητῶν ἁμωσγέπως αὐτοῖς ἐν

A. 8. δεῖ] Sic E. T. V. Mez. Vulgo, δ' εἰ. Baſ. Xyl. δέ.
B. 2. δυνάμενος, πάλαι καὶ ζητῶν] Delendum καί. Vulgo etiam male diſtinguitur, δυνάμενος πάλαι, καὶ ζητῶν—.

lidere: quo fieret, ut qui convivium præbet eadem fortuna uteretur, qua ii qui Hecatæ et averruncatoribus geniis cœnas exponunt, de quibus nihil ipſi aut familia guſtant, fumo interim et moleſtiis vexati. Alias in nos ludunt, qui dicunt,

Delphis ſacra re facta, nunc carnes emit.

ſed id vere accidit iis, qui hoſpites importunos, aut amicos exceperunt multis umbris ſtipatos: qui harpyiarum in morem cibos differunt atque depopulantur. Secundum eſt, ut non quibuſvis ſibi adjunctis ad alios cœnatum eat, ſed præcipue invitet convivatoris amicos et familiares, quaſi cum illo certamine inito antevertens vocationem. Si id non datur, ſecum ducat de ſuis amicis quos ipſe convivator vellet a ſe vocatos: humano adducat humanos, erudito eruditos, potenti potentes, et quos convivator voluiſſet quoquo modo alloqui, cumque iis

προσηγορία καὶ κοινωνία γενέσθαι. Τὸ γὰρ οὕτως ἔχοντι παραδοῦναι καὶ παραγαγεῖν ὁμιλίας ἀρχὴν καὶ φιλοφροσύνης, εὔστοχον ἐπιεικῶς καὶ ἀστεῖον· ὁ δὲ ἀσυμφύλους καὶ ἀσυναρμόστους ἐπάγων, οἷον νηπτικῷ πολυπότας, καὶ λιτῷ περὶ δίαιταν ἀκολάστους καὶ πολυτελεῖς, ἢ νέῳ πάλιν ποτικῷ καὶ φιλοπαίγμονι πρεσβύτας σκυθρωποὺς ἢ βαρὺ φθεγγομένους ἐκ πώγωνος σοφιστὰς, ἄχαρις ἐστιν ἀηδία φιλο- C φροσύνην ἀμειβόμενος. Δεῖ γὰρ οὐχ ἧττον ἡδὺν εἶναι τῷ δειπνίζοντι τὸν κεκλημένον, ἢ τῷ κεκλημένῳ τὸν ὑποδεχόμενον· ἔσται δὲ ἡδὺς, ἐὰν μὴ μόνον ἑαυτὸν, ἀλλὰ καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ καὶ δι' αὐτὸν ἥκοντας, ἐπιδεξίους παρέχῃ καὶ προσηνεῖς. Ὅ γε μὴν λοιπὸς ἐπὶ τῶν τριῶν οὗτος ὁ καλούμενος ὑφ' ἑτέρου πρὸς ἕτερον, τὸ μὲν τῆς σκιᾶς ἀναινόμενος ὄνομα καὶ δυσχεραίνων, ἀληθῶς σκιὰν δόξει φοβεῖσθαι, δεῖται δὲ πλείστης εὐλαβείας. Οὔτε γὰρ τοῖς

B. 7. δίαιταν ἀκολάστους] Delevi καὶ inter has duas voces cum Xyl.

B. 9. ἐστιν ἀηδία] Vulgo, ἐστιν τῇ ἀηδία. Delevi καὶ cum Palat. et Vatic. correxerat item Reiſk. Ald. E. H. Anon. ἐστιν ἡ ἀηδία, orto η ex ν ſolenni errore. Hinc Baſ. et Schott. vulgatam effinxerunt.

uſum aliquem familiaritatis contrahere. Eſt enim haud dubie argutum et urbanum, hoc modo affecto occaſionem notitiæ et comis conſuetudinis parare. Qui vero diverſæ factionis, et inconcinnos ſecum trahit, veluti ſi ad ſobrium bibaces, frugali ſumtuoſos, juveni potori ſenes auſteros, grave loquentes, et barba ſapientiæ profeſſionem oſtentantes adferat, intempeſtivus eſt; quod illius jucunditati ipſe injucunditate reſpondet. Etenim oportet vocatum non minus convivatori, quam hunc vocato jucundum eſſe: quod fiet, ſi non ſe modo, ſed et quos ſecum adducit, commodos comeſque præſtet. Qui ſupereſt tertius ab alio ad alium invitatus, is ſi nomen umbræ repudiat atque ægre fert, omnino videbitur umbram metuere. Ipſa tamen res maximam requirit cautionem. Nam neque eſt ho-

τυχοῦσιν ἀκολουθεῖν ἑτοίμως καλὸν, οὔτε ὅπως ἔτυχεν· ἀλλὰ δεῖ σκοπεῖν πρῶτον τίς ὁ καλῶν ἐστιν. Εἰ μὲν γὰρ οὐ σφόδρα συνήθης, ἀλλὰ τῶν πλουσίων τις ἢ σατραπικῶν, ὡς ἐπὶ σκηνῆς δορυφορήματος λαμπροῦ δεόμενος, ἢ D
πάνυ χαρίζεσθαι τῇ κλήσει πεπεισμένος καὶ τιμᾶν ἐπάγεται, παραιτητέος εὐθύς. Εἰ δὲ φίλος καὶ συνήθης, οὐκ εὐθὺς ὑπακουστέον· ἀλλ' ἐὰν δοκῇ δεῖσθαί τινος ἀναγκαίας ὁμιλίας, καὶ κοινωνίας καιρὸν ἄλλον οὐκ ἐχούσης, ἢ διὰ χρόνου ποθὲν ἀφιγμένος, ἢ μέλλων ἀπαίρειν, φανερὸς ἢ δι' εὔνοιαν ἐπιθυμῶν καὶ ποθῶν συμπεριενεχθῆναι, καὶ μήτε πολλοὺς, μήτε ἀλλοτρίους, ἀλλ' αὐτὸν ἢ μετ' ὀλίγων ἑταίρων ἐπαγόμενος, ἢ μετὰ ταῦτα πάντα πραγματευόμενος ἀρχὴν τινα συνηθείας καὶ φιλίας δι' αὐτοῦ γενέσθαι τῷ καλουμένῳ πρὸς τὸν καλοῦντα χρηστὸν ὄντα καὶ φιλίας E
ἄξιον. Ἐπεὶ τούς γε μοχθηροὺς, ὅσῳ μᾶλλον ἐπιλαμ-

D. 2. καὶ τιμᾶν] Addidi ipſe καί: itaque correxerant Mez. et Reiſk.
D. 6. ἀπαίρειν, φανερὸς ἢ δι' εὔνοιαν] Sic Amiot. Xyl. Baſ. Vulgo, ἀπαίρειν φανερὸς, ἢ δι' εὔνοιαν—.

neſtum promte quemvis ſic vocantem comitari, neque quovis modo. Principio conſiderandum, a quo voceris. Si non admodum familiaris ſit, ſed divitum aliquis et ſatrapicorum, qui veluti in ſcena opus habeat ſatellitio ſplendido, aut putet ſe admodum magno honore adficere et præclare demereri eum quem ſecum ducere vult: ſtatim recuſandum eſt. Si amicus invitet et familiaris, non facile adſentiendum eſt: ſed tum demum cum videbitur opus habere colloquio aliquo et communicatione aliam opportunitatem non inveniente: aut longo poſt reverſus tempore, vel diſceſſurus, oſtendat ſe benevolentia ductum cupere ſocium te cœnæ ſibi habere: et neque multos, neque alienos, ſed vel ſolum te, vel cum paucis amicis adducat: aut præter hæc omnia id agat, ut vocato cum convivatore probo homine et amicitia digno aliquod conſuetudinis et amicitiæ conciliet principium. Nam mali quidem, quanto magis nos ap-

βάνονται καὶ συμπλέκονται, καθάπερ βάτους, καὶ ἀναιρεῖν καὶ ὑπερβατέον ἐστί. Κἂν ἐπιεικεῖς οἱ ἄγοντες ὦσι, πρὸς ἐπιεικῆ δὲ μὴ ἄγωσιν, οὐ δεῖ συνακολουθεῖν, οὐδὲ ὑπομένειν, ὥσπερ διὰ μέλιτος φάρμακον λαμβάνοντας, μοχθηρὸν διὰ χρηστοῦ φίλον. Ἄτοπον δὲ καὶ τὸ πρὸς ἀγνῶτα κομιδῆ καὶ ἀσυνήθη βαδίζειν, ἂν μή τις ᾖ διαφέρων ἀρετῇ, καθάπερ εἴρηται, καὶ τοῦτο φιλίας ποιησόμενος ἀρχὴν καὶ ἀγαπήσων τὸ ῥᾳδίως καὶ ἀφελῶς ἀφικέσθαι σὺν ἑτέρῳ πρὸς αὐτόν. Καὶ μὴν τῶν συνήθων
F πρὸς τούτους μάλιστα βαδιστέον ὑφ' ἑτέρου καλούμενον, οἷς ὑφίεται καὶ μεθ' ἑτέρων καὶ αὐτοῖς βαδίζειν πρὸς ἡμᾶς. Φιλίππῳ μὲν γὰρ ἐδόκει τῷ γελωτοποιῷ, τὸ αὐτόκλητον ἐπὶ δεῖπνον ἐλθεῖν, γελοιότερον εἶναι τοῦ κεκλημένου· ἀγαθοῖς δὲ καὶ φίλοις ἀνδράσι παρὰ φίλους καὶ ἀγαθοὺς σεμνότερόν ἐστι καὶ ἥδιον, ἂν μὴ καλέσασι, μηδὲ προσδοκῶ-

E. 3. καὶ ἀναιρεῖν] Forte καθαιρετέον. Mox λαμβάνοντας ex Xyl. Mez. pro λαμβάνοντες.

E. 10. ἀγαπήσων] Ita ſcripſi ſola ſententiæ auctoritate pro vulgato ἀγάπης· ὧν: monuerat et Reiſk. ὧν deleverant Baſ. et Xyl.

F. 2. ὑφίεται—κεκλημένου—καλέσασι] Legendum videtur, ἐφίεται—κεκλημένον et item Reiſk. Ultimum ſumſi ex Baſ. Xyl. T. Mez. pro καλέσωσι.

prehendere ſtudent, tanto magis ſentium inſtar amoliendi et tranſiliendi ſunt. Et ſi probi ad non probos ducant, nequaquam eſt obſequendum, neque admittendum, ut tanquam per mel ſumas venenum, amico parando per bonum pravo. Abſurdum etiam eſt, ad omnino ignotum et cum quo nihil tibi unquam familiaritatis fuerit, ire: niſi quis ſit, ut dixi, virtute præſtans, qui amoris et amicitiæ hoc ſtatuat exordium, ſi facile et candide eum alio ducente accedas. Atque adeo ad familiares quoque potiſſimum eos eundum eſt umbræ conditione, quibus permiſſum eſt ad nos quoque adductis umbris venire. Philippo quidem joculari ſcurræ videbatur magis movere riſum qui invocatus, quam qui vocatus ad cœnam veniret. Bonis autem viris et amicis ad bonos et amicos honeſtius eſt ac ſuavius, ſi ad non vocan-

σιν, ἐν καιρῷ παραγίνωνται, μετὰ φίλων ἑτέρων, εὐφραίνοντες ἅμα τοὺς δεχομένους, καὶ τιμῶντες τοὺς ἀγαγόντας. Ἥκιστα 720 δὲ πρὸς ἡγεμόνας, ἢ πλουσίους, ἢ δυνάστας μὴ καλουμένους ὑπ' αὐτῶν, ἀλλὰ ὑφ' ἑτέρων, πρέπει βαδίζειν, ἀναιδείας καὶ ἀπειροκαλίας καὶ φιλοτιμίας ἀκαίρου δόξαν οὐκ ἄλογον φυλαττομένους.

tes inexſpectati accedant cum aliis amicis. Ita enim ſimul et convivium præbenti lætitiam, et honorem ducentibus parant. Minime omnium ad duces, aut divites, aut potentes ire decet non invitatos ab ipſis ſed ab aliis: cavenda enim eſt non plane carens ratione impudentiæ, ruditatis, et ambitionis opinio.

B

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Ζ'.

Εἰ δεῖ περὶ πότον αὐλητρίσι χρῆσθαι.

QUÆSTIO VII.

An tibicinæ ſint adhibendæ convivio.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΔΙΟΓΕΝΙΑΝΟΣ. ΣΟΦΙΣΤΗΣ. ΦΙΛΙΠΠΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

DIOGENIANUS. SOPHISTA. PHILIPPUS.

α'. ΠΕΡΙ ἀκροαμάτων ἐν Χαιρωνείᾳ λόγοι περὶ πότον ἐγένοντο, Διογενιανοῦ τοῦ Περγαμηνοῦ παρόντος, καὶ πράγματα εἴχομεν ἀμυνόμενοι βαθυπώγωνα σοφιστὴν ἀπὸ τῆς Στοᾶς, ὃς ἐπήγαγε τὸν Πλάτωνα κατηγοροῦντα τῶν αὐλητρίσι χρωμένων παρ' οἶνον, ἀλλήλοις δὲ συγγίνεσθαι διὰ λόγου μὴ δυναμένων. Καίτοι παρὼν ἀπὸ τῆς αὐτῆς παλαίστρας Φίλιππος ὁ Προυσιεὺς ἐᾶν ἐκέλευσε τοὺς παρ' Ἀγάθωνι δαιτυμόνας ἐκείνους παντὸς αὐλοῦ καὶ πηκτί-
C δων ἐπιτερπέστερα φθεγγομένους· οὐ γὰρ αὐλητρίδα παρ-

CHÆRONEÆ in convivio præſente Diogeniano Pergameno diſputatum fuit de acroamatis (ſive auditionibus.) Ibi negotium nobis exhibuit Sophiſta prolixam gerens barbam, Stoicæ ſectæ homo, Platonem allegans qui culparet tibicinam inter pocula adducentes, cum ipſi colloquio invicem ſe oblectare nequirent. Philippus vero Pruſienſis ab eadem ſecta, qui tum una aderat, miſſos facere jubebat illos Agathonis convivas, qui quavis tibia, quovis muſico inſtrumento, ſuavius ſonarent. Non enim id mirum fuiſſe ſi

ὄντων ἐκείνων ἐκπεσεῖν, θαυμαστὸν ἦν, ἀλλὰ εἰ μὴ καὶ πότου καὶ σίτου λήθη κατελάμβανεν ὑφ' ἡδονῆς καὶ κηλήσεως τὸ συμπόσιον. Καίτοι Ξενοφῶν οὐκ ᾐσχύνθη, Σωκράτους καὶ Ἀντισθένους καὶ ἄλλων παρόντων τοιούτων, τὸν γελωτοποιὸν φέρων Φίλιππον, ὥσπερ Ὅμηρος τὸ κρόμυον ποτῷ ὄψον, ἀποδεῖξαι τοῖς ἀνδράσι. Πλάτων δὲ τόν τε Ἀριστοφάνους λόγον περὶ τοῦ ἔρωτος, ὡς κωμῳδίαν, ἐμβέβληκεν εἰς τὸ συμπόσιον, καὶ τελευτῶν ἔξωθεν ἀναπετάσας τὴν αὔλειον, ἐπάγει δρᾶμα τῶν ποικιλωτάτων, μεθύοντα καὶ κώμῳ χρώμενον ἐστεφανωμένον Ἀλκιβιάδην·
εἶτα οἱ πρὸς Σωκράτην διαπληκτισμοὶ περὶ Ἀγά- D
θωνος, καὶ Σωκράτους ἐγκώμιον, ὦ φίλαι χάριτες, ἆρά γε εἰπεῖν ὅσιόν ἐστιν, ὅτι τοῦ Ἀπόλλωνος ἥκοντος εἰς τὸ συμπόσιον ἡρμοσμένην τὴν λύραν ἔχοντος, ἱκέτευσαν οἱ παρόντες ἐπισχεῖν τὸν θεὸν ἕως ὁ λόγος συμπερανθῇ καὶ λά-

C. 7. ἀποδεῖξαι] Quamquam non plane ineptum, tamen ſemper probabilius mihi viſum eſt ἐπιμίξαι.

D. 2. ὦ φίλαι χάριτες, ἆρά γε εἰπεῖν ὅσιόν ἐστιν] Sic Amiot. et Reiſk. Vulgo, ὦ φίλαι χάριτες. Ἆρά γε, εἶπεν, ὅσιόν ἐστιν. Mox, ἱκέτευσαν ἂν Mez.

ipſis præſentibus nullus tibicinæ locus relinqueretur: ſed hoc, ſi non cibi etiam potuſque oblivio præ voluptate et delectatione convivas cepiſſet. At vero Xenophon, aiebat, pudori non duxit ſibi, cum Socrate, Antiſthene, aliiſque horum ſimilibus præſentibus, Philippum ſcurram adduceret, eumque, ſicut Homerus cepam, condimentum vini convivis oſtenderet. Plato quoque, cum Ariſtophanis de amore ſermonem veluti comœdiam ſuo convivio inſeruit, tum ad extremum foribus, quod aiunt, apertis introduxit drama quam maxime de variis unum, Alcibiadem ebrium, et comeſſantem, eumque coronatum. Jam jocoſa illa cum Socrate de Agathone concertatio, et Socratis laudatio, faſne eſt, bonæ Gratiæ, dicere, Apolline cum concinnata lyra in convivium veniente, convivas obſecraturos fuiſſe ut tantiſper ſileret, dum oratio iſthæc abſolveretur? Ergo cum iſti

βῃ τέλος; Εἶτα ἐκεῖνοι μὲν οἱ ἄνδρες, ἔφη, τοσαύτην ἐν τῷ διαλέγεσθαι χάριν ἔχοντες, ὅμως ἐχρῶντο τοῖς ἐπεισοδίοις, καὶ διεποίκιλλον τὰ συμπόσια παιδιαῖς τοιαύταις· ἡμεῖς δὲ μεμιγμένοι πολιτικοῖς καὶ ἀγοραίοις ἀνδράσι, πολλοῖς δὲ, ὅταν οὕτω τύχωμεν, ἰδιώταις καὶ ὑπαγροικοτέροις, ἐκβάλωμεν τὴν τοιαύτην χάριν καὶ διατρί-
E βὴν ἐκ τῶν συμποσίων, ἢ ἀπίωμεν ὥσπερ τὰς Σειρῆνας ἐπιούσας φεύγοντες; Ἀλλὰ Κλειτόμαχος μὲν ὁ ἀθλητὴς ἐξανιστάμενος καὶ ἀπιὼν, εἴ τις ἐμβάλοι λόγον ἐρωτικὸν ἐθαυμάζετο· φιλόσοφος δὲ ἀνὴρ αὐλὸν ἐκ συμποσίου φεύγων καὶ ψαλτρίας ἁρμοζομένης ὑποδεῖσθαι βοῶν ταχὺ καὶ τὸν λυχνοῦχον ἅπτειν, οὐ καταγέλαστος ἐστι, τὰς ἀβλαβεστάτας ἡδονὰς, ὥσπερ οἱ κάνθαροι τὰ μύρα, βδελυττόμενος. Εἰ γὰρ ἄλλοτε, μάλιστα δή που παρὰ πότον, παραπαιστέον ἐστὶ τούτοις, καὶ δοτέον εἰς ταῦτα τῷ θεῷ τὴν ψυχήν. Ὡς τά γε ἄλλα φίλος ὢν Εὐ-

E. 4. ἐθαυμάζετο] Sic Baſ. Xyl. T. Amiot. Mez. Vulgo, ἐθαύμαζε.
E. 5. ὑποδεῖσθαι] Ita ſcripſi cum Mez. Vulgo, ὑποδεῖται. Amiot. et Xyl. vertendo omiſerunt.

viri, tanta in differendo venuſtate præditi, nihilominus uſi ſint adſcititiis rebus, et jocis hujuſmodi varietatem ſuis conciliavere conviviis; nos qui civilibus et forenſibus, atque adeo ſi ita uſu veniat rudibus et agreſtibus nonnihil hominibus permiſcemur, hanc e conviviis exturbabimus elegantiam atque oblectationem, aut inde nos proripiemus, tanquam Sirenes adventantes ſi fugeremus? Quamquam admirationem ſui excitavit Clitomachus athleta, ſurgens et diſcedens, cum amatorius ſermo inferretur. Philoſophus vero tibiam e convivio fugiens, aut pſaltriam metuens fides concinnantem, calceos induens facigerumque jubens cum clamore celeriter lumen accendere, ridiculus non ſit, innoxias omnino voluptates, ſicut canthari unguenta, abominans. Nam ſicubi alias, maxime inter pocula alludendum hiſce rebus eſt: animuſque deo dedendus. Mihi qui-

ριπίδης ἐμὲ γοῦν οὐ πέπεικε, περὶ μουσικῆς νομοθετῶν ὡς
ἐπὶ τὰ πένθη καὶ τὰς βαρυφροσύνας μετακομιστέας οὔσης· F
ἐκεῖ μὲν γὰρ ὥσπερ ἰατρὸν ἐφιστάναι δεῖ νοσοῦσιν ἐσπουδα-
κότα καὶ νήφοντα τὸν λόγον, τὰς δὲ τοιαύτας ἡδονὰς τῷ
Διονύσῳ καταμίξαντας, ἐν παιδιᾶς μέρει τίθεσθαι. Χά-
ριεν γάρ τοι τὸ τοῦ Λάκωνος Ἀθήνησι· καινῶν ἀγωνιζο-
μένων τραγῳδῶν, θεώμενος τὰς παρασκευὰς τῶν χορη-
γῶν, καὶ τὰς σπουδὰς τῶν διδασκάλων καὶ τὴν ἅμιλλαν,
Οὐκ, ἔφη, σωφρονεῖν τὴν πόλιν μετὰ τοσαύτης σπουδῆς
παίζουσαν. Τῷ γὰρ ὄντι παίζοντα δεῖ παίζειν, καὶ μήτε 711
δαπάνης πολλῆς, μήτε τῶν πρὸς ἄλλα χρησίμων και-
ρῶν ὠνεῖσθαι τὸ ῥαθυμεῖν, ἀλλ' ἐν πότῳ καὶ ἀνέσει τῶν
τοιούτων ἀπογεύεσθαι, καὶ σκοπεῖν ἅμα τερπόμενον εἴτι
χρήσιμον ἐξ αὐτῶν λαβεῖν ἐστιν.

A. 4. τερπόμενον] Sic Xyl. Leonic. τερπομένοις T. Vulgo, τερπόμενα.

dem alioqui carus Euripides ſuam legem neutiquam perſuaſit, *muſicam ad luctus et mæſtitias transferendam* ſtatuens. Ibi enim medici loco adſiſtere ægrotantibus debet ſobria et induſtria ratio: hujuſmodi vero Baccho admiſcere voluptates, et ludum jocumque deputare convenit. Eſt vero ſcitum illud Laconis, qui, cum Athenis novi certarent tragœdi, ſpectans apparatum choragorum, ſtudia docentium, et conatus, dixit, *Non ſapere civitatem, quæ tantum in res ludicras impenderet ſtudium.* Omnino enim ludendo ludendum eſt, et neque magno ſumtu, neque neglectione occaſionum ad alias res utilium redimenda animi relaxatio: ſed inter pocula et per otium deguſtandæ hæ oblectationes, interimque diſpiciendum ſi quid ex iis percipi poſſit utilitatis.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Η'.

Τίσι μάλιστα χρηστέον ἀκροάμασι παρὰ δεῖπνον.

QUÆSTIO VIII.

Quænam potiſſimum acroamata cœnæ ſint adhibenda.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΔΙΟΓΕΝΙΑΝΟΣ. ΣΟΦΙΣΤΗΣ. ΦΙΛΙΠΠΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

DIOGENIANUS. SOPHISTA. PHILIPPUS.

α'. ἘΠΕΙ δὲ ταῦτα ἐῤῥέθη, βουλόμενον αὖθις ἀντιλέγειν τὸν σοφιστὴν ἐγὼ διακρουόμενος, Ἐκεῖνο μᾶλλον, ἔφην, σκέψαιτ' ἄν τις, ὦ Διογενιανὲ, πολλῶν ἀκροαμάτων ποῖον ἂν μάλιστα γένος εἰς πότον ἐναρμόσειε, καὶ παρακαλῶμεν ἐπικρῖναι τουτονὶ σοφόν· ἀπαθὴς γὰρ ὢν πρὸς ἅπαντα καὶ ἀκήλητος οὐκ ἂν σφαλείη πρὸ τοῦ βελτίονος ἑλέσθαι τὸ ἥδιον. Ὡς οὖν ὅ, τε Διογενιανὸς παρεκάλει καὶ ἡμεῖς, οὐδὲ μελλήσας ἐκεῖνος ἔφη, Τἄλλα μὲ

B. 4. τουτονὶ σοφόν] Legendum, τουτονὶ τὸι σοφόν. Mez. Reiſk.

I. HIS dictis Sophiſtam rurſus volentem repugnare ego inhibens, Id potius, inquam, conſiderandum eſt, Diogeniane, quodnam de multis acroamatum genus convivio ſit accommodatum, hortemurque ſapientem hunc ut dijudicet: cum enim nullo adficiatur, nullo demulceatur, nihil periculi eſt ne per errorem ſuavius meliori præferat. Tum ille, Diogeniano et nobis hortantibus, nulla interpoſita mo-

ἐπὶ τὴν θυμέλην καὶ τὴν ὀρχήστραν ἐξελαύνειν· εἰσάγειν δὲ τὸ νεωστὶ μὲν ἐν Ῥώμῃ παρεισηγμένον εἰς τὰ συμπόσια, μήπω δὲ ἀναλάμπον ἐν τοῖς πολλοῖς. Ἴστε γὰρ, εἶπεν, ὅτι τῶν Πλάτωνος διαλόγων διηγηματικοί τινές C
εἰσιν, οἱ δὲ δραματικοί· τούτων οὖν τῶν δραματικῶν τοὺς ἐλαφροτάτους ἐκδιδάσκονται παῖδες, ὥστε ἀπὸ στόματος λέγειν· πρόσεστι δὲ ὑπόκρισις πρέπουσα τῷ ἤθει τῶν ὑποκειμένων προσώπων, καὶ φωνῆς πλάσμα καὶ σχῆμα, καὶ διαθέσεις ἑπόμεναι τοῖς λεγομένοις. Ταῦθ' οἱ μὲν αὐστηροὶ καὶ χαρίεντες ἠγάπησαν ὑπερφυῶς· οἱ δὲ ἄνανδροι καὶ διατεθρυμμένοι τὰ ὦτα δι' ἀμουσίαν καὶ ἀπειροκαλίαν, οὕς φησιν Ἀριστόξενος χολὴν ἐμεῖν ὅταν ἐναρμονίου ἀκούσωσιν, ἐξέβαλλον· καὶ οὐ θαυμάσαιμ' ἂν εἰ τὸ πάμπαν ἐκβάλλουσιν· ἐπικρατεῖ γὰρ ἡ θηλύτης.

β'. Καὶ ὁ Φίλιππος ὁρῶν ὑποδυσχεραίνοντάς τινας, Φείδου, εἶπεν, ὦ 'τᾶν, καὶ παραβάλλου λοιδορῶν ἡμᾶς· D

D. 1. παραβάλλου] Forte μὴ παραβάλλου ut Reiſk. At Amiot. legiſſe videtur ἀναβάλλου. Suſpicor ab auctore fuiſſe, παραβάλλου τὸ θυρίον τῶν λοιδοριῶν εἰς ἡμᾶς.

ra, Cætera, inquit, in orcheſtram et ſcenam rejicio: id vero introduco, quod nuper Romæ irrepſit in convivia, neque adhuc apud multos cernitur. Noſtis nimirum Platonis dialogos partim narratione, partim actione quadam conſtare, qui ideo dramatici dicuntur. De his facillimos pueri edocentur, ita ut memoriter recitent: adjunguntur autem geſtus convenientes perſonarum moribus, et vocis effictio atque forma, et affectiones dictis congruæ. Hæc auſteri quidem et eruditi maximo opere probaverunt: effœminati, et quorum aures inſcitia atque bonarum imperitia rerum corruptæ eſſent, quos Ariſtoxenus *bilem*, aiebat, *vomere ſi enharmonium cantum audirent*, expulerunt. Neque mirer expuliſſe, mollitie omnino obtinente.

II. Hic Philippus nonnullos videns iniquius hæc ferentes, Deſine, inquit, mi homo, nobis convicium facere. Nos

ἡμεῖς γὰρ ἐσμὲν οἱ πρῶτοι τοῦ πράγματος εἰσαγομένου δυσχεράναντες ἐν Ῥώμῃ, καὶ καθαψάμενοι τῶν ἀξιούντων Πλάτωνα διαγωγὴν ἐν οἴνῳ ποιεῖσθαι, καὶ τῶν Πλάτωνος διαλόγων ἐπὶ τραγήμασι καὶ μύροις ἀκούειν διατείνοντας· ὅτε καὶ Σαπφοῦς ἀναδεχομένης καὶ τῶν Ἀνακρέοντος, ἐγώ μοι δοκῶ καταθέσθαι τὸ ποτήριον αἰδούμενος. Πολλὰ δὲ εἰπεῖν ἐπιόντα μοι δέδια, μὴ μετὰ σπουδῆς τινος οὕτως διαλέγεσθαι πρὸς σὲ δόξω· ὅθεν, ὡς ὁρᾷς, ποτίμῳ λόγῳ ἁλμυρὰν ἀκοὴν κατακλύσαι τῷ φίλῳ Διογενιανῷ μετὰ τῆς κύλικος δίδωμι.

E γ'. Δεξάμενος οὖν ὁ Διογενιανός, Ἀλλὰ καὶ τούτους, ἔφη, νήφοντας ἀκούω λόγους· ὥστε ὁ οἶνος ἡμᾶς ἀδικεῖν οὐκ ἔοικεν, οὐδὲ κρατεῖν. Δέδια δὴ μὴ καὶ αὐτὸς εὐθύνας ὑπόσχω· καίτοι τὰ πολλὰ περικοπτέα τῶν ἀκροαμάτων ἐστί· πρώτην τραγῳδίαν, ὡς οὐ πάνυ τι συμποτικὸν

D. 5. διατείνοντας] Lego διαπίνοντας. Mox, ἀναλεγομένης.
D. 11. Διογενιανῷ] Sumſi a Palat. Vulgo, δή. Vatic. Δίι.
E. 2. ἀδικεῖν] Recepi ab Amiot. Anon. T. V. Mez. Vulgo, εὐδοκεῖν.

enim ſumus, qui primi rem iſtam, cum Romæ introduceretur, ægre tulimus, reprehendimuſque eos, qui putarent Platonem debere in vino animi cauſſa et ludi audiri, ejuſque dialogos ad unguenta et bellaria potantibus audiendos eſſe: quando etiam Sapphus et Anacreontis carmina ſi recitarentur, verecundia ductum me debere poculum deponere arbitrarer. Multa vero mihi in mentem veniunt, quæ ſi proferam, metuo ne ſerio adverſus te diſſeruiſſe videar: itaque, ut vides, una cum poculo id ſodali Diogeniano tribuo, ut dulci ſermone ſalſum auditum demulceat.

III. Excipiens tunc eum Diogenianus, Atqui et hos, inquit, audio ſobrios ſermones, ita ut vinum nobis non videatur obeſſe neque imperare. Metuo igitur ne ipſe crimen ſubeam. Et ſane multa acroamata ſunt amputanda. Primum Tragœdia, non admodum ea convivio apta, ut

ἀλλὰ σεμνότερον βοῶσαν καὶ σκευωρουμένην, πραγμάτων ὑποκρίσεις πάθος ἐχόντων καὶ οἶκτον. Ἀποπέμπω δὲ τῆς ὀρχήσεως τὴν Πυλάδειον, ὀγκώδη καὶ παθητικὴν καὶ F πολυπρόσωπον οὖσαν· αἰδοῖ δὲ τῶν ἐγκωμίων ἐκείνων ἃ Σωκράτης περὶ ὀρχήσεως διῆλθε, δέχομαι τὴν Βαθύλλειον αὐτόθεν πέζαν τοῦ κόρδακος ἁπτομένην, Ἠχοῦς, ἤ τινος Πανὸς, ἢ Σατύρου σὺν ἔρωτι κωμάζοντος, ὑπόρχημά τι διατιθεμένην. Τῶν δὲ κωμῳδιῶν, ἡ μὲν ἀρχαία διὰ τὴν ἀνωμαλίαν ἀνάρμοστος ἀνθρώποις πίνουσιν· ἥτε γὰρ ἐν ταῖς λεγομέναις παραβάσεσιν αὐτῶν σπουδὴ καὶ παῤῥησία λίαν ἄκρατός ἐστι καὶ σύντονος· ἥ τε πρὸς τὰ σκώμματα καὶ βωμολοχίας εὐχέρεια, δει- 712 νῶς κατάκορος καὶ ἀναπεπλασμένη καὶ γέμουσα ῥημάτων ἀκόσμων καὶ ἀκολάστων ὀνομάτων· ἔτι δ' ὥσπερ ἐν ταῖς

F. 2. αἰδοῖ] Sumſi a Palat. et Mez. Conjecit item Reiſk.
F. 4. πέζαν] Probem πεζὴν *pedeſtrem*: nec tamen improbem Caſauboni παίζουσαν de Satiric. Poeſ. I, 4.
F. 5. ὑπόρχημά τι διατιθεμένην] Sic correxi ex Athen. I. p. 20. E. F. qui ex eodem quo Plutarchus fonte hauſit. Jam Caſaub. de Sat. Poeſ. loco memorato Plutarchum emendaverat. Vulgo, ὑπ' ὀρχήματος ἀντιθεμένην.

quæ gravius ſonet, moliaturque imitationem rerum animo ingentes motus inferentium, et miſerationem excitantium. A ſaltatione porro Pyladeam removeo, tumidam ſcilicet, et adfectuum plenam, multaſque requirentem perſonas. Reverentia tamen quam tribuo Socraticis iſtis ſaltationis laudibus, Bathylleam admitto, pedeſtrem, et cordaci adfinem, Echoni, aut Panis alicujus aut Satyri cum Amore comeſſantis perſonam ſaltando referentem. De Comœdiis, Vetus ob inæquabilitatem non eſt bibentibus accommodata. Nam et quæ in auditorum compellationibus, quas parabaſes appellant, libertas dicendi ſeria uſurpatur, nimis intemperans eſt atque vehemens: et levitas conviciandi ac ſcurrilitas admodum faſtidioſa atque aperta, et repleta indecoris verbis, laſcivisque nominibus: præterea ſicut in principum con-

ἡγεμονικοῖς δείπνοις ἑκάστῳ παρέστηκε τῶν κατακειμένων οἰνοχόος, οὕτω δεήσει γραμματικὸν ἑκάστῳ τὸ καθ' ἕκαστον ἐξηγεῖσθαι, τίς ὁ Λαισμοδίας παρ' Εὐπόλιδι, καὶ ὁ Κινησίας παρὰ Πλάτωνι, καὶ ὁ Λάμπων παρὰ Κρατίνῳ, καὶ τῶν κωμῳδουμένων ἕκαστος· ὥστε γραμματοδιδασκαλεῖον ἡμῖν γενέσθαι τὸ συμπόσιον, ἢ κωφὰ καὶ ἄσημα τὰ σκώμματα διαφέρεσθαι. Περὶ δὲ τῆς νέας κωμῳδίας τί ἀν-
B τιλέγοι τις; οὕτω γὰρ ἐγκέκραται τοῖς συμποσίοις, ὡς μᾶλλον ἂν οἴνου χωρὶς ἢ Μενάνδρου διακυβερνῆσαι τὸν πότον. Ἥτε γὰρ λέξις ἡδεῖα καὶ πεζὴ κατέσπαρται τῶν πραγμάτων, ὡς μήτε ὑπὸ νηφόντων καταφρονεῖσθαι, μήτε οἰνωμένους ἀνιᾶν· γνωμολογίαι τε χρησταὶ καὶ ἀφελεῖς ὑπορρέουσαι, καὶ τὰ σκληρότατα τῶν ἠθῶν ὥσπερ ἐν πυρὶ τῷ οἴνῳ μαλάττουσι καὶ κάμπτουσι πρὸς τὸ ἐπιεικέστατον· ἥ τε τῆς σπουδῆς πρὸς τὴν παιδιὰν ἀνάκρασις

A. 6. Λαισμοδίας] Legendum Λαισποδίας Mez. H. Valeſ. Emend. III, 18.

A. 10. τί ἀντιλέγοι] Sic H. Mez. et proxime Palat. Vatic. τί ἄν τι λέγοι. Vulgo, τί ἄν τι λέγῃ.

B. 2. διακυβερνῆσαι] Rectius ſit, διακυβερνᾶσθαι.

viviis unicuique accumbentium adſtat pincerna, ita oportebit unicuique convivarum adeſſe Grammaticum, qui ſingula enarret, quis ſit apud Eupolidem Læſpodias, apud Platonem Cineſias, Lampo apud Cratinum, et alii qui in Comœdiis exagitantur; ut jam vel ſchola grammatica fiat convivium, vel ſurda et ignota dicteria differantur. Quid dicam de Nova Comœdia, quæ ita conviviis immixta eſt, ut facilius ea ſine vino, quam ſine Menandro peragantur? Nimirum enim et dictio jucunda ac pedeſtris rebus inſperſa eſt, ut neque a ſobriis contemnatur, neque ebriis ſit moleſta: et utiles ſententiæ atque ſimplices una fluentes, etiam duriſſima ingenia per vinum veluti ignem molliunt, et ad manſuetudinem flectunt: tum ſeriorum cum jocis contemperatio nullam aliam ad rem facta videri poteſt, quam

ἐπ' οὐδὲν ἂν πεποιῆσθαι δόξειεν, ἀλλ' ἢ πεπωκόσιν καὶ
διακεχυμένοις ἡδονὴν ὁμοῦ καὶ ὠφέλειαν. Ἔχει δὲ καὶ C
τὰ ἐρωτικὰ παρ' αὐτῷ καιρὸν πεπωκόσιν ἀνθρώποις,
καὶ ἀναπαυσομένοις, μετὰ μικρὸν ἀπιοῦσι παρὰ τὰς
ἑαυτῶν γυναῖκας· οὔτε παιδὸς ἔρως ἄῤῥενός ἐστιν ἐν τοσούτοις
δράμασιν· αἵ τε φθοραὶ τῶν παρθένων εἰς γάμον
ἐπιεικῶς καταστρέφουσι· τὰ δὲ πρὸς ἑταίρας, ἂν μὲν
ὦσιν ἰταμαὶ καὶ θρασεῖαι, διακόπτεται σωφρονισμοῖς τισιν
ἢ μετανοίαις τῶν νέων· ταῖς δὲ χρησταῖς καὶ ἀντερώσαις,
ἢ πατήρ τις ἀνευρίσκεται γνήσιος, ἢ χρόνος τις
ἐπιμετρεῖται τῷ ἔρωτι, συμπεριφορὰν αἰδοῦς ἔχων φιλάνθρωπον.
Ταῦτα δὲ ἀνθρώποις ἄλλο μέν τι πράττουσιν
ἴσως οὐδεμιᾶς σπουδῆς ἄξιά ἐστιν· ἐν δὲ τῷ πίνειν οὐ D
θαυμάσαιμ' ἂν εἰ τὸ τερπνὸν αὐτῶν καὶ γλαφυρὸν ἅμα καὶ
πλάσιν τινὰ καὶ κατακόσμησιν ἐπιφέρει, συνεξομοιοῦσα
τὰ ἤθη τοῖς ἐπιεικέσι καὶ φιλανθρώποις.

C. 3. ἀναπαυσομένοις] Sic E. H. Venet. Palat. Vatic. Vulgo, ἀναπαυομένοις.
C. 7. ἰταμαὶ] Sic Anon. T. V. Mez. verterunt item Amiot. et Xyl. Vulgo, ἱκαναί.
C. 9. ἀνευρίσκεται—ἐπιμετρεῖται] Sic Mez. Reiſk. Vulgo, ἂν εὑρίσκηται—ἐπιμετρῆται.

ut eos qui bibere et animos relaxarunt ſimul et oblectet et juvet. Amatoria quoque ejus locum habent apud eos qui biberunt, et paulo poſt dormitum ad ſuas uxores abeunt: nam neque puerorum amor in Menandri eſt comœdiis: et vitia virginibus oblata, commode in nuptias vertuntur, meretrices ſi introducuntur procaces et feroces, caſtigationibus aut pœnitentia adoleſcentum amores earum diffinduntur; ſi probæ, et viciſſim amantes, aut pater alicujus invenitur verus, aut tempus amori præſcribitur conſuetudinem verecundam humanamque habenti. Hæc ut hominibus alia in re occupatis videantur nullum habere operæ pretium: ita inter bibendum non miror ſi jucunditas eorum et elegantia nonnihil facit ad effingendos componendoſque animos, moreſque ad humanitatem conformandos.

δ'. Ὁ μὲν οὖν Διογενιανὸς, ἢ παυσάμενος ἢ διαλείπων, ἐσιώπησεν· ἐπιφυομένου δὲ αὐτοῦ τοῦ σοφιστοῦ πάλιν, καὶ ῥήσεις τινὰς οἰομένου δεῖν τῶν Ἀριστοφανείων περαίνειν, ὁ Φίλιππος ἐμὲ προσαγορεύσας, Οὗτος μὲν, ἔφη, τὴν ἐπιθυμίαν ἐμπέπληκε, τὸν ἥδιστον αὐτοῦ Μένανδρον ἐπαινέσας, καὶ τῶν ἄλλων οὐδὲν ἔτι φροντίζειν
E ἔοικε. Λείπεται δὲ πολλὰ τῶν ἀκροαμάτων ἡμῖν ἀνεξέταστα, περὶ ὧν ἂν ἡδέως ἀκούσαιμί σου· τὸν δὲ τῶν ζωδιογλυφῶν ἀγῶνα βραβεύσομεν αὔριον, ἂν δοκῇ τῷ ξένῳ καὶ Διογενιανῷ, νήφοντες. Οὐκοῦν, ἔφην ἐγὼ, μῖμοι τινές εἰσιν, ὧν τοὺς μὲν, ὑποθέσεις, τοὺς δὲ, παίγνια καλοῦσιν· ἁρμόζειν δὲ οὐδέτερον οἶμαι συμποσίῳ γένος· τὰς μὲν ὑποθέσεις διὰ τὰ μήκη τῶν δραμάτων καὶ τὸ δυσχορήγητον· τὰ δὲ παίγνια, πολλῆς γέμοντα βωμολοχίας καὶ σπερμολογίας, οὐδὲ τοῖς τὰ ὑποδήματα κομίζουσι παιδαρίοις, ἅ γε δὴ δεσποτῶν ᾖ σωφρονούντων,

E. 3. ζωδιογλυφῶν] Mez. Κωμῳδιογράφων. Haud ſcio an vulgata ſit vera.

IV. Sub hæc verba Diogenianus, ſive fine, ſive intervallo facto, tacuit. Cum autem Sophiſta rurſus eum adoriretur, et quædam Ariſtophanis aſſereret carmina recitanda, Philippus me compellans, Hic quidem, inquit, ſuæ ſatisfecit cupiditati, ſuaviſſimum ſibi Menandrum laudando: videturque reliquorum porro nullam habere curam. Sunt autem multa adhuc acroamata, de quibus nihil nobis diſputatum eſt, et ego ex te aliquid audire pervelim. Nam de certamine eorum qui animalcula ſculpunt, cras agemus, ſi hoſpiti et Diogeniano ita videbitur. Sunt ergo, dicebam, Mimi, quorum alii Argumenta, alii Ludicra appellantur: neutrum, ut ego arbitror, genus convivio conveniens: Argumenta ob longitudinem actionum, et ſumtuum difficultatem: Ludicra, quod ita ſcatent ſcurrilitate et inanitate verborum, ut ne a puerulis quidem, qui dominis modeſtis

θεάσασθαι προσήκει· οἱ δὲ πολλοί, καὶ γυναικῶν συγ- F
κατακειμένων καὶ παίδων ἀνήβων, ἐπιδείκνυνται μιμήματα πραγμάτων καὶ λόγων ἃ πάσης μέθης ταραχωδέστερον τὰς ψυχὰς διατίθησιν. Ἀλλ' ἥγε κιθάρα πάλαι πω καὶ καθ' Ὅμηρον ἔπι τοῖς χρόνοις γνωρίμη τῆς δαιτός ἐστι, καὶ μακρὰν οὕτως φιλίαν καὶ συνήθειαν οὐ πρέπει διαλύειν, ἀλλὰ δεῖσθαι τῶν κιθαρῳδῶν μόνον, ὅπως τὸν πολὺν θρῆνον καὶ γόον ἐξαίρωσι τῶν ᾠδῶν, εὔφημα καὶ πρέποντα θαλιάζουσιν ἀνθρώποις ᾄδοντες. Τὸν δὲ αὐλὸν οὐδὲ βουλομένοις ἀπώσασθαι τῆς τραπέζης ἐστίν· αἱ γὰρ σπονδαὶ ποθοῦσιν αὐτὸν ἅμα τῷ 713
στεφάνῳ, καὶ συνεπιφθέγγεται τῷ παιᾶνι τὸ θεῖον· εἶτα ἀπελίγανε καὶ διεξῆλθε τῶν ὤτων καταχεόμενος φωνὴν ἡδεῖαν ἄχρι τῆς ψυχῆς ποιοῦσαν γαλήνην· ὥστε εἴ τι τῶν αὐστηρῶν καὶ πεφροντισμένων ὁ ἄκρατος οὐκ ἐξέωσεν,

F. 4. πάλαι—ἐστι] Forte corrigendum, πάλαι πω καθ' Ὅμηρον τοῖς χρόνοις, καὶ ἔτι νῦν γνωρίμη τῆς δαιτός ἐστι. Vulgo, πάλαι πω καὶ καθ' Ὅμηρον ἔτι τοῖς χρόνοις γνωρίμη τῆς δαιτὸς, ἔτι—. ἐστι eſt ex E. H. Venet. Palat. Vatic. at Xyl. mutavit in ἑταῖρα.

calceos portant, ſpectari ea deceat: quanquam multi etiam uxoribus juxta accumbentibus et impuberibus filiis imitationes oſtentant rerum et verborum, quæ magis quavis ebrietate animos perturbant. Enimvero cithara antiquitus, et jam inde ab Homeri temporibus eo nomine nota fuit, quod focia convivii eſſet: ac tam diuturnam amicitiam atque ſodalitium non convenit divellere: id modo a citharœdis petamus, ut nimios luctus et gemitus e carminibus eximentes, boni ominis modos et genio indulgentibus accommodatos ſonent. Tibiam, ne ſi velimus quidem, a menſa arcere licet: nam libationes eam exigunt ſimul cum corona, et ubi pæani accinens divinum cultum abſolvit, ſuavi cantu deſinens per aures tranſit, jucunda eas perfundens voce, quæ tranquillitatem ad animum penetrantem efficit; ut ſi quid triſtitiæ et curarum mero non ſit diſcuſſum, id ve-

οὐδὲ διέλυσε, τοῦτο τῇ χάριτι καὶ πρᾳότητι τοῦ μέλους ὑποκατακλειόμενον ἡσυχάζειν, ἄν γε δὴ καὶ αὐτὸς τὸ μέτριον διαφυλάττῃ, μὴ παθαινόμενος, μηδὲ ἀνασοβῶν, καὶ παρεξιστὰς βόμβυξι καὶ πολυχορδίαις τὴν διάνοιαν ὑγρὰν ὑπὸ τῆς μέθης καὶ ἀκροσφαλῆ γεγενημένην.
B Ὡς γὰρ τὰ θρέμματα λόγου μὲν οὐ συνίησι διάνοιαν ἔχοντος, σιγμοῖς δὲ καὶ ποππυσμοῖς ἀμελέσιν, ἢ σύριγξι καὶ στρόμβοις ἐγείρουσι καὶ κατευνάζουσι πάλιν οἱ νέμοντες, οὕτως ὅσον ἔνεστι τῇ ψυχῇ φορβαδικὸν καὶ ἀγελαῖον, καὶ ἀξύνετον λόγου, καὶ ἀνήκοον, μέλεσι καὶ ῥυθμοῖς ἐπιψάλλοντες καὶ καταυλοῦντες εὖ τίθενται καὶ καταπραΰνουσιν. Οὐ μὴν ἀλλ' εἰ δεῖ τό γε μοι φαινόμενον εἰπεῖν, οὔτ' ἂν αὐλοῦ ποτὲ καθ' αὐτὸν, οὔτε λύρας μέλος χωρὶς λόγου καὶ ᾠδῆς ἐπιτέρψαι τὸ συμπόσιον, ὥσπερ ῥεύματι

A. 6. τοῦτο—ὑποκατακλειόμενον] Prius dedi pro τοῦτον: poſterius cum Reiſk, mutandum in ὑποκατακλινόμενον.

B. 2. ἀμελέσιν] Malim ἐμμελέσιν cum Xyl. itaque verti.

B. 3. πάλιν—] Sic ipſe correxi. Vulgo, κατευνάζουσι, καὶ πάλιν οἱ νέμοντες οὕτως, ὅσον—.

B. 7. ἀλλ' εἰ δεῖ τὸ—] Sic Xyl. Mez.. Vulgo, ἀλλ' εἰ τό—.

B. 8. μέλος—ἐπιτέρψαι] Forte, μέλει—ἐπιτρέψαιμι.

nuſtate et manſuetudine cantilenæ circumventum conquieſcat: ſi quidem modum tibia non excedat, neque nimios animo adferat motus, eumve exagitet atque extra ſe rapiat multitudine ſoncrum atque modulorum emollitum, et ad errandum proclivem redditum. Nam ſicut pecora orationem hominis non intelligunt, ſibilis autem et ſtrepitu vocis ad quemdam modum facto et fiſtulis aut conchis excitantur ac ſopiuntur a paſtoribus: ita quod anima habet pecoris et gregis naturam reſipiens, rationiſque non capax, neque ejus dicto obtemperans, cantilenis et rhythmis incantantes componere ſolent ac pacare. Verum ſi mihi dicendum ſit quod ſentio, nunquam vel tibiæ vel lyræ cantui ſine ſermone et oda convivium permittam. Sic enim adſueſcen-

φέρειν ὑπολαμβάνοντι· δεῖ γὰρ οὕτως ἐθίζειν καὶ σπου-
δάζοντας ὥστε καὶ τὰς ἡδονὰς ἐκ λόγου λαμβάνειν, καὶ C
τὰς διατριβὰς ἐν λόγῳ ποιεῖσθαι· τὸ δὲ μέλος καὶ τὸν
ῥυθμὸν ὥσπερ ὄψον ἐπὶ τῷ λόγῳ, καὶ μὴ καθ' αὑτὰ
προσφέρεσθαι, μηδὲ λιχνεύειν. Ὡς γὰρ ἡδονὴν ἐν
οἴνῳ καὶ ὄψῳ τῇ χρείᾳ τῆς τροφῆς συνεισιοῦσαν οὐδεὶς
ἀπωθεῖται, τὴν δ' ἐπὶ τοῖς μύροις οὐκ ἀναγκαίαν καὶ
περίεργον οὖσαν ὁ Σωκράτης ἐπὶ κόρρης ῥαπίζων ἐξέβα-
λεν· οὕτω ψαλτηρίου φωνῆς καὶ αὐλοῦ, καθ' ἑαυτὴν τὰ
ὦτα κοπτούσης μὴ ὑπακούωμεν· ἂν δ' ἕπηται μετὰ λό-
γου καὶ ᾠδῆς ἑστιῶσα καὶ τέρπουσα τὸν ἐν ἡμῖν λόγον, εἰσ-
άγωμεν, οἰόμενοι καὶ Μαρσύαν ἐκεῖνον ὑπὸ τοῦ θεοῦ
κολασθῆναι ὅτι φορβαιᾷ καὶ αὐλοῖς ἐπιστομίσας ἑαυτόν,
ἐτόλμησε ψιλῷ μέλει διαγωνίζεσθαι πρὸς ᾠδὴν καὶ D
κιθάραν. Μόνον, ἔφη, σκοπῶμεν ὅπως συμπόταις διὰ
λόγου καὶ φιλοσοφίας ἀλλήλους εὐφραίνειν δυναμένοις μη-

B. 10. δεῖ γὰρ—σπουδάζοντας] Forte, δεῖ γὰρ αὐτοὺς ἐθίζειν συμπαίζοντας.
D. 1. μέλει] Scripſi cum Mez. et Reiſk. pro μέρει.

dum eſt ſtudioſe, ut ludos quoque et joca non ſine liberali ſermone obeamus, cantilenam, rhythmumque tanquam condimentum colloquio adhibeamus, non ſeorſim uſurpemus, aut delicatule in iis luxuriemus. Quemadmodum enim voluptatem in vino et cibo una cum nutrimenti utilitate ſubeuntem nemo aſpernatur: unguentariam autem, utpote otioſam et ſupervacaneam Socrates veluti alapa inflicta ejecit: ita pſalterii vocem aut tibiæ, aures ferientem, non audiamus: tum demum admittamus quando cum docto carmine conjuncta nos invitat et oblectat. Exiſtimo etiam Marſyam illum a deo fuiſſe ſupplicio adfectum, quod capiſtro et tibiis cum ſibi os obturaſſet, auſus fuit nudo cantu decertare adverſus odam citharæ conjunctam. Id unum caveamus, ne convivis qui literato colloquio oblectare ſe invicem poſſunt, aliquid tale ad aures admoveamus, quod

δεῖν ἐπάξωμεν τοιοῦτον θυράθεν, ὃ κώλυμα διαγωγῆς μᾶλλον ἢ διαγωγή τις ἔσται. Οὐ γὰρ μόνον ὅσοι τὴν σωτηρίαν οἴκοι καὶ παρ' αὐτοῖς ἔχοντες,

Ἄλλην θέλουσιν εἰσαγώγιμον λαβεῖν,

ὡς Εὐριπίδης εἶπεν, ἀβέλτεροί εἰσιν, ἀλλὰ καὶ ὅσοι πολ-
λῆς ἐν αὐτοῖς εὐφροσύνης καὶ θυμηδίας παρούσης ἔξωθεν
ἐπάγειν τὰ τέρποντα φιλοτιμοῦνται. Καὶ γὰρ ἡ τοῦ με-
E γάλου βασιλέως μεγαλοφροσύνη πρὸς Ἀνταλκίδαν τὸν
Λάκωνα, δεινῶς ἀπειρόκαλος ἐφάνη καὶ ἄγροικος,
ὁπηνίκα ῥόδων καὶ κρόκου μεμιγμένων στέφανον εἰς μύρον
βάψας ἔπεμψεν αὐτῷ, τὸ σύμφυτον καὶ ἴδιον καλὸν
ἀποσβέσας καὶ καθυβρίσας τοῖς ἄνθεσιν. Ὅμοιον οὖν
ἐστι τὸ, συμποσίου χάριν ἔχοντος ἐν αὐτῷ καὶ μοῦσαν ἰδίαν,
καταυλεῖν καὶ καταψάλλειν ἔξωθεν, ἀφαιρούμενον τῷ ἀλ-
λοτρίῳ τὸ οἰκεῖον. Μάλιστα γοῦν ἀκροαμάτων εἴη καιρὸς

D. 4. θυράθεν, ὃ] Ita correxi veterem lectionem ἐράθεν ὃ, quæ in omnibus exſtat ante Steph. libris, Ald. Baſ. Xyl. E. H. Venet. Palat. Vatic. perperam immutata in ὃ ἐπαχθέν in Leonic. Schott. Anon. unde ſumſit Steph.

D. 7. θέλουσιν] Ita exhibui ac diſtinxi cum Xyl. Vulgo, ἐθέλουσιν.

impedimentum potius ſit delectationis, quam delectatio. Non enim ii duntaxat ſtulti ſunt, qui domi et a ſe habentes ſalutem,

Aliunde aliam ſibi volunt adſciſcere,

ut ait Euripides: ſed et hi, qui cum in ſe ipſis multa lætitiæ habent repoſita inſtrumenta, id magno ſtudio agunt, ut delectantia extrinſecus arceſſant. Admodum certe inepta et ruſtica habetur regis Perſarum adverſus Antalcidam Spartanum magnificentia, quando coronam e roſa et croco conſertam in unguentum intingens ei miſit, nativa pulchritudine extincta, factaque floribus injurie contumelia. Simile tamen eſt convivis, qui in ſeſe venuſtatem et muſicam habent, obturbare tibiis ac pſalteriis, et alienam extrinſecus allegando propriam atque domeſticam perdere delectandi rationem. Maxime acroamatibus locus fore videtur in

ἐν συμποσίῳ κυμαίνοντι καὶ κρουσσομένῳ πρὸς ἔριν ἢ φιλονεικίαν· ὥστε λοιδορίαν τινὰ κατασβέσαι, καὶ ζητήσεως εἰς ἅμιλλαν ἀτερπῆ καὶ ἀγῶνα σοφιστικὸν ἐκφερομένης ἐπιλαμβάνεσθαι, καὶ πρὸς ἀγῶνας ἐκκλησιαστικοὺς καὶ ἀγοραίους ἐπισχεῖν, ἄχρις ἂν αὖθις ἐξ ἀρχῆς ἀθόρυβον καὶ ἀνήνεμον γένηται τὸ συμπόσιον. F

F. 1. κρυσσομένῳ] Forte κορυσσομένῳ ut Anon. et Mez. κομισσομένῳ T. V.

convivio fluctuante et ad litem contentionemve aliquam ſe accingente; ut vel convicia aliqua aboleantur, vel quæſtio propoſita quæ ad ingratum certamen et contentionem ſophiſticam efferat, tollatur: vel rixa concionalis aut forenſis inhibeatur, donec de integro placidum ac tranquillum fiat convivium.

714 ## ΠΡΟΒΛΗΜΑ Θ'.

Ὅτι βουλεύεσθαι παρὰ πότον οὐχ ἧττον ἦν Ἑλληνικὸν ἢ Περσικόν.

QUÆSTIO IX.

Inter vinum deliberare, non minus Græcum fuiſſe quam Perſicum.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΝΙΚΟΣΤΡΑΤΟΣ. ΓΛΑΥΚΙΑΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

NICOSTRATUS. GLAUCIAS.

ΠΕΡΙ ὧν ἔμελλον ἐκκλησιάζειν Ἀθηναῖοι λόγος ἦν περὶ τὸ δεῖπνον, ἑστιῶντος ἡμᾶς Νικοστράτου· καί τινος εἰπόντος, ὡς, Περσικὸν πρᾶγμα ποιοῦμεν, ὦ ἄνδρες, βουλευόμενοι παρ᾽ οἶνον, Τί μᾶλλον, ἔφη ὁ Γλαυκίας ὑπολαβὼν, ἢ Ἑλληνικόν; Ἕλλην μὲν γὰρ ἦν ὁ εἰπὼν,

Γαστρὸς ἀπὸ πλείης βουλὴ καὶ μῆτις ἀμείνων.

A. 15. ἢ Ἑλληνικόν] ἢ aſſumſi a Baſ. Xyl. Mez.

IN cœna quam nobis Nicoſtratus præbebat, diſputabamus de argumento, quod Athenienſes erant in concione tractaturi. Et cum quidam diceret nos Perſicum ſequi morem, qui conſultaremus inter pocula: excipiens verba ejus Glaucias, Qui magis, inquit, Perſicum, quam Græcum? fuit vero Græcus qui dixit,

Conſilium melius capietur ventre repleto.

Ἕλληνες δὲ σὺν Ἀγαμέμνονι Τροίαν ἐπολιόρκουν, οἷς φαγοῦσι καὶ ποιοῦσιν,

— ὁ γέρων πάμπρωτον ὑφαίνειν ἤρχετο μῆτιν, B

ἐπ' αὐτὸ τοῦτο τῆς κλήσεως καὶ τῶν ἀρίστων εἰσηγητὴς τῷ βασιλεῖ γενόμενος,

Δαίνυ δαῖτα γέρουσι, ———

Πολλῶν γάρ τοι (φησὶν)

——— Ἀγρομένων τῷ πείσεαι ὅς κεν ἀρίστην
Βουλὴν βουλεύσῃ. ———

Διὸ καὶ τὰ πλεῖστα χρησάμενα τῆς Ἑλλάδος εὐνομίᾳ γένη, καὶ μάλιστα φιλοχωρήσαντα περὶ τοὺς ἀρχαίους ἐθισμοὺς, ἐν οἴνῳ τὰς ἀρχὰς συνεῖχε. Τὰ γὰρ παρὰ Κρησὶν Ἀνδρεῖα καλούμενα, παρὰ δὲ Σπαρτιάταις Φιλίτια, βουλευτηρίων ἀποῤῥήτων καὶ συνεδρίων ἀριστοκρατικῶν τάξιν εἶχεν· ὥσπερ, οἶμαι, καὶ τὸ ἐνθάδε Πρυτανεῖον καὶ Θεσμοθέσιον· οὐ πόῤῥω δὲ τούτων ὁ νυκτερινὸς σύλλογος παρὰ C Πλάτωνι τῶν ἀρίστων καὶ πολιτικωτάτων ἀνδρῶν ἐστὶν, ἐφ'

B. 8. πλεῖστα] Legendum πλείστῃ: quod et verti.

Græcis quoque cum Agamemnone Ilium obſidentibus, dum ederent ac biberent, cœpit

Conſilium ſapiens primus tum texere Neſtor:

cum quidem hac ipſa de cauſa auctor regi fuiſſet, ut præſtantiſſimos ad convivium invitaret.

Tu cœnam ſenibus præbe,—
Collectis multis, qui conſulet optima, pare.

Itaque etiam Græciæ populi ut quiſque optimis legibus conſtitutam habuit civitatem, et veteris moris fuit tenaciſſimus, ita magiſtratuum deliberationes vino continuerunt. Nam quæ apud Cretenſes Andreia, (quaſi virilia,) apud Spartanos Phiditia, (quaſi Frugalia,) quondam erant, loco arcanorum conciliorum et conſeſſus optimatum fuerunt: ſicut, puto, etiam quod hic eſt Prytaneum, et Theſmotheſion: neque procul hinc abeſt nocturnus apud Platonem conventus præcipuorum ac reipublicæ gerendæ gnariſſimo-

ὃν ἀναπέμπεται τὰ μέγιστα καὶ πλείστης ἄξια φροντίδος. Οἱ δὲ τῷ Ἑρμῇ

— πυμάτῳ σπένδοντες, ὅτε μνησαίατο κοίτου,

ἆρ' οὐκ εἰς τὸ αὐτὸ συνάγουσι τῷ οἴνῳ τὸν λόγον; ὡς γοῦν παρόντι καὶ συνεπισκοποῦντι τῷ φρονιμωτάτῳ θεῷ, πρῶτον ἀπαλλαττόμενοι προσεύχονται. Οἱ δὲ πάμπαν ἀρχαῖοι ὡς οὐδὲ τοῦ Ἑρμοῦ δεόμενον τὸν Διόνυσον αὐτὸν, ΕΥΒΟΥΛΗ, καὶ τὴν νύκτα δι' ἐκεῖνον ΕΥΦΡΟΝΗΝ προσεῖπον.

rum virorum, in quem res maximæ et deliberationem requirentes arduam rejiciuntur. Qui autem ultimo

Mercurio libant, cum jam dare corpora
ſomno
Eſt animus,—

nonne conjungunt cum vino rationem: quando ut præſenti et una diſpicienti prudentiſſimo deo vota faciunt jam diſceſſuri? Antiquiſſimi vero ipſum Bacchum, tanquam nihil Mercurii egentem, Eubulen, (hoc eſt bonum conſiliarium,) et ejus gratia noctem Euphronem, (quaſi prudentiæ aptam,) appellaverunt.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Ι'. D

Εἰ καλῶς ἐποίουν βουλευόμενοι παρὰ πότον.

QUÆSTIO X.

Rectene fecerint, qui inter pocula deliberaverunt.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΓΛΑΥΚΙΑΣ. ΝΙΚΟΣΤΡΑΤΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

GLAUCIAS. NICOSTRATUS.

α'. ΤΑΥΤΑ τοῦ Γλαυκίου διεξελθόντος ἔδοξαν ἡμῖν ἐπιεικῶς οἱ θορυβώδεις ἐκεῖνοι κατακεκοιμῆσθαι λόγοι, καὶ ὅπως ἔτι μᾶλλον αὐτῶν ἀμνηστία γένοιτο, ζήτησιν ἑτέραν ἐπάγων Νικόστρατος ἔφη, Πρότερον οὐ πάνυ μέλειν αὐτῷ, Περσικοῦ τοῦ πράγματος εἶναι δοκοῦντος· ἐπεὶ δὲ νῦν Ἑλληνικὸν εἶναι πεφώραται, δεῖσθαι λόγου βοηθοῦντος αὐτῷ πρὸς τὴν αὐτόθεν φαινομένην ἀτοπίαν. Ὅ, τε γὰρ λο-

D. 10. κατακεκοιμῆσθαι] Rectius κατακεκοιμίσθαι ut Steph. conjecit.

I. HÆC cum Glaucias diſſeruiſſet, cenſuimus turbulentas iſtas diſputationes ſatis commode ſedatas eſſe: quæ ut eo magis oblivione contererentur, Nicoſtratus quæſtionem in medium proponens ita locutus eſt: Antehac inſtitutum iſtud mihi non magnæ fuit curæ, ut qui id pro Perſico haberem: nunc, quia deprehenſum eſt Græcum eſſe, ratione videtur opus habere, qua defendatur ab evidente

γισμὸς, ὥσπερ ὀφθαλμὸς ἐν ὑγρῷ σάλον ἔχοντι, δυσκί-
E νητον ἡμῖν καὶ δύσεργόν ἐστι· τὰ δ' ἐπαχθῆ πανταχόθεν,
ὥσπερ ἑρπετὰ πρὸς ἥλιον, σαλευόμενα πρὸς τὸν οἶνον καὶ
ἀναδυόμενα, τὴν γνώμην ἐπισφαλῆ ποιεῖ καὶ ἀκατάστα-
τον. Ὅθεν ὥσπερ ἡ κλίνη τοῖς πίνουσι τῆς καθέδρας ἀ-
μείνων, ὅτι τὸ σῶμα κατέχει καὶ ἀπολύει κινήσεως ἁπά-
σης, οὕτως ἔχειν ἀτρέμα τὴν ψυχὴν ἄριστον· εἰ δὲ μὴ,
δοτέον, ὥσπερ παισὶν ἀτρεμεῖν μὴ δυναμένοις, οὐ δόρυ καὶ
F ξίφος, ἀλλὰ πλαταγὴν καὶ σφαῖραν, ὥσπερ ὁ θεὸς τὸν
νάρθηκα τοῖς μεθύουσιν ἐνεχείρισε κουφότατον βέλος, καὶ
μαλακώτατον ἀμυντήριον, ὅπως ἐπεὶ τάχιστα παίουσιν,
ἥκιστα βλάπτωσι· δεῖ γὰρ γελοῖα τὰ σφάλματα τοῖς με-
θύουσι ποιεῖν, οὐκ οἰκτρὰ καὶ τραγικὰ καὶ μεγάλας ἀπο-
τεύξεις ἔχοντα. Καὶ μὴν ὅπερ ἐστὶ μέγιστον ἐν ταῖς περὶ
τῶν μεγίστων σκέψεσι, τὸν μὲν ἐνδεᾶ νοῦ καὶ πραγμά-

E. 5. ἀπολύει] Non dubitavi recipere ex conjectura Stephani. Vulgo, ἀπολαύει. Xyl. ἀποπαύει. Leonic. Schott. Anon. T. ἀπελαύνει.

abſurditate. Etenim ratio, tanquam oculus in humido quod fluctuet, agitare ſeſe commode nequit, eſtque inefficax: tum quicquid moleſtum nobis eſt, id quaſi reptilia a ſole, exagitatum undique et ſeſe proferens, judicium animi facit lubricum et inconſtans. Itaque ſicut lectus bibentibus quam ſella eſt commodior, quia corpus continet ille, et omnis motionis vacuum præſtat: ita maxime conducit animam in quiete ſervare: aut ſi id fieri nequit, ſicut pueris ubi quieſcere non poſſunt, neque haſtam neque gladium porrigemus, ſed crepitaculum vel pilam: quomodo etiam Bacchus ferulam ebriis tradidit, leviſſimum telum, et molliſſimum defenſionis inſtrumentum, ut cum celerrime feriant, quam minimum lædant. Ridiculi enim errores ebriis ſunt parandi, non miſerandi aut tragici, magnaſve trahentes ſecum calamitates. Porro autem quod ſummum eſt, ut in conſultatione de maximis rebus im-

τῶν ἄπειρον, ἕπεσθαι τοῖς φρονοῦσι, καὶ τῶν ἐμπείρων ἀκούειν, ἀφαιρεῖται τοὺς μεθύοντας ὁ οἶνος· ὥστε καὶ τοὔνομα 715 γενέσθαι φησὶν ὁ Πλάτων, ὅτι οἴεσθαι νοῦν ἔχειν ποιεῖ τοὺς πίνοντας· οὔτε γὰρ ἐλλόγιμος, οὔτε καλὸς, οὔτε πλούσιος οὕτως οἴεται, καίπερ οἰόμενος, εἶναι τῶν πινόντων ἕκαστος, ὡς φρόνιμος. Διὸ καὶ πολύφωνος ὁ οἶνός ἐστι, καὶ λαλιᾶς ἀκαίρου καὶ φρονήματος ἡγεμονικοῦ καταπίμπλησιν, ὡς οὐκ ἀκούειν ἀλλ' ἀκούεσθαι μᾶλλον ἡμῖν, καὶ ἄγειν οὐχ ἕπεσθαι προσῆκον. Ἀλλὰ γὰρ, ἔφη, τὰ μὲν εἰς τοῦτο ῥαδίως ἄν τις συναγάγοι· δῆλα γάρ ἐστι· τῶν δ' ἐναντίων ἀκουστέον, εἴ τις ἢ νέος προσέστηκεν ἢ πρεσβύτερος.

β'. Ἐπιβούλως δὴ πάνυ καὶ σοφιστικῶς ὁ ἀδελφὸς B ἡμῶν, Οἴει γὰρ ἂν, ἔφη, τινὰ τοὺς ἐνδεχομένους λόγους εὑρεῖν, ἐν τῷ παρόντι καιρῷ πρὸς τὸ πρόβλημα; Τοῦ δὲ Νικοστράτου, Πάνυ, φήσαντος, οἴεσθαι, τοσούτων φιλολό-

A. 10. προσέστηκεν] Lego προέστηκεν.

prudens atque rerum imperitus prudentes ſequatur, et peritis aſſentiat: hoc vinum ebriis adimit, ideoque Plato etiam vino nomen ait factum οἶνος, quia efficit ut qui bibunt ſapere ſe putent, οἴεσθαι νοῦν ἔχειν. Nam neque nobilis, neque pulcher, neque dives quiſquam bibentium ſibi ita videtur, etiamſi videatur, ut prudentem ſeſe opinatur. Atque hinc eſt quod vinum loquaces facit, intempeſtivaque garrulitate et animi elatione, præire auctoritate omnibus volente, implet: quaſi vero noſtrum jam ſit non audire, ſed audiri potius: non ſequi, ſed ducere. Verum hæc quidem facile quis collegerit, cum ſint manifeſta. Audiamus tamen ſi quis contrariam tueri ſententiam velit ſive juniorum ſive ſeniorum.

II. Tum inſidioſe omnino et ſophiſtice frater noſter, An, inquit, exiſtimas quenquam in hoc articulo temporis reperire poſſe rationes ad hanc quæſtionem probabiles? Et cum Nicoſtratus diceret, Omnino ſe arbitrari in præſentia tot hominum qui et literas

γων καὶ φιλοίνων παρόντων, Ὑπομειδιάσας ἐκεῖνος, Εἶτα, ἔφη, περὶ τούτων μὲν οἴει καὶ σεαυτὸν ἱκανῶς ἂν εἰπεῖν πρὸς ἡμᾶς, πρὸς δὲ πραγματικὴν καὶ πολιτικὴν σκέψιν ἀθέτως ἔχειν διὰ τὸν οἶνον; ἢ τοῦτο ὅμοιόν ἐστι τῷ νομίζειν ὅτι ταῖς ὄψεσιν ὁ πίνων οὐκ εὖ μεταβλέπει, αὖθις δὲ τοῖς ὠσὶ παρακούει τῶν ἐντυγχανόντων καὶ διαλεγομένων, τῶν δὲ ᾀδόντων καὶ αὐλούντων ἀκριβῶς
C ἀκούει. Ὡς γὰρ ἐνταῦθα μᾶλλον εἰκός ἐστι τῶν γλαφυρῶν τὰ χρειώδη τὴν αἴσθησιν ἐπιστρέφειν, οὕτως καὶ τὴν διάνοιαν. Οὐ θαυμάσαιμι δ' ἂν εἴτι τῶν φιλοσόφων καὶ περιττῶν ἐκφύγοι παρ' οἶνον· εἰς δὲ πραγματικὰς σκέψεις ἀγομένην, πυκνοῦσθαι καὶ συνίστασθαι, τῷ φρονεῖν εἰκός ἐστιν. Ὥσπερ ὁ Φίλιππος ἐν Χαιρωνείᾳ πολλὰ ληρῶν ὑπὸ μέθης, καὶ καταγέλαστος ὤν, ἅμα τῷ προσπεσεῖν αὐτῷ περὶ σπονδῶν καὶ εἰρήνης λόγον, ἐσ-

B. 9. οὐκ εὖ μεταβλέπει] Forte οὐκ εὖ τὸ μέγα βλέπει, ἀλλὰ τὸ μικρὸν, αὖθις—: huc certe literarum veſtigia et ſententia ducit: οὐκ eſt in Schott. Venet. H. Steph. ceteri habent γάρ: Xylander neutrum.

C. 4. παρ' οἶνον] Sic Anon. T. V. Vulgo, πάροινον.

humaniores et vinum amarent, fieri poſſe: renidens frater, Tu vero, ait, cenſes tandem te ſatis ad nos hac de re diſſeruiſſe, ad civilem autem actionem deliberandam ineptum a vino eſſe redditum? an hoc perinde eſt, ac ſi quis putet bibentem oculis bene cernere parva, magna non item, auribus porro compellantes non exaudire, at percipere tamen exacte ſonos cantorum ac tibicinum? Nam ſicut veriſimile eſt ſenſum ad utilia potius quam ad elegantia converti: ita etiam cogitationes. Neque ducar ego admiratione, ſi vino occupatum aliquid rerum philoſophicarum ſubterfugiat animum: ſed eundem ad conſiderationes rerum agendarum avocatum colligere ſe, et prudentia augeri probabile eſt. Ita Philippus cum Chæroneæ per ebrietatem multa nugaretur, eſſetque ridiculus: ſimul atque de pace et fœdere

τησε τὸ πρόσωπον, καὶ συνήγαγε τὰς ὀφρῦς, καὶ τὸ ῥομβῶδες καὶ ἀκόλαστον ἐκσοβήσας, εὖ μάλα βεβουλευμένην καὶ νήφουσαν ἔδωκε τοῖς Ἀθηναίοις ἀπόκρισιν. Καίτοι D τὸ πίνειν τοῦ μεθύειν διαφέρει, καὶ τοὺς μεθύοντας ὥστε ληρεῖν, οἰόμεθα δεῖν ἀπιόντας καθεύδειν· οἴνῳ δὲ χρωμένους ἐπιπλέον καὶ διαπίνοντας, ἄλλως νοῦν ἔχοντας ἄνδρας, οὐκ ἄξιον δεδιέναι μὴ σφαλῶσι τῷ λογισμῷ, καὶ τὴν ἐμπειρίαν ἀποβάλωσιν, ὁρῶντας ὀρχηστάς τε καὶ κιθαριστὰς οὐδέν τι χεῖρον ἐν συμποσίοις ἢ θεάτροις πράττοντας. Ἡ γὰρ ἐμπειρία παροῦσα καὶ τὸ σῶμα ταῖς ἐνεργείαις ὀρθούμενον παρέχει, καὶ συγκινούμενον ἀσφαλῶς· πολλοῖς δὲ ἰταμότητα θάρσους συνεργὸν ὁ ἄκρατος, οὐδὲ E βδελυρὰν οὐδὲ ἄκρατον, ἀλλ' εὔχαριν καὶ πιθανὴν προστίθησιν· ὥσπερ καὶ τὸν Αἰσχύλον ἱστοροῦσι τὰς τραγῳδίας ἐμπίνοντα ποιεῖν, καὶ οὐχ ὡς Γοργίας εἶπεν, ἓν

C. 9. ῥομβῶδες] Rectius forte ῥεμβῶδες ut Xyl. Anon. T. V.

ei oblata eſt mentio, vultum compoſuit, ſupercilia contraxit, ejectiſque animo vagis et laſcivis motibus, admodum bene deliberatum ac ſobrium Athenienſibus reſponſum dedit. Sane aliud eſt bibere, aliud inebriari: et qui ita adbibunt, ut jam delirent, eos cenſemus debere dormitum ſe conferre. Viri autem cordati non eſt quod metuamus ne, ſi largius ſeſe potu invitent, et convivium protrahant, rationis aut peritiæ ſuæ detrimentum patiantur; cum hiſtriones ac cithariſtas videamus nihilo deterius in conviviis, quam in theatris ſe gerere: quippe peritia inſita, corpus quoque ſuis actionibus integrum, ac motus animi recte comitans præſtat. Multis quoque protervitatem, qua audacia adjuvari ſolet, merum inſerit, non impudentem eam neque immodicam, ſed gratioſam et probabilem. Sic etiam Æſchylus fertur potus ſuas ſcripſiſſe tragœdias, omneſque eas Baccho plenas fuiſſe: ſecus quam Gorgias, qui unum de Æſchyli

τῶν δραμάτων αὐτοῦ μέγιστον Ἄρεως εἶναι τοὺς ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, ἀλλὰ πάντα Διονύσου. Θερμαντικὸς γὰρ ὤν, κατὰ τὸν Πλάτωνα, τῆς ψυχῆς μετὰ τοῦ σώματος ὁ οἶνος, εὔδρομον τὸ σῶμα ποιεῖ, καὶ πόρους ῥήγνυσι φαντασιῶν ἐφελκομένων μετὰ τοῦ θαῤῥεῖν τὸν λόγον· ἔνιοι γὰρ εὑρετικὴν φύσιν ἔχοντες, ἐν δὲ τῷ νήφειν ἀτολμοτέραν καὶ
F πεπηγυῖαν, ὅταν εἰς τὸ πίνειν ἔλθωσιν, ὥσπερ ὁ λιβανωτός, ὑπὸ θερμότητος ἀναθυμιῶνται· τὸν δὲ δὴ φόβον οὐδενὸς ἧττον ἐμποδὼν ὄντα βουλευομένοις ἐξελαύνει, καὶ πολλὰ τῶν ἄλλων παθῶν ἀφιλότιμα καὶ ἀγεννῆ καταβέννυσι, καὶ τὸ κακόηθες καὶ τὸ ὕπουλον ὥσπερ τινὰς διπλοὰς ἀναπτύσσει τῆς ψυχῆς, καὶ παντὸς ἤθους καὶ πάθους ποιεῖ καταφάνειαν ἐν τοῖς λόγοις· ἔστι δὲ παῤῥησίας καὶ
716 δι' αὐτὴν ἀληθείας γονιμώτατος· ἧς μὴ παρούσης, οὐδὲν ἐμπειρίας οὐδὲ ἀγχινοίας ὄφελος· ἀλλὰ πολλοὶ τῷ

E. 5. μέγιστον] Legendum μεστὸν ex Ariſtoph. Ran.
F. 5. διπλοὰς] Sic Palat. T. V. Vulgo, διπλοῦς. Vid. D. Ruhnk. ad Tim. Lex. Plat. Voc. Διπλοή.

dramatibus quod inſcribitur Septem ad Thebas, Marte plenum dixit. Nam cum, ut Plato ait, vinum una cum animo corpus calefaciat, agile reddit hoc, meatuſque perrumpit, viſis cum audacia junctis, ſermonemque proripientibus. Nonnulli enim ingenio ad inveniendum apto, ſed dum ſobrii ſunt minus audaci et quaſi concreto, quando ad pocula ventum eſt, thuris in morem a calore correpti exhalant. Enimvero metum, quo nulla alia res magis impedimento eſt conſultantibus, vinum profligat: multas etiam alias adfectiones illiberales et degeneres exſtinguit: et malignitatem ac ſimultates tanquam duplices animi, ut ille ait, plicas explicat, ac verbis omnes utriuſque generis in animo adfectus detegit. Ad hæc libertatis dicendi, ac per eam veritatis fecundiſſimum eſt vinum: quibus abſentibus nihil peritia, nihil judicii ſolertia prodeſt,

ἐπιόντι χρώμενοι μᾶλλον κατορθοῦσιν ἢ κρύπτουσιν ἐπιβούλως καὶ πανούργως τὸ παριστάμενον. Οὐδὲν οὖν δεῖ δεδιέναι κινοῦντα τὰ πάθη τὸν οἶνον· κινεῖ γὰρ οὐ τὰ φαυλότατα, πλὴν ἐν τοῖς κακίστοις, ὧν οὐδέ ποτε νήφει τὸ βουλευόμενον· ἀλλ' ὥσπερ τὰ κουρεῖα Θεόφραστος εἰώθει καλεῖν ἄοινα συμπόσια, οὕτως ἄοινος ἀεὶ μέθη καὶ σκυθρωπὴ ταῖς τῶν ἀπαιδεύτων ἐνοικεῖ ψυχαῖς, ἐπιταραττομένη ὑπὸ ὀργῆς τινος ἢ δυσμενείας, ἢ φιλονεικίας, ἢ ἀνελευθερίας· ὧν ὁ οἶνος ἀμβλύνων τὰ πολλὰ μᾶλλον ἢ παροξύνων, οὐκ ἄφρονας οὐδ' ἠλιθίους, ἀλλ' ἁπλοῦς ποιεῖ καὶ ἀπανούργους, B οὐδὲ παροραστικοὺς τοῦ συμφέροντος, ἀλλὰ τοῦ καλοῦ προαιρετικούς. Οἱ δὲ τὴν πανουργίαν δεινότητα, καὶ φρόνησιν ἡγούμενοι τὴν ψευδοδοξίαν καὶ ἀνελευθερίαν, εἰκότως ἀβελτέρους ἀποφαίνουσι τοὺς ἐν οἴνῳ λέγοντας ἀφε-

A. 3. ἐπιόντι] Sic Anon. T. V. probante Steph. Vulgo, ἔποντι. Mox legendum cum Reiſk. ἢ ὅσοι κρύπτουσιν. Aliter Mez. ἀλλὰ πολλοὶ τῷ εἰπόντι χαριζόμενοι μᾶλλον κρύπτουσιν ἐπ.—

B. 1. ἀπανούργους] Sic E. Palat. Vatic. Vulgo, οὐ πανούργους, a Stephano vulgatum ex Leonic. Schott. Nam Ald. Baſ. Xyl πανούργους.

Sed multi eloquendo ac perficiendo quidquid in mentem venerit, melius rem gerunt, quam ſi ſuam ſententiam inſidioſe et vafre occultent. Nulla ergo cauſſa eſt, cur vinum formidemus, quia motus animi concitet: neque enim deterrimos excitat, niſi in peſſimis, quorum nunquam eſt ſobria conſultatrix animi facultas: ſed ſicut Theophraſtus ſolebat *tonſtrinas* appellare *convivia vini expertia*, ſic ebrietas vini expers et triſtis inhabitat in animis ineruditorum, perturbata ab ira aliqua, aut malevolentia, aut contendendi libidine, aut illiberalitate: quorum vitiorum pleraque retundens magis quam acuens vini uſus, non ſtultos aut futiles reddit, ſed callidos: non utilium negligentes, ſed honeſto intentos. Qui vero verſutiam pro calliditate, et vanitatem illiberalitatemque pro prudentia uſurpant, par eſt ut pro fatuis etiam cenſeant eos qui in vino ſimpliciter ac ſine

λῶς καὶ ἀδόλως τὸ φαινόμενον. Τοὐναντίον δὲ οἱ παλαιοὶ τὸν θεὸν, Ἐλευθέριον καὶ Λύσιον ἐκάλουν, καὶ μαντικῆς πολλῆς ἔχειν ἡγοῦντο μοῖραν, οὐ διὰ τὸ βακχεύσιμον καὶ μανιῶδες, ὥσπερ Εὐριπίδης εἶπεν, ἀλλ' ὅτι τὸ δουλοπρεπὲς καὶ περιδεὲς καὶ ἄπιστον ἐξαίρων καὶ ἀπο-
C λύων τῆς ψυχῆς, ἀληθείᾳ καὶ παρρησίᾳ χρῆσθαι πρὸς ἀλλήλους δίδωσιν.

B. 8. πολλῆς] Legendum πολλὴν cum Mez. et Reiſk.

dolo ſuam exponunt ſententiam. Contra antiqui Bacchum Liberi et Lyſii (ſeu Solutoris) nominibus adfecerunt, et ei vaticinandi magnam adſcripſerunt facultatem; non, quod Euripides dixit, ob debacchationes et furores: ſed quod ſervilem metum et infidelitatem eximens, eaque animum liberans, homines inter ſe veritate dicendique libertate uti doceat.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ Η'.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

α΄. Περὶ ἡμερῶν ἐν αἷς γεγόνασί τινες τῶν ἐπιφανῶν· ἐν ᾧ καὶ, Περὶ τῆς λεγομένης ἐκ θεῶν γενέσεως.

β΄. Πῶς Πλάτων ἔλεγε, Τὸν θεὸν ἀεὶ γεωμετρεῖν.

γ΄. Διὰ τί τῆς ἡμέρας ἠχωδεστέρα ἡ νύξ.

δ΄. Διὰ τί τῶν ἱερῶν ἀγώνων ἄλλος ἄλλον ἔχει στέφανον, τὸν δὲ φοίνικα πάντες· ἐν ᾧ καὶ, Διὰ τί τοὺς μεγάλους φοινικοβαλάνους νικολάους καλοῦσιν.

ε΄. Διὰ τί πρὸ ἡμέρας ἐκ τοῦ Νείλου οἱ πλέοντες ὑδρεύονται.

ϛ΄. Περὶ τῶν ὀψὲ παραγινομένων ἐπὶ τὸ δεῖπνον· ἐν ᾧ καὶ, Πόθεν ἀκράτισμα, καὶ ἄριστον, καὶ δεῖπνον, ὠνομάσθη.

ζ΄. Περὶ συμβόλων Πυθαγορικῶν, ἐν οἷς παρεκελεύοντο χελιδόνα οἰκίᾳ μὴ δέχεσθαι, καὶ τὰ στρώματα συνταράττειν εὐθὺς ἀναστάντας.

η΄. Διὰ τί μάλιστα οἱ Πυθαγορικοὶ ἐμψύχων τοὺς ἰχθῦς παρῃτοῦντο.

θ΄. Εἰ δυνατόν ἐστι συστῆναι καινὰ νοσήματα, καὶ δι᾽ ἃς αἰτίας.

ι΄. Διὰ τί τοῖς φθινοπωρινοῖς ἐνυπνίοις ἥκιστα πιστεύομεν.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

D

ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

PLUTARCHI

CONVIVALIUM DISPUTATIONUM

LIBER OCTAVUS.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

ΟΙ φιλοσοφίαν, ὦ Σόσσιε Σενεκίων, ἐκ τῶν συμ-
ποσίων ἐκβάλλοντες οὐ ταὐτὸ ποιοῦσι τοῖς τὸ
φῶς ἀναιροῦσιν, ἀλλὰ χεῖρον· ὅσῳ λύχνου μὲν ἀρθέντος,
οἱ μέτριοι καὶ σώφρονες οὐδὲν ἔσονται κακίους, τὸ αἰδεῖσ-
E θαι τοῦ βλέπειν ἀλλήλους μεῖζον ἔχοντες· ἀμαθίας δὲ
δὴ καὶ ἀμουσίας σὺν οἴνῳ παρούσης, οὐδὲ ὁ τῆς Ἀθη-

PROŒMIUM.

QUI philoſophiam e conviviis ejiciunt, Soſſi Senecio, non idem, ſed pejus agunt quam qui lumen inde tollunt. Nam lucerna ſublata, modeſti ac pudici homines nihilo fient deteriores: quippe qui pluris faciant mutuo ſe revereri, quam invicem videre. At ubi inſcitia et bonarum artium imperitia ad vinum accedunt, jam ne aurea quidem illa Mi-

νας ὁ χρυσοῦς λύχνος ἐκεῖνος εὔχαριν ἂν πότον καὶ κόσμιον παρέχει. Σιωπῶντας μὲν γὰρ ἐμπίπλασθαι μετ' ἀλλήλων, κομιδῇ συῶδες καὶ ἴσως ἀδύνατον· ὁ δὲ λόγον μὲν ἀπολείπων ἐν συμποσίῳ, τὸ δὲ τεταγμένως χρῆσθαι λόγῳ καὶ ὠφελίμως, οὐ προσιέμενος, πολὺ γελοιότερός ἐστι τοῦ πίνειν μὲν οἰομένου δεῖν καὶ τρώγειν τοὺς δειπνοῦντας, ἄκρατον δὲ τὸν οἶνον αὐτοῖς ἐγχέοντος, καὶ τοῦτον ἀνήδυντον καὶ ἀκάθαρτον παρατιθέντος. Οὔτε γὰρ ποτὸν οὐδὲν, οὔτε ἐδεστὸν, οὕτω ἀηδὲς καὶ βλαβερόν ἐστι μὴ θεραπευθὲν ὃν προσήκει τρόπον, ὡς λόγος ἀκαί- F
ρως καὶ ἀνοήτως ἐν συμποσίῳ περιφερόμενος. Τὴν γοῦν μέθην οἱ λοιδοροῦντες φιλόσοφοι λήρησιν πάροινον ἀποκαλοῦσι· τὸ δὲ ληρεῖν οὐδέν ἐστιν ἀλλ' ἢ λόγῳ κενῷ χρῆσθαι καὶ φλυαρώδει· λαλιᾶς δὲ ἀτάκτου καὶ φλυαρίας εἰς ἄκρατον ἐμπεσούσης, ὕβρις καὶ παροινία τέλος ἀμουσότατον καὶ ἀχαριστότατον. Οὐ φαύλως οὖν καὶ παρ'

F. 1. λόγος ἀκαίρως] Sic Palat. Vatic. Mez. Vulgo, λόγος καὶ ἀκαίρως.

nervæ lucerna modeſtum gratioſumque effecerit convivium. Ut enim homines, qui convenerunt, ſilentes cibo impleantur, nimis quam eſt porcorum mori affine, atque haud ſcio an etiam fieri nequeat. Qui vero ſermonem in convivio relinquit, ordinem et utilitatem colloquii inde excludens, multo eſt ineptior, quam ſi quis velit convivas ſemper edere et bibere, vinum autem iis merum infundat, cibumque inconditum et immundum apponat. Nullus quippe cibus, nullus potus non quo convenit modo apparatus, ita inſuavis, ita noxius eſt, ut ſermo intempeſtive et ſtulte in convivio circumvagatus. Ac philoſophi quidem *ebrietatem* vituperantes, *delirationem e vino obortam* appellant: quid autem eſt delirare, quam inani et nugaci oratione uti? et cum garrulitas incompoſita ac nugæ vino accedunt, finis inſcitiſſimus ingratiſſimuſque ſequitur contumeliæ et bacchatio. Non itaque inepte apud nos Agrioniis feſto mu-

717 ἡμῖν ἐν τοῖς Ἀγρωνίοις τὸν Διόνυσον αἱ γυναῖκες ὡς ἀποδεδρακότα ζητοῦσιν, εἶτα παύονται, καὶ λέγουσιν ὅτι πρὸς τὰς Μούσας καταπέφευγε, καὶ κέκρυπται παρ' ἐκείναις, μετ' ὀλίγον δὲ τοῦ δείπνου τέλος ἔχοντος αἰνίγματα καὶ γρίφους ἀλλήλοις προβάλλουσι· τοῦ μυστηρίου διδάσκοντος ὅτι λόγῳ τε δεῖ χρῆσθαι παρὰ πότον θεωρίαν τινὰ καὶ Μοῦσαν ἔχοντι, καὶ λόγου τοιούτου τῇ μέθῃ παρόντος ἀποκρύπτεται τὸ ἄγριον καὶ μανικὸν, ὑπὸ τῶν Μουσῶν εὐμενῶς κατεχόμενον. Ἃ τοίνυν ἐν τοῖς Πλάτωνος γενεθλίοις πέρυσι καὶ ἀκοῦσαι καὶ εἰπεῖν συνέτυχεν ἡμῖν,
B πρῶτα τοῦτο περιέχει τὸ βιβλίον· ἔστι δὲ τῶν Συμποσιακῶν ὄγδοον.

lieres Bacchum requirunt tanquam fugitivum, deinde finem quærendi faciunt, dicuntque eum ad Muſas confugiſſe, atque apud eas latere occultatum, paulo poſt, cœna finita, ænigmata et griphos invicem proponunt: docente id myſterio, inter pocula ſermone utendum eſſe qui aliquid commentationis atque eruditionis habeat: quæ ſi ebrietati adſit, ferocia et inſania vini celatur a Muſis benigne detenta. Proinde quæ pridem in Platonis natalitiis nobis audire et dicere contigit, primo loco hic liber complectitur, qui eſt Convivalium diſputationum octavus.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Α'.

Περὶ ἡμερῶν ἐν αἷς γεγόνασί τινες τῶν ἐπιφανῶν· ἐν ᾧ καὶ περὶ τῆς λεγομένης ἐκ θεῶν γενέσεως.

QUÆSTIO I.

De diebus illuſtrium quorumdam virorum natalibus: ſimulque de his quos Dii genuiſſe dicuntur.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΔΙΟΓΕΝΙΑΝΟΣ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΦΛΩΡΟΣ. ΤΥΝΔΑΡΗΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

DIOGENIANUS. PLUTARCHUS. FLORUS. TYNDARES.

α'. ΤΗι ἕκτῃ τοῦ Θαργηλιῶνος ἱσταμένου, τὴν Σωκράτους ἀγαγόντες γενέθλιον, τῇ ἑβδόμῃ τὴν Πλάτωνος ἤγομεν, καὶ τοῦτο πρῶτον λόγους ἡμῖν παρεῖχε τῇ συντυχίᾳ πρέποντας, ὧν κατῆρξε Διογενιανὸς ὁ Περγαμηνός· ἔφη γὰρ, Οὐ φαύλως εἰπεῖν Ἴωνα περὶ τῆς Τύχης, ὅτι πολλὰ τῆς σοφίας διαφέρουσα, πλεῖστα

B. 3. ΠΡΟΒΛΗΜΑ α'.] Sic Palat. Vulgo et in ceteris libris, exordio præmittitur inſcriptio Problematis.

I. SEXTA die menſis Thargelionis cum natalem Socratis diem celebraviſſemus, poſtridie ejus diei Platonis natalitia egimus: eaque occaſio primum nobis oblata diſſerendi fuit ea, quæ ad præſens tempus quadrarent. Princeps colloquii Diogenianus Pergamenus fuit, ita fere locutus: Non male Ion de Fortuna pronunciavit, *eam cum a ſapientia differat plurimum, permulta hujus operum ſimilia*

αὐτῇ ὅμοια ποιεῖ· τοῦτο μέντοι μουσικῶς ἔοικεν ἀπαυτοματίσαι τὸ μὴ μόνον οὕτω συνεγγὺς, ἀλλὰ καὶ πρότερον τῇ δόξῃ γεγονέναι τὸν πρεσβύτερον καὶ καθηγητήν.
C Ἐμοὶ δὲ πολλὰ λέγειν ἐπῄει τοῖς παροῦσι τῶν εἰς ταὐτὸ καιροῦ συνδεδραμόντων· οἷον ἦν τὸ περὶ τῆς Εὐριπίδου γενέσεως καὶ τελευτῆς, γενομένου μὲν ἡμέρᾳ καθ' ἣν οἱ Ἕλληνες ἐναυμάχουν ἐν Σαλαμῖνι πρὸς τὸν Μῆδον, ἀποθανόντος δὲ καθ' ἣν ἐγεννήθη Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος τῶν ἐν Σικελίᾳ τυράννων· ἅμα τῆς Τύχης, ὡς Τίμαιος ἔφη, τὸν μιμητὴν ἐξαγούσης τῶν τραγικῶν παθῶν, καὶ τὸν ἀγωνιστὴν ἐπεισαγούσης. Ἐμνήσθησαν δὲ καὶ τῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως τελευτῆς, καὶ τῆς Διογένους τοῦ Κυνὸς, ἡμέρᾳ μιᾷ γενομένης. Καὶ τὸν μὲν
D Ἄτταλον ἐν τοῖς ἑαυτοῦ γενεθλίοις τὸν βασιλέα τελευτῆσαι συνεφωνεῖτο· Πομπήϊον δὲ Μάγνον οἱ μὲν ἐν τοῖς γενεθλίοις ἔφασαν, οἱ δὲ πρὸ μιᾶς ἡμέρας τῶν γενεθλίων ἀποθανεῖν περὶ Αἴγυπτον. Ἧκε δὲ καὶ Πίνδαρος

B. 21. τῇ δόξῃ] Legendum τάξει, ut et monitum a Mez. et Reiſk.

facere. Hoc quidem illam ſcite fortuito luſu effeciſſe, ut horum philoſophorum natales dies non modo ita contigui eſſent, ſed prior etiam ejus qui gloria et ætate anteiviſſet, doctorque alterius fuiſſet. Mihi vero multa occurrerunt quæ dicerem de iis, quæ in idem tempus inciderunt. Quale eſt de Euripide. Is natus ea die, qua ad Salaminam Græci cum Medis navali prœlio decertaverunt, mortuus eſt die natali Dionyſii ſenioris, Siciliæ tyranni: cum quidem, ut Timæus ait, Fortuna ſimul et imitatorem tragicarum calamitatum ſubduxit, et actorem earum auctoremque introduxit. Mentio etiam facta eſt Alexandri Magni et Diogenis Cynici, qui una eademque die e vivis exceſſerunt. Convenit quoque regem Attalum ſuis in natalitiis diem ſuum obiiſſe. Pompeium Magnum alii ſuo natali, alii pridie ejus, periiſſe apud Ægyptum aiebant. In mentem venit porro

ἐπὶ μνήμην ἐν Πυθίοις γενόμενος πολλῶν καὶ καλῶν ὕμνων τῷ θεῷ χορηγός.

β΄. Ὁ δὲ Φλῶρος, Οὐδὲ Καρνεάδην ἀπαξιοῦ, ἔφη, μνήμης ἐν τοῖς Πλάτωνος γενεθλίοις, ἄνδρα τῆς Ἀκαδημίας εὐκλεέστατον ὀργιαστήν· Ἀπόλλωνος γὰρ ἀμφοτέρους ἑορτῇ γενέσθαι, τὸν μὲν γὰρ Θαργηλίοις Ἀθήνησι, τὸν δὲ Κάρνεια Κυρηναίων ἀγόντων· ἑβδόμῃ δὲ ἀμφοτέρας ἑορτάζουσι· καὶ τὸν θεὸν, ὡς ταύτῃ γενόμενον, ὑμεῖς, εἶπεν, οἱ προφῆται καὶ οἱ ἱερεῖς Ἑβδομα- B
γένην καλεῖτε· διὸ τοὺς Ἀπόλλωνι τὴν Πλάτωνος τέκνωσιν ἀνατιθέντας, οὐκ ἂν οἴομαι τινὰ φάναι καταισχύνειν τὸν θεὸν, ἐπὶ μείζονα πάθη καὶ νοσήματα τοῦτον ἡμῖν διὰ Σωκράτους ἰατρὸν, ὥσπερ ἑτέρου Χείρωνος, ἀπειργασμένον. Ἅμα δὲ τῆς λεγομένης Ἀρίστωνι τῷ Πλάτωνος πατρὶ γενέσθαι καθ' ὕπνον ὄψεως καὶ φωνῆς, ἀπαγορευούσης μὴ συγγενέσθαι τῇ γυναικὶ, μηδὲ ἅψασθαι δέκα μηνῶν, ἐμνημόνευσεν.

E. 4. ἐπὶ μείζονα] Vel ſubaudiendum, vel addendum cum Reiſk. ὡς Ἀσκληπιόν.

et Pindarus, qui Pythiis natus, multos pulchroſque hymnos Apollini ſuppeditavit.

II. Florus autem Carneadem quoque nolebat præteriri in Platonis natalitiis, Academiæ nobiliſſimum antiſtitem: ambos enim natos feſto Apollinis die, Platonem Athenis cum Thargelia agerentur, Carneadem Cyrenæ cum ibi Carnia celebrarentur. Utrumque ſacrificium in ſeptimum diem incidit: et vos vates atque ſacerdotes Apollinem ut ea die natum, Hebdomagenam, (quaſi Septimanatum,) appellatis. Itaque eos qui Apollinis filium faciunt Platonem, non puto aliquam deo ei contumeliam facere, qui nobis hunc majorum vitiorum et morborum medicum Socratis, tanquam alterius Chironis, opera paravit. Simul etiam commemoravit ſomnium Ariſtonis et vocem una oblatam, quæ eum per decem menſes concubitu et contactu uxoris abſtinere juberet.

γʹ. Ὑπολαβὼν δὲ Τυνδάρης ὁ Λακεδαιμόνιος, Ἄξιον
F μὲν ἐστὶν, ἔφη, περὶ Πλάτωνος ᾄδειν, καὶ λέγειν τὸ,

—— οὐδὲ ἐῴκει
Ἀνδρός γε θνητοῦ παῖς ἔμμεναι, ἀλλὰ θεοῖο·

τοῦ γὰρ θείου δέδια μὴ δόξῃ τῷ ἀφθάρτῳ μάχεσθαι τὸ γεννῶν οὐχ ἧττον ἢ τὸ γεννώμενον· μεταβολὴ γάρ τις καὶ αὐτὴ, καὶ πάθος· ὥς που καὶ Ἀλέξανδρος ὑπενόησεν, εἰπὼν, Μάλιστα θνητὸν καὶ φθαρτὸν ἐπιγινώσκειν ἑαυτὸν ἐν τῷ συγγένεσθαι γυναιξὶ καὶ καθεύδειν· ὡς τὸν μὲν ὕπνον ἐνδόσει γινόμενον ὑπ' ἀσθενείας, γένεσιν δὲ πᾶσαν οἰκείου τινὸς εἰς ἕτερον ἔκστασιν κατὰ φθορὰν οὖ-
718 σαν. Ἀναθαῤῥῶ δὲ πάλιν αὐτοῦ Πλάτωνος ἀκούων πατέρα καὶ ποιητὴν τοῦ τε κόσμου καὶ τῶν ἄλλων γεννητῶν, τὸν ἀγέννητον καὶ ἀΐδιον θεὸν ὀνομάζοντος, οὐ διὰ σπέρματος δή που γενομένων, ἄλλῃ δὲ δυνάμει τοῦ θεοῦ τῇ

F. 4. τοῦ γὰρ θείου] Rectius Mez. τοῦ δὲ θείου.
F. 4. ἀφθάρτῳ] Sic Xyl. Mez. Bryan. ad Vit. Plut. T. I. p. 94. Reiſk.
F. 10. κατὰ φθορὰν] καὶ φθορὰν T. V. Anon. κατὰ φθορὰν Xyl. Mez.

III. Sub hæc Tyndares Lacedæmonius, De Platone quidem, inquit, dignum eſt canere et dicere,

Non hic creditus eſt mortali de patre natus
Eſſe: Deo genitore ſatus ſed ducere vitam.

Equidem nonnihil vereor, ne gignere non minus repugnet divinæ naturæ perpetuitati, quam natum eſſe: nam gignere etiam mutatio eſt quædam et adfectio: idque ſignificavit Alexander, cum diceret, *ſe morti et interitui eſſe obnoxium ſeſe tum maxime ſentire, quando rem haberet cum muliere, et cum dormiret:* nempe quod ſomnus remiſſio quædam eſſet ab imbecillitate proficiſcens, generatio autem quævis ſui portiunculæ in alium tranſitus et perditio. Recipio tamen animum, audiens ab ipſo Platone deum non natum et æternum nominari patrem opificemque mundi et aliarum rerum natarum: non ſane quod ſemine emittendo iſta genuiſſet, ſed alia quadam vi materiæ principium genita-

ὕλῃ γόνιμον ἀρχὴν, ὑφ' ἧς ἔπαθε καὶ μετέβαλεν, ἐντεκόντος.

> Πλήθουσι γάρ τοι καὶ ἀνέμων διέξοδοι θήλειαι ὄρνιν,
> Πλὴν ὅταν παρῇ τόκος.——

καὶ οὐθὲν οἴομαι δεινὸν, εἰ μὴ πλησιάζων ὁ θεὸς, ὥσπερ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἑτέραις τισὶν ἁφαῖς δι' ἑτέρων καὶ ψαύσεσι τρέπει, καὶ ὑποπίμπλησι θειοτέρας γονῆς τὸ θνητόν. Καὶ οὐκ ἐμὸς ὁ μῦθος, εἶπεν, ἀλλ' Αἰγύπτιοι τόν τε Ἄπιν οὕτως λοχεύεσθαί φασιν ἐπαφῇ τῆς σελήνης· B
καὶ ὅλως ἄῤῥενι θεῷ πρὸς γυναῖκα θνητὴν ἀπολείπουσιν ὁμιλίαν· ἀνάπαλιν δὲ οὐκ ἂν οἴονται θνητὸν ἄνδρα θηλείᾳ θεῷ τόκου καὶ κυήσεως ἀρχὴν παρασχεῖν, διὰ τὸ τὰς οὐσίας τῶν θεῶν ἐν ἀέρι καὶ πνεύμασι καὶ τισὶ θερμότησι καὶ ὑγρότησι τίθεσθαι.

B. 5. οὐσίας] Recepi conjecturam Junii: probatam Stephano, Bryano Vit. Plut. T. II. p. 584. Reiſk. At Mez. ex codice quodam P. θυλείας. Vulgo omnes libri habent θυσίας.

bile, quod affecerit et mutaverit eam, inſeruiſſet.

> *Quando volucrem fœminam venti quoque*
> *Fœtu replet meatus, in partu tamen—*

Neque exiſtimo abſurdum eſſe, deum non humano more coëuntem, ſed aliis quibuſdam anſis per alias res contactibuſque mulierem mortalem divino implere ſemine. Et quidem mea non eſt hæc ratio, ſed Ægyptiorum, qui Apin ſic concipi aiunt Lunæ contactu, omninoque mari deo cum mortali fœmina concedunt conſuetudinem: viciſſim vero non exiſtimant marem hominem fœminæ deæ partus fœtuſve principium poſſe præbere: quia naturæ deorum in aëre, ventis, caloribus, humoribuſque certis ponuntur.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Β΄.

Πῶς Πλάτων ἔλεγε τὸν θεὸν ἀεὶ γεωμετρεῖν.

QUÆSTIO II.

Qua ratione dixerit Plato, deum ſemper geometriam tractare.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΔΙΟΓΕΝΙΑΝΟΣ. ΤΥΝΔΑΡΗΣ. ΦΛΩΡΟΣ. ΑΥΤΟΒΟΥΛΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

DIOGENIANUS. TYNDARES. FLORUS. AUTOBULUS.

C α΄. Ἐκ δὲ τούτου γενομένης σιωπῆς, πάλιν ὁ Διογενιανὸς ἀρξάμενος, Βούλεσθε, εἶπεν, ἐπεὶ λόγοι περὶ θεῶν γεγόνασιν, ἐν τοῖς Πλάτωνος γενεθλίοις αὐτὸν Πλάτωνα κοινωνὸν παραλάβωμεν, ἐπισκεψάμενοι τίνα λαβὼν γνώμην ἀπεφήνατο γεωμετρεῖν τὸν θεόν; εἴ γε δὴ θετέον εἶναι τὴν ἀπόφασιν ταύτην Πλάτωνος. Ἐμοῦ δὲ, Ταῦτα, εἰπόντος, ὡς γέγραπται μὲν ἐν οὐδενὶ σα-

C. 6. ἀπόφασιν] Leonic. ἀπόφανσιν, forte rectius. Modo ante γεωμετρεῖν Mez. ſupplet ἀεί.

C 7. Ταῦτα, εἰπόντος] Mez. recte reponit ταῦτα poſt ὡς.

I. SECUNDUM hæc facto ſilentio, Diogenianus denuo ſic eſt orſus: Quandoquidem de diis facta eſt mentio, lubetne ipſum in ſuis natalitiis Platonem conſortem adhibere, et conſiderare quonam conſilio pronunciaverit *deum ſemper Geometriam exercere?* ſi quidem hoc dictum eſt Platonis. Ego cum ſubjeciſſem, Non eſſe hoc diſerte

φῶς τῶν ἐκείνου βιβλίων, ἔχει δὲ πίστιν ἱκανήν, καὶ τοῦ Πλατωνικοῦ χαρακτῆρός ἐστιν· εὐθὺς ὑπολαβὼν ὁ Τυνδάρης, Οἴει γάρ, εἶπεν, ὦ Διογενιανέ, τῶν περιττῶν D τι καὶ δυσθεωρήτων αἰνίττεσθαι τὸν λόγον, οὐχ ὅπερ αὐτὸς εἴρηκε καὶ γέγραφε πολλάκις, ὑμνῶν γεωμετρίαν, ὡς ἀποσπῶσαν προσισχομένους τῇ αἰσθήσει, καὶ ἀποστρέφουσαν ἐπὶ τὴν νοητὴν καὶ ἀΐδιον φύσιν, ἧς θέα, τέλος ἐστὶ φιλοσοφίας, οἷον ἐποπτεία τελετῆς. Ὁ γὰρ ἡδονῆς καὶ ἀλγηδόνος ἧλος ὃς πρὸς τὸ σῶμα τὴν ψυχὴν προσηλοῖ, μέγιστον κακὸν ἔχειν ἔοικε, τὸ τὰ αἰσθητὰ ποιεῖν ἐναργέστερα τῶν νοητῶν, καὶ καταβιάζεσθαι, καὶ πάθει μᾶλλον ἢ λόγῳ κρίνειν τὴν διάνοιαν· ἐθιζομένη γὰρ ὑπὸ τοῦ σφόδρα πονεῖν καὶ ἥδεσθαι τῷ περὶ τὰ σώματα E πλανητῷ καὶ μεταβλητῷ προσέχειν ὡς ὄντι, τοῦ ἀληθῶς ὄντος τυφλοῦται, καὶ τὸ μυρίων ἀντάξιον ὀμμάτων

D. 4. προσισχομένους] Sic Anon. T. V. Vulgo, προϊσχομένους.
E. 3. ὀμμάτων] Sic ex Platone et V. reſtitutum, ut conjecerunt Xyl. et Mez.

in ullo ipſius libro ſcriptum, tamen ſatis habere fidei et Platonicæ eſſe formæ: ſtatim excipiens ſermonem Tyndares, Exiſtimaſne, inquit, Diogeniane, ſubtile obſcurumque aliquid per ambages hac oratione ſignificari? non idipſum, quod tam ſæpe idem dixit ſcripſitque laudans geometriam, ea nos a ſenſibus quibus attenti ſumus avelli, et averti ad naturæ ſola mente percipiendæ atque ſempiternæ contemplationem, quæ contemplatio finis eſt philoſophiæ, non ſecus quam inſpectio arcanorum ſacrorum finis eſt initiationis. Nam voluptatis et doloris ille clavus, quo animus corpori adfigitur, id videtur maximum habere malum, quod ſenſilia facit intelligibilibus evidentiora, vimque facit intellectui, ut adfectionem magis quam rationem in judicando ſequatur. Adſueſcens enim ob vehementiam dolorum et voluptatum intentus eſſe vagis et mutabilibus corporis accidentibus tanquam ei quod ſit, excæcatur, ut cernere id quod revera eſt non poſſit, inſtrumentumque animi et lu-

ὄργανον ψυχῆς καὶ φέγγος ἀπόλλυσιν, ᾧ μόνῳ θεατόν ἐστι τὸ θεῖον. Πᾶσι μὲν οὖν τοῖς καλουμένοις μαθήμασιν, ὥσπερ ἀστραβέσι καὶ λείοις κατόπτροις, ἐμφαίνεται τῆς τῶν νοητῶν ἀληθείας ἴχνη καὶ εἴδωλα· μάλιστα δὲ γεωμετρία, κατὰ τὸν Φίλωνα, ἀρχὴ καὶ μητρόπολις οὖσα τῶν ἄλλων, ἐπανάγει καὶ στρέφει τὴν διάνοιαν, οἷον ἐκκαθαιρομένην καὶ ἀπολυομένην ἀτρέμα τῆς αἰσθήσεως. Διὸ καὶ Πλά-
F των αὐτὸς ἐμέμψατο τοὺς περὶ Εὔδοξον καὶ Ἀρχύταν καὶ Μέναιχμον εἰς ὀργανικὰς καὶ μηχανικὰς κατασκευὰς τὸν τοῦ στερεοῦ διπλασιασμὸν ἀπάγειν ἐπιχειροῦντας, ὥσπερ πειρωμένους διαλόγου δύο μέσας ἀνάλογον μὴ παρείκοι λαβεῖν, ἀπόλλυσθαι γὰρ οὕτω καὶ διαφθείρεσθαι τὸ γεωμετρίας ἀγαθὸν αὖθις ἐπὶ τὰ αἰσθητὰ παλινδρομούσης, καὶ μὴ φερομένης ἄνω, μηδὲ ἀντιλαμβανομένης τῶν ἀϊ-

Omnes ante Steph. editi et ſcripti libri ὀνομάτων unde Leonic. Schott. σωμάτων: quod Steph. dedit.

E. 7. ἴχνη] Sic Palat. Vulgo, καὶ ἴχνη.

F. 3. ὥσπερ—λαβεῖν] Ita quidem omnes libri: niſi quod loco ὥσπερ habent ὅπερ Ald. Baſ. Xyl. Palat. Vatic. Equidem putem notulam eſſe quondam a librario vel libri domino in margine ſcriptam, poſtea temere deſcribendo in Plutarcheum opus illatam, eamque corruptam.

men innumeris præſtantius oculis amittit, quo ſolo divina natura conſpicitur. Jam cum in omnibus mathematis, tanquam planis et lævibus ſpeculis, intelligibilium veritatis veſtigia et imagines appareant: maxime Geometria, quam Philo reliquorum principem et metropolin vocat, excitat, et convertit intellectum veluti repurgatum, et paulatim a ſenſu liberatum. Quamobrem Plato ipſe reprehendit Eudoxum, Archytam, et Menæchmum, qui cubi duplicationem aggrederentur in inſtrumenta et mechanica opera conjicere, [tentarentque hoc modo duas lineas medio loco datis duabus proportionales invenire] hoc enim pacto aiebat corrumpi et perdi geometriæ bonum, rurſum ad ſenſilia refugientis, neque ſurſum ſe efferentis, neque apprehendentis æternas et

διων καὶ ἀσωμάτων εἰκόνων, πρὸς οἷσπερ ὢν ὁ θεὸς, ἀεὶ θεός ἐστι.

β'. Μετὰ δὲ τὸν Τυνδάρην ὁ Φλῶρος, ἑταῖρος ὢν αὐτοῦ, καὶ προσποιούμενος ἀεὶ μετὰ παιδιᾶς ἐραστὴς εἶναι, καὶ 719
φάσκων, Ὤνησας, ἔφη, τὸν λόγον οὐ σεαυτοῦ ποιησάμενος, ἀλλὰ κοινόν· ἐλέγξαι γὰρ ἔδωκας αὐτὸν ἀποδεικνύοντα μὴ θεοῖς οὖσαν ἀλλ' ἡμῖν ἀναγκαίαν τὴν γεωμετρίαν· οὐ γάρ τι τοῦ καὶ θεὸς δεῖται μαθήματος, οἷον ὀργάνου στρέφοντος ἀπὸ τῶν γεννητῶν, καὶ περιάγοντος ἐπὶ τὰ ὄντα τὴν διάνοιαν· ἐν αὐτῷ γὰρ ἐστιν ἐκείνῳ, καὶ σὺν αὐτῷ, καὶ περὶ αὐτόν. Ἀλλ' ὅρα μή τι σοι προσῆκον ὁ Πλάτων καὶ οἰκεῖον αἰνιττόμενος λέληθεν, ἅτε δὴ τῷ Σωκράτει τὸν Λυκοῦργον ἀναμιγνὺς οὐχ ἧττον ἢ τὸν Πυθαγόραν B
ᾤετο Δικαίαρχος. Ὁ γὰρ Λυκοῦργος οἶσθα δήπουθεν ὅτι τὴν ἀριθμητικὴν ἀναλογίαν, ὡς δημοκρατικὴν καὶ ὀχλικὴν οὖσαν, ἐξέβαλεν ἐκ τῆς Λακεδαίμονος· ἐπεισήγαγε δὲ

A. 3. ἀποδεικνύοντα] Forte, ἀποδεικνύοντι.
A. 7. ἐκείνῳ—αὐτόν] Legendum videtur vel ἐκεῖνα cum V, vel αὐτά.

corporis expertes imagines: quibus deditus deus, ſemper deus eſt.

II. Poſt Tyndarem Florus ſocius ejus, et qui ſemper per jocum ſimularet diceretque amatorem ſe ejus eſſe, Bene abs te factum eſt, inquit, qui orationem non tuam feceris, ſed in medium propoſueris, refellendam ei qui velit oſtendere, Platonem demonſtrare non diis, ſed nobis neceſſarium eſſe Geometriæ uſum. Non enim profecto etiam deo opus eſt Mathemate, tanquam inſtrumento, quod a rebus natis ad æternas ejus traducat intellectum: quum ea in ipſo, cum ipſo, et circa ipſum ſint. Verum hoc vide, an non te fefellerit, Platonem aliquid conveniens et domeſticum hoc involucro ſignificare voluiſſe: quippe Socrati non minus Lycurgum quam, quod putavit Dicæarchus, Pythagoram adjungens. Nam Lycurgus, quod noſti, arithmeticam proportionem, ut popularem et

τὴν γεωμετρικήν, ὀλιγαρχίᾳ σώφρονι καὶ βασιλείᾳ νομίμῃ πρέπουσαν· ἡ μὲν γὰρ ἀριθμῷ τὸ ἴσον, ἡ δὲ λόγῳ τὸ κατ' ἀξίαν ἀπονέμει· καὶ οὐ πάντα ὁμοῦ μίγνυσιν, ἀλλ' ἔστι χρηστῶν καὶ πονηρῶν εὔσημος ἐν αὐτῷ διάκρισις, οὐ ζυγοῖς, οὐδὲ κλήροις, ἀρετῆς δὲ καὶ κακίας διαφορᾷ τὸ οἰκεῖον ἀεὶ διαλαγχανόντων. Ταύτην ὁ θεὸς ἐπάγει τὴν ἀναλογίαν τοῖς πράγμασι, δίκην καὶ νέμεσιν, ὦ φίλε
C Τυνδάρη, προσαγορευομένην, καὶ διδάσκουσαν ἡμᾶς τὸ δίκαιον ἴσον, ἀλλὰ μὴ τὸ ἴσον δεῖν ποιεῖσθαι δίκαιον· ἣν γὰρ οἱ πολλοὶ διώκουσιν ἰσότητα, πασῶν ἀδικιῶν οὖσαν μεγίστην, ὁ θεὸς ἐξαίρων, ὡς ἀνυστόν ἐστι, τὸ κατ' ἀξίαν διαφυλάττει, γεωμετρικῶς τῷ κατὰ λόγον καὶ κατὰ νόμον ὁριζόμενος.

γ'. Ταῦτα ἡμεῖς ἐπῃνοῦμεν. Ὁ δὲ Τυνδάρης φθονεῖν ἔφασκε, καὶ παρεκάλει τὸν Αὐτόβουλον ἅψασθαι Φλώρου, καὶ κολάσαι τὸν λόγον· ὁ δὲ τοῦτο μὲν ἀπεῖπεν,

B. 8. ἐν αὐτῷ] Immo, ἐν αὐτῇ, ut Mez.
C. 5. καὶ κατὰ νόμον] Forte, τὸ κατὰ νόμον.

turbæ aptam, Lacedæmone ejecit: geometricam, ut quæ paucorum modeſto imperio et legitimo regno conveniret, introduxit. Quippe illa numero æquale omnibus tribuit, hæc ratione cuique id, quod meretur: neque omnia confundit, ſed habet notabile bonorum et malorum diſcrimen, non qui ſorte aut libra, ſed diſcrimine virtutis et vitii ſuum quiſque adipiſcerentur. Hanc deus proportionem rebus immittit, quæ, mi Tyndares, Juſtitia et Nemeſis appellatur, ac nos docet juſtum pro æquali, non æquale pro juſto ducere. Quam enim plerique ſectantur æqualitatem, omnium injuſtitiarum maximam, eam deus tollens, quantum omnino fieri poteſt ſuum cuique pro eo atque dignus eſt conſervat, geometrice id ratione ac lege definiens.

III. Cum nos hæc laudaviſſemus, Tyndares invidere ſe dixit, Autobulumque hortatus eſt ut Florum refelleret. Id hic renuit, ſed peculiarem quandam protulit ſententiam.

3 Q 3

ἰδίαν δέ τινα δόξαν ἀντιπαρήγαγεν· ἔφη γάρ, Οὐ τόπων γεωμετρίαν ἢ ἄλλου τινὸς ἢ τῶν περὶ τὰ πέρατα συμπτωμάτων καὶ παθῶν εἶναι θεωρητικήν, οὔτε θεὸν ἑτέρῳ τινὶ τρόπῳ D
κοσμοποιεῖν ἢ περατοῦντα τὴν ὕλην ἄπειρον οὖσαν, οὐ μεγέθει καὶ πλήθει, διὰ δὲ ἀταξίαν καὶ πλημμέλειαν αὐτῆς τὸ ἀόριστον καὶ ἀπεράτωτον, ἄπειρον εἰωθότων καλεῖν τῶν παλαιῶν. Καὶ γὰρ ἡ μορφὴ καὶ τὸ σχῆμα πέρας ἐστὶ τοῦ μεμορφωμένου καὶ ἐσχηματισμένου παντός, ὧν στερήσει καθ' αὑτὴν ἄμορφος ἦν καὶ ἀσχημάτιστος· ἀριθμῶν δὲ καὶ λόγων ἐγγινομένων, οἷον δεθεῖσα καὶ περιληφθεῖσα γραμμαῖς, ἐκ δὲ τῶν γραμμῶν ἐπιπέδοις καὶ βάθεσιν, εἴδη τὰ πρῶτα καὶ διαφορὰς σωμάτων, ὥσπερ θεμελίων, παρέσχε πρὸς E
γένεσιν ἀέρος καὶ γῆς, ὕδατός τε καὶ πυρός. Ὀκταέδρων γὰρ καὶ εἰκοσαέδρων, ἔτι δὲ πυραμίδων καὶ κύβων, ἰσότητας ἐν πλευραῖς, καὶ ὁμοιότητας ἐν γωνίαις, καὶ ἁρμονίας ἀναχεῖν, ἐξ ὕλης ἀτάκτου καὶ πλανητῆς, ἄνευ τοῦ

C. 10. Οὐ τόπαν γεωμετρίαν] Variant libri: forte legendum Οὔτε τὴν γεωμετρίαν ἄλλου τινὸς ἢ—. Atque ita conjecit Xyl.

Neque Geometria, aiebat, ullam rem aliam, quam extremitatum accidentia conſiderat: neque deus alio modo condit mundum, quam dum materiam definit, ex ſe infinitam, non hoc ob magnitudinem aut multitudinem: ſed quia incompoſita et imperfecta eſt, antiqui ſolebant eam infinitam et extremis carentem nominare. Etenim forma et figura, omnis rei formatæ et figuratæ finis ſunt ſive terminus: quorum privatione materia ſuapte natura informis erat et infigurata: numeris et proportionibus in eam inſertis tanquam devincta et circumſtricta lineis, et per lineas ſuperficiebus ac craſſitiebus, primas formas et diſcrimina corporum tanquam fundamentorum exhibuit, ad gignenda aërem, terram, aquam, et ignem. Octo enim baſes, itemque viginti habentium corporum, tum cuborum et metarum æqualitates in lateribus, ſimilitudines in angulis, atque concinnitates edi ex materia incompoſita atque vaga ſine

τοῦ περιορίζοντος καὶ διαρθροῦντος ἕκαστα γεωμετρικῶς, ἄπορον ἦν καὶ ἀδύνατον. Ὅθεν ἀπείρῳ πέρατος ἐγγενομένου, τὸ Πᾶν ἡρμοσμένον καὶ κεκραμένον ἄριστα καὶ πεπερασμένον γέγονέ τε καὶ γίνεται· τῆς μὲν ὕλης ἀεὶ βιαζομένης εἰς τὸ ἀόριστον ἀναδῦναι, καὶ φευγούσης τὸ γεωμετρεῖσ-
F θαι· τοῦ δὲ λόγου καταλαμβάνοντος αὐτὴν καὶ περιγράφοντος, καὶ διανέμοντος εἰς ἰδέας καὶ διαφοράς, ἐξ ὧν τὰ φυόμενα πάντα τὴν γένεσιν ἔσχε καὶ σύστασιν.

δ'. Ἐπὶ τούτοις ῥηθεῖσιν ἠξίου καὶ ἐμὲ συμβαλέσθαι τι πρὸς τὸν λόγον αὐτοῖς. Ἐγὼ δὲ τὰς μὲν εἰρημένας δόξας, ὡς ἰθαγενεῖς, καὶ ἰδίους αὐτῶν ἐκείνων ἐπῄνεσα, καὶ τὸ εἰκός, ἔφην, ἔχειν ἱκανῶς. Ὅπως δέ, εἶπον, ἑαυτῶν μὴ καταφρονῆτε, μηδ' ἔξω βλέπητε παντάπασιν, ἀκούσατε τὸν μάλιστα παρὰ τοῖς καθηγηταῖς ἡμῶν εὐδοκι-
720 μοῦντα περὶ τούτου λόγον. Ἔστι γὰρ ἐν τοῖς γεωμετρικωτάτοις θεωρήμασι, μᾶλλον δὲ προβλήμασι, τὸ, δυεῖν εἰ-

E. 8. τὸ Πᾶν] Sic Xyl. Baſ. Venet. Palat. Vatic. Mez. Vulgo, τὸν πᾶν.
F. 4. ἠξίου] Mez. ἠξίουν.
F. 6. ἰδίους] Palat. ἰδίας.

eo qui determinaret atque diſponeret geometrice, nullo modo potuerunt. Itaque cum infinito terminus eſſet impoſitus, Univerſum concinnatum ac contemperatum optime atque definitum factum eſt; et omnia fiunt, materia ſemper vi ad infinitatem tendente et geometricam ſubterfugiente ſui tractationem: Ratione autem eam comprehendente ac circumſcribente, et diſtribuente in formas et diſcrimina, unde omnia quæ naſcuntur ortum ſtatumque ſuum habent.

IV. His dictis petebat, ut ipſe quoque aliquid in medium conferrem. Ego autem collaudatis eorum ſententiis ut propriis ac domi natis, et ſatis probabiliter propoſitis, Tamen, inquam, ne earum vos pœniteat, neque omnino alio reſpiciatis, audite rationem quæ hac de re apud doctores noſtros maxime probata eſt. Inter maxime geometrica theoremata, aut potius proble-

δοθέντων ἄλλο τρίτον παραβάλλειν, τῷ μὲν ἴσον, τῷ δὲ ὅμοιον· ἐφ' ᾧ καὶ φασὶν ἐξευρεθέντι θῦσαι τὸν Πυθαγόραν. Πολὺ γὰρ ἀμέλει γλαφυρώτερον τοῦτο καὶ μουσικώτερον ἐκείνου τοῦ θεωρήματος ὃ τὴν ὑποτείνουσαν ἀπέδειξε ταῖς περὶ τὴν ὀρθὴν ἴσον δυναμένην. Εὖ λέγεις, εἶπεν ὁ Διογενιανὸς, ἀλλὰ τί τοῦτο πρὸς τὸν λόγον; Εἴσεσθε ῥᾳδίως, εἶπον, ἀναμνήσαντες αὐτοὺς τῆς ἐν Τιμαίῳ διαιρέσεως, ἣ διεῖλε τριχῆ τὰ πρῶτα ὑφ' οὗ τὴν γένεσιν ὁ κόσμος ἔσχεν· ὧν τὸ μὲν θεὸν τῷ δικαιοτάτῳ B τῶν ὀνομάτων, τὸ δὲ ὕλην, τὸ δὲ ἰδέαν, καλοῦμεν. Ἡ μὲν οὖν ὕλη, τῶν ὑποκειμένων ἀτακτότατόν ἐστιν· ἡ δὲ ἰδέα, τῶν παραδειγμάτων κάλλιστον· ὁ δὲ θεὸς, τῶν αἰτίων ἄριστον· ἐβούλετο οὖν μηθὲν, ὡς ἀνυστὸν ἦν, ὑπολιπεῖν ὁριστὸν καὶ ἀόριστον, ἀλλὰ κοσμῆσαι λόγῳ καὶ μέτρῳ

A. 3. τῷ μὲν ἴσον, τῷ δὲ ὅμοιον] Sic Xyl. Leonic. Schott. Anon. T. Mez. Vulgo, τὸ μὲν ἴσον, τὸ δὲ ὅμοιον.

A. 6. ὃ τὴν] Forte ᾧ τήν. Mox ὑφ' ὧν pro ὑφ' οὗ Mez.

B. 2. καλοῦμεν. Ἡ μὲν οὖν] Sic Xyl. Anon. T. V. Mez. Vulgo, καλουμένη μὲν οὖν—.

B. 6. ὁριστὸν καὶ ἀόριστον] Xyl. et Mez. delent ὁριστὸν καί: forte ſolum καὶ delendum.

mata, eſt, Datis duabus figuris tertiam adjungere, alteri earum æqualem, alteri ſimilem: quo invento ferunt Pythagoram ſacrificaſſe. Eſt enim haud dubie hoc multo ſplendidius et ſcitius illo, quo oſtenditur anguli recti in triangulo ſubtenſam quadratum æquale quadratis eum continentium laterum poſſe. Recte, inquit Diogenianus: ſed quid hoc ad propoſitum? Facile, reſpondi, intelligetis, in memoriam revocata diviſione, quæ in Timæo eſt, ubi prima e quibus mundi origo eſt in tria dividit, quorum unum juſtiſſimo nomine, *deum*, alterum *materiam*, tertium *formam* appellamus. Materia proinde ſubjectorum ut quod maxime inordinatum et incompoſitum eſt: idea exemplorum pulcherrimum: deus cauſſarum præſtantiſſima. Is ergo nihil voluit infinitum relinquere, quantum omnino res tulit: ſed omnia ornare ac digerere ratione et menſura numeroque

καὶ ἀριθμῷ τὴν φύσιν· ἕν τι ποιῶν ἐκ πάντων ὁμοῦ τῶν ὑποκειμένων, οἷον ἰδέα καὶ ὅσον ἡ ὕλη γενόμενον. Διὸ τοῦτο πρόβλημα δοῦσα αὐτῷ, δυεῖν ὄντων, τρίτον ἐποίησε καὶ ποιεῖ, καὶ φυλάττει διαπαντὸς τὸ ἴσον τῇ ὕλῃ, καὶ ὅμοιον τῇ ἰδέᾳ τὸν κόσμον· ἀεὶ γὰρ ὢν διὰ τὴν σύμφυτον ἀνάγκην τοῦ σώματος, ἐν γενέσει καὶ μεταῖρο-
C πῇ καὶ πάθεσι παντοδαποῖς, ὑπὸ τοῦ πατρὸς καὶ δημιουργοῦ βοηθεῖται τῷ λόγῳ πρὸς τὸ παράδειγμα τὴν οὐσίαν ὁρίζοντος· ἢ καὶ κάλλιον τοῦ συμμέτρου τὸ περίμετρον τῶν ὄντων.

B. 9. δῦσα αὐτῷ] Forte, λύσας αὐτός.
B. 10. τὸ ἴσον] τὸ delendum cum Mez.
C. 2. βοηθεῖται] Sic Palat. Vatic. Venet. H. Mez. Vulgo, βοηθεῖσθαι.
C. 3. ἢ καὶ] Sic Anon. T. V. Mez. Vulgo, ἢ καί. Sententiam in Verſione expreſſi: quamquam ad nexum quid deeſſe videtur.

ſecundum naturam: fecitque ex omnibus ſubjectis unam rem, magnitudine materiæ parem, forma ideæ ſimilem. Itaque iſtud problema ſequens, cum duo eſſent, tertium fecit, facit, conſervatque perpetuo mundum materiæ æqualem, ideæ ſimilem. Et cum hic ob innatam corporis neceſſitatem nunquam non ortibus, mutationibus, omniſque generis affectionibus ſit obnoxius: a patre et opifice ei ſuccurritur, qui proportione ad exemplar ſubſtantiam definit. Unde etiam pulchrius id quod rerum menſuram complectitur, quam id quod eam æquat.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Γ'.

Διὰ τί τῆς ἡμέρας ἠχωδεστέρα ἡ νύξ.

QUÆSTIO III.

Cur nox ſonos facilius reddat quam dies.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΑΜΜΩΝΙΟΣ. ΒΟΗΘΟΣ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΘΡΑΣΥΛΛΟΣ. ΑΡΙΣΤΟΔΕΜΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

AMMONIUS. BOETHUS. PLUTARCHUS. THRASYLLUS. ARISTODEMUS.

α'. ΘΟΡΥΒΟΣ τις ἑστιωμένων ἡμῶν Ἀθήνησι παρ' Ἀμμωνίῳ τὴν οἰκίαν περιήχησεν, ἔξωθεν ἐπιβοωμένων τὸν στρατηγόν· ἐστρατήγει δὲ τὸ τρίτον ὁ Ἀμμώνιος. D
Ἐπεὶ δὲ πέμψας τῶν περὶ αὐτὸν τινὰς ἔπαυσε τὴν ταραχὴν, καὶ παρέπεμψαν τοὺς ἀνθρώπους, ἐζητοῦμεν ἡμεῖς διὰ τί τῶν ἔξωθεν ὄντων συνεξακούουσιν οἱ ἐντὸς, οἱ δὲ ἔξω τῶν ἐντὸς οὐχ ὁμοίως. Καὶ ὁ Ἀμμώνιος ἔφη, Τοῦτο μὲν ὑπὸ Ἀριστοτέλους λελύσθαι· τὴν γὰρ φω-

I. ATHENIS cum Ammonio, qui tum ibi tertium erat prætor, nobis cœnantibus, tumultus domum circumſonavit foris prætorem inclamantium. Qui cum ſuorum miniſtrorum quibuſdam miſſis turbam compeſcuiſſet, homineſque ſedaſſet, quæſivimus quidnam cauſſæ eſſet, quod qui intus ſunt, eorum qui foris ſunt vocem exaudiunt, non item vero hi illorum. Ammonius hoc ab Ariſtotele explicatum aiebat: vocem enim eorum qui intus ſunt fo-

νην τῶν ἔνδον ἔξω φερομένην εἰς ἀέρα πολὺν καὶ ἀναπεπταμένον εὐθὺς ἐξαμαυροῦσθαι καὶ διασπείρεσθαι· τὴν δὲ ἔξωθεν εἴσω κατιοῦσαν, οὐδὲν τοιοῦτο πάσχειν, ἀλλὰ
E συνέχεσθαι καὶ διαμένειν εὔσημον. Ἐκεῖνο δὲ μᾶλλον λόγου δεῖσθαι, τὸ νυκτὸς ἠχωδεστέρας εἶναι τὰς φωνὰς, καὶ πρὸς τῷ μεγέθει τὴν τρανότητα καθαρῶς συνδιαφυλάττειν. Ἐμοὶ μὲν οὖν, εἶπεν, οὐ φαύλως ἡ πρόνοια δοκεῖ μεμηχανῆσθαι τῇ ἀκοῇ σαφήνειαν, ὅτε τῆς ὄψεως οὐδὲν ἢ κομιδῇ τι μικρὸν ἔργον ἐστί· σκοτεινὸς γὰρ ὢν ὁ ἀὴρ κατ' Ἐμπεδοκλέα,

Νυκτὸς ἐρημαίης ἀγλαώπιδος——

ὅσον τῶν ὀμμάτων ἀφαιρεῖται τοῦ προσαισθάνεσθαι, διὰ τῶν ὤτων ἀποδίδωσιν. Ἐπεὶ δὲ δεῖ καὶ τὰ δι' ἀνάγκης φύσει περαινόμενα τῶν αἰτίων ἀνευρίσκειν, καὶ τοῦτο τοῦ φυσικοῦ ἴδιόν ἐστιν, ἡ πρὸς τὰς ὑλικὰς καὶ ὀργανικὰς ἀρ-
F χὰς πραγματεία· τίς ἂν, ἔφη, πρῶτος ἡμῶν εὐπορήσειε λόγου τὸ πιθανὸν ἔχοντος;

E. 12. ἡ πρὸς τὰς] Palat. ἡ περὶ τάς.
F. 1. ἡμῶν] Mez. ὑμῶν item vertit Xyl.

ras in aërem copioſum atque apertum elatam ſtatim diſſipari et evaneſcere: eorum qui foris ſunt intro accidentem nihil tale pati, ſed contineri atque permanere notabilem. Id vero, aiebat, magis rationem exigit, cur noctu voces magis ſint ſonoræ, et ſimul cum magnitudine claritatem pure conſervent. Mihi quidem videtur Providentia non inepte hoc machinata ut tum auditus clare ſonos percipiat, quando viſus aut nullum aut perexiguum uſum habet. Cum enim aër ſit tenebroſus

Deſertæ noctis, cæcæque——

ut ait Empedocles, quantum videndi ſenſus amittit, tantum auditui redditur. Sed quoniam etiam eorum quæ naturæ neceſſitate eveniunt cauſſæ inquirendæ ſunt, et materialium inſtrumentaliumque cauſſarum tractatio propria phyſici eſt: quiſnam veſtrum probabilem primus rationem invenerit?

β΄. Ἡσυχίας δὲ γενομένης, Βόηθος ἔφη, νέος μὲν ὢν ἔτι καὶ σοφιστεύων ἀπὸ γεωμετρίας αἰτήμασι χρῆσθαι, καὶ λαμβάνειν ἀναποδείκτους ὑποθέσεις, νῦν δὲ χρήσασθαί τισι τῶν προαποδεδειγμένων ὑπὸ Ἐπικούρου. Φέρεται τὰ ὄντα ἐν τῷ μὴ ὄντι· πολὺ γὰρ κενὸν ἐνδιέσπαρται καὶ μέμικται ταῖς τοῦ ἀέρος ἀτόμοις· ὅταν μὲν οὖν ᾖ διακεχυμένος, καὶ πλάτος ἔχων, καὶ περιδρομὴν ὑπὸ μανότητος, μικρὰ καὶ λεπτὰ τὰ μεταξὺ τῶν μορίων κενὰ λείπεται, καὶ πολλὴν αἱ ἄτομοι ἐγκατεσ- 721
παρμένην χώραν ἐπέχουσιν· ὅταν δὲ συςαλῇ καὶ πίλησις εἰς ὀλίγον αὐτῶν γένηται καὶ συμπέσωσιν ἀποβιασθεῖσαι πρὸς ἀλλήλας, πολλὴν εὐρυχωρίαν ἔξω καὶ διαστάσεις μεγάλας ποιοῦσι· τοῦτο δὲ γίνεται νυκτὸς ὑπὸ ψυχρότητος· ἡ γὰρ θερμότης χαλᾷ καὶ διΐστησι καὶ λύει τὰς πυκνώσεις· διὸ πλείονα τόπον τὰ ζέοντα καὶ μα-

F. 4. ἀπὸ γεωμετρίας] Mez. τοῖς ἀπὸ γεωμετρίας.
F. 5. χρήσασθαι] Forte, χρήσεσθαι, ut Reiſk.
A. 1. πολλὴν αἱ ἄτομοι ἐγκατεσπαρμένην] Ita Palat. niſi quod ſine ἐγ. habet ultimam vocem: item Anon. T. V. niſi quod αἱ deeſt. Vulgo, πολὺν * κατεσπαρμένην. Sed vel ſic vitium reſidet in antecedentibus forte ita corrigendum, ὑπὸ μανότητος μακρὰ καὶ πλατέα τὰ μεταξὺ τ. μ.
A. 2. συςαλῇ] Mez. συςολή. Mox διαςάσεις malim pro διασπάσεις.

II. Facto ſilentio, Boëthus, Cum eſſem, inquit, etiamnum adoleſcens, doctrinarum inſtitutionem factitans, poſtulatis utebar e Geometria deſumtis, et ea ponebam, quæ demonſtratione carerent: nunc utar quibuſdam, jam ante ab Epicuro demonſtratis. Quæ ſunt, in eo feruntur quod non eſt: multum enim inane ſparſum eſt et immixtum aëris atomis. Is ergo ubi diffunditur in latitudinem, ac circumcurſitationem nanciſcitur, tum ob raritatem exigua iſta et tenuia quæ particulas interjacent, inania fiunt, multumque ſpatii inſertum præbent: quando autem comprimuntur et in anguſtias denſantur, vique inter ſe coguntur, foris ingens latumque relinquunt ſpatium, magnaſque divulſiones. Atque hoc nocte frigus efficit: nam calor laxat, divellit, ſolvitque denſata: ideoque corpora quæ fervent, molliuntur,

λαστόμενα καὶ τηκόμενα τῶν σωμάτων ἐπιλαμβάνει· καὶ τοὐναντίον αὖ πάλιν τὰ πηγνύμενα καὶ ψυχόμενα συγχωρεῖ πρὸς ἄλληλα καὶ συνάγεται, καὶ ἀπολείπει κενότητας ἐν τοῖς περιέχουσιν ἀγγείοις καὶ τόποις, ἐξ ὧν
B ὑποκεχώρηκεν. Ἡ δὲ φωνὴ προσφερομένη καὶ προστυγχάνουσα σώμασι πολλοῖς καὶ ἀθρόοις, ἢ τυφλοῦται παντάπασιν, ἢ διασπάσματα λαμβάνει καὶ μεγάλας καὶ πολλὰς ἀντικρούσεις καὶ διατριβάς· ἐν δὲ κενῷ καὶ σωμάτων ἐρήμῳ διαστήματι λεῖον δρόμον ἔχουσα καὶ συνεχῆ καὶ ἄπταιστον ἐξικνεῖται πρὸς τὴν ἀκοήν, ὑπὸ τάχους ἅμα τῷ λόγῳ διασώζουσα τὴν σαφήνειαν. Ὁρᾷς γὰρ ὅτι καὶ τῶν ἀγγείων τὰ κενὰ πληττόμενα, μᾶλλον ὑπακούει πληγαῖς, καὶ τὸν ἦχον ἀποτείνει μακράν, πολλάκις δὲ καὶ κύκλῳ περιφερόμενον διαδίδωσι πολύ·
C τὸ δὲ ἀγγεῖον ἐμπλησθέν, ἢ στερεοῦ σώματος, ἢ τινος ὑγροῦ, παντάπασι γίνεται κωφὸν καὶ ἄναυδον, ὁδὸν οὐκ ἐχούσης οὐδὲ χώραν ᾗ δίεισι τῆς φωνῆς. Αὐτῶν δὲ τῶν

A. 10. κενότητας] Sic Mez. Vulgo, καὶ κενότητας.
B. 10. πολύ] Forte πολύν.

liquanturve, ampliorem occupant locum: contra vero quæ denſantur aut refrigerantur, ea in ſeſe redeunt atque contrahuntur, vacuumque relinquunt in vaſis quibus continentur, et locis quæ deſeruerunt. Jam vox ſi offeratur et occurrat corporibus multis atque frequentibus, aut omnino obtunditur, aut divulſiones patitur magnas, multaſque reliſiones et moras. At in inani et corporum vacuo intervallo, lævi continuo expeditoque curſu ad auditum pervenit, ob celeritatem ſimul cum forma claritatem retinens. Vides enim vaſa quoque inania ſi pulſentur, facilius ſonum reddere, ac longe reſonare, ſæpe etiam in orbem ſonitum didere magnum: vas autem quod impletum eſt ſive ſolido ſive humido corpore, mutum omnino eſt, voce ſpatium non habente et viam qua exeat. De ipſis vero corporibus aurum

σωμάτων χρυσὸς μὲν καὶ λίθος ὑπὸ πληρότητος ἰσχνόφωνα καὶ δυσηχῆ, καὶ ταχὺ καταςβέννυσι τοὺς φθόγγους ἐν αὐτοῖς· εὔφωνος δὲ καὶ λάλος ὁ χαλκὸς, ἢ πολύκενος καὶ ὄγκον ἐλαφρὸς καὶ λεπτὸς, οὐ πολλοῖς συμπεθλιμμένος ἐπαλλήλοις σώμασιν, ἀλλ' ἄφθονον ἔχων τῆς ἐπιεικοῦς καὶ ἀναφοῦς μεμιγμένον οὐσίας, ἣ ταῖς τε ἄλλαις κινήσεσιν εὐπορίαν δίδωσι, τὴν τε φωνὴν εὐμενῶς ὑπολαμβάνουσα παραπέμπει· μέχρις ἂν ἀψάμενός D
τις ὥσπερ ἐν ὁδῷ καταλάβῃ καὶ τυφλώσῃ τὸ κενόν· ἐνταῦθα δὲ ἔστη καὶ ἀπεπαύσατο τοῦ πρόσω χωρεῖν, διὰ τὴν ἀντίπραξιν. Ταῦτα, ἔφη, δοκεῖ μοι τὴν νύκτα ποιεῖν ἠχώδη, τὴν δὲ ἡμέραν ἧττον θερμότητι καὶ διαλύσει τοῦ ἀέρος μακρὰ τὰ διαστήματα τῶν ἀτόμων ποιοῦσαν. Μόνον, ἔφη, μηδεὶς ἐνιστάσθω πρὸς τὰς πρώτας ὑποθέσεις.

C. 8. ἀλλ' ἄφθονον] Sic Baſ. Xyl. T. fere item Ald. ἀλλὰ φθόνον. Vulgo, ἀλλὰ φθόγγον, non diſſentientibus ſcriptis codicibus noſtris, notatum in Leonic. Schott.

D. 1. ἂν ἀψάμενος] Sic T. V. Xyl. not. Anon. Mez. Vulgo, ἀναψάμενος.

D. 4. ἀντίπραξιν] Immo ἀντίφραξιν ut conjiciunt Xyl. et Mez.

et lapis ob denſitatem exiles ſonos obſcuroſque edunt, voceſque in iis celeriter exſtinguuntur: æs vocale eſt et ſonorum, quia multum habet vacui, et mole eſt levi atque tenui, non ex multis et continentibus compactum corporibus, ſed abunde habens admixtum ſubſtantiæ cedentis et non cum alia confertæ: quæ cum aliorum motuum copiam facit, tum vocem facile excipiens tranſmittit, donec aliquid veluti in via occurrens inani obſtructo eam hebetet: ubi jam ſubſiſtens deſinat porro ire propter obturationem. Hæc mihi videntur noctem reſonabilem facere: diem eo minus hoc habere puto, quod calore et diſſolutione aëris longa intervalla atomorum reddit: modo ne quis primo a nobis poſita impugnet.

γʹ. Κἀγὼ, τοῦ Ἀμμωνίου κελεύοντος εἰπεῖν τι πρὸς αὐτὸν, Αἱ μὲν πρῶταί σου τῶν ὑποθέσεων, ἔφην, ὦ φίλε Βόηθε, περὶ πολὺ τὸ κενὸν ἔχουσαι μενέτωσαν· τῇ δὲ φωνῇ τὸ κενὸν οὐκ ὀρθῶς πρὸς σωτηρίαν καὶ κίνησιν
E ὑποτίθεσθαι· σιωπῆς γὰρ οἰκεῖον καὶ ἡσυχίας τὸ ἀναφὲς καὶ ἀπαθὲς καὶ ἄπληκτον· ἡ δὲ φωνὴ, πληγὴ σώματος διηχοῦς· διηχὲς δὲ τὸ συμπαθὲς αὐτῷ καὶ συμφυὲς, εὐκίνητον δὲ καὶ κοῦφον καὶ ὁμαλὸν καὶ ὑπήκοον, τοῦ δ' εὐτονίαν καὶ συνέχειαν, οἷός ἐστι παρ' ἡμῖν ὁ ἀήρ. Καὶ γὰρ ὕδωρ καὶ γῆ καὶ πῦρ, ἄφωνα καθ' ἑαυτὰ, φθέγγεται δὲ πνεύματος ἐμπεσόντος ἅπαντα καὶ ψόφους καὶ πατάγους ἀναδίδωσι· χαλκῷ δὲ κενοῦ μὲν οὐδὲν μέτεστιν, ὁμαλῷ δὲ πνεύματι καὶ λείῳ κεκραμένος εὔπληκτός ἐστι,
F καὶ ἠχώδης. Εἰ δὲ δεῖ τῇ ὄψει τεκμαίρεσθαι, φαίνεται μᾶλλον ὁ σίδηρος ἔχων τι σαθρὸν καὶ πολύκενον, καὶ τεν-

D. 10. περὶ πολὺ] Forte καίπερ πολὺ ut Mez.
E. 1. ὑποτίθεσθαι] Legendum vel ὑποτίθεται, vel ὑποτίθεται cum Xyl. Mez. vel ὑποτίθεσθε cum Mez.
E. 4. ὑπήκοον, τοῦ δ'] Forte, ὑπήκοον τοῦ πλήττοντος δ'.
E. 8. κενοῦ μὲν] Sic Baſ. Xyl. Mez. Vulgo, κινουμένῳ μέν.

III. Tum ego, jubente Ammonio aliquid contradicere, Tuæ quidem, inquam, primæ ſuppoſitiones in multo inani verſantes maneant. Enimvero hoc non recte ponitur, inane ad vocem conſervandam et promovendam facere. Quod enim tangi, affici, et ici non poteſt, ſilentio eſt quietique accommodatum. At vox ictus eſt corporis perſonantis: ſonum tranſmittit ac perſonat id quod cognatum ei eſt et ab eo adficitur, motu facile, et leve atque æquabile, obſequenſque ei quod valide et continenter fertur: qualis eſt noſter aër. Etenim aqua, terra, ignis, muta ſuapte natura, omnia tamen ſonum edunt et fragorem ac ſtrepitum ſpiritu illapſo. Æs inane nihil in ſe habet: ſed æquabili lævique temperatum ſpiritu facile pulſatur ac reſonat. Quod ſi viſu ratiocinandum eſt, ferrum potius videtur aliquid habere fungoſum, et inanitate multa patens, atque inſtar fa-

θρηνῶδες· ἔστι δὲ κακόφωνος σφόδρα, καὶ τῶν μεταλλικῶν κωφότατος. Οὐδὲν οὖν ἔδει τῇ νυκτὶ παρέχειν πράγματα, συναυῶντας αὐτῆς τὸν ἀέρα καὶ συντείνοντας, ἑτέρωθι δὲ αὖ χώρας καὶ κενότητας ἀπολιπόντας, ὥσπερ ἐμποδὼν ὄντα τῇ φωνῇ τὸν ἀέρα καὶ φθείροντα τὴν οὐσίαν, ἧς αὐτὸς οὐσία καὶ σχῆμα καὶ δύναμίς ἐστιν. Ἄνευ δὲ τούτων ἔδει δή που τὰς ἀνωμάλους νύκτας, οἷον ὁμιχλώδεις καὶ δυσχειμέρους, ἠχωδεστέρας εἶναι τῶν αἰθρίων καὶ κεκραμένων ὁμαλῶς, διὰ τὸ δεῦρο μὲν συνωθεῖν τὰς ἀτόμους, ἐκεῖ 722
δὲ ὅθεν μεθίστανται, χώραν ἔρημον ἀπολιπεῖν σωμάτων· καὶ τὸ δὴ προχειρότατον, ἡμέραν ψυχρὰν ἠχωδεστέραν εἶναι νυκτὸς ἀλεεινῆς καὶ θερινῆς· ὧν οὐδέτερον ἀληθές ἐστιν. Διὸ τὸν λόγον τοῦτον ἀπολελοιπώς, ἐπιβάλλω τὸν Ἀναξαγόραν, ὑπὸ τοῦ ἡλίου λέγοντα κινεῖσθαι τὸν ἀέρα κίνησιν τρομώδη καὶ παλμοὺς ἔχουσαν, ὡς δῆλόν ἐστι τοῖς διὰ τοῦ φωτὸς ἀεὶ διάττουσι ψήγμασι μικροῖς καὶ

F. 4. κωφότατος] Sic Pol. Xyl. not. Mez. Vulgo, κουφότατος.
F. 8. σχῆμα] Forte rectius ſit ὄχημα vel σῶμα.
F. 9. ὁμιχλώδεις] An ἀνεμώδεις?
A. 5. ἀπολελοιπώς] Forte ἀποδεδωκώς.

vorum capſulæ excavatum: et tamen admodum male ſonat, omniumque metallorum eſt mutiſſimum. Nihil ergo attinebat nocti moleſtiam exhibere, conſtringendo cogendoque ejus aëre, alibi autem ſpatia et inanitates relinquendo: quaſi vero aer voci impedimento eſſet ejuſque naturam vitiaret, cujus ipſe ſubſtantia, forma, et vis eſt. Præter hæc, oportebat ſane noctes intemperatas, quales ſunt caliginoſæ et hybernæ, reſonantiores eſſe ſerenis et bene temperatis: quod huc compellantur atomi, ibi autem ubi diſcedunt locum corporum inanem relinquant: et, quod promtiſſimum eſt, frigidam diem nocte tepida et æſtiva: quorum neutrum eſt verum. Itaque hac ratione omiſſa, Anaxagoram produco, qui aërem a Sole ait motu tremulo et trepidante cieri: quod manifeſtum eſt e minutis iſtis ramentis quæ per-

θραύμασιν, ἃ δή τινες τίλας καλοῦσι· ταῦτα οὖν φησιν
ὁ ἀνὴρ πρὸς τὴν θερμότητα σίζοντα καὶ ψοφοῦντα δι'
B ἡμέρας δυσηκόους τῷ ψόφῳ τὰς φωνὰς ποιεῖν, νυκτὸς δὲ
παύεσθαι τὸν σάλον αὐτῶν καὶ τὸν ἦχον.

δ'. Ἐμοῦ δὲ ταῦτα εἰπόντος, Ἀμμώνιος ἔφη, Γε-
λοῖοι μὲν ἴσως φανούμεθα, καὶ Δημόκριτον ἐλέγχειν οἰό-
μενοι, καὶ Ἀναξαγόραν ἐπανορθοῦσθαι θέλοντες· οὐ μὴν
ἀφαιρετέον γε τῶν Ἀναξαγόρου σωμάτων τὸν σιγμόν· οὔτε
γὰρ πιθανὸς οὔτε ἀναγκαῖος, ἀλλ' ὁ τρόμος ἀρκεῖ τῶν
σωμάτων, καὶ ἡ κίνησις ἐν τῷ φωτὶ κλονουμένων τὰς φω-
νὰς διασπᾶν καὶ διαρρίπτειν πολλάκις. Ὁ γὰρ ἀὴρ,
ὥσπερ εἴρηται, σῶμα τῆς φωνῆς καὶ οὐσίαν ἐμπαρέχων ἑαυ-
C τὸν, ἐὰν μὲν ᾖ σταθερὸς, εὐθύπορα καὶ λεῖα καὶ συνεχῆ τὰ
τῶν ψόφων μόρια καὶ κινήματα πόρρωθεν διαδίδω-
σι· νηνεμία γὰρ ἠχῶδες καὶ γαλήνη, καὶ τοὐναντίον, ὡς

B. 5. οὐ μὴν] Immo, οὐ μὴν ἀλλὰ ut Anon. Mez. et Xyl. viderunt.
C. 1. ᾖ σταθερὸς] Ita Palat. Leonic. Schott. Vulgo, ᾖ τὰ θέρους. Ceteri multum variant.
C. 3. καὶ τοὐναντίον] Deſidero ſubjectum: Forte ὥρα ἀνεμώδης periit ſimilitudine proximi ὡς Σιμωνίδης;.

petuo per lumen diſſultant, fruſtuliſque, quas Græci quidam *tilas* (quaſi flocculos,) vocant: hæc ille ait ob calorem ſibilantia et ſtrepentia facere ſonitu ſuo, ut interdiu voces difficilius exaudiantur: noctu eorum agitationem et ſonum tolli.

IV. Hæc me fato, Ammonius, Ridiculi, inquit, fortaſſe videbimur, cum et refellere Democritum, et corrigere Anaxagoram aggrediemur. Enimvero Anaxagoricis iſtis corpuſculis adimendus eſt ſibilus, neque veriſimilis ille, neque neceſſarius: cum ſufficiat tremor et motus eorum in lumine exagitatorum ſæpenumero ad divellendas et disjiciendas voces. Nam aër, corpus, ut dictum fuit, vocis et ſubſtantiam ſeſe præbens, ſiquidem tranquillus ſit recta proficiſcentes, læves, et continentes ſonorum portiunculas longe provehit. Tranquillitas quippe aëris ſonora eſt: et contra: ac ſic etiam dixit Si-

Σιμωνίδης φησὶν,

Οὐδὲ γὰρ ἐννοσίφυλλος ἀῆτα
Τότε ὦρτ' ἀνέμων, ἅ τις
Κατεκώλυε σκιδναμένα μελιαδέα γᾶρυν
Ἀραρεῖν ἀκοαῖσι βροτῶν·

πολλάκις μὲν γὰρ οὐδὲ τὸ σχῆμα τῆς φωνῆς ὁ τοῦ ἀέρος σάλος ἔναρθρον ἐᾷ πρὸς τὴν αἴσθησιν ἐξικνεῖσθαι καὶ διαμεμορφωμένον, ἀεὶ μέντοι τι τοῦ πλήθους φέρει καὶ τοῦ μεγέθους. Ἡ μὲν οὖν νὺξ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν οὐδὲν ἔχει κινητικὸν ἀέρος· ἡ δὲ ἡμέρα, μέγα, τὸν ἥλιον, ὥσπερ αὐτὸς ὁ Ἀναξαγόρας εἴρηκεν.

έ. Ὑπολαβὼν δὲ Θράσυλλος ὁ Ἀμμωνίου υἱὸς, D
Εἶτα, ἔφη, τί παθόντες, ὦ πρὸς Διὸς, εἶτα τὰ θεωρητὰ κινήματα τοῦ ἀέρος οἰόμεθα δεῖν αἰτιᾶσθαι, τὸν δ' ἐμφανῆ σάλον καὶ σπαραγμὸν αὐτοῦ παρορῶμεν; Ὁ γὰρ δὴ μέγας ἡγεμὼν ἐν οὐρανῷ Ζεὺς οὗτος οὐ λανθάνων, οὔτε

C. 4. Σιμωνίδης] Sic fere Stephanus, ut videtur ex Fulv. Urſino Lyric. Carm. p. 172. leviter ab eo diſſentiens: non tamen verſus ſecundum illum diſtinguens quod nos fecimus. Forte etiam legendum κιδναμένα.
C. 11. φέρει] Legendum ἀφαιρεῖ, vel φθείρει.
D. 2. εἶτα τὰ] εἶτα delendum cum Mez.

monides:

Nam neque tunc flatus ventorum increbruit ullus,
Qui folia concutit arborum:
Qui ne mortales mea vox penetraret ad aures,
Suave disjiceret melos.

Sæpenumero quidem neque ſpeciem ullam vocis aër conturbatus articulatam ſinit efformatamque ad aures pervenire: quanquam de multitudine ſemper aliquid et magnitudine perferat. Cæterum ipſa per ſe nox nihil habet quod aërem commoveat: dies magnum aliquid, Solem nimirum, ſicut ipſe dixit Anaxagoras.

V. Hic in dicendi partes ſe ſufficiens Thraſyllus Ammonii F. Quidnam, inquit, per deos, nobis accidit, ut putemus cauſam conferendam in occultas et conſiderando duntaxat perceptibiles aëris motiones, interim manifeſtam ejus exagitationem et divulſionem negligentes? Nam magnus ille in cœlo dux Jupiter, non latenter, neque ſenſim mi-

ἀτρέμα διακινῶν τὰ σμικρότατα τοῦ ἀέρος, ἀλλ' εὐθὺς ἐκφανεὶς ἀνίστησι καὶ κινεῖ πάντα πράγματα,

Δεξιὰ σημαίνων, λαοὺς δ' ἐπὶ ἔργον ἐγείρων·

οἱ δὲ ἕπονται, καθάπερ ἐκ παλιγγενεσίας νέα ἐφ' ἡμέρῃ φρονέοντες, ὥς φησι Δημόκριτος, οὔτε ἀφώνοις οὔτε ἀπράκτοις ἐνεργείαις· ᾗ καὶ τὸν ὄρθρον ὁ Ἴβυκος οὐ κακῶς ΚΛΥΤΟΝ προσεῖπεν, ἐν ᾧ κλύειν καὶ ἤδη φθέγγεσθαι
E συμβέβηκε· τῆς δὲ νυκτὸς ἀκύμων τὰ πολλὰ καὶ ἄκλυστος ὢν ὁ ἀήρ, ἀναπαυομένων ἁπάντων, εἰκότως τὴν φωνὴν ἄθραυστον ἀναπέμπει καὶ ἀκέραιον πρὸς ἡμᾶς.

ϛ'. Παρὼν οὖν Ἀριστόδημος πρὸς ἡμᾶς ὁ Κύπριος, Ἀλλ' ὅρα, εἶπεν, ὦ Θράσυλλε, μὴ τοῦτο μὲν αἱ νυκτομαχίαι καὶ νυκτοπορίαι τῶν μεγάλων στρατοπέδων ἐλέγχουσιν, οὐδὲν ἧττον ἠχωδεστέρας ποιοῦσαι τὰς φωνάς, καίπερ ἐν ταραχῇ καὶ σάλῳ τοῦ ἀέρος ὄντος. Ἔχει δέ τι

D. 9. ἐφ' ἡμέρῃ] Sic Xyl. Schott. Anon. Mez. et aliis locis Plutarchi. Vulgo, ἐφημέρῃ.
D. 10. ἀπράκτοις] Forte, ἀταράχοις.
D. 12. καὶ ἤδη] Mez. ἤδη καί.
E. 4. πρὸς ἡμᾶς ὁ Κύπριος] πρὸς ἡμᾶς delendum.

nimas aëris particulas concitans, ſed palam ſeſe in conſpectum proferens excitat et commovet omnes res,

Dans dextra ſignum, populoſque ad nota laborum
Evocat exoriens ſua munia :—

iique ſequuntur, et tanquam denuo renati *nova die nova conſilia ſuſcipiunt*, ut ait Democritus : non mutis aut inefficacibus actionibus. Quo ſenſu etiam Ibycus diluculum *klyton* haud male appellavit, a *klyein* (quod audire eſt): tunc enim audire et loqui homines incipiunt. Nocturnus autem aër tranquillus plerumque et ſilens, omnibus quieſcentibus, vocem integram et ſinceram haud abs re ad nos mittit.

VI. Aderat ibi Ariſtodemus Cyprius. Is, vide, inquit, Thraſylle, ne hoc nocturnæ pugnæ et profectiones magnorum exercituum refellant, nihilominus reſonantibus vocibus tunc quantumvis turbato exagitatoque aëre. Sed et penes nos aliquid eſt cauſ-

καὶ τὸ παρ' ἡμᾶς αἴτιον· αὐτοὶ γὰρ ὧν φθεγγόμεθα νύκτωρ, τὰ πολλὰ θορυβώδη, καὶ μετὰ πάθους ἐπείγοντος ἐγκελευόμεθά τισιν, ἢ διαπυνθανόμενοι, συντόνους ποιούμεθα τὰς γεγωνήσεις. Τὸ γὰρ ἐν ᾧ μάλιστα καιρῷ πεφύκαμεν ἡσυχίαν ἄγειν, ἐξανιστᾶν ἡμᾶς ἐπὶ πράξεις καὶ λόγους, οὐ μικρὸν οὐδὲ ἀτρεμαῖόν ἐστιν, ἀλλὰ μέγα καὶ μεγάλης τινὸς ἀνάγκῃ χρείας ἐπιταχυνόμενον, ὥστε καὶ τὰς φωνὰς φέρεσθαι σφοδροτέρας. F

F. 1. ἐγκελευόμεθα] Legendum, ἐγκελευόμενοι.

ſæ. Quæ enim noctu loquimur, pleraque turbulente et cum aliqua animi commotione jubentes alios, aut interrogantes aliquid contentius vociferamur. Nam quod eo tempore, quo maxime ſolemus quieſcere, ſurgimus ad agendum aut loquendum, id non exiguum aut placidum eſt, ſed magnum, et urgente gravi aliqua neceſſitate; unde etiam voces feruntur vehementiores.

723 ## ΠΡΟΒΛΗΜΑ Δʹ.

Διὰ τί τῶν ἱερῶν ἀγώνων ἄλλος ἄλλον ἔχει στέφανον, τὸν δὲ φοίνικα πάντες, ἐν ᾧ καὶ, Διὰ τί τοὺς μεγάλους φοινικοβαλάνους νικολάους καλοῦσιν.

QUÆSTIO IV.

Cur ſacrorum certaminum aliud aliam habet coronam, palma omnibus eſt communis. Inibi etiam, Cur magnas palmæ glandes appellent nicolaos.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΣΩΣΠΙΣ. ἩΡΩΔΗΣ. ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ. ΠΡΑΞΙΤΕΛΗΣ. ΚΑΦΙΣΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

SOSPIS. HERODES. PROTOGENES. PRAXITELES. CAPHISUS.

αʹ. ΙΣΘΜΙΩΝ ἀγομένων ἐν τῇ δευτέρᾳ τοῦ Σώσπιδος ἀγωνοθεσιῶν τὰς μὲν ἄλλας ἑστιάσεις διεφύγομεν, ἑστιῶντος αὐτοῦ πολλοὺς μὲν ἅμα ξένους, πάντας δὲ πολλάκις τοὺς πολίτας· ἅπαξ δὲ τοὺς μάλιστα φίλους καὶ
B φιλολόγους οἴκοι δεχομένου, καὶ αὐτοὶ παρῆμεν. Ἀπηρμένων δὲ τῶν πρώτων τραπεζῶν, ἧκέ τις Ἡρώδῃ τῷ

I. ISTHMICA feſtivitate cum Soſpis iterum certamini præeſſet, cætera quidem convivia ſubterfugimus, cum is multos ſimul hoſpites, et ſæpe univerſos cives invitaſſet: ſemel, ubi domi ſuæ convivium maxime amicis et literatis præbuit, ipſi quoque interfuimus. Sublatis jam primis menſis, venit quidam ad Herodem rhetorem miſſam ei a

ῥήτορι περὶ γνωρίμου νενικηκότος ἐγκωμίῳ φοίνικα καὶ
στέφανόν τινα τῶν πλεκτῶν κομίζων· ὁ δὲ ταῦτα μὲν δεξ-
ιωσάμενος ἀπέπεμψε πάλιν, ἔφη δέ, Ἀπορεῖν τί δήποτε
τῶν ἀγώνων στέφανον ἄλλος ἄλλον ἔχει, τὸν δὲ φοίνικα
κοινῇ πάντες. Οὐ γὰρ ἐμέ γ᾽οὖν, ἔφη, πείθουσιν οἱ τὴν
ἰσότητα τῶν φύλλων, οἷον ἀνταγωνιζομένων ἀεὶ καὶ συνεκ-
τρεχόντων, ἀγῶνι καὶ ἁμίλλῃ παραπλήσιόν τι ποιεῖν φάσ-
κοντες, αὐτήν τε τὴν νίκην παρὰ τὸ μὴ εἴκειν ὀνομάσ-
θαι· καὶ γὰρ ἄλλα πάμπολλα μονονοὺ μέτροις τισὶ καὶ
σταθμοῖς ἀκριβῶς τὴν τροφὴν διανέμοντα τοῖς ἀντιζύ- C
γοις πετάλοις ἰσότητα θαυμαστὴν καὶ τάξιν ἀποδίδωσιν.
Ἐπεὶ πιθανώτεροι τούτων εἰσὶν οἱ τὸ κάλλος καὶ τὴν εὐ-
φυΐαν ἀγαπῆσαι τοὺς παλαιοὺς, ὡς Ὅμηρον ἔρνεϊ φοίνικος
ἀπεικάσαντα τὴν ὥραν τῆς Φαιακίδος, ὑπονοοῦντες.
Οὐ γὰρ ἀγνοεῖτε δήπουθεν ὅτι καὶ ῥόδοις, καὶ λυχνίσιν,
ἔνιοι δὲ καὶ μήλοις καὶ ῥοιαῖς ἔβαλλον, ὡς καλοῖς γεραί-

B. 5. ἔφη] Sic Xyl. Vulgo, ἔφην.
C. 7. καλοῖς—ἀ..] Prius ex Palat. Vatic. poſterius mutandum in δή.

diſcipulo palmam et coronam de conſertarum genere adferens, quæ diſcipulus ille laudationis concertatione victor meruerat. Ea Herodes amplexus remiſit: Dubitare autem ſe, dixit, quanam de cauſſa alia certamina alias habeant coronas, palmam communiter omnia. Neque enim, aiebat, fidem mihi faciunt, qui foliorum æqualitatem cauſſantur, ea dicentes quaſi inſurgere invicem atque concurrere, et ſic quodammodo certamen luctamque referre: tum victoriam *nicen* dici a non concedendo, μὴ εἴκειν. Nam permulta alia tantum non menſura et pondere exacte oppoſitis inter ſe foliis alimentum diſtribuentia, admirabilem æqualitatem et ordinem oſtentant. Probabilius hi, qui opinantur antiquos palmam ob pulchritudinem et germinandi venuſtatem dilexiſſe, qua ratione etiam Homerus Nauſicaam germini palmæ contulerit. Neque ignoratis quoſdam honoris gratia, roſis, lychnitidibus, malis, atque etiam

ρουντες ἀεὶ τοὺς νικηφόρους. Ἀλλὰ οὐδὲν οὕτως ἐπιφανῶς ἐκπρεπέστερον ἔχει τῶν ἄλλων ὁ φοῖνιξ, ἅτε μηδὲ
D καρπὸν ἐν τῇ Ἑλλάδι φέρων ἐδώδιμον, ἀλλ' ἀτελῆ καὶ ἄπεπτον. Εἰ γὰρ ὥσπερ ἐν Συρίᾳ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ παρεῖχε τὴν βάλανον, ὄψει τε θεαμάτων καὶ γλυκύτητι τραγημάτων πάντων ἥδιστον, οὐκ ἂν ἦν ἕτερον αὐτῷ παραβάλλειν. Ὁ γοῦν βασιλεύς, ὥς φασιν, ἀγαπήσας διαφερόντως τὸν Περιπατητικὸν φιλόσοφον Νικόλαον γλυκὺν ὄντα τῷ ἤθει, ῥαδινὸν δὲ τῷ μήκει τοῦ σώματος, διάπλεων δὲ τὸ πρόσωπον ἐπιφοινίσσοντος ἐρυθήματος, τὰς μεγίστας καὶ καλλίστας τῶν φοινικοβαλάνων Νικολάους ὠνόμασε· καὶ μέχρι νῦν οὕτως ὀνομάζονται.

β'. Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἡρώδης οὐκ ἀτερπέστερον ἐμ-
E βάλλειν ἔδοξε τοῦ ζητουμένου περὶ τοῦ Νικολάου. Διὸ καὶ μᾶλλον, ἔφη ὁ Σώσπις, προθυμητέον ὡς ἕκαστος αὐτόν τις

E. 1. περὶ τοῦ] Legendum cum Mez. τὸ περὶ τοῦ.

E. 2. ὁ Σώσπις—ἐνεγκεῖν] ὁ Σώσπις deeſt in Ald. Baſ. Xyl. H. Venet. Palat. Vatic. additum in Leonic. Schott. Anon. Xyl. verſ. Amiot. T. unde habet Steph. Porro ἕκαστος αὐτόν τις eſt ex T. V. pro ἕκαστον αὐτῷ τις. Denique corrigendum ἔπεισε συνεισενεγκεῖν.

punicis iis, victores petiiſſe. At enim palma nihil adeo evidenter pulchrius reliquis habet, cum in Græcia fructum quoque non ferat qui eſui ſit, ſed imperfectum et immaturum. Nam ſi, ut in Syria et Ægypto, glandem daret adſpectu et ſuavitate omnia ſpectacula et bellaria ſuperantem, non erat ſane quod cum ea compararetur. Imperator quidem, ut narratur, Nicolaum philoſophum Peripateticum ſingulari proſequens amore, ſuavibus moribus hominem, gracili et procero corpore, faciem plenum emicantis punicei ruboris; maximas et pulcherrimas palmulas nicolaos nominavit: ſicque etiamnum dicuntur.

II. Hæc cum dixiſſet Herodes, quæſtione ipſa non injucundiorem viſus eſt de Nicolao mentionem injeciſſe. Proinde, inquit Soſpis, majore ſtudio quivis ſuam de quæ-

συνέπεισεν, ἐλέγχειν εἰς τὸ ζητούμενον. Ἐγὼ δὲ εἰσφέρω πρῶτος, ὅτι δεῖ τὴν τῶν νικηφόρων δόξαν ἄφθιτον, ὡς ἀνυστόν ἐστι, καὶ ἀγήρω διαμένειν· ὁ δὲ φοῖνιξ μακρόβιον μέν ἐστιν ἐν τοῖς μάλιστα τῶν φυτῶν, ὥς που καὶ τὰ Ὀρφικὰ ταῦτα μεμαρτύρηκε,

Ζῶον δ' ἶσον ἀκροκόμοισι φοινίκων ἔρνεσι·

μόνῳ δὲ αὐτῷ σχεδὸν ὑπάρχει τὸ κατὰ πολλῶν ὡς ἀληθῶς λεγόμενον· τί δὲ τοῦτ' ἐστι; τὸ ἐμπεδόφυλλον εἶναι καὶ ἀείφυλλον· οὔτε γὰρ δάφνην, οὔτε ἐλαίαν, οὔτε μυρσίνην, οὔτε ἄλλό τι τῶν μὴ φυλλοῤῥοεῖν λεγομένων, F ὁρῶμεν ἀεὶ ταὐτὰ φύλλα διατηροῦν, ἀλλὰ τοῖς πρώτοις ἀποῤῥέουσιν ἑτέρων ἐπιβλαστανόντων, ὥσπερ πόλεις, ἕκαστον ἀεὶ ζῶον διαμένει καὶ ἀμείλικτον· ὁ δὲ φοῖνιξ οὐδὲν ἀποβάλλων ἀφ' αὐτοῦ τῶν φυομένων, βεβαίως ἀείφυλλός ἐστι· καὶ τοῦτο δὴ τὸ κράτος αὐτοῦ μάλιστα τῆς νίκης τῷ ἰσχυρῷ συνοικειοῦσι.

E. 8. Ζῶον--ἔρνεσι] Forte Ζῶν δ' ἶσον φοινίκων ἔρνεσιν ἀκροκόμοισι.
F. 4. ἀμείλικτον] Forte ἀμετάλλακτον, vel ἀνέκλειπτον quorum hoc et Reiſk. conjecit.

ſtione in medium conferat ſententiam. Primus ego hoc adfero, oportere victoris gloriam quantum omnino fieri poteſt ab interitu et ſenio eſſe immunem. Palma autem inter maxime longævas plantas vel præcipua eſt: quod etiam Orphica hæc teſtantur:

Vitam agebant germinibus ſimilem palmarum
Alte comantium.—

Soli autem fere huic vere id adeſt plantæ, quod tanquam verum de multis dicitur, nempe folia firma et ſemper durantia habere. Nam neque laurum, neque oleam, neque myrtum, neque aliam ullam earum ſtirpium quæ foliis negantur ſpoliari, videmus ita ſemper eadem folia ſervare: ſed prioribus defluentibus, et aliis ſuppullulantibus, ſicut urbes, ſemper viva manent, nec deficiunt. Palma nullum abjiciens e ſe natum folium, conſtanter foliis ſuis ſemper ornatur: quam ejus vim victoriæ robori potiſſimum accommodant.

γʹ. Παυσαμένου δὲ τοῦ Σώσπιδος, Πρωτογένης ὁ γραμματικὸς ὀνόματι καλέσας Πραξιτέλην τὸν περιη-
724 γητὴν, Οὕτω δὴ τούτους, ἔφη, τοὺς ῥήτορας ἐάσομεν περαίνειν τὸ οἰκεῖον, ἐξ εἰκότων καὶ πιθανῶν ἐπιχειροῦντας· αὐτοὶ δ' ἀφ' ἱστορίας οὐδὲν ἂν ἔχοιμεν τῷ λόγῳ συμβάλλεσθαι; Καίτοι δοκῶ μοι μνημονεύειν ἐν τοῖς Ἀττικοῖς ἀνεγνωκὼς ἔναγχος, ὅτι πρῶτος ἐν Δήλῳ Θησεὺς ἀγῶνα ποιῶν, ἀπέσπασε κλάδον τοῦ ἱεροῦ φοίνικος· ἣ καὶ ΣΠΑΔΙΞ ὠνομάσθη.

δʹ. Καὶ ὁ Πραξιτέλης ταῦτα εἶπεν. Ἀλλὰ καὶ τοῦ Θησέως αὐτοῦ πυνθάνεσθαι φήσουσιν, ᾧ τινι λόγῳ φοίνικος, οὐ δάφνης οὐδὲ ἐλαίας κλάδον ἀπέσπασεν ἀγωνοθετῶν. Σκόπει δὴ μὴ Πυθικὸν ἐστι τὸ νικητήριον, ὡς Ἀμ-
B φικτυόνος· κἀκεῖ πρῶτον ἐπὶ τιμῇ τοῦ θεοῦ, δάφνῃ καὶ φοίνικι τοὺς νικῶντας ἐκόσμησαν, ἅ τε δὴ καὶ τῷ θεῷ μὴ δάφνας μηδὲ ἐλαίας, ἀλλὰ φοίνικας ἀναθέντες· ὡς ἐν

A. 8. Καὶ ὁ Πραξιτέλης—φήσουσιν] Corrigendum, Καὶ ὁ Πραξιτέλης, Ταῦτα, εἶπεν, ἄδηλα, καὶ τοῦ Θησέως αὐτοῦ πυνθάνεσθαι δεῖν φήσουσιν—.
B. 3. ἀλλὰ] μόνον ἀλλὰ καί Mez. recte ad ſenſum.

III. Ut finem dicendi Soſpis fecit, Protogenes grammaticus nominatim compellans Praxitelem enarratorem, Siccine, inquit, patiemur oratores a ſignis et conjecturis argumenta ducentes propoſitum conficere? nos nihil ex hiſtoriis habemus quod conferamus ad hanc quæſtionem? Sane mihi videor meminiſſe nuper me in Atticis legere, Theſeum primum in Delo certamen inſtituentem avelliſſe frondem de ſacra palma, inde etiam *ſpadicem* dictam.

IV. Tum Praxiteles, Atqui dicent iſti hæc obſcura, et ex ipſo Theſeo audiendum eſſe, qua de cauſſa non lauri vel oleæ, ſed palmæ frondem avulſerit, cum victoriæ præmium ſtatueret. Vide ergo an non hoc præmium ſit Pythicum, et Amphictyones Pythiis primum victores in honorem Apollinis lauro ac palma coronaverit: ut qui deo non lauros, non oleas, ſed palmas conſecrarent: ſicut in

Δήλῳ Νικίας χορηγήσας Ἀθηναίων, καὶ ἐν Δελφοῖς Ἀθηναῖοι καὶ Κύψελος πρότερον Κορίνθιος· ἐπεὶ καὶ φίλαθλος ἄλλως καὶ φιλόνεικος ἡμῖν ὁ θεὸς, αὐτὸς ἐν κιθαρίσει καὶ ᾠδῇ καὶ βολαῖς δίσκων, ὡς δ' ἔνιοι φασὶ, καὶ πυγμῇ ἁμιλλώμενος· ἀνθρώποις δὲ προσαμύνων ἀγωνιζομένοις, ὡς Ὅμηρος ἐμαρτύρησε, τὸν μὲν Ἀχιλλέα λέγοντα ποιήσας,

> Ἄνδρε δύω περὶ τῶνδε κελεύομεν ὥπερ ἀρίστω,
> Πὺξ μαλ' ἀνασχομένω πεπληγέμεν· ᾧ δέ κ' Ἀπόλλων
> Δώῃ καμμονίην. ——

τῶν δὲ τοξοτῶν, τὸν μὲν εὐξάμενον τῷ θεῷ, κατορθῶσαι καὶ C
λαβεῖν τὰ πρωτεῖα· τὸν δὲ χαῦνον ἀστοχῆσαι τοῦ σκοποῦ, μὴ εὐξάμενον. Καὶ μὴν οὐδὲ Ἀθηναίους εἰκὸς ἐστιν Ἀπόλλωνι καθιερῶσαι τὸ γυμνάσιον ἀλόγως καὶ αὐτομάτως· ἀλλὰ παρ' οὗ τὴν ὑγίειαν ἔχομεν θεοῦ, τοῦτον εὐεξίαν τε δοῦναι καὶ ῥώμην ἐπὶ τοὺς ἀγῶνας ᾤοντο. Κούφων δὲ καὶ βαρέων ἀγωνισμάτων ὄντων, Πύκτῃ μὲν Ἀπόλλωνι Δελ-

B. 6. φιλόνεικος] Forte, φιλόνικος.

Delo Nicias cum pro Athenienſibus ſumtum in ludos faceret, et Athenienſes apud Delphos, et Cypſelus ante Corinthius. Alioquin enim iſte deus ſtudioſus eſt certaminum, cum ipſe certans cithara, cantu, diſci jactu, et, ut nonnulli putant, etiam pugillatione: tum hominibus certantibus opem ferens, quod Homerus teſtatur: nam Achillis hæc verba ponit,

> *Nunc prodire duos jubeo, certare paratos*
> *Ictibus infeſtis pugnorum: utrius Apollo*
> *Victricem manibus fortem conceſſerit.* ——

et de ſagittariis eum qui vota Apollini feciſſet victorem facit, jactatorem et qui vovere neglexiſſet, a ſcopo aberrare. Athenienſes quoque apparet non temere aut ſine ratione Apollini gymnaſium dedicaſſe: nimirum enim a quo ſanitas nobis eſt deo, eum firmam quoque corporis largiri conſtitutionem et robur in certamina cenſebant. Porro cum et levia et gravia ſint certamina,

φοὺς, Δρομαίῳ δὲ Κρῆτας ἱστοροῦσι θύειν καὶ Λακεδαιμονίους. Σκύλων δὲ Πυθοῖ καὶ ἀκροθινίων καὶ τροπαίων ἀναθέσεις ἆρα
D οὐ συμμαρτυροῦσιν ὅτι τῆς εἰς τὸ νικᾷν καὶ κρατεῖν δυνάμεως τῷ θεῷ τούτῳ πλεῖστον μέτεστιν;

ε΄. Ἔτι δὲ αὐτοῦ λέγοντος, ὑπολαβὼν Κάφισος ὁ Θέωνος υἱὸς, Ἀλλὰ ταῦτά γε, εἶπεν, οὐχ ἱστορίας οὔτε περιηγητικῶν ὄζωδε βιβλίων, ἀλλὰ ἐκ μέσων ἀνεσπασμένα τῶν Περιπατητικῶν τόπων εἰς τὸ πιθανὸν ἐπικεχείρηται, καὶ προσέτι τραγικῶς μηχανὴν ἄραντες ὀφείλετε δεδίττεσθαι τῷ θεῷ τοὺς ἀντιλέγοντας. Ὁ μὲν οὖν θεὸς, ὥσπερ προσήκει, πᾶσιν ἴσος ἐστὶ μετὰ εὐμενείας· ἡμεῖς δὲ ἑπόμενοι Σώσπιδι, καλῶς γὰρ ὑφηγεῖται, πάλιν ἐχώμεθα τοῦ φοίνι-
E κος ἀμφιλαφεῖς τῷ λόγῳ λαβὰς διδόντος. Βαβυλώνιοι μὲν γὰρ ὑμνοῦσι καὶ ᾄδουσιν, ὡς ἑξήκοντα καὶ τριακόσια χρειῶν γένη παρέχον αὐτοῖς τὸ δένδρον· ἡμῖν δὲ τοῖς Ἕλλησιν ἥκιστα μὲν

D. 5. βιβλίων] Sic Palat. Vatic. Leonic. Schott. Xyl. Vulgo, βυβλίων.
D. 7. ἄραντες ὀφείλετε δεδίττεσθαι] Legendum, ἄραντες, ὦ φίλτατοι, δεδίττεσθε.
E. 1. διδόντος] Sic Baſ. Xyl. T. Mez. Vulgo, διδόντες.

Apollini Pugili Delphos, Curſori Cretenſes aiunt ſacrificare et Lacedæmonios. Spoliorum vero et manubiarum tropæorumque dedicationes Delphis nonne teſtantur, vim huic deo maximam eſſe ad concedendam victoriam?

V. Eo adhuc loquente interrumpens ſermonem Caphiſus Theonis F. Hæc quidem, inquit, non redolent hiſtoricos aut enarratorios libros, ſed e mediis depromta Peripateticis locis probabiliter ſunt argumentata: ac præterea tragœdorum more ſublata machina deum introducitis, O boni, quo terreatis eos qui vobis repugnent. Ac deus quidem, ut par eſt, omnibus æque benignum ſe præbet. Nos autem ſecuti Soſpidem, bene enim præivit, rurſum de palma loquamur, amplas ſermoni anſas præbente. Babylonii eam celebrant atque decantant arborem, quod ipſis trecenta et ſexaginta utilitatum genera præbeat. Nobis autem Græ-

ἐστὶ χρειώδης, ἀθλητικῇ δὲ φιλοσοφίᾳ καὶ τὸ ἄκαρπον ἂν εἴη. Κάλλιστος γὰρ ὢν καὶ μέγιστος ὑπ' εὐταξίας, οὐ γόνιμός ἐστι παρ' ἡμῖν, ἀλλὰ τὴν τροφὴν ὥσπερ ἄθλησιν περὶ τὸ σῶμα τῆς ἀταξίας ἀναλισκούσης, σμικρὸν αὐτοῦ καὶ φαῦλον εἰς σπέρμα περίεστιν. Ἴδιον δὲ παρὰ ταῦτα πάντα, καὶ μηδενὶ συμβεβηκὸς ἑτέρῳ τὸ μέλλον λέγεσθαι· φοίνικος γὰρ ξύλον ἂν ἄνωθεν ἐπιθεὶς βάρη πιέζῃς, οὐ κάτω θλιβόμενον ἐνδίδωσιν, ἀλλὰ κυρτοῦται πρὸς τοὐναντίον, ὥσπερ ἀνθιστάμενον τῷ βιαζομένῳ· τοῦτο δὴ καὶ περὶ F
τοὺς ἀθλητικοὺς ἀγῶνάς ἐστι· τοὺς μὲν γὰρ ὑπὸ ἀσθενείας καὶ μαλακίας εἴκοντας αὐτοῖς πιέζουσι κάμπτοντες, οἱ δὲ ἐρρωμένως ὑπομένοντες τὴν ἄσκησιν, οὐ μόνον τοῖς σώμασιν ἀλλὰ καὶ τοῖς φρονήμασιν ἐπαίρονται καὶ αὔξονται.

E. 4. ἀθλητικῇ—εἴη] Corrigo, ἀθλητικῇ δὲ φιλοδοξίᾳ διὰ τὸ ἄκαρπον ἀνεῖσθαι· item verti.
E. 5. εὐταξίας] Forte, εὐεξίας.
E. 6. ὥσπερ ἄθλησιν—περιέστιν] Forte, ὡς εἰς ἄθλησιν τῆς εὐεξίας ἀναλισκούσης, περίσσωμα σμικρὸν αὐτῷ καὶ φαῦλον εἰς σπέρμα περιέστιν. Pro ἀταξίας habet εὐταξίας H. Venet. εἰς, pro εἰ, Palat. Vat. Baſ. Xyl. Mez.
E. 10. βάρη] Sic Palat. Leonic. Schott. T. V. B. Mez. Vulgo, βαρύ.

cis minime eſt utilis: ſed athletico gloriæ ſtudio propter ſterilitatem conſecratus eſt. Nam cum palma pulcherrima ſit et maxima, ob intemperiem apud nos non fert fructum, ſed alimento in corpus ideo inſumto, parum ei, idque vitioſum, ſupereſt ad ſemen creandum. Peculiare autem præter hæc omnia eſt quod dicam, et cum nulla alia planta commune. Palmæ lignum, ſi ſuperne onere impoſito premas, non deorſum adfligitur aut concedit, ſed contra incurvatur, quaſi vi renitens prementi. Eodem modo res habet in athleticis certaminibus. Qui enim ob imbecillitatem et mollitiem concedunt, ii flectuntur atque deprimuntur: qui exercitationem fortiter ſuſtinent, eorum non corpora modo, ſed animi quoque eriguntur et augentur.

725 ## ΠΡΟΒΛΗΜΑ Ε΄.

Διὰ τί πρὸ ἡμέρας ἐκ τοῦ Νείλου οἱ πλέοντες ὑδρεύονται.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΑΝΩΝΥΜΑ.

QUÆSTIO V.

Cur qui navigant, ante diem aquam e Nilo hauriunt.

PERSONÆ NON NOMINATÆ.

ΑΙΤΙΑΝ τις ἐζήτησε δι' ἣν οἱ ναύκληροι τὰς ὑδρείας ἐκ τοῦ Νείλου νυκτὸς οὐχ ἡμέρας ποιοῦνται. Καί τισι μὲν ἐδόκουν τὸν ἥλιον δεδιέναι, τῷ προθερμαίνειν τὰ ὑγρὰ μᾶλλον εὔσηπτα ποιοῦντα· πᾶν γὰρ τὸ θερμανθὲν καὶ χλιανθέν, ἀεὶ πρὸς μεταβολὴν ἑτοιμότερόν ἐστι, καὶ προπέπονθεν ἀνέσει τῆς ποιότητος· ἡ δὲ ψυχρότης πιέζουσα, συνέχειν δοκεῖ καὶ φυλάττειν ἕκαστον ἐν ᾧ πέφυκεν, οὐχ ἥκιστα δὲ τὸ ὕδωρ.
B Ὕδατος γὰρ ἡ ψυχρότης σχετικόν ἐστι φύσει· δηλοῦσιν αἱ χιόνες, τὰ κρέα

A. 8. ὑδρείας] Sic Palat. Baſ. Xyl. Mez. Vulgo, ὑδρίας.

FUIT qui quæreret quamobrem navicularii noctu, et non interdiu, e Nilo aquarentur. Viſum eſt nonnullis eos Solem metuere, qui humida calefaciendo præveniens ad putrefactionem faceret prona: omne enim quod calefactum aut tepefactum eſt, ſemper ad mutationem eſt propenſius jam ante adfectum qualitatis ſuæ remiſſione. At frigus cum alia in ſuo continere et ſervare ſtatu videtur, tum vel maxime aquam, quæ natura ſuapte eo conſervatur: oſtendit hoc nix, qua carnes in multum tempus a putredine vindican-

διάστημα τηροῦσαι πολὺν χρόνον. Ἡ δὲ θερμότης τά τε ἄλλα καὶ τὸ μέλι τῆς ἰδίας ποιότητος ἐξίστησι· φθείρεται γὰρ ἑψηθὲν, ἂν δὲ ὠμὸν διαμένῃ, καὶ τοῖς ἄλλοις πρὸς τὸ μὴ φθείρεσθαι βοηθεῖ. Μεγίστην δὲ τῇ αἰτίᾳ πίστιν παρεῖχε τὰ λιμναῖα τῶν ὑδάτων· χειμῶνος γὰρ οὐδὲν διαφέροντα τῶν ἄλλων ποθῆναι, τοῦ θέρους γίνεται πονηρὰ καὶ νοσώδη· διὸ χειμῶνι μὲν τῆς νυκτὸς ἀναλογεῖν δοκούσης, θέρει δὲ τῆς ἡμέρας, μᾶλλον οἴονται διαμένειν ἄτρεπτον καὶ ἀπαθὲς τὸ ὕδωρ ἂν νυκτὸς λαμβάνηται. C
Τούτοις ἐπιεικῶς οὖσι πιθανοῖς, ἐπανέκυψε λόγος ὥσπερ ἀτεχνῶς πίστιν ναυτικὴν βεβαιούμενος ἐμπειρίαν· νυκτὸς γὰρ ἔφασαν λαμβάνειν τὸ ὕδωρ, ἔτι τοῦ ποταμοῦ καθεστῶτος καὶ ἡσυχάζοντος, ἡμέρας δὲ πολλῶν ἀνθρώπων ὑδρευομένων, καὶ πλεόντων, πολλῶν δὲ θηρίων διαφερομένων, ἀναταραττόμενον, γίνεσθαι παχὺ καὶ γεῶδες· τὸ δὲ τοιοῦτον εὔσηπτον εἶναι. Πάντα γὰρ τὰ μεμιγμένα τῶν ἀμίκτων ἐπισφαλέστερα πρὸς σῆψιν ἐστί· ποιεῖ γὰρ ἡ

C. 3. ἀτεχνῶς πίστιν] Forte ἀτέχνῳ πίστει.

tur. Calor cum alia, tum mel quoque ſua qualitate exuit: quod crudum alia quoque a corruptela defendens, elixando perditur. Maximam huic cauſſæ fidem conciliaverunt aquæ paluſtres: quæ hyeme potui non minus aliis aptæ, æſtate vitiantur et morboſæ fiunt. Itaque cum nox hyemi reſpondere credatur, æſtati dies; exiſtimant aquam minus obnoxiam fore mutationibus, ſi noctu hauriatur. Hæc ſatis veriſimilia cum haberentur, alia ſe prodidit ratio, nauticam experientiam argumento non artificioſo confirmans. Noctu enim dicebant aquam ſumi, fluvio adhuc placido et quieſcente: interdiu multis hominibus aquantibus et navigantibus, multis etiam beſtiis in eo vagantibus, conturbari ſtatim ac limoſum fieri: quod autem tale eſt, facile putreſcit. Omnia enim mixta facilius ſinceris putreſcunt, mixtione pugnam, hac mutationem inferente: eſt

μίξις μάχην, ἡ δὲ μάχη μεταβολήν· μεταβολὴ δέ τις ἡ σῆψις. Διὸ τάς τε μίξεις τῶν χρωμάτων οἱ ζω-
D γράφοι ΦΘΟΡΑΣ ὀνομάζουσι, καὶ τὸ βάψαι ΜΙΗΝΑΙ κέκληκεν ὁ ποιητής, ἡ δὲ κοινὴ συνήθεια τὸ ἄμικτον καὶ καθαρὸν ἄφθαρτον καὶ ἀκήρατον. Μάλιστα δὲ γῆ μιχθεῖσα πρὸς ὕδωρ ἐξίστησι καὶ φθείρει τὸ πότιμον καὶ οἰκεῖον· ὅθεν εὔσηπτα μᾶλλόν ἐστι τὰ στάσιμα καὶ κοῖλα, πολλῆς ἀναπιμπλάμενα γῆς, τὰ δὲ ῥέοντα φεύγει καὶ διακρούεται τὴν προσφερομένην· καὶ καλῶς Ἡσίοδος ἐπῄνεσε

Κρήνης αἰνάου καὶ ἀποῤῥύτου, ἥτ᾽ ἀθόλωτος·

ὑγιεινὸν γὰρ τὸ ἀδιάφθορον, ἀδιάφθορον δὲ τὸ ἄμικτον καὶ καθαρόν. Οὐχ ἥκιστα δὲ αἱ τῆς γῆς διαφοραὶ τῷ λόγῳ μαρτυροῦσι· τὰ γὰρ ὀρεινὴν διεξιόντα γῆν καὶ
E λιθώδη, στεῤῥότερα τῶν ἑλείων καὶ πεδινῶν ἐστι· πολλὴν γὰρ οὐκ ἀποσπᾷ γῆν. Ὁ δὲ Νεῖλος ὑπὸ μαλ-

D. 1. μιῆναι] Sic Anon. T. V. et auctor Homerus. Vulgo, διῶναι.

autem putrefactio de mutationum genere, ideoque pictores colorum mixtiones *corruptelæ* nomine adficiunt, et tingere Homerus *contaminandi* nomine extulit: communis autem conſuetudo vocat id ſincerum et purum, quod corruptionis et interitus eſt expers. Maxime autem terra aquæ admixta eam vitiat, potuique facit incommodam. Itaque ſtantes aquæ et in cavitatibus inhærentes facile putreſcunt, ob multum terræ admixtum: fluentes fugiunt et repellunt offerentem ſe iis terram. Et Heſiodus recte præcepit

Jugis aquæ de fonte, et cui non turbida lympha
Defluat.—

Salubris enim aqua eſt quæ non corrupta ſit: hoc fit, ſi non miſceatur, ſed pura maneat. Huic rationi non leve teſtimonium perhibent terrarum diſcrimina. Aquæ enim montanam et lapidoſam permeantes terram, quia non multum terræ ſecum trahunt, validiores lacuſtribus et in plano fluentibus ſunt. Nilus vero molli ſolo contentus, aut

θακῆς χώρας περιεχόμενος, μᾶλλον δὲ ὥσπερ αἷμα σαρκὶ κεκραμένος, γλυκύτητος μὲν ἀπολαύει, καὶ χυμῶν ἀναπίμπλαται δύναμιν ἐμβριθῆ καὶ τρόφιμον ἐχόντων, συμμιγὴς δὲ φέρεται καὶ θολερός· ἂν δὲ ἀναταράττηται, καὶ μᾶλλον· ἡ γὰρ κίνησις ἀναμίγνυσι τῷ ὑγρῷ τὸ γεῶδες, ὅταν δὲ ἠρεμήσῃ καὶ ῥέπον διὰ βάρος ἄπεισιν. Ὅθεν ὑδρεύονται τῆς νυκτὸς, ἅμα καὶ τὸν ἥλιον προλαμβάνοντες, ἀφ' οὗ τὸ λεπτότατον καὶ κουφότατον ἀεὶ τῶν ὑγρῶν αἰρόμενον διαφθείρεται.

E. 8. καὶ ῥέπον] Rectius Mez. κάτω ῥέπον.

potius velut ſanguis carne temperatus, impletur quidem dulcedine et ſaporibus vim efficacem et nutrimento aptam habentibus: mixtus tamen terra, turbiduſque fluit: idque magis etiam, ſi conturbetur; nam motus humori terreas partes admiſcet, quæ abſcedunt ob gravitatem ſuam ubi aqua quieſcit. Propterea noctu aquantur, ſimul etiam Solem antevertentes, qui tenuiſſimas et leviſſimas aquæ partes ſemper attollens conſumit.

F

ΠΡΟΒΛΗΜΑ ϛ'.

Περὶ τῶν ὀψὲ παραγινομένων ἐπὶ τὸ δεῖπνον· ἐν ᾧ καὶ, Πόθεν ἀκράτισμα καὶ ἄριστον καὶ δεῖπνον ὠνομάσθη.

QUÆSTIO VI.

De his qui ſero ad cœnam veniunt: atque ibidem de vocabulis acratiſma, ariſton, deipnon.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΟΙ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ ΥΙΟΙ. ΟΙ ΘΕΩΝΟΣ ΥΙΟΙ. ΘΕΩΝ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΣΩΚΛΑΡΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

FILII PLUTARCHI. FILII THEONIS. THEON. PLUTARCHUS. SOCLARUS.

α'. ΤΩΝ υἱῶν μου τοὺς νεωτέρους ἐν θεάτρῳ προσδιατρίψαντας ἀκροάμασι, καὶ βράδιον ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἐλθόντας,
726 οἱ Θέωνος υἱοὶ ΚΩΛΥΣΙΔΕΙΠΝΟΥΣ καὶ ΖΟΦΟΔΟΡΠΙΔΑΣ, καὶ τοιαῦτα μετὰ παιδιᾶς ἔσκωπτον· οἱ δὲ ἀμυνόμενοι πάλιν ἐκείνους ΤΡΕΧΕΔΕΙΠΝΟΥΣ ἀπεκάλουν. Καί τις εἶπε τῶν πρεσβυτέρων, τρεχέδειπνον εἶναι τὸν ὑστερίζοντα τοῦ δείπνου·

I. FILIOS meos juniores, cum in theatro acroamatis intenti diutius hæſiſſent, tardiuſque ad cœnam venirent, Theonis filii per luſum et jocum *cœnæ prohibitores* et *noctu cœnantes* appellabant, aliiſque id genus verbis utebantur. Tum aliquis natu majorum dixit, *Adcurrecœnam* eſſe, qui ſerius ad cœnam adeſſet: celerius enim quam lento greſſu

θᾶττον γὰρ ἢ βάδην ἐπειγόμενον, ὅταν βραδύνῃ, φαίνεσθαι· καὶ γὰρ Βάττου παρὰ Καίσαρι γελωτοποιοῦ χάριεν ἀπεμνημόνευσεν· ἐκεῖνος γὰρ ἐπιθυμοδείπνους ἐκάλει τοὺς ὀψὲ παραγινομένους ἐπὶ δεῖπνον, ἀσχολουμένους γὰρ αὐτούς, ὅμως διὰ τὸ φιλόδειπνον οὐκ ἀπολέγεσθαι τὰς κλήσεις.

β'. Ἐγὼ δὲ εἶπον, Ὅτι καὶ Πολύχαρμος ἐν Ἀθήναις B δημαγωγῶν, καὶ τοῦ βίου διδοὺς ἀπολογισμὸν ἐν ἐκκλησίᾳ, ταῦτα εἶπεν, "Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τἄλλα, καὶ πρὸς "τούτοις, οὐδέ ποτε, κληθεὶς ἐπὶ δεῖπνον, ὕστατος "ἀφικόμην." Δημοτικὸν γὰρ εὖ μάλα δοκεῖ τὸ τοιοῦτο, καὶ τοὐναντίον οἱ ἄνθρωποι τοὺς ὀψὲ παραγινομένους ἀναγκαζόμενοι περιμένειν, ὡς ἀηδεῖς καὶ ὀλιγαρχικοὺς βαρύνονται.

γ'. Ὁ δὲ Σώκλαρος ὑπερδικῶν τῶν νεανίσκων, Ἀλλ' οὐδὲ τὸν Πιττακόν, ἔφη, ζοφοδορπίδαν ὁ Ἀλκαῖος, ὡς ὀψὲ δειπνοῦντα, λέγεται προσειπεῖν, ἀλλ' ὡς

A. 7. γὰρ Βάττου] Forte Γαρβάττου. Salmaſ. Γάββου.
A. 7. χαρίεν] Sic H. Palat. Vatic. Vulgo, χάριν.
B. 1. Ἐγὼ δὲ εἶπον] Sic H. Palat. Vatic. Vulgo, Ἐγὼ δὲ εἰπών.
B. 3. ταῦτα—τἄλλα] Forte Ταῦτα, εἶπεν, Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τἀμά.

videri properaſſe, quando moram traxit. Et Batti, qui apud Cæſarem fuit ſannio, jocum retulit, *Cœnipetas* vocantis eos qui non ſatis mature ad cœnam ſe contuliſſent; quod quantumvis occupati, tamen ob cœnandi cupiditatem non abnuiſſent invitati.

II. Ego autem dixi, Polycharmum Athenis in republica verſantem oratorem, cum vitæ ſuæ rationem redderet in concione ſic dixiſſe: *Præter alia, viri Athenienſes, nunquam vocatus ad cœnam ultimus veni.* Hoc enim videtur admodum populare, ſicut contra quos tarde venientes præſtolari coguntur, inſuaves et imperioſos judicant, moleſteque ferunt.

III. Soclarus vero ut patrocinaretur adoleſcentibus, Atqui, inquit, Pittacum Alcæus non ea de cauſſa *Zophodorpidam*, ſeu noctu cœnan-

ἀδόξοις τὰ πολλὰ καὶ φαύλοις ἡδόμενον συμπόταις· ὃ μέντοι πρότερον δειπνεῖν ὄνειδος ἦν πάλαι, καὶ τὸ ἀκ-
C ράτισμα φησὶν οὕτως λέγεσθαι διὰ τὴν ἀκρασίαν.

δ'. Ὑπολαβὼν δὲ ὁ Θέων, Ἥκιστα, εἶπεν, ἔδει τοῖς τὸν ἀρχαῖον βίον διαμνημονεύουσι πιστεύειν. Φασὶ γὰρ ἐκείνους ἐργατικοὺς ἅμα καὶ σώφρονας ὄντας, ἕωθεν ἐσθίειν ἄρτον ἐν ἀκράτῳ, καὶ μηδὲν ἄλλο· διὸ τοῦτο μὲν, ἀκράτισμα καλεῖν, διὰ τὸν ἄκρατον· ὄψον δὲ, τὸ παρασκευαζόμενον εἰς δεῖπνον αὐτοῖς, ὀψὲ γὰρ δειπνεῖν, ἀπὸ τῶν πράξεων γενομένους. Ἐκ τούτου καὶ τὸ δεῖπνον καὶ τὸ ἄριστον ἀφ' ὅτου λάβοι τοὔνομα, ζήτησιν παρέσχε. Καὶ τὸ μὲν ἄριστον ἐδόκει τῷ ἀκρατίσματι ταὐτὸν εἶναι, μάρτυρι τῷ Ὁμήρῳ, λέγοντι τοὺς περὶ τὸν Εὔμαιον,

Ἐντύνοντας ἄριστον ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφι·

D καὶ πιθανὸν ἐδόκει, διὰ τὴν ἑωθινὴν ὥραν ἄριστον ὠνο-

B. 13. πρότερον] Forte, πρωϊαίτερον.
C. 1. φησὶν] Legendum, φασίν.
C. 2. ἔδει] Legendum, εἰ δεῖ.

tem, dicitur appellaſſe, quod ſero cœnaret, ſed quia plerunque obſcuris et vitioſis uteretur convivis. Antiquitus quidem prandium vitio vertebatur, et ideo acratiſma dictum aiunt, ab incontinentia ducto vocabulo.

IV. Ibi interpellans Theon, Nequaquam, inquit: ſed fides adhibenda eſt iis qui vitæ rationem, qua priſci uſi ſunt, memoriæ prodiderunt. Hi docent illos cum et laboribus dediti et temperantes eſſent, mane panem ediſſe mero intinctum, aliud nihil. Itaque hoc dictum fuit acratiſma, cum *akraton* ſit merum. *Opſon* autem vocabatur cœna, quod ad eam ſero, (id eſt *opſe*,) negotiis jam defuncti ſe conferrent. Ex hoc oborta eſt quæſtio de vocabulis *ariſton* et *deipnon*, undenam eſſent ducta. Et *ariſton* quidem idem quod *akratiſma* eſſe Homerus videbatur teſtari, qui Eumæum facit prima luce *ariſton* apparare: videbaturque hoc probabile, ut propter matutinam horam diceretur *ariſton*, quaſi

μάσθαι, καθάπερ τὸ αὔριον. Τὸ δὲ δεῖπνον, ὅτι τῶν πόνων διαναπαύει· πράξαντες γάρ τι δειπνοῦσιν, ἢ μεταξὺ πράττοντες· ἔστι δὲ καὶ τοῦτο παρ' Ὁμήρου λαβεῖν, λέγοντος,

Ἦμος δὲ δρυτόμος περ ἀνὴρ ὡπλίσατο δεῖπνον.

Εἰ μὴ, νὴ Δία, τὸ ἄριστον αὐτόθεν ἀπραγμόνως προσφερόμενοι καὶ ῥᾳδίως ἀπὸ τῶν τυχόντων, τὸ δὲ δεῖπνον ἤδη παρεσκευασμένον, ἐκεῖνο μὲν ῥᾶστον, τοῦτο δὲ ὥσπερ διαπεπονημένον ἐκάλεσαν.

έ. Ὑβριστὴς δὲ ὢν καὶ φιλόγελως φύσει ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν Λαμπρίας, ἔφη, Μυρίω τὰ Ῥωμαϊκὰ δείξειν οἰκειότερα τῶν Ἑλληνικῶν ὀνόματα, τοσαύτης ἀδείας τοῦ E φλυαρεῖν δεδομένης. Τὸ μὲν γὰρ δεῖπνον φασὶ Κοῖνα διὰ τὴν κοινωνίαν καλεῖσθαι· καθ' ἑαυτοὺς γὰρ ἠρίστων ἐπιεικῶς οἱ πάλαι Ῥωμαῖοι, συνδειπνοῦντες τοῖς φίλοις. Τὸ δὲ ἄριστον ἐκλήθη Πράνδιον ἀπὸ τῆς ὥρας· ἔνδιον γὰρ τὸ δειλινὸν, καὶ τὴν μετ' ἄριστον ἀνάπαυσιν,

aurion, (id eſt mane). *Deipnon* dictum cenſebatur, quod a laboribus requietem præberet: cœnamus enim vel peractis jam rebus, vel inter agendum. Atque hoc etiam ex Homero poteſt deduci :

Tempore quo cœnam, qui cædit ligna, paravit.

Niſi forte *ariſton* quaſi optimum dicitur, quod promte quacunque e materia et ſine negotio petitur : *deipnon* vero, quod apparatu et labore indigeat.

V. Hic Lamprias frater noſter, ut erat dicax et riſus captator, Oſtendere, inquit, poſſim Græcis Latina vocabula millies hujuſmodi rationibus affiniora eſſe, quando tanta nugandi licentia nobis datur. Eſt enim Romanis *deipnon* cœna, quaſi communio: quia antiquitus ſeorſim ſolebant prandere Romani, cœnare cum amicis. *Prandium* autem ii *ariſton* dicunt, ab hora, παρ' ἔνδιον; nam *endion* ſignificat meridianum tempus, et

ἐνδιάζειν· ἢ πρωΐνην τινὰ σημαίνοντες ἐδωδὴν ἢ τροφὴν, ἣ χρῶνται πρὶν ἐνδεεῖς γενέσθαι. Καὶ μὴν ἵνα
F ἀφῶ τὰ στρώματα, ἔφη, τὸν οἶνον, τὸ μέλι, τοὔλαιον, τὸ γεύσασθαι, τὸ προπιεῖν, ἕτερα πάμπολλα τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασι καταφανῶς χρώμενα· τίς οὐκ ἂν εἴποι ἐπὶ κῶμον Ἑλληνικῶς Κωμεσσάτον λέγεσθαι; καὶ ὃ κεράσαι Μισκῆρε, καθ' Ὅμηρον,

Ἠδ' αὖτ' ἐν κρητῆρι μελίφρονα οἶνον ἔμισγε·

καὶ, Μένσαν μὲν, τὴν τράπεζαν, τῆς ἐν μέσῳ θέσεως· Πᾶνα δὲ, τὸν ἄρτον, ὡς ἀνιέντα τὴν πεῖναν· τὸν δὲ στέφανον, Κορώναν, ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, ὡς Ὅμηρος τὸ
727 κράνος εἴκασέ που στεφάνῃ· τὸ δὲ χαῖρε, Δέρε· καὶ Δεντὴς, τοὺς ὀδόντας· καὶ Λάβρα, τὰ χείλη, ἀπὸ τοῦ λαμβάνειν τὴν βορὰν δι' αὐτῶν. Καὶ τούτων οὖν ἀκουστέον ἀγελαστεὶ λεγομένων, ἢ μηδ' ἐκείνοις

F. 9. Πᾶνα] Sic Leonic. Schott. T. Mez. Vulgo, Πᾶν.

A. 1. τὸ δὲ χαῖρε, Δέρε] Corrupta et vexata emendantium conjecturis. Forte τὸ δὲ δέρειν, καιδερε, quod Xyl. reddidit.

meridiari *endiazein*: aut cibum matutinum voluerunt notare et nutrimentum quo uterentur priuſquam indigerent, πρὸ τοῦ ἐνδεῖσθαι. Atque ut omittam *ſtragula*, *vinum*, *mel*, *oleum*, *guſtare*, *propinare*, aliaque multa quæ Græcis vocibus Latini exprimunt: quis neget *comeſſationem* a *Komo* noſtro dici? et *miſcere* a *keraſai*, etiam de Homeri ſententia,

Miſcuit hæc laticem dulcem in cratere Lyæi.

et *menſam*, quia in medio ponatur: *panem*, quia famem minuat, πεῖναν ἀνιέντα: *coronam*, a capite, cum Homerus alicubi galeam, *ſtephanen* (*ſtephanos* autem ſertum eſt) dixerit: ſed et *cædere* eſt a δέρειν: et *dentes* ὀδόντες: et *labra* a capiendo cibo (quod eſt λαμβάνειν τὴν βορὰν) deductum. Itaque vel hæc cum dicuntur riſus cohibendus eſt, aut ne

εὐκόπως ἔπως διὰ τῶν ὀνομάτων ὥσπερ τριχίων, τὰ μὲν ἐκκόπτουσι μέρη, τὰ δὲ χαλαίρουσι, παραδιδόντες διορθοῦν.

A. 5. εὐκόπως—διὰ] Prius mutandum in εὐκόλως: poſterius delet Mez. mutat in τὸ Διὸς Reiſk. Forte ſanum: et poſt τριχίων ſupplendum ἄν.

Illis quidem ita facile aditus dandus eſt per vocabula quorum partes, ut crines, alias exſcindant, alias demittant.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Ζ'.

Περὶ συμβόλων Πυθαγορικῶν, ἐν οἷς παρεκελεύοντο χελιδόνα οἰκίᾳ μὴ δέχεσθαι, καὶ τὰ στρώματα συνταράττειν εὐθὺς ἀναστάντας.

QUÆSTIO VII.

De ſymbolis Pythagoricis: in quibus præcipitur hirundinem domo non eſſe recipiendam, et lectum, quando ex eo ſurgimus, conturbari debere.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΣΥΛΛΑΣ. ΛΕΥΚΙΟΣ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΦΙΛΙΝΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

SYLLA. LUCIUS. PLUTARCHUS. PHILINUS.

B α'. ΣΥΛΛΑΣ ὁ Καρχηδόνιος εἰς Ῥώμην ἀφικομένῳ μοι διὰ χρόνου, τὸ ὑποδεκτικὸν, ὡς Ῥωμαῖοι καλοῦσι, καταγγείλας δεῖπνον, ἄλλους τε τῶν ἑταίρων παρέλαβεν οὐ πολλοὺς, καὶ Μοδεράτου τινὰ τοῦ Πυθαγορικοῦ μαθητὴν, ὄνομα Λεύκιον, ἀπὸ Τυῤῥηνίας. Οὗτος οὖν ὁρῶν Φιλῖνον τὸν ἡμέτερον ἐμψύχων ἀπεχόμενον, οἷον εἰκὸς, εἰς τοὺς Πυθαγόρου λόγους προήχθη· καὶ

I. CUM aliquandiu Roma abfuiſſem, eo me reverſum Sylla reditus gratulandi gratia, ut eſt Romani moris, ad convivium vocavit, ad quod etiam de ſodalibus alios non multos adhibuit, inter quos Lucium quoque ex Etruria, diſcipulum Moderati Pythagorici. Is cum videret Philinum noſtrum animatorum eſu abſtinere, occaſionem, ut fit, de Pythagora loquendi nactus, Etruſcum fuiſſe affirmavit eum: non, ut

Τυῤῥηνὸν ἀπέφηνεν, οὐ πατρόθεν, ὥσπερ ἕτεροί τινες, ἀλλ' αὐτὸν ἐν Τυῤῥηνίᾳ καὶ γεγονέναι, καὶ τετράφθαι καὶ C πεπαιδεῦσθαι τὸν Πυθαγόραν· ἰσχυριζόμενος οὐχ ἥκιστα τοῖς συμβόλοις, οἷόν ἐστι καὶ τὸ συνταράττειν ἀναστάντας ἐξ εὐνῆς τὰ στρώματα, καὶ χύτρας τύπον ἀρθείσης ἐν σποδῷ μὴ ἀπολιπεῖν, ἀλλὰ συγχεῖν, καὶ χελιδόνας οἰκίᾳ μὴ δέχεσθαι, μηδὲ σάρον ὑπερβαίνειν, μηδὲ γαμψώνυχον οἴκοι τρέφειν· ταῦτα γὰρ ἔφη τῶν Πυθαγορικῶν λεγόντων καὶ γραφόντων, μόνους ἔργῳ Τυῤῥηνοὺς ἐξευλαβεῖσθαι καὶ φυλάττειν.

β'. Λεχθέντων δὲ τούτων ὑπὸ τοῦ Λευκίου, μάλιστα τὸ τῶν χελιδόνων ἀτοπίαν ἔχειν ἐδόκει, ζῶον ἀσινὲς καὶ φιλάνθρωπον εἴργεσθαι τοῖς γαμψωνύχοις ὁμοίως, ἀγριωτάτοις οὖσι καὶ φονικωτάτοις· καὶ γὰρ ᾧ μόνῳ τινὲς τῶν παλαιῶν ᾤοντο λύειν τὸ σύμβολον, ὡς πρὸς τοὺς διαβόλους καὶ ψιθύρους τῶν συνήθων ᾐνιγμένον, οὐδ' αὐτὸς ὁ D Λεύκιος ἐδοκίμαζεν· ψιθυρισμοῦ μὲν γὰρ ἥκιστα χελι-

alii quidam, quod majores ejus Tyrrheni fuiſſent: ſed ipſum in Etruria natum, educatum, inſtitutum: et argumentis utebatur ad eam rem non minimis, quæ a ſymbolis Pythagoræ ſumebat: quale eſt, quod e lecto ſurgentes ille jubebat conturbare veſtem ſtragulam: et, olla ſublata, ejus veſtigium in cinere non relinquere, ſed confundere: et, hirundinem domo non recipere; neque ſupra ſcopas tranſire: neque alere domi quod ungues haberet curvos. Hæc aiebat ſcribere quidem et diſſerere Pythagoreos, re autem ipſa ſolos obſervare et tenere Etruſcos.

II. Cum hæc Lucius dixiſſet, maxime id viſum fuit abſurdum quod ad hirundines attinet: nimirum animal innoxium et hominum amans perinde arcendum eſſe, atque curvunguia illa quæ feriſſima et cædis ſunt ſtudioſiſſima. Nam quod unicum nonnulli veterum attulerunt ad ſolvendum ſymbolum, moneri vitandam calumniatorum et ſuſurronum conſuetudinem, id ne ipſe quidem Lucius probabat: minſ-

δόνι μέτεστι, λαλιᾶς δὲ καὶ πολυφωνίας οὐ μᾶλλον ἢ κίτταις καὶ πέρδιξι καὶ ἀλεκτορίσιν. Ἆρα οὖν, ὁ Σύλλας ἔφη, διὰ τὸν μῦθον τὸν περὶ τὴν παιδοφονίαν ἀφοσιοῦνται τὰς χελιδόνας, ἄπωθεν ἡμᾶς πρὸς ἐκεῖνα τὰ πάθη διαβάλλοντες, ἐξ ὧν τὸν Τηρέα καὶ τὰς γυναῖκας, τὰ μὲν δρᾶσαι, τὰ δὲ παθεῖν ἄθεσμα καὶ σχέτλια λέγουσι, καὶ μέχρι νῦν Δαυλίδας ὀνομάζουσι τὰς ὄρνιθας· Γορ-
E γίας δὲ ὁ σοφιστὴς, χελιδόνος ἀφείσης ἐπ' αὐτὸν ἀπόπατον, ἀναβλέψας πρὸς αὐτὴν, Οὐ καλὰ ταῦτα, εἶπεν, ὦ Φιλομήλα. Ἢ καὶ τοῦτο κοινόν ἐστι· τὴν γὰρ ἀηδόνα ταῖς αὐταῖς τραγῳδίαις ἔνοχον οὖσαν οὐκ ἀπείργουσιν, οὐδὲ ξενηλατοῦσιν.

γ'. Ἴσως, ἔφην ἐγὼ, καὶ ταῦτα ἔχει λόγον, ὦ Σύλλα. Σκόπει δὲ μὴ πρῶτον μὲν ᾧ λόγῳ τὸ γαμψώνυχον οὐ προσίενται, τούτῳ καὶ ἡ χελιδὼν ἀδοξεῖ παρ' αὐτοῖς· σαρκοφάγος γάρ ἐστι, καὶ μάλιστα τοὺς τέτ-

D. 8. τὰ μὲν—τὰ δὲ] Sic Xyl. in ultimo conſentit H. Venet. Palat. Vatic. Vulgo, τὰς μὲν—τὰς δέ.

E. 3. κοινόν] Forte, κενὸν ut Mez.

mum enim ſuſurri habet hirundo, garrula et vocalis non magis eſt quam pica, perdix, gallina. Numnam ergo, aiebat Sylla, ob prolis necem fabulis vulgatam, abominantur hirundines, ut nos eminus a tali flagitio deterreant? quando Tereum et mulieres impia iſta et nefaria cum feciſſe tum ſubiiſſe aiunt, et aves etiamnum Daulides appellant: et Gorgias ſophiſta cum hirundo ſtercus in ipſum ejeciſſet, reſpiciens ad eam dixit, *Non probe hoc, O Philomela.* An hoc quoque commune eſt? nam luſciniam, quæ culpam earundem ſuſtinet tragœdiarum, non arcent, non exigunt.

III. Fortaſſis, inquam tum ego, hæc aliquam habent rationem. Verum hoc conſidera primum, an, quæ cauſſa eſt curvunguia, eadem etiam ſit hirundines domo excludendi. Carnivora enim eſt hirundo,

Τυῤῥηνὸν ἀπέφηνεν, οὐ πατρόθεν, ὥσπερ ἕτεροί τινες, ἀλλ' αὐτὸν ἐν Τυῤῥηνίᾳ καὶ γεγονέναι, καὶ τετράφθαι καὶ C πεπαιδεῦσθαι τὸν Πυθαγόραν· ἰσχυριζόμενος οὐχ ἥκιστα τοῖς συμβόλοις, οἷόν ἐστι καὶ τὸ συνταράττειν ἀναστάντας ἐξ εὐνῆς τὰ στρώματα, καὶ χύτρας τύπον ἀρθείσης ἐν σποδῷ μὴ ἀπολιπεῖν, ἀλλὰ συγχεῖν, καὶ χελιδόνας οἰκίᾳ μὴ δέχεσθαι, μηδὲ σάρον ὑπερβαίνειν, μηδὲ γαμψώνυχον οἴκοι τρέφειν· ταῦτα γὰρ ἔφη τῶν Πυθαγορικῶν λεγόντων καὶ γραφόντων, μόνους ἔργῳ Τυῤῥηνοὺς ἐξευλαβεῖσθαι καὶ φυλάττειν.

β'. Λεχθέντων δὲ τούτων ὑπὸ τοῦ Λευκίου, μάλιστα τὸ τῶν χελιδόνων ἀτοπίαν ἔχειν ἐδόκει, ζῷον ἀσινὲς καὶ φιλάνθρωπον εἴργεσθαι τοῖς γαμψωνύχοις ὁμοίως, ἀγριωτάτοις οὖσι καὶ φονικωτάτοις· καὶ γὰρ ᾧ μόνῳ τινὲς τῶν παλαιῶν ᾤοντο λύειν τὸ σύμβολον, ὡς πρὸς τοὺς διαβόλους καὶ ψιθύρους τῶν συνήθων ἠνιγμένον, οὐδ' αὐτὸς ὁ D Λεύκιος ἐδοκίμαζεν· ψιθυρισμοῦ μὲν γὰρ ἥκιστα χελι-

alii quidam, quod majores ejus Tyrrheni fuiſſent: ſed ipſum in Etruria natum, educatum, inſtitutum: et argumentis utebatur ad eam rem non minimis, quæ a ſymbolis Pythagoræ ſumebat: quale eſt, quod e lecto ſurgentes ille jubebat conturbare veſtem ſtragulam: et, olla ſublata, ejus veſtigium in cinere non relinquere, ſed confundere: et, hirundinem domo non recipere; neque ſupra ſcopas tranſire: neque alere domi quod ungues haberet curvos. Hæc aiebat ſcribere quidem et diſſerere Pythagoreos, re autem ipſa ſolos obſervare et tenere Etruſcos.

II. Cum hæc Lucius dixiſſet, maxime id viſum fuit abſurdum quod ad hirundines attinet: nimirum animal innoxium et hominum amans perinde arcendum eſſe, atque curvunguia illa quæ feriſſima et cædis ſunt ſtudioſiſſima. Nam quod unicum nonnulli veterum attulerunt ad ſolvendum ſymbolum, moneri vitandam calumniatorum et ſuſurronum conſuetudinem, id ne ipſe quidem Lucius probabat: minſ-

ᾄδοντι μέτεστι, λαλιᾶς δὲ καὶ πολυφωνίας οὐ μᾶλλον ἢ κίτταις καὶ πέρδιξι καὶ ἀλεκτορίσιν. Ἆρα οὖν, ὁ Σύλλας ἔφη, διὰ τὸν μῦθον τὸν περὶ τὴν παιδοφονίαν ἀφοσιοῦνται τὰς χελιδόνας, ἄπωθεν ἡμᾶς πρὸς ἐκεῖνα τὰ πάθη διαβάλλοντες, ἐξ ὧν τὸν Τηρέα καὶ τὰς γυναῖκας, τὰ μὲν δρᾶσαι, τὰ δὲ παθεῖν ἄθεσμα καὶ σχέτλια λέγουσι, καὶ μέχρι νῦν Δαυλίδας ὀνομάζουσι τὰς ὄρνιθας· Γορ-
E γίας δὲ ὁ σοφιστής, χελιδόνος ἀφείσης ἐπ' αὐτὸν ἀπόπατον, ἀναβλέψας πρὸς αὐτήν, Οὐ καλά ταῦτα, εἶπεν, ὦ Φιλομήλα. Ἢ καὶ τοῦτο κοινόν ἐστι· τὴν γὰρ ἀηδόνα ταῖς αὐταῖς τραγῳδίαις ἔνοχον οὖσαν οὐκ ἀπείργουσιν, οὐδὲ ξενηλατοῦσιν.

γ'. Ἴσως, ἔφην ἐγώ, καὶ ταῦτα ἔχει λόγον, ὦ Σύλλα. Σκόπει δὲ μὴ πρῶτον μὲν ᾧ λόγῳ τὸ γαμψώνυχον οὐ προσίενται, τούτῳ καὶ ἡ χελιδὼν ἀδοξεῖ παρ' αὐτοῖς· σαρκοφάγος γάρ ἐστι, καὶ μάλιστα τοὺς τέτ-

D. 8. τὰ μὲν—τὰ δὲ] Sic Xyl. in ultimo conſentit H. Venet. Palat. Vatic. Vulgo, τὰς μὲν—τὰς δέ.

E. 3. κοινόν] Forte, κενόν ut Mez.

mum enim ſuſurri habet hirundo, garrula et vocalis non magis eſt quam pica, perdix, gallina. Numnam ergo, aiebat Sylla, ob prolis necem fabulis vulgatam, abominantur hirundines, ut nos eminus a tali flagitio deterreant? quando Tereum et mulieres impia iſta et nefaria cum feciſſe tum ſubiiſſe aiunt, et aves etiamnum Daulides appellant: et Gorgias ſophiſta cum hirundo ſtercus in ipſum ejeciſſet, reſpiciens ad eam dixit, *Non probe hoc, O Philomela.* An hoc quoque commune eſt? nam luſciniam, quæ culpam earundem ſuſtinet tragœdiarum, non arcent, non exigunt.

III. Fortaſſis, inquam tum ego, hæc aliquam habent rationem. Verum hoc conſidera primum, an, quæ cauſſa eſt curvunguia, eadem etiam ſit hirundines domo excludendi. Carnivora enim eſt hirundo,

τιγας ἱεροὺς καὶ μουσικοὺς ὄντας ἀποκτίννυσι καὶ σιτεῖται· F
καὶ πρόσγειος αὐτῆς ἡ πτῆσίς ἐστι, τὰ μικρὰ καὶ λεπτὰ
τῶν ζώων ἀγρευούσης, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης· ἔπειτα
μόνη τῶν ὁμοροφίων ἀσύμβολος ἐνοικεῖ, καὶ ἀτελὴς ἐνδι-
αιτᾶται. Καίτοι ὅγε πελαργὸς οὔτε σκέπης μετέχων,
οὔτε ἀλέας, οὔτε ἀδείας τινὸς ἢ βοηθείας παρ' ἡμῶν,
ἐπίβαθρόν τι γῆς δίδωσι· τὰ γὰρ ἐπίβουλα καὶ πολέ-
μια τῶν ἀνθρώπων φρύνους καὶ ὄφεις ἀναιρεῖ περιιών. Ἡ
δὲ πάντων τυχοῦσα τούτων, ὅταν ἐκθρέψῃ καὶ τελειώσῃ
τοὺς νεοσσοὺς, ἄπεισιν ἀχάριστος γενομένη καὶ ἄπιστος. Ὃ 728
δὲ δεινότατόν ἐστι, μόνα τῶν συνοίκων μυῖα καὶ χελιδὼν
οὐχ ἡμεροῦται πρὸς ἄνθρωπον, οὐδ' ἀνέχεται ψαύσεως, οὐδ'
ὁμιλίαν οὐδὲ κοινωνίαν ἔργου τινὸς ἢ παιδιᾶς· ἡ μὲν μυῖα,
φοβουμένη, τῷ πάσχειν κακῶς καὶ ἀποσοβεῖσθαι πολλά-
κις· ἡ δὲ χελιδὼν, τῇ φύσει μισάνθρωπος οὖσα, καὶ δι'

F. 4. ὁμοροφίων] ὁμωροφίων Palat.
A. 1. ἄπιστος] Forte ἄπυστος ut Venet. Pol. Leonic. quod item latet in Ald. Baſ. Xyl. H. ἄπτυστος: haud ſcio tamen an probabilius ſit ἄσπυστος. Vulgatum eſt ex T. Anon.

et maxime cicadas Muſis ſacras et canoras interficit, iiſque veſcitur: ac prope terram volitat, exigua venans animalcula, ut ait Ariſtoteles. Deinde ſola contubernalium immunis nulloque dato ſymbolo inhabitat. Enimvero ciconia, quanquam a nobis neque tegitur, neque fovetur, neque tutelam aut auxilium ullum accipit, perſolvit tamen mercedem loci quem occupavit, dum infeſta hominibus animalia, rubetas et angues, circumiens interficit. Hirundo his omnibus potita, excluſis et educatis pullis ſuis abit, turpiter ingrata. Porro, quod eſt graviſſimum, de his quæ nobiſcum habitant, ſola hirundo et muſca non cicurantur homini, neque tangi ſe patiuntur, neque conſuetudinem aut ſocietatem ullius operis ludive admittunt: quod muſca facit metu incommodi, et quia ſubinde abigitur: hirundo autem, quia natura odit homines, et ob infidelitatem ſemper

ἀπιστίαν ἀτιθάσευτος ἀεὶ καὶ ὕποπτος. Εἴπερ οὖν δεῖ τὰ
τοιαῦτα μὴ κατ' εὐθυωρίαν, ἀλλὰ ἀνακλάσαντας, ὥσ-
περ ἐμφάσεις ἑτέρων ἐν ἑτέροις θεωρεῖν, παράδειγμα
τὰς χελιδόνας τοῦ ἀβεβαίου καὶ ἀχαρίστου θέμενος, οὐκ ἐᾷ
τοὺς ἕνεκα χρείας προσφερομένους καὶ ὑποδυομένους, ποι-
B εῖσθαι συνήθεις ἐπὶ πλέον, ἑστίας καὶ οἴκου καὶ τῶν ἁγιω-
τάτων μεταδιδόντας.

δʹ. Ταῦτα εἰπὼν ἐγώ μοι δοκῶ ποιῆσαι λόγων
ἄδειαν· εὐθαρσῶς γὰρ ἤδη τοῖς ἄλλοις συμβόλοις προσ-
ῆγον, ἠθικὰς ἐπιεικῶς ποιούμενοι τὰς λύσεις αὐτῶν.
Τῆς μὲν γὰρ χύτρας τὸν τύπον, ἔφη Φιλῖνος, ἀφανί-
ζειν αὐτοὺς, διδάσκοντας ὅτι δεῖ μηδὲν ὀργῆς ἔνδηλον
ἀπολιπεῖν ἴχνος, ἀλλ' ὅταν ἀναζέσασα παύσηται καὶ
καταστῇ, πᾶσαν ἐξαλεῖφθαι μνησικακίαν. Ἡ δὲ τῶν
στρωμάτων συντάραξις ἐνίοις μὲν ἐδόκει μηδὲν ἔχειν ἀπο-
κεκρυμμένον, ἀλλ' αὐτόθεν φαίνεσθαι, τὸ μὴ πρέπον

B. 3. μοι δοκῶ ποιῆσαι] Forte ἐδόκουν ποιῆσαι, vel, μοι δοκεῖν, ἐποίησα.
B. 8. ἀναζέσασα—ἐξαλεῖφθαι] Prius eſt ab Anon. pro ἀναζέσας: poſterius forte permutandum cum ἐξηλίφθαι.

ſuſpicioſa manet et cicurationis fugax. Ergo ſi hæc non recta, ſed reflexe, ut imagines aliorum in aliis ſunt conſideranda, Pythagoras hirundinem exemplar inconſtantiæ et animi ingrati ponens, non vult ut eos qui temporis ſui gratia ad nos ſe applicant, ſeque inſinuant, admodum familiares nobis faciamus, cumque iis larem, domum, et ſacra intima communicemus.

IV. Hæc ego fatus videbar dicendi licentiæ feneſtram aperuiſſe: audacter enim jam reliquis ſymbolis morales accommodaverunt cæteri explicationes. Ollæ formam aiebat Philinus Pythagoricos dum abolere mandant, docere nullum debere evidens relinqui iræ veſtigium: ſed ubi ea deferbuit, animuſque conſedit, omnem eſſe memoriam offenſarum oblivione conterendam. Lecti conturbatio quibuſdam videbatur nihil habere occultum: ſed ſtatim apparere, indecorum eſſe ubi vir cum ux-

τῆγας ἱεροὺς καὶ μουσικοὺς ὄντας ἀποκτίννυσι καὶ σιτεῖται· F
καὶ πρόσγειος αὐτῆς ἡ πτῆσίς ἐστι, τὰ μικρὰ καὶ λεπτὰ
τῶν ζώων ἀγρευούσης, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης· ἔπειτα
μόνη τῶν ὁμορόφιων ἀσύμβολος ἐνοικεῖ, καὶ ἀτελὴς ἐνδι-
αιτᾶται. Καίτοι ὅγε πελαργὸς οὔτε σκέπης μετέχων,
οὔτε ἀλέας, οὔτε ἀδείας τινὸς ἢ βοηθείας παρ' ἡμῖν,
ἐπιβαθρόν τι γῆς δίδωσι· τὰ γὰρ ἐπίβουλα καὶ πολέ-
μια τῶν ἀνθρώπων φρύνους καὶ ὄφεις ἀναιρεῖ περιιών. Ἡ
δὲ πάντων τυχοῦσα τούτων, ὅταν ἐκθρέψῃ καὶ τελειώσῃ
τοὺς νεοσσοὺς, ἄπεισιν ἀχάριστος γενομένη καὶ ἄπιστος. Ὃ 728
δὲ δεινότατόν ἐστι, μόνα τῶν συνοίκων μυῖα καὶ χελιδὼν
οὐχ ἡμεροῦται πρὸς ἄνθρωπον, οὐδ' ἀνέχεται ψαῦσιν, οὐδ'
ὁμιλίαν οὐδὲ κοινωνίαν ἔργου τινὸς ἢ παιδιᾶς· ἡ μὲν μυῖα,
φοβουμένη, τῷ πάσχειν κακῶς καὶ διασοβεῖσθαι πολλά-
κις· ἡ δὲ χελιδὼν, τῷ φύσει μισάνθρωπος εἶναι, καὶ δι'

F. 4. ὁμορόφιων] ὁμωροφίων Palat.

A. 1. ἄπιςος;] Forte ἄπυςος ut Venet. Pol. Leonic. quod item latet in Ald. Baſ. Xyl. H. ἄπτυςος: haud ſcio tamen an probabilius ſit ἄπευςος. Vulgatum eſt ex T. Anon.

et maxime cicadas Muſis ſacras et canoras interficit, iiſque veſcitur: ac prope terram volitat, exigua venans animalcula, ut ait Ariſtoteles. Deinde ſola contubernalium immunis nulloque dato ſymbolo inhabitat. Enimvero ciconia, quanquam a nobis neque tegitur, neque fovetur, neque tutelam aut auxilium ullum accipit, perſolvit tamen mercedem loci quem occupavit, dum infeſta hominibus animalia, rubetas et angues, circumiens interficit. Hirundo his omnibus potita, excluſis et educatis pullis ſuis abit, turpiter ingrata. Porro, quod eſt graviſſimum, de his quæ nobiſcum habitant, ſola hirundo et muſca non cicurantur homini, neque tangi ſe patiuntur, neque conſuetudinem aut ſocietatem ullius operis ludive admittunt: quod muſca facit metu incommodi, et quia ſubinde abigitur: hirundo autem, quia natura odit homines, et ob infidelitatem ſemper

ἀπιστίαν ἀπιθάσευτος ἀεὶ καὶ ὕποπτος. Εἴπερ οὖν δεῖ τὰ τοιαῦτα μὴ κατ' εὐθυωρίαν, ἀλλὰ ἀνακλάσαντας, ὥσπερ ἐμφάσεις ἑτέρων ἐν ἑτέροις θεωρεῖν, παράδειγμα τὰς χελιδόνας τοῦ ἀβεβαίου καὶ ἀχαρίστου θέμενος, οὐκ ἐᾷ τοὺς ἕνεκα χρείας προσφερομένους καὶ ὑποδυομένους, ποιεῖσθαι συνήθεις ἐπὶ πλέον, ἑστίας καὶ οἴκου καὶ τῶν ἁγιωτάτων μεταδιδόντας.

δ'. Ταῦτα εἰπὼν ἐγὼ μοι δοκῶ ποιῆσαι λόγων ἄδειαν· εὐθαρσῶς γὰρ ἤδη τοῖς ἄλλοις συμβόλοις προσῆγον, ἠθικὰς ἐπιεικῶς ποιούμενοι τὰς λύσεις αὐτῶν. Τῆς μὲν γὰρ χύτρας τὸν τύπον, ἔφη Φιλῖνος, ἀφανίζειν αὐτοὺς, διδάσκοντας ὅτι δεῖ μηδὲν ὀργῆς ἔνδηλον ἀπολιπεῖν ἴχνος, ἀλλ' ὅταν ἀναζέσασα παύσηται καὶ καταστῇ, πᾶσαν ἐξαλεῖφθαι μνησικακίαν. Ἡ δὲ τῶν στρωμάτων συντάραξις ἐνίοις μὲν ἐδόκει μηδὲν ἔχειν ἀποκεκρυμμένον, ἀλλ' αὐτόθεν φαίνεσθαι, τὸ μὴ πρέπον

B. 3. μοι δοκῶ ποιῆσαι] Forte ἐδόκουν ποιῆσαι, vel, μοι δοκεῖν, ἐποίησα.
B. 8. ἀναζέσασα—ἐξαλεῖφθαι] Prius eſt ab Anon. pro ἀναζέσας: poſterius forte permutandum cum ἐξηλεῖφθαι.

ſuſpicioſa manet et cicurationis fugax. Ergo ſi hæc non recta, ſed reflexe, ut imagines aliorum in aliis ſunt conſideranda, Pythagoras hirundinem exemplar inconſtantiæ et animi ingrati ponens, non vult ut eos qui temporis ſui gratia ad nos ſe applicant, ſeque inſinuant, admodum familiares nobis faciamus, cumque iis larem, domum, et ſacra intima communicemus.

IV. Hæc ego fatus videbar dicendi licentiæ feneſtram aperuiſſe: audacter enim jam reliquis ſymbolis morales accommodaverunt cæteri explicationes. Ollæ formam aiebat Philinus Pythagoricos dum abolere mandant, docere nullum debere evidens relinqui iræ veſtigium: ſed ubi ea deferbuit, animuſque conſedit, omnem eſſe memoriam offenſarum oblivione conterendam. Lecti conturbatio quibuſdam videbatur nihil habere occultum: ſed ſtatim apparere, indecorum eſſe ubi vir cum ux-

ἀνδρὶ συγκεκοιμημένης γαμετῆς, χώραν ὁρᾶσθαι καὶ τύ- C
πον ὥσπερ ἐκμαγεῖον ἀπολειπόμενον. Ὁ δὲ Σύλλας
μᾶλλον εἴκαζε κοιμήσεως μεθημερινῆς ἀποτροπὴν εἶναι τὸ
σύμβολον, ἀναιρουμένης ἕωθεν εὐθὺς τῆς περὶ τὸν ὕπνον
παρασκευῆς· ὡς νυκτὸς ἀναπαύεσθαι δεῖν, ἡμέρας δὲ
πράττειν ἀναστάντας, καὶ μὴ περιορᾶν οἷον ἴχνος σώματος·
οὐδὲν γὰρ ἀνδρὸς ὄφελος καθεύδοντος, ὥσπερ οὐδὲ τεθ-
νηκότος. Τούτοις δὲ συμμαρτυρεῖν ἐδόκει καὶ τὸ παρεγγυᾶν
τοὺς Πυθαγορικοὺς τοῖς ἑταίροις, Μηδενὸς ἀφαιρεῖν βάρος,
συνεπιτιθέναι δὲ καὶ συνεπιφορτίζειν· ὡς μηδεμίαν σχο-
λὴν μηδὲ ῥᾳστώνην ἀποδεχομένους. D

ore concubuit, locum et quaſi expreſſam imaginem relinqui. At Sylla putabat hoc magis pertinere ad dehortandum a diurno ſomno, notarique mane ideo apparatus ad ſomnum ſublationem, ut intelligamus noctu dormiendum, interdiu agendum, et ne veſtigium quidem corporis in lecto relinquendum: nullus enim uſus eſt viri dormientis, ut neque mortui. Huic opinioni ſuffragari videtur id quod Pythagorici ſociis præcipiunt, ne quem onere levent, ſed in tollendo et ſubeundo juvent: ſcilicet omne otium, omnem ſegnitiam eo prohibentes.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Η′.

Διὰ τί μάλιστα οἱ Πυθαγορικοὶ ἐμψύχων τοὺς ἰχθῦς παρῃτοῦντο.

QUÆSTIO VIII.

Quare Pythagorici de animalibus maxime piſces pro cibo ſint averſati.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΕΜΠΕΔΟΚΛΗΣ. ΣΥΛΛΑΣ. ΛΕΥΚΙΟΣ. ΤΥΝΔΑΡΗΣ. ΝΕΣΤΩΡ.

PERSONÆ COLLOQUII.

EMPEDOCLES. SYLLA. LUCIUS. TYNDARES. NESTOR.

α′. ἘΠΕΙ δὲ τούτων λεγομένων ὁ Λεύκιος, οὔτε ψέγων, οὔτε ἐπαινῶν, ἀλλ' ἡσυχίαν ἄγων, σιγῇ δὲ καὶ καθ' ἑαυτὸν ὁρῶν ἤκουεν, ὀνομαστὶ καλέσας τὸν Σύλλαν ὁ Ἐμπεδοκλῆς, Λεύκιος, εἶπεν, ὁ ἑταῖρος, εἰ μὲν ἄχθεται τοῖς λεγομένοις, ὥρα πεπαῦσθαι καὶ ἡμᾶς· εἰ δὲ ταῦτα τῆς ὑπὸ τὴν ἐχεμυθίαν ἐστὶν, ἀλλ' ἐκεῖνό γε δοκῶ

D. 14. Ἐπεὶ δὲ—Ἐμπεδοκλῆς] Hæc a fine Problematis VII. in principium VIII. retulimus obſecuti non ſolum ſententiæ legi, ſed et auctoritati codicis Palat. Itaque vertit Xyl.

I. UT hæc dicta Lucius neque reprehendens neque laudans quiete tacituſque ſecum meditans audivit: Syllam nominatim vocans Empedocles, Si Lucius, inquit, ſocius noſter, ægre fert quæ dicta ſunt, tempus eſt ut nos quoque finem faciamus: ſi vero ad ſilentium legitimum hoc ſpec-

μήτε ἄῤῥητον εἶναι μήτε ἀνέξοιστον πρὸς ἑτέρους, ὅτι δὴ E
μάλιστα τῶν ἰχθύων ἀπείχοντο· καὶ γὰρ ἱστορεῖται τοῦτο
περὶ τῶν παλαιῶν Πυθαγορικῶν· καὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς
Ἀλεξικράτους ἐνέτυχον μαθηταῖς, ἄλλα μὲν ἔστιν ὅτε
μετρίως προσφερομένοις, καὶ νὴ Δία θύουσι, ἰχθύος δὲ
μὴ γεύσασθαι τὸ παράπαν ὑπομένουσιν. Ἦν δὲ Τυν-
δάρης ὁ Λακεδαιμόνιος αἰτίαν ἔλεγε τῆς ἐχεμυθίας, τοῦτο
γέρας εἶναι τοὺς ἰχθῦς καλεῖν ἔλλοπας, οἷον ἰλλομένην τὴν
ὄπα καὶ καθειργομένην ἔχοντας· καὶ τὸν ὁμώνυμον ἐμοὶ
τῷ παυσαμένῳ Πυθαγορικῶς περαίνειν τὰ δόγματα,
στέγουσαι φρενός, ἀλλ' ὅπερ ἐλάσσω, καὶ ὅλως θεὸν ἡγεῖσθαι F
τὴν σιωπὴν τοὺς ἄνδρας, ἅτε δὴ καὶ τῶν θεῶν ἔργοις καὶ
πράγμασιν ἄνευ φωνῆς ἐπιδεικνυμένων ἃ βούλονται τοῖς
ξυνετοῖς.

E. 6. Ἦν δὲ Τυνδάρης—θεὸν ἡγεῖσθαι τὴν σιωπὴν] Locus multis corruptelis ac difficultatibus impeditus. Primum, Tyndares ubi hoc dixit? Tum reliqua nec verbis nec ſententia conſtant. Mea ut in re dubia, ejuſmodi eſt emendandi ratio: τὴν δὲ αἰτίαν Τυνδάρης ὁ Λακεδαιμόνιος ἡμῖν ἔλεγε, τῆς ἐχεμυθίας τοῦτο γέρας εἶναι, καὶ τοὺς ἰχθῦς καλεῖν ἔλλοπας—καὶ τὸν ὁμώνυμον ἐμοὶ τῷ ἀπεωσμένῳ Πυθαγορικῷ παραινεῖν τὰ δόγματα στέγειν ἔσω φρενὸς ἔλλοπος οὔτι ἐλάσσω· καὶ ὅλως θεῖον ἡγεῖσθαι—. Itaque verti.

tat, id ſaltem arbitror non eſſe dictu nefas, aut vetitum aliis explicari, cur piſcibus maxime abſtineant Pythagorici: hoc enim et de antiquis narratur: et in diſcipulos incidi Alexicratis, qui noſtro tempore vixit, reliquis mediocriter veſcentes, atque etiam mactantes, piſcem autem guſtare omnino recuſantes. Cujus rei nobis hanc reddidit cauſſam Tyndares Lacedæmonius, ut diceret hoc ſilentii præmium habere piſces, eoſdemque vocari *ellopes*, quod vocem habeant devinctam et concluſam: et cognominem meum antiquum Empedoclem expulſum quendam e ſodalitio Pythagoricorum monuiſſe, ut placita tegeret animo non ſecus ac piſcis: et omnino ſilentium eos pro deo habere: quippe cum dii quoque ſua opera et facta intelligentibus ubi volunt ſine voce oſtendant.

β′. Τοῦ δὲ Λευκίου πράως καὶ ἀφελῶς εἰπόντος, Ὡς ὁ μὲν ἀληθὴς ἴσως λόγος καὶ νῦν ἀπόθετος καὶ ἀπόρρητος εἴη, τοῦ δὲ πιθανοῦ καὶ εἰκότος οὐ φθόνος ἀποπειρᾶσθαι· πρῶτος Θέων ὁ γραμματικὸς εἶπεν, Ὅτι Τυρρηνὸν μὲν ἀποδεῖξαι Πυθαγόραν μέγα ἔργον εἴη καὶ οὐ
729 ῥᾴδιον· Αἰγυπτίων δὲ τοῖς σοφοῖς συγγενέσθαι πολὺν χρόνον ὁμολογεῖται, ζηλῶσαί τε πολλὰ καὶ δοκιμάσαι μάλιστα τὴν περὶ τὰς ἱερατικὰς ἁγιστείας· οἷον ἔστι καὶ τὸ τῶν κυάμων· οὔτε γὰρ σπείρειν οὔτε σιτεῖσθαι κύαμον Αἰγυπτίους, ἀλλ' οὐδὲ ὁρῶντας ἀνέχεσθαι, φησὶν ὁ Ἡρόδοτος. Ἰχθύων δὲ καὶ τοὺς ἱερεῖς ἴσμεν ἔτι νῦν ἀπεχομένους· ἁγνεύοντες δὲ καὶ τὸν ἅλα φεύγουσιν, ὡς μήτε ὄψον προσφέρεσθαι μηδὲν ἅλεσι θαλαττίοις μεμιγμένον. Ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλας αἰτίας φέρουσιν· ἔστι δὲ ἀληθὴς
B μία, τὸ πρὸς τὴν θάλατταν ἔχθος, ὡς ἀσύμφυλον ἡμῖν καὶ ἀλλότριον, μᾶλλον δὲ ὅλως πολέμιον τῇ φύσει τοῦ ἀνθρώπου στοιχεῖον. Οὐ γὰρ τρέφεσθαι τοὺς θεοὺς

II. Ad hæc cum Lucius placide et ſimpliciter dixiſſet, veram rationem fortaſſis etiamnum reconditam eſſe et infandam: probabilia autem fas eſſe conſectari: primus Theon grammaticus, Magnum, inquit, puto et non facile eſſe, evincere Pythagoram Etruſcum eſſe: in confeſſo eſt, diu eum cum ſapientibus Ægyptiorum fuiſſe verſatum, æmulatumque multa et probaſſe, maxime de ſanctimoniis ſacrificiorum: quale eſt etiam de fabis; nam Herodotus ſcribit, neque ferere fabam, neque edere Ægyptios, atque etiam a conſpectu ejus abhorrere: ſcimus autem hodieque ſacerdotes piſcibus abſtinere: qui cum ſanctimoniæ ſingulari ſtudent, etiam ſalem vitant, ne vel cibum vel condimentum mari affine uſurpent. Hujus rei alias alii adferunt cauſſas. Vera autem hæc eſt, (quod mare oderunt ut alienum a nobis elementum, omninoque inimicum humanæ naturæ. Neque enim deos, ut Stoici ſtellas, ex eo

ἀπ᾽ αὐτῆς, ὥσπερ οἱ Στωϊκοὶ τοὺς ἀστέρας, ὑπολαμβάνουσιν· ἀλλὰ, τοὐναντίον, εἰς ταύτην ἀπόλλυσθαι τὸν πατέρα καὶ σωτῆρα τῆς χώρας, ὃν Ὀσίριδος ἀποῤῥοὴν ὀνομάζουσι· καὶ θρηνοῦντες τὸν ἐν τοῖς ἀριστεροῖς μέρεσι γεννώμενον, ἐν τοῖς δεξιοῖς φθειρόμενον, αἰνίττονται τὴν τοῦ Νείλου τελευτὴν καὶ φθορὰν ἐν τῇ θαλάττῃ γινομένην. Ὅθεν οὔτε τὸ ὕδωρ πότιμον αὐτῆς, οὔτε ὧν τρέφει τι καὶ γεννᾷ, καθαρὸν ἡγοῦνται καὶ οἰκεῖον, οἷς μήτε πνεύματος κοινοῦ, μήτε συμφύλου νομῆς μέτεστιν, ἀλλὰ ὁ σώ- C
ζων πάντα τἄλλα καὶ τρέφων ἀὴρ, ἐκείνοις ὀλέθριός ἐστιν, ὡς παρὰ φύσιν καὶ χρείαν γεγονόσι καὶ ζῶσιν. Οὐ δεῖ δὲ θαυμάζειν εἰ τὰ ζῶα διὰ τὴν θάλατταν ἀλλότρια, καὶ οὐκ ἐπιτήδεια καταμίγνυσθαι εἰς αἷμα καὶ πνεῦμα νομίζουσιν αὐτοὺς, οἵ γε μηδὲ τοὺς κυβερνήτας ἀξιοῦσι προσαγορεύειν ἀπαντῶντες, ὅτι τὸν βίον ἀπὸ θαλάττης ἔχουσι.

γʹ. Ταῦτα ἐπαινέσας ὁ Σύλλας προσεῖπε περὶ τῶν

B. 8. ἐν τοῖς δεξιοῖς] ἐν δὲ τοῖς δεξιοῖς Mez.

nutriri putant: ſed contra in id periiſſe patrem ac ſervatorem regionis, quem Oſiridis defluxum nominant, eumque deplorantes in læva ortum regione, in dextra interemtum, Nili obſcure ſignificant in mare exeuntis interitum. Itaque neque aquam ejus bibendo aptam, neque quidquam eorum quæ gignit et educat purum et accommodatum ſibi putant: cum neque communi ſpiritu alantur, neque cognati cum noſtro alimenti partem capiant: ſed qui reliqua omnia ſervat nutritque aër, iis perniciosſus ſit, utpote præter naturam uſumque et ortis et viventibus. Neque mirum videri debet, ſi marina animalia aliena cenſent, et non idonea quæ ſuo ſanguini ſpirituique admiſceant: quando gubernatores navium ne alloquio quidem dignantur obviam facti, quod victum hi e mari quæritent.

III. His collaudatis Syllæ addidit de Pythagoricis, eos

Πυθαγορικῶν, ὡς μάλιστα μὲν ἐγεύοντο τῶν ἱεροθύτων ἀπαρχόμενοι τοῖς θεοῖς· ἰχθύων δὲ θύσιμος οὐδείς,
D οὐδὲ ἱερεύσιμός ἐστιν. Ἐγὼ δέ, παυσαμένων ἐκείνων, Αἰγυπτίοις μέν, ἔφην, ὑπὲρ τῆς θαλάττης πολλοὺς μαχεῖσθαι καὶ φιλοσόφους καὶ ἰδιώτας, ἐκλογιζομένους ὅσοις ἀγαθοῖς εὐπορώτερον καὶ ἥδιον τὸν βίον ἡμῶν πεποίηκεν. Ἡ δὲ τῶν Πυθαγορικῶν πρὸς τὸν ἰχθὺν ἐκεχειρία, διὰ τὸ μὴ σύμφυλον, ἄτοπος καὶ γελοῖα, μᾶλλον δὲ ἀνήμερος ὅλως, καὶ Κυκλώπειόν τι τοῖς ἄλλοις γέρας νέμουσα τῆς συγγενείας καὶ τῆς οἰκειότητος, ὀψοποιουμένης καὶ ἀναλισκομένης ὑπ᾽ αὐτῶν. Καίτοι
E βόλον ἰχθύων πρίασθαί ποτε φασὶ τὸν Πυθαγόραν, εἶτα ἀφεῖναι κελεῦσαι τὴν σαγήνην, οὐχ ὡς ἀλλοφύλων καὶ πολεμίων ἀμελήσαντα τῶν ἰχθύων, ἀλλ᾽ ὡς ὑπὲρ φίλων καὶ οἰκείων γεγονότων αἰχμαλώτων λύτρα καταβαλόντα. Διὸ τοὐναντίον, ἔφην, ὑπονοεῖν τῶν ἀνδρῶν

D. 2. Αἰγυπτίοις] Sic Xyl. Mez. Vulgo, Αἰγυπτίως.
D. 6. γελοῖα] Sic Palat. T. Vulgo, γελοῖον: quod Xyl. ſervans, proxime ἀνήμερον dedit.
D. 8. ὀψοποιουμένης καὶ ἀναλισκομένης] Legendum, ὀψοποιουμένοις καὶ ἀναλισκομένοις.

maxime ſacrificia guſtaſſe, deoque libaſſe: piſcium vero nullum immolari, nullo rem ſacram fieri. Ego, cum illi dicendi feciſſent finem, Pro mari, inquam, adverſus Ægyptios propugnabunt multi et philoſophi et indocti, reputantes quot commoditatibus vitam noſtram faciliorem ſuavioremque reddiderit. Pythagoricos vero a piſcibus ideo abſtinere quia ſint alienæ gentis, ridiculum eſt et abſurdum: immo inhumanum et Cyclopicum præmium cognationis ii præbuerint reliquis atque adfinitatis, coquentes ea et abſumentes. Et quidem fertur capturam piſcium emiſſe aliquando Pythagoras, et captos dimitti juſſiſſe: non qui tanquam alienigenas et inimicos negligeret eos, ſed ut pro amicis et familiaribus captivis pretium liberationis perſolveret. Itaque contrarium jubet iſtorum hominum nos ſuſpi-

ἐπιείκεια καὶ πρᾳότης διδῶσι, μή ποτε ἄρα μελέτης ἕνεκεν τοῦ δικαίου καὶ συνηθείας ἐφείδοντο μάλιστα τῶν ἐναλίων, ὡς τἄλλα μὲν αἰτίαν ἀμωσγέπως παρέχοντα τοῦ κακῶς πάσχειν τῷ ἀνθρώπῳ, τοὺς δὲ ἰχθῦς οὐδὲν ἀδικοῦντας ἡμᾶς, οὐδ' ἂν πάνυ πεφύκασι δυναμένους. F
Πάρεστι δὲ τῶν τε λόγων καὶ τῶν ἱερῶν εἰκάζειν τοῖς παλαιοῖς, ὡς οὐ μόνον ἐδωδήν, ἀλλὰ καὶ φόνον, ζώου μὴ βλάπτοντος, ἔργον ἐναγὲς καὶ ἄθεσμον ἐποιοῦντο· πλήθει δ' ἐπιχεομένῳ καθειργόμενοι, καὶ χρησμοῦ τινος, ὥς φασιν, ἐκ Δελφῶν ἐπικελευσαμένου τοῖς καρποῖς ἀρήγειν φθειρομένοις, ἤρξαντο μὲν καθιερεύειν· ἔτι δὲ ὅμως παραττόμενοι καὶ δειμαίνοντες, ἔρδειν μὲν ἐκάλουν καὶ ῥέζειν, ὥς τι μέγα δρῶντες τὸ θύειν ἔμψυχον· ἄχρι δὲ νῦν παραφυλάττουσιν ἰσχυρῶς τὸ μὴ σφάττειν πρὶν ἐπινεῦσαι κατασπενδόμενον· οὕτως εὐλαβεῖς πρὸς ἅπασαν

E. 6. ἐπιείκεια] Immo ἡ ἐπιείκεια cum Mez.

cari manſuetudo et humanitas: nimirum juſtitiæ meditandæ gratia, et uſu diſcendæ, eos a marinis potiſſimum abſtinuiſſe; quod reliqua animalia utcunque maleficio cauſſam necis hominibus præbent, piſces neque injuria nos adficiunt, neque adficere poſſunt quantumvis ad hoc a natura videantur inſtructi. In promtu eſt cum e ſermonibus, tum e ſacrificiis veterum oſtendere, non eſum modo, ſed et cædem animalis innoxii eos pro facinore impio et nefario duxiſſe: multitudine tamen ſuperfuſa oppreſſi, ſimulque oraculo Delphico, ut aiunt, jubente *opitulari frugibus* quæ perderentur, mactare aggreſſi ſunt: interim tamen animis turbatis et meticuloſis, *facere* hoc et *operari* nominaverunt, ut qui animato interficiendo magnum aliquod facinus committere ſe arbitrarentur: et in hunc uſque tamen diem id maximo opere obſervant, ne jugulent victimam niſi immolata annuat: adeo ſibi ab omni caverunt injuſtitia. At e-

730 ἀδικίαν ἦσαν. Καίτοι, ἵνα τἄλλα ἐάσωμεν, εἰ μόνον ἀλεκτορίδων ἀπείχοντο πάντες, ἢ δασυπόδων, οὐκ ἂν ἦν χρόνου βραχέος ὑπὸ πλήθους, οὔτε πόλιν οἰκεῖν, οὔτε καρπῶν ὄνασθαι· διὸ τῆς ἀνάγκης ἐπαγούσης τὸ πρῶτον, ἤδη καὶ δι' ἡδονὴν ἔργον ἐστὶ παῦσαι τὴν σαρκοφαγίαν. Τὸ δὲ τῶν θαλαττίων γένος οὐ τὸν ἀέρα τὸν αὐτὸν, οὔτε ὕδωρ ἀναλίσκον ἡμῖν, οὔτε καρποῖς προσιὸν, ἀλλ' ὥσπερ ἑτέρῳ κόσμῳ περιεχόμενον, καὶ χρώμενον ὅροις ἰδίοις, οὓς ὑπερβαίνουσιν αὐτοῖς ἐπίκειται δίκη ὁ θάνατος, οὔτε μικρὰν, οὔτε μεγάλην τῇ γαστρὶ πρόφασιν κατ' αὐτῶν

B δίδωσιν· ἀλλὰ παντὸς ἰχθύος ἄγρα καὶ σαγηνεία, λαιμαργίας καὶ φιλοψίας περιφανῶς ἔργον ἐστὶν, ἐπ' οὐδενὶ δικαίῳ ταραττούσης τὰ πελάγη, καὶ καταδυομένης εἰς τὸν βυθόν. Οὔτε γὰρ τρίγλαν ἐστὶ δήπου λινοβόστραν, οὔτε σκάρον τρυγηφάγον, οὔτε κεστρεῖς τινας ἢ λάβρακας σπερμολόγους προσειπεῖν, ὡς τὰ χερσαῖα κατηγοροῦντες,

A. 1. ἦσαν] Sic Palat. Baſ. Xyl. Vulgo, εἰσίν.
B. 6. κατηγοροῦντες] Sic Baſ. Xyl. H. Palat. Vatic. Vulgo, κατηγοροῦντος.

nim, ne reliqua commemorem, ſi a ſolis cuniculis aut gallinis omnes abſtinuiſſent homines, eorum animalium brevi tempore multitudo tanta fuerat exſtitura, ut nulla urbs habitari, nullus fructus percipi potuiſſet. Itaque carnium eſum, quem initio neceſſitas introduxit, nunc ob voluptatis ſtudium tollere difficile eſt. Sed marina animalia, neque aërem nobiſcum, neque aquam communem abſumentia, neque ad fruges terræ accedentia, ſed veluti peculiari contenta mundo, ſuiſque circumſcripta terminis, quorum iis tranſgreſſio morte eſt ſancita, neque parvam neque magnam ventri adverſus ipſa occaſionem præbent: quævis autem piſcatio evidenter a gula et cupiditate obſonii proficiſcitur, nullo jure maria conturbante et profundum ſubeunte. Neque enim licet mullum *frugiperdam*, aut ſcarum *uvivorum*, aut mugiles labraceſve *ſeminilegos* appellare:

ὀνομάζομεν· ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ὅσα γαλῇ καὶ μυίᾳ κατοικιδίᾳ μικρολόγως ἐγκαλοῦμεν, ἔχοι τις ἂν αἰτιάσασθαι τὸν μέγιστον ἰχθύν. Ὅθεν ἀνείργοντες ἑαυτοὺς οὐ νόμῳ μόνῳ τῆς πρὸς ἄνθρωπον ἀδικίας, ἀλλὰ καὶ φύσει τῆς πρὸς ἅπαν τὸ μὴ βλάπτον, ἥκιστα τῶν ὄψων ἐχρῶντο τοῖς ἰχθύσιν, ἢ τοπαράπαν οὐκ ἐχρῶντο. Καὶ γὰρ ἄνευ τῆς ἀδικίας, C ἀκρασίαν τινὰ καὶ λιχνείαν ἐμφαίνειν ἔοικεν ἡ περὶ ταῦτα πραγματεία πολυτελὴς οὖσα καὶ περίεργος. Ὅθεν Ὅμηρος οὐ μόνον τοὺς Ἕλληνας ἰχθύων ἀπεχομένους πεποίηκε περὶ τὸν Ἑλλήσποντον στρατοπεδεύοντας, ἀλλ᾽ οὐδὲ τοῖς ἁβροβίοις Φαίαξιν, οὐδὲ τοῖς ἀσώτοις μνηστῆρσιν, ἀμφοτέροις οὖσι νησιώταις, θαλάττιον παρατέθεικεν ὄψον· οἱ δὲ Ὀδυσσέως ἑταῖροι τοσαύτην πλέοντες θάλατταν, οὐδαμοῦ καθῆκαν ἄγκιστρον, οὐδὲ πόρκον, οὐδὲ

B. 7. γαλῇ καὶ μυίᾳ κατοικιδίᾳ] Sic Palat. quocum in duobus prioribus conſentit Xyl. Vulgo, γαλῆς καὶ μυίας, κατοικιδίων.

B. 9. Ὅθεν ἀνείργοντες—βλάπτον] Vulgo, ὅθεν ἂν εἴργοντες—φύσει τῆς ἅπαντα μὴ βλάπτον. Correxi ex Mez. poſtrema item ex Baſ. Xyl.

quæ nomina terreſtribus imponimus, maleficia eorum accuſantes: immo quæ minima etiam conſectantes de muſca aut fele domeſticis animalibus conquerimur, horum de nullo accuſare poſſis vel maximum piſcem. Idcirco Pythagorei non lege tantum ab omnibus hominibus, ſed natura etiam ab omni innoxio injuriam abſtinentes, minime, aut omnino nequaquam, uſi ſunt piſcibus pro cibo, cum præter injuſtitiam piſcatio videatur intemperantiam quandam et gulæ incontinentiam ſecum trahere, ſumtuoſa et curioſa. Quamobrem Homerus non tantum Græcos facit piſcium eſum vitantes, cum quidem ad Helleſpontum caſtra haberent: ſed neque delicatis etiam Phæacibus, aut luxurioſis procis, utriſque inſulanis, cibum e mari petitum propoſuit. Ulyſſis vero ſocii cum tantum maris navigaſſent, nunquam hamum demiſerunt, nunquam fundam aut rete, quamdiu fa-

δίκτυον, ἀλφίτων παρόντων·

> Ἀλλ' ὅτε δὴ νηὸς ἐξέφθιτο ἤϊα πάντα,

μικρὸν ἔμπροσθεν ἢ ταῖς τοῦ ἡλίου βουσὶν ἐπιχειρεῖν, ἰχ-
D θῦς ἀγρεύοντες, οὐκ ὄψον, ἀλλὰ τροφὴν ἀναγκαίαν ἐποιοῦντο,

> Γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν· ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός·

ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἀνάγκης ἰχθύσι τε χρωμένων καὶ τὰς τοῦ ἡλίου βοῦς κατεσθιόντων. Ὅθεν οὐ παρ' Αἰγυπτίοις μόνον, οὐδὲ Σύροις, ἀλλὰ καὶ παρ' Ἕλλησι γέγονεν ἁγνείας μέρος ἀποχὴ ἰχθύων, μετὰ τοῦ δικαίου καὶ τὸ περίεργον, οἶμαι, τῆς βρώσεως ἀποδιοπομπουμένοις.

δ'. Ὑπολαβὼν δὲ ὁ Νέστωρ, Τῶν δὲ ἐμῶν, ἔφη, πολιτῶν ὥσπερ Μεγαρέων, οὐδεὶς λόγος· καίτοι πολλάκις ἀκήκοας ἐμοῦ λέγοντος, ὅτι ἀεὶ οἱ τοῦ Ποσειδῶνος ἱερεῖς, οὓς ἱερομνήμονας καλοῦμεν, ἰχθῦς οὐκ ἐσθίουσιν· ὁ γὰρ θεὸς λέγεται φυτάλμιος. Οἱ δὲ, ἀφ' Ἕλληνος τοῦ

D. 7. δικαίου] Malim ἀδίκου.
D. 11. ὅτι ἀεὶ οἱ] Forte ὅτι δὴ οἱ. Reiſk. ὅτι οἱ ἀεὶ.

rina adfuit:

> *Sed cibus e navi conſumtus ubi fuit omnis,*

paulo antequam Solis boves adorirentur, piſces non cibi delicatioris, ſed nutrimenti neceſſarii gratia venati ſunt

> *Incurvis bamis, ventres urgente famis vi.*

eadem neceſſitate et ad piſcandum, et ad cædendum Solis boves adigente. Itaque non apud Ægyptios duntaxat et Syros, ſed apud Græcos etiam ſanctimoniæ pars eſt abſtinere a piſcibus: ritu non juſtitiam modo tuente, ſed curioſitatem quoque cibi averſante.

IV. Sub hæc Neſtor, Meos vero, inquit, cives, Megarenſium inſtar nullo in numero cenſetis? Atqui ſæpe ex me audiviſti, ſacerdotes, qui nobis *hieromnemones* uſurpantur, nullum edere piſcem. Neptunus enim *phytalmius* dicitur, (quaſi genitabilis in mari:) et qui ab Hellene priſco

παλαιοῦ, καὶ πατρογενείῳ Ποσειδῶνι θύουσιν, ἐκ τῆς E
ὑγρᾶς τὴν ἀνθρώπου οὐσίας φῦναι δόξαντες, ὡς καὶ Σύροι· διὸ καὶ σέβονται τὸν ἰχθῦν, ὡς ὁμογενῆ καὶ σύντροφον, ἐπιεικέστερον Ἀναξιμάνδρου φιλοσοφοῦντες· οὐ γὰρ ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐκεῖνος ἰχθῦς καὶ ἀνθρώπους, ἀλλ' ἐν ἰχθύσιν ἐγγενέσθαι τὸ πρῶτον ἀνθρώπους ἀποφαίνεται, καὶ τραφέντας ὥσπερ οἱ παλαιοὶ, καὶ γενομένους ἱκανοὺς ἑαυτοῖς βοηθεῖν, ἐκβληθῆναι τηνικαῦτα, καὶ γῆς λαβέσθαι. F
Καθάπερ οὖν τὸ πῦρ τὴν ὕλην ἐξ ἧς ἀνήφθη, μητέρα καὶ πατέρα οὖσαν, ἤσθιεν· ὡς ὁ τὸν Κήυκος γάμον εἰς τὰ Ἡσιόδου παρεμβαλὼν εἴρηκεν· οὕτως ὁ Ἀναξίμανδρος τῶν ἀνθρώπων πατέρα καὶ μητέρα κοινὸν ἀποφήνας τὸν ἰχθῦν, διέβαλε πρὸς τὴν βρῶσιν.

E. 7. ὥσπερ οἱ παλαιοὶ] Non aptum huic loco: aptius fit ὡσπερεὶ παιδεία, quod verti.

F. 3. εἰς τὰ Ἡσιόδου] τὰ, pro vulgato τὰς, eſt ex Baſ. Xyl.

genus ſuum ducunt, *Primigenio* ſacrificant Neptuno, quod hominem ex humida ortum natura cenſent, ut etiam Syri: itaque piſcem venerantur ut cognatum et una educatum, rectius Anaximandro philoſophantes. Is non in iiſdem piſces et homines, ſed homines in piſcibus innatos principio, adſeruit, cumque nutriti eſſent, et veluti educati, et jam ad ſeſe tuendum ſatis haberent virium, ejectos terram occupaſſe. Ergo ſicut ignis materiam in qua accenſus fuit, matrem patremque ſuum devoravit, ut ait is qui Heſiodi operibus carmen de Ceycis nuptiis inſeruit: ita Anaximander hominum patrem matremque communiter pronuncians piſcem, ab ejus eſu dehortatus eſt.

731 ## ΠΡΟΒΛΗΜΑ Θ'.

Εἰ δυνατόν ἐστι συστῆναι νοσήματα καινά, καὶ δι' ἃς αἰτίας.

QUÆSTIO IX.

Fierine poſſit, ut propter cibos novi exſiſtant morbi.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΦΙΛΩΝ. ΔΙΟΓΕΝΙΑΝΟΣ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

PHILON. DIOGENIANUS. PLUTARCHUS.

α'. ΦΙΛΩΝ ὁ ἰατρὸς διεβεβαιοῦτο, τὴν καλουμένην ἐλεφαντίασιν οὐ πρὸ πολλοῦ πάνυ χρόνου γνώριμον γεγονέναι· μηδένα γὰρ τῶν παλαιῶν ἰατρῶν τοῦ πάθους τούτου πεποιῆσθαι λόγον, εἰς ἕτερα μικρὰ καὶ γλίσχρα καὶ δυσθεώρητα τοῖς πολλοῖς ἐνταθέντας. Ἐγὼ δὲ καὶ μάρτυν αὐτῷ παρεῖχον ἐκ φιλοσοφίας Ἀθηνόδωρον, ἐν τῷ προ-
B τέρῳ τῶν Ἐπιδημιῶν ἱστοροῦντα, πρῶτον ἐν τοῖς κατ' Ἀσκληπιάδην χρόνοις οὐ μόνον τὴν ἐλεφαντίασιν ἀλλὰ καὶ

A. 13. ἐνταθέντας] Sic Ald. Venet. H. Ceteri ἐνταθέντα, quod Steph. ex Leonic. et Pol. habuit.

I. CONTENDEBAT Philon medicus, Morbum qui Elephantiaſis dicitur non ante multum adeo temporis ortum eſſe; nullum enim veterum Medicorum de eo mentionem facere, cum quidem in res minutas, viles, et obſcuras diſputationem inſumere non poſthabuiſſent. Ego autem teſtem ei citavi e philoſophia Athenodorum, qui in priore de morbis popularibus libro narrat, primum Aſclepiadis ætate non Elephantiaſin modo, ſed et Hydrophobam (qui eſt a-

τὸν ὑδροφόβαν ἐκφανῆ γενέσθαι. Θαυμάζοντες οὖν οἱ παρόντες εἰ νέα πάθη τότε πρῶτον ἔσχεν ἐν τῇ φύσει γένεσιν καὶ ςάσιν, οὐχ ἧττον ᾤοντο θαυμάσιον εἶναι τὸ λαθεῖν τηλικαῦτα συμπτώματα χρόνον τοσοῦτον· ἐρρύησαν δέ πως μᾶλλον οἱ πλείους ἐπὶ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνθρώπινον μᾶλλον· ἥκιστα τὴν φύσιν ἔν γε τούτοις φιλόκαινον εἶναι, καὶ νέων πραγμάτων, ὥσπερ ἐν πόλει, τῷ σώματι δημιουργὸν ἀξιοῦντες.

β΄. Ὁ δὲ Διογενιανὸς ἔφη, Καὶ τὰ τῆς ψυχῆς νοσήματα καὶ πάθη κοινήν τινα καὶ πάτριον ὁδὸν βαδί- C
ζειν. Καίτοι παντοδαπὸν μὲν, εἶπεν, ἡ μοχθηρία καὶ πολύτολμον, αὐτοκρατὴς δὲ ἡ ψυχὴ καὶ κύριον ὑπ' αὐτῆς, εἰ βούλοιτο, μεταβάλλειν καὶ τρέπεσθαι ῥᾳδίως· ἔχει δέ τινα τάξιν τὸ ἄτακτον αὐτῆς, καὶ τὰ μέτρα τηρεῖ τοῖς πάθεσιν, ὥσπερ ἡ θάλαττα ταῖς ὑπερεκχύσεσι, καὶ

B. 3. τὸν ὑδροφόβαν] Anon. T. V. τὴν ὑδροφοβίαν.
B. 5. ςάσιν] Legendum σύςασιν, cum Reiſk.
C. 3. ὑπ' αὐτῆς] Forte, ἀπ' αὐτῆς. Mez. ὑφ' ἑαυτῆς.
C. 6. ὑπερεκχύσεσι] Sic Ald. Baſ. Xyl. Mez. Palat. Vatic. Vulgo, ὑπεκχύσεσι.

quæ timor) innotuiſſe. Hic cum qui una aderant mirum putarent, ſi novæ adfectiones tunc demum in natura exſtitiſſent: non minorem admirationem mereri hoc viſum eſt, ſi tam longo tempore tanta accidentia potuiſſent latere: et tamen ad hoc plerique inclinabant, humaniorem rati eam eſſe ſententiam, quæ naturam in talibus ſane rebus minime ſtudioſam novandi poneret, neque eam faceret in corpore humano, tanquam urbe, res novas molientem.

II. Diogenianus autem aiebat, Etiam animæ morbos adfectioneſque communi quadam et avita progredi via. Et quidem multiplex, aiebat, eſt vitioſitas, variaque audet: anima in ſua ipſius eſt poteſtate, ut ſi velit, a ſe ipſa mutari et verti facile queat: nihilominus incompoſiti motus ejus ordine quodam et menſura continentur, ſicut maris effuſiones:

καινὸν οὐδὲν οὐδὲ τοῖς παλαιοῖς ἀνιστόρητον ἐξήνθηκε κακίας εἶδος· ἀλλὰ πολλὰς μὲν ἐπιθυμιῶν διαφορὰς, μυρία δὲ κινήματα φόβου, καὶ σχήματα τῆς λύπης, καὶ ἡδονῆς μορφὰς ἔργον ἐστὶ μὴ ἀπειπεῖν ἐξαριθμούμενον·

Οὐ μέν τι νῦν γε κἀχθὲς, ἀλλ' ἀεί ποτε
Ζῇ ταῦτα, καὶ οὐδεὶς οἶδεν ἐξότου ἐφάνη·

D πόθεν γε δὴ σώματι νόσημα καινὸν ἢ πάθος ὀψίγονον, ἰδίαν μὲν ὥσπερ ἡ ψυχὴ κινήσεως ἀρχὴν οἴκοθεν οὐκ ἔχοντι, συνημμένῳ δὲ κοιναῖς πρὸς τὴν φύσιν αἰτίαις καὶ κεκραμένῳ κρᾶσιν ἧς καὶ τὸ ἀόριστον ἐντὸς ὅρων πλανᾶται, καθάπερ πλοῖον ἐν περιδρόμῳ σαλεῦον. Οὔτε γὰρ ἀναίτιος νόσου σύστασίς ἐστι, ἥ τ' ἐκ μὴ ὄντος παρανόμως ἐπεισάγουσα γένεσιν καὶ δύναμιν τοῖς πράγμασιν· αἰτίαν δὲ καινὴν ἔργον ἐξευρεῖν, μὴ καινὸν ἀέρα, καὶ ξένον ὕδωρ, καὶ τροφὰς ἀγεύστους τοῖς προτέροις ἐξ ἑτέρων τινῶν κόσ-

C. 11. Οὐ *μέν τι*] Sic Ald. Baſ. Xyl. Palat. Vatic. Vulgo, Οὐ *μέντοι*, quod Steph. ex Pol. habuit. Cetera rectius apud Sophoclem leguntur.
D. 1. *ἰδίαν*] Sic H. Mez. Vulgo, *ἰδίᾳ*.

nullumque novum aut veteribus non commemoratum vitii genus erupit. Sane multas cupiditatum differentias, innumeros timoris motus, ſexcentas doloris ſpecies atque voluptatis formas enarrando quis non defatigetur?

Sed non heri ſunt iſta, vel nunc edita:
Semper fuere: quando exſtiterint, nemo ſcit.

Nedum corpori novus morbus, aut ſero orta adfectio potuerit accidere; quod non habet, ſicut anima, proprium atque a ſe movendi ſui principium, ſed cum natura communibus devinctum cauſſis eſt, eaque temperatum temperie, cujus etiam infinitas intra terminos vagetur certos, veluti navis quæ in anchoris ſtans hac illac fluctuat. Morbus quidem gigni ſine cauſſa nullus poteſt, neque eſt vis ulla quæ ex nihilo aliquid contra leges naturæ poſſit producere: difficulter autem nova invenietur cauſſa, niſi novum aërem, peregrinamque aquam et ignotos cibos prioribus ex aliis quibuſdam mundis aut inter-

μων ἢ μετακοσμίων ἀποφήναντι δεῦρο νῦν πρῶτον ἐπιῤ-
ῥεύσας. Ἐκ τούτων γὰρ νοσοῦμεν οἷς καὶ ζῶμεν· ἴδια δὲ
σπέρματα νόσων οὐκ ἔστιν· ἀλλ' αἱ τούτων μοχθηρίαι E
πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἡμῶν περὶ ταῦτα πλημμέλειαι τὴν
φύσιν ἐπιταράττουσιν· αἱ δὲ ταραχαὶ διαφορὰς ἀιδίους
ἔχουσι πολλάκις νέοις χρωμένας ὀνόμασι· τὰ γὰρ ὀνόμα-
τα τῆς συνηθείας εἰσὶ, τὰ δὲ πάθη, τῆς φύσεως· ὅθεν
ἀφωρισμένοις τούτοις ἐκεῖνα ποικιλλόμενα τὴν ἀπάτην
πεποίηκεν. Ὡς δὲ τοῖς τοῦ λόγου μορίοις καὶ ταῖς πρὸς
ἄλληλα τούτων συντάξεσι καινὸν ἐγγενέσθαι βαρβαρισ- F
μὸν ἢ σολοικισμὸν ἐξαίφνης δυνατόν ἐστιν, οὕτως αἱ τοῦ
σώματος κράσεις ὡρισμένας ἔχουσι τὰς ὀλισθήσεις καὶ πα-
ραβάσεις, τρόπον τινὰ τῇ φύσει καὶ τὴν παρὰ φύσιν ἐμ-
περιεχομένων. Ταύτῃ γε κομψοὶ καὶ οἱ μυθογράφοι· τὰ
γὰρ παντάπασιν ἔκφυλα καὶ τεράστια τῶν ζώων γενέσθαι

E. 3. ἀιδίους] Haud ſcio an legendum ἰδίως, vel ἀρχαίας.
F. 2. δυνατὸν] ἀδύνατον Mez. οὐ δυνατὸν T. V. atque ita vertit Xyl. Difficile dictu vulgatane an nova lectio vera ſit, quum utraque ſuas habeat difficultates.
F. 5. Ταύτῃ γε κομψοὶ καὶ] Malim Καὶ ταύτῃ γε κομψοί.
F. 6. ἔκφυλα] Sic Leonic. Schott. Xyl. T. V. B. Mez. Salmaſ. Vulgo, ἔμφυλα.

mundiis pronunciemus nunc demum in noſtrum hunc confluxiſſe. Etenim ex iis morbi nobis contingunt, e quibus vivimus: neque ſunt peculiaria morborum ſemina, ſed iſtorum ad nos vitia, noſtraque in iis delicta naturam perturbant: perturbationes autem diſcrimina habent ſempiterna, quæ novis ſæpenumero adficiuntur nominibus: nam nomina ſunt conſuetudinis, adfectiones naturæ: unde cum hæc determinata ſint, illa varientur, error eſt ortus. Sicut autem in partibus orationis, earumque invicem conſtructionibus novus ſubito barbariſmus aut ſolœciſmus non poteſt exſiſtere: ita corporis temperamenta definitos habent lapſus et errores: in natura quodammodo iis quæ contra naturam ſunt comprehenſis. Scite fabularum ſcriptores fingunt prorſus inſolentia et monſtroſa animalium

λέγουσιν ἐν τῇ γιγαντομαχίᾳ τῆς σελήνης ἐκτρεπομένης, καὶ τὰς ἀνατολὰς οὐχ ὅθεν εἰώθει ποιουμένης· οἱ δὲ καὶ τὰ νοσήματα τὴν φύσιν, ὥσπερ τέρατα, γεννᾶν ἀξιοῦσι,
732 μήτε πιθανὴν, μήτε ἀπίθανον αἰτίαν τῆς ἐξαλλαγῆς πλάσσοντες, ἀλλὰ τὸ ἄγαν καὶ τὸ μᾶλλον ἐνίων παθῶν καινότητα καὶ διαφορὰν ἀποφαίνοντες, οὐκ ὀρθῶς, ὦ μακάριε Φίλων· ἐπίτασις γὰρ καὶ αὔξησις μέγεθος καὶ πλῆθος προστίθησι, τοῦ δὲ γένους οὐκ ἐκβιβάζει τὸ ὑποκείμενον· ὥσπερ οὐδὲ τὴν ἐλεφαντίασιν οἴομαι, σφοδρότητα τῆς ψωρικῶν τινος τούτων οὖσαν, οὐδὲ τὸν ὑδροφόβαν τῆς στομαχικῶν ἢ τῶν μελαγχολικῶν. Καίτοι τοῦτό γε θαυμαστὸν εἰ μηδὲ Ὅμηρος ἀγνοῶν ἐλάνθανεν ἡμᾶς· τὸν
B γὰρ λυσσητῆρα κύνα δῆλός ἐστιν ἀπὸ τοῦ πάθους τούτου προσαγορεύων ἀφ᾽ οὗ καὶ ἄνθρωποι λυσσᾶν λέγονται.

γ'. Ταῦτα τοῦ Διογενιανοῦ διελθόντος, ὁ Φίλων αὐ-

F. 8. οἱ δὲ—Φίλων] Requiro ſententiæ rationem: quæ forte reſtituatur ita ordinandis verbis—οἱ δὲ—ἀξιοῦσι, μήτε ἱκανὴν μήτε ἄμυθον αἰτίαν τῆς ἐξαλλαγῆς πλάσσοντες. Ἄλλοι δὲ τὸ ἄγαν καὶ τὸ μᾶλλον ἐνίων παθῶν—ἀποφαίνονται· οὐκ ὀρθῶς, ὦ μακάριε φίλων.

A. 7. τὸν ὑδροφόβαν] Sic Xyl. Mez. Vulgo, τὸ ὑδροφόβαν. T. V. Anon. τὴν ὑδροφοβίαν.

nata eſſe in pugna gigantum, cum Luna everſa non ſolito more et loco oriretur. Qui vero naturam autumant morbos tanquam monſtra gignere, neque vero neque falſo ſimilem cauſſam fingentes, eo errant, mi Philon, quod nimis et magis in morbis pro novitate et differentia accipiunt. Enimvero incrementum et contentio magnitudinem poteſt et multitudinem apponere: ſed ſubjectum de ſuo genere non emovet: quo pacto neque Elephantiaſin ſcabiei vehementiam cenſeo eſſe, neque timorem aquæ intentionem affectionis ſtomachicæ aut melancholicæ. Mirum vero eſt non obſervaſſe nos, etiam Homero morbum hunc fuiſſe notum: *canem* enim *rabioſum* inde nominat, unde etiam homines rabidi appellantur.

III. Hæc Diogeniano locuto, mediocriter contra diſ-

τὸς τε μέτρια διαλεχθῇ πρὸς τὸν λόγον αὐτοῦ, καί με συνειπεῖν παρεκάλει τοῖς ἀρχαίοις ἰατροῖς, ὡς ἀμελείας ἢ ἀγνοίας τῶν μεγίστων ὀφλισκάνουσιν, εἴ γε μὴ ταῦτα τὰ πάθη νεώτερα φαίνεται τῆς ἐκείνων ἡλικίας. Πρῶτον οὖν ὁ Διογενιανὸς οὐκ ὀρθῶς ἀξιοῦν ἔδοξεν ἡμῖν, τὰς ἐπιτάσεις καὶ ἀνέσεις μὴ ποιεῖν διαφορὰς, μηδὲ τὸ γένος ἐκβιβάζειν· οὕτω γὰρ οὔτε ὄξος ὀξίνου φήσομεν διαφέρειν, οὔτε πικρότητα στρυφνότητος, οὔτε πυρῶν αἶραν, οὔτε μίνθον ἡδυόσμου. Καίτοι προφανῶς ἐκστάσεις αὗται C
καὶ μεταβολαὶ ποιοτήτων εἰσὶν, αἱ μὲν ἀνέσεις μαραινομένων, αἱ δ' ἐπιτάσεις σφοδρυνομένων· ἢ μηδὲ φλόγα πνεύματος λευκοῦ, μηδὲ φλογὸς αὐγὴν, μηδὲ πάχνην δρόσου, μηδὲ χάλαζαν ὄμβρου διαφέρειν λέγωμεν, ἀλλ' ἐπιτάσεις εἶναι ταῦτα πάντα καὶ σφοδρότητας· ὥρα δὲ καὶ τυφλότητα μηδὲν ἀμβλυωπίας φάναι διαφέρειν,

B. 6. εἴ γε μὴ] Sic Pol. T. V. Mez. Vulgo, εἴ γε δή.
C. 1. μίνθον ἡδυόσμου] Sic Palat. Vulgo, μίνθον ἢ ἡδύοσμον. Xyl. μίνθης ἡδυόσμου. Mez. μίνθον ἡδυόσμου.
C. 6. ὥρα] Ita Baſ. Xyl. H. Palat. Vatic. Mez. T. Vulgo, ὅρα.

putavit Philon: meque hortatus eſt, ut veterum Medicorum cauſſam defenderem, qui negligentiæ aut ignorationis maximarum rerum rei peragerentur, niſi iſti morbi eorum ætate recentiores exiſtimentur. Primum, inquam, non recte mihi videtur hoc ſumere Diogenianus, contentiones et remiſſiones non facere differentiam, neque genus mutare. Hac enim lege etiam dicemus acetum ab aceſcente vino non eſſe diverſum: neque amarorem ab acerbitate, neque loliginem a tritico, neque mentham a menthaſtro differre. Atqui in his evidentes ſunt qualitatum mutationes, quæ deminuendo elangueſcunt, contentione vehementiores fiunt: aut neque flammam aliud quam ſpiritum album, ſplendorem quam flammam, pruinam quam rorem, grandinem quam imbrem eſſe affirmabimus: tantum vehementia et remiſſione ea definiemus: jamque tempus erit ut cæcitatem nihil a viſus imbecillitate, nauſeam a cholera,

μηδὲ ναυτίας χολέραν, ἀλλὰ τῷ μᾶλλον καὶ ἧττον
παραλλάττειν. Καίτοι ταῦτα πρὸς λόγον οὐδέν ἐστιν·
D ἂν γὰρ αὐτὴν λέγωσι δεξάμενοι τὴν ἐπίτασιν καὶ τὴν
σφοδρότητα νῦν γεγονέναι, πρῶτον, ἐν ποσῷ γινομένης
τῆς καινότητος, οὐκ ἐν ποιῷ, μένει τὸ παράδοξον ὁμοί-
ως· ἔπειτα, τοῦ Σοφοκλέους ἐπὶ τῶν ὅτι μὴ πρότερον ἦν
ἀπιστουμένων εἰ γέγονε νῦν, οὐ φαύλως εἰπόντος,

"Απαντα τὰ γένη τὸ πρῶτον ἦλθεν ἅπαξ,

ἐδόκει καὶ λόγον ἔχειν, τοῦ μὲν δρόμου, καθάπερ ὕσπληγ-
γος μιᾶς πεσούσης, ἐκδραμεῖν τὰ πάθη πρὸς τὴν γέ-
νεσιν, ἄλλων δὲ ἄλλος ἀεὶ κατόπιν ἐπιγινόμενον ἕκαστον,
ἐν χρόνῳ τινὶ λαβεῖν τὴν πρώτην γένεσιν. Εἰκάσαι δ' ἂν
E τις, ἔφην ἐγὼ, τὰ μὲν ἀπ' ἐνδείας, ὅσα τε καῦμα προσ-
πίπτον ἢ ψῦχος ἐμποιεῖ, ταῦτα πρῶτον τοῖς σώμασι
παραγενέσθαι· πλησμονὰς δὲ καὶ θρύψεις καὶ ἡδυπαθείας

D. 3. καινότητος] Sic Baſ. Xyl. Mez. Vulgo, κενότητος.
D. 6. "Απαντα—] Valckenarius Diatr. Fragm. Eurip. p. 222. conjicit "Απαντα τ' ἀγέννητα πρῶτον ἦλθ' ἅπαξ.
D. 7. ἐδόκει] Locus et obſcuritate et varietate lectionis vexatus, forte ita corrigendus, δοκεῖ καὶ λόγον ἔχειν τὸ μὴ ἀθρόως, καθάπερ ὕσπληγγος μιᾶς πεσούσης, ἐκδραμεῖν τὰ πάθη πρὸς τὴν γένεσιν, ἄλλων δὲ ἄλλοις ἀεὶ κατόπιν ἐπιγινομένων, ἕκαστον ἐν χρόνῳ τινὶ λαβεῖν τὴν πρώτην γένεσιν.

niſi quod magis minuſve ſint, diſtare pronunciemus. Atqui hæc rationi non congruunt. Nam etiamſi admittamus contentionem iſtam et remiſſionem nunc accidiſſe, novitatem in quantitate non in qualitate retinentes, eodem laborabimus abſurdo. Jam cum Sophocles de his quæ eſſe non creduntur quia ante non fuerint, haudquaquam inepte dixerit, *Unumquodque genus rerum ſemel aliquando ortum fuiſſe:* videtur id quoque probabile, non tanquam e carceribus emiſſos morbos ſimul omnes procurriſſe: ſed uno poſt alterum temporis nonnullo intervallo primum fuiſſe natum. Et ſuſpicari licet eos principio in corporibus morbos exſtitiſſe, qui a penuria, calore, vel frigore generantur: poſtmodo repletiones, delicatum victum, et voluptates ſuperveniſſe,

ὕστερον ἐπελθεῖν μετ' ἀργίας καὶ σχολῆς δι' ἀφθονίαν τῶν ἀναγκαίων πολὺ περίττωμα ποιούσας, καὶ πονηρόν, ἐν ᾧ ποικίλα νοσημάτων εἴδη, παντοδαπάς τε τούτων ἐπιπλοκὰς πρὸς ἀλλήλας καὶ μίξεις, ἀεί τι νεωτερίζειν. Τὸ μὲν γὰρ κατὰ φύσιν τέτακται καὶ διώρισται· τάξις γάρ, ἢ τάξεως ἔργον, ἡ φύσις· ἡ δὲ ἀταξία, καθάπερ ἡ Πινδαρικὴ ψάμμος, ἀριθμὸν περιπέφευγε· καὶ τὸ παρὰ τὴν φύσιν εὐθὺς ἀόριστον καὶ ἄπειρόν ἐστιν. Ἀληθεύειν μὲν γάρ, F
ἁπλῶς, ψεύδεσθαι δέ, ἀπειραχῶς παρέχει τὰ πράγματα· καὶ ῥυθμοὶ καὶ ἁρμονίαι λόγους ἔχουσι· ἃ δὲ πλημμελοῦσι ἄνθρωποι περὶ λύραν καὶ ᾠδὴν καὶ ὄρχησιν, οὐκ ἄν τις περιλάβοι. Καί τοι καὶ Φρύνιχος ὁ τῶν τραγῳδιῶν ποιητὴς περὶ αὑτοῦ φησιν, ὅτι

Σχήματα δ' ὄρχησις τόσα μοι πόρεν, ὅσσ' ἐνὶ πόντῳ
Κύματα ποιεῖται χείματι νὺξ ὀλοή.

Καὶ Χρύσιππος τὰς ἐκ δέκα μόνων ἀξιωμάτων συμπλοκὰς πλήθει φησὶν ἑκατὸν μυριάδας ὑπερβάλλειν. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἤλεγξεν Ἵππαρχος, ἀποδείξας ὅτι τὸ

quæ cum otio et deſidia ob abundantiam rerum neceſſariarum multum pravumque gignerent nutrimentum: unde varii ſint exorti morbi, qui omnimode inter ſe implicati et permixti ſemper aliquid novi faciant. Etenim quæ ſecundum naturam ſunt, eadem ordinata ſunt ac definita: cum natura aut ordo ſit, aut ordinis opus: quod ordine caret, Pindaricæ inſtar arenæ, numerum ſubterfugit: ideoque ſtatim quod præter naturam eſt, id ſine terminoque deſtituitur. Res enim fert ut uno modo verum, infinitis falſum quidque dicatur: et rhythmi atque harmoniæ certa conſtant ratione: errata hominum in voce fidibuſve et ſaltatione enumerari nequeunt. Sane Phrynichus tragœdiæ ſcriptor de ſeipſo ſic loquitur:

Tot mihi ſubjecit gratas ſaltatio formas,
Hyberna fluctus quot mare nocte daret.

Et Chryſippus complexiones quæ decem fiunt enunciatis, multitudine ait millena millia excedere. Verum hoc refutavit Hipparchus, demon-

μὲν καταφατικὸν περιέχει συμπεπλεγμένων μυριάδας δέκα, καὶ πρὸς ταύταις χίλια τεσσαράκοντα ἐννέα· τὸ
733 δὲ ἀποφατικὸν αὐτῶν, μυριάδας, τριακονταμίαν, καὶ πρὸς ταύταις ἐνακόσια πεντήκοντα δύο. Ξενοκράτης δὲ τὸν τῶν συλλαβῶν ἀριθμὸν, ὃν τὰ στοιχεῖα μιγνύμενα πρὸς ἄλληλα παρέχει, μυριάδων ἀπέφηνεν εἰκοσάκις καὶ μυριάκις μυρίων. Τί δὴ θαυμαστόν ἐστιν εἰ τοσαύτας μὲν ἐν ἑαυτῷ τοῦ σώματος δυνάμεις ἔχοντος, τοσαύτας δὲ διὰ σίτων καὶ ποτῶν ἐπεισαγομένου ποιότητας ἑκάστοτε, χρωμένου δὲ κινήσεσι καὶ μεταβολαῖς μήτε χρόνον ἕνα μήτε
B τάξιν ἀεὶ μίαν ἐχούσαις, αἱ πρὸς ἀλλήλας συμπλοκαὶ τούτων ἁπάντων ἔστιν ὅτε καινὰ καὶ ἀσυνήθη νοσήματα φέρουσιν· οἷον ὁ Θουκυδίδης ἱστορεῖ τὸν Ἀθήνησι λοιμὸν γενέσθαι, τεκμαιρόμενος αὐτῷ τὸ μὴ σύντροφον μάλιστα τῷ τὰ σαρκοφάγα μὴ γεύεσθαι τῶν νεκρῶν. Οἱ δὲ περὶ τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν νοσήσαντες, ὡς Ἀγαθαρχίδης ἱστόρηκεν, ἄλλοις τε συμπτώμασιν ἐχρήσαντο καινοῖς καὶ ἀνιστορήτοις,

ſtrans affirmativam continere complexarum centena millia atque inſuper mille et quadraginta novem: negantem millia trecena ac dena, ulteriuſque nonagena et duo ſupra quinquaginta. Xenocrates ſyllabarum numerum, quas inter ſe compoſitæ literæ faciunt, ſtatuit myriadum centum centies millies et inſuper ducenties millies. Quid ergo mirum eſt, ſi cum corpus in ſeipſo tot facultates habeat, totque ſubinde cibo ac potu introducantur qualitates, utatur autem motibus et mutationibus neque tempore neque ordine eodem conſtantibus; horum inter ſe complexiones nonnunquam novas et inſolentes adfectiones gignere? Qualem Thucydides ſcribit Athenis peſtem exſtitiſſe, ex eo maxime colligens novam fuiſſe, quod carnivora animalia abſtinerent eſu cadaverum. Circa rubrum vero mare morbo correpti, ut Agatharchides narrat, cum aliis inauditis accidentibus ſunt vexati, tum angues exigui qui nati ſunt

καὶ δρακόντια μικρὰ τὰς κνήμας διεσθίοντα καὶ τοὺς
βραχίονας ἐξέκυψεν, ἁψαμένων δὲ αὖθις ἀνεδύετο, καὶ
φλεγμονὰς ἀκαρτερήτους ἐνειλούμενα τοῖς μυώδεσι παρ-
εῖχεν· καὶ τοῦτο τὸ πάθος, οὔτε πρότερον οἶδεν οὐδεὶς, C
οὔτε ὕστερον ἄλλοις, ἀλλὰ ἐκείνοις τε μόνοις γενόμενον,
ὡς ἕτερα πολλά. Καὶ γὰρ ἐν δυσουρίᾳ τις γενόμενος
πολὺν χρόνον ἐξέδωκε κριθίνην καλάμην γόνατα ἔχου-
σαν. Καὶ τὸν ἡμέτερον ξένον Ἔφηβον Ἀθήνησιν ἴσμεν
ἐκβάλλοντα μετὰ πολλοῦ σπέρματος θηρίδιον δασὺ καὶ
πολλοῖς ποσὶ ταχὺ βαδίζον. Τὴν δὲ Τίμωνος ἐν
Κιλικίᾳ τηθὴν Ἀριστοτέλης ἱστόρηκε φωλεύειν τοῦ ἔτους
ἑκάστου δύο μῆνας, μηδενὶ πλὴν μόνῳ τῷ ἀναπνεῖν, ὅτι
ζῇ διάδηλον οὖσαν. Καὶ μὴν ἔν γε τοῖς Μελωνείοις
σημεῖον ἡπατικοῦ πάθους ἀναγέγραπται, τὸ τοὺς κατοικι-
δίους μῦς ἐπιμελῶς παραφυλάττειν καὶ διώκειν· ὃ νῦν
οὐδαμοῦ γινόμενον ὁρᾶται. Διὸ μὴ θαυμάζωμεν ἂν γέ- D

C. 2. ἐκείνοις τε] τε mutandum videtur in τότε, vel γε.

exertis capitibus ſuras et brachia perederent, et tacti rurſum carnem ſubirent, ac per muſculoſa ſerpentes inflammationum vim intolerabilem excitarent: idque morbi genus prius aut poſterius ullis aliis obtigiſſe nemo comperit, ut et multa alia. Quidam cum diu laboraſſet urinæ difficultate, tandem culmum hordeaceum geniculatum excrevit. Hoſpitem noſtrum novimus Athenis Ephebum cum multo ſemine ejeciſſe beſtiolam aſperam, multis pedibus celeriter ambulantem. Timonis in Cilicia nutricem Ariſtoteles refert quovis anno per duos menſes in fovea quadam ſe continuiſſe, ſola reſpiratione oſtendentem ſe vivere. Et in Meloneiis ſcriptum eſt, morbi jecinoris hoc eſſe indicium, quod eo laborans mures domeſticos accurate obſervet et conſectetur: id vero nunc fieri nuſquam videmus. Ideo non

νηταί τι τῶν οὐ πρότερον ὄντων, καὶ ὕστερον ἐκλέλοιπεν·
αἰτία γὰρ ἡ τῶν σωμάτων φύσις, ἄλλην ἄλλοτε λαμ-
βάνουσα κρᾶσιν. Τὸ μὲν οὖν ἀέρα καινὸν ἐπεισάγειν, ἢ
ξένον ὕδωρ, εἰ μὴ βούλεται Διογενιανὸς, ἐάσωμεν· καί τοι
τοὺς γε Δημοκριτείους ἴσμεν καὶ λέγοντας καὶ γράφοντας
ὅτι καὶ κόσμων ἐκτὸς φθαρέντων, καὶ σωμάτων ἀλλοφύλων
ἐκ τῆς ἀποῤῥοίας ἐπιῤῥεόντων, ἐνταῦθα πολλάκις ἀρχαὶ
παρεμπίπτουσι λοιμῶν καὶ παθῶν οὐ συνήθων. Ἐά-
σωμεν δὲ καὶ τὰς φθορὰς κατὰ μέρος παρ' ἡμῖν ὑπό
τε σεισμῶν καὶ αὐχμῶν καὶ ὄμβρων, αἷς καὶ τὰ πνεύματα
E καὶ τὰ νάματα γηγενῆ φύσιν ἔχοντα συννοσεῖν ἀνάγκη
καὶ συμμεταβάλλειν. Ἀλλὰ τὴν περὶ τὰ σιτία καὶ
τὰ ὄψα καὶ τὰς ἄλλας διαίτας τοῦ σώματος ἐξαλ-
λαγὴν, ὅση γέγονεν, οὐ παραλειπτέον· πολλὰ γὰρ τῶν

D. 2. *καὶ ὕστερον ἐκλέλοιπεν*] Legendum cum Mez. *μηδ' ἄν τι τῶν πρότερον ὄντων ὕστερον ἐκλέλοιπεν.* Nam *καὶ* additum a Steph. ex Leonic. et Schott. abeſt in Ald. Baſ. Xyl. H. Venet. Palat. Vatic.

D. 8. *ἀποῤῥοίας*] *ἀπειρίας* Schott. T. V. Mez.

D. 10. *κατὰ μέρος*] Forte, *τὰς κατὰ μέρος.*

mirari debemus, ſi quædam exſiſtant quæ olim non fuere, aut interciderunt nunc, quæ antiqui habuerunt. In cauſſa eſt natura corporis quæ identidem aliam atque aliam ſortitur temperiem. Cæterum aërem novum, aut alienigenam aquam introducere mittamus, quando ita videtur Diogeniano. Quanquam eos, qui a ſecta Democriti ſunt, novimus hoc dicere ac ſcribere, mundis qui foris ſunt pereuntibus, corporibuſque alienigenis inde huc defluxu quodam perlatis, ſimul incidere principia ſæpe peſtilentiæ et morborum ignotorum. Mittamus etiam ſingulares corruptelas quæ apud nos ob terræ motus, ſiccitates, imbreſve eveniunt: quibus et ſpiritus et aquæ, cum terrigenam habeant naturam, neceſſe eſt una corrumpantur et mutentur. Mutationem autem ciborum et obſoniorum ac victus rationis, quanta ea facta ſit, non prætereamus. Quippe multa

ἀγεύστων καὶ ἀβρώτων πρότερον, ἥδιστα νῦν γέγονεν, ὥσπερ οἰνόμελι καὶ μήτρα· λέγουσι δὲ μηδὲ ἐγκέφαλον ἐσθίειν τοὺς παλαιούς· διὸ καὶ Ὅμηρον εἰπεῖν

—— τίω δέ μιν ἐν Καρὸς αἴσῃ,

τὸν ἐγκέφαλον οὕτως, ἀλλὰ τὸ ῥίπτειν καὶ ἀποβάλλειν μυσαττομένους, προσειπόντα· σικύα δὲ πέπονος καὶ μήλου F Μηδικοῦ, καὶ πεπέρεως πολλοὺς ἴσμεν ἔτι τῶν πρεσβυτέρων γεύσασθαι μὴ δυναμένους. Ὑπό τε δὴ τούτων εἰκὸς ἐστὶ ξενοπαθεῖν τὰ σώματα, καὶ διαλλάττειν ταῖς κράσεσιν ἡσυχῆ ποιότητα, καὶ περίττωμα ποιούντων ἴδιον, τὴν δὲ τάξιν αὖ τῶν ἐδεστῶν καὶ μετακόσμησιν, οὐ μικρὰν ἔχειν διαφοράν. Αἱ γὰρ καλούμεναι ψυχραὶ τράπεζαι, πρότερον ὀστρέων, ἐχίνων, ὠμῶν λαχάνων, ὥσπερ ἔλεγεν ὁ Πλάτων, ἀπ' οὐρᾶς ἐπὶ στόμα μεταχθεῖσαι,

E. 6. ἐσθίειν—ἐγκέφαλον] Sic Palat diſerte et accedit Euſtathius Il. ι'. 378. Vulgo hæc deſunt. Forte plura etiam exciderunt apud Euſtathium ſervata: de quibus in Animadverſionibus.

F. 8. ἐχίνων] Sic Steph. ex Anon. et Turneb. Ceteri ἔχειν.

F. 8. ὠμῶν] Anon. Mez. ᾠῶν.

F. 9. ἔλεγεν ὁ Πλάτων] Omnes ante Steph. ἐλαφρῶν ὁ Πλάτων Ald. Baſ. Xyl. Venet. Palat. Vatic. H. Atqui Platonis nomen pleriſque de hoc loco

eorum quæ guſtari olim et comedi non ſolebant, nunc pro ſuaviſſimis haberi videmus: qualia ſunt mulſum vino mel, et vulva: quin et cerebrum antiquitus abominabantur et projiciebant: unde factum aiunt ut apud Homerum Achilles de Agamemnone *non pluris eum facio quam Carem*, eoque loco *Carem* notare cerebrum ita vocatum quia abjici et negligi cum averſatione illud moris fuerit. Novimus etiam adhuc multos antiquorum guſtare cucumerem, peponem, malum Medicum, et piper non ſuſtinuiſſe. Proinde cum ob hæc probabile eſt corpora inſolito modo adfecta eſſe, et mutata temperie paulatim alterare qualitatem, excrementumque peculiare conficere: tum ordo etiam ciborum immutatus non leve diſcrimen intulit. Quas enim vocant frigidas menſas, ante oſtrea crudam lactucam ut concoctu facilem exhibebant, nunc a Platone a cauda ad

734 τὴν πρώτην ἀντὶ τῆς ἐσχάτης τάξιν ἔχουσι. Μέγα δὲ καὶ τὸ τῶν καλουμένων προπομάτων· οὐδὲ γὰρ ὕδωρ οἱ παλαιοὶ πρὶν ἐντραγεῖν ἔπινον· οἱ δὲ νῦν ἄσιτοι προμεθυσθέντες, ἅπτονται τῆς τροφῆς διαβρόχῳ τῷ σώματι καὶ ζέοντι, λεπτὰ καὶ τομὰ καὶ ὀξέα προσφέροντες, ὑπέκκαυμα τῆς ὀρέξεως· εἶτα οὕτως ἐμφορούμενοι τῶν ἄλλων. Οὐδενὸς δὲ πρὸς μεταβολήν, καὶ τὸ ποιῆσαι νοσημάτων καινῶν γένεσιν ἀσθενέστερόν ἐστιν ἢ περὶ τὰ λουτρὰ τῆς σαρκὸς πολυπάθεια, καθάπερ σιδήρου, πυρὶ μαλασσομένης καὶ ῥεούσης, εἶτα βαφὴν ἀπὸ ψυχροῦ καὶ στόμωσιν ἀναδεχομένης·

Ἔνθα μὲν εἰς Ἀχέροντα Πυριφλεγέθων τε ῥέουσι·

B τοῦτο γὰρ ἄν τις εἰπεῖν μοι δοκεῖ τῶν ὀλίγον ἡμῶν ἔμπροσθεν γεγονότων, βαλανείου θύρας ἀνοιχθείσης. Ἐκεῖνοι γὰρ οὕτως ἀνειμένοις ἐχρῶντο καὶ μαλακοῖς, ὥστε

agentibus diſplicuit doctis hominibus, Muret. ad Senec. Ep. cxiv. H. Mercurial. V. L. IV, 11. T. V. Amiot. Mez. corrigentibus ὁπλιτῶν. Salmaſ. Ex. Plin. p. 898. ὥσπερ ψιλῶν ὁπλιτῶν. Reliqui Stephanianam, non ut probabilem, ſed ut minus improbabilem altera.

caput traductæ prima pro ultimis apponunt. Magnum etiam illud de præpotationibus, quas vocant *propomata*. Nam antiqui ne aquam quidem biberunt ante quam ediſſent: nunc ante cibum captum vino oppleti, humectato et fervente corpore cibum aggrediuntur, tenuia et acuta vique incidendi prædita ad appetitum excitandum ingerentes, ac deinde aliis veſcentes. Verum nulli ad mutanda corpora novoſque morbos creandos facultati cedit lavacrorum varietas, quibus corpus multis modis adfectum, ferri inſtar emollitur ac fluit, et a frigore deinde duratur. Qui paululum nos ætate anteceſſere, ii ſi balneum noſtrum foribus apertis introſpexiſſent, dicturi erant puto,

Stagna Pyriphlegethon ſubit hic Acherontia fervens.

Majores enim noſtri ita lenibus atque tepidis uſi ſunt balneis, ut Alexander Magnus in balneo febricitans dormiverit:

Ἀλέξανδρος μὲν ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ λουτρῶνι πυρέττων ἐκάθευδεν· αἱ δὲ Γαλατῶν γυναῖκες εἰς τὰ βαλανεῖα, πόλτου χύτρας εἰσφέρουσαι μετὰ τῶν παίδων ἤσθιον, ὁμοῦ λουόμεναι. Νῦν δὲ λυττῶσιν ἔοικε τὰ βαλανεῖα, καὶ ὑλακτοῦσι καὶ σπαράττουσιν· ὁ δὲ ἑλκόμενος ἀὴρ ἐν αὐτοῖς, ὑγροῦ μίγμα καὶ πυρὸς γεγονὼς, οὐδὲν ἐᾷ τοῦ σώματος ἡσυχίαν ἄγειν, ἀλλὰ πᾶσαν ἄτομον κλονεῖ καὶ ταράσσει καὶ μεθίστησιν ἐξ ἕδρας, ἄχρις οὗ κατασβέσωμεν C
αὐτοὺς πεπυρωμένους καὶ ζέοντας. Οὐδὲν οὖν, ἔφην, ὦ Διογενιανὲ, δεῖται ὁ λόγος αἰτιῶν ἐπεισοδίων ἔξωθεν, οὐδὲ μετακοσμίων· ἀλλ' αὐτόθεν ἡ περὶ τὴν δίαιταν μεταβολὴ, τὰ μὲν οὖν γεννᾶν, τὰ δὲ ἀφανίζειν τῶν νοσημάτων, οὐκ ἀδύνατός ἐστι.

B. 6. εἰσφέρουσαι μετὰ] Sic Palat. Vulgo, et Vatic. εἰσφέρουσαι ὁ μετά. Ald. εἰσφέροντες ὁ μετά. Baſ. Xyl. εἰσφέροντες μετά. Steph. ex Ald. ὁ retinuit: ceterum εἰσφέρουσαι dedit ex Schott. Jannot. Leonic. Anon.

Galatarum autem mulieres pultem cum ſuis pueris inter lavandum ederint. Nunc rabioſis videntur ſimilia balnea, et latrantibus, atque convellentibus laniantibuſque: aer autem qui in iis hauritur, mixtum ex humore et igne quidpiam, nullam corporis partem ſinit quieſcere, ſed omnem etiam individuam particulam conturbat ſuoque e ſtatu dimovet: donec inflammatos nos et ferventes ipſi reſtinguamus. Nihil ergo, Diogeniane, opus eſt huic diſputationi extrinſecus adſcitis mediis, aut intermundiis: ſed mutata victus ratio ſatis ipſa per ſe virium habet ad alios gignendos, alios abolendos morbos.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Ι΄.

Διὰ τί τοῖς φθινοπωρινοῖς ἐνυπνίοις ἥκιστα πιστεύομεν.

QUÆSTIO X.

Cur autumnalibus ſomniis minimum fidei adhibendum ſit.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΦΛΩΡΟΣ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΟΙ ΤΟΥ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ ΥΙΟΙ. ΦΑΒΩΡΙΝΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

FLORUS. PLUTARCHUS. PLUTARCHI FILII. FAVORINUS.

D α΄. ΠΡΟΒΛΗΜΑΣΙΝ Ἀριστοτέλους φυσικοῖς ἐντυγχάνων Φλῶρος εἰς Θερμοπύλας κομισθεῖσιν, αὐτός τε πολλῶν ἀποριῶν, ὅπερ εἰώθασι πάσχειν ἐπιεικῶς αἱ φιλόσοφοι φύσεις, ἀνεπίμπλατο καὶ τοῖς ἑτέροις μετεδίδου, μαρτυρῶν αὐτῷ τῷ Ἀριστοτέλει, λέγοντι τὴν πολυμάθειαν πολλὰς ἀρχὰς ποιεῖν. Τὰ μὲν οὖν ἄλλα μεθ' ἡμέραν οὐκ ἄχαριν ἡμῖν ἐν τοῖς περιπάτοις δια-

D. 4. τοῖς ἑτέροις] Lego, τοῖς ἑταίροις.
D. 6. ἀρχάς] Forte, ταραχάς.

I. FLORUS cum incidiſſet in lectionem quæſtionum Ariſtotelis phyſicarum, ad ipſum Thermopylas allatarum, cum ipſe multas animo dubitationes concepit, ut ſolent ingenia doctrinæ ſtudioſa, tum alios iis impertivit: teſtimonium ferens Ariſtoteli, qui dixit, *multam ſciendi cupiditatem multa facere principia.* Et ſane reliquæ in ambulationibus diurnis quæſtiones non inſuaviter nos oblectaverunt:

τροφὴν παρέσχε· τὸ δὲ λεγόμενον περὶ τῶν ἐνυπνίων, ὡς
ἔστιν ἀβέβαια καὶ ψευδῆ μάλιστα περὶ τοὺς φυλλοχόους
μῆνας, οὐκ οἶδ' ὅπως ἑτέροις λόγοις πραγματευομέ-
νου τοῦ Φαβωρίνου μετὰ τὸ δεῖπνον ἀνέκυψε. Τοῖς μὲν E
οὖν σοῖς ἑταίροις, ἐμοῖς δὲ υἱοῖς, ἐδόκει λελυκέναι τὴν
ἀπορίαν Ἀριστοτέλης· καὶ οὐδὲν ᾤοντο δεῖν ζητεῖν οὐδὲ
λέγειν, ἀλλ' ἢ τοὺς καρποὺς, ὥσπερ ἐκεῖνος, αἰτιᾶσθαι.
Νέοι γὰρ ὄντες ἔτι καὶ σφριγῶντες πολὺ πνεῦμα γεννῶσιν
ἐν τῷ σώματι καὶ ταραχῶδες. Οὐ γὰρ τὸν οἶνον εἰκός
ἐστι μόνον ζεῖν καὶ ἀγανακτεῖν, οὐδὲ τοὔλαιον, ἂν ᾖ νεαρ-
ὸν, ἐν τοῖς λύχνοις ψόφον ἐμποιεῖν, ἀποκυματιζούσης
τὸ πνεῦμα τῆς θερμότητος· ἀλλὰ καὶ τὰ σιτία τὰ πρόσ-
φατα καὶ τὴν ὀπώραν ἅπασαν ὁρῶμεν ἐντεταμένην καὶ
οἰδοῦσαν ἄχρι ἂν ἀποπνεύσῃ τὸ φυσῶδες καὶ ἄπεπτον.
Ὅτι δὲ ἔστι τῶν βρωμάτων ἔνια δυσόνειρα καὶ ταρακτι-
κὰ τῶν καθ' ὕπνον ὄψεων, μαρτυρίοις ἐχρῶντο τοῖς τε
κυάμοις καὶ τῇ κεφαλῇ τοῦ πολύποδος, ὧν ἀπέχεσ-

E. 7. ζεῖν] Poſui pro ζῆν, ex T. V. Anon. Mez.

Quod autem de inſomniis fuit dictum: ea maxime iis menſibus quibus defluunt folia, eſſe incerta et mendacia, neſcio quomodo ſe rurſum protulit, cum Favorinus a cœna res tractaret alias. Tuis quidem ſociis, meis filiis videbatur ſolviſſe nodum Ariſtoteles, neque aliud quærendum putabant, ſed cum eo cauſſam in fructus conferendam: qui recentes et humore turgidi multum turbulentumque in corpore ſpiritum generent. Non enim vinum duntaxat et oleum recens expreſſum in lucernis probabile eſt obſtrepere, calore flatum, quaſi fluctum quendam, edente: ſed et frumentum novum, et poma videmus tumere atque diſtendi, donec flatus et cruditas eorum diſcutiatur. Cibos porro quoſdam eſſe qui difficiles ſomnos faciant, et animam perturbent, teſtatum fieri fabarum exemplo, et polypodis capite, qui-

θαι κελεύουσι τοὺς δεομένους τῆς διὰ τῶν ὀνείρων μαντικῆς.

β'. Ὁ δὲ Φαβωρῖνος αὐτὸς τὰ μὲν ἄλλα δαιμονιώτατος Ἀριστοτέλους ἐραστής ἐστι, καὶ τῷ περιπάτῳ νέμει μερίδα τοῦ πιθανοῦ πλείστην· τότε μέντοι λόγον τινὰ τοῦ Δημοκρίτου παλαιὸν, ὥσπερ ἐκ καπνοῦ καθελὼν ἠμαυρω-
735 μένον, οἷος ἦν ἐκκαθαίρειν καὶ διαλαμπρύνειν· ὑποθέμενος τοῦτο δὴ τοὐπίδημον, ὅ φησι Δημόκριτος, “ἐγκαταβυσσοῦσθαι τὰ εἴδωλα διὰ τῶν πόρων εἰς τὰ σώματα, καὶ ποιεῖν τὰς κατὰ τὸν ὕπνον ὄψεις ἐπαναφερόμενα, φοιτᾷν δὲ ταῦτα πανταχόθεν ἀπιόντα καὶ σκευῶν καὶ ἱματίων καὶ φυτῶν, μάλιστα δὲ ζώων ὑπὸ σάλου πολλοῦ καὶ θερμότητος, οὐ μόνον ἔχοντα μορφοειδεῖς τοῦ σώματος ἐκμεμαγμένας ὁμοιότητας (ὡς Ἐπίκουρος οἴεται, μέχρι τούτου Δημοκρίτῳ συνεπόμενος, ἐνταῦθα δὲ προλιπὼν τὸν λόγον) ἀλλὰ καὶ τῶν κατὰ ψυχὴν κινημάτων καὶ βουλευμάτων ἑκάστῳ καὶ

bus abſtinere juberentur qui divinare per ſomnum cuperent.

II. Favorinus ibi, quanquam Ariſtotelis eſſet impenſiſſime ſtudioſus, et Peripateticæ philoſophiæ maximam veriſimilitudinis tribueret laudem: tamen tunc ſententiam quandam Democriti tanquam de fumo ſqualidam detrahens expurgare ac perpolire cœpit. Id primo ponebat pervulgatum placitum Democriti: “ Viſa per meatus in corpora ſubire et alte penetrare, ac dum ſurſum efferuntur, facere ut in ſomno appareant ſimulachra: viſa autem iſta undiquaque ferri, delapſa a ſupellectile, veſtimentis, plantis, maxime autem ab animalibus ob jactationem multam et calorem: eaque viſa non modo habere expreſſas et formam referentes corporum ſimilitudines; (ut Epicurus ſentit, eatenus Democritum ſequens, atque exinde ab ejus deſciſcens doctrina) ſed et motuum animi, conſiliorum, et adfectionum tam lenium quam vehementium imagines ſe-

ὕστερον ἐπελθεῖν μετ' ἀργίας καὶ σχολῆς δι' ἀφθονίαν τῶν ἀναγκαίων πολὺ παρέντρωμα ποιοῦσας, καὶ πονηρόν, ἐν ᾧ ποικίλα νοσημάτων εἴδη, παντοδαπάς τε τούτων ἐπιπλοκὰς πρὸς ἀλλήλας καὶ μίξεις, ἀεί τι νεωτερίζειν. Τὸ μὲν γὰρ κατὰ φύσιν τέτακται καὶ διώρισται· τάξις γάρ, ἢ τάξεως ἔργον, ἡ φύσις· ἡ δὲ ἀταξία, καθάπερ ἡ Πινδαρικὴ ψάμμος, ἀριθμὸν περιπέφευγε· καὶ τὸ παρὰ τὴν φύσιν εὐθὺς ἀόριστον καὶ ἄπειρόν ἐστιν. Ἀληθεύειν μὲν γὰρ, F ἁπλῶς, ψεύδεσθαι δέ, ἀπειραχῶς παρέχει τὰ πράγματα· καὶ ῥυθμοὶ καὶ ἁρμονίαι λόγους ἔχουσι· ἃ δὲ πλημμελοῦσι ἄνθρωποι περὶ λύραν καὶ ᾠδὴν καὶ ὄρχησιν, οὐκ ἄν τις περιλάβοι. Καί τοι καὶ Φρύνιχος ὁ τῶν τραγῳδιῶν ποιητὴς περὶ αὑτοῦ φησιν, ὅτι

> Σχήματα δ' ὄρχησις τόσα μοι πόρεν, ὅσ' ἐνὶ πόντῳ
> Κύματα ποιεῖται χείματι νὺξ ὀλοή.

Καὶ Χρύσιππος τὰς ἐκ δέκα μόνων ἀξιωμάτων συμπλοκὰς πλήθει φησὶν ἑκατὸν μυριάδας ὑπερβάλλειν. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἤλεγξεν Ἵππαρχος, ἀποδείξας ὅτι τὸ

quæ cum otio et deſidia ob abundantiam rerum neceſſariarum multum pravumque gignerent nutrimentum: unde varii ſint exorti morbi, qui omnimode inter ſe implicati et permixti ſemper aliquid novi faciant. Etenim quæ ſecundum naturam ſunt, eadem ordinata ſunt ac definita: cum natura aut ordo ſit, aut ordinis opus: quod ordine caret, Pindaricæ inſtar arenæ, numerum ſubterfugit: ideoque ſtatim quod præter naturam eſt, id ſine terminoque deſtituitur. Res enim fert ut uno modo verum, infinitis falſum quidque dicatur: et rhythmi atque harmoniæ certa conſtant ratione: errata hominum in voce fidibuſve et ſaltatione enumerari nequeunt. Sane Phrynichus tragœdiæ ſcriptor de ſeipſo ſic loquitur:

> *Tot mihi ſubjecit gratas ſaltatio formas,*
> *Hyberna fluctus quot mare nocte daret.*

Et Chryſippus complexiones quæ decem fiunt enunciatis, multitudine ait millena millia excedere. Verum hoc refutavit Hipparchus, demon-

μὲν καταφατικὸν περιέχει συμπεπλεγμένων μυριάδας
δέκα, καὶ πρὸς ταύταις χίλια τεσσαράκοντα ἐννέα· τὸ
733 δὲ ἀποφατικὸν αὐτοῦ, μυριάδας, τριακονταμίαν, καὶ πρὸς
ταύταις ἐνακόσια πεντήκοντα δύο. Ξενοκράτης δὲ τὸν
τῶν συλλαβῶν ἀριθμὸν, ὃν τὰ στοιχεῖα μιγνύμενα πρὸς
ἄλληλα παρέχει, μυριάδων ἀπέφηνεν εἰκοσάκις καὶ μυ-
ριάκις μυρίων. Τί δὴ θαυμαστὸν ἐστιν εἰ τοσαύτας μὲν ἐν
ἑαυτῷ τοῦ σώματος δυνάμεις ἔχοντος, τοσαύτας δὲ διὰ
σίτων καὶ ποτῶν ἐπεισαγομένου ποιότητας ἑκάστοτε, χρω-
μένου δὲ κινήσεσι καὶ μεταβολαῖς μήτε χρόνον ἕνα μήτε
B τάξιν ἀεὶ μίαν ἐχούσαις, αἱ πρὸς ἀλλήλας συμπλοκαὶ
τούτων ἁπάντων ἐστὶν ὅτε καινὰ καὶ ἀσυνήθη νοσήματα φέ-
ρουσιν· οἷον ὁ Θουκυδίδης ἱστορεῖ τὸν Ἀθήνησι λοιμὸν γενέσθαι,
τεκμαιρόμενος αὐτοῦ τὸ μὴ σύντροφον μάλιστα τῷ τὰ
σαρκοφάγα μὴ γεύεσθαι τῶν νεκρῶν. Οἱ δὲ περὶ τὴν
ἐρυθρὰν θάλασσαν νοσήσαντες, ὡς Ἀγαθαρχίδας ἱστόρηκεν,
ἄλλοις τε συμπτώμασιν ἐχρήσαντο καινοῖς καὶ ἀνιστορήτοις,

ſtrans affirmativam continere complexarum centena millia atque inſuper mille et quadraginta novem: negantem millia trecena ac dena, ulteriuſque nonagena et duo ſupra quinquaginta. Xenocrates ſyllabarum numerum, quas inter ſe compoſitæ literæ faciunt, ſtatuit myriadum centum centies millies et inſuper ducenties millies. Quid ergo mirum eſt, ſi cum corpus in ſeipſo tot facultates habeat, totque ſubinde cibo ac potu introducantur qualitates, utatur autem motibus et mutationibus neque tempore neque ordine eodem conſtantibus; horum inter ſe complexiones nonnunquam novas et inſolentes adfectiones gignere? Qualem Thucydides ſcribit Athenis peſtem exſtitiſſe, ex eo maxime colligens novam fuiſſe, quod carnivora animalia abſtinerent eſu cadaverum. Circa rubrum vero mare morbo correpti, ut Agatharchides narrat, cum aliis inauditis accidentibus ſunt vexati, tum angues exigui qui nati ſunt

καὶ δρακόντια μικρὰ τὰς κνήμας διεσθίοντα καὶ τοὺς βραχίονας ἐξέκυψεν, ἁψαμένων δὲ αὖθις ἀνεδύετο, καὶ φλεγμονὰς ἀκαρτερήτους ἐνειλούμενα τοῖς μυώδεσι παρεῖχεν· καὶ τοῦτο τὸ πάθος, οὔτε πρότερον οἶδεν οὐδεὶς, C
οὔτε ὕστερον ἄλλοις, ἀλλὰ ἐκείνοις τε μόνοις γενόμενον, ὡς ἕτερα πολλά. Καὶ γὰρ ἐν δυσουρίᾳ τις γενόμενος πολὺν χρόνον ἐξέδωκε κριθίνην καλάμην γόνατα ἔχουσαν. Καὶ τὸν ἡμέτερον ξένον Ἔφηβον Ἀθήνησιν ἴσμεν ἐκβάλλοντα μετὰ πολλοῦ σπέρματος θηρίδιον δασὺ καὶ πολλοῖς ποσὶ ταχὺ βαδίζον. Τὴν δὲ Τίμωνος ἐν Κιλικίᾳ τηθὴν Ἀριστοτέλης ἱστόρηκε φωλεύειν τοῦ ἔτους ἑκάστου δύο μῆνας, μηδενὶ πλὴν μόνῳ τῷ ἀναπνεῖν, ὅτι ζῇ διάδηλον οὖσαν. Καὶ μὴν ἔν γε τοῖς Μελωνείοις σημεῖον ἡπατικοῦ πάθους ἀναγέγραπται, τὸ τοὺς κατοικιδίους μῦς ἐπιμελῶς παραφυλάττειν καὶ διώκειν· ὃ νῦν οὐδαμοῦ γινόμενον ὁρᾶται. Διὸ μὴ θαυμάζωμεν ἂν γε- D

C. 2. ἐκείνοις τε] τε mutandum videtur in τότε, vel γε.

exertis capitibus ſuras et brachia perederent, et tacti rurſum carnem ſubirent, ac per muſculoſa ſerpentes inflammationum vim intolerabilem excitarent: idque morbi genus prius aut poſterius ullis aliis obtigiſſe nemo comperit, ut et multa alia. Quidam cum diu laboraſſet urinæ difficultate, tandem culmum hordeaceum geniculatum excrevit. Hoſpitem noſtrum novimus Athenis Ephebum cum multo ſemine ejeciſſe beſtiolam aſperam, multis pedibus celeriter ambulantem. Timonis in Cilicia nutricem Ariſtoteles refert quovis anno per duos menſes in fovea quadam ſe continuiſſe, ſola reſpiratione oſtendentem ſe vivere. Et in Meloneiis ſcriptum eſt, morbi jecinoris hoc eſſe indicium, quod eo laborans mures domeſticos accurate obſervet et conſectetur: id vero nunc fieri nuſquam videmus. Ideo non

νηταί τι τῶν οὐ πρότερον ὄντων, καὶ ὕστερον ἐκλέλοιπεν· αἰτία γὰρ ἡ τῶν σωμάτων φύσις, ἄλλην ἄλλοτε λαμβάνουσα κρᾶσιν. Τὸ μὲν οὖν ἀέρα καινὸν ἐπεισάγειν, ἢ ξένον ὕδωρ, εἰ μὴ βούλεται Διογενιανὸς, ἐάσωμεν· καί τοι τούς γε Δημοκριτείους ἴσμεν καὶ λέγοντας καὶ γράφοντας ὅτι καὶ κόσμων ἐκτὸς φθαρέντων, καὶ σωμάτων ἀλλοφύλων ἐκ τῆς ἀποῤῥοίας ἐπιῤῥεόντων, ἐνταῦθα πολλάκις ἀρχαὶ παρεμπίπτουσι λοιμῶν καὶ παθῶν οὐ συνήθων. Ἐάσωμεν δὲ καὶ τὰς φθορὰς κατὰ μέρος παρ' ἡμῖν ὑπό τε σεισμῶν καὶ αὐχμῶν καὶ ὄμβρων, αἷς καὶ τὰ πνεύματα
E καὶ τὰ νάματα γηγενῆ φύσιν ἔχοντα συννοσεῖν ἀνάγκη καὶ συμμεταβάλλειν. Ἀλλὰ τὴν περὶ τὰ σιτία καὶ τὰ ὄψα καὶ τὰς ἄλλας διαίτας τοῦ σώματος ἐξαλλαγὴν, ὅση γέγονεν, οὐ παραλειπτέον· πολλὰ γὰρ τῶν

D. 2. καὶ ὕστερον ἐκλέλοιπεν] Legendum cum Mez. μηδ' ἄν τι τῶν πρότερον ὄντων ὕστερον ἐκλέλοιπεν. Nam καὶ additum a Steph. ex Leonic. et Schott. abeſt in Ald. Baſ. Xyl. H. Venet. Palat. Vatic.

D. 8. ἀποῤῥοίας] ἀπειρίας Schott. T. V. Mez.

D. 10. κατὰ μέρος] Forte, τὰς κατὰ μέρος.

mirari debemus, ſi quædam exſiſtant quæ olim non fuere, aut interciderunt nunc, quæ antiqui habuerunt. In cauſſa eſt natura corporis quæ identidem aliam atque aliam ſortitur temperiem. Cæterum aërem novum, aut alienigenam aquam introducere mittamus, quando ita videtur Diogeniano. Quanquam eos, qui a ſecta Democriti ſunt, novimus hoc dicere ac ſcribere, mundis qui foris ſunt pereuntibus, corporibuſque alienigenis inde huc defluxu quodam perlatis, ſimul incidere principia ſæpe peſtilentiæ et morborum ignotorum. Mittamus etiam ſingulares corruptelas quæ apud nos ob terræ motus, ſiccitates, imbreſve eveniunt: quibus et ſpiritus et aquæ, cum terrigenam habeant naturam, neceſſe eſt una corrumpantur et mutentur. Mutationem autem ciborum et obſoniorum ac victus rationis, quanta ea facta ſit, non prætereamus. Quippe multa

ἀγεύστων καὶ ἀβρώτων πρότερον, ἥδιστα νῦν γέγονεν, ὥσπερ οἰνόμελι καὶ μήτρα· λέγουσι δὲ μηδὲ ἐγκέφαλον ἐσθίειν τοὺς παλαιούς· διὸ καὶ Ὅμηρον εἰπεῖν

—— τίω δέ μιν ἐν Καρὸς αἴσῃ,

τὸν ἐγκέφαλον οὕτως, διὰ τὸ ῥίπτειν καὶ ἀποβάλλειν μυσαττομένους, προσειπόντα· σικύου δὲ πέπωνος καὶ μήλου F
Μηδικοῦ, καὶ πεπέρεως πολλοὺς ἴσμεν ἔτι τῶν πρεσβυτέρων γεύσασθαι μὴ δυναμένους. Ὑπό τε δὴ τούτων εἰκός ἐστι ξενοπαθεῖν τὰ σώματα καὶ παραλλάττειν ταῖς κράσεσιν ἡσυχῇ ποιότητα καὶ περίττωμα ποιοῦντων ἴδιον, τὴν δὲ τάξιν αὖ τῶν ἐδεστῶν καὶ μετακόσμησιν οὐ μακρὰν ἔχειν διαφοράν. Αἱ γὰρ καλούμεναι ψυχραὶ τράπεζαι, πρότερον ὀστρέων, ἐχίνων, ὠμῶν λαχάνων, ὥσπερ ἔλεγεν ὁ Πλάτων, ἀπ' οὐρᾶς ἐπὶ στόμα μεταχθεῖσαι,

E. 6. ἐσθίειν—ἐγκέφαλον] Sic Palat diſerte et accedit Euſtathius Il. ι'. 378. Vulgo hæc deſunt. Forte plura etiam exciderunt apud Euſtathium ſervata: de quibus in Animadverſionibus.
F. 8. ἐχίνων] Sic Steph. ex Anon. et Turneb. Ceteri ἔχειν.
F. 8. ὠμῶν] Anon. Mez. ὠῶν.
F. 9. ἔλεγεν ὁ Πλάτων] Omnes ante Steph. ἐλαφρῶν ὁ Πλάτων Ald. Baſ. Xyl. Venet. Palat. Vatic. H. Atqui Platonis nomen pleriſque de hoc loco

eorum quæ guſtari olim et comedi non ſolebant, nunc pro ſuaviſſimis haberi videmus: qualia ſunt mulſum vino mel, et vulva: quin et cerebrum antiquitus abominabantur et projiciebant: unde factum aiunt ut apud Homerum Achilles de Agamemnone *non pluris eum facio quam Carem*, eoque loco *Carem* notare cerebrum ita vocatum quia abjici et negligi cum averſatione illud moris fuerit. Novimus etiam adhuc multos antiquorum guſtare cucumerem, peponem, malum Medicum, et piper non ſuſtinuiſſe. Proinde cum ob hæc probabile eſt corpora inſolito modo adfecta eſſe, et mutata temperie paulatim alterare qualitatem, excrementumque peculiare conficere: tum ordo etiam ciborum immutatus non leve diſcrimen intulit. Quas enim vocant frigidas menſas, ante oſtrea crudam lactucam ut concoctu facilem exhibebant, nunc a Platone a cauda ad

734 τὴν πρώτην ἀντὶ τῆς ἐσχάτης τάξιν ἔχουσι. Μέγα δὲ καὶ τὸ τῶν καλουμένων προπομάτων· οὐδὲ γὰρ ὕδωρ οἱ παλαιοὶ πρὶν ἐντραγεῖν ἔπινον· οἱ δὲ νῦν ἄσιτοι προμεθυσθέντες, ἅπτονται τῆς τροφῆς διαβρόχῳ τῷ σώματι καὶ ζέοντι, λεπτὰ καὶ τομὰ καὶ ὀξέα προσφέροντες, ὑπέκκαυμα τῆς ὀρέξεως· εἶτα οὕτως ἐμφορούμενοι τῶν ἄλλων. Οὐδενὸς δὲ πρὸς μεταβολὴν, καὶ τὸ ποιῆσαι νοσημάτων καινῶν γένεσιν ἀσθενέστερόν ἐστιν ἡ περὶ τὰ λουτρὰ τῆς σαρκὸς πολυπάθεια, καθάπερ σιδήρου, πυρὶ μαλασσομένης καὶ ῥεούσης, εἶτα βαφὴν ὑπὸ ψυχροῦ καὶ στόμωσιν ἀναδεχομένης·

Ἔνθα μὲν εἰς Ἀχέροντα Πυριφλεγέθων τε ῥέουσι·

B τοῦτο γὰρ ἄν τις εἰπεῖν μοι δοκεῖ τῶν ὀλίγον ἡμῶν ἔμπροσθεν γεγονότων, βαλανείου θύρας ἀνοιχθείσης. Ἐκεῖνοι γὰρ οὕτως ἀνειμένοις ἐχρῶντο καὶ μαλακοῖς, ὥστε

agentibus diſplicuit doctis hominibus, Muret. ad Senec. Ep. cxiv. H. Mercurial. V. L. IV, 11. T. V. Amiot. Mez. corrigentibus ὁπλιτῶν. Salmaſ. Ex. Plin. p. 898. ὥσπερ ψιλῶν ὁπλιτῶν. Reliqui Stephanianam, non ut probabilem, ſed ut minus improbabilem altera.

caput traductæ prima pro ultimis apponunt. Magnum etiam illud de præpotationibus, quas vocant *propomata.* Nam antiqui ne aquam quidem biberunt ante quam ediſſent: nunc ante cibum captum vino oppleti, humectato et fervente corpore cibum aggrediuntur, tenuia et acuta vique incidendi prædita ad appetitum excitandum ingerentes, ac deinde aliis veſcentes. Verum nulli ad mutanda corpora novoſque morbos creandos facultati cedit lavacrorum varietas, quibus corpus multis modis adfectum, ferri inſtar emollitur ac fluit, et a frigore deinde duratur. Qui paululum nos ætate anteceſſere, ii ſi balneum noſtrum foribus apertis introſpexiſſent, dicturi erant puto,

Stagna Pyriphlegethon ſubit hic Acherontia fervens.

Majorès enim noſtri ita lenibus atque tepidis uſi ſunt balneis, ut Alexander Magnus in balneo febricitans dormiverit:

3 U 2

Ἀλέξανδρος μὲν ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ λουτρῶνι πυρέττων ἐκάθευδεν· αἱ δὲ Γαλατῶν γυναῖκες εἰς τὰ βαλανεῖα, πόλτου χύτρας εἰσφέρουσαι μετὰ τῶν παίδων ἤσθιον, ὁμοῦ λουόμεναι. Νῦν δὲ λυττῶσιν ἔοικε τὰ βαλανεῖα, καὶ ὑλακτοῦσι καὶ σπαράττουσιν· ὁ δὲ ἑλκόμενος ἀὴρ ἐν αὐτοῖς, ὑγροῦ μίγμα καὶ πυρὸς γεγονὼς, οὐδὲν ἐᾷ τοῦ σώματος ἡσυχίαν ἄγειν, ἀλλὰ πᾶσαν ἄτομον κλονεῖ καὶ ταράσσει καὶ μεθίστησιν ἐξ ἕδρας, ἄχρις οὗ καταβέσωμεν C
αὐτοὺς πεπυρωμένους καὶ ζέοντας. Οὐδὲν οὖν, ἔφην, ὦ Διογενιανὲ, δεῖται ὁ λόγος αἰτιῶν ἐπεισοδίων ἔξωθεν, οὐδὲ μετακοσμίων· ἀλλ' αὐτόθεν ἡ περὶ τὴν δίαιταν μεταβολὴ, τὰ μὲν οὖν γεννᾶν, τὰ δὲ ἀφανίζειν τῶν νοσημάτων, οὐκ ἀδύνατός ἐστι.

B. 6. εἰσφέρουσαι μετὰ] Sic Palat. Vulgo, et Vatic. εἰσφέρουσαι ὁ μετά. Ald. εἰσφέροντες ὁ μετά. Baſ. Xyl. εἰσφέροντες μετά. Steph. ex Ald. ὁ retinuit: ceterum εἰσφέρουσαι dedit ex Schott. Jannot. Leonic. Anon.

Galatarum autem mulieres pultem cum ſuis pueris inter lavandum ederint. Nunc rabioſis videntur ſimilia balnea, et latrantibus, atque convellentibus laniantibuſque: aer autem qui in iis hauritur, mixtum ex humore et igne quidpiam, nullam corporis partem ſinit quieſcere, ſed omnem etiam individuam particulam conturbat ſuoque e ſtatu dimovet: donec inflammatos nos et ferventes ipſi reſtinguamus. Nihil ergo, Diogeniane, opus eſt huic diſputationi extrinſecus adſcitis mediis, aut intermundiis: ſed mutata victus ratio ſatis ipſa per ſe virium habet ad alios gignendos, alios abolendos morbos.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Ι΄.

Διὰ τί τοῖς φθινοπωρινοῖς ἐνυπνίοις ἥκιστα πιστεύομεν.

QUÆSTIO X.

Cur autumnalibus ſomniis minimum ſidei adhibendum ſit.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΦΛΩΡΟΣ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΟΙ ΤΟΥ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ ΥΙΟΙ. ΦΑΒΩΡΙΝΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

FLORUS. PLUTARCHUS. PLUTARCHI FILII. FAVORINUS.

D α΄. ΠΡΟΒΛΗΜΑΣΙΝ Ἀριστοτέλους φυσικοῖς ἐντυγχάνων Φλῶρος εἰς Θερμοπύλας κομισθεῖσιν, αὐτός τε πολλῶν ἀποριῶν, ὅπερ εἰώθασι πάσχειν ἐπιεικῶς αἱ φιλόσοφοι φύσεις, ἀνεπίμπλατο καὶ τοῖς ἑτέροις μετεδίδου, μαρτυρῶν αὐτῷ τῷ Ἀριστοτέλει, λέγοντι τὴν πολυμάθειαν πολλὰς ἀρχὰς ποιεῖν. Τὰ μὲν οὖν ἄλλα μεθ' ἡμέραν οὐκ ἄχαριν ἡμῖν ἐν τοῖς περιπάτοις διατ-

D. 4. τοῖς ἑτέροις] Lego, τοῖς ἑταίροις.
D. 6. ἀρχὰς] Forte, ταραχάς.

I. FLORUS cum incidiſſet in lectionem quæſtionum Ariſtotelis phyſicarum, ad ipſum Thermopylas allatarum, cum ipſe multas animo dubitationes concepit, ut ſolent ingenia doctrinæ ſtudioſa, tum alios iis impertivit: teſtimonium ferens Ariſtoteli, qui dixit, *multam ſciendi cupiditatem multa facere principia.* Et ſane reliquæ in ambulationibus diurnis quæſtiones non inſuaviter nos oblectaverunt:

τροφὴν παρέχει· τὸ δὲ λεγόμενον περὶ τῶν ἐνυπνίων, ὡς
ἔστιν ἀβέβαια καὶ ψευδῆ μάλιστα περὶ τοὺς φυλλοχόους
μῆνας, οὐκ οἶδ᾽ ὅπως ἑτέροις λόγοις πραγματευο-
μένου τοῦ Φαβωρίνου μετὰ τὸ δεῖπνον ἀνέκυψε. Τοῖς μὲν E
οὖν σοῖς ἑταίροις, ἐμοῖς δὲ υἱοῖς, ἐδόκει λελυκέναι τὴν
ἀπορίαν Ἀριστοτέλης· καὶ οὐδὲν ᾤοντο δεῖν ζητεῖν οὐδὲ
λέγειν, ἀλλ᾽ ἢ τοὺς καρποὺς, ὥσπερ ἐκεῖνος, αἰτιᾶσθαι.
Νέοι γὰρ ὄντες ἔτι καὶ σφριγῶντες πολὺ πνεῦμα γεννῶσιν
ἐν τῷ σώματι καὶ ταραχῶδες. Οὐ γὰρ τὸν οἶνον ἐοικός
ἐστι μόνον ζεῖν καὶ ἀγανακτεῖν, οὐδὲ τοὔλαιον, ἂν ᾖ νεαρ-
ὸν, ἐν τοῖς λύχνοις ψόφον ἐμποιεῖν, ἀποκυματιζούσης
τὸ πνεῦμα τῆς θερμότητος· ἀλλὰ καὶ τὰ σιτία τὰ πρόσ-
φατα καὶ τὴν ὀπώραν ἅπασαν ὁρῶμεν ἐντεταμένην καὶ
οἰδοῦσαν ἄχρι ἂν ἀποπνεύσῃ τὸ φυσῶδες καὶ ἄπεπτον.
Ὅτι δὲ ἔστι τῶν βρωμάτων ἔνια δυσόνειρα καὶ ταρακτι-
κὰ τῆς καθ᾽ ὕπνον ὄψεων, μαρτυρίοις ἐχρῶντο τοῖς τε
κυάμοις καὶ τῇ κεφαλῇ τοῦ πολύποδος, ὧν ἀπέχεσ-

E. 7. ζεῖν] Poſui pro ζῆν, ex T. V. Anon. Mez.

Quod autem de inſomniis fuit dictum: ea maxime iis menſibus quibus defluunt folia, eſſe incerta et mendacia, neſcio quomodo ſe rurſum protulit, cum Favorinus a cœna res tractaret alias. Tuis quidem ſociis, meis filiis videbatur ſolviſſe nodum Ariſtoteles, neque aliud quærendum putabant, ſed cum eo cauſſam in fructus conferendam: qui recentes et humore turgidi multum turbulentumque in corpore ſpiritum generent. Non enim vinum duntaxat et oleum recens expreſſum in lucernis probabile eſt obſtrepere, calore flatum, quaſi fluctum quendam, edente: ſed et frumentum novum, et poma videmus tumere atque diſtendi, donec flatus et cruditas eorum diſcutiatur. Cibos porro quoſdam eſſe qui difficiles ſomnos faciant, et animam perturbent, teſtatum fieri fabarum exemplo, et polypodis capite, qui-

θαι κελεύουσι τοὺς δεομένους τῆς διὰ τῶν ὀνείρων μαντικῆς.

β΄. Ὁ δὲ Φαβωρῖνος αὐτὸς τὰ μὲν ἄλλα δαιμονιώτατος Ἀριστοτέλους ἐραστής ἐστι, καὶ τῷ περιπάτῳ νέμει μερίδα τοῦ πιθανοῦ πλείστην· τότε μέντοι λόγον τινὰ τοῦ Δημοκρίτου παλαιὸν, ὥσπερ ἐκ καπνοῦ καθελὼν ἠμαυρω-
735 μένον, οἷος ἦν ἐκκαθαίρειν καὶ διαλαμπρύνειν· ὑποθέμενος τοῦτο δὴ τοὐπίδημον, ὅ φησι Δημόκριτος, “ἐγ-
“καταβυσσοῦσθαι τὰ εἴδωλα διὰ τῶν πόρων εἰς τὰ
“σώματα, καὶ ποιεῖν τὰς κατὰ τὸν ὕπνον ὄψεις ἐπανα-
“φερόμενα, φοιτᾶν δὲ ταῦτα πανταχόθεν ἀπιόντα καὶ
“σκευῶν καὶ ἱματίων καὶ φυτῶν, μάλιστα δὲ ζώων ὑπὸ
“σάλου πολλοῦ καὶ θερμότητος, οὐ μόνον ἔχοντα μορφο-
“ειδεῖς τοῦ σώματος ἐκμεμαγμένας ὁμοιότητας (ὡς
“Ἐπίκουρος οἴεται, μέχρι τούτου Δημοκρίτῳ συνεπό-
“μενος, ἐνταῦθα δὲ προλιπὼν τὸν λόγον) ἀλλὰ καὶ
“τῶν κατὰ ψυχὴν κινημάτων καὶ βουλευμάτων ἑκάστῳ καὶ

bus abſtinere juberentur qui divinare per ſomnum cuperent.

II. Favorinus ibi, quanquam Ariſtotelis eſſet impenſiſſime ſtudioſus, et Peripateticæ philoſophiæ maximam veriſimilitudinis tribueret laudem: tamen tunc ſententiam quandam Democriti tanquam de fumo ſqualidam detrahens expurgare ac perpolire cœpit. Id primo ponebat pervulgatum placitum Democriti: “Viſa “per meatus in corpora ſub“ire et alte penetrare, ac dum “ſurſum efferuntur, facere ut “in ſomno appareant ſimula“chra: viſa autem iſta undi“quaque ferri, delapſa a ſu“pellectile, veſtimentis, plan“tis, maxime autem ab ani“malibus ob jactationem mul“tam et calorem: eaque viſa “non modo habere expreſſas “et formam referentes cor“porum ſimilitudines; (ut “Epicurus ſentit, eatenus “Democritum ſequens, atque “exinde ab ejus deſciſcens “doctrina) ſed et motuum a“nimi, conſiliorum, et adfec“tionum tam lenium quam “vehementium imagines ſe-

“ ἠθῶν καὶ παθῶν ἐμφάσεις ἀναλαμβάνοντα συνεφέλκεσ-
“ θαι, καὶ προσπίπτοντα μετὰ τούτων, ὥσπερ ἔμψυχα, B
“ φράζειν καὶ διαςέλλειν τοῖς ὑποδεχομένοις τὰς τῶν
“ μεθιέντων αὐτὰ δόξας καὶ διαλογισμοὺς καὶ ὁρμὰς, ὅ-
“ ταν ἐνάρθρους καὶ ἀσυγχύτους φυλάττοντα προσμίξῃ
“ τὰς εἰκόνας.” Τοῦτο δὲ μάλιςα ποιεῖ δι' ἀέρος λείου
τῆς φορᾶς γινομένης ἀκωλύτου καὶ ταχείας. Ὁ δὲ φθινοπω-
ρινὸς, ἐν ᾧ φυλλοχοεῖ τὰ δένδρα, πολλὴν ἀνωμαλίαν
ἔχων καὶ τραχύτητα, διαςρέφει καὶ παρατρέπει πολλαχῆ
τὰ εἴδωλα, καὶ τὸ ἐναργὲς αὐτῶν ἐξίτηλον καὶ ἀσθενὲς
ποιεῖ τῇ βραδυτῆτι τῆς πορείας ἀμαυρούμενον, ὥσπερ
αὖ πάλιν πρὸς ὀργώντων καὶ διακαιομένων ἐκθρώσκοντα C
πολλὰ καὶ ταχὺ κομιζόμενα, τὰς ἐμφάσεις νεαρὰς καὶ
σημαντικὰς ἀποδίδωσιν.

γ'. Εἶτα διαβλέψας πρὸς τοὺς περὶ τὸν Αὐτόβου-
λον, καὶ μειδιάσας, Ἀλλ' ὁρῶ, εἶπεν, ὑμᾶς οἵους τε ὄν-
τας ἤδη σκιαμαχεῖν πρὸς τὰ εἴδωλα, καὶ δόξῃ παλαιᾷ

B. 2. διαςέλλειν] Forte διαγγέλλειν.

“ cum trahentia, ita accidere “ ad animum veluti animata; “ et ſignificare ea opiniones “ eorum a quibus ſunt emiſſa, “ cogitationes, conatus: ſiquidem articulatas adferentia et “ inconfuſas imagines occurrant.” Id autem maxime fit, quando per aërem læevem motu feruntur expedito et celeri. Autumnalis vero aër, quando folia defluunt, admodum eſt inæqualis et aſper, ideoque viſa varie disjicit, et eorum evidentiam tarditate lationis hebetatam, facit evanidam et imbecillam: ſicut contra ab turgentibus et calidis excurrentia multa et velocia, notitias recentes et ſignificantes exhibent.

III. Tum Autobulum leniter renidente ore intuens, Video, inquit, te jam velut in umbra pugnam contra iſthæc viſa meditari: et putare te aliquid profecturum ſi veteri placito, tamquam pictu-

καθάπερ γραφῇ προσφέροντας ἁφὴν, οἴεσθαί τι ποιεῖν. Καὶ ὁ Αὐτόβουλος, Παῦε ποικίλλων, ἔφη, πρὸς ἡμᾶς· οὐ γὰρ ἀγνοοῦμεν ὅτι τὴν Ἀριστοτέλους δόξαν εὐδοκιμῆσαι βουλόμενος, ὥσπερ σκιὰν αὐτῇ τὴν Δημοκρίτου παραβέβληκας· ἐκείνην οὖν τρεψόμεθα, κἀκείνῃ μαχούμεθα
D κατηγορούσῃ τῶν νέων καρπῶν καὶ τῆς φίλης ὀπώρας οὐ προσηκόντως. Τὸ γὰρ θέρος αὐτοῖς μαρτυρεῖ καὶ τὸ μετόπωρον, ὅτε μάλιστα χλωρὰν καὶ φλοιοῦσαν, ὡς Ἀντίμαχος ἔφη, τὴν ὀπώραν γεννωμένην ἄρτι προσφερόμενοι τοὺς καρποὺς, ἧττον ἀπατηλοῖς καὶ ψευδέσιν ἐνυπνίοις σύνεσμεν· οἱ δὲ φυλλοχόοι μῆνες ἤδη τῷ χειμῶνι προσσκηνοῦντες ἐν πέψει τὰ σιτία, καὶ τὰ περιόντα τῶν ἀκροδρύων ἰσχνὰ καὶ ῥυσσὰ καὶ πᾶν ἀφεικότα τὸ πληκτίζον ἐκεῖνο καὶ μανικὸν, ἔχουσι. Καὶ μὴν οἶνόν τε τὸν νέον οἱ πρωϊαίτατα πίνοντες
E Ἀνθεστηριῶνι πίνουσι μηνὶ μετὰ χειμῶνα· καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἡμεῖς μὲν Ἀγαθοῦ Δαίμονος, Ἀθηναῖοι δὲ

D. 3. φλοιοῦσαν] φλύουσαν. Valckenar. ad Eur. Phœn. p. 312. item Salmaſ.

ræ, tactu explorationem adhibuiſſes. Tu vero, aiebat Autobulus, deſine ſimulare adverſus nos: non enim neſcimus te, quia ſententiam Ariſtotelis probari cupis, tanquam umbram ei opinionem Democriti comparaviſſe. Hanc ergo miſſam faciamus, et Ariſtoteleam impugnemus, quæ novas fruges et cara poma immerito incuſat: quibus ver et æſtas patrocinatur, quando maxime vegetæ fruges et ſucco plenæ, quales φλοιοῦσαι dicuntur Antimacho, et recentes in cibum uſurpatæ, minus fallacia et vana nobis ſomnia conciliant. Menſes vero ii, quibus folia decidunt, jam hyemi propinqui, dum concoquunt frumentum et quod pomorum ſupereſt, gracilia ea reddunt ac rugoſa, et quæ ad furorem divinum incitandi omnem jam amiſerint aculeum. Jam vinum novum qui bibunt citiſſime, Antheſterione hoc faciunt menſe, qui hyemem ſubſequitur, diemque illum quo guſtatur novum vinum, nos Boni Dæmonis, A-

Πιθοιγίαν προσαγορεύουσι· γλεύκου δὲ ζέοντος ἀεὶ ἀφαιρεῖσθαι καὶ τοὺς ἐργάτας δεδιότας ὁρῶμεν. Ἀφέντες οὖν τὸ συκοφαντεῖν, τὰ τῶν θεῶν δῶρα μετίωμεν ἑτέραν ὁδὸν, ἣν ὑφηγεῖται τοὔνομα τοῦ χρόνου, καὶ τῶν ὑπηνεμίων καὶ ψευδῶν ὀνείρων. Φυλλοχόος γὰρ ὀνομάζεται, διὰ ψυχρότητα καὶ ξηρότητα τηνικαῦτα τῶν φύλλων ἀπορρεόντων· πλὴν εἴ τι θερμόν ἐστιν ἢ λιπαρὸν, ὡς ἐλαῖαι καὶ δάφναι καὶ φοίνικες· ἢ διερὸν, ὡς μυρσίνη καὶ κιττός. Τούτοις γὰρ ἡ κρᾶσις βοηθεῖ, F
τοῖς δὲ ἄλλοις οὔ· οὐ γὰρ παραμένει τὸ ἐγκόλλον καὶ συνεκτικὸν, ἢ πυκνουμένης ψυχρότητι τῆς ἰκμάδος, ἢ ξηραινομένης δι' ἔνδειαν ἢ δι' ἀσθένειαν. Ἔστι μὲν οὖν καὶ φυτοῖς ὑγρότητι ἢ θερμότητι τεθηλέναι καὶ αὐξάνεσθαι, μᾶλλον δὲ τοῖς ζώοις· καὶ τοὐναντίον, ἡ ψυχρότης καὶ ἡ ξηρότης ὀλέθριον. Διὸ χαριέντως Ὅμηρος εἴωθεν ΔΙΕΡΟΥΣ ΒΡΟΤΟΥΣ καλεῖν,

E. 3. Πιθοιγίαν] Sumſi a Palat. Xyl. T. V. Anon. Frequentius eſt Πιθοίγια quod item T. habet. Vulgo, πιθοιγία. Mox γλεύκους Xyl. Mez. Steph. in notis.

E. 13. ἀεὶ ἀφαιρεῖσθαι] Forte ἐμφορεῖσθαι. Mez. ἀπαρύεσθαι: quod vertendo expreſſit Xyl.

thenienſes Pithœgiam a doliis aperiundis appellant: videmus autem de muſto fervente adhuc ne operarios quidem haurire. Itaque dona deorum deſinamus calumniari, et alia via diſquiſitionem cauſſæ ingrediamur, ad quam nos ducit temporis nomen, et ventoſorum inaniumque ſomniorum. Autumni enim extremo nomen tribuitur hoc, ut folia dejicere dicatur, quæ tum ob frigus et ſiccitatem plantarum defluunt: niſi quæ calidæ ſunt et pingues, ut oleæ, lauri, palmæ: aut humectæ, ut myrtus et hedera: his enim temperies opitulatur: reliquis non item; non enim gluten quo folia continentur permanet, ſed vel frigore humoris congelat, vel ob inopiam et imbecillitatem exſiccatur. Etenim quod vigent adoleſcuntque plantæ, id habent ab humore aut calore, contraque iis frigus et ſiccitas perniciem adferunt. Itaque eleganter ſolet Homerus homines διεροὺς, id eſt, humidos ſive ſucculentos, appellare: et gaudium

καὶ τὸ μὲν χαίρειν ΙΑΙΝΕΣΘΑΙ· ῬΙΓΕΔΑΝΟΝ δὲ καὶ ΚΡΥΕΡΟΝ,
736 τὸ λυπηρὸν καὶ τὸ φοβερόν. Ὁ δὲ ἄλιβας καὶ ὁ σκελετὸς, ἐπὶ τοῖς νεκροῖς γέγονε, λοιδορουμένης τὰ ὀνόματα τῆς ξηρότητος. Ἔτι, τὸ μὲν αἷμα κυριωτάτην τῶν ἐν ἡμῖν ἔχον δύναμιν, ἅμα καὶ θερμόν ἐστι καὶ ὑγρόν· τὸ δὲ γῆρας, ἀμφοῖν ἐνδεές. Ἔοικε δὲ τοῦ ἐνιαυτοῦ περιιόντος οἷον γῆρας εἶναι τὸ φθινόπωρον· οὔπω γὰρ ἥκει τὸ ὑγρὸν, οὐκέτι δὲ τὸ θερμὸν ἔρρωται· δεῖγμα δὲ γεγονὸς ἀτεχνῶς ξηρότητος ἅμα καὶ ψυχρότητος, ἐπισφαλῆ ποιεῖ τὰ σώματα πρὸς τὰς νόσους. Τοῖς δὲ σώμασι τὰς ψυχὰς συμπαθεῖν ἀνάγκη, καὶ μάλιστα παχνουμένου τοῦ πνεύματος ἀμαυροῦσθαι τὸ μαντικὸν, ὥσπερ
B κάτοπτρον ὁμίχλης ἀναπιμπλάμενον· οὐδὲν οὖν τρανὸν, οὐδὲν ἔναρθρον οὐδὲ εὔσημον ἐν ταῖς φαντασίαις ἀποδίδωσι, μέχρι οὗ τραχὺ καὶ ἀλαμπὲς καὶ συνεσταλμένον ἐστίν.

A. 2. τὰ ὀνόματα] Forte rectius cum Reiſk. τὰ deleatur.
A. 7. δεῖγμα] Immo, μίγμα corrigendum.
A. 10. παχνουμένου] Palat. παχυνομένου: quod vertit Xyl.
B. 3. τραχὺ] παχὺ corrigit Xyl.

ἰαίνεσθαι, (quod eſt, concaleſcere:) contra ῥιγεδανὸν et κρυερὸν, (quaſi rigoris efficax et frigoris,) quod triſte ſit aut formidandum: ἀλίβας autem et σκελετὸς de mortuis dicuntur, quod ut exſuccos eos et aridos traducant. Porro ſanguis qui in nobis principem vim obtinet, ſimul humidus eſt et calidus: ſenectutem utraque deficit qualitas. Videtur autem anni circumeuntis quaſi ſenium eſſe finis Autumni: nondum enim humor appetiit, et tamen caloris vis abiit: itaque, profecto, veluti mixtura frigoris et ſiccitatis facit corpora noſtra ad morbos proclivia. Eſt vero neceſſe ſimul cum corporibus adfici animos, et maxime denſato ſpiritu divinandi facultatem retundi, qui quaſi ſpeculum caligine oppleatur: nihil ergo evidens, nihil articulatum, nihil apertum viſis offert is, quamdiu craſſus, tenebricoſus, et compreſſus manet.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ Θ΄.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

α'. Περὶ στίχων εὐκαίρως ἀναπεφωνημένων, καὶ ἀκαίρως.

β'. Τίς αἰτία δι' ἣν τὸ ἄλφα προτάττεται τῶν στοιχείων.

γ'. Κατὰ ποίαν ἀναλογίαν ὁ τῶν φωνηέντων, καὶ ἡμιφώνων ἀριθμὸς συντέτακται.

δ'. Ποτέραν χεῖρα τῆς Ἀφροδίτης ἔτρωσεν ὁ Διομήδης.

ε'. Διὰ τί Πλάτων εἰκοστὴν ἔφη τὴν Αἴαντος ψυχὴν ἐπὶ τὸν κλῆρον ἐλθεῖν.

ς'. Τί αἰνίττεται ὁ περὶ τῆς ἥττης τοῦ Ποσειδῶνος μῦθος· ἐν ᾧ καὶ, Διὰ τί τὴν δευτέραν Ἀθηναῖοι τοῦ Βοηδρομιῶνος ἐξαίρουσιν.

ζ'. Τίς αἰτία τῆς εἰς τριάδα διαιρέσεως τῶν μελῶν.

η'. Τίνι διαφέρει τὰ ἐμμελῆ διαστήματα τῶν συμφώνων.

θ'. Τίς αἰτία συμφωνήσεως· ἐν ᾧ καὶ, Διὰ τί τῶν συμφώνων ὁμοῦ κρουομένων, τοῦ βαρυτέρου γίνεται τὸ μέλος.

ι'. Διὰ τί τῶν ἐκλειπτικῶν περιόδων ἡλίου καὶ σελήνης ἰσαρίθμων ὄντων, ἡ σελήνη φαίνεται πλεονάκις ἐκλείπουσα τοῦ ἡλίου.

ια'. Περὶ τοῦ μὴ τοὺς αὐτοὺς διαμένειν ἡμᾶς, ἀεὶ τῆς οὐσίας ῥεούσης.

ιβ'. Πότερόν ἐστι πιθανώτερον τὸ ἀρτίους εἶναι τοὺς σύμπαντας ἀστέρας ἢ περιττούς.

ιγ'. Περὶ τοῦ ἐν τῇ τρίτῃ ῥαψῳδίᾳ τῆς Ἰλιάδος ἀντινομικοῦ ζητήματος.

ιδ'. Περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Μουσῶν, ὅσα λέγεται μὴ κοινῶς.

ιε'. Ὅτι τρία μέρη τῆς ὀρχήσεως, φορὰ, καὶ σχῆμα, καὶ δεῖξις· καὶ τί ἕκαστον αὐτῶν, καὶ τίνα κοινὰ ποιητικῆς καὶ ὀρχηστικῆς.

c # ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

PLUTARCHI

CONVIVALIUM DISPUTATIONUM

LIBER NONUS.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

ΤΟ ἔννατον τῶν Συμποσιακῶν, ὦ Σόσσιε Σενεκίων, περιέχει λόγους τοὺς Ἀθήνησιν ἐν τοῖς Μουσείοις
D γενομένους, καὶ μάλιστα τῇ ἐννεάδι ταῖς Μούσαις προσήκειν· ὁ δὲ ἀριθμὸς ἂν ὑπερβάλλῃ τὴν συνήθη δεκάδα τῶν ζητημάτων, οὐ θαυμαστέον· ἔδει γὰρ πάντα ταῖς Μούσαις ἀποδοῦναι τὰ τῶν Μουσῶν, καὶ μηδὲν ἀφελεῖν ὥσπερ ἀφ' ἱερῶν, πλείονα καὶ καλλίονα τούτων ὀφείλοντας αὐταῖς.

PROŒMIUM.

NONUS Convivalium liber, Soſſi Senecio, continet ſermones Athenis habitos in Muſeis : quia novenarius numerus maxime Muſis convenit. Qui liber quod plures denario hactenus uſurpato quæſtiones continet, mirum videri non debet : omnia enim Muſis reddenda erant quæ ad ipſas pertinent, nihil ex iis tanquam ſacrificiis auferendum, quibus plura et pulchriora debemus.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Α'.

Περὶ στίχων εὐκαίρως ἀναπεφωνημένων, καὶ ἀκαίρως.

QUÆSTIO I.

De verſibus opportune, aut ſecus, pronunciatis.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΑΜΜΩΝΙΟΣ. ΠΛΟΥΤΑΧΟΣ. ΕΡΑΤΩΝ. ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ. ΣΥΝΗΘΕΙΣ ΠΟΛΛΟΙ ΤΟΥ ΑΜΜΩΝΙΟΥ.

PERSONÆ COLLOQUII.

AMMONIUS. PLUTARCHUS. ERATON. LUDIMAGISTRI. FAMILIARES MULTI AMMONII.

α'. ἈΜΜΩΝΙΟΣ Ἀθήνησι στρατηγῶν, ἀπόδειξιν ἔλαβεν τῷ Διογενίῳ τῶν γράμματα καὶ γεωμετρίαν καὶ τὰ ῥητορικὰ καὶ μουσικὴν μανθανόντων ἐφήβων· καὶ τοὺς εὐδοκιμήσαντας τῶν διδασκάλων ἐπὶ δεῖπνον ἐκάλεσε· παρῆσαν δὲ καὶ τῶν ἄλλων φιλολόγων συχνοὶ, καὶ πάντες ἐπιεικῶς οἱ συνήθεις. Ὁ μὲν οὖν Ἀχιλλεὺς μόνοις τῶν ἠγωνισμένων τοῖς μονομαχήσασι δεῖπνον κατήγγειλε, βου-

D. 17. τῷ Διογενίῳ] Anon. T. V. σὺν τῷ Διογενιανῷ. Mez. ex Amiot. χαριζόμενος τῷ Διογενιανῷ. Vid. Animadverſ.

I. AMMONIUS præturam Athenis gerens, cum Diogenio tenebatur producere concertatum ephebos, qui literas, geometriam, rhetoricen, muſicamque diſcebant. Itaque magiſtros laudem conſecutos ad cœnam vocavit: aderant autem frequentes alii literati, et familiares fere omnes. Sane Achilles de iis qui certarent, ſolis iis, qui ſingulari pugna

E λόμενος, ὥς φασιν, εἴ τις ἐν τοῖς ὅπλοις ὀργὴ πρὸς ἀλλήλους καὶ χαλεπότης γένοιτο, ταύτην ἀφεῖναι καὶ καταθέσθαι τοὺς ἄνδρας ἑστιάσεως κοινῆς καὶ τραπέζης μεταλαβόντας. Τῷ δὲ Ἀμμωνίῳ συνέβαινε τοὐναντίον· ἀκμὴν γὰρ ἡ τῶν διδασκάλων ἅμιλλα καὶ φιλονεικία σφοδροτέραν ἔλαβεν ἐν ταῖς κύλιξι γενομένων· ἤδη δὲ καὶ προτάσεις καὶ προβλήσεις ἦσαν ἄκριτοι καὶ ἄτακτοι.

β'. Διὸ πρῶτον μὲν ἐκέλευσεν ᾆσαι τὸν Ἐράτωνα πρὸς τὴν λύραν· ᾄσαντος δὲ τὰ πρῶτα τῶν ἔργων,

Οὐκ ἄρα μοῦνον ἔην ἐρίδων γένος,

F ἐπῄνεσεν ὡς τῷ καιρῷ πρεπόντως ἁρμοσάμενον· ἔπειτα περὶ στίχων εὐκαιρίας ἐνέβαλε λόγον, ὡς μὴ μόνον χάριν ἀλλὰ καὶ χρείαν ἔστιν ὅτε μεγάλην ἐχούσης. Καὶ ὁ μὲν ῥαψῳδὸς εὐθὺς ἦν διὰ στόματος πᾶσιν, ἐν τοῖς Πτολεμαίου γάμοις ἀγομένου τὴν ἀδελφήν, καὶ πρᾶγμα

E. 5. φιλονεικία] Revocavi ex Palat. Vatic. Venet. Baſ. Xyl. Mez. Vulgo, φιλονεικίαν.

F. 1. ἐπῄνεσεν ὡς] Sic Collat. Muret. Mez. Vulgo, ἐπῄνεσά πως.

congreſſuri erant, cœnam promiſit: volens, ut aiunt, ſi qua in armis ira invicem aut ſimultas concepta eſſet, hanc ab iis deponi in convivio menſæque communicatione. Ammonio autem contrarium evenit: nam magiſtrorum contentio inter pocula eſt facta multo vehementior: jamque etiam propoſitiones et quæſtiones confuſæ et incompoſitæ fiebant.

II. Itaque Ammonius primum Eratonem canere ad lyram juſſit. Qui cum Heſiodi operum exordium caneret,

Unica non tantum eſt contentio :—

laudavit quod attemperate id carmen ceciniſſet. Deinde de verſuum opportuna uſurpatione intulit mentionem, quæ non gratiam modo, ſed interdum utilitatem quoque habet magnam. Statimque in ore omnium fuit rhapſodus ille, qui in nuptiis Ptolemæi ſororem ducentis uxorem, quod

δρᾶν ἀλλόκοτον οἰομένου καὶ ἄθεσμον, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ἐπῶν ἐκείνων,

Ζεὺς δ' Ἥρην ἐκάλεσσε κασιγνήτην ἄλοχόν τε·

Καὶ ὁ παρὰ Δημητρίῳ τῷ βασιλεῖ πρόθυμος ἦν ᾄδειν μετὰ τὸ δεῖπνον, ὥστε προσέπεμψεν αὐτῷ τὸν υἱὸν ἔτι παιδάριον ὄντα τὸν Φίλιππον, ἐπιβαλὼν εὐθύς,

Τὸν παῖδά μοι τὸν δ' ἀξίως Ἡρακλέους
Ἡμῶν τε θρέψαι.———

Καὶ Ἀνάξαρχος ὑπὸ Ἀλεξάνδρου μήλοις βαλλόμενος 737
παρὰ δεῖπνον, ἐπαναστὰς καὶ εἰπών,

Βεβλήσεταί τις θεῶν βροτησίᾳ χερί.

Πάντων δὲ ἄριστος Κορίνθιος παῖς αἰχμάλωτος, ὅτε ἡ πόλις ἀπώλετο, καὶ Μόμμιος ἐκ τῶν ἐλευθέρων τοὺς ἐπισταμένους γράμματα παῖδας εὐθυσκοπῶν ἐκέλευσε γράψαι στίχον, ἔγραψε,

Τρὶς μάκαρες Δαναοὶ καὶ τετράκις οἳ τότ' ὄλοντο.

F. 6. οἰομένου] Forte οἰομένων: vel νομιζομένου cum Reiſk.
F. 9. πρόθυμος—προσέπεμψεν] Forte, ἀπρόθυμος ὢν ᾄδειν, ὅτε προσέπεμψεν—.
A. 6. εὐθυσκοπῶν] Sic Steph. neſcio unde: nec libri quid melius habent, niſi quod Xyl. et Mez. e conjectura ἐπισκοπῶν. Vetus lectio εὐσυσκοπῶν eſt in Ald. Baſ. H. Palat. Vatic. Venet. cujus correctiones ſunt et vulgata; et εὐσκοπῶν Schott. Leonic. T. V. B. et ἑξῆς σκοπῶν Anon. T. V. B.

facinus videbatur inſolens et nefarium, ab his eſſet orſus verſibus:

Juppiter uxorem poſt hæc vocat, atque ſororem.

Et alius qui apud Demetrium regem a cœna, cum ei filium Philippum adhuc puerulum miſiſſet, promte cecinit:

Hunc filium mihi tu, ceu dignum eſt Hercule
Nobisque, cura educere.———

Et Anaxarchus in cœna malis petitus ab Alexandro ſurgens, dicenſque,

Aliquis manu ferietur mortali deus.

Omnium optime Corinthius puer captivus, qui, cum, patria ejus capta, Mummius de ingenuis pueris produceret qui literas ſcirent, et ſcripturam eorum inſpiceret, hunc ipſe exaravit verſum:

Terque quaterque illos, qui tum periere, beatos.

καὶ γὰρ παθεῖν τι τὸν Μόμμιόν φασι καὶ δακρῦσαι, καὶ πάντας ἀφεῖναι ἐλευθέρους τοὺς τῷ παιδὶ προσήκοντας. Ἐμνήσθη τε καὶ τῆς Θεοδώρου τραγῳδοῦ γυναικὸς οὐ
B προσδεξαμένης αὐτὸν ἐν τῷ συγκαθεύδειν, ἐγγὺς τοῦ ἀγῶνος ὄντος· ἐπεὶ δὲ νικήσας εἰσῆλθεν πρὸς αὐτὴν, ἀσπασαμένης, καὶ εἰπούσης,

Ἀγαμέμνονος παῖ, νῦν ἐκεῖν' ἔξεστί σοι.

γ'. Ἐκ δὲ τούτου πολλὰ καὶ τῶν ἀκαίρων ἐνίοις ἐπῄει λέγειν, ὡς οὐκ ἄχρηστον εἰδέναι καὶ φυλάττεσθαι. Οἷον Πομπηΐῳ Μάγνῳ φασὶν ἀπὸ τῆς μεγάλης ἐπανήκοντι στρατιᾶς τὸν διδάσκαλον τῆς θυγατρὸς ἀπόδειξιν διδόντα, βιβλίου κομισθέντος ἐνδοῦναι τῇ παιδὶ τοιαύτην ἀρχήν,

Ἤλυθες ἐκ πολέμου· ὡς ὤφελες αὐτόθ' ὀλέσθαι.

Κασσίῳ δὲ Λογγίνῳ λόγου προσπεσόντος ἀδεσπότου, τὸν
C υἱὸν ἐπὶ ξένης τεθνάναι, καὶ τὸ ἀληθὲς οὐκ ἔχοντι

A. 11. Θεοδώρου τραγῳδοῦ] Nullus dubito quin articulus τοῦ inter has duas voces exciderit.

B. 5. τῶν ἀκαίρων] τῶν addidi ex Palat.

B. 8. στρατιᾶς—διδάσκαλον] Forte στρατείας. Ceterum δὲ poſt τὸν omiſi cum Palat. Baſ. Xyl. Mez.

commotum enim ferunt nonnihil Mummium illachrymaſſe, liberoſque dimiſiſſe omnes pueri hujus adfines. Mentio etiam facta eſt uxoris Theodori tragœdi, quæ eum imminente certamine ſecum concumbere non eſt paſſa: ſed poſtquam intravit ad eam victoria potitus, amplexa, ſicque allocuta eſt,

Agamemnonis proles, nunc iſta tibi licent.

III. Exinde multa etiam intempeſtive dicta a nonnullis ſunt recitata, quo ſcire ea et cavere non eſſet inutile. Quale eſt, quod narratur Pompeio Magno ab ingenti illa expeditione reverſo, magiſtrum filiæ, ut ſpecimen ederet eruditionis, libro allato eam hinc juſſiſſe ordiri:

E bello rediiſti, utinamque in eo periiſſes.

Caſſio Longino cum allatus incerto auctore rumor eſſet de filii, qui peregre erat, morte, neque verum comperire, du-

εἰπεῖν, οὐδὲ ἀνελεῖν τὸ ὕποπτον, εἰσελθὼν συγκλητικὸς ἀνὴρ πρὸς αὐτὸν ἤδη πρεσβύτερος, Οὐ καταφρονήσεις, ἔφη, Λογγῖνε, λαλιᾶς ἀπίστου καὶ κακοήθους φήμης, ὥσπερ οὐκ εἰδὼς οὐδ' ἀνεγνωκὼς τὸ,

> Φήμη δ' οὔ τις πάμπαν ἀπόλλυται.

Ὁ δ' ἐν Ῥόδῳ στίχον αἰτήσαντι γραμματικῷ ποιημάτῳ δεῖξιν ἐν τῷ θεάτρῳ προτείνας,

> Ἔῤῥ' ἐκ νήσου θᾶσσον ἐλέγχιστε ζωόντων,

ἄδηλον εἴτε παίζων ἐφύβρισεν, εἴτε ἄκων ἠστόχησε. Ταῦτα μὲν οὖν παρηγόρησεν ἀστείως τὸν θόρυβον.

C. 2. εἰπεῖν] Forte εὑρεῖν, vel ἑλεῖν.

bitationemque amoliri poſſet: ſenator jam grandior natu eum adiit, et: *Cur*, inquit, *Longine, non contemnis rumorem malignum et fide indignum? cum noris et legeris illud*,

> *Fama quidem non tota perit vel decipit ulla.*

Qui vero Rhodi grammatico verſum exigenti cum in theatro is documentum ſuæ artis ederet, hunc protulit,

> *Mox ex inſula abi, neque enim te turpior alter:*

obſcurum eſt contumelioſene voluerit jocari, an imprudens errorem commiſerit. Hæc quidem tumultum urbane ſedaverunt.

D

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Β'.

Τίς αἰτία δι' ἣν τὸ Ἄλφα προτέτακται τῶν στοιχείων.

QUÆSTIO II.

Cur A principem inter literas locum obtineat.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΑΜΜΩΝΙΟΣ. ἙΡΜΕΙΑΣ. ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

AMMONIUS. HERMIAS. PROTOGENES.

α'. ἜΘΟΥΣ δὲ ὄντος ἐν τοῖς Μουσείοις κλήρους περιφέρεσθαι, καὶ τοὺς συλλαχόντας ἀλλήλοις προτείνειν φιλόλογα ζητήματα, φοβούμενος ὁ Ἀμμώνιος μὴ τῶν ὁμοτέχνων τινὲς ἀλλήλοις συλλάχωσι, προσέταξεν ἄνευ κλήρου γεωμέτρῃ γραμματικῷ προτεῖναι, καὶ ῥητορικῷ
E μουσικόν· εἶτα ἔμπαλιν ἀναστρέφειν τὰς ἀνταποδόσεις.

β'. Πρώτευεν οὖν ὁ Ἑρμείας ὁ γεωμέτρης Πρωτο-

D. 2. Τίς αἰτία δι' ἣν—.] Vulgo huic titulo ſubjicitur titulus Problematis γ'. et ambo Problemata in unum continuantur. Reſtitui verum ordinem auctoritate Indicis ſingulorum Librorum, et fide codicum Palat. et Vatic.

E. 2. ὁ Ἑρμείας ὁ γεωμέτρης] Prior articulus delendus.

I. CÆTERUM cum moris eſſet in Muſeis, ut ſortes circumferrentur, et qui eis inter ſe componerentur, alter alteri eruditas proponeret quæſtiones: metuens Ammonius ne inter ſe committerentur qui eandem profiterentur artem, præcepit ut citra ſortionem geometra grammatico, rhetor muſico proponeret, idque viciſſim.

II. Proinde princeps Hermeias geometra propoſuit

γένει τῷ γραμματικῷ πρῶτος, αἰτίαν εἰπεῖν δι' ἣν τὸ Ἄλφα προτάττεται τῶν γραμμάτων ἁπάντων. Ὁ δὲ τὴν ἐν ταῖς σχολαῖς λεγομένην ἀπέδωκε· τὰ μὲν γὰρ φωνήεντα τῷ δικαιοτάτῳ λόγῳ προτεύει τῶν ἀφώνων καὶ ἡμιφώνων· ἐν δὲ τούτοις τῶν μὲν μακρῶν ὄντων, τῶν δὲ βραχέων, τῶν δὲ ἀμφοτέρων καὶ διχρόνων λεγομένων, ταῦτα εἰκότως τῇ δυνάμει διαφέρειν· αὐτῶν δὲ τούτων πάλιν ἡγε- F
μονικωτάτην ἔχειν τάξιν, τὸ προτάττεσθαι τῶν ἄλλων δυοῖν, ὑποτάττεσθαι δὲ μηδετέρῳ πεφυκός, οἷόν ἐστι τὸ Ἄλφα· τοῦτο γὰρ οὔτε τοῦ ἰῶτα δεύτερον, οὔτε τοῦ υ ταττόμενον ἐθέλει ὁμολογεῖν, οὐδὲ ὁμοπαθεῖν, ὥστε συλλαβὴν μίαν ἐξ ἀμφοῖν γενέσθαι, ἀλλ' ὥσπερ ἀγανακτοῦν καὶ ἀποπηδῶν ἰδίαν ἀρχὴν ζητεῖν ἀεί· ἐκείνων δὲ ὁποτέρῳ βούλει προταττόμενον ἀκολουθοῦντι καὶ συμφωνοῦντι χρῆσθαι, καὶ συλλαβὰς ὀνομάτων ποιεῖν ὥσπερ τοῦ ΑΥΡΙΟΝ, καὶ τοῦ ΑΥΔΕΙΝ, καὶ τοῦ ΑΙΑΝΤΟΣ, καὶ τοῦ ΑΙΔΕΙΣΘΑΙ, καὶ μυρίων ἄλλων. Διὸ 738

E. 6. προτεύει] Legendum, πρωτεύειν.
E. 8. ἀμφοτέρων] ἀμφότερον Palat. Vatic.
F. 7. ὁποτέρῳ] Sic Baſ. Xyl. ὁποτέρῳ Anon. Mez. T. Vulgo, ὁπότερον.

grammatico Protogeni hanc quæſtionem, *cur Alpha primum inter literas haberet locum.* Is cauſſam attulit, quæ tradi in ſcholis ſolet, vocales optimo jure mutis et ſemivocalibus anteire: vocalium alias longas, alias breves haberi, alias ancipites: de quibus ancipites haud dubie prærogativam habeant: rurſum de ancipitibus ordine eam reliquis facile priorem, quæ utrique præponi, neutri poſtponi ſoleat: tale autem eſſe Alpha: id enim neque poſt iota, neque poſt ypſilon collocatum in unam cum iis coire vult ſyllabam, ſed veluti indignans reſilit, ſuumque quærit primordium: iſtorum utri Alpha præpoſueris, conſonabunt, unamque ſuo obſequio facient ſyllabam, ut in *auſter*, *aura*, *maia*, *Ajax*, et innumeris aliis. Itaque tribus his tan-

τοῖς τρισὶν, ὥσπερ οἱ πένταθλοι, τελεῖ καὶ νικᾷ, τὰ μὲν πολλὰ τῷ φωνάεν εἶναι, τὰ δὲ αὖ φωνάεντα ἐν τῷ δίχρονον, ταῦτα δὲ αὐτὰ τῷ πεφυκέναι καθηγεῖσθαι, δευτερεύειν δὲ μηδέποτε, μηδὲ ἀκολουθεῖν.

γʹ. Παυσαμένου δὲ τοῦ Πρωτογένους, καλέσας με ὁ Ἀμμώνιος, Οὐδὲν, ἔφη, σὺ τῷ Κάδμῳ βοηθεῖς ὁ Βοιώτιος, ὅν φασι τὸ Ἄλφα πάντων προτάξαι, διὰ τὸ Φοίνικας οὕτω καλεῖν τὸν βοῦν, οὐ δεύτερον, οὐδὲ τρίτον, ὥσπερ Ἡσίοδος, ἀλλὰ πρῶτον τίθεσθαι τῶν ἀναγκαίων; Οὐδὲν, ἔφην ἐγὼ, τῷ γὰρ ἐμῷ πάππῳ βοηθεῖν, εἴ τι δύναμαι, δίκαιός εἰμι μᾶλλον ἢ τῷ τοῦ Διονύσου. Λαμπρίας
B γὰρ ὁ ἐμὸς πάππος ἔλεγε, Πρώτην φύσει φωνὴν τῶν ἐνάρθρων ἐκφέρεσθαι διὰ τῆς τοῦ Ἄλφα δυνάμεως· τὸ γὰρ ἐν τῷ στόματι πνεῦμα ταῖς περὶ τὰ χείλη μάλιστα πλάττεσθαι κινήσεσιν, ὧν πρώτην ἀνοιγομένων τὴν ἄνω διάστασιν οὖσαν ἐξιέναι τοῦτον τὸν ἦχον, ἁπλοῦν ὄντα κο-

A. 9. βοῦν, οὐ] Forte βοῦν, ὃν οὐ: vel βοῦν καὶ οὐ—. ut Mez.
B. 4. πλάττεσθαι] Sic Ald. Baſ. Xyl. Palat. Venet. Vatic. At Steph. et ſequentes πράττεσθαι.

quam quinquertio vincit: pleraſque alias literas eo quod vocalis eſt: vocales, quod anceps: ancipites, quod ſemper eas præcedit, nunquam ſubſequitur.

III. Deſinente Protogene, me appellans Ammonius: Tu vero, inquit, homo Bœotus non opitularis Cadmo? quem ferunt ideo Alpha primum literarum poſuiſſe, quod bos ita Phœnicum lingua dicitur, quem non ſecundum, aut, ut Heſiodus, tertium, ſed primum inter res neceſſarias exiſtimant. Nihil vero, inquam: ſi quid enim poſſum, meo potius quam Bacchi avo me patrocinari æquum eſt. Lamprias enim avus meus aiebat, primam natura vocem articulatam facultate literæ A efferri. Nam ſpiritum qui in ore eſt, maxime labiorum motibus fingi, quibus ſurſum verſum diductis, primo exeat ſonus iſte ſimplex admodum,

μηδὲ καὶ μηδεμιᾶς δεόμενον πραγματείας· μηδὲ τὴν γλῶτταν παρακαλοῦντα, μηδ' ὑπομένοντα, ἀλλὰ κατὰ χώραν ὑποκειμένης ἐκείνης ἐκπεμπόμενον· ᾗ καὶ τὰ νήπια ταύτην πρώτην ἀφιέναι φωνήν· ὠνομάσθαι δὲ καὶ τὸ C
ΑΙΕΙΝ ἐπὶ τοῦ φωνῆς αἰσθάνεσθαι, καὶ πολλὰ τῶν ὁμοίων, ὥσπερ καὶ τὸ ᾼΔΕΙΝ, καὶ τὸ ΑΥΛΕΙΝ, καὶ τὸ ΑΛΑΛΑΖΕΙΝ. Οἶμαι δὲ καὶ τὸ ΑΙΡΕΙΝ καὶ τὸ ΑΝΟΙΓΕΙΝ οὐκ ἀπὸ τρόπου τῇ τῶν χειλῶν ἀνοίξει καὶ ἄρσει, καθ' ἣν οὗτος ἐκπίπτει τοῦ στόματος ὁ φθόγγος, ὠνομάσθαι. Διὸ καὶ τὰ τῶν ἀφώνων γραμμάτων ὀνόματα, πλὴν ἑνός, ἅπαντα προσχρῆται τῷ ἄλφα, καθάπερ φωτὶ τῆς περὶ αὐτὰ τυφλότητος· τοῦ δὲ ΠΙ μόνον ἄπεστιν ἡ δύναμις αὕτη· τὸ γὰρ ΦΙ καὶ τὸ ΧΙ, τὸ μέν, ἐστι ΠΙ, τὸ δέ, ΚΑΠΠΑ δασυνόμενον.

C. 1. φωνήν· ὀνομάσθαι δὲ καὶ τὸ αἴειν] Secutus ſum Xylandrum, ut minus ceteris corruptum: præterea ἀεὶ εἶναι cum T. V. Amiot. Mez. mutari in αἴειν, ut verti. Vulgo, φωνὴν ὀνομάσαι, καὶ τὸ ἀεὶ εἶναι.

et nullum exhibens negotium, neque linguæ operam flagitans vel expectans, ſed, ea ſuo ſe loco continente, emiſſus: itaque etiam infantes hanc primum edere vocem: et αἴειν dici *audire*, id eſt, vocem ſentire: et multa alia, ut ᾄδειν, αὐλεῖν, ἀλαλάζειν. Puto etiam αἴρειν et ἀνοίγειν haud abs re ſic dicta, quod labiorum ſublatione et apertione hæc vox ore excidit. Quin et mutarum nomina literarum, hac tanquam illuſtratione ſuæ utuntur cæcitatis, ut Beta, Gamma, reliqua: ſolum Pi carere hac facultate, cum Phi et Chi non ſint niſi Pi et Kappa aſpiratum.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Γʹ.

Κατὰ ποίαν ἀναλογίαν ὁ τῶν φωνηέντων καὶ ἡμιφώνων ἀριθμὸς συντέτακται.

QUÆSTIO III.

Qua proportione numeri Vocalium et Semivocalium comparentur.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ἙΡΜΕΙΑΣ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΖΩΠΥΡΙΩΝ.

PERSONÆ COLLOQUII.

HERMIAS. PLUTARCHUS. ZOPYRION.

αʹ. ΠΡΟΣ ταῦτα τοῦ Ἑρμείου φήσαντος, Ἀμφοτέρους
D ἀποδέχεσθαι τοὺς λόγους, Τί οὖν, ἔφην, Οὐ καὶ σὺ διῆλθες ἡμῖν εἴ τις ἐστὶ λόγος τοῦ ἀριθμοῦ τῶν στοιχείων, ὥς γε μοι δοκεῖ· Τεκμήριον δὲ ποιοῦμαι τὸ μὴ κατὰ τύχην τῶν ἀφώνων καὶ ἡμιφώνων πρός τε ἄλληλα καὶ πρὸς τὰ φωνήεντα γεγονέναι τὸ πλῆθος, ἀλλὰ κατὰ τὴν πρώτην ἀναλογίαν, ἀριθμητικὴν δὲ καλουμένην

C. 12. ΠΡΟΒΛΗΜΑ γʹ.] Hæc antea continuata diſjunxi. Vide p. 737. C.
D. 1. Τί οὖν, ἔφην, Οὐ καὶ σύ—] Sic T. V. Mez. Vulgo, Τί οὖν, ἔφην αὖ, καὶ σύ.

I. CUM ad hæc Hermeias diceret, utramque ſibi rationem probari: Cur ergo, aiebam, non tu nobis explicas ſi qua ſit ratio numeri literarum? Mihi quidem eſſe videtur, idque colligo inde, quod non fortuito mutæ et ſemivocales inter ſe et cum vocalibus comparatæ ſuam habent multitudinem, ſed ſecundum primam proportionem, quam

ὑφ' ὑμῶν. Ἐννέα γὰρ ὄντων καὶ ὀκτὼ, οὕτω τὸν μέσον ἀριθμὸν ὑπερέχειν καὶ ὑπερέχεσθαι· συμβεβηκότων δὲ ἄκρων ὁ μέγιστος πρὸς τὸν ἐλάχιστον ἔχει λόγον, ὁ τῶν Μουσῶν πρὸς τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἡ γὰρ ἐννεὰς δή που ταῖς Μούσαις, ἡ δὲ ἑβδομὰς τῷ Μουσηγέτῃ προσκεκλήρωται, συντεθέντα δὲ ἀλλήλοις διπλασιάζειν τὸν μέσον εἰκότως, ἐπεὶ καὶ τὰ E ἡμίφωνα τῆς ἀμφοῖν τρόπον τινὰ κοινωνεῖ δυνάμεως.

β'. Καὶ ὁ Ἑρμείας, Ἑρμῆς, ἔφη, λέγεται θεῶν ἐν Αἰγύπτῳ γράμματα πρῶτος εὑρεῖν· διὸ καὶ τὸ τῶν γραμμάτων Αἰγύπτιοι πρῶτον Ἶβιν γράφουσιν, ὡς Ἑρμεῖ προσήκουσαν, οὐκ ὀρθῶς κατά γε τὴν ἐμὴν δόξαν, ἀναύδῳ καὶ ἀφθόγγῳ προεδρίαν ἐν γράμμασιν ἀποδόντες. Ἑρμεῖ δὲ μάλιστα τῶν ἀριθμῶν ἡ τετρὰς ἀνάκειται· πολλοὶ δὲ καὶ F

D. 7. ὑφ' ὑμῶν] ὑφ' ex T. V. B. Leonic. Anon. ὑμῶν ex Mez. Vulgo, ἐφ' ἡμῶν quod Steph. habuit a Leonico. Antea, Ald. Baſ. Xyl. Palat. Vatic. Venet. ἀφ' ἡμῶν.

D. 7. Ἐννέα γὰρ—Ἀπόλλωνος] Totum hoc turbatum, ita reſtituendum, ut vidit etiam Mez. et ex parte Xyl. Ἐννέα γὰρ ὄντων καὶ ὀκτὼ καὶ ἑπτὰ, οὕτω τὸν μέσον ἀριθμὸν ὑπερέχειν καὶ ὑπερέχεσθαι συμβέβηκε· τῶν δὲ ἄκρων ὁ μέγιστος πρὸς τὸν ἐλάχιστον ἔχει λόγον, ὃν ὁ τῶν Μουσῶν πρὸς τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος.

E. 2. δυνάμεως· Καὶ ὁ Ἑρμείας] Repoſui veram lectionem ex mea ipſe conjectura. Vulgo, et omnes libri, δυνάμεως καὶ θερμασίας.

vos arithmeticam vocatis. Cum enim ſint novem, et octo, et ſeptem, fit ut medius numerus æquali intervallo et ſuperet et ſuperetur. Extremorum autem maximi ad minimi proportio eſt, quæ eſt Muſarum ad Apollinem: cum ſcilicet ſeptenarius huic, illis novenarius forte ſit deſtinatus: et compoſiti extremi, duplum medii haud abs re faciunt: cum ſemivocales utrarumque quodam pacto vim participent.

II. Tum Hermeias, Atqui Mercurius, inquit, primus deorum in Ægypto traditur inveniſſe literas. Itaque Ibin Ægyptii ſignum primæ faciunt literæ: non recte, meo quidem judicio, muto vociſque experti animali primum locum in literis deferentes. Mercurio autem quaternio omnium maxime eſt conſecra-

τετράδι μηνὸς ἱσταμένου γενέσθαι τὸν θεὸν ἱστοροῦσι. Τὰ δὲ δὴ πρῶτα καὶ Φοινίκεια διὰ Κάδμον ὀνομασθέντα, τετράκις ἡ τετρὰς γενομένη παρέσχε· καὶ τῶν αὖθις ἐφευρεθέντων δὲ, Παλαμήδης τε πρότερος τέτταρα, καὶ Σιμωνίδης αὖθις ἄλλα τοσαῦτα προσέθηκε. Καὶ μὴν ὁ πάντων ἀριθμῶν πρῶτος τέλειος, ἡ μὲν τριὰς, ὡς ἀρχὴν καὶ μέσον ἔχουσα καὶ τέλος, ἡ δὲ ἑξὰς ὡς ἴση τοῖς αὐτῆς μέρεσι γινομένη δῆλόν ἐστι· τούτων τοίνυν, ἡ μὲν ἑξὰς ὑπὸ τῆς τετράδος πολλαπλασιασθεῖσα πρῶτον κύβον πρῶτος τέλειος, τὸ τῶν τεττάρων καὶ εἴκοσι παρέσχηκε πλῆθος.

γʹ. Ἔτι δὲ αὐτοῦ λέγοντος, ὁ γραμματιστὴς Ζωπυρίων δῆλος ἦν καταγελῶν, καὶ παρεφθέγγετο· παυσαμένου δὲ, οὐ κατέσχεν, ἀλλὰ φλυαρίαν τὰ τοιαῦτα πολλὴν
739 ἀπεκάλει· μηδενὶ γὰρ λόγῳ, συντυχίᾳ δέ τινι καὶ τὸ

F. 3. ὀνομασθέντα] Sic Palat. Vulgo, ἀνομασθέντα.
F. 8. μέσον ἔχουσα] Scripſi cum Mez. Vulgo, μέσην ἔχουσα.
F. 9. αὐτῆς] Sic Palat. Mez. Vulgo, αὐτοῦ.
F. 10. πρῶτον κύβον πρῶτος τέλειος] Legendum cum Mez. et Amiot. ὑπὸ δὲ τοῦ πρώτου κύβου πρῶτος τέλειος.

tus, et multi ſunt, qui eum quarta menſis die natum ferant. Primum autem inventas ſedecim literas, quæ Phœniciæ propter Cadmum dicuntur, quaternio quater ſumtus exhibet: et de his quæ poſtmodo additæ ſunt, quatuor Palamedes, quatuor alias Simonides reperit. Jam omnium numerorum primus eſt perfectus ternarius, principio, medio et fine conſtans: ſenarius, quia omnibus ſui partibus æquatur: de his igitur ſenarius, a quaternario multiplicatus, primus perfectus a primo quadrato, multitudinem viginti quatuor procreavit.

III. Adhuc eo loquente Zopyrio grammaticus haud obſcure deridebat ac ſubmurmurabat: ceſſante autem, ſe non continuit quin magnas iſthæc eſſe nugas diceret: non enim ratione aliqua, ſed for-

πλῆθος τῶν γραμμάτων γεγονέναι τοσοῦτον, καὶ τὴν τάξιν οὕτως ἔχουσαν, ὥσπερ, ἔφη, καὶ τὸ τῆς Ἰλιάδος τὸν πρῶτον στίχον τῷ τῆς Ὀδυσσείας ἰσοσύλλαβον εἶναι, καὶ πάλιν τῷ τελευταίῳ τὸν τελευταῖον ἐκ τύχης καὶ αὐτομάτως ἐπηκολουθηκέναι.

tuito caſu numerum et ordinem literarum qualis eſt exſtitiſſe, ſicut hoc quoque temere evenérit, ut primus Iliadis verſus totidem conſtet quot primus Ulyſſeæ ſyllabis: quod ipſum extremis quoque eorum operum verſibus contigerit.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Δ'.

Ποτέραν χεῖρα τῆς Ἀφροδίτης ἔτρωσεν ὁ Διομήδης.

QUÆSTIO IV.

Utram Veneris manum ſauciarit Diomedes.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ἙΡΜΕΙΑΣ. ΖΩΠΥΡΙΩΝ. ΜΑΞΙΜΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

HERMIAS. ZOPYRION. MAXIMUS.

α'. ΜΕΤΑ δὲ ταῦτα, τὸν μὲν Ἑρμείαν βουλόμενόν
B τι προβαλεῖν τῷ Ζωπυρίωνι, ἀπεκωλύσαμεν. Ὁ δὲ
ῥήτωρ Μάξιμος ἄποθεν ἠρώτησεν αὐτὸν ἐκ τῶν Ὁμήρου,
Ποτέραν χεῖρα τρώσειεν τῆς Ἀφροδίτης ὁ Διομήδης.
Ταχὺ δὲ τοῦ Ζωπυρίωνος ἀντερομένου, Ποτέρῳ σκέλει
χωλὸς ἦν ὁ Φίλιππος· Οὐχ ὅμοιον, εἶπεν ὁ Μάξιμος·
οὐδεμίαν γὰρ ὁ Δημοσθένης ἀπολογίαν περὶ τούτου δέ-
δωκε· σὺ δ' ἂν ἀπορεῖν ὁμολογήσῃς, ἕτεροι δείξουσιν ὅπου

B. 7. σὺ δ' ἂν] Sic Palat. Vulgo, σὺ δὲ ἂν ex Schott. Leonic. Anon. σὺ δὲ ἂν Mez. σὺ δὲ ἂν T. Baſ. Xyl. σὺ δὲ ἂν Ald.

I. SECUNDUM hæc Hermeiam aliquid proponere volentem Zopyrioni, nos prohibuimus. Rhetor autem Maximus procul eum interrogavit, utram Veneris manum Diomedes vulneraverit. Confeſtim vero viciſſim interrogante Zopyrione, Utro pede claudicaverit Philippus: Alia res eſt, inquit Maximus: nam de hoc quidem nullum argumentum præbuit Demoſthenes: tu ſi te ignorare fatearis, alii oſtendent quo loco manum vulneratam indicet acutis

τὴν τετρωμένην χεῖρα φράζοι τοῖς νῦν ἔχουσιν ὁ ποιητής. Ἔδοξεν οὖν ἡμῖν ὁ Ζωπυρίων διηπορῆσθαι, καὶ τὸν Μάξιμον ἐκείνου σιωπῶντος ἠξιοῦμεν ἐπιδεικνύναι. C

β'. Πρῶτον οὖν, ὁ Μάξιμος ἔφη, τῶν ἐπῶν οὕτως ἐχόντων,

Ἔνθ' ἐπορεξάμενος μεγαθύμου Τυδέος υἱὸς
Ἄκρην οὔτασε χεῖρα, μετάλμενος ὀξέϊ δουρὶ,

δῆλόν ἐστιν ὅτι τὴν ἀριστερὰν πατάξαι βουλόμενος, οὐκ ἐδεῖτο μεταπηδήσεως, ἐπεὶ κατὰ τὴν ἀριστερὰν τὴν δεξιὰν εἶχεν ἐξ ἐναντίου προσφερόμενος· καὶ γὰρ εὔλογον ἦν τὴν ἐρρωμενεστέραν χεῖρα καὶ μᾶλλον τοῦ Αἰνείου φερομένου περιεχομένην, ἐκεῖνόν τε τρῶσαι, καὶ τὴν τρωθεῖσαν προέσθαι τὸ σῶμα. Δεύτερον, εἰς τὸν οὐρανὸν αὐτῆς ἀνακομισθείσης, καὶ τὴν Ἀθηνᾶν ἀναγελῶσαν λέγειν, D

Ἦ μάλα δή τινα Κύπρις Ἀχαιϊάδων ἀνιεῖσα
Τρωσὶν ἅμα σπέσθαι, τοὺς νῦν ἔκπαγλα φίλησε.
Τῶν τινα καῤῥέζουσ' Ἀχαιϊάδων βαθυκόλπων,
Πρὸς χρυσῇ περόνῃ κατεμύξατο χεῖρα ἀραιήν.

D. 1. καὶ τὴν Ἀθηνᾶν ἀναγελῶσαν] Forte οἶσθα τὴν Ἀθηνᾶν ἅμα γελῶσαν λέγειν.

Homerus. Viſus eſt nobis Zopyrio hærere: eoque tacente Maximum oravimus ut oſtenderet.

II. Is ergo, Primum, inquit, cum verſus hanc habeant ſententiam:

Atque hic magnanimus Tydides dirigit haſtam,
Tranſilienſque manum ſummam ære recludit acuto:

facile apparet ſi voluiſſet lævam ſauciare, nihil ei opus fuiſſe tranſilire, cum dextræ ſuæ lævam Veneris haberet oppoſitam. Tum probabile eſt voluiſſe eum validiorem manum et qua magis teneret Æneam quem ferebat, vulnerare, qua icta eum dimitteret. Deinde cum in cœlum rediiſſet Venus, ſubſannans eam Minerva, ita loquitur,

Haud dubie Cytherea alicui perſuaſit Achivæ,
Ut Teucros, nimium quos diligit ipſa, ſequatur.
Dumque manu ſponſam blande demulcet Achivam,
Aurea in extrema ſignavit fibula vulnus.

Οἶμαι δὲ καὶ σὲ, εἶπεν, ὦ βέλτιστε διδασκάλων, ὅταν τινὰ τῶν μαθητῶν φιλοφρονούμενος καταψᾷς καὶ καταρέξῃς, μὴ τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ τοῦτο ποιεῖν, ἀλλὰ τῇ δεξιᾷ· καθάπερ εἰκός ἐστι καὶ τὴν Ἀφροδίτην, ἐπιδεξιωτάτην
E θεῶν οὖσαν, οὕτω φιλοφρονεῖσθαι τὰς ἡρωΐδας.

Exiſtimo autem te quoque, optime magiſter, cum aliquem diſcipulorum comiter demulces, atque palpas, non ſiniſtra id manu, ſed dextra facere: quo modo veriſimile eſt Venerem blandiſſimam deorum heroinas contrectaſſe deliniendi gratia.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Ε'.

Διὰ τί Πλάτων εἰκοστὴν ἔφη ψυχὴν τὴν Αἴαντος ἐπὶ τὸν κλῆρον ἐλθεῖν.

QUÆSTIO V.

Cur Plato dixerit vigeſimo loco ad ſortem veniſſe animam Ajacis.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΥΛΑΣ. ΣΩΣΠΙΣ. ΑΜΜΩΝΙΟΣ. ΛΑΜΠΡΙΑΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

HYLAS. SOSPIS. AMMONIUS. LAMPRIAS.

α'. ΤΑΥΤΑ τοὺς ἄλλους ἅπαντας ἡδίους ἐποίησε, μόνον δὲ τὸν γραμματικὸν Ὕλαν ὁ ῥήτωρ Σῶσπις ὁρῶν ἀποσιωπῶντα καὶ βαρυθυμούμενον, (οὐ πάνυ γὰρ εὐημέρησεν ἐν ταῖς ἐπιδείξεσιν) ἀνεφώνησεν,

Οἴη δ' Αἴαντος ψυχὴ Τελαμωνιάδαο·

τὰ λοιπὰ μεῖζον φθεγγόμενος ἤδη πρὸς ἐκεῖνον ἐπέ- F
ραινεν,

F. 1. μεῖζον φθεγγόμενος] Delevi ἢ. Vulgo, μεῖζον ἢ φθεγγόμενος.

I. HÆC cum reliquos omnes feciſſent hilariores, Soſpis rhetor Hylam grammaticum videns mœſtum tacere, (non admodum enim feliciter ei ceſſerat res in exhibendo artis ſuæ ſpecimine) exclamavit,

At Telemoniadæ ſola hinc procul abſtitit umbra:

et qui verſus ſequuntur, eos pronuncians, contentiore jam voce ultimos extulit,

Ἀλλ᾽ ἴθι δεῦρο ἄναξ, ἵν᾽ ἔπος καὶ μῦθον ἀκούσῃς
Ἡμέτερον· δάμασον δὲ μένος καὶ ἀτειρέα θυμόν·

ἔτι δὲ ὁμολογῶν ὑπὸ ὀργῆς ὁ Ὕλας ἀπεκρίνατο σκαιῶς, τὴν μὲν Αἴαντος ἔφη ψυχὴν, εἰκοστὴν λαχοῦσαν ἐν ᾅδου διαμείψασθαι, κατὰ τὸν Πλάτωνα, φύσιν λέοντος· αὐτῷ δὲ πολλάκις παρίστασθαι καὶ τὸ τοῦ κωμικοῦ γέροντος,

Ὄνον γενέσθαι κρεῖττον ἢ τοὺς χείρονας
Ὁρᾷν ἑαυτοῦ ζῶντας ἐπιφανέστερον.

Καὶ ὁ Σώσπις γελάσας, Ἀλλὰ ἕως μέλλομεν ἐνδύεσθαι τὸ κανθήλιον, εἴ τι κήδει Πλάτωνος, δίδαξον ἡμᾶς ᾧ τινι λόγῳ τὴν τοῦ Τελαμωνίου ψυχὴν πεποίηκεν ἀπὸ κλήρου βαδίζουσαν εἰκοστὴν ἐπὶ τὴν αἵρεσιν. Ἀποσκορακίσαντος τοῦ Ὕλα, (χλευάζεσθαι γὰρ ᾤετο δυσημερῶν) ὑπολαβὼν ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν, Τί οὖν, εἶπεν, οὐ δευτερεῖα μὲν ὁ Αἴας κάλλους καὶ μεγέθους καὶ ἀνδρείας ἀεὶ φέρεται μετ᾽ ἀμύμονα Πηλείωνα; τὰ δὲ εἴκοσι, δευ-

F. 5. ὁμολογῶν] Forte, θυμομαχῶν, vel θυμαλγῶν. Mez. corrigit ὀργῶν, Xyl. ἐπεὶ δὲ ὁμολογῶν.

Verum ades buc, adbibeque meis ſermonibus aures,
Et mentem compeſce lubens animumque ferocem.

Neque diſſimulavit Hylas ſe præ ira ſiniſtre reſpondere. Ajacis, inquit, anima vigeſimo loco ad ſortitionem apud inferos ducta, ſuam cum leonina commutavit naturam: mihi vero ſæpe ad animum accidunt verba comici ſenis hæc,

Præſtat aſinus fias, quam qui valent minus
Virtute, ut videas lautius ac te vivere.

Tum ridens Soſpis, Enimvero, inquit, interim dum in aſinos mutamur, ſi qua tibi cura Platonis eſt, expone nobis, quanam ratione is Ajacis Telamonii animam vigeſimo loco a ſortitione ad delectum iviſſe ſcripſerit. Cum Hylas abominaretur, ut qui ſubſannari ſe ob rem non ſatis feliciter geſtam putaret: frater meus excipiens ſermonem, Quid? inquit, nonne Ajax ſemper ab Achille ſecundus habetur pulchritudine, magnitudine, et fortitudine? eſt au-

τροφαῖς καὶ πολιτείαις, ὧν ἕκαστοι λαγχάνουσι, πολλὰ τῶν ἡμετέρων προκαταλαμβάνουσαι. Ὅρα δὴ μὴ τῶν κατὰ τύχην αἰτίαν ζητεῖν ἄλογον ἐστίν· ἂν γὰρ ἔν τινι λόγῳ φαίνηται γεγονὼς ὁ κλῆρος, οὐκέτι γίνεται κατὰ τύχην, οὐδὲ αὐτομάτως, ἀλλ' ἔκ τινος εἱμαρμένης καὶ προνοίας.

γ'. Ἔτι δὲ τοῦ Λαμπρίου λέγοντος, ὁ γραμματικὸς E
ἤδη Μάρκος ἐδόκει τι συλλογίζεσθαι καὶ διαριθμεῖν πρὸς αὐτόν· ἔπειτα παυσαμένου, Τῶν Ὁμηρικῶν ὅσας ἐν νεκυίᾳ κατωνόμακεν, ἡ μὲν Ἐλπήνορος οὔπω καταμεμιγμένη ταῖς ἐν ᾅδου διὰ τὸ μὴ τεθάφθαι τὸν νεκρὸν, ὥσπερ ἐν μεθορίοις πλανᾶται· τὴν δὲ Τειρεσίου ταῖς ἄλλαις οὐκ ἄξιον δήπου συγκαταριθμεῖν,

D. 9. τροφαῖς—προκαταλαμβάνουσαν] Ita dedi, partim e codicibus, partim conſequenter. Vulgo, τροφὰς καὶ πολιτείας, ὧν ἕκαστοι λαγχάνουσι, πολλαὶ τῶν ἡμετέρων προκαταλαμβάνουσιν, quod Steph. ex Schott. et Leonic. ſumſit: τροφαῖς habent Ald. Baſ. Xyl. Palat. Vatic. Mez. πολιτείαις Baſ. Xyl. Palat. Vatic. Mez. πολλὰ Palat. Vatic. προκαταλαμβάνουσαι Mez.

E. 3. Τῶν Ὁμηρικῶν] Legendum cum Mez. et verſ. Xyl. τῶν Ὁμηρικῶν, ἔφη, ψυχῶν.

E. 5. ταῖς ἐν ᾅδου—συγκαταριθμεῖν] Vulgo, ταῖς ᾅδου, διὰ τὸ τεθάφθαι τὸν νεκρὸν —τὴν Τειρεσίου ταῖς ἄλλαις οὐκ ἄξιον δήπου καταριθμεῖν. Aſſumſi ἐν ex Leonic. Mez. μὴ ex Palat. Leonic. Baſ. Xyl. T. Mez. δὲ ex Anon. T. V. Mez. συγκαταριθμεῖν ex Palat.

nam inſinuat educatione et civili vita quæ cuique obtingit, multæ noſtrorum præoccupantem. Perpende autem hoc, fortuitorum cauſſam quærere eſſe a ratione alienum: ſi enim ratione quadam ſors videatur eveniſſe, non jam fortunæ, non caſui, ſed fato cuidam et providentiæ imputari debet.

III. Loquente adhuc Lampria, apparebat Marcum grammaticum aliquid ſupputare et numerare ſecum. Cum autem dicendi finem ille feciſſet, tum Marcus, Quas Homerus, inquit, animas in Necya recenſet, de his anima Elpenoris non eſt in numerum referenda, inſepulto corpore nondum reliquis permixta manibus, ſed in finibus etiamnum vagans. Tireſiæ quoque anima reliquis adnumeranda non eſt,

Ὧ καὶ τεθνειῶτι νόον πόρε Περσεφόνεια
Οἴῳ πεπνύσθαι, ———

καὶ διαλέγεσθαι, καὶ ξυνιέναι τῶν ζώντων, πρὶν ἢ πιεῖν τοῦ
F αἵματος. Ἂν οὖν ταύτας ὑπεξελόμενος, ὦ Λαμπρία, τὰς ἄλλας διαριθμῇς, αὐτῷ συμβαίνει τὴν Αἴαντος εἰκοστὴν εἰς ὄψιν ἀφῖχθαι τοῦ Ὀδυσσέως· καὶ πρὸς τοῦτο παίζειν τὸν Πλάτωνα τῇ Ὁμηρικῇ νεκυίᾳ προσαναχρωννύμενον.

F. 2. τὰς ἄλλας] Sic Palat. Vulgo, τὰς ἄλλους.
F. 2. αὐτῷ] Sic Anon. Leonic. Schott. T. V. B. Vulgo, αὐτό.

Cui vita functo tribuit Proſerpina mentem,
Ut ſolus ſaperet.———

colloquereturque cum viventibus et eos intelligeret, priuſquam biberet ſanguinem. His ergo ſubtractis ſi reliquas, Lampria, numeres, invenies Ajacem vigeſimum in conſpectum veniſſe Ulyſſis: et huc alludere Platonem.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ ς'.

Τί αἰνίττεται ὁ περὶ τῆς ἥττης τοῦ Ποσειδῶνος μῦθος· ἐν ᾧ καὶ διὰ τί τὴν δευτέραν Ἀθηναῖοι τοῦ Βοηδρομιῶνος ἐξαιροῦσιν.

QUÆSTIO VI.

Quid innuat fabula de victo Neptuno: et ſimul, cur Athenienſes ſecundam diem Boëdromioni menſi eximant.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΜΕΝΕΦΥΛΛΟΣ. ῾ΥΛΑΣ. ΛΑΜΠΡΙΑΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

MENEPHYLLUS. HYLAS. LAMPRIAS.

ΘΟΡΥΒΗΣΑΝΤΩΝ δὲ πάντων, Μενέφυλλος ὁ 741
Περιπατητικὸς προσαγορεύσας τὸν Ὕλαν, Ὁρᾶτε, εἶπεν, ὡς οὐκ ἦν τὸ ἐρώτημα χλευασμὸς, οὐδὲ ὕβρις· ἀλλ' ἀφεὶς, ὦ μακάριε, τὸν δυστράπελον Αἴαντα καὶ δυσώνυμον, ὡς φησὶ Σοφοκλῆς, γενοῦ μετὰ τοῦ Ποσειδῶνος, ὃν αὐτὸς εἴωθεν

A. 2. Ὁρᾶτε,] Legendum Ὁρᾷς cum Mes.
A. 5. εἴωθεν] Forte εἴωθας. Palat. εἴωθε.

OBORTO autem omnium tumultu, Menephyllus Peripateticus Hylam alloquens, Videtis, inquit, quæſtionem hanc non fuiſſe ſubſannandi contumeliæve cauſſa propoſitam. Sed tu, mi homo, *Ajace iſto pertinace et infauſti*, ut Sophocles appellat, *nominis* omiſſo, ad Neptunum

ἱστορεῖν ἡμῖν ἡττώμενον πολλάκις, ἐνταῦθα μὲν ὑπὸ Ἀθηνᾶς, ἐν Δελφοῖς δὲ ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐν Ἄργει δὲ ὑπὸ τῆς Ἥρας, ἐν Αἰγίνῃ δὲ ὑπὸ τοῦ Διός, ἐν Νάξῳ δὲ ὑπὸ τοῦ Διονύσου, πρᾷον δὲ πανταχοῦ καὶ ἀμήνιτον ὄντα περὶ τὰς δυσημερίας· ἐνταῦθα γοῦν καὶ νεὼ κοινωνεῖ
B μετὰ τῆς Ἀθηνᾶς, ἐν ᾧ καὶ βωμός ἐστιν Λήθης ἱδρυμένος. Καὶ ὁ Ὕλας, ὥσπερ ἥδιον γενόμενος, Ἐκεῖνο δέ σε, εἶπεν, ὦ Μενέφυλλε, λέληθεν, ὅτι καὶ τὴν δευτέραν τοῦ Βοηδρομιῶνος ἡμέραν ἐξαιροῦμεν οὐ πρὸς τὴν σελήνην, ἀλλ' ὅτι ταύτῃ δοκοῦσιν ἐρίσαι περὶ τῆς χώρας οἱ θεοί. Πάντα, εἶπεν ὁ Λαμπρίας, ὅσῳ τοῦ Θρασυβούλου γέγονε Ποσειδῶν πολιτικώτερος, εἰ μὴ κρατῶν ὡς ἐκεῖνος, ἀλλ'
C ἡττῶν * ὅρκοις δὲ ἄνδρας ἐξαπατητέον. Καὶ ὁ Γλαυκίας, Ἐγὼ μέν, ἔφη, κατὰ Πολυκράτους ἀκήκοα τοῦ τυράννου

A. 8. Αἰγίνῃ] Αἰγύπτῳ Palat.

B. 1. Λήθης] Ita dedi, ut dudum firmatum conſenſu doctorum hominum. Reddidit Xyl. notavit Mez. Vulgo omnes libri ἀληθής.

B. 4. ἐξαιροῦμεν οὐ] Sic Anon. Mez. T. V. Vulgo, ἐξῃρημένῳ. Libri multum diſſentiunt.

B. 6. Πάντα] Legendum puto Παπαί, ut et Mez. conjecit T. V. Anon. πάντως.

C. 1. ἡττῶν * ὅρκοις] Interjecta his vocibus adhuc deſiderantur in omnibus qui ad noſtram et aliorum notitiam venerunt libris.

te confer. Hunc enim ille nobis ſolet narrare ſæpenumero victum: hic a Minerva, Delphis ab Apolline, Argis a Junone, in Naxo a Libero patre: et tamen ubique animo æquo tuliſſe ſuum infortunium. Nam hic quidem commune cum Minerva habet templum, in quo etiam ara Oblivionis eſt dedicata. Tum Hylas, ut qui jam ad hilaritatem rediiſſet, Id vero, inquit, te Menephylle feſellit, quod ſecundam diem menſis Boëdromionis nos eximimus, non propter Lunam, ſed quod ea die de Attica contentio Minervæ cum Neptuno creditur fuiſſe. Omnino, aiebat Lamprias, quantum civilitate prior fuit Thraſybulo Neptunus, quando non victor, ut ille, ſed victus * jurejurando autem viros decipiendum. Et Glaucias, Audivi, inquit, ego, hoc

λεγόμενον τὸν λόγον τοῦτον· εἰκὸς δὲ καθ' ἑτέρων λέγεσθαι· σὺ δὲ πρὸς τί τοῦτο ἐρωτᾷς; Ὅτι, νὴ Δία, ὁ Σῶσπις ἔφη, τοὺς μὲν παῖδας ἀστραγάλοις ὁρῶ, τοὺς δὲ Ἀκαδημαϊκοὺς, λόγοις ἁρπάζοντας· οὐδὲν γὰρ οἱ τοιοῦτοι στόμαχοι διαφέρουσι τῶν ἐρωτώντων πότερον ἄρτια τῇ χειρὶ συνειληφότες ἢ περιττὰ συντείνουσιν. Ἐπαναστὰς οὖν ὁ Πρωτογένης, καί με καλέσας ἐξ ὀνόματος, Τί παθόντες, εἶπε, τοὺς ῥήτορας τούτους τρυφᾷν ἐῶμεν, ἑτέρων καταγελῶντας, αὐτοὺς δὲ μηδὲν ἐρωτωμένους, μηδὲ συμβολὰς D λόγων τιθέντας; εἰ μὴ νὴ Δία φήσουσι μηδὲν αὐτοῖς μετεῖναι τῆς ἐν οἴνῳ κοινωνίας, Δημοσθένους ἐπαινέταις καὶ ζηλωταῖς οὖσιν, ἀνδρὸς ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ μηδέποτε πιόντος οἶνον. Οὐκ αἴτιον, ἔφην ἐγὼ, τοῦτο τούτων, ἀλλ' ἡμεῖς οὐδὲν αὐτοὺς ἠρωτήκαμεν· εἰ δὲ μή τι σὺ χρησιμώτερον ἔχεις, ἐγώ μοι δοκῶ προβαλεῖν αὐτοῖς ἐκ τῶν Ὁμήρου ῥητορικῶν θέσεων μίαν ἀντινομικήν.

C. 3. δὲ καθ'] Legendum, δὲ καὶ καθ', cum Mez.
C. 5. ἀστραγάλοις] Sic Palat. Vatic. Vulgo, ἀστραγάλους.
C. 6. λόγοις ἁρπάζοντας] Prius conſequenter antecedenti poſui pro λόγους: poſterius mutandum videtur in ἀρτιάζοντας.
C. 6. στόμαχοι] Forte, στωμύλοι, vel αἱ τοιαῦται σκιαμαχίαι. Mez. λεπτολογίαι.

de Polycrate tyranno fuiſſe dictum: fieri poteſt ut etiam in alios uſurpatum fuerit: tu vero cur hoc quæris? Quia, inquit Soſpis, pueros mehercle video talos, Academicos argumenta rapere: nihil enim hujuſmodi ſtomachi differunt ab his qui interrogant, parne ſit an impar quod manu continent. Ibi ſurgens Protogenes, meque nominatim invocans; Quid accidit nobis, inquit, qui patimur rhetores iſtos aliis irridendis luxuriare? nihil ipſi diſputamus, neque ſtipem huc conferentes? niſi fortaſſe dicent ſe communionis inter pocula exſortes eſſe, Demoſthenis laudatores atque imitatores, qui tota vita nunquam bibit vinum. Non hæc, inquam ego, horum eſt cauſſa; ſed nos nihil ex ipſis quæſivimus. Et niſi habes aliquid potius, videor mihi ipſis propoſiturus unam de Homericis quæſtionibus legum contrarietate conſtantem.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΙΓ′.

Περὶ τοῦ ἐν τῇ τρίτῃ ῥαψῳδίᾳ τῆς Ἰλιάδος. ἀντινομικοῦ ζητήματος.

QUÆSTIO XIII.

De legum contrarietate, ex Iliadis libro tertio.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ. ΓΛΑΥΚΙΑΣ. ΣΩΣΠΙΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

PLUTARCHUS. PROTOGENES. GLAUCIAS. SOSPIS.

E α′. ΤΙΝΑ, ἔφη, ταύτην; Ἐγώ σοι φράσω, εἶπεν, ἅμα καὶ τούτοις προβάλλων· διὸ τὸν νοῦν ἤδη προσεχέτωσαν. Ὁ γὰρ Ἀλέξανδρος ἐπὶ ῥητοῖς δήπου πεποίηται τὴν πρόκλησιν οὕτως,

Αὐτὰρ ἔμ' ἐν μέσσῳ καὶ ἀρηΐφιλον Μενέλαον
Συμβάλετ' ἀμφ' Ἑλένῃ καὶ κτήμασι πᾶσι μάχεσθαι.
Ὁππότερος δέ κε νικήσῃ κρείσσων τε γένηται,
Κτήμαθ' ἑλὼν εὖ πάντα γυναῖκά τε, οἴκαδ' ἀγέσθω·

E. 6. *κτήμασι πᾶσι μάχεσθαι*] Plene ex Homeri loco Baſ. Xyl. *Οἴους ἀμφ' Ἑλένῃ καὶ κτήμασι πᾶσι μάχεσθαι.*

I. QUAM? inquit ille. Dicam tibi, aiebam, illiſque ſimul proponam: proinde animos attendant. Nimirum expreſſis conditionibus Alexander cum Menelao ſingulari certamine ſe congreſſurum proteſtatur:

Me nunc in medium committite cum Menelao,
De cunctis opibus decertatum, et Jove nata.
Utrius noſtrum fuerit victoria, conjux
Hunc Helena, atque omnis mox gaza ſequatur ad ædes.

καὶ πάλιν ὁ Ἕκτωρ, ἀναγορεύων, καὶ τιθεὶς εἰς μέσον πᾶσι τὴν πρόκλησιν αὐτοῦ, μονονουχὶ τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασι κέχρηται.

Ἄλλους μὲν κέλεται Τρῶας καὶ πάντας Ἀχαιοὺς
Τεύχεα κάλ' ἀποθέσθαι ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ,
Αὐτὸν δ' ἐν μέσσῳ καὶ ἀρηΐφιλον Μενέλαον
Κτήμασι πᾶσι μάχεσθαι.—
Τῷ δέ κε νικήσαντι γυνὴ καὶ κτήμαθ' ἕποιτο.

Δεξαμένου δὲ τοῦ Μενελάου, ποιοῦνται τὰς συνθήκας ἐνόρκους· ἐξάρχει δὲ ὁ Ἀγαμέμνων,

Εἰ μέν κεν Μενέλαον Ἀλέξανδρος καταπέφνῃ,
Αὐτὸς ἔπειθ' Ἑλένην ἀγέτω καὶ κτήματα πάντα. 742
Εἰ δέ κ' Ἀλέξανδρον κτείνει ξανθὸς Μενέλαος.
Κτήμαθ' ἑλὼν εὖ πάντα γυναῖκά τε οἴκαδ' ἀγέσθω.

Ἐπεὶ τοίνυν ἐνίκησε μὲν, οὐκ ἀνεῖλε δὲ ὁ Μενέλαος, μεταλαβόντες ἑκάτεροι τὴν ἀξίωσιν ἰσχυρίζονται τοῖς τῶν πολεμίων· οἱ μὲν ὡς νενικημένου τοῦ Πάριδος ἀπαιτοῦντες, οἱ δὲ, ὡς μὴ τεθνηκότος οὐκ ἀποδιδόντες. Πῶς οὖν, ἔφη, τὴν δίκην ταύτην ὀρθότατα εἴποι καὶ διαιτήσειεν

A. 9. εἴπαι] Mez. διέποι τις. Idem modo, ἔφην pro ἔφη.

Rurſumque Hector hanc ejus proteſtationem publice omnibus exponens, tantum non iiſdem utitur vocibus:

Arma jubet Teucros reliquos, cunctoſque Pelaſgos
Ponere humi Paris: et ſe ſolum cum Menelao
Committi in medio, ferro ut decernere poſſint.
Victori conjux Helena, omnis gazaque cedat.

Conditionem accipiente Menelao, jurejurando pactum ſancitur: ſic incipiente Agamemnone,

Si Paridi dabitur Menelaum ſternere letho:
Tum gazam teneat, ſitque illi Tyndaris uxor.
Fulvus Alexandrum ſi vero necat Menelaus,
Dardanidæ gazam reddant, Helenamque marito.

Jam cum vicerit quidem, non tamen interfecerit Alexandrum Menelaus, utrique habent quo ſe tueantur: cum alteri repoſcant, utpote victo Paride, alteri reddituros negent, quia occiſus non ſit. Hæc controverſia quomodo rectiſſime poſſit dijudicari, et

τὴν ἀντινομίαν, οὐ φιλοσόφων οὐδὲ γραμματικῶν, ἀλλὰ ῥη-
B τόρων ἔργον ἐστὶ φιλογραμματούντων, ὥσπερ ὑμεῖς, καὶ φι-
λοσοφούντων.

β'. Ὁ μὲν οὖν Σῶσπις ἔφη, Κυριώτερον εἶναι τὸν τοῦ προκεκλημένου λόγον, ὥσπερ νόμον· ἐκείνοις γὰρ ἐφ' οἷς διαγωνιοῦνται κατήγγειλαν· οἱ δὲ δεξάμενοι καὶ ὑπακούσαντες οὐκέτι κύριοι προστιθέντες. Ἡ δὲ πρόκλησις οὐ περὶ φόνου καὶ θανάτου γέγονεν, ἀλλὰ περὶ νίκης καὶ ἥττης· καὶ μάλα δικαίως· ἔδει γὰρ τὴν γυναῖκα τοῦ κρείττονος εἶναι. Κρείττων δὲ ὁ νικῶν· ἀποθνήσκειν δὲ πολλάκις συμβαίνει καὶ ἀγαθοῖς ὑπὸ κακῶν, ὡς ὕστερον Ἀχιλλεὺς ἀπέθανεν
C τοξευθεὶς ὑπὸ Πάριδος· καὶ οὐκ ἄν, οἶμαι, φαίημεν Ἀχιλλέα ἥττω γεγονέναι διὰ τὸν θάνατον, οὐδὲ νίκην ἀλλ' ἄδικον εὐτυχίαν τοῦ βάλλοντος. Ἀλλ' ὁ Ἕκτωρ ἥττητο καὶ πρὶν ἀποθνήσκειν, μὴ δεξάμενος ἀλλὰ δείσας καὶ φυγὼν ἐπερχομένου τοῦ Ἀχιλλέως· ὁ γὰρ ἀπειπάμενος καὶ φυγὼν, ἡτ-

B. 1. ὑμεῖς] Sic Leonic. et Xyl. verſ. Vulgo, ἡμεῖς.
B. 4. ἐκείνοις—κατήγγειλαν] Mez. ἐκεῖνος—κατήγγειλεν, quod probo. Xyl. ἐκεῖνοι.

legum repugnantia tolli, non philoſophorum eſt, non grammaticorum videre, ſed rhetorum literatorum, quales vos eſtis, et orationes tractantium.

II. Ad hæc Soſpis, Potior, inquit, et majoris auctoritatis eſt oratio ejus qui conditionem obtulit, legiſque vim habet: qui vero oblatam accipiunt, ii jus addendi aliquid non habent. Conditio autem non de cæde et morte fuit, ſed de victoria: idque admodum juſte. Debuit enim uxor eſſe Helena præſtantioris: is autem eſt, qui vincit. Alias ſæpe melior a deteriore interficitur: ut poſtea Achilles periit ſagitta ab Alexandro ictus, quem nemo, arbitror, victum a Paride propter mortem dixerit, neque victoriam Paridis, ſed injuſtam fortunæ ſortem. Hector autem ab Achille victus eſt etiam priuſquam occideretur, cum eum non ſuſtineret, ſed fugeret præ metu: qui enim non ſubſiſtit, ſed fu-

ταν ἀπροφάσιστον ἥττηται, καὶ συγκεχώρηκε κρείττονα τὸν ἀντίπαλον εἶναι. Διὸ πρῶτον μὲν ἡ Ἶρις ἐξαγγέλλουσα τῇ Ἑλένῃ φησί,

> Μακροῖς ἐγχείῃσι μαχήσονται περὶ σεῖο·
> Τῷ δέ κε νικήσαντι φίλη κεκλήσῃ ἄκοιτις.

Ἔπειτα ὁ Ζεὺς τῷ Μενελάῳ τῆς μάχης τὸ βραβεῖον ἀπέδωκεν, εἰπών,

> Νίκη μὲν δὴ φαίνετ' ἀρηϊφίλου Μενελάου.

Γελοῖον γὰρ εἰ τὸν μὲν πόδα ἐνίκησε πόῤῥωθεν ἀκοντίσας, D
μὴ προσδοκήσαντα μηδὲ φυλαξάμενον, τοῦ δὲ ἀπειπαμένου καὶ δραπετεύσαντος, καὶ καταδύντος εἰς τοὺς κόλπους τῆς γυναικὸς ἐσκυλευμένου ζῶντος, οὐκ ἄξιος ἦν τὰ νικητήρια φέρεσθαι κατὰ τὴν αὐτοῦ πρόκλησιν ἐκείνου κρείττων φανεὶς καὶ περιγενόμενος.

γʹ. Ὑπολαβὼν ὁ Γλαυκίας ἔφη, Πρῶτον μὲν ἔν τε δόγμασι καὶ νόμοις, ἔν τε συνθήκαις καὶ ὁμολογίαις κυ-

D. 1. εἰ τὸν μὲν πόδα—περιγενόμενος] φυλαξάμενον et ἄξιος eſt ex Baſ. Xyl. pro φυλαξόμενον et ἄξιον. Porro laboranti nexui ſuccurrendum legendo, εἰ τὸν μὲν πόδα πόῤῥωθεν ἀκοντίσας Πάρις ἐνίκησε μὴ προσδοκήσαντα μηδὲ φυλαξάμενον, αὐτοῦ δὲ ἀπειπαμένου—οὐκ ἄξιος ἦν τὰ νικητήρια φέρεσθαι ὁ κατὰ τὴν αὐτοῦ πρόκλησιν—περιγενόμενος. Pro πόδα Palat. habet Πάριν.

git, is palam et abſque excuſatione victus eſt, fateturque adverſarium ſibi virtute præſtare. Ideo primum Iris rem Helenæ nuncians inquit,

> *De te proceris nunc decertabitur haſtis:*
> *Illius uxor eris, qui vincet Marte ſecundo.*

Deinde Jupiter Menelao victoriam prœlii tribuit,

> *Sane nunc pugna fortis vicit Menelaus.*

Ridiculum enim fuerit, victorem dici qui aliquem ſagitta eminus nihil metuentem, neque ſibi caventem, in pede vulneraverit, Menelaus non mereatur victoriæ de Paride partæ præmium reportare, cum hic deſperata pugna profugerit, et in gremium mulieris ſubiverit: et ex ipſa conditione qui tulerat Paris melior eo victorque probetur.

III. Tum Glaucias hæc ſubjecit. Primum in decretis, legibus, fœderibus, pactis ſemper poſteriora prioribus plus

ριώτερα τὰ ὕστερα νομίζεται καὶ βεβαιότερα τῶν πρώτων· δεύτεραι δὲ ἦσαν αἱ Ἀγαμέμνονος ὁμολογίαι τέλος ἔχουσαι θάνατον, οὐχὶ ἧτταν τοῦ κρατηθέντος. Ἔπειτα ἐκείνη μὲν λόγοις, αὗται δὲ καὶ μεθ' ὅρκων εἵποντο καὶ προσῆσαν
E ἀραὶ τοῖς παραβαίνουσιν, οὐχ ἑνὸς ἀνδρὸς ἀλλὰ πάντων ἀποδεχομένων καὶ συνομολογούντων· ὥστε ταῦτα γεγονέναι κυρίως ὁμολογίας, ἐκείνας δὲ μόνας προκλήσεις. Μαρτυρεῖ δὲ ὁ Πρίαμος, μετὰ τὰ ὅρκια τοῦ ἀγῶνος ἀπιὼν, καὶ,

Ζεὺς μέν που τό γε οἶδε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
Ὁπποτέρῳ θανάτοιο τέλος πεπρωμένον ἐστίν.

ἤδει γὰρ ἐπὶ τούτοις τὰς ὁμολογίας γεγενημένας· διὸ καὶ
F μετὰ μικρὸν ὁ Ἕκτωρ φησὶν,

Ὅρκια μὲν Κρονίδης ὑψίζυγος οὐκ ἐτέλεσσεν·

ἀτελὴς γὰρ ἔμεινεν ὁ ἀγὼν, καὶ πέρας ἀναμφισβήτητον οὐκ εἶχε μηδὲ ἑτέρου πεσόντος. Ὅθεν ἔμοιγε δοκεῖ μηδ' ἀντινομικὸν γεγονέναι τὸ ζήτημα, ταῖς δευτέραις ὁμολογίαις τῶν πρώτων ἐμπεριεχομένων· ὁ γὰρ ἀποκτείνας νενίκηκεν,

E. 2. ταῦτα] Forte ταύτας.
E. 7. ἤδει] Sic Palat. Vatic. Anon. T. V. Mez. Xyl. Vulgo, ἤδη.
F. 1. ὁ Ἕκτωρ] Articulum addidi ex Palat. Vatic. Venet.

valere majoremque habere autoritatem cenſentur. Poſterior autem fuit conditio ab Agamemnone perhibita, mortem victi exprimens. Deinde prior tantum verbis, hæc jurejurando adhibito propoſita fuit, et exſecratione adjecta violatoris, non uno viro, ſed univerſis approbantibus: ut hoc verum et firmum fuerit pactum, illud tantum provocatio. Teſtatur etiam Priamus, cum ſacramento dicto diſcedens a certamine ait,

Novit Jupiter hoc, et cætera numina cæli,
Utrum Parcarum triſti vis deſtinet orco.

norat enim hac lege fœdus ictum. Ideoque Hector paulo poſt inquit,

Fœdera noſtra quidem Saturnius irrita fecit:

nam imperfectum manebat certamen, neutro mortuo. Itaque repugnantia quidem mihi videtur pactorum eſſe nulla, cum prius in poſteriore comprehendatur: qui enim inter-

οὐ μὴν ὁ νικήσας ἔκτεινεν. Ἀλλ' ἔχοντι δὲ εἰπεῖν, Ἀγαμέμνων οὐκ ἔλυσε τὴν τοῦ Ἕκτορος πρόκλησιν, ἀλλὰ ἐσαφήνισεν· οὐδὲ μετέθηκεν, ἀλλὰ προσέθηκε τὸ κυριώτατον, ἐν τῷ κτεῖναι τὸ νικῆσαι θέμενος· αὕτη γάρ ἐστι νίκη παν- 743
τελής· αἱ δὲ ἄλλαι προφάσεις καὶ ἀντιλογίας ἔχουσιν, ὡς ἡ παρὰ Μενελάου, μήτε τρώσαντος, μήτε διώξαντος. Ὥσπερ οὖν ἐν ταῖς ἀληθιναῖς ἀντινομίαις οἱ δικασταὶ, τῷ μηδὲν ἀμφισβητήσιμον ἔχοντι προστίθενται τὸ ἀσαφέστερον ἐάσαντες· οὕτως ἐνταῦθα τὴν ἀπροφάσιστον καὶ γνώριμον τέλος ἄγουσαν ὁμολογίαν, βεβαιοτέραν χρὴ καὶ κυριωτέραν νομίζειν. Ὃ δὲ μέγιστόν ἐστιν, αὐτὸς ὁ δοκῶν κρατεῖν, οὐκ ἀποστὰς φυγόντος οὐδὲ παυσάμενος, ἀλλὰ πανταχόσε φοιτῶν ἀν' ὅμιλον,

Εἴπου ἐσαθρήσειεν Ἀλέξανδρον θεοειδέα,

μεμαρτύρηκεν ἄκυρον εἶναι καὶ ἀτελῆ νίκην ἐκείνου· δια- B

F. 7. Ἀλλ' ἔχοντι] Forte Συνελόντι, ut Xyl. quoque conjecit.
B. 1. νίκην—ἠμνημόνει] Legendum, νίκην, ἐκείνου διαπεφευγότος, οὐδ' ἠμνημόνει—.

fecit, vicit: non ſtatim interfecit, qui vicit. Et ut in ſumma dicam, Agamemnon conditionem ab Hectore propoſitam non abolevit, ſed explicavit: neque mutavit, ſed adjecit quod erat potiſſimum, in necando victoriam ponens: hæc enim eſt perfecta victoria, reliquæ excuſationes et controverſias habent: ut hæc Menelai, qui adverſarium neque vulneravit neque occidit. Ut ergo in veris legum repugnantiis judices id amplectuntur quod nihil habet controverſiæ, obſcuriore repudiato: ita hic id pactum cenſeamus potius eſſe et plus valere, quod finem certaminis exprimit notum, et nulli obnoxium præſcriptioni. Et, quod maximum eſt argumentum, ille ipſe qui videtur viciſſe, non deſinens fuga elapſum quærere, ſed uſquequaque per exercitum obambulans,

Sicubi Alexandrum formoſum cernere poſſet:

teſtatum fecit victoriam imperfectam eſſe, et non valere: nam cum effugiſſet Paris, re-

πεφθεγγότος οὖν οὐκ ἠμνημόνει τῶν ὑπ' αὐτοῦ εἰρημένων,

Ἡμέων δ' ὁπποτέρῳ θάνατος καὶ μοῖρα τέτυκται,
Τεθναίη· ἄλλοι δὲ διακρινθεῖτε τάχιστα.

διὸ ζητεῖν μὲν ἀναγκαῖον ἦν αὐτῷ τὸν Ἀλέξανδρον, ὅπως ἀποκτείνας συντελέσῃ τὸ τοῦ ἀγῶνος ἔργον· μὴ κτείνας δὲ, μηδὲ λαβὼν, οὐ δικαίως ἀπήτει τὸ νικητήριον. Οὐδὲ γὰρ ἐνίκησεν, εἰ δεῖ τεκμήρασθαι τοῖς ὑπ' αὐτοῦ λεγομένοις ἐγκαλοῦντος τῷ Διῒ, καὶ τὰς ἀποτεύξεις ὀδυρομένου,

C Ζεῦ πάτερ, οὔ τις σεῖο θεῶν ὀλοώτερος ἄλλος·
Ἦ τ' ἐφάμην τίσασθαι Ἀλέξανδρον κακότητος,
Νῦν δέ μοι ἐν χείρεσσιν ἄγη ξίφος, ἐκ δέ μοι ἔγχος
Ἠΐχθη παλάμηφιν ἐτώσιον, οὐδ' ἔβαλόν μιν.

αὐτὸς γὰρ ὁμολογεῖ μηδὲν εἶναι τὸ διακόψαι τὸ ἀσπίδιον, καὶ λαβεῖν ἀποῤῥυὲν τὸ κράνος, εἰ μὴ βάλοι μηδ' ἀποκτείνειε τὸν πολέμιον.

cordabatur Menelaus ſe dixiſſe,

De nobis utrum morti ſors deſtinat ctræ,
Is pereat: reliqui bellum mox ſolvite pace.

Itaque neceſſe habuit Alexandrum quærere, ut eo interfecto certamen abſolveret ſuo fine: quem cum non necaſſet, non cepiſſet, nullo jure præmium victoriæ poſtulabat. Et quidem non vicit: quod colligere ex verbis ejus poteſt, Jovem incuſantis, et irritos ſuos conatus deplorantis,

Non eſt te, ſuperum genitor, crudelior ullus.
Ulciſci jam poſſe Parim, data damnaque rebar:
Diſſilit in manibus gladius mihi: miſſáque fruſtra
Exiit hoſtilis ſine vulnere corporis haſta.

ipſe enim fatetur nihil eſſe ſcutum pertundere, et galeam delapſam hoſti accipere, ſi eum non feriat et interficiat.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΙΔ'.

Περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Μουσῶν ὅσα λέγεται μὴ κοινῶς.

QUÆSTIO XIV.

Quædam de numero Muſarum haud vulgariter diſputata.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ἩΡΩΔΗΣ. ΑΜΜΩΝΙΟΣ. ΛΑΜΠΡΙΑΣ. ΤΡΥΦΩΝ.
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ. ΜΕΝΕΦΥΛΛΟΣ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

HERODES. AMMONIUS. LAMPRIAS. TRYPHON.
DIONYSIUS. MENEPHYLLUS. PLUTARCHUS.

α'. ἘΚ τούτου σπονδὰς ἐποιησάμεθα ταῖς Μούσαις, καὶ τῷ Μουσηγέτῃ Ἀπόλλωνι παιανίσαντες, συνῄσαμεν τῷ Ἐράτωνι πρὸς τὴν λύραν ἐκ τῶν Ἡσιόδου τὰ περὶ τὴν τῶν Μουσῶν γένεσιν. Μετὰ δὲ τὴν ᾠδὴν, Ἡρώδης ὁ D
ῥήτωρ, Ἀκούετε, ἔφη, ὑμεῖς, οἱ τὴν Καλλιόπην ἀποσπῶντες ἡμῶν, σὺν τοῖς βασιλεῦσιν αὐτὴν παρεῖναί φασιν, οὐκ ἀναλύουσι δή που συλλογισμοὺς, οὐδὲ ἐρωτῶσι

C. 8. ΠΡΟΒΛΗΜΑ ιδ'.] Sic disjunxi cum Xylandro Problemata antea continuata.

I. POST hæc Muſis libavimus, cumque Appollini earum duci pæanem ceciniſſemus, accinere libuit Eratoni lyram pulſanti Heſiodea de Muſarum ortu carmina. Finito cantu, Herodes rhetor, Audite vos, inquit, qui a nobis avellitis Calliopam: cum regibus eam verſari ait, non, puto, ſyllogiſmos diſſolventibus, aut declamantibus vel

μεγάλα εἰπόντας, ἀλλὰ ταῦτα πράττουσιν ἃ ῥητόρων ἐστὶ καὶ πολιτικῶν ἔργα. Τῶν δὲ ἄλλων ἥ τε Κλειὼ τὸ ἐγκωμιαστικὸν προσάγεται, κλέα γὰρ ἐκάλουν τοὺς ἐπαίνους· ἥ τε Πολύμνια τὸ ἱστορικὸν, ἔστι γὰρ μνήμη πολλῶν· ἐνιαχοῦ δὲ καὶ πάσας ὥσπερ ἐν λείῳ τὰς Μούσας μνείας καλεῖσθαι λέγουσιν. Ἐγὼ δὲ μεταποιοῦμαί τι καὶ τῆς
E Τερψιχόρης· εἴπερ, ὥς φησι Χρύσιππος, αὐτή τι περὶ τὰς ὁμιλίας ἐπιτερπὲς εἴληχε καὶ κεχαρισμένον· ὁμιλητικὸς γὰρ οὐδὲν ἧττον ἢ δικανικὸς ὁ ῥήτωρ καὶ συμβουλευτικός· αἱ γὰρ ἕξεις ἔχουσι καὶ εὐμενείας καὶ συνηγορίας καὶ ἀπολογίας· πλείστῳ δὲ τῷ ἐπαινεῖν χρώμεθα καὶ τῷ ψέγειν, ἐν τούτοις οὐ φαύλων οὐδὲ μικρῶν τυγχάνοντες, ἂν τεχνικῶς τοῦτο πράττωμεν, ἂν δὲ ἀπείρως καὶ ἀτέχνως, ἀστοχοῦντες· τὸ γὰρ,

D. 5. *μεγάλα εἰπόντας*] Videtur mendoſum et corrigendum *μεταλλάττοντας*, idque pro genere ſophiſmatis accipiendum.

D. 9. *ὥσπερ ἐν λείῳ*] Vitioſum videtur. Amiot. et Mez. nomen proprium loci eſſe putant. Xylander excidiſſe quid, ſtellula in verſione ſignificans cenſet.

E. 1. *αὐτή τι*] Forte, *αὐτὴ τό.*

E. 4. *ἕξεις—εὐμενείας*] Forte, *λέξεις ἔχουσι καὶ συμβουλίας—.*

diſputantibus, ſed iſta agentibus, quæ oratorum et civilium ſunt virorum opera. De cæteris autem Muſis Clio exornationis genus ſibi vindicat; nam Klea ſunt laudes: Polymnia hiſtoriam, eſt enim *mneia*, id eſt memoria multarum rerum. Aliquando etiam omnes tanquam in * Muſas mneias vocari dicunt. Ego mihi Terpſichores etiam partem aliquam vindico: ſiquidem verum eſt, quod dicit Chryſippus, ei ſorte obtigiſſe gratiam et oblectationem colloquii: non enim minus colloquia, quam cauſſas forenſes et deliberationes tractat orator: cum noſtra ars habeat rationes benevolentiam captandi, patrocinandi, defendendi: maxime autem laudationibus utimur et vituperationibus, quas ſi artificioſe uſurpamus, non vilia neque parva conſequimur, ſin imperite et ſine arte, excidimus. Nam illud,

Ὦ πόποι· ὡς ὅδε πᾶσι φίλος καὶ τίμιός ἐστιν
Ἀνθρώποις——

δὲ μᾶλλον ὡς τὸ περὶ τὰς ὁμιλίας εὐάρμοστον ἔχουσι, πειθὼ καὶ χάριν οἶμαι προσήκειν.

β'. Καὶ ὁ Ἀμμώνιος, Οὐκ ἄξιον, ἔφη, σοι νεμεσᾶν, F ὦ Ἡρώδη, καὶ π* χειρὶ τῶν Μουσῶν ἐπιδραττομένῳ· κοινὰ γὰρ τὰ φίλων. Καὶ διὰ τοῦτο πολλὰς ἐγέννησε Μούσας ὁ Ζεύς, ὅπως ἔχῃ πᾶσιν ἀρύσασθαι τῶν καλῶν ἀφθόνως· οὔτε γὰρ κυνηγίας πάντες, οὔτε στρατείας, οὔτε ναυτιλίας, οὔτε βαναυσουργίας, παιδείας δὲ καὶ λόγου δεόμεθα πάντες,

Εὐρυεδοῦς ὅσοι καρπὸν αἰνύμεθα χθονός.

Ὅθεν Ἀθηνᾶν μίαν καὶ Ἄρτεμιν, καὶ Ἥφαιστον ἕνα, Μούσας δὲ πολλὰς ἐποίησεν. Ὅτι δὲ ἐννέα, καὶ οὐκ 744
ἐλάττους οὐδὲ πλείους, ἆρα ἡμῖν φράσαις; οἶμαι δέ σε

E. 11. δὲ μᾶλλον] Locus mutilus ita videtur ſupplendus, οὐ βασιλεῦσι, ῥήτορσι δὲ μᾶλλον—ἔχουσι καὶ πειθὼ—. ad hanc ſententiam verti.

F. 2. καὶ π * χειρὶ] Reliqui hoc vulgatum. Nam ceteri fere omnes item habent: Palat. aliter nec minus vitioſe, καὶ παισὶν χειρί: T. V. Anon. non ſatis certa auctoritate καίπερ ἀπρὶξ χειρί. Credo ab auctore ſcriptum fuiſſe, καίπερ ἀμφοτέρᾳ τῇ χειρὶ—.

F. 2. ἐπιδραττομένῳ] Sic Palat. T. Amiot. Mez. Vulgo, ἐπιδραττομένων.

A. 1. Ὅτι δὲ ἐννέα] Continuavi cum prioribus, ut Xyl. Vulgo, his verbis initium fit Problematis xiv.

Prob Jupiter, cunctis quam carus honoratuſque
Hic mortalibus eſt.——

non adeo regibus quam oratoribus magis, ut qui in colloquiis concinnitatem habeant cum perſuadendi facultate et venuſtate, arbitror convenire.

II. Tum Ammonius, Iniquum ſit, Herodes, inquit, tibi ſuccenſere, quanquam manu Muſas apprehendas. Amicorum enim res communes ſunt. Ideo multas Muſas genuit Jupiter, ut affatim omnibus bona haurire liceret. Neque enim venatu, militia, navigatione, aut manuariis artibus, omnes indigemus: eruditione et ſermone opus habemus omnes,

Quicunque terræ munere veſcimur.

Itaque unam Minervam, unam Dianam, unum Vulcanum, Muſas fecit multas. Cur vero novem, neque plures aut pauciores fecerit, ecquid nobis ediſſeres? nam id arbitror tibi

πεφροντικέναι, φιλόμουσον οὕτω καὶ πολύμουσον ὄντα. Τί
δὲ τοῦτο σοφόν; εἶπεν ὁ Ἡρώδης, πᾶσι γὰρ διὰ στόματός
ἐστι καὶ πᾶσιν ὑμνούμενος τῆς ἐννεάδος ἀριθμὸς, ὡς πρῶτος
ἀπὸ πρώτου περισσοῦ τετράγωνος ὢν, καὶ περισσάκις περισσὸς,
ἅτε δὴ τὴν διανομὴν εἰς τρεῖς ἴσους λαμβάνων
B περισσούς. Καὶ ὁ Ἀμμώνιος ἐπιμειδιάσας, Ἀνδρικῶς
ταυτὶ διεμνημόνευσας· καὶ πρόσθες αὐτοῖς ἔτι τοσοῦτον,
τὸν ἀριθμὸν ἐκ δυεῖν τῶν πρώτων συνηρμόσθαι κύβων
μονάδος καὶ ὀγδοάδος, καθ' ἑτέραν οὖν αὖ πάλιν σύνθεσιν
ἐκ δυεῖν τριγώνων τριάδος καὶ ἑξάδος, ὧν ἑκάτερος καὶ τέλειός ἐστιν. Ἀλλὰ τί ταῦτα ταῖς Μούσαις μᾶλλον ἢ τοῖς
ἄλλοις θεοῖς προσῆκεν, ὅτι Μούσας ἔχομεν ἐννέα, Δήμητρας δὲ καὶ Ἀθηνᾶς καὶ Ἀρτέμιδας οὐκ ἔχομεν; οὐ γὰρ
δή που καί σε πείθει τὸ Μούσας γεγονέναι τοσαύτας, ὅτι

A. 5. πᾶσιν ὑμνούμενος τῆς] πᾶσιν Steph. recepit ab Amiot. T. Leonic. Schott. ceteri omnes libri habent πᾶσαις quod haud ſcio an verum ſit. Mez. etiam, addito articulo, corrigit ὁ τῆς.

B. 3. κύβων] Recepi quod res ipſa poſtulat, ſecutus Xylandrum, Amiot. Mez. A ceteris omnibus abeſt.

B. 5. ἑξάδος—ἐστιν] Sic Baſ. Xyl. Amiot. Mez. Vulgo, ἑξάδος ὧν ἑκάτερος, καὶ τέλειός ἐστιν.

eſſe meditatum, qui tantopere Muſarum et ſtudio et multitudini deditus ſis. Quid autem, inquit Herodes, in hac re eſt reconditi? In ore omnes habent novenarium numerum, et nemo non eum decantat: ut qui primum ſit primi imparis quadratum, et impariter impar, ſcilicet quia in tres æquales dividatur impares. Et Ammonius in lenem ſolutus riſum, Viriliter, inquit, hæc memoria repetiiſti: atque his id quoque adde, numerum hunc e primis conflatum eſſe cubis unitate et octonario: rurſumque alio modo e duobus triangulis ternario et ſenario, quorum uterque etiam perfectus eſt. Sed quid hoc ad Muſas magis quam ad reliquos pertinet deos, ut Muſas habeamus novem, Cereres, Minervas, Dianas non item? Non enim exiſtimo id quoque tibi perſuaſum eſſe, Muſas tot eſſe, quia matris earum

τοὔνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἐκ τοσούτων γραμμάτων ἐστί. C
Γελάσαντος δὲ τοῦ Ἡρώδου, καὶ σιωπῆς γενομένης, προὔτρεπεν ἡμᾶς ἐπιχειρεῖν ὁ Ἀμμώνιος.

γ΄. Εἶπεν οὖν ὁ ἀδελφὸς, Ὅτι τρεῖς ἤδεσαν οἱ παλαιοὶ Μούσας· καὶ τούτου λέγειν ἀπόδειξιν, ὀψιμαθές ἐστι καὶ ἄγροικον ἐν τοσούτοις καὶ τοιούτοις ἀνδράσιν. Αἰτία δ' οὐχ, ὡς ἔνιοι λέγουσι, τὰ μελῳδούμενα γένη, τὸ διάτονον, καὶ τὸ χρωματικὸν, καὶ τὸ ἐναρμόνιον· οὐδ' οἱ τὰ διαστήματα παρέχοντες ὅροι, νήτη, καὶ μέση, καὶ ὑπάτη· καίτοι Δελφοί γε τὰς Μούσας οὕτως ὠνόμαζον, οὐκ ὀρθῶς ἐνὶ μαθήματι, μᾶλλον δὲ μορίῳ μαθήματος ἑνὸς τοῦ μουσικοῦ τοῦ ἁρμονικοῦ, προσθέντες. Ἁπάσας δὲ, ὡς ἐγὼ νομίζω, τὰς D
διὰ λόγου περαινομένας ἐπιστήμας καὶ τέχνας οἱ παλαιοὶ καταμαθόντες ἐν τρισὶ γένεσιν οὔσας, τοῦ φιλοσόφου καὶ τοῦ ῥητορικοῦ καὶ τοῦ μαθηματικοῦ, τριῶν ἐποιοῦντο δῶρα καὶ χάριτας θεῶν, καὶ τρεῖς τὰς Μούσας ὠνόμαζον. Ὕστερον

C. 10. ἐνὶ μαθήματι] Sic Leonic. Schott. Anon. Amiot. Mez. Vulgo, ἐν μαθήματι.

nomen totidem conſtet ſyllabis. Cum riſiſſet Herodes, et ſilentium factum eſſet, Ammonius nos hortatus eſt ut cauſſam quæreremus.

III. Itaque frater meus iſthæc dixit. Antiqui tres agnoſcebant Muſas: hujuſque adferre demonſtrationem apud tot tantoſque viros, indocti eſt et inurbani. Cauſſa fuit, non quam nonnulli adferunt, quod cantus genera tria ſint, diatonon, chromaticum, et enharmonium: neque quod tres ſint termini intervalla continentes, ima nimirum, media, et ſumma chorda: quamquam Delphi Muſas ſic appellaverunt, non recte uni ſcientiæ, aut portioni potius ſcientiæ, muſicæ, harmonicæ inquam, id nomen accommodantes. Enimvero priſci, ut mea fert opinio, cum obſervaſſent omnes ſcientias et artes quæ ratione et ſermone abſolvuntur, in tribus verſari generibus, philoſophico, oratorio, et mathematico: dona hæc fecerunt trium deorum, quas Muſas dixerunt. Poſt, et ſub ætatem Heſiodi,

δὲ καὶ καθ' Ἡσίοδον, ἤδη μᾶλλον ἐκκαλυπτομένων τῶν δυνάμεων, διαιροῦντες εἰς μέρη καὶ εἴδη, τρεῖς πάλιν ἑκάστην ἔχουσαν ἐν αὑτῇ διαφορὰς ἑώρων· ἐν μὲν τῷ μαθηματικῷ τὸ περὶ τὴν μουσικήν ἐστι, καὶ τὸ περὶ ἀριθμητικὴν, καὶ τὸ περὶ γεωμετρίαν· ἐν δὲ τῷ φιλοσόφῳ τὸ λογικὸν, καὶ τὸ ἠθικὸν, καὶ τὸ φυσικόν· ἐν δὲ τῷ ῥητορικῷ
E τὸ ἐγκωμιαστικὸν πρῶτον γεγονέναι λέγουσι, δεύτερον δὲ τὸ συμβουλευτικὸν, ἔσχατον δὲ τὸ δικανικόν. Ὧν μηδὲν ἄθεον μηδὲ ἄμουσον εἶναι, μηδὲ ἄμοιρον ἀρχῆς κρείττονος καὶ ἡγεμονίας ἀξιοῦντες, εἰκότως ἰσαρίθμους τὰς Μούσας οὐκ ἐποίησαν, ἀλλὰ οὔσας ἀνεῦρον. Ὥσπερ οὖν τὰ ἐννέα διαίρεσιν εἰς τρεῖς λαμβάνει τριάδας, ὧν ἑκάστη πάλιν εἰς μονάδας διαιρεῖται τοσαύτας· οὕτως ἓν μέν ἐστι καὶ κοινὸν, ἡ τοῦ λόγου περὶ τὸ κύριον ὀρθότης, νενέμηνται δὲ εἰς

D. 8. ἑώρων· ἐν] Legendum, ἑώρων· ὧν ἐν—.

D. 9. τὸ περὶ τὴν μουσικήν ἐστι] τὸ, loco vulgati τὰ, eſt ex Ald. Baſ. Mez. ἐστι delent Amiot. Mez.

E. 8. νενέμηνται—δύναμιν] Primum omnes habent libri excepto Steph. νενέμηνται. Complura exciderunt: non ſolum ea quæ ex Amiot. ſupplet Mez. νενέμηνται δὲ εἰς [τρία γένη καὶ εἰς δυνάμεις] τρεῖς τῶν τριῶν γ. ἕ. &c. ſed alia deinceps deſiderantur, quibus comparatio Muſis accommodatur: quo tendit Xylandri interpretatio.

cum jam facultates iſtæ latius ſe proferrent, in partes ſeu formas dividentes, animadverterunt unamquamque tria in ſe continere diſcrimina: ſcilicet ineſſe in mathematica muſicam, arithmeticam, geometriam: in philoſophia diſſerendi vim, morum et vitæ rationem, naturæ conſiderationem: in oratoria primum exornationis exſtitiſſe, deinde conſultationis, ultimo judicialem facultatem. Quorum omnium cum cenſerent nihil deo, Muſa, meliorique principio et præſide carere, bona ratione totidem Muſas non fecerunt, ſed agnoverunt. Sicut ergo novenarius in tres dividitur terniones, quorum quivis denuo in tres unitates ſecatur: ita unicum et commune eſt, orationis circa veritatem rectitudo: dividitur autem in tria genera, quorum unum-

τρεῖς τῶν τριῶν γενῶν ἕκαστον· εἶτα πάλιν αὖ μοναδικῶς ἑκάστη μίαν περιέπει λαχοῦσα καὶ κοσμεῖ δύναμιν. Οὐ F γὰρ οἶμαι τοὺς ποιητικοὺς καὶ τοὺς ἀστρολογικοὺς ἐγκαλεῖν ἡμῖν ὡς παραλείπουσι τὰς τέχνας αὐτῶν, εἰδότας οὐδὲν ἧττον ἡμῶν, ἀστρολογίαν γεωμετρίᾳ, ποιητικὴν δὲ μουσικῇ συννεμομένην.

δ΄. Ὡς δὲ ταῦτα ἐρρέθη, τοῦ ἰατροῦ Τρύφωνος εἰπόντος, Τῇ δὲ ἡμετέρᾳ τέχνῃ τί παθὼν τὸ Μουσεῖον ἀποκέκλεικας; ὑπολαβὼν Διονύσιος ὁ Μελιτεὺς, Πολλοὺς, ἔφη, συμπαρακαλεῖ ἐπὶ τὴν κατηγορίαν· καὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ γεωργοὶ τὴν Θαλίαν οἰκειούμεθα, φυτῶν καὶ σπερμάτων 745 εὐθαλούντων καὶ βλαστανόντων ἐπιμέλειαν αὐτῇ καὶ σωτηρίαν ἀποδιδόντες. Ἀλλ' οὐ δίκαια, ἔφην ἐγὼ, ποιεῖτε· καὶ γὰρ ὑμῖν ἐστι Δημήτηρ ἀνησιδώρα, καὶ

Διόνυσος δενδρέων νόμον πολυγαθὴς αὐξάνοι ἁγνὸν φέγγος ὀπώρας,

ὡς Πίνδαρός φησι· καὶ τοὺς ἰατροὺς Ἀσκληπιὸν ἔχοντας ἴσμεν ἡγεμόνα, καὶ Ἀπόλλωνι Παιᾶνι χρωμένους πάντα,

F. 9. συμπαρακαλεῖ] Legendum συμπαρακαλεῖς ut verterunt Amiot. et Mez.

quodque in tria ſingularia diducitur: quorum unicuique ſua obtigit Muſa, ejus fovens ornanſque facultatem. Non enim puto a poëtis me et aſtrologis reprehenſum iri, quod earum artes omiſerim; cum nobiſcum hoc ſciant, aſtrologiam geometriæ, poëticam muſicæ eſſe adjunctam.

IV. His dictis, Tryphon medicus, Qui, ait, factum eſt, ut noſtræ arti Muſeum occluderes? Subjecit Dionyſius Melitenſis, Multos tu excitas ad culpandum Lampriam: nam et nos agricolæ Thaliam nobis vindicamus, plantarum et ſeminum bene germinantium (hoc eſt *thallein*) curam ei conſervationemque inſcribentes. Atqui, inquam tum ego, non recte hoc facitis. Vobis quippe eſt Ceres *Aneſidora*, et Bacchus *qui arborum curam gerens, caſtum auget frugum ſplendorem*, ut ait Pindarus. Medicos etiam habere Æſculapium præſidem ſcimus, et Apolline Pæane uti

Μουσηγέτη μηθέν. Πάντες γὰρ ἄνθρωποι θεῶν χατέουσι, καθ' Ὅμηρον, οὐ πάντες δὲ πάντων. Ἀλλ' ἐκεῖνο θαυ-
B μάζω, πῶς ἔλαθε Λαμπρίαν τὸ λεγόμενον ὑπὸ Δελφῶν. Λέγουσι γὰρ οὐ φθόγγων οὐδὲ χορδῶν ἐπωνύμους γεγονέναι τὰς Μούσας παρ' αὐτοῖς· ἀλλὰ τοῦ κόσμου τριχῆ πάντα νενεμημένου, πρώτην μὲν εἶναι τὴν τῶν ἀπλανῶν μερίδα, δευτέραν δὲ τὴν τῶν πλανωμένων, ἐσχάτην δὲ τὴν τῶν ὑπὸ σελήνην· συνηρτῆσθαι δὲ πάσας καὶ συντετάχθαι κατὰ λόγους ἐναρμονίους, ὧν ἑκάστης φύλακα Μοῦσαν εἶναι, τῆς μὲν πρώτης ὑπάτην, τῆς δ' ἐσχάτης νεάτην, μέσην δὲ τὴν μεταξὺ συνέχουσαν ἅμα καὶ συνεπιστρέφουσαν, ὡς ἀνυστόν ἐστι, τὰ θνητὰ τοῖς θεοῖς, καὶ τὰ περίγεια τοῖς οὐρανίοις. Ὡς καὶ Πλάτων ᾐνίξατο τοῖς
C τῶν Μοιρῶν ὀνόμασι, τὴν μὲν, Ἄτροπον, τὴν δὲ, Λάχεσιν, τὴν δὲ, Κλωθὼ προσαγορεύσας· ἐπεὶ ταῖς γε τῶν ὀκτὼ σφαιρῶν περιφοραῖς Σειρῆνας οὐ Μούσας ἰσαρίθμους ἐπέστησεν.

ubique, nuſquam Muſarum principe. Etenim verum eſt quod Homerus ait, *omnes homines deorum indigere ope:* at non omnes omnium. Verum hoc miror quomodo fefellerit Lampriam, quod Delphi dicunt: nimirum Muſas apud ipſos non nervorum, non ſonorum cognomines haberi: ſed cum trifariam diviſus ſit mundus, primam eſſe portionem ſtellarum inerrantium, ſecundam errantium, tertiam eorum quæ infra Lunam ſunt: has omnes inter ſe eſſe conſertas et compoſitas harmonicis rationibus, et cuivis Muſam cuſtodiæ cauſſa præpoſitam, primæ hypatam (ſeu ſummam,) imæ neten (ſive infimam,) mediæ meſen, quæ iis interjecta continet, unaque circumducit, quantum fieri poteſt, mortalia cum diis, et terrena cum cœleſtibus. Idque etiam Plato involuto ſenſu ſignificat per nomina Parcarum, alteram Atropon, alteram Lacheſin dicens: nam octo ſphærarum converſionibus, totidem non Muſas, ſed Sirenes præfecit.

ε'. Ὑπολαβὼν δὲ Μενέφυλλος ὁ Περιπατητικὸς, Τὰ μὲν Δελφῶν, εἶπεν, ἄλλως γέ πως μετέχει πιθανότητος· ὁ δὲ Πλάτων ἄτοπος, ταῖς μὲν ἀϊδίοις καὶ θείοις περιφοραῖς ἀντὶ τῶν Μουσῶν τὰς Σειρῆνας ἐνιδρύων, οὐ πάνυ φιλανθρώπους οὐδὲ χρηστοὺς δαίμονας· τὰς δὲ Μούσας ἢ παραλείπων παντάπασιν, ἢ τοῖς τῶν Μοιρῶν ὀνόμασι προσαγορεύων, καὶ καλῶν θυγατέρας Ἀνάγκης. Ἄμουσον γὰρ ἡ Ἀνάγκη, μουσικὸν δὲ ἡ Πειθὼ, καὶ Μούσαις φιλοδαμοῦσα πολὺ μᾶλλον, οἶμαι, τῆς Ἐμπεδοκλέους D
Χάριτος, στυγέει δύστλητον ἀνάγκην.

ϛ'. Πάνυ μὲν οὖν, ὁ Ἀμμώνιος ἔφη, τὴν ἐν ἡμῖν ἀκούσιον αἰτίαν καὶ ἀπροαίρετον· ἡ δ' ἐν θεοῖς ἀνάγκη δύστλητος οὐκ ἔστιν, οὐδὲ δυσπειθὴς, οὐδὲ βιαία, πλὴν τοῖς κακοῖς, ὡς ἐστι νόμος ἐν πόλει τοῖς βελτίστοις τὸ βέλτιστον αὐτῆς ἀπαράτρεπτον καὶ ἀπαράβατον, οὐ τῷ μὲν

C. 9. χρηστοὺς] Palat. χρηστάς.
C. 12. Μούσαις φιλοδαμοῦσα] Forte hujuſmodi fuit Empedoclis dictum Μούσαις Ἐμφιλοδαμοῦσα στυγέει δύστλητον ἀνάγκην.
D. 7. αὐτῆς] Ita dedi ex Palat. pro αὐτοῖς. Ceterum leniſſima ratio corrigendi loci forte hæc ſit, αὐτῆς (ſcil. πόλεως), καὶ ἀπαράτρεπτον καὶ ἀπαράβατον οὐ τῷ ἀδυνάτῳ—.

V. Ibi excipiens ſermonem Menephyllus Peripateticus, Delphorum, inquit, ratio utcunque probabilis eſt. Plato autem abſurde, qui ſempiternis et divinis circuitibus loco Muſarum Sirenes infixerit, genios non valde humanos aut benignos: Muſas vero aut plane omiſerit, aut Parcarum affecerit nominibus, filiaſque Neceſſitatis appellaverit. Aliena enim eſt a Muſis Neceſſitas, amica iis Suada, quæ multo magis, puto, quam *Gratia* Empedoclis *intolerabilem odit Neceſſitatem.*

VI. Omnino, aiebat Ammonius, odit Neceſſitatem illam quæ cauſſa nos invitos et contra conſilium animi cogit facere aliquid. At Neceſſitas apud deos non eſt intolerabilis, non refractaria, non violenta, niſi malis: ſed, ſicut lex in civitate ab optimis civibus optimum habetur et immutabile et ineluctabile, non quia mu-

ἀδυνάτῳ, τῷ δὲ ἀβουλήτῳ τῆς μεταβολῆς. Αἵ γε μὴν δὴ Ὁμήρου Σειρῆνες, οὐ κατὰ λόγον ἡμᾶς τῷ μύθῳ φοβοῦσιν, ἀλλὰ κἀκεῖνος ὀρθῶς ᾐνίττετο τὴν τῆς μουσικῆς αὐτῶν δύναμιν οὐκ ἀπάνθρωπον οὐδὲ ὀλέθριον οὖσαν, ἀλ-
E λὰ ταῖς ἐντεῦθεν ἀπιούσαις ἐκεῖ ψυχαῖς, ὡς ἔοικε, καὶ πλανωμέναις μετὰ τὴν τελευτὴν ἔρωτα πρὸς τὰ οὐράνια καὶ θεῖα, λήθην δὲ τῶν θνητῶν, ἐμποιοῦσαν κατέχειν καὶ κατᾴδειν θελγομένας· αἱ δὲ ὑπὸ χαρᾶς ἕπονται καὶ συμπεριπολοῦσιν. Ἐνταῦθα δὲ πρὸς ἡμᾶς ἀμυδρά τις οἷον ἠχὼ τῆς μουσικῆς ἐκείνης ἐξικνουμένη, διὰ λόγων ἐκκαλεῖται καὶ ἀναμιμνήσκει τὰς ψυχὰς τῶν τότε ὧν πλεῖστον περιαλήλιπται καὶ καταπέπλασται σαρκίνοις ἐμφράγμασι
F καὶ πάθεσιν οὐ κρινοῖς· ἡ δὲ δι' εὐφυΐαν αἰσθάνεται, καὶ μνημονεύει, καὶ τῶν ἐμμανεστάτων ἐρώτων οὐδὲν ἀποδεῖ τὸ

E. 3. ἐμποιοῦσαν κατέχειν καὶ κατᾴδειν] Ita ex Leonic. melius certe vulgato ἐμποιοῦσα κατέχει καὶ κατᾴδει.

E. 6. ἐκκαλεῖται—μνημονεύει] Locus valde corruptus. Primum eſt ex Palat. pro ἐγκαλεῖται: porro τῶν τότε ex Ald. Baſ. Xyl. Palat. Vat. pro ὧν τότε: Baſ. et Xyl. etiam habent τῶν τότε, ὧν πλεῖστον: credo corrigendum, τὰς ψυχὰς τῶν τότε; τὰ δ' ὦτα τῶν μὲν πλείστων περιαλήλιπται κ. κ. σ. ἐ. κ. π. οὐ κηρινοῖς. Denique μνημονεύει pro μνημονεύειν eſt ex Ald. Baſ. Xyl. Palat. Vatic. Venet.

tare eam non poſſunt, ſed quia nolunt. Cæterum Homericarum Sirenum fabula præter rationem nos terret: nam poëta quoque recte per ambages ſignificavit Muſices earum vim non inhumanam neque pernicioſam illam, ſed quæ hinc iſthuc abeuntibus animis, ut apparet, et poſt mortem vagantibus ingeneret amorem cœleſtium ac divinorum, oblivionem vero mortalium, detineatque et incantet oblectando præ gaudio ſequentes et una circumvolantes. Nam huc ad nos obſcura quædam veluti echo Muſicæ illius perveniens, rationibus excitat et admonet animas earum rerum quas illic quondam perceperunt. Et plurimæ quidem animæ, quia circumlitas et obſtructas habent aures, non quidem cereis, ſed carneis ſepimentis et affectionibus, non exaudiunt illum cantum. Quæ vero eum anima ob indolis bonitatem ſentit et meminit, ita adficitur, ut

πάθος αὐτῆς, γλιχομένης καὶ ποθούσης λῦσαί τε μὴ δυναμένης ἑαυτὴν ἀπὸ τοῦ σώματος. Οὐ μὴν ἔγωγε παντάπασι συμφέρομαι τούτοις· ἀλλά μοι δοκεῖ Πλάτων ὡς ἀτράκτους καὶ ἠλακάτας, τοὺς ἄξονας, σφονδύλους δὲ τοὺς ἀστέρας, ἐξηλλαγμένως ἐνταῦθα καὶ τὰς Μούσας Σειρῆνας ὀνομάζειν, ΕΡΕΟΥΣΑΣ ΤΑ ΘΕΙΑ καὶ λεγούσας ἐν ᾅδου, καθάπερ Σοφοκλέους Ὀδυσσεὺς φησί,

—Σειρῆνας εἰσαφικέσθαι
Φόρκου κόρας αἰθροῦντος τοὺς ᾅδου νόμους.

Μοῦσαι δέ εἰσιν ὀκτὼ σφαίραις, μία δὲ τὸν περὶ γῆν εἴ- 746
ληχε τόπον. Αἱ μὲν οὖν ὀκτὼ περιόδοις ἐφεστῶσαι ταῖς τῶν πλανωμένων ἄστρων πρὸς τὰ ἀπλανῆ καὶ πρὸς ἀλλήλα συνέχουσι καὶ διασώζουσιν ἁρμονίαν· μία δὲ τὸν μεταξὺ γῆς καὶ σελήνης τόπον ἐπισκοποῦσα καὶ περιπολοῦσα τοῖς θνητοῖς, ὅσον αἰσθάνεσθαι καὶ δέχεσθαι πέφυκε, χαρίτων καὶ ῥυθμοῦ καὶ ἁρμονίας ἐνδίδωσι, διὰ λόγου καὶ ᾠδῆς

F. 3. λῦσαί τε] Mez. λῦσαι δέ.

F. 10. Σειρῆνας εἰσαφικέσθαι—νόμους] Ita Xyl. diſtinxit. In αἰθρῦντος variant libri: αἲ θρῦντο Leonic. liber vetus Mez. ἀθροῦντος T. V. Anon. ἂ θρῦντος Palat. ἀθρύσας item Anon. poterat eodem jure corrigi ἀθρεῖν.

A. 3. πρὸς ἀλλήλα] Omnes libri προσάλληλα, excepto T.

ab inſaniſſimo amore nihil differat ejus deſiderium, cupientis neque tamen valentis ſeſe corpore exſolvere. Neque vero ego iſta plane amplector. Sed videtur mihi Plato, ſicut axibus nomen fuſi et coli, vertebræ ſtellis, ita Sirenum quoque hic vocabulum Muſis inſolenter impoſuiſſe, quaſi *divina Manibus annunciantes:* quemadmodum Sophoclis Ulyſſes ait adveniſſe

Phorci puellas, Manibus qui jura dat.

Muſæ autem ſunt octo globis, una locum pone terram eſt ſortita. Quæ octo Sphærarum revolutionibus præſunt, eæ errantium ſtellarum adverſus inerrantes et ipſarum invicem conſervant harmoniam. Una quæ locum Lunæ et terræ interjectum cuſtodit atque obit, ea mortalibus gratiæ, rhythmi et harmoniæ, quantum horum ejus ipſos recipere

πειθὼ πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς συνεργὸν ἐπάγουσα παραμυθουμένην καὶ κηλοῦσαν ἡμῶν τὸ ταραχῶδες, καὶ τὸ πλανώμενον ὥσπερ ἐξ ἀνοδίας ἀνακαλουμένην ἐπιεικῶς
B καὶ καθιστᾶσαν.

Ὅσα δὲ μὴ πεφίληκε
Ζεύς, ἀτύζονται βοὰν
Πιερίδων ἀΐοντα,

κατὰ Πίνδαρον.

ζ'. Τούτοις ἐπιφωνήσαντος τοῦ Ἀμμωνίου τὸ τοῦ Ξενοφάνους, ὥσπερ εἰώθει,

Ταῦτα δεδοξάσθαι μὲν ἐοικότα τοῖς ἐτύμοισι,

καὶ παρακαλοῦντος ἀποφαίνεσθαι καὶ λέγειν τὸ δοκοῦν ἕκαστον, ἐγὼ μικρὸν διασιωπήσας ἔφην, Ὅτι καὶ Πλάτων αὐτὸς ὥσπερ ἴχνεσι τοῖς ὀνόμασι τῶν θεῶν ἀνευρίσκειν οἴεται τὰς δυνάμεις· καὶ ἡμεῖς ὁμοίως μὲν τιθῶμεν ἐν οὐρανῷ καὶ περὶ τὰ οὐράνια μίαν τῶν Μουσῶν ἡ Οὐρανία φαίνεται· καὶ εἰκὸς ἐκεῖνα μὴ πολλῆς μηδὲ ποικι-

B. 1. καθιστᾶσαν] Sic Mez. Vulgo, καθιστᾶσα.

natura finit, indit facultatem ac rationem civilem perſuadendi, qua ſocietas humani generis adjuvetur: demulcetque et ſedat animorum tumultus, vagantesque veluti ex aviis revocat placide et componit.

Sed quæ cara Jovi non ſunt,
Conſternantur, ubi audiunt
Pieridum vocem,

ut ait Pindarus.

VII. His cum acclamaſſet Ammonius more ſuo verſum Xenophanis,

Iſta probabiliter ſunt dicta, propinquaque veris,

juſſiſſetque unumquemque ſuam dicere ſententiam, Ego paululum moratus, Sicut, inquam, Plato nominibus, tanquam veſtigiis, deorum ſe facultates putat invenire: ita nos quoque ſimiliter imponamus cœlo et rebus cœleſtibus, Uraniam Muſam quæ a cœlo nomen habet. Et probabile eſt res cœleſtes non multa aut varia opus habere guberna-

λης κυβερνήσεως δεῖσθαι, μίαν ἔχοντα καὶ ἁπλῆν αἴτιον C
φύσιν· ὅπου δὲ πολλαὶ πλημμέλειαι, πολλαὶ δὲ ἀμετρίαι
καὶ παραβάσεις, ἐνταῦθα τὰς ὀκτὼ μετοικιστέον, ἄλλην
ἄλλο κακίας καὶ ἀναρμοστίας εἶδος ἐπανορθουμένας. Ἐπεὶ
δὲ τοῦ βίου τὸ μὲν σπουδῇ, τὸ δὲ παιδιᾷ μέρος ἐστὶ, καὶ
δεῖται τοῦ μουσικῶς καὶ μετρίως, τὸ μὲν σπουδάζον ἡμῶν
ἥ τε Καλλιόπη, καὶ ἡ Κλειὼ, καὶ ἡ Θαλία τῆς περὶ θεοὺς
ἐπιστήμης καὶ θέας ἡγεμὼν οὖσα, δόξουσιν ἐπιστρέφειν καὶ
συγκατορθοῦν· αἱ δὲ λοιπαὶ τὸ μεταβάλλον ἐφ' ἡδονὴν
καὶ παιδιὰν, ὑπὸ ἀσθενείας μὴ περιορᾷν ἀνέμενον ἀκο-
λάστως καὶ θηριωδῶς, ἀλλὰ ὀρχήσει καὶ ᾠδῇ καὶ χορείᾳ
ῥυθμὸν ἐχούσῃ, καὶ ἁρμονίᾳ καὶ λόγῳ κεραννύμενον, εὐ- D
σχημόνως καὶ κοσμίως ἐκδέχεσθαι καὶ παραπέμπειν. Ἐγὼ
μέντοι, τοῦ Πλάτωνος ἐν ἑκάστῳ δύο πράξεων ἀπολεί-
ποντος ἀρχὰς, τὴν μὲν, ἔμφυτον ἐπιθυμίαν ἡδονῶν, τὴν
δὲ, ἐπείσακτον δόξαν ἐφιεμένην τοῦ ἀρίστου, καὶ τὸ μὲν

C. 1. αἴτιον] Forte ἀΐδιον, ut Mez.
C. 5. σπουδῇ—παιδιᾷ] Mez. σπουδὴ—παιδιά.

tione: quandoquidem iis unica et ſimplex cauſſa eſt natura. Ubi vero multi errores, multa contra menſuram evenientia, multa delicta: eo jam octo Muſæ ſunt transferendæ, quarum alia alii vitio medicetur. Porro cum vitæ noſtræ pars alia ſeriis, alia jocoſis rebus tranſigatur, et utrique opus ſit ut hoc concinne fiat atque moderate: ſeria videntur Calliope, Clio, et Thalia, quæ nos ad notitiam deorum introducit, procurare, et ad bene gerendam rem auxilio eſſe: reliquæ autem id quod ob imbecillitatem noſtram ad immoderatum et ferum aliquid jam inclinat, non negligere, ſed ſaltatione, cantilena, et chorea modos habente ſuos, harmoniaque et ratione temperatum modeſte excipere, atque compoſita oblectatione proſequi. Ego autem, cum Plato ſingularum actionum duo ſtatuat principia, inſitam voluptatum appetentiam, et adſcititiam extrinſecus opinio-

λόγον, τὸ δὲ πάθος ἐστὶν ὅτε καλοῦντος, ἑτέρας δὲ αὖ πά-
λιν τούτων ἑκατέρου διαφορὰς ἔχοντος, ἑκάστην ὁρῶ με-
γάλης καὶ θείας ὡς ἀληθῶς παιδαγωγίας δεομένην. Αὐ-
τίκα, τοῦ λόγου τὸ μὲν ἐστὶ πολιτικὸν καὶ βασιλικόν, ἐφ'
ᾧ τὴν Καλλιόπην τετάχθαι φησὶν ὁ Ἡσίοδος· τὸ φι-
λότιμον δὲ ἡ Κλειὼ μάλιστα κυδαίνειν καὶ συνεπιγαυ-
E ροῦν εἴληχεν· ἡ δὲ Πολύμνια τοῦ φιλομαθοῦς ἐστὶ καὶ μνη-
μονικοῦ τῆς ψυχῆς, διὸ καὶ Σικυώνιοι τὴν τριῶν Μουσῶν
μίαν Πολυμάθειαν καλοῦσι· Εὐτέρπη δὲ πᾶς ἄν τις
ἀποδοίη τὸ θεωρητικὸν τῆς περὶ φύσιν ἀληθείας, οὔτε κα-
θαρωτέρας οὔτε καλλίους ἑτέρῳ γένει παραλιπὼν εὐπα-
θείας καὶ τέρψεις· τῆς δὲ ἐπιθυμίας τὸ μὲν περὶ ἐδωδὴν
καὶ πόσιν ἡ Θαλία κοινωνικὸν ποιεῖ καὶ συμποτικὸν ἐξ
F ἀπανθρώπου καὶ θηριώδους, διὸ τοὺς φιλοφρόνως καὶ ἱλαρῶς
συνιόντας ἀλλήλοις ἐν οἴνῳ, ΘΑΛΙΑΖΕΙΝ λέγομεν, οὐ τοὺς

E. 2. Μουσῶν] Sic Baſ. Xyl. Amiot. Vulgo, ὑσῶν.
E. 3. πᾶς ἄν τις] Sic Baſ. Xyl. eoque ducit vetus lectio Ald. Palat. Vatic. Venet. πᾶσαν τις. Vulgo, πᾶν τις.
F. 2. συνιόντας] Forte, συνόντας.

nem quæ bonum concupiſcat: alterumque interdum affectum, alterum rationem appellet: quorum utrumque varias rurſus habeat differentias: ambo iſta video magna et divina prorſus moderatione opus habere. Nam rationis ſtatim alia facultas eſt civilis et regia, cui Heſiodus Calliopen præficit: ſtudium honorum Clio maxime ſolet collaudare et ambitioni alacritatem addere: Polymnia diſcendi memorandique facultati animæ præeſt, itaque Sicyonii etiam unam de tribus Muſis Polymathiam dixere (a multijugo diſcendi ſtudio:) Euterpæ nemo non conſiderationem veritatis de rebus naturalibus adſcripſerit, cum nullas vel puriores vel pulchriores ulli alii generi reliquerit voluptates et oblectationes: quod ad cupiditates attinet, Thalia hominem de fero ſociabilem facit in conviviis, ideo qui amice et hilariter compotant, eos *thaliazein* dicimus, non qui per vi-

ὑβρίζοντας καὶ παροινοῦντας· ταῖς δὲ περὶ συνουσίαν σπον-
δαῖς ἡ Ἐρατὼ παροῦσα μετὰ πειθοῦς ὡς λόγον ἐχούσης καὶ
καιρὸν, ἐξαίρει καὶ κατασβέννυσι τὸ μαλακὸν τῆς ἡδονῆς
καὶ οἰστρῶδες, εἰς φιλίαν καὶ πίστιν, οὐχ ὕβριν οὐδὲ ἀκο-
λασίαν τελευτώσης· ἡ δὲ τῶν ὀφθαλμῶν ἡδονὴ εἶδος, εἴτε
τῷ λόγῳ μᾶλλον εἴτε τῷ πάθει προσῆκον εἴτε κοινὸν
ἀμφοῖν ἐστιν, αἱ λοιπαὶ δύο Μελπομένη καὶ Τερψιχόρη πα- 747
ραλαβοῦσαι κοσμοῦσιν· ὥστε τὴν μὲν, εὐφροσύνην, μὴ κήλη-
σιν εἶναι, τὸ δὲ μὴ γοητείαν, ἀλλὰ τέρψιν.

F. 3. σπονδαῖς] Forte, σπουδαῖς.
F. 4. ὡς λόγον] Delendum ὡς.
F. 5. μαλακὸν] Immo μανικόν.
F. 7. ἡ δὲ τῶν ὀφθαλμῶν ἡδονὴ εἶδος] Forte corrigendum, τελευτῶν τὸ δι' ὤτων ὀφθαλμῶν τε ἡδονῆς εἶδος—. Certe aurium ſenſus memorandus erat, itaque vertendo ſupplerunt Amiot. et Xyl.

num culpam committant: ſtudiis quæ tribuuntur concubitui Erato intereſt, ut cum ratione et tempeſtive is fiat perſuadens, tollitque inde voluptatis furorem et nimios ſtimulos, facitque ut in amicitiam et fidelitatem, non in contumeliam et laſciviam, res exeat. Denique aurium et oculorum oblectatio, ſive rationi magis, ſive adfectioni ſubitæ congruit, ſive communis amborum eſt, eam reliquæ duæ Melpomene et Terpſichore ita componunt, ut altera non ſit incantatio quædam, ſed lætitia: altera non præſtigiæ, ſed delectatio.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΙΕʹ.

Ὅτι τρία μέρη τῆς ὀρχήσεως, Φορὰ, καὶ Σχῆμα καὶ Δεῖξις· καὶ τί ἕκαστον αὐτῶν, καὶ τίνα κοινὰ ποιητικῆς καὶ ὀρχηστικῆς.

QUÆSTIO XV.

Tres eſſe ſaltationis partes, Lationem, Speciem, Oſtentationem: tum quid ſit unumquodque horum: et quid poëticæ cum ſaltatione ſit commune.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΑΜΜΩΝΙΟΣ. ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΣ.

PERSONÆ COLLOQUII.

AMMONIUS. THRASYBULUS.

B αʹ. ἘΚ τούτου πυραμοῦντος ἐπῆραν τοῦτ * πᾶσι νικητήριον ὀρχήσεως· ἀπεδείχθη δὲ κριτὴς μετὰ Μενίσκου τοῦ παιδοτρίβου Λαμπρίας ὁ ἀδελφός· ὠρχήσατο γὰρ πιθανῶς τὴν πυῤῥίχην, καὶ χειρονομῶν ἐν ταῖς παλαίστραις ἐδόκει διαφέρειν τῶν παίδων. Ὀρχου-

B. 1. πυραμοῦντος—νικητήριον] Corruptela haud facile ſananda. Palat. ſine lacuna corrupte tamen, πυρανοῦντες ἐπῆραν τοῦτες πᾶσι ν. Mez. ex Amiot. πυραμοῦντας ἐπῆραν· τοῦτο γὰρ παισὶ νικητήριον. Anon. T. πυραμοῦντος ἐπῆραν τοῦτο παισί ν. Forte plus etiam ſpeciei habeat hujuſmodi correctio πυραμοῦντες ἐπήγοντο, τοῖς παισὶ νικητήριον—.

I. DEINDE placentæ, quæ pyramuntes dicuntur, adferebantur, præmia victoriæ ſaltantibus. Arbiter autem cum Meniſco pædotriba cernebatur Lamprias frater. Nam pyrrichen ille commode ſaltabat: et manibus geſticulans in palæſtra videbatur reliquos ſuperare pueros. Cum

μένων δὲ πολλῶν προθυμότερον ἢ μουσικώτερον, δύο τοὺς εὐδοκίμους καὶ βουλομένους ἀνασώζειν τὴν ἐμμέλειαν ἠξίουν τινὲς ὀρχεῖσθαι Φορὰν παρὰ Φοράν· ἐπεζήτησεν οὖν ὁ Θρασύβουλος Ἀμμωνίου, Τί βούλεται τοὔνομα τῆς Φορᾶς, καὶ παρέσχε τῷ Ἀμμωνίῳ περὶ τῶν μερῶν τῆς ὀρχήσεως πλείονα διελθεῖν.

β'. Ἔφη δὲ τρία εἶναι, τὴν Φορὰν, καὶ τὸ Σχῆμα, καὶ τὴν Δεῖξιν. Ἡ γὰρ ὄρχησις ἔκ τε κινήσεων καὶ σχέσεων C
συνέστηκεν, ὡς τὸ μέλος τῶν φθόγγων καὶ τῶν διαστημάτων· ἐνταῦθα δὲ αἱ μοναὶ πέρατα τῶν κινήσεων εἰσί. Φορὰς μὲν οὖν τὰς κινήσεις ὀνομάζουσι, Σχήματα δὲ σχέσεις καὶ διαθέσεις, εἰς ἃς φερόμεναι τελευτῶσιν αἱ κινήσεις, ὅταν Ἀπόλλωνος, ἢ Πανὸς, ἤ τινος Βάκχης σχῆμα διαθέντες ἐπὶ τοῦ σώματος γραφικῶς τοῖς εἴδεσιν ἐπιμένωσι· τὸ δὲ τρίτον ἡ Δεῖξις, οὐ μιμητικόν ἐστιν, ἀλλὰ δηλωτικὸν ἀλη-

C. 3. πέρατα] Sic T. V. Anon. Xyl. Vulgo, πέρα.

autem ſaltarent multi alacrius quam artificio muſico convenientius: duos qui probabantur, et concinnitatem ſtuderent ſervare, quidam rogaverunt, ut *Lationem unam ex altera* ſaltarent. Quæſivit ergo Thraſybulus ex Ammonio, quidnam ſibi vellet nomen Lationis: occaſionemque præbuit plura ei de partibus ſaltationis diſſerendi.

II. Dicebat vero Ammonius ſaltationis tres partes haberi, *phoran*, *ſchema*, *deixin* (quæ fortaſſis Latine Lationem, Speciem, Oſtentationem dixeris). Saltationem enim e motibus et habitibus (ſcheſes ipſi vocant) certis conſtare, ut cantilenam e ſonis et intervallis. Hic autem quies ſive manſio finis eſt ſaltationis. Motibus ergo nomen Lationum tribuitur: habitus (ſive diſpoſitiones,) Species appellant, in quas motus iſti deſinunt, quando Apollinis, aut Panis, aut Bacchæ alicujus exprimentes formam corpore et ejus diſpoſitione (quod artis eſt) ſic conquieſcunt. Tertium, (ſive demonſtratio id eſt, ſive Oſtentatio, deixin puta) non imitatio eſt, ſed re vera interpretatio argumenti.

θῶς τῶν ὑποκειμένων. Ὡς γὰρ οἱ ποιηταὶ τοῖς κυρίοις ὀνόμασι δεικτικῶς χρῶνται, τὸν Ἀχιλλέα καὶ τὸν
D Ὀδυσσέα, καὶ τὴν γῆν καὶ τὸν οὐρανὸν ὀνομάζοντες, ὡς ὑπὸ τῶν πολλῶν λέγονται· πρὸς δὲ τὰς ἐμφάσεις καὶ τὰς μιμήσεις, καὶ ὀνοματοποιΐαις χρῶνται καὶ μεταφοραῖς, ΚΕΛΑΡΥΖΕΙΝ καὶ ΚΑΧΛΑΖΕΙΝ τὰ κλώμενα τῶν ῥευμάτων λέγοντες· καὶ τὰ βέλη φέρεσθαι ΛΙΛΑΙΟΜΕΝΑ ΧΡΟΟΣ ΑΣΑΙ· τὴν ἰσόῤῥοπον μάχην, ΙΣΑΣ ὙΣΜΙΝΗ ΚΕΦΑΛΑΣ ΕΧΕΝ· πολλὰς δὲ καὶ συνθέσεις τῶν ὀνομάτων κατὰ μέλη μιμητικῶς σχηματίζουσιν, ὡς Εὐριπίδης,

Ὁ πετάμενος ἱερὸν ἀνὰ Διὸς αἰθέρα γοργοφόνος·

καὶ περὶ τοῦ ἵππου Πίνδαρος,

Ὅτε παρ' Ἀλφειῷ σύτο δέμας
Ἀκέντητον ἐν δρόμοισι παρέχων·

E καὶ Ὅμηρος ἐπὶ τῆς ἱπποδρομίας,

Ἅρματα δ' αὖ χαλκῷ πεπυκασμένα κασσιτέρῳ τε,
Ἵπποις ὠκυπόδεσσιν ἐπέτρεχον.——

D. 6. τὴν ἰσόῤῥοπον—ἔχεν] καὶ τὴν ἰσόῤῥοπον μάχην ἴσας ὑσμίνη κεφαλὰς ἔχεν Mez. In ἔχεν conſentiunt et Ald. Baſ. Xyl. Palat. Vatic. Vulgo, ἔχον.

Nam et poëtæ propriis nominibus demonſtrative utuntur, quando Achillem, Ulyſſem, cœlum, terram nominant, ſicuti ea vulgo appellantur. Ut autem majorem vim verbis concilient, et imitationem aliquam exprimant: novandis vocabulis et tranſlationibus indulgent: quando aquas infractas ſcribunt κελαρύζειν et καχλάζειν: et tela ferri λιλαιόμενα χρόος ἆσαι: et de pugna ubi in neutram partem inclinat victoria,

Ἴσας ὑσμίνη κεφαλὰς ἔχεν.——

multas etiam compoſitiones nominum carmini aptant imitatione aliqua conſtructorum; ut apud Euripidem, *Gorgonicida volans ſub Jovis divum ætherem:* et de equo Pindarus, *Quando ad Alpheum corpus* ἀκέντητον *(ſtimulo non compunctum) præbuit:* et de curruum concertatione Homerus:

Ἅρματα δ' αὖ χαλκῷ πεπυκασμένα κασσιτέρῳ τε,
Ἵπποις ὠκυπόδεσσιν ἐπέτρεχον.——

Οὕτως ἐν ὀρχήσει, τὸ μὲν Σχῆμα μιμητικόν ἐστι μορφῆς καὶ ἰδέας, καὶ πάλιν ἡ Φορὰ πάθους τινὸς ἐμφαντικὸν ἢ πράξεως ἢ δυνάμεως, ταῖς δὲ Δείξεσι κυρίοις αὐτὰ δηλοῦσι τὰ πράγματα, τὴν γῆν, τὸν οὐρανὸν, αὑτοὺς τοὺς πλησίον· ὃ δὴ τάξει μέν τινι καὶ ἀριθμῷ γινόμενον ἔοικε τοῖς ἐν ποιητικῇ κυρίοις ὀνόμασι μετά τινος κόσμου καὶ λειότητος ἐκφερομένοις, ὡς τὰ τοιαῦτα,

Καὶ Θέμιν αἰδοίην, ἑλικοβλέφαρόν τ' Ἀφροδίτην, F
Ἥρην τε χρυσοστέφανον, καλήν τε Διώνην.

καὶ,

Ἕλληνος δ' ἐγένοντο θεμιστοπόλοι βασιλῆες,
Δῶρός τε Ξοῦθός τε καὶ Αἴολος ἱππιοχάρμης.

Εἰ δὲ μή, τοῖς ἄγαν πεζοῖς καὶ κακομέτροις· ὡς τὰ τοιαῦτα,

Ἐγένοντο, τοῦ μὲν Ἡρακλῆς, τοῦ δὲ Ἴφιτος.
Τῆς δὲ πατὴρ καὶ ἀνὴρ καὶ παῖς βασιλεῖς, καὶ ἀδελφοὶ,
Καὶ πρόγονοι· κλῄζει δ' Ἑλλὰς Ὀλυμπιάδα. 748

E. 4. οὕτως] Sic Palat. Vatic. Mez. Vulgo, οὕτω.
E. 5. ἐμφαντικὸν] Sic Venet. Ald. Baſ. Xyl. Vulgo, ἐμφατικόν.
E. 6. κυρίοις] Sic Anon. T. V. Mez. Vulgo, κυρίως.
F. 4. Ἕλληνος] Retinui ex Baſ. Xyl. Ceteri, Ἕλληνες.

Eodem modo in ſaltatione Schema formam imitatur et exemplar: Latio autem ſignificat aliquem animi motum, actionemve, aut facultatem: Deixes adhibent ad res ipſas manifeſtandas, cœlum, terram, propinquos: quod cum ſit ordine quodam et numero, adfinitatem habet cum nominibus propriis quæ in carminibus ornate et polite efferuntur, qualia ſunt,

Καὶ Θέμιν αἰδοίην, ἑλικοβλέφαρόν τ' Ἀφροδίτην,
Ἥρην τε χρυσοστέφανον, καλήν τε Διώνην.

et

Ἕλληνος δ' ἐγένοντο θεμιστοπόλοι βασιλῆες,
Δῶρός τε, Ξοῦθός τε καὶ Αἴολος ἱππιοχάρμης.

Niſi enim ſic habeant carmina, nimis pedeſtria videbuntur et male dimenſa, qualia ſunt:

Ἐγένοντο, τοῦ μὲν Ἡρακλῆς, τοῦ δὲ Ἴφιτος.
Τῆς δὲ πατὴρ, καὶ ἀνὴρ, καὶ παῖς βασιλεῖς, καὶ ἀδελφοί,
Καὶ πρόγονοι· κλῄζει δ' Ἑλλὰς Ὀλυμπιάδα.

Τοιαῦτα γὰρ ἁμαρτάνεται καὶ περὶ τὴν ὄρχησιν ἐν ταῖς Δείξεσιν, ἂν μὴ πιθανότητα μηδὲ χάριν μετὰ εὐπρεπείας καὶ ἀφελείας ἔχωσι. Καὶ ὅλως, ἔφη, μετάθεσιν τὸ Σιμωνίδειον ἀπὸ τῆς ζωγραφίας ἐπὶ τὴν ὄρχησιν σιωπῶσαν καὶ φθεγγομένην ὄρχησιν δὲ πάλιν, τὴν ποίησιν· ὅθεν εἶπεν οὔτε γραφικὴν εἶναι ποιητικῆς, οὔτε ποιητικὴν γραφῆς, οὐδὲ χρῶνται τοπαράπαν ἀλλήλαις. Ὀρχηστικῇ δὲ καὶ ποιητικῇ κοινωνία πᾶσα καὶ μέθεξις ἀλλήλων ἐστί, καὶ μάλιστα μιμούμεναι περὶ τὸ τῶν ὑπορχημάτων γένος ἐνεργὸν ἀμφό-
B τεραι, τὴν διὰ τῶν σχημάτων καὶ τῶν ὀνομάτων μίμησιν ἀποτελοῦσι. Δόξειε δ' ἄν, ὥσπερ ἐν γραφικῇ, τὰ μὲν ποιήματα, ταῖς γραμμαῖς ὑφ' ὧν ὁρίζεται τὰ εἴδη. Δηλοῖ δὲ ὁ μάλιστα κατωρθωκέναι δόξειεν ὑπορχήμασι, καὶ γεγονέναι πιθανώτατος ἑαυτοῦ τὸ δεῖσθαι τὴν ἑτέραν τῆς

A. 4. *μετάθεσιν—γραφῆς*] Inſigniter corruptus locus, forte ita ad ſententiæ rationem refingendus: *μεταθετέον τὸ Σιμωνίδειον ἀπὸ τῆς ζωγραφίας ἐπὶ τὴν ὄρχησιν, τὴν μὲν ὄρχησιν εἶναι ποίησιν σιωπῶσαν, τὴν δὲ ποίησιν πάλιν ὄρχησιν φθεγγομένην· ὅθεν οὔτε εἰπεῖν ἐστι γραφικῇ μετεῖναι ποιητικῆς, οὔτε ποιητικῇ γραφικῆς—*. Senſum item expreſſerunt Amiot. et Xyl.

B. 3. εἴδη. Δηλοῖ] Inter duas has voces excidiſſe videtur prioris enunciationis exitus quæ continet alteram comparationis partem.

B. 4. δόξειεν ὑπορχήμασι] Forte, δόξας ἐν ὑπορχήμασι, ut Mez.

Hujuſmodi enim errores etiam in Oſtentationibus committuntur, ſi non probabilitatem et venuſtatem decoro ſimplicitatique adjunctam habeant. Denique Simonidis huc poteſt transferri dictum, ut poeſis loquens ſaltatio, hæc tacita nominetur poeſis: quod ille in picturæ cum poeſi uſurpavit comparatione. Quanquam profecto neque pictura poeticæ utitur opera, neque poeſis picturæ: ſaltatoriæ arti et poeticæ maxima conjunctio et communicatio eſt: præcipue in carminibus quæ ſaltantibus accinuntur ambæ efficacem figurarum et nominum imitationem conficiunt. Videri autem poteſt, ſicut in pictura, poemata ſimilia eſſe lineamentorum quibus circumſcribuntur formæ. Oſtendit autem is qui videtur in hyporchematis maxime laudem ſibi paraviſſe, et ſeipſo ſuperior fuiſſe in animis ducendis, alte-

ἑτέρας· τὸ γὰρ,

> Ἀπέλαστον ἵππον, ἢ κύνα Ἀμυκλαίαν ἀγωνιῶ
> Ἐλελιζόμενος ποδὶ μίμεο καμπύλον μέλος διώκων·

ἢ τὸ,

> Οἷος ἀνὰ Δώτιον ἀνθεμόεντε πεδίον πέταται
> Θάνατον κεράσασα εὑρέμεν μανύων ἐλάφῳ.
> Τὰν δ' ἐπ' αὐχένι στρέφοιαν ἕτερον κάρα πάντα ἕτοιμον,
> Καὶ τὰ ἑξῆς ——

μονονοὺ λέληθεν τὴν ἐν ὀρχήσει διάθεσιν τὰ ποιήματα C
παρακαλεῖν καὶ τὼ χεῖρε καὶ τὼ πόδε, μᾶλλον δὲ ὅλον, ὥσπερ τισὶ μηρίνθοις ἕλκειν τὸ σῶμα τοῖς μέλεσι καὶ ἐντείνειν, τούτων δὲ λεγομένων καὶ ᾀδομένων, ἡσυχίαν ἄγειν μὴ δυναμένοις. Αὐτὸς γοῦν ἑαυτὸν οὐκ αἰσχύνεται περὶ τὴν ὄρχησιν οὐχ ἧττον ἢ τὴν ποίησιν ἐγκωμιάζων,

> Ὅταν δὲ γηρῶσαι ——
> Νῦν ἐλαφρὸν ὄρχημα οἶδα ποδῶν μιγνύμεν,
> Κρῆτα μὲν καλέουσι τρόπον.

B. 7. Ἀπέλαστω] Θεσσαλὸν, Mez. Amiot. Turneb. Mez. forte rectius.
B. 7. ἀγωνιῶ] Legendum, ἀγωνίῳ.
B. 10. Οἷος—ἕτοιμον] Forte corrigendum, Οἷος ἀνὰ Δώτιον Ἀθαμάνων πεδίον πέταται Θάνατον χεροέσσα φέρεμεν κύων ἐλάφῳ. Τὰν δ' ἐπ' αὐχένι, στρέφοισαν ἑτέρωσε κάρα, πλάτῃ ἕτοιμον—.
C. 1. μονονοὺ λέληθεν] Forte μονονοὺ κέκληκεν, vel μηδένα λέληθεν.
C. 4. τούτων δὲ—δυναμένοις] Forte, τούτων δὴ—δυνάμενον. Ceterum interpungendo locum juvimus.
C. 9. μὲν—τρόπον] Forte, μὶν τρόπον.

ram alterius opem requirere. Nam illud,

> Ἀπέλαστον ἵππον, ἢ κύνα Ἀμυκλαίαν ἀγωνιῶ
> Ἐλελιζόμενος ποδὶ μίμεο καμπύλον μέλος διώκων.

aut illud:

> Οἷος ἀνὰ Δώτιον ἀνθεμόεντε πεδίον πέταται
> Θάνατον κεράσασα εὑρέμεν μανύων ἐλάφῳ.
> Τὰν δ' ἐπ' αὐχένι στρέφοιαν ἕτερον κάρα πάντας ἕτοιμον,

et quæ ſequuntur, tantum non clamant, hæc poemata diſpoſitionem ſaltationis provocare, et pedes manuſque, atque adeo totum corpus quaſi funiculis quibuſdam cantu ſuo trahere et intendere, quod his cantatis quieſcere et continere ſe non poſſit. Ipſe quidem non veretur ſe ipſum haud minus a ſaltatione quam a poeſi laudare *et cum ſenuerit,*

> *Nunc facilem ſaltum novi pedum admiſcere inquit.*

Cretenſem vocant modum. E-

Ἀλλ' οὐδὲν οὕτως ὁ νῦν ἀπολέλαυκε τῆς κακομουσίας ὡς ἡ ὄρχησις. Διὸ καὶ πέπονθεν ὃ φοβηθεὶς Ἴβυκος ἐποίησε,

> Δέδοικα μή τι παρὰ θεοῖς ἀμπλακὼν,
> Τιμὰν πρὸς ἀνθρώπων ἀμείψω.

D Καὶ γὰρ αὕτη καὶ πάνδημόν τινα ποιητικὴν προσεταιρισομένη, τῆς δὲ οὐρανίας ἐκπεσοῦσα ἐκείνης τῶν μὲν ἐμπληκτικῶν καὶ ἀνοήτων κρατεῖ θεάτρων, ὥσπερ τύραννος ὑπήκοον ἑαυτῇ πεποιημένη μουσικὴν ὀλίγην τινὰ πᾶσι, τὴν δὲ παρὰ τοῖς νοῦν ἔχουσι καὶ θείοις ἀνδράσιν ὡς ἀληθῶς τιμὴν ἀπολώλεκε.

Ταῦτα σχεδὸν, ὦ Σόσσιε Σενεκίων, τελευταῖα τῶν ἐν τοῖς Μουσείοις τότε παρὰ Ἀμμωνίῳ τῷ ἀγαθῷ φιλολογηθέντων.

D. 1. αὕτη καὶ] Forte, καὶ αὕτη.
D. 2. ἐκείνης] Sic Ald. Baſ. Xyl. Venet. Vatic. Mez. Vulgo ἐκείνη.
D. 4. ὀλίγην—παρὰ] Forte, ὀλίγου τὴν ἅπασαν, τὴν δὲ παρὰ—. Baſ. Xyl. melius vulgato, tamen a correctione habent, ὀλίγην τινά· πᾶσαν δὲ τὴν παρά —ſane non congruenter ad ſententiam auctoris.

nimvero nulla major depravatio muſicæ ullam partem occupavit noſtra ætate, quam ſaltationem: ideoque ei id accidit, quod metuens Ibycus dixit: *Metuo ne aliquo adverſus Deos delicto honorem ab hominibus redimam.* Etenim ſaltatio, adſcita ad ſodalitium vulgari quadam poetica, ſocietate cœleſtis illius poeſeos amiſſa, in ſtultis et attonitis theatris obtinet tanquam tyrannus, ſubjugata ſibi muſica: omni fere apud prudentes et divinos viros perdidit re vera honorem.

Hæc fere, Soſſi Senecio, ſunt ultima eorum quæ tunc in Muſeiis apud bonum Ammonium fuere diſputata.

FINIS VOL. III.

OCT 9 1916